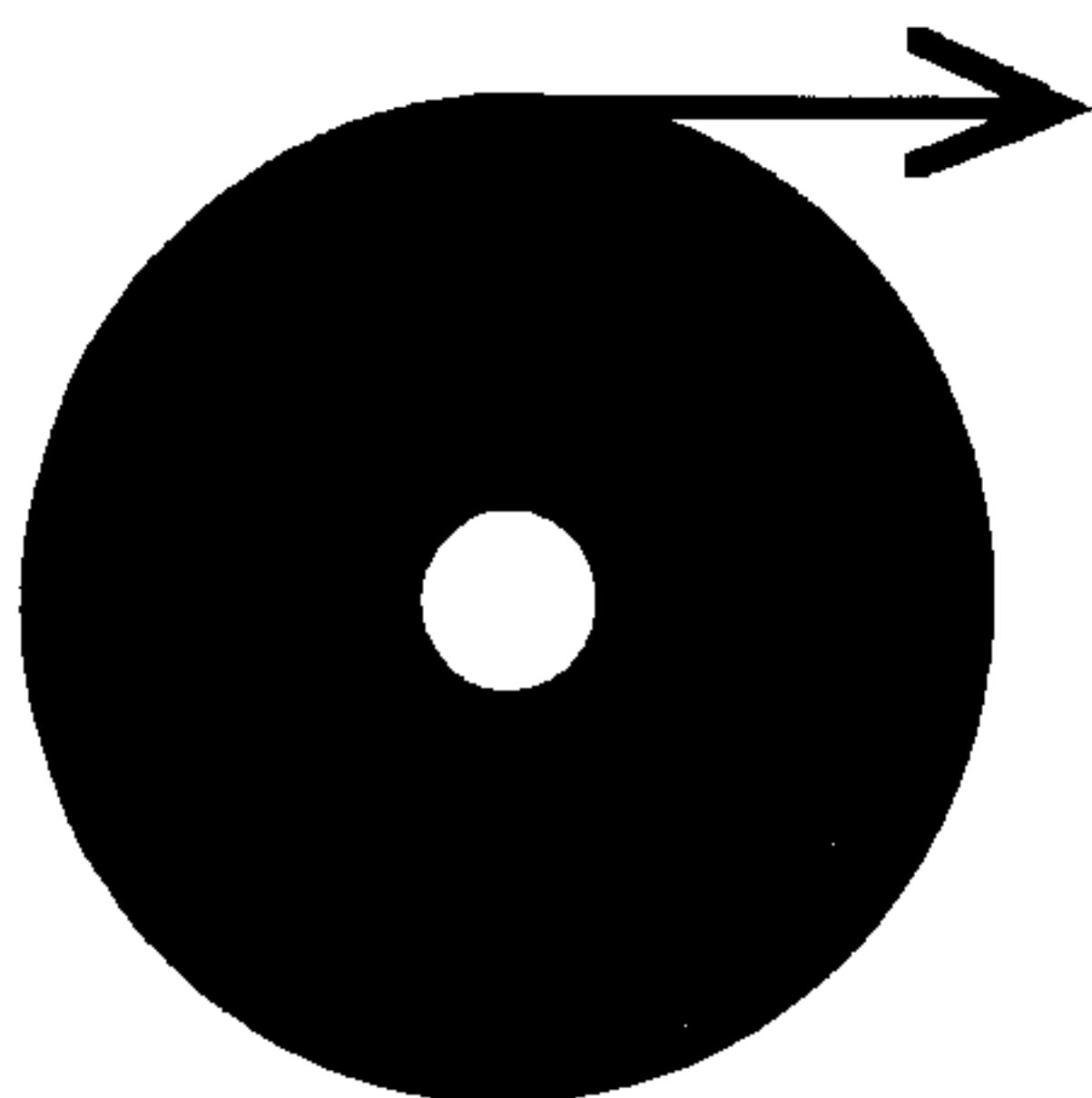
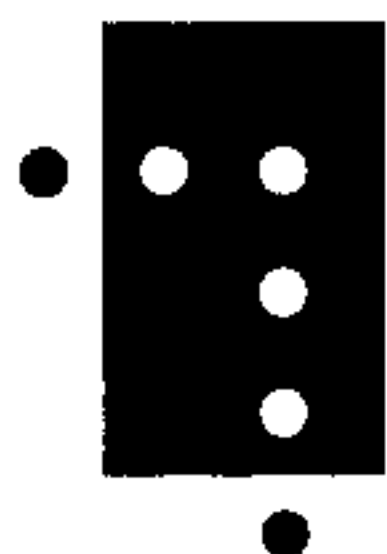




RED: 10 X



Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12

LØGTINGS- TIDINDI

1950

LÖGTINGSTÍÐINDI

1950

TÓRSHAVN
Bókaprent 1951.

1890

1891

INNHALD

Vanliga tingsetan 1950.

	bis.
Tingmennirnir	1
Tingnevndir	3
Svenska vitjingin	2

FÍGGJARMÁL:

Fíggjarløgtingslóg 1951/52	59
Broyting í tolllógin	9

LANDBÚNAÐARMÁL:

Yvirtøka av ognum royndarstöðanna	22

LANSÁBYRGDIR OG LANDSKASSALÁN:

Ábyrgd fyri láni til p/f Skipafelagið Føroyar	4
Løgtingslóg um lán til Gøtu kommunu	6
Ábyrgd fyri havnaláni til Klakksvikar kommunu	11
Ábyrgd fyri láni til Telefonverk Føroya lögtings	16
Ravmagnsverk í Kinnoy	40
Ábyrgd fyri láni til Tórshavnar ravmagnsverk	43
Veðhald fyri láni til „Føroyskt kirkjumál“	48
Veðhald fyri lánj til Skúlabókagrunnin	49
Elverk í Hvalbæ	38

LANDSUMSITINGIN:

Uppsögn Føroya javnaðarflokks til landsstýrið	10

POSTER, TELEFON V. M.:

Samsýning postverksins fyri innflutningsgjöld	7

SAMFERÐSLUMÁL:

Stuðningur til brimverju í Nólsoy	45
Stuðningur til vegir og lendingur v. m.	57

SJÓVINNA V. M.:

Endurgjald sjómanna fyri mist kleði	26
Veðseting av veiðu	31
Fiskaprísar útróðrarbáta	19
Próvtøkurættindi navigationsskúlans	31

SKÚLAMÁL V. M.:

Bygging av kostskúla	12

STYRKVEITINGAR V. M.:

Dagpeningar Føroya vanlukkutryggingar	33

ÚTLENDIS MÁL:

Millumlanda sáttmála um toll v. m. (GATT)	50

VAL V. M.:

Broyting í lögtingsvallógini	46

YMIST:

Sivil-verja	12
Heima-verja	15

Vetratingið 1950/51.

Tingmenninir	1
Tingsetingin	1
Tingnevndir	3

ALMANNAMÁL:

Lóg um frítíð við lön	111

DOMS- OG LÖGREGLUMÁL:

Broyting í rettargongulógini	60
Broyting í reglunum um rættindismiss vegna revsing	75
Broyting í lóg nr. 101, 4. apríl 1928 um jakt v. m.	140
Broyting í lóg nr. 36, 28. februar 1908 um fyribyrging av húsdjóra sjúkum	160

LANDSUMSITINGIN:

Honningarviðbót til starvsfólk landsins	39
Val av lögmanni og landsstýrismönnum	79
Kanning av landsstýrismálum	152
Broyting v. m. í lögtingslóg um lön starvsmanna	152
Fyrirspurningur til landsstýrið	162
Broyting í lögtingslóg nr. 5, 14. mai 1948 um lön landsstýrismanna	196

FÍGGJARMÁL:

Roknskapur og fíggjarstandur	5
Fíggjarlögtingslóg 1951/52	5
Fíggjarættan fátækragrannsis 1951	7
Fíggjarættan kirkjugrannsis 1951	8
Nýtsla av marshallhjálpi	58
Gjald av happadráttarvinningi	73
Býti av rakstrarævlopí landskassans	111
Rentustudningur til S. E. V.	89
Húsafánsgrunnur Føroya	131
Broyting í tolllógin	165
Skattur til landskassans	173
Álíkning á kommunurnar	10
Desisióin av landsroknskapum	187
Gjald av útförum	191
Broyting í lóg um valuta	83

HEILSUMÁL:

Nýggj læknaskipan og lönir kommunilækna	17
Sjúkrahúsbyggingin	185

KIRKJUMÁL:

Broyting í lóg om menighedsraad, nr. 280, 30. juni 1922 m. v.	63
Broyting í lóg om sognebåndsløsning nr. 281, 30. juni 1922 m. v.	69
Likhreining	80
Kirkjusyn	88
Studningur til Miðvágs nýggju kirkju	209

KOMMUNAL MÁL:

Broyting í kommunalri skattalógini	177

LANDBÚNAÐARMÁL:

Bygging av búnaðarskúla	10
Broyting í garðalógini	29
Náðisgarðurin á Nesi	92

LANSÁBYRGDIR OG LANDSKASSALÁN:

Ábyrgd fyri láni til Eiðis kommunu	11
Byggilán til K. F. U. M. í Klakksvík	47
Byggilán til K. F. U. M. í Tórshavn	117
Ábyrgd fyri láni til Tórshavnar kommunu (ravmagnsverk)	78
Ábyrgd fyri láni til Vágs kommunu	97
Ábyrgd fyri láni til Froðbiar kommunu	107
Ábyrgd fyri láni til Gjáar kommunu	139
Ábyrgd fyri láni til Elduvíkar kommunu	151
Ábyrgd fyri láni til Tórshavnar kommunu	189
Ábyrgd fyri láni til listarskúla	194
Ábyrgd fyri láni til p/f Færösitt	208
Ábyrgd fyri láni til Kvannasunds kommunu	212
Ábyrgd fyri láni til Fuglafjarðar kommunu	163
Ábyrgd fyri láni til l/f Føroya fiskasölu	172

POSTUR, TELEFON V. M.:

Samsýning fyri útrokning av innflutningsgjöldum úr Danmark ..	37
Yvirtøka av postverkinum	217

SAMFERÐSLUMÁL:

Líkindi fyri gerð av lufthavnum	22
Lendingar og vegir	179
Bryggja á Tjørnunesi	213

SJÓVINNUMÁL V. M.:

Lönjavningargrunnurin	33
Broyting í lóg um fiskivinnu útlendinga	42
Lögtingslóg um trygging av veiðuparti fiskimauna	99
Lögtingslóg um fiskisáttmálar	124
Sildaveiða á firðunum	146
L/f Føroya fiskasöla (einarættur)	157
Broyting í lóg um veðseting av veiða	85

SKÚLAMÁL:

Ilægri skúlar	49
Studningur til Føroya millum- og realskúla	53
Yvirtøka av skúlaskipanini	216
Skúli fyri deyv	215

UTLENDIS MÁL:

Millumlanda sáttmáli um ferðslu	81

VAL V. M.:

Val av álitismönnum og nevndum	201

Tingið var inni frá 22. november 1950 — 15. mars 1951 og hevði 71 fundir.

the first of these is the fact that the
 second of these is the fact that the
 third of these is the fact that the

the first of these is the fact that the
 the second of these is the fact that the
 the third of these is the fact that the

the first of these is the fact that the
 the second of these is the fact that the
 the third of these is the fact that the

the first of these is the fact that the
 the second of these is the fact that the
 the third of these is the fact that the

the first of these is the fact that the
 the second of these is the fact that the
 the third of these is the fact that the

Vanliga tingsetan 1950

ÁR 1950, ólavsökudag 29. juli, kl. 13 varð Føroya Løgting sett. Formaðurin, sum valdur varð í seinastu tingsetu, J. Fr. Øregaard, tók við fundarstýrinum og lýsti at tingið varð sett sambært skriv lögmannsins, dagfest 15. juli 1950.

Tingmenninir vóru hesir:

Hákon Djurhuus, Klakksvík, ff.
S. P. Zachariasen, Klakksvík, sj.
Poul Petersen, Tórshavn, ff.
Jens Chr. Olsen, Toftum, sb.
Joh. M. Fr. Poulsen, Strondum, sb.
J. Fr. Øregaard, Gøtu, jv.
Louis Zachariasen, Tórshavn, sj.
Richard Long, Tórshavn, í valfelag við ff.
Thorstein Petersen, Tórshavn, ff.
Poul Nielsen, Tórshavn, sb.
Fr. Bláhamar, Vestmanna, ff.
Hans Iversen, Kvívík, sb.
Samuel Ellelsen, Miðvági, ff.
P. H. Weihe, Sörvági, sb.
Anth. Sørensen, Húsavík, ff.
J. P. Davidsen, Sandi, jv.
Marfin Holm, Tórshavn, ff.
Kr. Djurhuus, Tvöroyri, sb.
P. M. Dam, Tvöroyri, jv.
Wm. Smith, Vági, jv.

Til tingformann varð valdur Thorstein Petersen, sum so tók við formannsstarvinum.

Formaðurin legði fram soljóðandi skriv, dagfest 29. juli 1950, frá Føroya Javnaðarflokki, undirritað av P. M. Dam og J. Fr. Óregaard:

„Formaðurin verður biðin um at gera tinginum kunnugt, at Føroya Javnaðarflokkur ikki longur stendur aftanfyrri núsitandi landsstýri. Landsstýrið hevur so stalt ikki meiriluta tingsins aftanfyrri seg.“

Tá Louis Zachariasen hevði kunngjørt tinginum, at sjálvstýrisflokkurin ikki longur stóð í valbólki við javnaðarflokkin, varð eftir uppskoti Joh. M. Fr. Poulsen valdur til næstformann.

Til tingskrivarar vóru valdir Poul Petersen og P. H. Weihe.

Formaðurin bað tingmenn rópa eitt 9-falt hurrá fyri kongi og eitt 3-falt hurrá fyri Føroya landi.

Tann 14. august 1950 varð Trygve Samuelson, Tórshavn, góðtíkin sum varatingmður fyri Poul Nielsen, ið hevði biðið um farloyvi til sálmálatingingar við ríkisstýrið.

SVENSKA RÍKISDAGSVITJINGIN

Um várið 1949 samtykti svenski ríkisdagurin at veita Føroya lögtingi eitt svenskt mentunarbókasavn -- eini 2.500 bind — og fotografiskar endurgevingar av føroyskum miðaldar handritum, m. a. 2 eintøk av RETTEBLOT Hákunnar bertoga Magnussonar ella SEYÐA-BRÆVINUM og av brøvum V. U. Hammershaimbs til ymsar svenskar vísindamenn til minnis um Føroya nýggju stjórnarligu stöðu og fyri at heiðra lögtingið sum sætta norðurlandska löggávutingið.

Henda gáva kom higar 27. juli við krússaranum TREKKRONOR við Stig H:son Ericson varaadmírali sum sjefi, í fylgi við honum jagararnir UPPLAND, ÖLAND og VISBY og flýdd lögtingina út á landsbókasavnið av umboðsmönnum svenska ríkisdagsins og annara stovn.

TEIR VÓRU HESIR:

Harald Akerberg, 2. varaformaður í 1. kamaranum,

August Sävström, formaður í 2. kamaranum,

Oscar Wieselgren, ríkishófavörður,

Tönnies Kleberg, yvrbófavörður við Uppsala lærda háskúlan,

Erik Winge, yvrbófavörður við ríkisdagsbókasavnið,

Wilhelm Odelberg, fyrsti amanuensin við kgl. bókasavnið. Hann var eisini skrivari sendinevndarinnar og

Fors Bergström, stabsredaktörur.

Bókasavnið og fornbrøvini eru í varðveislu hjá landsbókasavnið og brævaskifti hjá landsstýrinum. —

Fastar nevndir og aðrar.

Figgjarnevndin: Thorstein Petersen, Hákon Djurhuus, R. Long, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Wm. Smith, P. Petersen.

Umsóknanevndin: Poul Petersen, Johan Poulsen, J. Fr. Öregaard.

Nevnd viðv. landstýrismátum: Harlín Holm, Poul Nielson, Wm. Smith.

Búnaðarnevndin: A. Sörensen, Poul Petersen, H. Iversen, Johan Poulsen, J. Fr. Öregaard.

Telefonnevndin: Hákon Djurhuus, A. Sörensen, H. Iversen, P. H. Weihe, J. Fr. Öregaard.

Civilverjunevndin: Thorstein Petersen, Martin Holm, Kr. Djurhuus, Johan Poulsen, Wm. Smith.

Fiskivinnunevndin: R. Long, Fr. Bláhamar, Jens Chr. Olsen, Tr. Samuelson, Wm. Smith.

Havna- og vegnevndin: Poul Petersen, A. Sörensen, Martin Holm, Hans Iversen, Johan Poulsen, P. M. Dam, P. H. Weihe.

I. Lögtingsábyrgd fyri láni til p-f. Skipafelagið Föroyar

1. august framlagt av landsstýrismanni Kr. Djurhuus seljóðandi skriv frá landsstýrinum:

Í lögtingsmáli nr. 76/1948: Lögtingsábyrgd til Skipafelagið Föroyar samtykti lögtingið at heimila landsstýrið eftir samráð við fíggarnevndina at veita lögtingsábyrgd fyri upp til 3 milliónur krónur í láni til bygging av nýggjum ferðafólka- og flutningsskipi.

Lögtingslóg nr. 1/1948 um stýrisskipan Föroya í sermálum krevur smbrt. § 19 lögtingslóg fyri líka ábyrgd, og skal landsstýrið tí seta fram fylgjandi

Uppskot

til

*Lögtingslóg um lögtingsábyrgd
fyri láni til p/f Skipafelagið
Föroyar.*

§ 1.

Landsstýrið verður eftir samráð við fíggarnevndina heimilað til at veita ábyrgd landskassans vegna fyri upp til 3 milliónur krónur í láni til p/f Skipafelagið Föroyar til bygging av ferðafólka- og flutningsskipi.

§ 2.

Heinda lóg kemur í gildi beinanvegin.

1. viðg. 4. august. 25. august framlagt

Umhugsan:

Landsstýrið hevur við skriv 5. apríl 1950, framlagt tann 1. august 1950, heiti á tingið um at samtykkja í lógarsniði, tað játtan tingið tann 15. mars 1949 gjörði um at geva ábyrgd fyri láni upp í 3 milliónir

*Lagtingslov om lagtingsgaranti
for lån til p/f Skipafelagið Fö-
royar*

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til efter samråd med finansudvalget for landskassen at yde garanti for et lån på indtil 3 millioner kroner til p/f Skipafelagið Föroyar til bygning af et passager- og fragtskib.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

krómur, ið Skipafelagið Føroyar verður noytt at taka, lá felagið fór undir at loysa spurningin um byggjan av nýggjum ferðafólka- og flutningsskipi.

Landsstýrið hevur gjørt tingið kunnugt við felagsins skriv av 15. juni 1950, har felagið spyr, um tingið vil tekna í nýggjum partapeningi 280.000 kr., og um tingið ynskir at luttaka í tekningini av tí partinum av viðkanini, sum ikki verður teknað av teimum gomlu partaeigarumum.

Figgjarnevndin hevur viðgjørt hetta mál á fleiri fundum, og hevur havt samráð við stjóran fyri felagnum. Nevndin er samd um, at tað lögtingssamtýkt, ið gjørd varð í 1949, tó at hon ikki var einmælt, eigur at verða váttað í lógarsniði, soleiðis sum landsstýrið hevur skotið upp. Nevndin heldir tí á tingið um at samtykkja tað av landsstýrinum framlagda uppskot til lögtingslóg.

Bæði í tingsamtýktini frá 1949 og í lógaruppskotinum er tað ásett, at landsstýrið eigur at samráðast við tingsins figgjarnevnd, og aftaná tær samráðingar, nevndin hevur haft við felagsins stjóva, ynskir nevndin at framhalda, at klárleiki eigur at verða komin um hesar spurningar.

- 1) Hvussu fer tað at ganga við partatekningini, og er hon neyðug, lá felagið um 1½ ár skal gjalda henda pening. Síðani heldur nevndin, tað er betur at steðga við avgerð um tingsins partatekning til nærri fyriliggur um, hvat teir einstaki partaeigararnir vilja lata.
- 2) Nærri frágreiðing eigur at fyriliggja um, hvussu felagið hevur vissað seg móti, at allar óvissur — eisini óvissur við hardagavága eru tryggjaðar, soleiðis at tað almenna í Føroyum óftað kann taka við hesi ábyrgd.

Við hesum viðmerkingum ynskir figgjarnevndin at næla tinginum at samtykkja tað uppskot, landsstýrið hevur lagt fyri tingið í skrivi av 5. apríl 1950.

Uppskot

Lögtingið samtykkir uppskot landsstýrisins til lögtingslóg, um lögtingsábyrgd fyri láni til p/f Skipafelagið Føroyar.

2. viðg. 25. og 3. viðg. 28. august. Lógaruppskotið samtykt við 20 atkv.

2. Lögtingslóg um lán til Götu kommunu.

1. angust lagt fram av landsstýrismanni Kr. Djurhuus soljóðandi skriv frá landsstýrinum:

Sóknarstýrið fyrj Götu kommunu hevur fingið játtað til byggjan av húsi til amankærara við Götu skúla eftir tekning, góðkend av skúlastjórnini, 20 pst. av veruliga byggikostnaða, ió ikki yvir 20 pst. av 60.000 kr. = 12.000 kr.

Sóknarstýrið søkir nú um lánloyvi og ábyrgd fyrj láni frá Færø Amts Sparekasse, stórt 40.000 kr., at nýta til byggjan av nevnda lærarahúsi.

Landsstýrið skal við ávísan til viðlögda skjöl, ið lýsa kommununa liggjarlugu viðurskifti, mæla til, at lögtingið játtar umsökta ábyrgd, og setir stýrið fram uppskot til lóg samsvarandi tó so, at tann av lögtinginum játtaði studningur verður nýttur til afturrindan av láninum.

Uppskot

til

lögtingslóg um lán til Götu kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað, lögtingsins vegna at taka ábyrgd fyrj láni til Götu kommunu úr Færø Amts Sparekasse, stórt 40.000 kr. til byggjan av húsi til amankærara við Götu skúla.

Tann av lögtinginum játtaði studningur til byggjan av lærarahúsinum verður at nýta til afturrindan av láninum.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov om lán til Gøte kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at stille garanti for lán til Gøte sogns kommune fra Færø Amts Sparekasse, stort 40.000 kr., til bygning af bolig til amankæreren ved Gøte skole.

Det af lagtinget bevilgede tilskud til bygningen af lærerboligen bliver at anvende til tilbagebetaling af lånet.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðg. 4. august. 11. august framlagt

Umhugsan.

Fíggjarnevndin, ið hevur fingið hetta mál til umhugsan, hevur viðgjørt málið og kannað fíggjarsløðuna hjá Gøtu kommunu, og er nevndin samd um at mæla tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot til lögtinglóg.

2. viðg. 14. og 3. viðg. 21. august. Lógaruppskotið samtykt 11—0.

3. Samsýning til postskipanina fyri uppkrevjing av innflutningsgjaldi.

2. august framlagt av landsstýrismanni Kr. Djurhuus soljóðandi skriv frá landstýrinum:

I mei mánaða í ár hava postavgreiðslurnar í Klakksvík, Trongisvági og í Vági søkt landsstýrið um hækkan av samsýning teirra fyri uppkrevjing av tollgjöldum á postpökkum.

Samsýningin, teir fáa í lötuni, er 50 kr. um mánaðin.

Umsøkjararnir seta uppskot fram, at samsýningin verður sett til 5 pst. av gjöldunum, ið teir krevja inn, tó at 50 kr. um mánaðin verður teimum tryggjað.

Postskrivstovan í Tórshavn, ið hevur havt málið til ummælis, hevur skotið upp, at samsýningin frá 1. apríl í ár verður sett til 60 oyru av hvørjum tollskyldugum postpakka.

Føroya gjaldstova, ið eisini hevur havt málið til ummælis, hevur skotið upp, at útreiðslurnar viðvíkjandi uppkrevjingini av tollgjöldum verða at rinda av móttakarunum av pökkum, principalt við 60 oyru fyri hvønn tollgjaldskyldugan pakka, subsidiaert við 50 oyru fyri hvønn virðistollskattaðan pakka og 20 oyru fyri allar aðrar pakkar.

Tórshavnar postskrivstova hevur tó mótmælt hesi skipan, sum gjaldstovan hevur sett uppskot um av tí, at postavgreiðslurnar við hesari skipan fáa ov nógv eykaarbeiði.

Landsstýrið kann so stutt mæla til, at lögtingið setir fram upp

skot um lóg, bareflir landsstýrið verður heimilað at veita hóskaði samsýning til postavgreiðsturnar fyri uppkrevjan av tollgjöldum á postpökkum.

1. viðg. 7. august. 25. august framlagt

Umhugsan.

Landsstýrið hevur lagt fyrri tingið spurningin um broytan av samsýning til postskipanina fyri uppkrevjing av innflutningsgjaldi.

Figgjarnevndin hevur viðgjørt málið og hevur havt samráð við postmeistarin og kann mæla tinginum til at gera eina lógskipan, har álagt verður móttakara av gjaldskyldigum postpakka at lata eitt eykagjald uppá 60 oyru uppá hvønn pakka.

Hesin peningur fellur poststovninum til, og má stovnurin sjálvandi fyrireika býtið av hesum arbeiðspengum. Tó skat figgjarnevndin mæla til, at peningurin verður býttur soleiðis, at høvuðspoststovnurin fyri roknskapararbeiði fær 10 oyru pr. pakka, meðan hin 50 oyruni tilfalla postskrivstovuni og posteftirlitsmonnum, tó so at eisini brævasavnaðir fáa ein hóskaði part í mun til arbeiði teirra.

Av tí at annað tingmál hevur uppskot um broytan í tolllógin, og hetta her ummælda eykagjald náttúrligt hoyrir heima í tolllógin, setir nevndin

Uppskot

um

broytan í uppskoti í tingmáli nr. 28/1950: Broytan í tolllógin.

Sum nýggj § 2 verður sett:

„Í § 13 verður lagt aftrat sum nýtt pætti:

„Móttakari av gjaldskyldigum postpakka letur eitt eykagjald uppá 60 oyru fyri hvønn pakka. Hetta eykagjald er arbeiðspeningur, ið tilfeilir poststovninum.“ “

I uppskotinum verður § 2 broytt til § 3.

Som ny § 2 sættes:

„Til § 13 føjes som nyt stykke: „Modtager af afgiftspligtig postpakke erlægger en ekstra afgift på 60 øre for hver pakke. Denne ekstra afgift er arbejdspenge, der tilfalder postvæsenet.“ “

I forslaget ændres § 2 til § 3.

2. og 3. viðg. 28. august. Broytingaruppskot um nýggja § 2 samtykt 17—0. § 2 broytt til § 3 og § 3 samtykt uttan atkvøðugreiðslu.

4. Broytan í tolllóginu.

25. august framlagt

Umhugsan.

Føroya búnaðarfelag hevur í skrivi 4. august í ár vent sær til tingið um at fáa broytt tolllógina soleiðis, at selatoy til arbeiðsross verða undantikin 30 pst. tollin. Felagið grundar hesa umsókn við, hvussu týðandi framleiðslutól selatoy er í landbúnaðinum.

Figgjarnevndin, ið hevur viðgjørt málið kann taka undir við búnaðarfelagnum, at her óivað eigur at verða gjörd ein broytan. Nevndin hevur fingið upplýst frá Føroya gjaldstovu, at tað ikki ber til at gera undantak einans fyri selatoy til arbeiðsross, tí á rokningum, ið gjaldstovan skal avgera tollin eftir, stendur einans „selatoy“ og ikki hvørja nýtslu, tey eru ætlað til. Gjaldstovan leggur aftrat, at tað at undantaka *alt* selatoy vil týða ógvuliga lítið í tollinntøkum landsins.

Undir viðgerðini av bestum máli hava fleiri tingmenn drigið fram spurningin um toll uppá elementir og battarir, ið er vorðin ógvuliga nervandi fyri fólk á bygð, ið hava henda einasta vegin at skaffa sær nýtt frá útlöndinum gjøgnum radio. Samstundis er prísurin á hesum lutum munandi hækkaður í hesum ári, so tollin aftrat kannu nógv fólk ikki taka uttan so, at ein partur má halda uppá at lurta. Føroya gjaldstova sigur frá, at um henda greinin í tolllóginu: § 1, petti 70, verður avtikin, so vil tað týða um 30 til 40 túsund krónur í minni inntøku uppá tollin árliga.

Nevndin, ið hevur havt hetta til viðgerðar, er samd um, at sjálvt um tað vil gera tollinntøkuna so nógv minni sum ummælt, so má tað vera rætt at sleppa smábygdunum undan hesum tolli, tí læt stóru bygdin, ið hava rættmætt, hava ein so stóran fyrirnað her, at hesin tollur má sigast at vera órættvisur. Eisini má ein hava í geyma, at tollurin í síni heild hevur givið so væl meira, enn tingið hevur roknað við. Nevndin kann tí mæla tinginum til at taka henda tollin av. Eisini ber kemur tað sama fram, at tað ikki er gjørligt at taka tollin av fyri elementir og battarir til radiotól, uttan at taka tollin av fyri hesi tól til alla nýtslu, men óivað er ein heilt munandi partur frá aðrari nýtslu sum t. d. bilar og skip. So stætt setir nevndin fram hetta

Uppskot:

Løgtingslóg um broytan í lögtingslóg nr. 23 av 11. februar 1950 um innflutningsgjöld o. m.

§ 1.

I § 1 í lögtingslóg um innflutningsgjöld o. m. frá 11. februar

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 om indførselsafgifter m. m.

§ 1.

I § 1 i lagtingslov om indførselsafgifter m. v. af 11. februar 1950

1950 verða gjörðar hesar broytingar:

- 1) Skinn og húðir, petti 47, verður orðað soleiðis:
„Állir lutir av loðskinn og vörur gjörðar av loðri og skinn, undanfikið selatoy, um tær ikki eru undir öðrum serskildum gjaldi av virðinum 30 pst.
- 2) Aðrar vörur, petti 70: „elementir, batteriir og lutir til teirra .. av virðinum 20 pst.“ fella burtur.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin, tó soleiðis, at dagurin fyri útflyggingarloyvi er avgerandi fyri um gjaldið skal krevjast.

foretages følgende ændringer:

- 1) Skind og huder, gruppe 47, af-faltes saaledes:
„Alt bundlmagerarbejde samt arbejder af læder og skind, undtagen selstøj, for så vidt ikke særskilt tariferet af værdien 30 pct.“
- 2) Andre varer, gruppe 70: „elementer og batterier samt dele heraf af værdien 20 pct.“ udgår.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks, dog således at udleveringstilladelsens dato er afgørende for, om afgiften skal erlægges.

2. viðg. 25. og 3. viðg. 28. august. Lógaruppskotini § 1, pt. 1, samtykt við 20 atkv. § 1, pt. 2, samtykt 16—0. Lógaruppskotjið í síni heild samtykt 17—0.

5. Uppsögn Föroya Javnaðarflokks til landsstýrið.

29. juli legði formaðurin fram soljóðandi skriv frá Föroya javnaðarflokki:

Formaðurin verður biðin um at gera tinginum kunnugt, at Föroya Javnaðarflokkur ikki longur stendur aftanfyrir núsitandi landsstýri. Landsstýrið hevur so stutt ikki meiriluta tingsins aftanfyrir seg.”

1. viðg. 1. august. Uppskot um at beina málið til fíggarnevndina fall 10—0 og uppskot um at beina málið til 2. viðgerð fall eisini 10—0.

6. Ábyrgd fyrir havnalán til Klakksvíkar kommunu.

2. august framlegði Hákon Djurhuus soljóðandi skriv:

Undir 10 ára havnaætluninni 1948/57 hefur lögtingið samþykkt at veita sum stuðning til havnabyggging í Klakksvík 50 pst. av 2.000.000 kr. ella 1.000.000 kr. Síðani hefur lögtingið, sbr. lögtingslóg nr. 22, 7. februar 1950, samþykkt at veðhalda fyrir láni sum forskot uppá stuðningin.

Síðani Klakksvíkar kommuna eisini er neyðug at taka upp lán uppá kommununnar part av byggingini 1.000.000 kr. og lánistovnar til stórt lán krevja veðhald landskassans, skal undirritaði lögtingsmaður leyva sær at mæla lögtinginum til at samtykkja fylgjandi uppskot:

Lögtingslóg um veðhald fyrir havnaláni til Klakksvíkar kommunu:

§ 1.

Landsstýrinum verður heimilað at veðhalda landskassans vegna fyrri upp til kr. 1.000.000 í kommunuláni til Klakksvíkar kommunu undir 10 ára havnaætluninni 1948/57. Lánið verður at nýta til at rinda kommununnar part av havnabygggingini, sbr. lögtingslóg nr. 22, 7. febr. 1950.

§ 2.

Þenda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lögtingslov om garanti for havne-laan til Klakksvigs kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa landskassens vegne at garantere for et havnelaan, stort indtil kr. 1.000.000 til Klakksvigs kommune under 10-aars havneplanen 1948/57. Laanet anvendes til at betale kommunens andel af havnebyggeriet, jfr. lagtingslov nr. 22, 7. februar 1950.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

7. august samþykkt at beina málið til 2. viðgerð.

2. viðg. 11. august. Framlagt

Breytingaruppskot.

I staðin fyrir kr. 1.000.000 í grein 1 verður sett 800.000 kr.

3. viðg. 11. august. Breytingaruppskotið samþykkt 15—0 og lógaruppskotið í síni heild so breytt samþykkt 15—0.

7. Civilverja.

3 august lagt fram av landsstýrismanni Kr. Djurhaus soljóðandi skriv frá landsstýrinum:

I Danmark eru við lóggávuni gjörðar fyriskipanir um verju av íbúgvarum landsins móti skaða í tilfelli av, at kriggj skuldi brosti á og nortí við landið aftur. Tann lógin, her serliga talan er um, er lóg nr. 152, 1. april 1919, um civilverju. Síðani lógin ikki er heindeiðis galdandi fyri Føroyar, hon kann setast í gildi við kongligari fyriskipan, men hon undir teim núverandi ótryggu tíðni hevur aktuella týðning fyri Føroyar, hevur ávarandi danska ministeriinn lagt spurningin fyri landstýrið til slóðutakan.

Sambært lógina hevur civilverjan ta uppgávu at gera fyriskipanir til at fyrbyggja og bóta fylgimær av kriggsgerðum, so langt hesar uppgávur ikki hoyra undir militera verudini. Sum dømi kunnu nevast hesar uppgávur: Burturflyting av fólki, geva boð um fløgálop, fyrirreika bygging av bombuskýlum, vaktarhald. Civilverjan er eftir hesum passiv undir einari kriggsstöðu.

Ministerið hevur í viðlagda fylgiskjali leysliga gjørt uppskot um við hvørjum broytingum lógin kann setast í gildi í Føroyum.

Landstýrið hevur 8. juni í ár havt fund við flokksformenninar um henda spurningin, og hevur landstýrið síðani samtykt at leggja málið fyri lögtingið til viðgerðar. Tá ið málið óivað haslar, skal landstýrið loyva sær at mæla til skjóta viðgerð.

Fylgiskjal:

Til brug for landstyrets interne overvejelser.

En eventuel kgl. anordning, hvorefter loven om civilforsvaret sættes i kraft for Færøernes vedkommende, kan formentlig i hvert fald indeholde følgende ændringer i den for det øvrige kongerige gældende lov om civilforsvaret:

- 1) Lovens kapitel 2 om civilforsvarskorpset kan helt udgå.
- 2) § 17 kan formentlig affattes således: På Færøerne nedsætter landstyreten civilforsvarskommission, der består af følgende medlemmer:
Lagmanden, formand.
Civilforsvarschefen (politimesteren).
Den daglige leder af hjælpetjenesten m. v. (§ 23 stk. 2).
Et medlem udpeget af Thorshavn byråd samt
et medlem af hver af de forstanderskaber, som landstyreten måtte bestemme bør repræsenteres i civilforsvarskommissionen.

- 2 medlemmer udpeget af sådanne frivillige organisationer, med hvilke landsstyret har truffet aftale, jfr. § 40. Et af disse medlemmer skal repræsentere den kvindelige hjælpetjeneste.
- 3) § 20 kan f. eks. affattes således: Thorshavn købstad udgør et civilforsvarsområde i forbindelse med sådanne bymæssigt bebyggede områder, der af landsstyret måtte blive inddraget i området.
- 4) § 21 udgår.
- 5) § 23 stk. 3 og § 24 udgår.
- 6) § 31 udgår.
- 7) I § 32 kan tallet 75 personer ændres, ligesom der i § 32 stk. 2 formentlig kan indsættes landsstyret i stedet for indenrigsministeren og ministeren.
- 8) I § 33 stk. 1 første linie og i stk. 2 første linie kan indenrigsministeren erstattes af landsstyret.
- 9) § 35 udgår.
- 10) I § 40 stk. 1 og stk. 2 kan indenrigsministeren erstattes af landsstyret.
- 11) § 41, § 42 og § 43 udgår.

1. viðg. 8. august. 29. august framlagt

Umhugsan:

Nevndin hefur viðgjört landsstýrisins framlöguskriv av 2. august 1950, um hvørvið tann danska lógin nr. 152, 1. apríl 1949, um civilverju, skal selast í gildi í Föroyum. Lógin sjálv sigur í grein 45, at hon ikki er galdandi fyri Föroyar, men kann selast í gildi við kgl. fyriskipan.

Hetta málið er ikki militert, her er ikki talan um at vápna nakran, men her er talan um at røkja ymiskar spurningar, ið kunnu koma fram um bardagi brestur á, sum til dømis umskipan og viðkan av slökkiliðum, ávaring móti flogálopi, lambuskýlir, vaktarhald, fyrihils lasarettir við medisngoymslun o. t. Nevndin má halda, at hesi öki eru sermál. Sum tað sæst í grein 21 í dansku lógini, er tað borgarstjórin, ið er formaður í eini nevnd, ið kommunuskrárin seta, og er hetta eitt dømi um, at talan her er um kommunalar spurningar, ið eru föroyskt sermál. Al Danir fyr í sameina hetta um alt landið hava gjört eina skipan, har eitt „civilforsvarskorps“ við fastlöntari manning gongur í samvirki við tað kommunala arbeiði, kann ikki broyta nakað í tí, at málið er kommunalt og soleiðis föroyskt sermál. Nevndin má tí ráða tinginum at svarað verður, at lógin ikki eigur at verða sett í gildi fyri Föroyar við kgl. fyriskipan.

Spurningurin civilverju vita Föroyingar frá seinasta bardaga kann verða ógvuliga álvarsamur fyri fólk okkara. Stóðan í Föroyum undir tilikum viðurskiftum er væl annarleiðis enn í nógvum øðrum plássum. Tað at vit eru fjallaland, so langt statt frá teim plássum, har meginbardagi kann væntast at fara fram, ger at her ikki kann haldast neyðugt at gera so nógv í hesum spurningum sum í mongum øðrum londum. Eitt mugu vit tó ása, at nakað eigur at verða fyríreikað, t. d. at landið keypir slökkjamboð og sirenir; og at syrgt verður fyri, at vit

um ástendur hava tilfar til at seta á stovu lasarellir, ið törvur verður til og okkurt annað, og her vil nevndin halda, at tað er beint, at tingið biður landsstýrið heinan vegin byrja arbeiðið fyri at fáa allar upplýsingar fram.

Tað er í hesum máli sum í so mongum, at ein fer fram eftir funnum, um ein ikki roynir at gera nýtslu av tí sakkunnleika, aðrir hava fingið sær, og nevndin heldur tí, tað er beint, at tingið biður landsstýrið seta seg í samband við politiinspektør Arthur Dahl, ið er fyristøðumaður í hesum í Danmark, og biður hann gera okkum fann beina at geva okkum sína hugsan um, hvat hann heldur er neyðugt at gera í fyrstu syftu. Síðani heldur nevndin, tað vildi verið beint, um ein sakkönur maður verð boðin higgar fyri at siggja umstøðurnar og so kundi havt samráðing við landsstýrið og fíggjarnevndina um, hvat ein eigur at gera beinan vegin, og hvat tilráðing vit kunnu fáa undir umstøðum, ið seinri kunnu koma fram.

Nevndin setir við hesum viðmerkingum fram hesi

Uppskot:

- 1) Løgtingið ynskir ikki, at lóg nr. 152, 1. apríl 1949, um civilverju við kgl. fyriskipan verður sett í gildi í Føroyum.
- 2) *Ein mánulati (Kr. Djurhuus, Joh. M. Fr. Poulsen):*
Løgtingið ynskir seinri at taka stöðu til spurningin um lóg um civilverju við studningi frá statinum eins og í tí dansku lógini.
- 3) Løgtingið biður landsstýrið heinan vegin fara undir at fáa tilvegar upplýsing um, hvørji tiltök sakkönir menn halda Føroyingar eiga at fara undir longu nú í spurninginum: Civilverju, og síðani føra samráðingar við fíggjarnevndina um spurningin. Um útreiðslur t. d. til ferðir skulu standast av hesum, er landsstýrið eftir samráð við fíggjarnevndina heimilað til at ávísar helva í treysti til, at tað verður játtað á komandi fíggjarlóg 1951/52.

2. viðg. 29. august. Uppskot pt. 2) frá einum mánulata fall 7- 0. Uppskot pt. 1) frá nevndini fall 10- -0. Pt. 3) samtykt 12 - 0.

8. Heimaverja.

3. august legði landsstýrismaður Kr. Djurhuus fram soljóðandi skriv frá landsstýrinum:

Fyri tað tilfellið, at kríggj skuldi brosti á aftur, hevur Danmark fyri at verja landið móti fremmandum álopum skipað eina heimaverju við lóg, nr. 336, 16. juli 1949. Lógin er ikki beinleiðis galdandi fyri Føroyar, men eins og lógin um civilverju er hon undir tein núverandi ótryggu tíðum av aktuelum týðningi eisini fyri Føroyar, og er hon tí lögð fyri landsstýrið av avvarandi ministerinum til stöðufakan.

Endamál heimaverjunnar er sambært lógina at taka lut í at loysa tær uppgávur, sum álagdar eru heri og flöta, verjan er tí vápnað, og kann ibúgvavar landsins, um verjan ikki fríviliga verður nóg sterkt mannað, útskrivast til tænastu, serliga teir, sum eru undir verndarskyldu frammanundan til her og flöta.

Tað hev umrødda mál er sambært heimasýrisskipanina ikki føroyskt sermál. Ministerið hevur to av ymsum orsökum ta stöðu, at Føroyar skulu avgera og hava ábyrgdina av um nakað og í so fall, hvussu nógv skal gerast í hesum máli. Danmark er til reiðar at veita materiel.

8. juni í ár hevði landsstýrið fund við flokksformenninar um henda spurning, og hevur landsstýrið síðan samtykt at leggja málið fyri lögtingið til viðgerðar. Tá ið hetta mál ætlandi hatar, skal landsstýrið loyva sær at mæla til skjóta viðgerð.

1. viðg. 8. august. 28. august framlagt

Umhugsan.

Ein serstök 5-mannanevnd hevur fingið til umhugsan skriv frá Føroya Landsstýri av 2. august 1950 um heimaverju.

Nevndin hevur havt fund um málið og samráðing við ríkisumboðsmannin. Eftir teimtum upplýsingum, ið har eru framkomur, kann nevndin um málið úttala hetta:

Talan hevur ongantið, síðani hetta málið kom fram, verið um, at danskir vernapliktskyldugur menn skuldi sendast til Føroyar; eivans er komið eitt tilboð frá Dönum, um Føroyingar ynskja tað, at senda nakrar militærar teknikarar og militert materiel hjá, fyri at Føroyingar sjálvir kundu seta á stovn eina heimavernd við 100 til 200 monnum.

Nevndin skal vísa á, at heimaverja er vápnað, og sum sagt er í landsstýrisins framlöguskrivi, hevur til endamál at loysa uppgávur, sum álagdar eru heri og flöta, og kann nevndin tí ikki ráða tinginum til, at nakað tilíkt kemur til Føroyar.

Uppskot:

Føroya Lögting samtykkir at úttala, at tingið ynskir ikki, at

rikislóg nr. 336, 16. juli 1949, um heimaverju verður gjörd galdandi
fyri Føroyar.

2. viðg. 28. august. Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0.

9. Ábyrgd fyri láni til Telefonverk Føroya Løgtings.

3. august legði landsstýrismaður J. P. Davidsen fram soljóðandi
skriv frá landsstýrinum:

I vanligu lögtingssetuni 1947 samtykti lögtingið at geva telefon-
verkinum loyvi til at taka upp lán inntil 1.500.000 kr. at nýta til útbygging
av telefonverkinum, serliga at nýleggja linjuna Tórshavn—Klakksvík
við jarðkaðal gjögnun Eysturoyanna, byggja nýtt telefonstöðarhús í
Havn og at gera tráðleysa telefon til Suðuroyar. Eisini varð samtykt,
at lögtingið skuldi veðhalda fyri hesum lánum.

Av lánum eru higartil upptiknar kr. 393.000,—; hesi lán eru
fikin í Føroyum.

Landsstýrið skal við hesum loyva sær at seta uppskot um lógar-
heimild um landskassaábyrgd fyri tað, sum eftir er av lánum ella
kr. 1.117.000 og selir tí frum fylgjandi

Uppskot

til

*Løgtingslóg um garanti fyri láni
til Telefonverk Føroya Løgtings.*

§ 1.

Landsstýrinum verður heimilað
at veðhalda landskassans vegna
fyri 1.117.000 kr. í láni til Tele-
fonverk Føroya Løgtings.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan
vegin.

*Lagtingslov om garanti for lån til
Telefonverk Føroya Løgtings.*

§ 1.

Landsstyret beemyndiges til på
landskassens vegne at garantere
for et lån, stør 1.117.000 kr., til
Telefonverk Føroya Løgtings.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðg. 7. august. 18. august framtíð álit (A. Sørensen og Hans Iversen (óheftir).

Álit.

Telefonnevndin setti fram í vanligu tingsetuni 1947 hesa úthyggingarættan av telefonsambandinum innanoyggja:

- 1) Línjan Tórshavn—Klakksvík nýlögð við jarðkaðali; ætlað at kosta 420.000 kr.
- 2) Nýggja telefonstöð í Tórshavn, hósandi til automattelefon, ætlað at kosta 250.000 kr.
- 3) Tráðleysa telefonsamband Tórshavn—Suðuroy.

Í frágreiðing frá verkstjóranum av 12. august sama ár varð tinginum gjørt kunnugt, at automattelefonin í Tórshavn kom at kosta ímóti 1 milj. kr.

So státt tórvaði telefonverkinum lán fyri at kunna fremja hesa úthygging, og gav Løgtingið verkinum tí loyvi at taka lán upp til 1.500.000 kr. at nýta serstakliga til omanfyri nevndu úthyggingarættan, so hvørt sum arbeiðið fór fram, og tók tingið ábyrgd fyri hesum láni.

Í tingsetuni 1949 vóru somu mál til viðgerðar í telefonnevndini orsakað av, at einki av úthyggingarættanini av 1947 var framt, uttan at innmaturin av automattelefonini var í gerð í Stockholm og kundi verða væntandi liðugur á vári 1951.

Soljóðandi uppskot varð tí av telefonnevndini sett fram fyri tingið og viðlíkið:

- 1) Landsstýrið verður biðið um at syrgja fyri, at úthyggingarættanin av 1947 av telefonverkinum verður framskundað.
- 2) Landsstýrið fær heimild til at geva Telefonverki Føroya Løgtings neyðturviliga ábyrgd og loyvi fyri láni til keyp av radiotólum til tráðleysa samband Klakksvík—Tórshavn og Tórshavn—Sandoy.
- 3) Løgtingið samtykkir, at landsstýrið viðvíkjandi ultrastuttum telefonsambandi Tórshavn—Suðuroy, Tórshavn—Sandoy og Klakksvík—Tórshavn ger sálmála við tað felag, ið eftir 3 mánaða ókypis roynd kann vísa tey bestu úrslit og hevur samuligasta prístilboð.

Av tí peningahædd, ið Løgtingið gav telefonverkinum loyvi at læna fyri at fremja úthyggingarættanina av 1947 og til automattöðina í Tórshavn, eru nýttar 393.000 kr., og eru hesi lán tikin í Føroyum.

Í tráð við viðlökuna í 1947 um, at tingið skuldi taka ábyrgd fyri 1.500.000 kr., selur landsstýrið nú uppskot um, at tað verður heimilað at veðhalda landskassans vegna fyri 1.117.000 kr. Hetta uppskot er neyðugt vegna heimastýrslógina, ið ásetur, at avgerðir í peningamálum skulu hava lógarbátt, tá tey verða avgreidd á tingi.

Telefonnevndin, ið hevur viðgjørt hetta uppskot landsstýrisins, kann ikki annað enn gera tingið vart við, at úlbyggingarætlanin av 1917 ikki er fylgd, og tá hon er grundarlagið undir lán og ábyrgdarjáltanini, má tingið antin góðtaka broytingina í úlbyggingarætlanini ella vraka hana. Serliga er tað punkt 1. jarðknáðsala gjøgnum Fysturoyuna, atli-
aður at kosta 120.000 kr., ið eingin avgerð er tikin um av umsitingar-
valdinum.

Her er kortini at siga frá, at tingið í 1949 við sínum uppskoti pkt. 2. viðvíkjandi ultrastuttum radiotólum Klakksvík—Tórshavn hevur játtað eina broyting Klakksvíkarsambandinum viðvíkjandi og hevur viðtikið at geva landsstýrinum heimild til loyvi og ábyrgd fyri láni til fremjan av hesum radiosambandi, men tá hetta uppskot ikki var sett fram sum lógaruppskot, hevur landsstýrið ikki fingið fulla heimild at viðhalda í hesum føri. Nevndin vil nú seta lógaruppskot fram bæði hesum og Tórshavn—Sandoyarsambandinum viðvíkjandi.

Síðani er tað pkt. 3, broytingaruppskot av 11. febr. 1950, har Løgtingið samtykti, at landsstýrið skuldi hava rætt til at gera sáttmála viðvíkjandi tí ultrastutta telefonsambandinum við Tórshavn—Klakks-
vík, Tvøroyri og Sandoy.

Landsstýrið fekk har heimild at gera sáttmála tingsins vegna, men tók tingið fyrivarni við hesum treytum:

1. At felagið, ið keypsáttmáli varð gjörður við, skuldi vísa hesu úrslit aftaná 3 mánaða ókeypis roynd og
2. skuldi hava sámligasta prístilboð.

Tvey feløg hava roynt seg og ókeypis í 3 mánaðar røkt Tórshavn—
Suduroyar telefonsambandið við ultrastuttum radiotólum. Fyrst Marconi
og síðani „Storno“. Effir frágreiðing frá fyribils telefonstjóra harra
Eskild Christiansen og skjólum, ið landsstýrið hevur latið nevndini upp
í hendi, vísir tað seg:

at munurin millum samrøðar, ið rúkku í hesum royndarmánu-
aðum, hevur verið 5 til Marconi fyri hvørjar 2,1 til Storno.

at prístilboð Storno's lá um 60.000 kr. undir Marconi's,

at landsstýrismaður L. Zachariassen 31. juli 1950 hevur vegna
landsstýrið undirskrivað keypsáttmála við Storno at lata tillar til fram-
manfyri nevnda ultrastutta radiosamband fyri kr. 262.455, tillarið at
avhenda um 10 mánaðar, og

at Telefoustöð Føroya Løgtings móti lögtingsábyrgd hevði fingið
jattað av S. N. T. S. lán til úlbyggjan av telefonslööðini 1.117.000 kr.
at alturrinda í 10 ár, avdráttarfrítt tvey tve fyrstu árin, og rentugjald
4 $\frac{3}{4}$ pst. p. a.

Sambært tí, ið omanfyri er frásagt, tykist prógvað, at roynd
Storno's ikki hevur givið betri úrslit enn Marconi's — tvørlur ímóti.
Storno's prístilboð er biligari; men hevur Marconi ikki fingið høvi til
nýtt prístilboð javnbjóðis Storno, ið fyrst kom við endaligum tilboð
29. juni 1950.

Tá umslööðurnar liggja so fyri, heldur nevndin tað vera meira
enn lógið og fráleggur sær alla ábyrgd fyri, at landsstýrið undirskrivar

keypssáttmála beinhviðis móli treyt, ið tingið setti, tá landsstýrið fekk sína heimild, og ger tað, samstundis sum tingið situr, uttan at leggja málið aftur fyri tingið, ei heldur at samráðast við ta nevnd, ið er fingsins seruevnd í telefonmálum.

Samandrigið er stöðan í dag viðvíkjandi úthyggjan av telefonverkinum tí henda:

Úthyggjagjarættanin av 1947 er verðin nakað broytt, og nakað av tí peningi, ið tingið hevur tikið ábyrgd fyri til hesa úthygging, er nýttur til onnur lokal telefoacudamál. Álagt verður tí umsitingini at nýta fingsins fíggjarábyrgdarjættanir samsvarandi fingsins viðtökum.

Eisini er umsitingin farin í holt við partar av úthyggingini, ið ætlast at kosta dupult so nógv, sum hesin úthyggingarpartur var mettur til, tá tingið tók ábyrgd fyri 1.500.000 kr. Sum dømi verður nevnt, at telefonstöðin í Tórshavn tá var ætlað at kosta 250.000 kr., meðan ein stöð nú er í gerð, ið verður meti at kosta 500.000 kr.

Í hesum føri tykist nevndin eisini, at umsitingin hevur handlað uttan fyri tað mark, ið er henni lóvt.

At úthyggingin av telefonverkinum er meira neyðug nú enn nakrantíð, er ein veruleiki, og at lán sjálvandi lörvar til hesa úthygging verður ásannað.

Nevndin setir tí í sambandi við tí í álitinum framfærda soljóðandi

Uppskot.

- I. Álagt verður Telefonverki Føroya Løgtings at keypa jarðkaðal til úthyggjan av telefonsambandinum í Eysturoy.

II. *Uppskot til lögtingslóg.*

§ 1.

Landsstýrinum verður heimilað at geva løyvi til og landskassans vegna at veðhalda fyri láni til Telefonverk Føroya Løgtings til úthygging av ultrasluttum telefon-sambandi Klakksvik Tórshavn og Tórshavn—Sandø.

§ 2.

Landsstýrinum verður eisini heimilað at veðhalda landskassans vegna fyri 1.117.000 kr. í láni til Telefonverk Føroya Løgtings.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at give tilladelse til og på landskassens vegne at garantere for lån til Færøernes Lagtings telefonvæsen til udbygning af telefonforbindelsen Klaksvig Thorshavn og Thorshavn Sandø på ultra-korte bølger.

§ 2.

Landsstyret bemyndiges også til på landskassens vegne at garantere for lån 1.107.000 kr. til Færøernes Lagtings Telefonvæsen.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 23. august. Framlagt

Broytingaruppskot

frá A. Sørensen:

Som nýtt petti III í uppskotinum verður sett:

Telefonverki Føroya Løgtings verður álagt at keypa sjókaðal at leggja um Skopunarfjørð.

3. viðg. 25. august. Framlagt

Uppiskoytisálit

frá H. Iversen og P. H. Weihe:

Undirritaðu limir av telefonnevndini loyva okkum at viðmerkja fylgjandi:

Visandi til stk. 3 í lögtingssamtyki 1947, endurnýggjað 1949, er soljóðandi:

„Løgtingið samtykkir, at landsstýrið viðvíkjandi ultrastuttum telefonsambandi Tórshavn - Suðuroy, Tórshavn - Sandoy og Klakksvík - Tórshavn ger sáttmála við tað felag, ið eftir 3 mánaða ókeypis roynd kann víska ley hesu úrslit og hevur samuligasta prístilboð.“

11. februar 1950 samtykti lögtingið soljóðandi viðvíkjandi ultrastuttum telefonsambandi:

1. At felagið, ið keypisáttmáli verður gjørdur við, skuldi víska besta úrslit aftaná 3 mánaðar ókeypis roynd og
2. at felagið skuldi hava samuligasta prístilboð.

Viðvíkjandi úrslitinum av hesum royndum, ið bæði felögin hava gjørt, loyva vit okkum at endurprenta skriv frá fyrils telefonstjóranum soljóðandi:

Landsstýrið hevur álagt nær skrivliga at framseta ta frágreiðing, eg havi givið landsstýrinum og telefonnevndini viðvíkjandi teimum royndum, ið hava verið gjørdar við ultrastuttum bylgjuradio tólmum millum Tórshavn og Suðuroy av felögunum „Marconi“ og „Storno“.

Frágreiðingin var henda:

- 1) at sendarin og móttakarin hjá báðum felögunum hava roynt eins væl, tá streymtilførslan hevur verið í lagi.
- 2) at „Storno“ tól hava ikki í royndartíðini verið í drift líka langa tíð sum „Marconi“, deils orsakað av, at streymtilførslan oftari hevur svingið, deils at „Storno“ hevur nýtt uppkall- og fjarstýringstól bygt til vanligar telefonlinjur, meðan „Marconi“ ikki hevði sent tílik tól við, men lat gera nokur her, hóskandi til tær vánaligu linjur, telefonverkið hevði at ráða yvir, við tað at landsstýrið hevði álagt telefonverkinum, at ongar útreiðslur máttu standa av hesum

royndum. „Marconi“ hevur tí fingið fleiri samtalar gjøgnum enn „Storno“, men við tað at „Marconi“ ikki hevur nýtt tey uppkalls- og fjarstýristól, ætlanin var at brúka, tá fast samband skuldi gerast, men bert fyrihils vóru nýttar, kann samtalmøgðin ikki so væl nýtast til meting.

Spurdir í telefonnevndini um nökur uppgivin töl av samtalum fyri „Marconi“ og „Storno“ vóru røtt, mátti eg svara, at töluni hevði eg ikki, men forholðið millum tey vóru nokk røtt. Aftaná at hava kannað töluni, visir tað seg, at tey í álit í lögtingsmáli nr. 14/1950 givni töl, 5 til „Marconi“ fyri hvørjar 2,4 til „Storno“; eru røtt.

- 3) At munurin í prisi millum tilboðið frá „Marconi“, 5 kanalar Tórshavn—Suðuroy, 5 kanalar Tórshavn—Klakksvík móti „Storno“s tilboð, 6 kanalar til somu samband, var stórar.
- 4) At prístilboðið frá „Storno“ fyri 6 kanalar Tórshavn—Tvøroyri og 6 kanalar Tórshavn—Klakksvík, lá væl undir prístilboðnum frá „Marconi“ 5 kanalar til somu samband.

Omanfyri standandi frágreiðing frá tí manni, sum hevur havt høvi til at fylgt við teimum royndum, felögini hava gjørt, prógvar, at sendarin og móttakarin hjá báðum felögum hava roynt eins væl, tá streymtilførslan hevur verið í lagi, og at samtalmøgðin tí ikki so væl kann nýtast til meting.

Punkt 2 áleggur landsstýrinum at taka „sánnuligasta prístilboðið“. Prísmunurin millum tilboðið frá „Storno“ lá um 60.000 kr. lægri. So státt og við tí heimild, lögtingið hevur givið landsstýrinum, má tað ásaannast, at landsstýrið hevur handlað rætt og heilt og loyalt fylgt lögtingsins samtykt.

Vit kenna einki til, at tað lántilboð frá S. N. T. S. uppá 1.107.000 kr. til telefonverkið hevur havt nakra sum helst ávirkan, ella á nakran hátt verið treytað av, at landsstýrið tók tilboðið frá „Storno“. Tað skal viðmerkjast, at fyri at telefonverkið kann úthyggjast sum tilætlað, krevst nógur peningur, og at tað neyvan í løtuni herheima er lætt at reisa eitt milliónlán.

Eftir øllum, sum fyriliggur og av okkum ávíst, kunna vit tí ikki vera samdir við ta ábreiðslu, landsstýrið fær í álitinum.

Sum nýggj formulering av punkt II í nevndarálitinum verður sett fylgjandi

Uppskot til

*Løgtingslóg um loyvi til og ábyrgd
fyri lán til Telefonverk Føroya
Løgting.*

§ 1

Landsstýrinum verður heimilað at geva loyvi til og landskassans vegna at veðhalda fyri lán til Telefonverk Føroya Løgtings til fylgjandi endamál:

*Løgtingslóg um tilladelse til ga-
ranti for lån til Telefonverk Fø-
roya Løgtings.*

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at give tilladelse til og på landskassens vegne at garantere for lån til Telefonverk Føroya Løgtings til følgende formål:

1. Gerð av telefonsambandi á ultrastuttum bylgjum Tórshavn—Suðuroy, Tórshavn—Sandoy og Tórshavn—Klaksvík.
2. Keyp av jörðkaðali tit og útbýgging av telefonini í Eysturoy.
3. Bygging av nýggjari telefonstöð í Tórshavn og keyp og ísling av automattelefon sama stað.

§ 2.

Heiða lóg kemur í gildi heinan vegin.

1. Etablering af telefonforbindelse på ultrakorte bølger Tórshavn—Suderö, Tórshavn—Sandö og Tórshavn—Klaksvig.
2. Köb af jordkabel til og udbygning af telefonen på Österö.
3. Bygning af ny telefoncentral i Tórshavn og köb og installation af automattelefon samme sted.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

Uppskot pt. 1 í álitinum samtykt 16—0. Lógaruppskotsins § 1 í uppískoytisálitinum samtykt 11—0; § 2 samtykt uttan atkvøðugreiðslu og lógaruppskotið í síni heild samtykt 11—0. Broytingaruppskotið frá A. Sørensen fall 9—0.

10. Yvirtøka av ognum royndarstöðunnar.

11. august legði landsstýrismaður J. P. Davidsen fram soljóðandi skriv frá landsstýrinum:

Frá 1. apríl í ár er raksturin av royndarstöðunum í Hoyvík og á Sandi fyrri rokning landskassans. Landsstýrið hevur brævaskift við landbrugsministeriet um keyp av byggingum, umboðum og innstöðu.

Sambært viðlögdu ætlan av 2. mars 1950 í avriti eru ognirnar mettar til 151.455 kr.

Landbrugsministerið kann aftaná at hava brævaskift við statsministerið og finansministerið góðtaka, at unnvenda ætlan verður lögð til grund fyrri samráðingum við landsstýrið um yvirtøkuna.

Landsstýrið skal so slutt heila á lögtingið um fíggjartíðingir fyrri at rinda keypspeningin, møguligt soleiðis at peningurin verður lauttur

úr grunninum til bygging av búnaðarskúla, pr. 31. mars 1950 uppgjörð-
ne til 160.000 kr., ella úr øðrum grunni.

Uppskot

títt

*Løgtingslóg um lán til keyp av
royndarstöðunum í Høgvík og á
Sandi.*

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað
landskassans vegna at læna upp
til kr. 154.455 til keyp av roynd-
arstöðunum í Høgvík og á Sandi
við byggingum, amboðum og
innstöðu.

§ 2.

Heinda lóg kemur í gildi beinan
vegin.

*Lagtingslov om lån til køb af for-
søgsstationerne i Højvig og Sand.*

§ 1.

Landsstyret hemyndiges til på
landskassens vegne at låne indtil
kr. 154.455 til køb af forsøgssta-
tioner i Højvig og Sand med
bygninger, redskaber og besæt-
ning.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

Fylgiskjal:

VURDERINGSFORRETNING

Efter anmodning fra Rigssamlandsmanden på Færøerne har vi
undertegnede arkitekt H. C. W. Tórguð og landbrugskonsulent H. J.
Jacobsen foretaget følgende vurderingsforretning.

1. Højvig.

A. Bygninger.

1.	Forsøgslederbolig	15.000	
2.	Tilbygn. til Forsøgslederbol.	22.000	
3.	Stald og ladebygning	20.000	
4.	Forsøgstude	8.000	
5.	Kæld	200	
6.	do.	250	
7.	Kartoffelhus	600	
8.	Tørrehus	2.500	
9.	Karantænehus	1.500	
10.	Drivhus	300	
11.	Hønseshus	100	
12.	Bådenøst	600	kr. 101.050

B. Inventar.

kr. 6.620

C. *Besætning.*

1.	Köer	6		3.000		
2.	Tyre	1		500		
3.	Ungtyre	2		800		
4.	Ungkvæg	2		400		
5.	Heste	2		300	kr.	5.000

H. *Sand.*A. *Bygninger.*

1.	Bestyrerbolig		20.000		
2.	Forsøgslade		4.500		
3.	Kæld		200		
4.	Stald- og ladebygning		10.000		
5.	Möddinghus		0		
6.	Ajlebeholder		500	kr.	35.200

B. *Inventar* 3.185

C. *Besætning.*

1.	Köer	2		1.000		
2.	Ungkvæg	1		200		
3.	Ungtyre	2		800		
4.	Kalve	3		300		
5.	Hest	1		400		
6.	Söer	2		400	kr.	3.100

alt kr. 154.455

Det bemærkes, at der ikke nu findes værdier i Kvalvig og Kirkebø, som tilhører forsøgsvirksomheden.

Under værdiansættelsen har vi søgt at tage hensyn til dels prisniveauet og dels effekternes tilstand, som de i dag forefindes.

Thorshavn, den 2. marts 1950.

(sign.) *Tórgarð.* (sign.) *H. J. Jacobsen.*

1. viðg. 14. august. 25. august framlagt

Nevndarálit.

Landsslýrið hefur lagt fram á ting uppskot til lögtingslóg um lániheimild til keyp av ognum royndarstöðunnar í Høyvík og á Sandi. Landsstýrið skilar til, at tað er komið ásamt við ríkisstýrið um keyp av nevndu ognum eftir sýni og meting frá 2. mars 1950.

Eftir hesi meting eru húsaognirnar mettar soleiðis:

1) Hógvík: 1-12	kr. 101.050,—
2) Sandur: 1-6	kr. 35.200,—
	kr. 136.250,—

Aftrátt kemur so leysafær og innstöður:

1) Hógvík: 1-5 og B	kr. 11.620,—	
2) Sandur: 1-6 og B	kr. 6.585,—	kr. 18.205,—
		kr. 154.455,—

Landsstýrið biður fingið um fíggarheimild til keypið, möguligt soleiðis at peningurin verður lætur úr byggigrunni búnaðarskúlaus ella öðrum grunni.

Búnaðanevndin hevur fingið hetta mál til ummælis tann 14. august 1950.

Minnilutin (Hans Iversen og Joh. M. Fr. Poulsen) mælir tinginum til at samtykkja uppsot landsstýrisins til lögtingslóg og skilar til, at lánið helst ikki verður tikið úr byggigrunni búnaðarskúlaus.

Meirilutin (A. Sørensen, J. Fr. Øregaard og P. Petersen) má halda sum sína prinsipiellu stöðu, at tá eitt öki eftir heimastýrisskipanini verður tikið yvir sum sermál fylgir við í yvirtökunum bæði leyst og fast, sum ökinum náttúrliga hoyrir til, við rubb og stubb og fyrir einki.

Uppskot:

- 1) Frá minnilutanum (Hans Iversen og Joh. M. Fr. Poulsen):
Lögtingið samtykkir uppskot landsstýrisins til lögtingslóg um lán til keyp av royðarstöðnum í Hógvík og á Sandi.
- 2) Frá meirilutanum (A. Sørensen, J. Fr. Øregaard og P. Petersen):
Lögtingið úttalar sum sína prinsipiellu stöðu, at tær ognir sum náttúrliga hoyra einum öki til, sum yvir verður tikið sum sermál, fylgja yvirtökunum við uttan nakra serstaka samsýning.

2. viðg. 25. og 3. viðg. 28. august. Uppskot meirilutans (A. Sørensen og fl.) sett undir atkvøðugreiðslu við *naðnakalli: Ja atkvøddu:* P. Petersen, P. M. Dam, H. Djurhuus, M. Holm, R. Long, Fr. Bláabarnar, Wm. Smith, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen, J. Fr. Øregaard.

Atkvøddi ikki: P. H. Weihe, S. P. Zachariassen, Tr. Samuelsen, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, L. Zachariassen, J. P. Davidsen, Kr. Djurhuus, H. Iversen, og varð uppskot meirilutans so stalt samtykt 11—0. Uppskot minnilutans berturdottið.

11. Lögtingslóg um endurgjald fyri viðføri, mist tá ið skip farast.

11. august lagt fram av landsstýrismanni J. P. Davidsen soljóðandi skriv frá landsstýrinum:

Lögtingslóg nr. 4, 31. december 1948, kunngerðarsavn 1949, um endurgjald til sjómenn fyri klæði, mist tá ið skip farast, fer úr gildi 31. december 1950.

Føroya Fiskimannafelag hevur heitt á landsstýrið um, at lógin verður endurnýggjað, og at endurgjöldini verða sett upp.

Landsstýrið hevur sent málið til ummælis hjá teim ymsu fiskivinnufelögunum. Síðani hesi ummælini ikki enn eru komin, setir landsstýrið ikki í lötuni uppskot fram um, hvussu skipanin eigur at verða aftaná 1. januar 1951.

1. viðg. 11. august. 25. august framlagt

Umhugsan.

Landsstýrið hevur gjørt vart við, at lögtingslóg nr. 4, 31. december 1948, í kunngerðarsavninum 1949, um endurgjald til sjómenn fyri klæðir, mist tá ið skip farast, fer úr gildi 31. december 1950.

Føroya Fiskimannafelag hevur heitt á landsstýrið, at lógin skal verða endurnýggjað, og endurgjaldið hækkað.

Landsstýrið hevur sent málið til ummælis hjá teim ymsu fiskivinnufelögunum. Hesj ummæli vóru ikki komin landsstýrinum í hendu, tá ið málið varð lagt fyri tingið, og tessvegna landsstýrið einki uppskot sett fram, men eru nú komin ummæli frá Fiskimannafelagnum, Skipara- og Navigatørfelagnum, Maskinistfelagnum og Motorpassarafelagnum, eins og fiskivinnunevndin, sum málið er víst til, hevur leitað sær upplýsingar frá Sjóvátryggingini.

Tann galdandi lögtingslógin, sum Føroyum viðvíkjandi broyttir kunngerð nr. 151, 31. november 1923, um endurgjald til sjómenn fyri klæðir, mist tá ið skip farast, fyriskipar hesi endurgjald í mesta lagi:

	A strand- ferð.	A ferð í Europa	A ferð uttanfyr Europa
	kr.	kr.	kr.
A. Skiparin	1.000	1.500	1.800
B. Stýrimenn, maskinmeistarar og motorpassarar	900	1.200	1.400
C. Hin manningin og annað undirfólk	800	900	1.000

Føroya Fiskimannafelag skrivar millum annað:

„Hvørji klæðir fiskimenn hava við sær til skips er ikki gjørligt at uppgæva til fullnar. Men við útróðrarbátum í Føroyum hava vanliga ikki meira við av klæðum enn tað, teir eru í, og so oljuklæðir allral.

Men við snurraváðsförum gera vanliga stuttar túrar, og sum vit hava kannað, hava hesir menn ikki nógv við sær, gjarna so mikið, at teir fáa skift tvær ella tríggjar ferðir.

Annarleiðis er tað við manningum á snörisskipum, límskipum ella trolarum. Hesar manningar hava væl meiri av klæðum og øðrum lutum við sær til skips, men vit hava einki yvirlít yvir, hvat hesar manningar hava, fó vitja vit lata tykkum vita, hvat virði mækir av manningini á m/s „Havfrúnni“ hövdu við sær, tá ið skípið fórst á heysti 1949:

1. Johannes S. Petersen, Rituvík.....	kr. 2.946,00
2. Karstin Isaksen, Tjörnuvík	kr. 1.730,50
3. Elmar Ellingsgaard, Eiði	kr. 2.109,00
4. Tórhallur Andreassen, Norðskála.....	kr. 2.711,00
5 sett av undirklæðum, skógvar og stívlar.....	kr. 150,-
6. Poul Johs. Poulsen, Ljósá	kr. 2.189,00
7. Odmar Trondheim, Lørvík	kr. 2.035,00
8. Hans P. E. Johannesen, Hvannasund	kr. 2.181,00
9. Ole J. Rasmussen, Fuglafirði	kr. 2.070,50
10. Sverri Fæsturstein, Eiði	kr. 2.394,50

kr. 22.691,50

Hetta verður í miðaltali upp á manni kr. 2.269,15.

Annars kunna vit samstundis lata tykkum vita, at av leimum skipum, sum farin eru hesi seinastu árin, so rokna vit manningina á „Havfrúnni“ at vera best útgjörda við klæðir og annað, fó verður ikki stórnur munur á trolarumanninum og snörisskipum og so omanfyri nevnda yvirliði.“

Føroya Skípara- og Navigatørfelag gevur upp hesa ætlan um viðføri hjá einum stýrimanni:

1 klæðningur	kr. 350,—
1 frakka	kr. 150,—
3 sett av arbeiðsklæðum	kr. 250,—
5 sett av undirklæðum, skógvar og stívlar.....	kr. 150,—
Skjúrtur, hógvar og hosur.....	kr. 150,—
Sjóklæðir	kr. 100,—
Koyggjuklæðir	kr. 250,—
Kuffert, ur, hókur o. a.	kr. 100,—

kr. 2.000,-

Skiparan ætla teir at hava í viðføri til eini 25 pst. aftrat.

Føroya maskinistfelag gevur upp sum ætlan um viðføri hjá maskinisti kr. 1.981,-, haruppinillum tekniskar bókur fyri kr. 250,— og verktoy fyri 100 kr.

Føroya Motorpassarafelag gevur upp sum ætlan fyri sínar limir kr. 1.616,50 og leggur aftrat, at motorpassarar ofta hava verktoy við fyri kr. 150—200.

Føroya Sjóvátrygging upplýsir, at vanligi verður tryggjað til hetta endurgjald: skiparar kr. 1.500,—, stýrimenn og maskinmenn kr. 1.200,— og manningin kr. 900,—.

Frá *Tryggingarsambandinum* hevar nevndin fingið uppgávur av mistum klæðum frá manningini á s/s „Egil“, sum fórst við Bjarnoyna í sama mánaði, sum „Havfrúgvín“ fórst við Ísland. Uppgávurnar eru hesar: Skiparín kr. 1.995,—, stýrimenn kr. 1.809,— og kr. 1.730,—, kokkur kr. 1.625,—, meho: kr. 1.275,—, 1.296, 1.349, 1.214, 1.996, 496, 1.150, 1.452, 1.156, 1.173, 1.271, 1.425, 1.212, 992.

Sum dømi kann verða tikið henda uppgáva:

1 madrassa	kr.	30,—
1 ulfteppi	kr.	30,—
1 dýna	kr.	150,—
1 kodd	kr.	40,—
1 klæduingur	kr.	350,—
2 undirtroyggjur	kr.	41,—
2 undirbuksur	kr.	44,—
2 arbeiðsskjúrtur	kr.	40,—
1 manchetskjúrt	kr.	30,—
1 slips	kr.	6,—
1 húgva	kr.	10,—
1 blá troyggja	kr.	60,—
2 skipstroyggjur	kr.	90,—
2 sjóbuksur	kr.	80,—
1 yvirallsjakki	kr.	15,—
1 kuffert	kr.	45,—
1 gummi-frakki	kr.	56,—
rakigreiður	kr.	20,—
1 svartaskógvar	kr.	54,—
6 hosapör	kr.	60,—
1 sjóstivlar	kr.	42,—

kr. 1.296,—

Nevndin má halda, at uppgávurnar hjá manningini á „Havfrúnni“ eru nógv yvir miðal hjá væl útgjördum manni, meðan uppgávurnar frá „Egili“ eru undir miðal. Soleiðis sum alt nú kostar, má nevndin halda, at viðföriskostnaðurin fyri ein væl útgjördan mann er nakað yvir teimum frá „Egili“, men væl undir teimum frá „Havfrúnni“. Nevndin er komin á sand um at mæla tinginum til at samtykkja sum viðförisendurgjald fyri klæðir, mist á fiskitúri uttan fyri Føroyar 1.400 kr. til menninar, 1.500 kr. til stýrimenn, maskinmeistarar og motorpassarar og 1.500 kr. til skiparar. Umframt eiga skiparar, stýrimenn og maskinmenn at fáa endurgjald fyri lutir, sum tað verður prógvað, teir hava mist, og sum hava verið neyðugir til starv teirra umboð, fyri skiparar og maskinmeistarar upp í 400 kr., fyri hinar upp í 200 kr. og 100 kr.

Um menn, sum vilja vera serliga væl útgjörðir, hava meira viðföri, enn svarar til tað av nevndini tilmældu endurgjaldið, vilja teir sjálvir koma tryggjað tað, sum fer upp um tað av lögtingi lógfesta endurgjaldið hjá Sjóvátryggingini fyri sama tryggingarprocent sum reiðarar.

Nevndin setir fram hetta

uppskot

til

Lögtingslóg um endurgjald fyri viðföri, mist tá ið skip farast.

§ 1.

Fyri umborðverandi ognarlutir, sum verða mistir, tá ið skip farast ella av ólukku á sjónum verður dømt ónýtiligt, er reiðarin skyldugur at veita allari skipsmanningini, eisini skiparanum, endurgjald eftir aftaná nevndu reglum. Um avvarandi er deyður, tá ið endurgjaldið verður galdið, eigur búgvíð ella arvingarnir endurgjaldið.

§ 2.

Endurgjaldið skal, um ikki semja er gjörd um meiri peningagjald, ella tað verður prógvað, at ognarlutirnir til ta tíð, tá ið endurgjaldið verður galdið kunna fáast aftur fyri minni pening, verða veitt solciðis:

Strandferð.

A. Skiparar		1.000,— kr.
B. Stýrimenn, maskinmeistarar og motorpassarar.		900,— kr.
C. Hin manningin.		800,— kr.

Ferð í Europa.

Serliga fiskiskapur:

A. Skiparar		1.600,— kr.

Lagtingslov om erstatning for tab af ejendele forårsaget ved skæbsforlis

§ 1.

For ombordværende ejendele, der mistes, når et skib forliser, eller ved ulykke på søen, der medfører at et skib bliver ustand-sætteligt, er rederen pligtig til at yde erstatning efter nedenfor nævnte regler. Hvis den pågældende er død, når erstatningen kommer til udbetaling, tilfalder den boet eller arvingerne.

§ 2.

Erstatningen skal, hvis der ikke er truffet overenskomst om højere pengebeløb, eller det godtgøres, at ejendelenes anskaffelsesværdi på tidspunktet for erstatningens udbetaling er mindre, ydes med følgende beløb:

Kystfart.

A. Førere		1.000,— kr.
B. Styrmand, maskinmestre og motorpassere	..	900,— kr.
C. Det øvrige mand-skab		800,— kr.

I Europæisk fart.

Særlig fiskeri:

A. Førere		1.600,— kr.

- B. Stýrimenn, mas-
skinmeistarar og
motorpassarar .. 1.500,— kr.
C. Hin manningin.. 1.400,— kr.

Ferð uttan fyri Europa:

- A. Skiparar 1.800,— kr.
B. Stýrimenn, ma-
skinmeistarar og
motorpassarar .. 1.500,— kr.
C. Hin manningin.. 1.200,— kr.

§ 3.

Hevur onkur umborð mist instrumentir, bókur, amboð ella annað, sum tað verður prógvað, at hann hevur havt við sær umborð til nýtslu í starvi sínum, skal hann hava serligt endurgjald, ið, um ikki annað er avgjørt, er svarandi til keypivirðið, tá ið endurgjaldið verður goldið, skiparar og maskinmeistarar upp í 400 kr., motormenn upp í 200 kr. aðrir uppí 100 kr.

§ 4.

Henda lóg fær gildi beinan veg. in. Samtíðis fer úr gildi kunngerð av 31. november 1923 um endurgjald til sjómenn fyri ognarlutir, mistar tá ið skip ferst, og lógtingslóg nr. 4 av 31. december 1948 um somu viðurskifti.

2. viðg. 25. og 3. viðg. 28. august. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar 20 atkv. §§ 3 og 4 samtyktar uttan atkvøðing. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 20 atkv.

- B. Styrmand, ma-
skinmestre og
motorpassere .. 1.500,— kr.
C. Det øvrige mand-
skab 1.400,— kr.

Uden for europæisk fart

- A. Førere 1.800,— kr.
B. Styrmand, ma-
skinmestre og
motorpassere ... 1.500,— kr.
C. Det øvrige mand-
skab 1.200,— kr.

§ 3.

Har nogen ombord mistet instrumenter, bøger, værktøj eller andet, som han bevislig har medført ombord til brug i tjenesten, skal han have særlig erstatning, der, hvis ikke andet er aftalt, er svarende til anskaffelsesværdien paa tidspunktet for erstatningens indbetaling, førere og maskinmestre op til 400 kr., motorpassere op til 200 kr., andre op til 100 kr.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks. Samtidig ophæves bekendtgørelse af 31. nov. 1923 om erstatning til sømænd for tab af ejendele forårsaget ved forlis, og lovgivningslov nr. 4 af 31. dec. 1948 om nævnte forhold.

12. Veðsetan av veiðu.

11. august legði landsstýrismaður Kr. Djurhuus fram soljóðandi skriv frá landsstýrinum:

Lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949, um veðsetan av veiðu fer úr gildi 31. december 1950.

Landsstýrið er av tí áskoðan, at henda lógin hevur gjørt sína stóru nytta og serliga aftaná, at trolararnir lögdu um til saltfiskaveiðn, og setir landsstýrið tí uppskot um, at lógin verður endurnýggjað eisini fyri árið 1951.

1. viðg. 15. august. 18. august fandalg.

Umhugsan.

Í skrivi til tingið, dagfest 11. august 1950, minnir landsstýrið á, at lögtingslóg nr. 65, 21. december 1949, um veðsetan av veiðu fer úr gildi 31. december 1950, og mælir landsstýrið til, at lógin verður endurnýggjað fyri árið 1951. Fiskivinnuvevurin er samd við landsstýrinum, nú saltfiskaveiðan aftur vindur upp á seg, ja í løtuni er tann lýðningarmesti tálturnin í fiskivinnuni, at lógin má verða endurnýggjað fyri eitt ár, og sefir uppskot samsvarandi.

Uppskot

Lögtingslóg nr. 65, 21. december 1949, um veðsetan av veiði, verður endurnýggjað at galda til 31. december 1951 við neyðurviligum broytingum sum í hjálagda skjali.

Fylgiskjal:

Uppskot:

til

lögtingslóg um veðsetan av veiði.

§ 1.

Hvør tann, sum rekur fiskiskap, kann seta í veð veiðina í 1951 til at tryggja rindan av skuld, ið gjörd er fyri útgerð og til rakstur av fiskiförum.

§ 2.

Skuldin sambart avvarðandi veðbrævi kann innheimlast við panting og fellur til gjaldingar í seinasta lagi 31. december 1951. Veðrætturin ávtapist, um krav um panting ikki er sent fátannað innan 1. februar 1952.

Veðhavarin skal tó víkja fyri möguligum frábýlissrætti hjá manningini í förum, har líkur frábýlissrættur er heimilaður sambart sáttmála.

§ 3.

Vöra, sum er latin til útgerð móli veði í veiði samsvarandi hesi lóg, kann ikki fyri aðra skuld koma undir lóghald, úttöku ella aðra lógsókn.

§ 4.

Tá ið februar mánaður 1952 er úti, strikar sorinskrivarin tinglisin veðbrøv, uttan at neyðugt er at seta fram krav um tað.

§ 5.

Einki gjald til ríkiskassan verður at lata fyri at tinglesa, avlesa ella strika veðbrøv samvarandi hesari lóg.

§ 6.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Forslag
til

lagtingslov om pantsætning af fangst.

§ 1.

Enhver, der driver fiskeri, kan give underpant i fangsten i året 1951 til sikkerhed for betaling af gæld, der er stiftet til udrustning og drift af fiskefartøjer.

§ 2.

Det ifølge vedkommende pantebrev skyldige beløb kan inddrives ved udpantning og forfalder til betaling senest den 31. december 1951. Panteretten bortfalder, såfremt begæring om udpantning ikke er indgivet til fogeden inden den 1. februar 1952.

Pantehaveren skal dog vige for mandskabets eventuelle fradelingsret i de tilfælde, hvor fradelingsret er hjemlet ifølge kontrakt.

§ 3.

Varer, leveret til udrustning mod pant i fangsten i overensstemmelse med denne lov, kan ikke for andre tilgodehavender gøres til genstand for arrest, udlæg eller anden retsforfølgning.

§ 4.

Efter udløbet af februar måned 1952 udsletter sorenskriveren de tinglæste pantebreve, uden at fremsættelse af begæring i så henseende er fornøden.

§ 5.

Tinglæsning såvel som aflæsning og udslettelse, der sker i medfør af denne lov, kan finde sted uden gebyr til statskassen.

§ 6.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 21. og 3. viðg. 24. august. Lógaruppskotsins §§ 1—6 samtyktar ultan atkvøðugreiðslu og uppskotið í smí heild samtykt 15—0.

13. Dagpeningur frá Föroya Vanlukkutrygging.

14. august lagt fram av landsstýrismanni Kr. Djurhaus soljóðandi skriv frá landsstýrinum:

Lögtingslóg nr. 68, 21. december 1949, um broytni í kgl. fyriskipan fyri Föroyar nr. 161 av 29. mars 1939 „om forsikring mod følger af ulykkestilfælde“ setir fyri árið 1950 dagpeningin frá vanlukkutryggingini til 6 kr.

Síðani tær umstøður, ið hava talað fyri, at dagpeningurin varð hækkaður, eru tær sumu, mælir landsstýrið til, at dagpeningurin fyri 1951 eisini verður settur til 6 kr.

1. viðg. 15. august. 23. august framlagt

Umhugsan.

Figgjarnævndin hevur fingið til viðgerðar skriv Föroya landsstýrisins av 11. august 1950 um dagpening frá vanlukkutryggingini, og er samd í, at lóg nr. 68, 21. december 1949, eigur at verða endurnýggjað fyri 1951 og setir tí fram soljóðandi

Uppskot:

Lögtingslóg um broytni í kgl. fyriskipan fyri Föroyar nr. 161 av 29. mars 1939 „om forsikring mod følger af ulykkestilfælde.“

§ 25 í fyriskipan nr. 161 av 29. mars 1939 verður broytt soleiðis:

„Dagpeningurin fyri árið 1951 er kr. 6,00 um dagin. Partvisur dagpeningur verður ikki veittur.“

Løgtingsløg om ændring i kgl. anordning for Færøerne nr. 161 af 29. marts 1939 „om forsikring mod følger af ulykkestilfælde.“

§ 25 i anordning nr. 161 af 29. marts 1939 ændres således:
„Dagpengene udgør for året 1951 kr. 6,00 daglig. Delvis dagpenge ydes ikke.“

2. viðg. 23. og 3. viðg. 24. august. Lógaruppskotið samtykt 17—0.

14. Próvtökurættindi navigatiónsskúlans.

11. august málið framlagt av Richard Long. 1. viðg. 18. august.
29. august framlagt

Umhugsan:

Frá Føroya Skipara- og Navigatiónsfelag hevur fingið fingið so-
ljóðandi bræv, dagfest 31. juli í ár:

„Tíðliga í summar frættist, at 2 stýrimenn, ið tóku prógv her á navigatiónsskúlanum í vár — og ógvuliga gott prógv — hövdu fingið løyvi at ganga á navigatiónsskúla í Danmark at lara til skipsfórarar, men hövdu fingið lær freylik viðlagdar, at prógvið kundu teir vel sleppa at taka, men teir kundu ikki fáa tað neyðturviliga vinnuprógvið til skipsfórarastarv, tí stýrimannsprógv teirra hiðani var ógildugt. Vit hava síðan teir menn, sum fyrri nevndina, sum sell er at gera uppskot til nýskipan av siglingarlærnuviðurskiftunum her á landi, komu heim aftur, hitt teir á máli, og frá teimum frætt, at danska navigatiónsstjórnin, ikki einans lýsir tey her tiknu stýrimannsprógv ógildug, men eisini setuskipara- og langfaraskiparaprógvini, sum tiknu vóru í ár, og krevur at teir av hesum monnum, sum uppá hesi prógv hava fingið vinnuprógv sum skiparar ella bestamenn, skulu missa ley.

Hella kemur føroyskum sjómönnum dátt við, eftir tað at Løg-
tingið hevur tikið undir silið ræði navigatiónslærna og sjóvinnuna. Um
tað er so, at hesi prógv ikki kunna nýtast, hvørki í Føroyum ella Dan-
mark, mugu vit halda, at her er illa yvirtikið, og at her má fáast skil
á sum skjótast. Sum er, mugu vit halda, at tað eru óráð at byrja skúla

tíl setuskipara og langfaraprógv 1. oktober, um ikki vissa fæst fyrí, at kunna nýtast. Vit biðja Lögtingið taka sær av málinum."

Við hávirðing
fyrí Føroya Skipara- og Navigatørfelag
Thomas M. Thomassen.

Brævið varð viðgjørt á tingi og havt til viðgerðar í fiskivinnu-nevndini.

Nevndin hevur havt samráðing við landsstýrismann Kr. Djurhuus og ta av tinginum settu millumtinganevnd til at fyrirfeka uppskot um skipan av navigatións- og siglingarlørun, nú sjóvinnan er vorðin føroyiskt sermál.

Sum annar maðurin, ið fyrí nevndini hevði ferðast í Norrgi, Svøríki og Danmark at kanna feruvíðurskiptini har, serliga fiskiskiparum og fiskimönnum viðvíkjandi og lær tellandi, sum í hesum londum vóru frammi til möguligar broytingar, greiddi Jens Pauli í Dal, skúlastjóri, frá, at hann saman við Jógvan á Dul, skipsfórara, sum nú er burtursladdur, hevði verið á fundi í Keypmannahavn við Guldhammer, navigatiónsstjóra, Ove Nielsen, deildarstjóra, og Christiansen, skrivstovustjóra í handilsministeriinum. Teir hövdu biðið nevndarmenninar bera boð til landsstýrið, at prógvini, sum tikin vóru á navigatiónsskúlanum her í vár, vóru ógildug. Teir hövdu borið boðini, líka teir vóru heimkomnir, og eftir landsstýrisins umbøn givið skrivliga frásögn frá samtalinum í Keypmannahavn, at hesir menn hildu fast um, at lær nautisku royndirnar, ið fóru fram í Havn í vár, máttu setast úr gildi, og vinnuprógv, sum vóru fingin upp á ley, máttu verða tikin aftur. Seinni hövdu hesir menn sagt, at øll prógv, ið tikin vóru í Føroyum uttan um danska navigatiónsstjóran, vóru ógildug.

Landsstýrismaðurin greiddi frá, at skrivað var statsministeriinum 1. juli um hetta mál, men at einki svar var komið enn. Landsstýrið vísti til, at sjóvinnumál lógu undir Lögtinginum, eftir sum vinnumál nú vóru føroysk sermál. Hann vísti til, at eftir heimastýrislógini hevur landsstýrið ræði at broyta ella taka úr gildi lógir og umtalingarlígar fyriskipanir, sum ríkisvaldið áður hevur sett í gildi, innan fyrí ley öki, sum heimastýrið hevur fingið lóggávuveld og umsitingarveld á. Hann ívaðist ikki í, at tað, sum í dag sá út sum flókja í hesum máli, vildi lættliga verða greitt við samráðing við ríkisstýrið.

Jens Pauli í Dal tók til, at Ove Nielsen, deildarstjóri, hevði víst til, at sjóvinnumál vóru føroysk sermál, men at samráðing mátti fara fram um ymist próvrættiðnum viðvíkjandi.

Tann fljókjan, sum er komin í hesum máli, og sum er orsök til skriv Skiparafelagsins, er dupult. Óðrumegin er spurningurin, um próvtøkan er lóglig, og óðrumegin, hvønn rætti prógv, sum eru tikin her á skúlanum eftir umskipanina, kunna fáa í Danmark, og umvent hvønn rætti dansk prógv skulu hava her hjá okkum.

Tí fyrra spurninginum viðvíkjandi er at siga, at eftirsum próvtøkan her hevur farið fram til fullnar á sama háll sum í bardagaárnum og árunum eftir fram til heimastýrið kom í gildi, hevur eingin

her á landi ivast um lóggildi próvtökunnar, ei heldur um at landsstýris-
manns undirskrift nú mátti vera eins lóggildug sum amtmannsins í
tíðini frá 1940 til 1948. Tá ið hildið verður fram frá danskari síðu, at
próvtøkan er ólóglig, má tað vera, tí lógin um navigationslærnu av 28.
februar 1916 er enn í gildi her, eftirsum eingin lóg er samtykt á Lög-
tingi, ið broytir hana, og eftir hesi lóg er tað danski navigatiónsstjórin,
ið stílar fyri próvtøkuni og er formaður í próvtökunevndini, eins og
hann skal undirskriva prógvini. Síðan 1940 hevur amtið, seinni lands-
stýrið, sett próvdómarnar, og amtmaður og seinni landsstýrismaður
hevur undirskrivað prógvini.

Hesum spurningi viðvíkjandi hevur nevndin býtt seg í tvíningar.
Ein meiriluti (Fr. Bláhamar, R. Long og W. Smith) heldur, at tá ið
ivi er komin um lóggildi av føroysku próvtøkuni, má ivin takast burtur
við at samtykkja lögtingslóg, sum broytir áðurnevndu lóg um naviga-
tiónslærnu, so próvtøkan verður til fulnar lóglig. Vandur er fyri, at vegna
óvissu próvtøkuni viðvíkjandi vilja næmingar aflra seg at fara á skúlan,
ið skal byrja nýggj skeið 1. oktober.

Ein minniluti (Jens Chr. Olsen og Tr. Samuelson) skal föra fram,
at tað er okkum kunnugt, at landsstýrið í oktober 1949 hevur skrivað
til statsministerið, at landsstýrið fyrircikaði eksamen. Síðan komu
eksamensuppgávurnar niðrifrá sum vanligt, uttan at nakað varð fört
fram um, at galdandi lóggávan forðaði fyri, at eksamen kundi fara
fram á lógligan hátt.

Aftaná at spurningurin aftur er reistur, hevur landsstýrið heitt
á statsministerið, men enn er eingi svar komið.

Minnilutin heldur, at beinast er, at landsstýrið tingast um spurn-
ingin í síni heild við statsministerið, og síðan leggur málið fyri tingið.
Í hesum viðförum er umráðandi at loysa spurningin um, at eksamen frá
Føroyum kann geva sama rætt sum eksamen aðrastaðni í ríkinum.

Öðran spurningun viðvíkjandi er nevndin sámd um, at hann
man lættliga verða greiddur við samráðing.

Meirilutin setir fram hetta

Uppskot

til

*Lögtingslóg um broyting í „Lov om Navigationsundervisning nr. 48 af
28. februar 1916 med ændringer af 1. april 1919, 30. april 1921 og
1. april 1922“.*

§ 1.

Í § 3 verður aftan á orðini:

„Sætteskipperprøven omfatter Fagene“ innsætt sum fyrsta orð:
„Færösk“.

§ 2.

Í § 4 verður aftan á orðini:

„Styrmandseksamen omfatter Fagene“ innsætt sum fyrsta orð:
„Færösk“.

§ 3.

§ 10 verður orðað soleiðis:

„Fyrirtilingina av og uppsjónina við próvtökunum hevur ein próvtökuneyvnd í hondum. Hon verður at skipa við í mesta lagi 3 limum. Formaðurin má hava lægri nautiskan lærdóm (minnst skipsförarapróg). Formaðurin skjýtur upp til landsstýrið um neyðturvuligar hjálparmenn.“

§ 4.

§ 18 verður orðað soleiðis:

„Taun, ið hevur lokið próvtöku, fær eitt prógv, undirskrivað av landsstýrinum. Stýrimannspróg og skipsförarapróg verða at orða á føroyskum, danskum, enskum og týskum.“

§ 5.

§ 30 verður orðað soleiðis:

„Landsstýrið skipar próvtökanevndina (smb. § 10) og ger av hennara starvsviðurgjald.“

§ 6.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Forslag
til

Lagtingslóg um ændring í „Lóg um Navigationsundervisning nr. 48 af 28. februar 1916 med ændringer af 1. april 1919, 30. april 1921 og 1. april 1922.“

§ 1.

I § 3 bliver efter ordene:

„Sætteskipperprøven omfatter Fagene“ tilføjet som første følgende ord: „Færøsk“.

§ 2.

I § 4 bliver efter ordene:

„Styrmandseksamen omfatter Fagene“ tilføjet som første følgende ord: „Færøsk“.

§ 3.

§ 10 affattes således:

„Ledelsen af og tilsynet med eksaminerne udøves af en kommission. Den nedsættes med 3 medlemmer. Formanden må have højere nautisk uddannelse (mindst skibsførereksamen). Formanden stiller forslag til landsstyret om yderligere medlemmer af kommissionen.“

§ 4.

§ 18 affattes således:

„Den, der har bestået eksamen, får et eksamensbevis, underskrevet af landstyre. Beviset for styrmandseksamen og skibsførerexamen skal udfærdiges i det færøske, danske, engelske og tyske sprog.

§ 5.

§ 30 affattes således:

„Landsstyre udnævner eksamenskommissionen (sml. § 10) og fastsætter dens honorarer.

§ 6.

Denne lov træder i kraft straks.

Frá minnilutanum.

Landsstýrið verður biðið um at samráðast við statsministerið um málið í síni heild, og síðan leggja málið aflur fyri tingið.

2. viðg. 29. august. Uppskot minnilutans fall 8—0 og uppskot meirалutans § 1 fall eisini 10—0. Lógaruppskotið so stutt hurturdottið.

15. Lögtingslóg um lán til Hvalbiar kommunu til el-verk.

14. august málið lagt fram av Martin Holm. 1. viðg. 16. august. 25. august framlagt

Umhugsan.

Lögtingsmaður Martin Holm hevur Hvalbingsu vegna søkt tingið um stundning av marshallpeningi til eitt ravmagnsverk í Hvalba. Tala er um eitt motorverk, ið kann fáast heiman vegin úr Noreg, og sum kann byggjast soleiðis, at leiðingarnir heiman vegin kundu setast til tað umtalaða oyggjaverk, tá tað einferð verður veruleiki. Kostnaðarætlanin at húsaveggi er gjörd og vísir kr. 150.000,-.

Fíggarnevndin hevur haft fund um málið og er samd um, at tað óivað er beint hjá Hvalbingtonum at fara undir hetta verk, men at spurningurin um tilskot av marshallpeningi ella frá tinginum ikki kann avgerast nú, men verður uppaflartikin, tá marshallpeningurin er tókur.

Fíggarnevndin hevur fingið upplýst, at Hvalbiar kommuna kann fáa lænt fann pening, ið nýtist við 75.000 kr. úr Færø Amts Sparekasse og 75.000 úr A/S Føroya Banka. Nevndin mæltir tinginum til at givið verður lánloyni og tikið verður ábyrgd fyri hesum lánum.

Uppskot.

til

løgtingslóg um lán til Hvalbiar kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at taka ábyrgd fyri lánum, Hvalbiar kommuna tekur til byggjan av ravnagnsverki í Hvalba til 150.000 krónur.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

lagtingslov om lán til Hvalbø kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne at stille garanti for lån, som Hvalbø kommune optager til opførelse af et elektricitetsværk i Hvalba op til 150.000 kroner.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 25. og 3. viðg. 28. august. Framlagt

Broytingaruppskot.

Grein 1 í lógaruppskotinum verður orðað soleiðis:

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna, tá elektricitetsnevndin hevur góðlíklø byggjaællanina, at taka ábyrgd fyri teim lánum, Hvalbiar kommuna tekur til byggjan av ravnagnsverki í Hvalbø upp til 150.000 kr.

Landsstyret bemyndiges til på lagtingets vegne, når elektricitetsnævnet har godkendt byggeplanerne at stille garanti for de lån, som

Hvalbø kommune optager til opførelse af et elektricitetsværk i Hvalbø op til 150.000 kr.

Broytingaruppskotið samtykt 20—0. Lógaruppskotsins § 2 samtykt uttan atkvøðugr. og uppskotið í síni heild samtykt 20—0.

16. Lögtingslóg um ravnagnsverk í Kunoy.

14. august framlagt álit (P. H. Weihe óh.)

Álit.

Í tingsetuni 1949/50 sendi sóknarslýrið fyrj Kunoyar sóknar kommunu til tingið umsókn um studning og ábyrgd fyrj láni til eitt ravnagnsverk í Kunoy.

Málið varð beint í fíggjarnevndina, aftaná at landsstýrið var gjørt kunnugt við tað, men orsakað av, at fíggjarnevndin ynskti vissar frágreiðingar, millum annað vátan frá Føroya Ravnagnsnevnd viðvíkjandi tekningunum, tók fíggjarnevndin ikki endaliga stöðu í málinum, men skuldi taka tað upp aftur á Ólavsökutinginum 1950.

Tær frágreiðingar, ið fíggjarnevndin í seinastu setu saknaði, hevur nevndin nú fingið, og liggur málið soleiðis lýst fyrj tinginum nú:

Klakksvíkar kommuna bjóðar at selja Kunoyar sóknar kommunu eina 50 hk vatnturbínu við generatori og öðrum, ið hoyrir til,	
fyrj	20.000 kr.
Fast tilboð er útvegað úr Týsklandi av tilfarinum	
til rörveitingina fyrj	40.000 kr.
Alt annað tilfar eftir meting N. M. Rasmussens, stjóra	
á ravnagnsverkinum við Strond	um 25.000 kr.
Maskinhöll, byrging og arbeiðið av rörveitingini	50.000 kr.
Eftirlitslön og annað	5.000 kr.

Samlaður byggikostnaður 140.000 kr.

Tekningarnar av verkinum eru á fundi í Føroya Ravnagnsnevnd 10. mai 1950 góðkendar sambart skjul, ið liggur í málinum. Hesar tekn-

ingar vísa, hvussu rorveifingin skal liggja, hvussu byrging og maskinhöll eru ætlaði gjörd, og liggja eisini hesi tekningarskjöl í málinum.

Rentabililetsútrokningin fyri verkið er grundað á hesum tølum, og er tann tóki peningurin samsvarandi frásögn frá Kunoyar sóknar kommunu:

Samlaður kostnaður	140.000 kr.
Løgtingsstudningur 25% av 140.000 kr.	35.000 kr.
Tókur peningur	35.000 kr.
6.000 kr. at álíkna í 5 ár	30.000 kr. 100.000 kr.

At taka sum lán: 40.000 kr.

Renta 5% av 40.000 kr.	2.000 kr.
Avdráttur í 25 ár	1.600 kr.
Viðlíkahald	1.500 kr.
Passing og annað	2.400 kr.

Árlig útreiðsla: 7.500 kr.

Fyri ljós, kóking, nakað av hita og aðrar hentleikar í sambandi við ravmagnsnýtslu kemur so stutt hvørt húsarhald í meðaltali árliga at gjalda 375 kr.

Ásannandi tað lyftið, ið varð givið, tá nýtslan av Marshallhjálpin var til viðgerðar í mai 1949, at lögtingið skuldi veita hjálp til ravmagnsútbygging í Føroyum av teimum smærru økjum, sefur fíggarnevndin fram seljóðandi lógaruppskot:

Uppskot:

til

løgtingslóg um ravmagnsverk í Kunoy.

§ 1.

Løgtingið heimilar landsstýrið úr landskassanum at rinda sum studning til Kunoyar sóknar kommunu til byggjan av vatnarmagnsverk 25% av kostnaðarpeninginum, tó hægst 35.000 kr., og at taka ábyrgd og geva løyvi fyri láni til somu kommunu til sama endamál fyri 40.000 kr.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag
til

lagtingslov om elektricitetsværk på Kunö.

§ 1.

Lagtinget bemyndiger landstyretil af landskassen at betale som tilskud til Kunö sogus kommune til opførelse af et vandkraftselektricitetsværk 25% af de samlede byggeomkostninger, dog højst 35.000 kr., og at yde garanti og give tilladelse til lån til samme kommune til samme formål for 40.000 kr.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 16. og 3. viðg. 18. august. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 12—0. § 2 samtykt uttan atkvöðugr. og uppskotið í síni heild samtykt 13—0.

17. Bygging av kostskúla.

14. august málið lagt fram av R. Long. 1. viðg. 16. august. 29. august framlagt

Umhugsan.

14. august varð framlagt á tíngi bræv frá R. Long, tíngmanni, um hetta mál:

„Hóast roknað má verða við, at tíngselan verður stutt, biðji eg um, at tíkið verður til viðgerðar bygging av kostskúlahúsi uttan mun til, hvussu nógv ella lítið er fyrireikað bygging av hægri miðskúlanum viðvíkjandi. Báðar seínastu tíngseturnar hava tíngmenn, sum víta við sær sjálvum, hvat avgerandi týðning hetta kostskúlahús vil hava fyri bygðabørn, sum ring líkindi hava, at leita sær hægri kunuleika, hóast gávur eru til tess, yuski, at byggingin av kostskúlahúsinum varð skild frá byggingini av hægri miðskúlanum, nú naggatíðn tykist at vera komin í.“

Málið varð víst til fíggjarnevndina.

Longu fyrri bardagan (1939) vóru tingmenn samdir um, at neyðugt var at seta á stovn hægri miðskúla við kostskúladeild, og fyrirreiking var gjörd og förd so út í æsir, at um bardagin ikki hevði brostið á í 1940, hevði skúlin tí verið bygdur. Í bardagatiðini var hetta mál ofta havt á orði á tingi, men sum umstøðurnar skotið út, til friðarlig viðurskiftir aftur vóru, og Føroya stýrisskipan var komin í fasta legu.

Í tingsetuni 1947 var kortini, hóast stýrisskipanarstríðið ikki var lokið, einmælt samtykt at seta av 300.000 kr. til bygging av kostskúla og hægri miðskúla. Sami peningur var settur av næsta ár, og vantað var, at landsstýrið, sum tá var sett, skuldi fyrirleika bygging av kostskúla og nýskipan av hægri skúlanum í Føroyum.

Tá ið brævið frá R. Long var framlagt á ting, var einki frætt um hesa fyrirreiking, men nú er framlagt álít frá nevnd, settari av Føroya landsstýri áðurnevnda máli viðvíkjandi.

Nýskipanini viðvíkjandi er eftir álitinum so mikið av ivamálum, at viðgerðin av hesum máli fer at taka tíð og helst ikki verður avgjört í einari tingsetu. Nevndin mælir tí til, at kostskúlahyggingin verður framd, sjálvt um nýskipanin dregur út, og at tí landsstýrið verður biðið í samráð við fíggjarnevndina í fyrstu syftu at gera av, hvar skúlin skal verða bygdur og fáa fram byggiplan til alla byggingina og tekning og kostnaðarætlan til kostskúlan. Víst verður til at ætlað var í 1940 at byggja á Frúa trøð. Hetta ökið fæst ikki nú, men nevndin vísir til eitt enn betri öki: Trapputrøðin, sum eitt hóskandi pláss.

Uppskot:

Landsstýrið verður biðið at skunda undir byggingina av kostskúla og í samráð við fíggjarnevndina at gera av, hvar miðskúli og kostskúli skal verða bygdur, samráðast við Havnar kommunu um möguliga yvirtöku av realskúlaökinum og fáa til vegar plan til alla byggingina og tekning og kostnaðarætlan til kostskúlan.

2. viðg. 29. august. Uppskot neyðdarinnar samtykt 16 - 0.

18. Ábyrgd fyrri láni til Tórshavnar kommunu til nýtt ravmagnsverk.

22. august lagt fram av landsstýrismanni Kr. Djurhuus soljóðandi skriv frá landsstýrinum:

Elektricitetsnevnd Tórshavnar býráðs hevur í skrivi 7. h. m., mótikið 19. s. m., til landsstýrið søkt um loyvi til at taka upp ein fyrihils kreditt í Føroya Banka upp til 500.000 kr. og um landskassagaranti fyri hesum kreditti.

Millum tey ravnagnsmál, sum lögtingið í eykatingsetuni 1949, jbr. lögtingsmál nr. 1, Nýtsla av marshallhjálpin, samtykti at stuðla við marshallgávu, var motorravnagnsverkið, ið Tórshavnar kommunu er við at byggja.

Kommunan ætlar, at verkið við linjuføring, nýggjun mefarnu v. m., tá ið tað er liðugt kemur at kosta ikki undir 3,5 mill. kr. Byggi-peningin v. m. fær kommunan soleiðis:

Lán úr Færø Amts Sparekasse.....	1. mill. kr.
Lán frá danska vekslerfelagnum Henriques junior	1 mill. kr.
Marshallgávu	1 mill. kr.
Gamla ravnagnsverkið eigur tókar.....	½ mill. kr.

Av hesum peningi er higartil brúkt lánið frá sparikassanum og eginpeningurin.

Verkið er nú komið so mikið áleiðis, at stöðin er liðug, annar hövudsmotorurin er uppseltur, og kann hann setast til streymveiting umleið um ein mánað. Hin motorurin kemur til Føroyar um 1. oktober í ár, og kann hann so setast í drift 1 mánaða aftaná.

Tann kredittur, sum ætlanin er at taka upp, er bert fyrihils. Býráðið hevur samtykt, at kreditturin skal gjaldast aftur innan 1. januar 1951 og soleiðis, at øll lán til verkið fyrst og fremst fara til afturrindan av kredittinum.

Landsstýrið er sinnað at geva kommununi loyvi til at taka upp unsökta kreditt, undir teim treytum, at hann verður goldin aftur, sum av býráðnum tilskilað. Harafturímóti heldur landsstýrið seg ikki av príncípiellum grundum kunna mæla til at veita garanti, síðani tað verður hildið, at hetta ikki er innanoyggja peningastovni neyðugt yvir fyri Tórshavnar kommunu; tá ið undantikið verða havnalán, hevur landskassin, so vítt landsstýrinum kunnugt, heldur ikki garanterað fyri láu til Tórshavnar kommunu.

Við hesum viðmerkingum skal landsstýrið leggja málið fyri lögtingið.

1. viðg. 24. august. 28. august framlagt

Umhugsan.

Landsstýrið hevur lagt fyri tingið spurningin um at geva Tórshavnar kommunu loyvi til at taka upp lán 500.000 kr. til at nýta við útbyggjan av ravnagnsverkinum. Kommunan hevur eisini søkt um ábyrgd, men landsstýrið heldur hetta vera óneyðugt, tí vanliga hevur einans lögtingsábyrgd verið givin fyri havnalán, tá talan hevur verið um Tórshavnar kommunu.

Nevudja hevur havt málið til viðgerðar, og fíngið vissu fyrri at kommunan kann fáa hetta lán greitt uttan língsins ábyrgd, og setir so státt fram hetta

Uppskot:

Landsstýrið verður heimilað língsins vegna at geva Tórshavnar kommunu loyvi til at upptaka lán 500.000 kr. til at nýta til nýtt ravmagnsverk.

2. viðg. 28. august. Uppskot nevndarinnar samtykt 20 atkv.

19. Studningur til brimverju í Nólsoy.

25. august málið lagt fram av Jens Chr. Olsen. 1. viðg. sama dag. 29. august framlagt

Nevndarálit.

Jens Hansen, Mikkel Joensen og Sigmund G. Jacobsen, Nólsoy, hava í skrivu, dagsett 16. august, vent sær til fíngið um studning til umvæling av brimverju undir húsum teirra.

Sóknarstýrið í Nólsoy gevur umsóknini viðmæli sítt og vísir í til-mælinum til umsókn tess, dagsett 28. juni 1950. Har verður m. a. hildið fram, at brimið stendur longur niðan nú, síðani atleggjargbyggjan í Nólsoy kom. Tað er í ætlan kommununnar at byggja garð vestur móti kirkjutanganum, so plússið harimillum kann gerast nýtuligt og samstundis halda briminum úti, serliga tá bygt verður út eftir kirkjutanganum.

Verktjóðingur F. Nielsen frá skrivstovu landsverktjóðingsins gevur soljóðandi ummæli, dagsett 28. august 1950:

„Saman við harra Poul Petersen, lógtíngsmanni, hevur undirritaði 26. h. m. hugt at tí 42 m. h. grótgarðinum, ið gongur tvørtur við strondini tætt norðan fyri byggjuna í Nólsoy.

Garðurin er ein grótgarður laðaður á vanligan hátt, ið uppruna-

liga hevur verið o. u. 3 m høgur. Ovasti parturin av garðinum er nakað illa farin og í einum staði er vandi fyri, at garðurin kann detta í grund.

Útlögurnar til umvøling av garðinum íroknað útstoyping av fugunum við sementmörtli, kann leysliga metast til kr. 2.000,—.

Henda sama dag váttaði formaður sáknarstýrisins, at kommunan vildi átaka sær sín part í útreiðslunum.

Havna- og vegnevndin hevur fingið málið til ummælis 25. aug.

Nevndin er sámd um at mæla tinginum til at geva landsstýrinum heimild til at leggja út $\frac{3}{4}$ av teim veruligu útreiðslunum, tó ikki upp um kr. 1.500 av konto § 9 — 3 treytað av, at landsverkfrøðingurin mælir til, og at kommunan tekur sær av málinum, tó soleiðis at málið verður lagt fram aftur fyri tingið, soleiðis at studningurin endaliga kann játtast møguligt sum partur í eini bygging vestureftir, so sum tilskilað í umsókn kommununnar frá 28. juni 1950.

Uppskot

Samsvarandi álitinum verður landsstýrið heimilað at leggja út úr landskassanum av konto § 9 — 3 uppí kr. 1.500,— og at leggja málið fyrri aftur tingið í fyrstkomandi tingsetu.

2. viðg. 29. august. Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0.

20. Broyting í lóg um val til Føroya Løgting.

28. august framlagt

Umhugsan.

Þiggjarnevndin hevur havt samráð við landsstýrið og flokksformenninar um komandi val, og er tað vorðin semja um at mæla tinginum til at samtykkja niðan fyri nevnda

Uppskot

til

løgtingslóg um broyting í lóg um val til Føroya Løgting.

§ 1.

Í lóg nr. 124, 28. mars 1923, við seinri broytingum og uppiskoytingum verða gjørdar fylgjandi broytingar:

1. Í § 4 gongur út 1. pelti og 1. punktum í 2. pelti, og í staðin verður sett:

Vanlig val til lögtingið verða fjórða hvört ár. Valið er galdandi frá valdegnun.

Verður val, antin tí valskíðið er endað, ella tí lögtingið hefur samtykt upploysing, verður um hetta útsent kunngerð, hvar lögmaður ásetir valdagin við ninnsta lagi 6 vikurs freist, eins og lögmaður samstundis sigur valnevndini frá hesum.

2. Í § 5, síðsta pelti, verða í staðin fyri orðini „kan senest den 1. Januar i det Kalenderaar, hvori Valget foregaar“ sett „kan senest 5 vikur áðrenn valið“.
3. Í § 11, 1. pelti 2. punktum, gongur út „2-Ugersdagen“ og í staðin verður sett „senest víkudagin.“

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

tí

lagtingslov om ændring i lov om valg til Færøernes lagting.

§ 1.

I lov nr. 124 af 28. marts 1923 med senere ændringer og tilføjelser gøres følgende ændringer:

1. I § 4 udgår 1. stykke og 1. punktum i stykke 2, og i stedet tilføjes:
De ordentlige Valg til Lagtinget foregaar hvert fjerde Aar. Valget gælder fra Valgdagen.
Skal Valg foretages, enten fordi Valgperioden er udløbet eller fordi Lagtinget har vedtaget Opløsning, udsender Lagmanden herom Kundgørelse, hvori Valgdagen berammes med mindst 6 Ugers Var- sel, samtidig som Lagmanden underretter Valgnævnet herom.
2. I § 5, sidste stykke, sættes i stedet for ordene „kan senest den 1. Januar i det Kalenderaar, hvori Valget foregaar“ ordene „kan senest 5 Uger inden Valget“.
3. I § 11, 1. stykke 2. punktum udgår „2-Ugersdagen“ og i stedet for sættes „senest Ugedagen“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 28. august. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 19—0. § 2 samtykt uttan atkvøðugr. og lógaruppskotið í síni heild samtykt 19—0.

21. Veðhald fyri láni til grunnin »Föroyskt kirkjumál«.

28. august framlagt

Umlugsan.

Grunnurin „Föroyskt Kirkjumál“ hevur skrivað tinginum, at föroyska kirkjusálmabókin, sum leingi hevur verið í umbúna, nú er fyrireikað til prentingar, og at útreiðslurnar verða at kunna fara upp í 40.000 kr., sum grunnurin biður tingið taka ábyrgd fyri at hena. Fíggingarnevndin, sum hevur havt málið til viðgerðar, mælir til at geva veðhald og setir fram hetta

Uppskot

til

Løgtingslóg um veðhald fyri láni til grunnin „Föroyskt Kirkjumál“.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað tingsins vegna at veðhalda fyri láni upp í 40.000 kr. til grunnin „Föroyskt Kirkjumál“.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Forslag

til

Lagtingslov om garanti for lån til fonden „Föroyskt Kirkjumál“.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på tingets vegne at garantere for lån op til 40.000 kr. til fonden „Föroyskt Kirkjumál“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 28. august. Lógaruppskotið samtykt 18.-0.

22. Veðhald fyri láni til skúlabókagrunnin.

28. august framlagt

Umhugsan.

Skúlabókagrunnurin hevur skrivað til tingið, at fleiri skúlabókar skulu fara til prentingar í heyst og í vefur, um tókur peningur er til. Grunnurin biður um tingsins veðhald fyri láni, stórt 15.000 kr. í „Færø Amts Sparekasse“. Figgjarnevndin, sum hevur havt málið til viðgerðar, mælir til at geva veðhald og setir fram hetta

Uppskot

til

Løgtingslóg um veðhald fyri láni til Skúlabókagrunnin.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað tingsins vegna at veðhalda fyri láni í „Færø Amts Sparekasse“ til Skúlabókagrunnin, stórt 15.000 kr.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin

Forslag

til

Lagtingslov om garanti for lån til „Skúlabókagrunnin“.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til tingets vegne at garantere for lån på 15.000 kr. i „Færø Amts Sparekasse“ til „Skúlabókagrunnin“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðg. 28. august. Lógaruppskotið samtykt 18—0.

23. Fiskaprísur hjá útróðrabátum.

28. august málið lagt frám av Hákon Djurhuus. 1. viðgerð sama dag. Framlagt

Uppskot til ætgerðar.

Lögtingið heitir á semingsmanni Gunnar Dahl-Olsen um að royna að fáa samju í lag millum útróðrarfélagið og fiskakeyparar í Klakksvík um prís fyrir útróðrafisk, so útróðurin kann byrja aftur.

Uppskotið samtykt 16—0.

24. Millumlanda sáttmáli um toll og uttanríkishandil.

29. august lagt fram av landsstýrismanni Kr. Djurhaus soljóðandi skrif frá landsstýrinum:

Um ríkisumboðsmannin hevur landsstýrið frá uttanríkisministerinum móttikið soljóðandi bræv, dagsett 14. august í ár:

„Ved undertegnelsen den 28. april 1950 af Annecy-protokollen af 10. oktober 1949 vedrørende vilkårene for tiltrædelse af Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel tog man fra dansk side det forbehold, at undertegnelsen ikke skal omfatte Færøerne, indtil der måtte have fundet forhandlinger sted mellem de danske og de færøske myndigheder vedrørende overenskomstens anvendelse på Færøerne.

Forbeholdet blev taget under hensyn til, at Annecy-protokollen ikke havde været forelagt Det færøske Hjemmestyre til betænkning i henhold til § 7 i loven om Færøernes hjemmestyre af 23. marts 1948.

Den 28. september d. å. åbnes i Torquay det 3. sæt internationale toldforhandlinger i henhold til GATT, og sideløbende hermed afholder de kontraherende parter i tiden fra den 2. november deres 5. mødesamling. Udenrigsministeriet må anse det for hensigtsmæssigt, at spørgsmålet om GATT's anvendelse på Færøerne søges afklaret, inden disse forhandlinger påbegyndes.

Til brug ved det færøske Hjemmestyres behandling af spørgsmålet har udenrigsministeriet udarbejdet det vedlagte memorandum, der indeholder dels en oversigt over bestemmelserne i Den Almindelige

lige Overenskomst, dels en redegørelse for det særlige spørgsmål om anvendelsen af overenskomstens bestemmelser på Færøerne. Som det vil ses af redegørelsen, er udenrigsministeriet af den opfattelse, at en fortolkning af overenskomstens bestemmelser fører til, at overenskomstens anvendelsesområde kan udvides til Færøerne, uden at dette nødvendiggør nogen ændring i de nugældende særlige afgiftsbestemmelser på Færøerne eller i det nuværende frie samhandels- og betalingsforhold mellem Danmark og Færøerne.

Som det vil erindres, gav Det færøske Hjemmestyre den 6. september 1949 sin tilslutning til, at Havana-overenskomsten om oprettelsen af en international handelsorganisation (ITO) fandt anvendelse på Færøerne. Havana-overenskomsten er endnu ikke trådt i kraft, men Den Almindelige Overenskomst og de til denne knyttede toldindrømmelser udgør en forløber for Havana-overenskomstens bestemmelser, og de i GATT indholdte bestemmelser er enslydende med de tilsvarende bestemmelser i Havana-overenskomsten.

Under hensyn til foranstående skal udenrigsministeriet henstille, at statsministeriet søger Det færøske Hjemmestyres tilslutning til, at bestemmelserne i GATT finder anvendelse på Færøerne, således at det ved Danmarks undertegnelse af Annecy-protokollen tagne forbehold vedrørende Færøerne kan trækkes tilbage."

Siðani tíðin er so knöpp í hesi tingsetuni, fær tingið óivað ikki stundir til at viðgera henda spurningin, og skal landsstýrið tí mæla til, at tingið heimilar landsstýrið, möguligt saman við fíggjarnævnðini, til at góðkenna, at frammanfyri umnevndi sáttmáli um toll og uttanríkis-handil eisini verður avgerandi fyri Føroyar.

Fintök av memoranda í hesum málinum eru viðlögð.

Fylgiskjal:

MEMORANDUM

1 — Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel (GATT)

1. *Overenskomstens tilblivelseshistorie.*

Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel (GATT) er et led i de bestræbelser, der efter krigen under DE FORBENEDE NATIONERS auspicer er udfoldet for paa international basis at søge tilvejebragt friere vilkår for verdenshandelen.

I februar 1946 besluttede Det økonomiske og sociale Raad at indkalde en international konference om handel og beskæftigelse. Denne konference fandt sted i Havana i vinteren 1947-48. Paa denne konference blev der opnået enighed om teksten til en international overenskomst (den saakaldte Havana-overenskomst) om en international handelsorganisation.

Samtidig med beslutningen om at indkalde den nævnte konfe-

vence blev der nedsat en forberedende komité til at udarbejde et udkast til den overenskomst, der agtedes forelagt konferencen. Det forslag til overenskomsten, der blev forelagt denne komité, indeholdt bl.a. en bestemmelse om, at medlemslandene i Den internationale Handelsorganisation, som det var hensigten at oprette, indbyrdes skulle føre forhandlinger om en væsentlig sænkning af toldsatserne. Under den forberedende komités første møderække blev det fra De forenede Staters side foreslaaet, at en række af de deltagende lande uden at afvente konferencens resultat skulle gaa i gang med den konkrete opgave straks at føre dette skridt ud i livet ved at søge at træffe indbyrdes aftale om gensidig nedsættelse af de deltagende landes toldsatser.

Det amerikanske forslag vandt almindelig tilslutning, og i sommeren 1947 fandt de første internationale toldforhandlinger sted i Geneve. Der opnaaedes ved denne lejlighed enighed paa bilateral basis om nedsættelse eller binding af ca. 15.000 toldpositioner, der tilsammen berørte omkring halvdelen af verdenshandelen. Det blev ogsaa paa konferencen aftalt, at de enkelte lande i overensstemmelse med Havana-overenskomsten skulle udstrække de bilateralt ydede toldindrømmelser til samtlige de andre i konferencen deltagende lande i medfør af en almindelig regel om mestbegunstigelse.

De i Geneve truffne aftaler blev nedfældet i Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel, som de i konferencen deltagende lande enedes om at oprette. I overenskomsten blev optaget dels de ydede toldindrømmelser, dels almindelige bestemmelser om mestbegunstigelsesbehandling i toldmæssig henseende og yderligere en række bestemmelser om de deltagende landes handelspolitik, der blev hentet fra den endnu underudarbejdelse værende Havana-overenskomst.

Ved Geneve-forhandlingernes afslutning undertegnede de i konferencen deltagende lande en protokol, hvorved de forpligtede sig til at sætte toldindrømmelserne i kraft og yderligere til at anvende de i overenskomsten optagne handelspolitiske bestemmelser i det omfang, disse ikke maatte stride mod den i landene gældende lovgivning.

Havana-overenskomstens tekst blev endeligt udarbejdet i løbet af 1948. Denne overenskomst indeholder foruden de i GATT optagne bestemmelser en række yderligere forskrifter vedrørende landenes handelspolitik. Havana-overenskomsten er endnu ikke traadt i kraft.

Det andet sæt internationale toldforhandlinger afholdtes i Annecy i sommeren og efteraaret 1948. I disse forhandlinger deltog foruden de lande, der havde forhandlet i Geneve, yderligere en række lande, herunder Danmark. Forhandlingerne resulterede i en række toldindrømmelse mellem landene og i oprettelsen den 10. oktober 1949 af en protokol vedrørende vilkaarene for tiltrædelse af GATT. Ved denne protokol er der givet de lande, som ikke deltog i Geneve-forhandlingerne, adgang til paa samme vilkaar som de oprindeligt i forhandlingerne deltagende lande at tiltræde GATT.

Danmark undertegnede Annecy-protokollen den 28. april 1950 og er saaledes kontraherende part i GATT. Det tredje sæt internationale toldforhandlinger vil finde sted i Torpuay i tiden fra den 28. september

1950. I bilaget er givet en oversigt over de lande, der deltog i forhandlingerne i Geneve og Annecy, og de lande, som har anmeldt deres deltagelse i Torpuay-forhandlingerne, samt en fortegnelse over de lande, som nu er kontraherende parter i GATT.

2. OVERENSKOMSTENS INDHOLD

Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel består af tre dele.

1. *del* paalægger de enkelte kontraherende parter til over for de øvrige parter at anvende de toldsatser, der er indeholdt i den for dette land gældende liste over toldindrømmelser. I dette afsnit af enhver fordel eller begunstigelse i toldmæssig henseende, som en kontraherende part tilstår et andet land, straks og ubetinget skal tilstås indførsel fra alle de kontraherende parter (toldmæssig mestbegunstigelsesbehandling).

2. *del* indeholder en række handelspolitiske bestemmelser, der er optaget i overenskomsten for at sikre, at de kontraherende parter ikke gennem handelspolitiske foranstaltninger gør toldindrømmelserne værdiløse, f. eks. ved at forbyde indførselen af en vare, for hvilken der er givet tilsagn om toldnedsættelse. Disse bestemmelser, der i alt væsentligt har samme ordlyd som de tilsvarende bestemmelser i Havana-overenskomsten, forpligter indtil videre kun parterne i det omfang, de ikke er i strid med landets bestaaende lovgivning.

Bestemmelserne indeholder yderligere en række regler om, at der ikke maa gøres forskel mellem indførte varer fremstillet i udlandet ved paaligning af indenlandske afgifter (nationalbehandling), transitfrihed, fastsættelse af toldberegningsværdi, subsidier og kvantitative restriktioner.

I det følgende gives et kort resumé af reglerne om kvantitative restriktioner.

Det er i almindelighed ikke tilladt at anvende indførsels- eller udførselsbegrænsning (kvantitative restriktioner). Fra denne regel gælder en række undtagelser. Saaledes er det bl.a. tilladt at begrænse indførselen af landbrugs- og fiskeriprodukter, hvis det er nødvendigt for gennemførelse af regeringsforanstaltninger, der har til formaal at begrænse udbuddet af disse varer. Endvidere kan medlemslande med udpræget knaphed paa fremmed valuta begrænse indførselen for at beskytte betalingsbalancen. Medens landene ikke, selv i tilfælde hvor indførselsbegrænsning undtagelsesvis er tilladt, maa give indførselen af et lands produkter fortrin frem for et andet lands produkter, er det under nærmere fastsatte betingelser tilladt lande, der anvender saadanne restriktioner til beskyttelse af betalingsbalancen, at udforme disse paa en saadan maade, at man i særlig grad begrænser indførselen fra lande, med hensyn til hvis valuta der raader knaphed.

3. *del* indeholder en række bestemmelser vedrørende overenskomstens anvendelse.

Ifølge en af disse bestemmelser skal overenskomsten anvendes

des paa de kontraherende parter hovedlande og paa ethvert andet toldomraade, paa hvis vegne den er blevet tiltraadt. Endvidere skal overenskomsten ikke under visse nærmere angivne vilkaar være til hinder for dannelsen af toldunioner og Frihandelsomraader.

De øvrige bestemmelser i 3. del drejer sig om fremgangsmaaden ved ændring af overenskomsten, tiltrædelse og opsigelse af overenskomsten, forholdet til Havana-overenskomsten, møder mellem de kontraherende parter, adgang til ændring af de ydede toldindrømmelser m. v. Blandt disse bestemmelser bør det fremhæves, at medlemslandene efter 1. januar 1951 har ret til at tilbagetrække de toldindrømmelser, de har ydet andre parter.

II. — Færøernes forhold til GATT.

§ 1.

1. Da traktater og andre internationale overenskomster, der kræver rigsdagens samtykke, og som berører særlige færøske interesser, i henhold til loven om Færøernes hjemmestyre af 23. marts 1948, § 7, skal forelægges Det færøske Hjemmestyre til betænkning, forinden de sættes i kraft paa Øerne, tog man fra dansk side ved undertegnelsen den 28. april 1950 af Annecy-protokollen det forbehold, at undertegnelsen indtil videre ikke skal omfatte Færøerne, indtil der har fundet forhandlinger sted mellem de danske og de færøske myndigheder vedrørende GATT's anvendelse paa Færøerne.

Forbeholdet blev taget i henhold til Annecy-protokollens § 9 a, hvorefter et lands tiltrædelse af GATT skal omfatte landets egentlige statsterritorium og de andre territorier, for hvilket det har internationalt ansvar, dog undtagen saadanne særskilte toldomraader, for hvilke landet ved undertegnelsen har lagat forbehold.

Den nævnte bestemmelse maa forstås saaledes, at et land, der tiltræder GATT, maa gøre det med hele sit omraade, og at kun saadanne særskilte omraader, der objektivt i GATT's forstand udgør et særskilt toldomraade, kan holdes udenfor ved tiltrædelsen. Dette betyder, at hvis man ved en analyse af de særregler, der maatte gælde for en vis del af et lands territorium, kommer til det resultat, at de i GATT's forstand ikke gør det paagældende omraade til et særskilt toldomraade, er der ikke hjemmel til at tage forbehold med hensyn til dette omraade.

Et særskilt toldomraade defineres i GATT, art. XXIV, § 2, som et omraade, med hensyn til hvilket særskilte toldsatser eller andre bestemmelser vedrørende handelen opretholdes for en væsentlig del af et saadant omraades handel med andre omraader. Det beror altsaa paa en analyse af de for Færøerne gældende særlige afgiftsbestemmelser og handelspolitiske regler, hvorvidt Færøerne i henseende til GATT maa karakteriseres som et særskilt toldomraade eller ej.

2. Ved en undersøgelse af spørgsmålet om, hvorvidt Færøerne udgør et særskilt toldomraade, er det hensigtsmæssigt at betragte de færøske afgiftslove og de færøske handelspolitiske bestemmelser hver for sig.

- a) De nuværende færøske indførselsafgifter er indført ved lagtingslov af 11. februar 1950 om indførselsafgifter m.v. Loven omfatter 70 positioner, heraf 25 positioner vedrørende öl, spiritus, vin og tobaksvarer. Der er ved færøsk lov af samme dato givet visse regler om produktionsafgifter for öl og tobaksvarer, men de foran nævnte indførselsafgifter er dog i hvert fald for tiden i praksis den eneste form for told og andre indirekte afgifter, der paa Færøerne opkræves af de i loven om indførselsafgifter nævnte varer.

De nævnte indførselsafgifter opkræves af varer, der indføres til Færøerne, hvad enten det sker fra Danmark eller fra udlandet.

De gældende færøske afgifter kan formentlig i henseende til GATT karakteriseres som en efter Færøernes særlige geografiske og erhvervsøkonomiske struktur tilpasset beskatningsform, under hvilken visse afgifter af praktiske grunde opkræves ved indførslen.

- b) Færøernes samhandel med omverdenen foregaar for en væsentlig del over Danmark.

En betydelig del af importen hentes fra Danmark, ligesom en væsentlig del af Færøernes eksport afsættes over Danmark. En væsentlig del af den over Danmark solgte eksport leveres til andre europæiske lande, og de derved indtjente valutabeløb bruges til indkøb i Danmark. Der finder desuden en direkte eksport sted til England, Island og enkelte andre lande.

De færøske myndigheder har fri raadighed over de valutabeløb, som øerne saaledes indtjener ved direkte eksport. Herudover stiller den danske nationalbank fremmed valuta til raadighed for øerne.

- c) Der anvendes paa Færøerne særlige pengesedler, som ikke er lovligt betalingsmiddel i Danmark, og danske sedler er ikke lovligt betalingsmiddel paa Færøerne. Derimod har Færøerne fælles skillemønt med Danmark, og de færøske sedler er frit omvekslelige med danske penge til pari og omvendt.

Alle pengeoverførsler, herunder kapitaloverførsler, mellem Danmark og Færøerne foregaar fuldstændig frit og ukontrolleret.

3. Det maa derfor antages, at Færøerne ikke i toldmæssig og handelspolitisk henseende i GATT's forstand udgør et særskilt toldomraade.

4. En anvendelse af GATT med hensyn til Færøerne kan ikke antages at ville nødvendiggøre nogen ændringer i de gældende færøske afgifter.

Paa den anden side vil det følge af GATT's regler om mestbegunstigelse, at den færøske eksport vil nyde godt af de toldindrømmelser, som de andre kontraherende parter yder Danmark i henhold til GATT.

Det maa ligeledes antages, at det nuværende fuldstændigt frie handelssamkvem mellem Danmark og Færøerne kan fortsætte under GATT.

Udenrigsministeriet, den 14. august 1950.

Liste over de oprindelige parter i Den Almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel 1948.

Australien,	Libanon,
Belgien,	Luxemburg,
Brasilien,	Nederlandene,
Burma,	New Zealand,
Canada,	Norge,
Ceylon,	Pakistan,
Chile,	Syd Rhodesia,
Cuba,	Syrien,
Czekoslovakiet,	Den sydafrikanske Union,
Frankrig,	Storbritannien,
Indien,	U. S. A.

Liste over de lande, der tiltraadte Den Almindelige Overenskomst efter Annecy-konferencen 1949.

Danmark,
Den dominikanske Republik,
Finland,
Grækenland,
Haïti,
Italien,
Liberia,
Nicaragua,
Sverige.

Liste over de lande udenfor overenskomsten, der agter at deltage i del 3. sæt toldforhandlinger, der begynder den 28. september 1950 i Torquay.

Tyrkiet,	Peru,
Vestflyskland,	Guatemala,
Østrig,	Sydkorea.
Philippinerne,	

1. viðg. 29. august. Formaðurinn setti fram söljóðandi

Uppskot til gerðabókina.

„Tingið heimilar landsstýrið, saman við fíggjarnævndinni, til at

góðkenna, at frammanfyri unnvendi sáttmáli um toll og uttanríkis-handil eisini verður avgerandi fyri Føroyar.“

Uppskotið samtykt 15—0.

25. Studningsveitan til vegir og lendingar v. m.

29. august framlagt

Neondarálit.

Grundlönin í arbeiðsviðurskiftum hevur verið so ymisk kringlandið, frá einum 70 oyrum og uppi eina krónu og fimm oyru í tíman.

Í gr. 5 í kunngerð nr. 6 frá 23. mars 1943 um lønar- og prísstopp er tað fyrivarni tikið, at tær grundlönir, sum liggja undir krónu kunna hækkaast, tó ikki uppum eina krónu.

Í 1949 komu vinnufeløgini á samt um eina grundlönarhækking, samsvarandi hesum við gildi frá 1. oktober 1949.

Í sínum studningsveitingum til vegar, lendingar og havnagerðir hevur tingið mettt sín studning eftir grundlönini 70 oyru pluss dýrtíðarviðbót av 70 oyrum eftir prístali.

Í seinastu tingsetu varð skotið upp í havna- og vegarvundini, at tingið broytti sínar reglur fyri studningsveitingini samsvarandi, soleiðis, at grundtímalönin verður ein króna við dýrtíðarviðbót eftir prístali.

Gbr. Jensen frá landsverkskrivstovuni hevur í skrivi frá 28. august givið fylgjandi yvirlit:

1) *Vegarbeiðir.*

70 oyru + dýrtíðarviðbót — (70×2.70) kr. 1.89

Vanlig tímaúslön kr. 3.07

munur: kr. 1.18 pr. tíma, ið kommunurnar nú í flestu förum gjalda umframt $\frac{1}{4}$ partin av veruligum studningi. Ella hvør vegarbeiðs-

tími kostar nú lögtinginum: $\frac{3}{4}$ av kr. 1.89 — kr. 1.42

fullari lön: — $\frac{3}{4}$ av kr. 3.07 kr. 2.30

Standandi og komandi jáltanir verða samsvarandi hesi töl at hækka, um studningsgrundarlagið verður broytt.

2) *Lendingarbeiðir.*

Har liggur so fyri.

Úrslit frá telm. árum eg havi arbeitt hjá lögtinginum.

1) *Smærri arbeiðir*, har verður úrslitið oftast at liggja umleið onnur helvtin til tilfar, onnur arbeiði.

2) *Størri arbeiðir*, tilfar 60—70% — arbeiðir 30—40%.

Samanlagt verður meðalúrslitið umleið 60% til tilfar, 40% arbeiði, harav verður $\frac{3}{4}$ latið fyri formanns- og kavarylönir.

Úrslit (leiðbeinandi)

Eitt arbeiði, ið nú verður gjørt fyri kr. 100.000. , verður nú latið til av studningi:

Tilfar:		$\frac{3}{4}$ av o. u. kr. 60.000	— 45.000
Arbeidslön:		$\frac{3}{4}$ av o. u. kr. 28.000	... 21.000 66.000

(áleið $\frac{3}{4}$ istaðin $\frac{3}{4}$)

Sum undan ávíst verður frádrátturin meir við smærri arbeiðir, men kemur studningurin sjáldan niður mót 60% av samlaðum útreiðslum.

Nevndin hevur fikið henda spurning uppáttur og heldur tað vera bilígl, at tingsins studningsveiting verður at meta eftir grundlönini: 1 króna í staðin fyri sum bigartil eftir 70 oyrtum + pristali.

Stundir hava ikki verið at fáa til vega yvirlit yvir tað, sum kemur at vanta í standandi studningum, men víst verður til omanfyrj tilskilaðu forholdsfol.

Nevndin undantikið H. Iversen setir so státt fram hetta:

Uppskot

Tingið samtykkir, at studningsveiting tingsins til lendingar og vegir hereftir verður at meta eftir grundlönini: 1 króna + dyrtíðarviðbót eftir pristali.

Broyttingaruppskot.

frá Hákun Djurhuus.

Í staðin fyrj uppskot nevndarinnar verður sett:

Tingið samtykkir, at útbrokning av studningsveiting tingsins til

lendingar og vegir hereftir verður at meta eftir grundlönin: 1 króna + dyrtíðarviðbót eftir prístali; tó hækkar hetta ikki teir i lötuni standandi studningar.

2. viðg. 29. august. Uppskot nevndarinnar fall 7—0. Broytingaruppskotið samtykt 13—0.

26. Fíggjarlögtingslóg fyrí 1951/52.

1950, 7. august legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, uppskot til fíggjarlögtingslóg fyrí 1951/52.

1. viðgerð 13. august (sí vetrartingið 1950 tingmál nr. 1/1950 tingtíðindi bls. 5).

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

Tingsetan endaði 29. august 1950, og fundirnir voru 24.



VETRARTINGIÐ 1950/51

NOVEMBER 1950 — MARS 1951

ÁR 1950 mikudagin 22. november kl. 13 var Føroya lögting sett.

Elsti tingmaður Ole Frederik Joensen, Klakksvík, fór í formannsessin og tók við fundarstýrinum eftir grein 1 í tingskipanini. Hann lýsti, at lögtingið var sett og kunninggjörði, at lögmaður t. 18. november 1950 eftir lögtingslóg nr. 1 frá 13. mai 1948 um stýrisskipan Føroya í sermálum hevur stevnt tingmonnum inn til vetrarting.

Ellisformaðurin bað Poul Petersen og Johan Poulsen vera fyrribils tingskrivarar.

Valbrøvini vórðu kannaði eftir gr. 1 í tingskipanini og hesir góðkendir sum tingmenn:

Hákon Djurhus, Klakksvík, ff.
Einar Waag, Klakksvík, jv.
S. P. Zachariasen, Klakksvík, sj.
O. R. Joensen, Klakksvík, sb.
Poul Petersen, Tórshavn, ff.
Jens Chr. Olsen, Toftum, sb.
Joh. M. Fr. Poulsen, Strøndum, sb.
J. Fr. Øregaard, Gøtu, jv.
Johan Kallsoy, Eiði, sj.
Frederik Bláhamar, Vestmanna, ff.
Hans Iversen, Kvívík, sb.
Samuel Ellefsen, Miðvági, ff.
Sören Danielsen, Miðvági, sb.
Daniel P. Danielsen, Miðvági, ff.
Thorstein Petersen, Tórshavn, ff.
Richard Long, Tórshavn, í valf. v. ff.
Poul Nielsen, Tórshavn, sb.
Hanus við Høgadalsá, Tórshavn, ff.
J. P. Henriksen, Tórshavn, jv.
Anth. Sørensen, Húsavík, ff.
J. P. Davidsen, Sandi, jv.
P. M. Dam, Tvøroyri, jv.
J. H. Danbjörg, Porkeri, jv.
Kristian Djurhuus, Tvøroyri, sb.
Martin Holm, Tórshavn, ff.

Sum varamaður Poul Niclasens, ið biðið hevði um farloyvi til 1. mars 1951 vegna sjúku, varð Trygve Samuelson, sakkförari, Tórshavn, góðtíkin.

Ellisformaðurin upplýsti, at Hin føroyski fólkaflokkurin (radikalt sjálvstýri) hevur 8 tingmenn, sambandsflokkurin 7, javnaðarflokkurin 6, sjálvstýrisflokkurin 2 og tjóðveldisflokkurin 2 tingmenn.

Eftir uppskoti varð Thorstein Petersen valdur til tingformann og Johan Poulsen til næstformann.

Ellisformaðurin bað tingmenn rópa eitt 9-falt hurrá fyri kongi og eitt 3-falt hurrá fyri Føroyum.

Tingformaðurin Thorstein Petersen lók mál formannssessin.

Til tingskrivarar vórðu valdir:

Hákon Djurhuus og Jens Chr. Olsen.

Eftir uppskoti frá landsstýrismanni Thorstein Peterseu, t. 16. desember 1950 varð Hákon Djurhuus valdur til tingformann og eftir uppskoti frá J. P. Henriksen varð J. Fr. Øregaard valdur til næstformann og J. H. Danbjørg til tingskrivara í staðin fyri Hákon Djurhuus.

Hin 16. januar 1951 var Andreas Djurhuus, postavgreiðslumaður, í Vági góðtíkin sum varatingmaður Kr. Djurhuus lögmanns, sum hevði biðið seg frítíkan fyri tingmannastarv soleingi hann er lögmaður.

Hin 28. februar 1951 góðkendi tingið, at Trygve Samuelson heldur fram sum varatingmaður Poul Niclasens, soleingi hann er sjúkur og til hann sjálvur kann mæta á tingi.

Fastar nevndir og aðrar.

Figgjarnevndin: Poul Petersen, Anth. Sörensen, Trygve Samuelson, Johan Poulsen, P. M. Dam, Johan Kallsoy og Hákon Djurhuus.

Umsóknarnevndin: Poul Petersen, O. F. Joensen og J. H. Danbjörg.

Landsstýrismálanevndin: Martin Holm, Hans Iversen og Einar Waag.

Búnaðarnevndin: Poul Petersen, Anth. Sörensen, J. Fr. Öregaard, J. P. Davidsen og Sören Danielsen.

Fiskivinnunevndin: Fr. Bláhamar, Anth. Sörensen, J. H. Danbjörg, S. P. Zachariasen og Jens Chr. Olsen.

Skúlanevndin: Martin Holm, Hákon Djurhuus, P. M. Dam, J. Kallsoy og Johan Poulsen.

Lógarnevndin: Martin Holm, P. Petersen, J. P. Henriksen, Einar Waag og Trygve Samuelson.

Havna- og veganevndin: Samuel Ellefsen, P. Petersen, J. H. Danbjörg, J. Fr. Öregaard, J. Kallsoy, Hans Iversen og Andreas Djurhuus.

Kirkjunevndin: Samuel Ellefsen, Fr. Bláhamar, J. H. Danbjörg J. P. Henriksen og Johan Poulsen.

Kommunala nevndin: Anth. Sörensen, Fr. Bláhamar, Hans Iversen, S. P. Zachariasen og J. P. Henriksen.

1. Roknskapur og fíggjarstandur landskassans 1949/50.

Sí skjal nr. 1.

2. Fíggjarlögtingslóg fyri 1951/52. (tingmál nr. 1/1950).

1950, 5. desember legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, fram uppskot til fíggjarlögtingslóg fyri fíggjarárið 1951/52 við soljóðandi fylgiskrivi:

Í ólavsökutingssetuni framlegði landsstýrið uppskot til fíggjarlögtingslóg fyri fíggjarárið 1. apríl 1951 til 31. mars 1952.

Síðani málið tá ikki bleiv viðgjört liðugt, loyvir landsstýrið sær við hesum at leggja uppskotið aftur fyri tingið.

1. viðgerð 22. januar 1951. 2. viðgerð 14. mars og sama dag legði fíggjarnevndin fram álit við broytingum í landsstýrisins uppskoti.

Sí skjal nr. 2.

1) *D. P. Danielsen og Hanus við Høgdalsó:*

Uppskot til samtyktur.

Samstundis sum Føroya lögting ásannar, at landsstýrisins fíggjarlógaruppskot byggir ikki á tí grundarlagi, at føroyingar eiga fíggjar-ræðið í landinum, vísir tingið hetta lógaruppskot frá sær og samtykkir

at gera fíggjartyriskipanir, ið byggja á tí grundarlagi, at Føroyar eru frítt land og eingin yvir ella undir liðini á Føroya lögtingi.

Á lögtingi, hin 7. mars 1951.

2) *Broytingaruppskot:*

frá H. Djurhuus og Danbjörg:

ad § 19, 8, 2: Tað er ikki væntandi, at hesin peningur verður nýttur, men fær landsstýrið heimild til at nýta av hesum til skúlaferaraferðir uttanlanda og annað.

ad § 19, 8, 2: Det regnes ikke med, at dette beløb bliver benyttet, men får landsstyret bemyndigelse til at benytte af dette til udenlandsrejser og andet til skolelærere.

Á Føroya lögtingi, tann 15. mars 1951.

frá Poul Petersen:

§ 18, 1, 1 og 2 gongur út „Køp av decca-radar 40.000 kr.“ — „Køb af decca-radar 40.000 kr.“, og í staðin verður sett sum nýtt:

§ 18, 4, 4: „Køp av tilfar	80.000,— kr.“
„Køb af tilbehør	80.000,— kr.“

Sum viðmerking verður samtykt:

ad § 18, 4, 4: Landsstýrið kannar prís og líkindir fyri at fáa radar til „Smiril“ og „Ternuna“, og fær heimild til at keypa, um líkindi eru hóskandi.

Som anmærkning sættes:

ad § 18, 4, 4: Landsstyret undersøger pris og muligheder for at få radar til „Smiril“ og „Ternan“ og får bemyndigelse til at købe, om der er passende muligheder derfor.

Tórshavn, 15/3 51.

frá Poul Petersen og A. Sørensen:

Peningahæddin í § 21, 1, 5 verður broytt frá 40.000,— kr. til 50.000 kr. og verður samanteljingin broytt samsvarandi.

Á Føroya lögtingi, tann 15. mars 1951.

3. viðgerð 15. mars 1951.

Uppskot til samtyktar frá D. P. Danielsen og Hannus við Høgadalsá fall 2—0 og uppskot til fíggjarskipanir (samr. skjal 2,1) fall 2—0.

Uppskot nevndarinnar §§ 1—14 samtyktar 19 0. §§ 15—17 sam-

tyktar 19—0. § 18, pt. 1, 2, 3 samtyktar utan atkvöðugreiðslu. Uppskolini frá minnilutanum birturdottin. Viðmerking til pt. 3 birturdottin. Broytingaruppskot frá Poul Petersen til gr. 18 pt. 4 samtykt 13—0. Pt. 4 so broytt og pt. 5 samtykt utan atkvöðugreiðslu.

Minnilutauppskot frá Dam og Kallsoy til § 19, 4, 6, fall 6—0. (smbr. skjal 2) og broytingaruppskot frá Hákon Djuvhuus og Danbjörg til § 19, 8, 2 fall 9 0. § 19 óbroytt samtykt 19—0.

§ 20 samtykt 19—0. og § 21 samtykt 20—0. Minnilutauppskot frá Dam og Kallsoy til § 22, 3 fall 5—0, § 22 óbroytt samtykt 21—0. § 23 samtykt 21—0. Broytingaruppskot frá Poul Petersen og A. Sørensen til § 24, 1, 5, samtykt 21—0 og § 24 so broytt samtykt 21—0 §§ 25 og 26 samtyktar 21—0. (§§ 27—33 fyrirbils ónýttar). § 34, pt. 1 og 2 samtykt 21—0, pt. 3 samtykt 13—0, §§ 35—37 samtyktar 21—0.

Lógin í síni heild samtykt 22—0.

3. Fíggjarætlan fyri fátaekragrunn Lögtingsins fyri 1951/52. (tingmál nr. 2/1950).

1951, 17. januar legði Th. Petersen, landsstýrismaður, fram so-ljóðandi uppskot til fíggjarætlan fyri fátaekragrunnin 1951/1952:

Landsstýrið loyvir sær við hesum at leggja fram fyri lögtingið niðanfyrirstandandi uppskot og skal mæla til, at uppskotið verður samtykt.

	Roknskap. 1/1-49	Fíggjarætlan
	til 31/3-1950	1951/52
<i>Inntøkur:</i>		
1. Arvagjald	36.892,81	28.000,00
2. Gjöld fyri handilsloyvi v. m.....	6.028,50	5.000,00
3. Sektir	3.485,00	2.000,00
4. Rentir	0,00	0,00
		kr. 35.000,00

Útreiðslur:

A. Alimentatíónspeningur	13.083,21	12.000,00
B. Sinnissjúk	0,00	500,00
C. Munur		22.500,00
		kr. 35.000,00

1. viðgerð 26. januar 1951. 23. februar legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit.

Landsstýrið hevur í skrivi 17. januar 1951 lagt fyri tingið lögtingsmál nr. 2/1950: Fíggjarætlan fyri fátækragrunn lögtingsins fyri fíggjarárið 1951/52.

Nevndin hevur havt málið til viðgerðar og mælir lögtinginum til at samtykkja uppskotið.

2. viðgerð 27. februar.

Uppskot landsstýrisins samtykt 18. 0.

4. Fíggjarætlan fyri kirkjugrunnin fyri 1951/52.

(tingmál nr. 3/1950).

1951, 15. januar legði landsstýrismaður Th. Petersen fram soljóðandi uppskot til fíggjarætlan fyri kirkjugrunnin fyri 1951/52:

<i>Inntøkur:</i>	Roknskapur Fíggjarætlan	
	1949/50	1951/52
1. Endurgjald fyri liggjund	kr. 7.800,00	7.800,00
2. Innflutningsgjald	kr. 20.000,00	20.000,00
3. Stórhvalagjald (fyri 1918 og 1949)	kr. 5.453,50	1.000,00
4. Eykastudningur úr landskassanum	kr. 25.000,00	25.000,00
Munur	kr.	11.500,00
		kr. 65.300,00

Útreiðslur:

A. Vanligar umvælingar av kirkjum (viðm.)	kr. 40.279,29	35.000,00
B. Kirkjugarðar	kr. 3.560,00	5.000,00
C. Prestaflutningur (fyri 2 ár) (viðm.)	kr. 16.000,00	8.800,00
D. Ymist (viðm.)	kr. 2.138,00	1.500,00
E. Studningur til nýggjar kirkjur (viðm.)	kr. 34.849,18	15.000,00

		kr. 65.300,00

VIÐMERKINGAR:

ad A. Umvøling av Húsa kirkju er sambært sýn meti til kr. 13.240,—. Landsstýrið er av somu áskoðan sum kirkjustjórnin, at arbeiðið eigur at verða gjørt.

ad C. Prestaflutningurin er hækkaður 800 kr. við tað, at kallsprestur er settur í Suðuroya norðara prestadömi.

ad D. Henda útreiðsla er munandi hækkað, síðani tollgjald fyri urgur og kalikar til kirkjur verður endurgoldið úr grunninum, tá ið studningur svarandi til tollgjaldið verður veittur.

ad E. Til Miðvágs kirkju.

1. apríl 1950 átti grunnurin í rokning við landskassan kr. 69.759,79.

2. viðgerð 7. mars og kirkjunevndin legði fram soljóðandi

Átt.

Føroya landsstýri hevur sent lögtinginum uppskot til figgjarættlan fyri kirkjugrunnin fyri figgjarárið 1951/52.

Málið hevur verið til viðgerðar í kirkjunevndini.

Nevndin er samd um at mæla tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot óbroytt.

Uppskot:

Mælt verður til at samtykkja landsstýrisins uppskot til figgjarættlan fyri kirkjugrunnin fyri figgjarárið 1951/52.

3. viðgerð 8. mars. Uppskot landsstýrisins samtykt 15—0.

5. Álíkning á kommunurnar fyrir 1951. (tingmál nr 57/1950).

Sí skjal nr. 3.

1951, 9. mars legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit:

Álíknan á kommunurnar til landskassan fyrir árið 1950 varð sett til 40.000 kr.

Fíggjarnevndin skal mæla til, at álíkningin fyrir 1951 verður sett til 30.000 kr.

Uppskot:

Fyrir árið 1951 verður líknað á kommunurnar 30.000 kr. samsvarandi hjálagða uppskoti.

2. viðgerð 12. mars og 3. viðgerð 13. mars. Nevndaruppskotið samtykt 20—0.

6. Bygging av búnaðarskúla. (tingmál nr. 4/1950).

1950, 7. desember legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, fram málið: *Bygging av búnaðarskúla* við soljóðandi fylgiskrivi:

Í viðlagða brævi 17. maj í ár legði landsstýrið fyrri tingið málið um búnaðarskúla.

Síðani málið tá ikki var viðgjört liðugt, loyvir landsstýrið sær við hesum at leggja tað aftur fyrri tingið.

1. viðgerð 13. desember. 7. mars 1951 legði búnaðarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit:

Landsstýrið hevur í skrivi, dagfest 7. desember 1950, aftur lagt

málið um búnaðarskúla fyri tingið, síðani málið ikki varð viðgjört liðugt í seinastu tingsetu.

Búnaðarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (A. Sørensen, J. Fr. Øregaard og J. P. Davidsen) flytir fram fylgjandi:

„Í 1918 ferðaðist ein nevnd av føroyskum og danskum monnum um Føroyar og hugdi at embætisgørðum við tí fyri eyga at finna eitt hóskandi stað til skúlagarð. Tað hendi tó ikki annað í fyrstu atløgu, enn at har varð sett ein arbeiðsnevnd, sum skuldi gera uppskot um málið at leggja fyri tingið.

Í 1919 kemur so hetta nevndaruppskot á tingborðið. Tað sást beinanvegin, at tað vóru tveir ymiskir hugsunarháttir umboðaðir í nevndini, ein sum meira legði seg eftir teoretiskum skúla, og ein sum legði seg meira eftir praktiskum skúla. Fortalarar fyri teoretiskum skúla vóru fyrst og fremst teir dansku menninir, sum deils sjálvir vóru royndir skúlamenn á skúlum av hesum slag. Fortalari fyri tí praktiska skúlanum var fyrst og fremst Jóannes Patursson, bóndi, sum sjálvur hevði stovnað praktiskan skúla her heima og kundi vísa á úrslit víða um oyggjarnar av tí arbeiði, ið avrikað var á hansara skúla. Valið kom at standa millum Kjalnesgarð í Kollafirði við sínum stóra bø og lagaligu innleggingarvánunum og Hoyvíksgarð við síni legu tætt við Havnina og sínum vánaliga lítið veltiliga hø og vánaligu innleggingarvánunum. Tað varð samtykt á tingi sama ár at seta royndarstöð og búnaðarskúla á stovn á Hoyvíksgarði. Royndarstöðin varð so bygd í 1920, meðan tað var bíðað við skúlanum fyri at siggja, hvussu staðið fór at roynast.

1925 kemur málið aftur á ting. Aftur sama úrslit. Fleirlalið samtykkir, at skunda undir „Det færøske planlægningsudvalg“ at fáa bygt búnaðarskúlan í Hoyvík, meðan eitt minnital gongur innóti, og heldur fram sína stöðu frá fyrr, at skúlagarðurin má hava hóskandi jörð, bæði til royndir og garðsdrift. Hóast tað nú var samtykt á øðrum sinni á tingi at seta skúlan á stovn í Hoyvík, hendi einki. Aftur er málið á tingi 1931 og sama slóða. 1933 verður niðurselt ein 3mannanevnd til at gera fullfíggjað uppskot til tingið um stovnan av skúlanum í Hoyvík. Meirilutin (Djurhuus og Andreassen) útvegaði eitt álit eftir lögtingsins samtykt, meðan minnilutin (J. Patursson) hevði uppskot um at niðurleggja málið til Føroya Løgting hevði fingið lóggávuveld í oyggjunum. Á tingi er sami kløvningur. Meirilutin (Djurhuus, A. Samuelson, M. Samuelson, Hans Iversen og G. Winther) heldur uppá Hoyvík, meðan J. Patursson og N. Nielsen halda innóti. Nú var Kjalnesgarður úr söguni av tí, at tað hagaðkið norðan fyri býin, ið ætlað var til at økja la gomlu innumarkina við, varð farið til traðir. Tá er tað Heygsgarður kemur í uppskot, hóast tað longu tá var haft frammi, at tað var tann meinhogi her, at alt skuldi takast upp úr lagnu. Men einki var at velja í, eingin garður var at peika upp á, og eingin hevði nakrantíð hugsað um at taka ásetisrætt til kongsgarðar frá nökrum. J. Patursson skjeyt uppá ymisk onnur pláss undir

samráðingum, ið tá fóru fram, t.d. úti á Miðhorni her í Havn, og so leiga ein huga. Men úrslitið varð, at tað frægasta var at halda upp á Heygsgarð, tí hann var tá ið hvussu er betri enn Hoyvíksgarður, og minnitalið Patursson og Nielsen seta uppskot fram á tingi um at taka Heygsgarð til skúlagarð og ikki nýta nakran pening meir í Hoyvík.

Næstu ferð nakað avgerandi hendir í málinum er 1948, tá ið lögtingið samtykkir at taka Heygsgarð til skúlagarð og gevur landsstýrinum heimild til at læna 500.000 kr. úr jarðagrunninum til hetta endamál. Gjøgnum ár framman undan hevði tingið sett pening av til skúlan, so at 160.000 kr. vóru tókar; tær skulu so eisini nýtast her.

Landsstýrið sendir so áheitan til Búnaðarráðið um at fáa hesar 500.000 kr. til láns. Nú tekur ráðið Jóannesar Paturssonar gamla tanka upp aftur, at skúlagarðurin skal veljast solciðis, at garðsdriftin bæði uttargarðs og innargarðs skal kunna drivast til fullnar, samstundis sum tað mátti ansast eftir, at hóskandi høur var at fáa til royndirnar. Tann teoretiski parturin, hann kann líka væl røkjast, antin garðurin er so ella so. Hetta førði til, at ráðið samtykti at kanna eftir, um onkur betri hóskandi garður kundi verið at fingið. Úrslitið av hesari kanning er so tann, at ráðið í brævi av 11. mai 1949 kann bjóða lögtinginum Dalsgarð í Skálavík til skúlagarð.

Landsstýrið leggur málið fyri Føroya Búnaðarfelag, sum í brævi av 5. juli s. á. svarar, at felagið ongur áneyðir finnur til at broyta stöðu sína frá forðum og visir á sítt úlit av 29. november 1948.

Málið kemur so á ting aftur í 1949, har ein meiriluti í búnaðarnevndini. (Sørensen, Øregaard og Dam) setir uppskot um at fremja skúlamálið á Dalsgarði, meðan minnilutin (Petersen og Poulsen) ikki finnur áneyðir til at broyta tingsins samtykt frá fyrr og setir eiuki uppskot fram. Málið fellur á tingi, og so statt stendur samtyktin um Heygsgarð við makt. Aftaná at henda stöða varð tikin á tingið, sendi landsstýrið málið um lán aftur til jarðarráðið, men ráðið játtaði ikki pening til at byggja fyri á Heygsgarði og lat tingið vita, at Dalsgarður alsamt var at fáa til næstu tingsetu.

Við brævi av 17. mai í ár, har eitt yvirlið verður givið um tað síðsta, ið hent er, leggur landsstýrið málið aftur fyri tingið.

Eins og áður býtir nevndin seg aftur á hesum sinni í tvíningar.

Meirilutin (A. Sørensen, Øregaard og Davidsen) er av tí áskoðan, at skúlin eigur at verða bygdur har, hann fæst bíligastur og bestur. Kanna vil nú eftir kostnaðinum av tí skúla, sum tingið samtykti at reisa á Heygsgarði, finna vil, at tað skal lænast úr jarðagrunninum

avsett árin frammanundan kr. 160.000,—

Tilætlað til stovnan kr. 660.000,—

Renta av láni (3 % av 500.000) kr. 15.000,—

Renta av láni 160.000 kr. 4 % kr. 6.400,—

Tilætlað rakstrarútleigg kr. 60.000,—

Skúlin kostar um árið (avrundað) kr. 81.000,—

Tá ið skúlin er ætlaður til 10 næmingar, verður hvør at kosta 8.100 kr.

Um so er, Føroya búnaðarfelags uppskot til bygging og uppdyrking, vegagerð, amboðkeyp og víðari eftir brævi til tingið av 29/11—1948, skuldi verið framt, hevði stovnfæið við tí prisi, sum eru í dag, ivaleyst ligið nærri milliúnini enn teim 700.000 kr., ið eru nevndar í hesum brævi. Og so hevði næmingurin komið upp í kr. 9.500,—. Nú er víðari at merkja, at affrat hesum stóra kosnað kemur tað, at viðurskiftini fyrj at dríva skúlagarð her, framvegis verða ring; henda peninganoðgin í stovnfæ fær ikki ein hóskandi garð burtur úr Heygs-garði. (Sjá norska búnaðarstjórans bræv um val av skúlagarði t. d. ... lögtingstíðindi 1949, síðu 182).

Meðan Heygs-garður veruliga er bert ein hagi við seyði í, at reisa ein skúla á, so er Dalsgarður ein fullfíggjaður garður, við haga og stórum góðum hø, bygningum, amboðum, dýrum og øllum, sum er. Og tað er meirilutans ællan, at tað ber til at yvirtaka henda garðin og byrja skúlan á honum, sum hann stendur. Vil hava aftur samráðst við bóndan, og hann sigur, at hann stendur við tann sáttmála, hann hevur undirskrivað, og at hann vil lata garðsins dýr og amboð til skúlanans brúk fyrj rímuliga samsýning, um so er, at skúlin skuldi komið har og haft hug at keypt.

Til garðin hoyra eini rímilig, hálvnýggj sethús, sum eftir sáttmálanum skulu fylgja við garðinum fyrj 8.000 kr. Víðari er nóg mikið av úthúsum til at ríma fenað og avgrøði í garðsdriftini, so her nýtir einki at verða byggt av nýggjum í bræði. Garðurin hevur í innstöðu 6 kýr og 3 ross.

Bygdin liggur heint nú fyrj útskipting, so væl ber til at fáa lagt alt væl til rættis bæði í hø og haga. Garðurin hevur bæði góðar torv-vánir og nógvan tara, sum bæði kann vera til stóra sparing í rakstrimum.

Í tí vit rokna við, at yvirtøka av royndarstöðuni verður ein veruleiki eftir tingsins samtykt herum, ræður meirilutin til, at royndarstöðurnar verða niðurlagdar, tá ið skúlin kemur í gongd, og at royndararbeiðið verður lagt undir skúlan, soleiðis sum alla tíðina hevur verið ætlanin. Garðurin í Hoyvík verður útleigaður, og royndarbrúkið í Traðardalinum selt. Royndaramboð og bygningar, ið bertil hoyra, verður latið til skúlan. Í Hoyvík er ein „næmingabygningur“ 12×11 alin, allur av viði. Í hesum húsi er í neðra 1 stór skrivstova og hókasavn, ein slova, ein forstova og tvey kømur; uppi á loftinum er rúmt útloft og 4 kømur. Hella húsið er óneyðugt fyrj garðin, um hann verður leigaður út og drivin sum vanligur bóndagarður. Víðari er ein royndarløða, sum eisini er óneyðug fyrj garðin, um royndir ikki verða drivnar raðani. Í Traðardali er eisini ein royndarløða, sum heldur ikki har er til nyttu, um royndirnar verða niðurlagdar. Hesir tríggir bygningar eru skikkaðir til at taka niður og flyta til Skálavíkar.

Í tilknýti til tað, sum omanfyri er sagt, kann stovnfæið til skúla á Dalsgarði greinast soleiðis:

Flytan av áðurnevndu bygningum	kr. 70.000,
Keypt og umvæling av sethúsum	kr. 17.000,—
Umvæling av íthúsum	kr. 7.000,—
Innbúgv	kr. 5.000,
Garðsamboð	kr. 7.000,—
1 galfur og 2 sýr	kr. 2.000,
Undirvísingarsamboð	kr. 2.000,

Stovufæ íalt

kr. 110.000,—

Inntöka av garðinum o. a.:

10 mjólkkyr á 2.500 kr. mjólk á 70 oyru l.	kr. 17.500,
100 drápsseyðir á 50 kr.	kr. 5.000,—
Ull	kr. 800,—
40 tdr. av eplum	kr. 1.400,—
20 tdr. av korni	kr. 900,—
Leiga av Høyvíksgarði og Heygsgarði	kr. 1.400,—

Inntöka

kr. 27.000,

Skúlin verður ætlaður til 6 næmingar fýrðils, ið hvussu er.

Undirvísingin verður ókeypis. Skúlastjórinn fær frí hús, men heldur seg sjálfan við brenni, ljósi og innbúgv.

Skúlastjóri	kr. 12.000,—
Garðsleiðari	kr. 7.000,—
Dagleiðarahjálpt	kr. 5.000,—
Húshjálpt	kr. 3.000,—
Kostarhald til næmingarnar	kr. 7.000,—
Ljós og hiti	kr. 500,—
Avgift til festaran	kr. 8.000,—
Viðlíkahald	kr. 2.000,—
Handilsfóður	kr. 5.000,—
Handilstöð	kr. 1.000,—
Ymist	kr. 1.500,—

Útlegg íalt

kr. 52.000,—

Inntöka

kr. 27.000,—

Rakstrarútlegg árliga

kr. 25.000,—

Renta av stovnsfæ (4 pst. av 110.000 kr.)

kr. 4.400,—

Skúlin kostar um árið

kr. 29.400,—

Hetta verður 4.900 kr. uppá ársnæmingin. Av hesum kostnaði eru tær 1.300 kr. uppá ársnæmingin, avgiftin fyri garðin, sum jú hert er

fyrí eitt áramál. Fyriuttan hesa avgift er so kostnaðurin fyrí ársuæmingin 3.600 kr.

Nú kann sigast um helta yvirliit, at all útlegg er ikki líkið við, sum t. d. tryggingar, djórahækni, telefon og annað meira. Hartil er at siga, at allar inntøkuvánir eru heldur ikki tiknar við. Ein umráðandi grein í garðsdriftini má vera grønnmetisvelting, bæði fyrí at gera húsarhaldið biligt og til sølu. Víðari er einki sett í inntöku av svínahaldi, hösnahaldi og sølu av livneytum, sum jú eisini eru góðar umstøður til.

Her er ikki sett á útleggssíðuna meira enn løn til ein lærara við skúlan (stjóran). Hetta er gjørt við tí í huga, at nýla lærarahjálpi av monnum, sum frammanundan eru í lögtingsins tænastu.

Tá ið Føroya Búnaðarfelag ikki í sínum yvirliiti til tingið hevur sett nakra inntöku av garðsdriftini, so má tað fatast soleiðis, at tað samstundis eru útlegg, sum heldur ikki eru sett upp, sum svara til hesa inntöku.

Tað má allatíðina havast í huga, at gera skúlan so biligan sum á nakran hátt gjørligt. Og vit eru komnir til tað, at um tað, sum omanfyri er nevnt, verður sett í verk, hava vit ein skúla, sum í allar mátar kann arbeiða eftir sínari ætlan og veru okkara samfelagi til ómetaligt gagn. Her verður ikki neyðugt at taka nakað lán. Og tað má sigast at vera ein stórus fyrimunur at sleppa frá at binda jarðargrunnsins pening í ein skúla, og harvið leggja hann lavnan ein langt áramál, so hann ikki kann røkja ta ætlan, hann er stovnaður til: at veita pening til búnaðarbygg- ing í alminduligheit. Sum áður nevnt hevur tingið avsett 160.000 kr. til stovnan av skúla. Hesin peningur er so stall meira enn nokk stovnfæ til skúla eftir omannevndu ætlan.

Tá ið tað verður sagt, at næmingar koma ikki á skúlan, so her vit ongan ótta fyrí tí. Men um so skuldi verið, hevði tað so verið nakað skeivt í tí, at lagt á sum treyt, at fyrí at maður skal fáa festibræv til garð, skal hann hava verið á búnaðarskúla. Tá ið tað samstundis verður loyvt at gera tey undantök, sum lívið kann krevja, hevði hetta bert verið ein rímlig og frugtbar skipan. Vit hava frammanundan ta skipan t. d., at ein maður sleppur ikki at föra sítt eigna skip, um hann er ikki skiparalærdur; nú hoyrist frá einari vinnulívsloggávu, sum er í um- búna, ið setir á, at maður skal ikki fáa handilsloyvi, uttan hann kann prógva, at hann hevur eitt vist minsta mál av kunnleika til handilsskap — og sumleiðis í so mongum förum. Hví skal so ikki krevjast av einum bónda á almennum góðsi, at hann skal hava kunnleika til sítt brúk?

Nevndin hevur ta áskoðan, at um so er, tingið ikki í hesari selu ger álvara av og tekur við Dalsgarði til skúlagarð, verður hann ikki tókur longur. Og missa vit henda garð av hondum, vita vit einki um, antin vit nakrantíð ella ongantíð fáa ein so góðan garð aftur. Um minnilutans uppskot, at royna eitt stutt skeið í Hoyvík, er bert at siga, at tað er at uppfata sum eitt framhald av tí gamla teoretiska rættninginum, sum vit ikki vilja vera við til og ikki vilja tilráða. Landinum tørvar eitt stað, har ungir menn kunnu læra at vera praktiskir bóndir, og latum okkum hjarga hesum væl skikkaða garði, meðan vit hava líkindi til tað.

Minnilutin (S. Danielsen og P. Petersen) heldur fyrí:

„Eftir lögtingslóg nr. 34, 31. mars 1949, hefur tingið givið landsstýrinum heimild til at læna kr. 500.000,— úr jarðargrunninum til byggingar av búnaðarskúla í Kollafirði.

Málið var fyrri aftur á tingi í 1949, og eingin meiriluti var fyrri at gera broyting í nevndu lögtingslóg. (sí tingtíðindi 1949, blaðs. 176 f. f.)

Síðani hefur jarðarráðið sýlt landsstýrinum lán eftir omanfyrri nevndu lóg, og tessvegna er málið komið aftur á ting.

Á fíggjarlógini eru nú niðurlagdar kr. 160.000,— til búnaðarskúlabyggingar, og um so var, landsstýrið hevði fingið lánið úr jarðargrunninum, so var tað ivasamt, um tað yvirhøvur er farandi undir bygging av búnaðarskúla eftir fyriliggjandi ællatum. Allir prísir eru farnir so nógv upp, so tað hevði farið at staðið á, at fingið til vega nóg mikið av peningi.

Minnilutin er samdur við hinar um, at tað gerst neyðugt at fáa ein búnaðarskúla í landinum skjótast, men sum tíðirnar eru og hava verið hesi seinastu 10 áriní, er tað ringt at siga, hvussu nógvir høvdu leitað til skúlan, nú aðrir vinnuvegir eru meira lönandi. Tað hevði tí verið vert at gjørt eina roynd, og tað mátti borið til at gjørt gerðabýti við royndarstöðina í Hoyvík um at fingið í lag eitt skeið í vanligum búnaðargreinum — teori, nýtslu av nútímans amboðum og vanliga hagar røkt — eisini við einum uppiskoyti í lærdómi í landmæting til gagn fyrri útskiiftingina í landinum. Tá eiuki er gjøllari kannað, um hesin vegur er gongdur, og hvussu mikið ein skipan sum henda fer at kosta landinum í stovning og rakstri, lá tað best fyrri at biðið landsstýrið um at kanna hetta mál og í sama viðfangi eisini at kanna, hvussu mikið búnaðarskúlin fer at kosta landinum í stovning og rakstri í Dalsgarði í Skálavík.

Uppskot:

I. Frá meirilutanum (A. Sørensen, J. Fr. Øregaard og J. P. Davidsen):

Búnaðarskúli verður at seta á stovn á Dalsgarði í Skálavík. Landsstýrið skipar fyrri, at neyðtörvuligar fyrircikingar og arbeiði verða gjørd.

II. Frá minnilutanum (S. Danielsen og P. Petersen):

Landsstýrið verður biðið um at kanna möguleikan fyrri at skípa búnaðarskúlaskeið uppi í royndarstöðini í Hoyvík og ætla um, hvussu mikið eitt tilíkt fer at kosta í stovning og rakstri, og í sama viðfangi ætla um útreiðslur til stovning og rakstur av búnaðarskúla í Dalsgarði í Skálavík at leggja fyrri tingið komandi Ólavsøku.

2. viðgerð 8. mars og 3. viðgerð sama dag.

Broytingaruppskot til II (minnilutauppskotið) frá Hannus við Høgadalsá:

Í 2. reglu aftaná orðinum „Búnaðarskúlaskið“ verður sett:
og ferðandi skið við nútímans amboðum og hósكيلigum.

Broytingaruppskotið frá Hanus við Högadalssá fall 11—0.

I: Uppskotið frá meirilutanum (A. Sørensen og fl.) fall 12—0.

II: Uppskotið frá minnilutanum (P. Petersen og fl.) samtykt
14—0.

7. Nýggj læknaskipan og lönir kommunulækna.

(tingmál nr. 5/1950).

1950, 2. august legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, fram mál:
Nýggj læknaskipan og lönir kommunulækna við soljóðandi skrivi og
fylgiskjali:

Læknaskipanin í Föroyum fram til 1939 var soleiðis, at settir vóru
4 av statinum löntir læknar, amtslæknin í Tórshavn og fylkislæknarnir
í Klakksvík, á Tvöroyri og í Vestmanna og 6 kommunulæknar (í Tórshavn,
Saltangará, á Eiði, Sandi, í Miðvági og Vági). Síðan er komin
kommunulækni í Fuglafirði og ein aftrá í Tórshavn.

Henda skipanin hevði ógvuliga stórar fyrimunir viðvíkjandi tí
læknaligu síðuni av arbeiðinum, tí hvør lækni hevði sítt fasta arbeiðs-
óki, men hevði eisini síni brek. Hjá øllum hesum læknum, ikki bert hjá
kommunulæknunum, var tað neyðugt, at praksisarbeiðið, konsultationin
og sjúkravítjanin fór framum sjúkrafyrirbyggjandi og heilsutryggjandi
arbeiði eins og ikki altíð vóru góðar stundir hjá embætislæknunum til
at røkja annað arbeiði, ið var ulagt teimum sum embætismenn. Framm-
anundan krígunum 1939—1945 bleiv tí fikið upp til umhugsunar at broyta
læknaskipanina. Embæti sum fylkislæknar eru tí síðani bert fyrihila-
settir.

Föroya læknafelag hevur skotið upp, at bert ein embætislækni
verður, landslæknin, sum bert fær rætt til konsilierað praksis, og at
fylkislæknaembætin fella burtur, so hvørt tey verða leys. 11 kommunu-
læknar skulu so vera: 2 í Tórshavn og annars ein í fylgjandi bygdom:
Klakksvík, Tvöroyri, Eiði, Fuglafirði, Saltangará, Vestmanna, Miðvági,
Sandi og Vági.

Tá ið Tvöroyri og Klakksvík sum higartil skulu hava hjálpar-
sjúkrahús, og hesar bygdir eru ov stórar til ein lækna, verður serskipan
at gern soleiðis, at settur verður ein sjúkrabúslækni í hvørjum av hesum
bygdom. Hesir fáa fasta lön og fáa eisini praksisrætt í bygðini. Komm-

munlæknin skal hava skyldu at hjálpa sjúkrabúslæknunum, um hetta skuldi verið neyðugt.

Landslæknin hefur givið skipanini viðmæli, og er málið av landsstýrinum síðani sent innanríkisministeriinum við viðmæli.

Læknafelagið hefur eisini skotið upp, at tann fasta lønin, sum nú verður veitt kommunulæknunum frá stat, landskassa og kommunum í avvarandi læknadömi, verður sett til 6.000 kr. árliga, og at hon verður sett eins fyri allar. Landslæknin kann eisini geva hesum viðmæli. Umframt fasta lön veita kommunurnar læknunum fri hús, og ætlandi fáa allir brennivíðbót eisini.

Fasta lön kommunulækna býtir seg nakað ójavn millum tey ymsu læknadömin, og er hon í lötuni, eftir tí sum fyriliggur upplýst, fylgjandi:

	Stati	landskassi	kommuna	samanlagt
Eiði	3.600 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	5.600 kr.
Saltangará	3.280 kr.	900 kr.	1.000 kr.	5.180 kr.
Miðváður	3.280 kr.	700 kr.	900 kr.	4.880 kr.
Sand	3.280 kr.	700 kr.	1.000 kr.	4.980 kr.
Vágur	3.280 kr.	700 kr.	1.000 kr.	4.980 kr.
Fuglafjørð	2.000 kr.	700 kr.	1.000 kr.	3.700 kr.
1. Tórshavn	-	2.200 kr.	3.300 kr.	5.500 kr.
2. Tórshavn	3.280 kr.			3.280 kr.

22.000 kr. 6.900 kr. 9.200 kr.

Sum motivering fyrir at kommunulæknarnir skulu allir hava somu fastu lön, verður av læknafelagnum ført fram, at nýggja skipanin, sum av landslæknunum á hjálagda fylgiskjali A sett upp, førir tað við sær, at læknarnir skulu gera ymist sjúkrafyrirbyggjandi og sosialt arbeiði fyrir serliga laksl, góðkend av tí almenna, í vissum forum ókeypis, og hetta arbeiðið sjálvandi verður meira umfatandi á teim størri økjum. Hinumegin er tað neyðugt at bjóða lutvís hægri lön til læknar á teim smærri plássunum vegna lægri innløgumöguleikar. Hesar báðar umstøðurnar skuldu tala fyrir somu fastu lön.

Endaliga setir læknafelagið uppskot um at tað verður tryggjað kommunulæknunum hóskandi pensión.

Sum omanfyri nevnt hevar landsstýrið sent málið til innanríkisministerið. Ministerið sigur seg at vera samr við landsstýrið í at roynt verður at skipa læknaviðurskiptini í Føroyum sum omanfyri tilskilað. Um skipanin verður samtykt, ætlar ministerið at søkja lógarheimild fyrir, at statskassin letur stuðning upp til 33.000 kr. árliga til lönir kommunulækna treytað av, at landskassin letur tilsvareandi stuðning. Ministerið heldur tó vera beinast, at samlaði stuðningurin verður býttur millum kommunulæknarnar eftir ætlan landsstýrisins fyrir 3 ár ísenn.

Ministerið vil hinumegin ikki luttaka í eini möguligari pensiónsskipan.

Landsstýrið skal loyva sær at mæla lögtinginum til at góðkenna nýggja læknaskipan, sum hon omanfyri er greidd frá, og at seta skip-

anina í gildi frá 1. apríl 1951, samstundis skal stýrið skjóta upp, at tann partur av fastu lönini, ið skal veitast til læknarnar frá føroyskari síðu, verður býttur millum landskassan og kommunurnar við eini helvt hvør, ella 16.500 kr. hvør.

Viðlagi er fylgiskjal B frá landslæknanum um broytingar í an-
ordning nr. 545, 4. oktober 1949.

Málið um pensionering verður eisini skotið til avgerð lögtigsins.

Bilag A.

Kommunelægerne paa Færøerne har flere gange yttret ønske om, at der maatte blive udarbejdet en instruks for kommunelæger, saaledes at deres pligter, udover de dem iflg. den almindelige lægelovgivning paahvilende pligter, blev nærmere præciseret — baade afgrænsningen af deres arbejdsomraade overfor embedslægen og deres forpligtelser overfor det offentlige. Da det offentlige efter den fremsatte plan for lægevæsenet i fremtiden med lön og bolig bidrager til kommunelægernes aflønning, maa det offentlige formentlig ogsaa have krav paa --- indenfor et nærmere afgrænset omraade - at kunne stille fordringer til kommunelægerne.

Som retningslinier for indholdet af en saadan instruks skal man foreslaa:

Kommunelægerne er forpligtede til under landslægens tilsyn og for takster, der fastsættes af det offentlige, eller at Færøernes lægekredsforening har haft lejlighed til at afgive indstilling i sagerne, at udføre de forretninger, som maatte blive paalagt dem gennem den kommende lovgivning, saasom vaccinationer (bortset fra den alm. koppeindpodning og calmettevaccination), kontrol med svangre, tilsyn med spædbørn, smaabørn, skolelægevirkksomhed m.v.

Kommunelægen er fast medlem af sundhedskommissionen i den bygd, hvor han har bopæl (kan undlades for Tórshavns vedkommende). Han kan af sundhedskommissionerne inden for det ham tilhørende distrikt indkaldes til møder, dog uden stemmeret.

Kommunelægerne (undlades for Tórshavns vedkommende) skal udføre de pligter, som iflg. lov om modarbejdelse af off. usædelighed og veneriske sygdomme af 30. marts 1906 paahviler den offentlige læge. Han skal hvert aar om denne virksomhed afgive en indberetning til landslægen. For denne virksomhed oppebærer han samme honorar som landslægen. Regningerne herfor attesteres af landslægen paa grundlag af indberetningerne.

Kommunelægerne er forpligtede til vederlagsfrit at behandle fattige og alderdomsunderstøttelse inden for deres distrikt, naar disse ikke er i sygekasse. Dog kan de kræve befodringsudgifter, der afholdes i anledning af saadan behandling godtgjort af vedkommende kommune. Er kommunelægen tilkaldt til en af ovennævnte personer uden for den bygd, hvori han selv bor, tilkommer der ham endvidere

fra paagældende kommune afstandslakst som for almindelige sygekassepatienter. I tilfælde af uenighed mellem kommunelægen og kommunerne om godtgørelse afgøres spørgsmaalet af rigsbudsmanden efter indstilling fra landsstyret.

Det paahviler kommunelægen at være landslægen behjælpelig ved modarbejdelse af smitsomme sygdomme.

Det paahviler kommunelægen at gøre landslægen opmærksom paa saadanne forhold inden for den almindelige sundheds- og sygepleje, som han mener eller ved bør komme til landslægens kundskab.

Kommunelægen kan ikke undslaa sig for under landslægens lovlige forfald at udføre saadanne forretninger, som det offentlige maatte paalægge ham, ej heller kan han nægte at afgive saadanne erklæringer, som han ifølge sagens natur maa anses for bedst at være i stand til at afgive.

Bilag B.

Forslag til ændringer i *Anordning nr. 545 af 4. oktober 1919*, hvorved lov om embedslægevæsenets ordning af 21. april 1914 sættes i kraft paa Færøerne (m. videre ændringer).

- § 1 ændres derhen, at Færøerne for fremtiden i stedet for 4 lægekredse kommer til at udgøre en landslægekreds med en kgl. udnævnt landslæge med bopæl i Tórshavn.
- § 2 Den, der ansættes, skal have bestaaet embedslægeeksamen.
- § 3 Amtslægen og kredslægerne til landslægen.
- § 4 Amtslægen til landslægen.
Amtmand til rigsbudsmænd.
Amtet til rigsbudet.
mellem amtets øvrige kredslæger til Færøernes læger.
fra kredslægerne modtagne til fra lægerne og sognepræsterne modtagne.
- Amtslægen til landslægen.
- § 5 Kredslægen til landslægen.
- § 6 Kredslægen til landslægen.
- § 7 Kredslægen til landslægen.
- § 8 bringes i overensstemmelse med nyere love paa omraaderne og de for Danmark nu gældende takster foreslaas indført.
- § 9 kredslægen til landslægen.
- § 10 Kredslægen til landslægen. Ændres iøvrigt saaledes, at kokoppeindpodningen foretages af denne for halvdelen af Færøerne hvert andet aar.
- § 11 Kredslægen til landslægen.
- § 12 Kredslægen til landslægen. Sidste stk. ændres til: Det af landslægen samlede og behandlede medicinalstatistiske materiale indsendes til sundhedsstyrelsen.
- § 13 Denne paragraf foreslaas at bortfalde. Embedslægens forplig-

telse til vederlagsfrit at behandle fattige og alderdomsunderstøttede foreslaas efter nærmere regler at overgaa til kommunelægerne (se bemærkninger til instruks for kommunelæger, bilag A).

§ 14 Amtslægen til landslægen.

Amtmanden til rigsombudsmanden.

Kredslægen til landslægen.

§ 16 en embedslæge til landslægen. Foreslaas iøvrigt bragt i overensstemmelse, hvad befordringsgodtgørelse og dagpenge angaar, med de for embedslæger i Danmark for øjeblikket gældende regler.

§ 17 en embedslæge til landslægen.

Justitsministeren til indenrigsministerens.

§ 18 en embedslæge til landslægen.

Amtmanden til rigsombudsmanden.

Justitsministeren til indenrigsministeren.

I overensstemmelse med de foretagne ændringer i ovenstaaende anordning foretages ændringer i og omredigering til een *instruks for landslægen* paa Færøerne af instruks nr. 502 for amtslægen paa Færøerne og instruks nr. 503 for kredslæger paa Færøerne af 1. december 1921.

De korresponderende paragraffer sammenarbejdes. Opmærksomhedens henledes paa kredslægeinstruksens § 21, hvor forpligtelsen overfor fattige og alderdomsunderstøttede foreslaas at bortfalde (jvnf. ovenfor under anordningens § 13).

Vedrørende amtslægeinstruksens § 14 og kredslægeinstruksens § 23 foreslaas indføjet de ændringer, der er søgt gennemført (eller i nærmeste fremtid agtes gennemført) i Danmark.

I kredslægeinstruksens § 25 foreslaas hvert 3die aar ændret til hvert 4de aar (selv med denne ændring vil dette eftersyn blive vanskeligt gennemførligt).

Vedrørende kredslægeinstruksens § 26 om praksisret henvises til bemærkningerne i hovedskrivelsen, idet man er af den formening, at landslægen kun bør have ret til konsultationspraksis.

1. viðgerð 7. august, 5. mars 1951 legði fíggjarnevndin fram söljóðandi

Neondarálit:

I skrivj av 25. juli 1950 hevur landsstýrið lagt lögtingsmálið: Nýggj læknaskipan og lönir kommunulækna fyrí tingið. (Landsstýrisins skriv verður at taka upp í tingiðindi).

Fíggjarnevndin hevur havt málið til viðgerðar og hevur samtykt at mæla tinginum til at góðkenna uppskotið til nýskipanina, tó uttan at taka stóðu til eftirlönarspurningin; viðvíkjandi hesum spurningi verður at kanna, hvørjar byrðir fyrí landskassan koma at standast av eini tilíkari skipan.

Uppskot.

1. Lögtingið góðtekur landslæknans uppskot til nýggja læknaskipan, at koma í gildi, lá ið tær neyðturvuligu broytingar í galdandi lóg eru staðfestar.
2. Lögtingið góðtekur býti av teim föroysku útreiðslunum til kommunulæknalönnirnar at vera helvt um helvt frá landskassanum og frá kommununum.
3. Landskassin verður biðin samnan við heilsuvaldinum gera uppskot til neyðturviligar lógbroytingar og til reglugerð fyri kommunulæknar.

3. viðgerð 8. mars 1951. Nevndaruppskotið petti 1 samtykt 18--0, petti 2 og 3 -- 19--0.

8. Möguleiki fyri at gera lufthavnir v. m.

í Föroyum. (tingmál nr. 7/1950).

1950. 5. desember legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, fram málið við soljóðandi fylgiskrivi og skjölum:

Við brævi 8. august í ár legði landsstýrið fyri lögtingið spurningin um lufthavnir v. m. í Föroyum. Viðlagt málinum var frágreiðing frá 2 sakkönnum monnum, ið ministerið hevði sent til Föroyar.

Síðani málið ikki varð viðgjört liðugt í nevndu tingsetu, leggur landsstýrið við hesum málið aftur fyri tingið.

Um heystið 1947 vórðu samráðingar í Köbenhavn millum umboðsmenn fyri lögtingið og ávarandi dansku myndugleikar um at seta á stovn regluliga flogferðslu til Föroyar. Málið varð skotið út til nærri kanningar um kostnaða v. m.

Samráðingarnar vórðu grundaðar á, at flogplássið í Sörvági — byggt av eingilskmonnum til kriggsendamál og aftaná kriggið givið lögtinginum — skuldi vera lufthavnin í Föroyum. Ministerið fyri offentlige arbejder kunði tó ikki góðkenna flogplássið til vømliga civila flúgv-ing við teim flogförum, ið tá vóru, og vildi í staðin kanna möguleikarnar fyri at gera sjólufthavn á Skálafjørðinum, jbr. viðlagda bræv í avriti av 23. juni 1948.

Til tær umvöldu kauningar sendi ministerið 2 sakkönar menn og gjördu hesir kanningar sínar í dögum 4.—12. október 1948; úrslitið liggur fyri í frágreiðing frá teimum viðlögð í einum eintaki.

Ministerið hefur so 27. januar í ár sent landsstýrinum soljóðandi bræv:

„Under henvisning til tidligere brevveksling vedrørende spørgsmaalet om oprettelse af en luft rute til Færøerne skal man hoslagt oversende statsministeriet to eksemplarer af rapporten over en paa foranledning af nærværende ministerium foretagen undersøgelse af mulighederne for oprettelse af lufthavne m. v. paa Færøerne.

Ved den omhandlede undersøgelse er der tilvejebragt et materiale, paa grundlag af hvilket der eventuelt vil kunne findes en løsning, men som det vil fremgaa af det følgende, er det i første række et økonomisk spørgsmaal, om dette kan ske.

Der er ikke ved undersøgelsen frendraget omstændigheder, som har kunnet foranledige nærværende ministerium til at ændre sit i skrivelse herfra af 23. juni 1948 anførte standpunkt, hvorefter den i militært øjemed anlagte startbane paa Vaagö ikke under de foreliggende forhold bør godkendes til normal, civil passagerflyvning, og hvorefter startbanen i dens nuværende skikkelse i hvert fald først vil kunne anvendes til saadan flyvning, naar der maatte være fremkommet maskintyper, som har væsentlig bedre landingsegenskaber end Douglas DC-3, og som alligevel er i stand til at flyve den lange strækning over havet.

Saafernt den nævnte startbane skulle kunne anvendes til normal civil passagerflyvning med maskiner af type DC-3, maatte der foretages omfattende sprængnings- og opfyldningsarbejder omkring den, og dette vil kræve økonomiske ofre af en saadan størrelse, at denne løsning næppe kan komme i betragtning.

Da der endvidere paa grund af de vanskelige vejrforhold næppe kan opnaas tilstrækkelig regelmæssighed i beflyvningen af startbanen paa Vaagö, vil en gennemførelse af den i rapporten som mulighed A foreslaaede postflyvning formentlig ikke give tilfredsstillende resultater.

De til gennemførelsen af mulighed A fornødne anlægsudgifter maa anslaaes at ville andrage $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ mill. kr., og de aarlige driftsudgifter vil med 2 ture om ugen andrage ca. $1\frac{1}{2}$ mill. kr., heri indbefattet aflønningen af det fornødne personel paa Færøerne. Det er her ved forudsat, at de fornødne luftfartøjer af type DC-3 kan chartres til en pris af ca. 800 kr. pr. time. I de anførte driftsudgifter vil kunne fradrages de eventuelle indtægter ved postbefordringen.

Hvad dernæst angaar de i rapporten under B—D nævnte muligheder, som forudsætter landing paa vandet, vil der hertil kræves enten rene vandflyvemaskiner eller bedst amfibiemaskiner, der kan lande baade paa landjorden og paa vandet. Saadanne forefindes, efter hvad man har bragt i erfaring, her i landet i øjeblikket kun i marinens besiddelse og kun i et antal, som er fuldt beslaglagt til de opgaver, som det er paalagt marinens flyvevæsen at varetage bl. a. paa Grönland. Gennemførelsen af en af mulighederne B—D vil derfor forudsætte, at

saadanne maskiner, der koster $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ mill. kr. pr. stk. anskaffes specielt til ruten til Færøerne.

Til oplysning om, hvilke udgifter, der vil være forbundet med gennemførelsen af de nævnte muligheder B—D, skal man meddele, at der til gennemførelsen af en kombineret post- og passagerrute med størst mulig regularitet som omhandlet under D maa paaregnes en etableringsudgift paa $3\frac{3}{4}$ — $4\frac{1}{4}$ mill. kr. til de fornødne anlæg paa jorden samt til anskaffelse af de fornødne 3 amfibiemaskiner udstyret til passagerflyvning. Derudover maa der paaregnes aarlige driftsudgifter paa 2— $2\frac{1}{2}$ mill. kr., heri indbefattet aflønningen af det fornødne personel. I de anførte driftsudgifter vil dog indtægterne ved passager- og postbefordringen være at fradrage.

Til gennemførelsen af en ren postrute med størst mulig regularitet som omhandlet under C kan der regnes med en noget mindre etableringsudgift end ved mulighed D under hensyn til, at luftfartøjerne til brug for postruten (C) ikke behøver udstyr til passagerer samt til, at der for denne routes vedkommende ej heller paa jorden vil være brug for særlige faciliteter for passagerer. Der forudsættes dog ogsaa i dette tilfælde — af hensyn til rutens regularitet — anskaffet 3 amfibiemaskiner. De aarlige driftsudgifter vil formentlig blive af samme størrelse som i det fornævnte tilfælde.

En kombineret post- og passagerrute med de mindst mulige begyndelsesomkostninger og som følge heraf med en af vejrforholdene m. v. stærkt afhengig regularitet (B) vil formentlig kunne gennemføres med en etableringsudgift paa ca. 3 mill. kr., altsaa ca. 1 mill. kr. mindre end forudsat for mulighed D. Den mindre etableringsudgift beror paa, at der ved mulighed B kun er forudsat anskaffet 2 amfibiemaskiner samt paa, at der i dette tilfælde kræves mindre omfattende anlæg paa jorden. Driftsudgifterne vil ogsaa blive mindre i dette tilfælde, men det vil i alt væsentligt bero paa det mindre antal ture, som det i dette tilfælde vil blive muligt at gennemføre.

Som det vil fremgaa af foranstaaende, vil gennemførelsen af en luftrute til Færøerne med de i øjeblikket kendte maskintyper m. v. medføre udgifter af en størrelse, som næppe kan anses for rimelig under hensyn til den belægning, som kan forventes paa ruten.

Om, hvad der videre passerer i sagen, udbeder man sig underretning.

Tá ið málið um tryggja flogferðslu til Föroyar setir stór fíggarlig krøv, og hesi krøv óivað verða at koma stillað til tað almenna í Föroyum, ið hvussu er fyri ein part, heldur landsstýrið seg ikki í lötuni kunna fara víðari við málinum yvir fyri ríkismyndugleikanum, fyrr enn lögtingið hevur tikið støðu.

Við hesum skal landsstýrið loyva sær at leggja málið fyri lögtingið.

Avrit.

I Forbindelse med Telegram af 12. d. M. angaaende Etableringen af en Luftrute Færøerne—Prestwick skal man meddele følgende:

„De færøske Ønsker og de deraf følgende Undersøgelser har hidtil drejet sig om den af Englænderne i militært Øjemed anlagte Startbane paa Vaagö. Denne Startbane tilfredsstiller imidlertid langt fra de Krav, som af sikkerhedsmæssige Grunde maa stilles til en Flyveplads, der skal anvendes til civil Flyvning. Saaledes kræves der ifølge de Standardregler, som er opstillet af den internationale Luftfartsorganisation ICAO, af hvilken det danske Rige er Medlem, et væsentligt større plant Areal end det, der er til Rædighed paa Vaagö. Vel er disse Standardregler endnu ikke obligatoriske for Medlemstaterne, men under Hensyn til de, ogsaa bortset fra Landingsarealets ringe Udstrækning, meget farlige Forhold paa Vaagö, nemlig de komplicerede Indflyvningsforhold og det farlige Klippeterræn umiddelbart op ad Startbanen paa samtlige dennes Sider, tør man ikke tage Ansvar for at fravige de anførte Regler og kan saaledes ikke tillade, at Startbanen paa Vaagö anvendes til civil Flyvning, i hvilken Forbindelse man finder Anledning til at paapege, at der, saavidt vides, i hvert Fald ikke i Europa findes en offentlig Flyveplads af saa farlig Karakter som Startbanen ved Sörvaag. Naar man alligevel i Sommeren 1946 tillod, at Startbanen anvendtes til Flyvetrafik til Prestwick, beroede det paa den Nödsituation, der forelaa for Færøerne som Følge af Skibet „Tjaldurs“ Undergang. En Udvidelse af Pladsen til de omhandlede Standardmaal, hvorefter bl. a. det plane Areals Bredde skal andrage 400 m, maa indtil videre betragtes som økonomisk uoverkommelig.

Den anførte Vurdering af Startbanen paa Vaagö er imidlertid baseret paa Forudsætningen om, at der ved Beflyvningen skal anvendes de i Øjeblikket sædvanlige Flyvemaskiner Douglas DC-3 eller lignende. Saaframt der imidlertid maatte frenkomme andre Flyvemaskintyper med væsentlig bedre Landingsegenskaber, vil man selvfølgelig være villig til at opløse Spørgsmaalet om Startbanens Godkendelse til fornyet Overvejelse.

Da Luftfarten imidlertid netop for Færøerne med disses isolerede Beliggenhed frembyder særlige Muligheder for Forbedring af Trafikforbindelsen med det øvrige Rige og Udlandet, er det med Beklagelse, at man ikke har kunnet godkende Startbanen paa Vaagö som Lufthavn, og da Overvejelserne angaaende Vaagö-Banens Anvendelighed er endt negativt, har man derfor undersøgt Mulighederne for, om der andetsteds paa Færøerne kan etableres en anvendelig Lufthavn. Der synes imidlertid ikke at være Mulighed for paa Landjorden at indrette en bedre Flyveplads end den, der allerede forefindes paa Vaagö, og Undersøgelserne har derfor maattet begrænses til Oprettelsen af en Söflufthavn for Vandflyvemaskiner. Her synes Skaalefjord at frembyde de bedste Forhold med dens ret betydelige Længde og dens mod Havet relativt godt dækkede Beliggenhed. Man agter derfor herafter at lade en sagkyndig undersøge paa Stedet, om der i Skaalefjord kan oprettes en Söflufthavn.

Som anført i Telegrammet af 12. d. M. er Forholdet imidlertid det, at der hverken i Prestwick eller andetsteds i Skotland forefindes nogen civil Söflufthavn. Saaframt der kan etableres en Söflufthavn i Skaalefjord, vil det derfor være nødvendigt, at en Flyverute Skaale-

fjord—Prestwick beflyves med Amfibiemaskiner, der kan lande saavel paa Landjorden som paa Søen, saaledes som det er Tilfældet med Marinens Flyvevæsens Catalina-Maskiner.

Forhandlinger om, paa hvilken Basis en eventuel Rute Skaalefjord—Prestwick med Amfibiemaskiner kan drives, om det bør ske ved Føroya Flogfelags Foranstaltning eller eventuelt paa anden Maade, saavel som om Afholdelse af Udgifterne ved Lufthavnens Etablering m. v., bør efter Ministeriets Formening først optages, naar Resultatet af Undersøgelserne angaaende Etableringen af en Sölufthavn i Skaalefjord foreligger.

1. viðgerð 12. desember, 22. februar 1951 legði lógarnevndin fram soljóðandi

Neondarálit

Landsstýrið hevur lagt málið fyri lögtingið. Í 1947 vóru samráðingar í København millum umboðsmenn fyri lögtingið og danskar myndugleikar um selan á stovn regluliga flogferðslu til Føroyar. Undir samráðingunum varð tonkt uppá flogvöllin í Vágum sum möguleg lufthavn í Føroyum. Ministeriet for offentlige arbejder kundi tó ikki góðtaka henda flogvöll, ið gjørdur varð til kríggsendamál, til vanliga civila flúgvíng við teim flogförum. ið tá vóru, í tí stadi, hann var.

Málið varð skotið út til nærri kanningar um kostnað og um möguleikarnar fyri at gera sjólufthavn á Skálafjørðinum, og sendi ministerið 2 sakkönar menn, ið gjørdu kanningar sínar í døgnum 4.—12. oktober 1948.

Teirra frágreiðing tyrliggur, og ministerið hevur 27. januar 1950 sent landsstýrinum soljóðandi bræv:

„Under henvisning til tidligere brevveksling vedrørende spørgsmaalet om oprettelse af en luftrute til Færøerne skal man hoslagt oversende statsministeriet to eksemplarer af rapporten over en paa foranledning af nærværende ministerium foretagen undersøgelse af mulighederne for oprettelse af lufthavne m.v. paa Færøerne.

Ved den omhandlede undersøgelse er der tilvejebragt et materiale, paa grundlag af hvilket der eventuelt vil kunne findes en løsning, men som det vil fremgaa af det følgende, er det i første række et økonomisk spørgsmål, om dette kan ske.

Der er ikke ved undersøgelsen fremdraget omstændigheder, som har kunnet foranledige nærværende ministerium til at ændre sit i skrivelse herfra af 23. juni 1948 anførte standpunkt, hvorefter den i militært øjemed anlagte startbane paa Vaagø ikke under de foreliggende forhold bør godkendes til normal, civil passagerflyvning, og hvorefter startbanen i dens nuværende skikkelse i hvert fald først vil kunne anvendes til saadan flyvning, naar der maatte være fremkommet maskintyper, som har væsentlig bedre landingsegenskaber end Douglas-DC-3, og som alligevel er i stand til at flyve den lange strækning over havet.

Saaframt den nævnte startbane skulle kunne anvendes til normal, civil passagerflyvning med maskiner af type DC-3, maatte der foretages

omfattende sprængnings- og opfyldningsarbejder omkring den, og dette vil kræve økonomiske ofre af en saadan størrelse, at denne løsning næppe kan komme i betragtning.

Da der endvidere paa grund af de vanskelige vejrforhold næppe kan opnaas tilstrækkelig regelmæssighed i beflyvningen af startbanen paa Vaagö, vil en gennemførelse af den i rapporten som mulighed A foreslaaede postbelyvning formentlig ikke give tilfredsstillende resultater.

De til gennemførelsen af mulighed A fornødne anlægsudgifter maa anslaaes at ville andrage $1/4$ — $1/2$ mill. kr., og de aarlige driftsudgifter vil med 2 ture om ugen andrage ca. $1\frac{1}{2}$ mill. kr. heri indbefattet aflønningen af det fornødne personel paa Færøerne. Det er herved forudsat, at de fornødne luftfartøjer af type DC-3 kan chartres til en pris af ca. 800 kr. pr. time. I de anførte driftsudgifter vil kunne fradrages de eventuelle indtægter ved postbefordringen.

Hvad dernæst angaar de i rapporten under B—D nævnte muligheder, som forudsætter landing paa vandet, vil der hertil kræves enten rene vandflyvemaskiner eller bedst amfibiemaskiner, der kan lande baade paa landjorden og paa vandet. Saadanne forefindes, efter hvad man har bragt i erfaring, her i landet i øjeblikket kun i marinens besiddelse og kun i et antal, som er fuldt beslaglagt til de opgaver, som det er paalagt marinens flyvevæsen at varetage bl.a. paa Grönland. Gennemførelsen af en af mulighederne B—D vil derfor forudsætte, at saadanne maskiner, der koster $1\frac{1}{2}$ — $3/4$ mill. kr. pr. stk., anskaffes specielt til ruten til Færøerne.

Til oplysning om, hvilke udgifter, der vil være forbundet med gennemførelsen af de nævnte muligheder B—D, skal man meddele, at der til gennemførelsen af en kombineret post og passagerrute med størst mulig regularitet som omhandlet under D maa paaregnes en etableringsudgift paa $3\frac{3}{4}$ — $4\frac{1}{4}$ mill. kr. til de fornødne anlæg paa jorden samt til anskaffelse af de fornødne 3 amfibiemaskiner udstyret til passagerbelyvning. Derudover maa der paaregnes aarlige driftsudgifter paa 2 — $2\frac{1}{2}$ mill. kr., heri indbefattet aflønninger af det fornødne personel. I de anførte driftsudgifter vil dog indtægterne ved passager- og postbefordringen være at fradrage.

Til gennemførelsen af en ren postrute med størst mulig regularitet som omhandlet under C kan der regnes med en noget mindre etableringsudgift end ved mulighed D under hensyn til, at luftfartøjerne til brug for postruten (C) ikke behøver udstyr til passagerer samt til, at der for denne routes vedkommende ej heller paa jorden vil være brug for særlige faciliteter for passagerer. Der forudsættes dog ogsaa i dette tilfælde — af hensyn til rutens regularitet — anskaffet 3 amfibiemaskiner. De aarlige driftsudgifter vil formentlig blive af samme størrelse som i det for nævnte tilfælde.

En kombineret post- og passagerrute med de mindst mulige begyndelsesomkostninger og som følge heraf med en af vejrforholdene m. v. stærkt afhængig regularitet (B) vil formentlig kunne gennemføres med en etableringsudgift paa ca. 3 mill. kr., altsaa ca. 1 mill. kr.

mindre end forudsat for mulighed D. Den mindre etableringsudgift beror paa, at der ved mulighed B kun er forudsat anskaffet 2 amfibie-maskiner samt paa, at der i dette tilfælde kræves mindre omfattende anlæg paa jorden. Driftsudgifterne vil ogsaa blive mindre i dette tilfælde, men det vil i alt væsentligt bero paa det mindre antal ture, som det i dette tilfælde vil blive muligt at gennemføre.

Som det vil fremgaa af foranstaaende, vil gennemførelsen af en luftrute til Færøerne med de i øjeblikket kendte maskintyper m. v. medføre udgifter af en størrelse, som næppe kan anses for rimelig under hensyn til den belægning, som kan forventes paa ruten."

Av hesum framgongur í stuttum sagt, at flogvöllurinn í Vágum ikki kann nýtast í tí standi, hann er og at tað vil kosta ógvuliga nógv at seta hann í nýtiligan stand. Um möguleikarnar fyri at gera sjóluft-havnir, verður sagt, at neyðugt verður at brúka flogfór, ið kunna landa á sjónum ella helst tey sokallaðu „amfibieflogfór“, ið kunna seta seg bæði á sjógvin og á landið, og hesi kosta um $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ millión krónur.

Annars verður hildið, at tað í lötuni ikki fer at loysa seg at seta á stovn flogferðslu til Føroyar.

Landsstýrið heldur, at málið um flogferðslu til Føroyar verður at stilla slór fíggarlig krøv til tað almenna í Føroyum.

Lógarnevndin hevur havt málið til viðgerðar og er samd um, at tað í lötuni ikki kann gerast nakað við málið um setan á stovn av regluligari flogferðslu til Føroyar av tí almenna. Eftir tí, sum fyriliggur, vilja útreiðslurnar til at seta flogvöllin í Vágum í nýtiligan og forsvarligan stand ella gera sjólufthavn fyri vatnflogfór ella „amfibieflogfór“ vera ógvuliga stórar, og raksturinn av einari flúgvurutu vil ikki á nakran hátt kunna bera seg. Annars heldur nevndin, at möguleikarnir fyri at selja tað materiel, ið finnst á flogvöllinum í Vágum, eiga at verða kannaðir, t. d. av landsverkfrøðinginum.

Uppskot.

- I. Lögtingið samtykkir fyribils ikki at gera meira við málið.
- II. Heitt verður á landsstýrið um at kanna möguleikarnar fyri at selja tað materiel, ið finnst á flogvöllinum í Vágum.

2. viðgerð 22. februar. Nevndaruppskotið p. 1. samtykt 16—0. Nevndaruppskotið p. 2. samtykt 17—0.

9. Broytan í lóg um hegn og markfrið.

(tingmál nr. 8/1950).

1950, 5. desember legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, málið fram við soljóðandi fylgiskrivi og skjali:

Við brævi 10. august 1950 legði landsstýrið fyrri Ólavsákutingið uppskot til broytan í lóg um hegn og markfrið.

Síðani málið tá ikki varð viðgjört liðugt, loyvir landsstýrið sær við hesum at leggja tað aftur fyrri lögtingið.

Í lógini um hegn og markfrið --- lóg nr. 171 av 18. mei 1937 — er millum annað fyriskrivað, at hegnssýnsmenninir hava skyldu til fyrri ávarandis rokning at böta hegn og garðar — si §§ 18 og 50 — og tilskilur lógin samstandis hegnssýnsmonnum rætt at innkrevja útreiðslur teirra við útpanting. — si § 50.

Í lógariðmar § 44 er tilskilað, at hegnssýnsmenninir fyrri hvørja förrættning fáa 2 kr. fyrri hvønn hálfan dag, roknað til 6 tímar, meðan teir fyrri vanligt hegnssýn um várið ikki hava rætt til samsýning.

At vera hegnssýnsmaður kann mangan vera trupult, og hava eisini ymiskir hegnssýnsmenn kært seg um, at teir ikki eru förir fyrri at leggja pening út fyrri bötan av hegn og garði hjá monnum, sum ikki gera sína hegn-garðsskyldu í rættari tíð. eins og teir hava peikað á, at ein samsýning uppá 2 kr. um dagin ikki longur er tíðarhóskandi.

Landsstýrið er av tí áskoðan, at tað beinasta hevði verið, um hegnssýnsmenninir beinanvegin, sum teir hövdu bött hegn og garð, samsvarandi §§ 18 og 50 kunnu vent sær til ávarandi sóknarstýri og fingið teirra útreiðslur afturgoldnar eftir greinligari rokning, og at sóknarstýrið so beinanvegin, sum rokningin varð goldin, kravdi peningin við panting.

Líkaleiðis má landsstýrið geva hegnssýnsmonnum rætt í, at tann í § 14 tilskilaða samsýning uppá 2 kr. ikki longur er tíðarhóskandi.

Tað kann ikki haldast at vera óbiligt, um henda samsýning — eins og hvat hent er viðvíkjandi limum av landbúnaðar- og yvirlandbúnaðarstrevnum og útskiftlingarmonnum — verður hækkað munandi.

Í lötuni fáa hesir menn 8 kr. um dagin umframt dýrtíðarviðbót eftir prístalinum.

Í lógariðmar § 25 er nærri tilskilað, hvussu nógv skal rindast í samsýning til tann, sum upptekur ross, neyt, seyð, gæs o. t. Henda samsýning má sigast at vera nakað lág í dag, og við tað at tað má haldast at vera beint, at tann, sum eigur varg og slíkt kriasúr, sum ger skaða á høin, má böta hóskandi fyrri hella. So statt verður skotið upp, at tær í § 25 tilskilaðu samsýningar verða hækkaðar samsvarandi prístalinum.

Landsstýrið setir vísandi til tað framflutta so statt fylgjandi

Uppskot

til

lögtingslóg um broytan í lóg nr. 171, 18. maí 1937.

§ 1.

Til lógarinnar § 25 verður sum nýtt petti sett:

Tann í hesi grein nevnda samsýning verður at hækka samsvarandi pristalinum.

§ 2.

Lógarinnar § 44, 6. petti, 1. punktum, verður orðað soleiðis:

Fyri at útinna sjálva forrætningina hevur hvør sýnsmaður rætt til sum samsýning at fáa 8 kr. fyri hvønn dag, forrætningin varar, umframt dyrtíðarviðbót samsvarandi pristalinum. Henda samsýning verður at galda, sjálvt um forrætningin tekur styttri tíð enn ein dag.

§ 3.

Í lógarinnar § 50 verður sett sum nýtt petti 2:

Tær útreiðslur, sum sýnsmenninir hava havt av at lata manglandi ábøfur gera, kunnu teir beinanvegin fáa galdið av avvarandi sókarstýri eftir greinligari rokning.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Forslag

til

lagtingslov om ændring i lov nr. 171 af 18. maj 1937.

§ 1.

Til lovens § 25 tilføjes som nyt stykke:

Den i denne paragraf omhandlede erstatning forhøjes tilsvarende pristallet.

§ 2.

Lovens § 44, 6. stykke, 1. punktum, affattes saaledes:

For selve udførelsen af forretningen tilkommer der hver af synsmændene en betaling af 8 kr. for hver dag, forretningen varer, foruden dyrtidstillæg efter pristallet. Denne betaling ydes, selvom forretningen varer mindre end een dag.

§ 3.

Til lovens § 50 tilføjes som nyt stykke 2:

De udgifter, som synsmændene har haft ved at udføre manglende arbejde, kan disse straks faa betalt af vedkommende forstanderskab efter specificeret regning.

§ 4.

Denne lov træder straks i kraft.

1. viðgerð 12. desember. 22. febrúar 1951 legði búnaðarnevndin fram soljóðandi

Álit:

Á ólavsökuklingi 1950 legði landsstýrið fram 10. august hetta mál inn á ting. Málið varð ekki viðgjört liðugt, og hefur tí stýrið 5. desember 1950 lagt málið aftur fyrir tingið. Tann 12. desember 1950 kom málið til viðgerðar og varð beint í landbúnaðarnevndina.

Búnaðarráðgevarin hefur haft málið til umhugsan, og sigur hann soleiðis:

„Málið um broytni av Garðalógini (171 18/5—1937) verður her við aftursent í tí eg loyvi mær at gera hesar viðmerkingar til landsstýrisins uppskot:

Til § 2: Garðasýningarnevndarstarvið verður á byggunum uppfatað sum ein partur av uppsýnsmannastarvinum, ið fyrr var, og er hetta starv tí væl skikkað til at vera ólónað (borgarligt umboð. Tað er eftir mínari áskoðan av størsta týdningi, at fyrirsætið í einum og hvørjum føri hefur fyri eyga, at verja tað vanliga landsbygðahúsarhaldið móti beinleiðis peningaútreiðslum so langt sum gengur. Tað ræður um fyri tað føroyska bygðalivið, at maður kann svara sína skyldu í bygðasamfelagnum, røkja sína jörð, sín bát o. s. fr., uttan at beinleiðis peningaútreiðslur skulu standast av. Bygdarmaðurin skal hava høvi til - við öðrum orðum - at halda uppá lutvis náttúralhúsarhald. Kann bygðamaðurin ikki tað, verður hann noyddur at leita til har daglónin sermerkir lívið og tað verður landsbyggunum til falls.

Til § 3: Skal fullt út taka undir og tilræða at uppskotið verður fram. Her liggur lógarinnar størsta brek, sum gjøgnum árin hefur verið til stórt ógagn í garðanevndarinnar arbeiði.

Viðari viðmerkingar til lógina:

Tað er ivaleyst so, at tá talan er um tær stóru bygðirnar, kann garðasýnsnevndarstarvið verða so stórt, at tað kann gerast ov nógv fyri eina nevnd — og ivaleyst er tað hetta, sum orsakar landsstýrisins stöðu í § 2. Men her hava vit lógarinnar § 44, 1. stk., sum gevur loyvi til -- við lögtingsins heimild -- at áseta garðasýningarnevndir fyri partar av sóknum. Her er tí eftir mínari áskoðan ein vegur at ganga fyri at starvið skal ikki liggja ov tungt á einkultum monnum.

Nevndin heldur, eins og stýrið í sínum viðmerkingum peikar á, at tað mangan kann verða tvörligt og stundum ógjörligt, fyri garðasýnsnevnin at leggja pening út fyri bótan av hegni og górdum hjá monnum, sum ikki halda sína hegnskyldu í rættari tíð. Her er nevndin samd við stýrið og búnaðarráðgevarin, at rættast var, at garðasýns-

menninir fáa sínar útreiðslur afturgoldnar frá kommununi, og sóknarstýrið lefur peningin krevja inn aftur, um verða skal við panting.

At hækka samsýningina fyrir af útinna sjálva forrættningina frá 2 kr. til 8 kr. samsvarandi prístalið er nevndin ekki sinnuð til, men heldur eins og búnaðarráðgevarin í sínum ummæli, at hetta starv verður í bygðum uppfatað sum ein partur av uppsýnsmannastarvinum, og er hetta starv tí væl skikkað til at verða ólönt.

Eins og garðasýnsmenninir verða uppsýnsmenninir valdir fyrir 4 ár utan lön.

Nevndin er sámd um, at tær 2 kr., sum lógin setur fyrir at útinna sjálva forrættningina, verða at hækka samsvarandi prístalið og at broyla lógarinnar § 25 samsvarandi stýrisins uppskot.

Eftir tí, ið fram er flutt í álitinum, mælir nevndin til at samtykkja landsstýrisins uppskot við hesum broytingum.

Løgtingslóg um broyting í lóg nr. 171, 18. maj 1937 um hegn og markfrið.

§ 1.

Til lógarinnar § 25 verður sum nýtt petti sett:

Tann í hesi grein nevnda samsýning verður at hækka samsvarandi prístalium.

§ 2.

Lógarinnar § 44, 6. petti, 1. punktum, verður orðað soleiðis:

Fyri at útinna sjálva forrættningina hevur hvør sýnsmaður rætt til sum samsýning at fáa 2 kr. fyri hvønn dag, forrættningin varar, umframt dýrtíðarviðbót samsvarandi prístalium. Henda samsýning verður at galda, sjálvt um forrættningin tekur styttri tíð enn ein dag.

§ 3.

Í lógarinnar § 50 verður sett sum nýtt petti 2:

Tær útreiðslur, sum sýnsmenninir hava havt av at lata manglandi ábøtur gera og fyri at útinna sjálva forrættningina, sbr. § 2, kunnu teir beinanvegin fáa goldið av avvarandi sóknarstýri eftir greinligari rokning.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Løgtingslov om ændring i lov nr. 171 af 18. maj 1937, om hegn og markfred.

§ 1.

Til lovens § 25 tilføjes som nyt stykke:

Den i denne paragraf omhandlede erstatning forhøjes svarende til pristallet.

§ 2.

Lovens § 44, 6. stykke, 1. punktum, affattes saaledes:

For selve udførelsen af forretningen tilkommer der hver af synsmændene en betaling af 2 kr. for hver dag, forretningen varer, foruden dyrtidstillæg efter pristallet. Denne betaling ydes, selvom forretningen varer mindre end een dag.

§ 3.

Til lovens § 50 tilføjes som nyt stykke 2:

De udgifter, som synsmændene har haft ved at udføre manglende arbejde og for at fuldføre selve forretningen, jfr. § 2, kan disse straks faa betalt af vedkommende forstanderskab efter specificeret regning.

§ 4.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðgerð 23. februar og 3. viðgerð 7. mars.

Nevndarinnar uppskot gr. 1 fall — 11—0.

Nevndarinnar uppskot gr. 2 og 3 samtyktar 14—0.

Nevndarinnar uppskot gr. 4 samtykt 13—0.

Lógaruppskotið so broytt samtykt 13—0.

10. Lönjavningargrunnur skipsfiskimanna.

(tingmál nr. 9/1950).

1950, 11. desember legði lögmaður málið fram við soljóðandi fylgiskrivi d. 7. desember og skjölum:

Við viðlagða brævi 11. august í ár legði landsstýri fyrri lögtingið málið um lönjavningargrunn skipsfiskimanna. Viðlagt er eisini fylgjandi ummæli:

16. august í ár frá lönjavningargrunni skipsfiskimanna og

15. august í ár frá Suðuroya Fiskimannafelag.

Siðani málið tá ikki varð viðgjört liðugt loyvir landsstýrið sær við hesum at leggja málið aftur fyrri tingið.

Lögtingslóg nr. 69, 21. desember 1949, um lönjavningargrunn skipsfiskimanna fer úr gildi 31. desember 1950.

Føroya Fiskimannafelag hevur heitt á landsstýrið um, at lógin verður endurnýggjað og ikki bert fyri eitt ár í senn.

Landsstýrið hevur sent áheitanina til ummælis hjá lönjavníngargrunninum. Síðani ummælið ikki er komið enn, setir landsstýrið ikki í hesa syftu uppskot um, hvussu skipanin eigur at verða aftaná 1. januar 1951, men ger lögtingið vart við málið.

Vegna brøv landsstýrisins til grunnin hevði stjórnin fund og samtykti at

- 1) mæla til at Lönjavníngargrunnurin heldur á fyribils fyri 1951,
- 2) at mæla tinginum til at lata rakstrargrunnin halda fram til 1/1 1951 við tí í kvitta at fáa inngjaldið fyri 1. hálvår í ár og tingið so til várs kundi tíkið stöðu til at taka grunnin av og sleppa reiðarum undan seinna ársheimingi.
- 3) Heranframt mælir stjórnin til hesar broytingar:
 - a) at 1/f Føroya Fiskasöla grunsins vegna fær lógarheimild til at taka gjaldið til grunnarnar framanundan, tá selt er, og
 - b) at útróður í Grønlandi kemur inn undir grunnin.

Undirritaða Suðuroya Fiskimannafelag loyvir sær hervið at biðja um, at lógin um minnstlön til fiskimenn verður endurnýggjað. Vit loyva okkum at biðja um, at gjaldið — so vítt gjørligt — verður hækkað frá kr. 500,00 til kr. 700,00 um mánaðin, og at peningurin verður rindaður hvønn mánaða, meðan maðurin er á fiskaveiðu.

Eigur so maðurin pening eftir, fær hann hitt seinri — um nýtt-ársleitið, meðan hin vegin cisini kann henda, at vinna hansara verður minni enn lann forskotspeningur, hann kann hava fingið, og verður munurin tá at rokna sum eitt uppskoyti hjá honum.

1. viðgerð 13. desember, 2. viðgerð 15. desember og sama dag legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

Átt:

Av tí lögtingslóg nr. 69, 21. december 1949, um lönjavníngargrunn Skipsfiskimanna fer úr gildi 31. desember 1950, hevur lögtingið fingið til viðgerðar spurningin um endurnýggjan av lógini.

Í málinum liggur áheitan frá báðum fiskimannafelögunum um at endurnýggja lógina. Uppi sína áheitan skjýtur J. H. Danbjørg Suðuroyar Fiskimannafelags vegna upp, at viðbólin verður hækkað frá 500 kr. upp í 700 kr. um mánaðin.

Í skrivi til landsstýrið, dagfest 16. august 1950, skjýtur stjórn grunsins upp:

- 1) at 1/f Føroya Fiskasöla grunsins vegna fær lógarheimild til at taka gjaldið til grunnin framanundan, tá selt er,
- 2) at útróður í Grønlandi kemur inn undir grunnin.

Fiskivinnunevndin, ið viðgjört hevur málið, er samd um at end-

urnýggja lógina, at leggja mynstraðar útróðrarmenn í Grönlandi inn undir lógina og heita á landsstýrið við bøn um at gera uppskot til eina hentari innheimtan av gjaldinum til grunnin.

Ein minnilati (J. H. Danbjörg) heldur, at allir pelsir eru lækkandi og muna tí 500 kr. í viðbót av lítið.

Uppskot.

I. Frá allari neyndini:

Heitt verður á landsstýrið við bøn um at gera uppskot til eina hentari innheimtan av gjaldinum til grunnin. Hetta uppskot verður lagt fyri tingið, so skjótt tað kemur saman aftaná jólni 1950.

II.

Løgtingslóg um endurnýggjan av lögtingslóg nr. 69, 21. desember 1949 um Lönjavnungargrunn skípsfiskimanna.

§ 1.

Løgtingslóg nr. 69, 21. desember 1949 um lönjavnungargrunn skípsfiskimanna verður endurnýggjað fyri 1951 við fylgjandi broytingum:

1. Í § 2, 1. stykki, 1. punktum, verður aftaná „nót ella garni“ skoytt uppí: „og av mynstraðum føroyskum útróðramonnum í Grönlandi.“
2. Í § 2, 1. stykki, 1. punktum verður „1950“ broytt til „1951“.
3. Í § 4, 2. stykki, síðsta punktum, verður „1950“ broytt til „1951“ og „1951“ til „1952“.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi 1. januar 1951.

III. Frá minnilutanum (Danbjörg):

Ad. § 1 omanfyri:

4. Í § 4, 5. stykki, 1. punktum, og í § 6, 1. stykki, verður „500 kr.“ broytt til „700 kr.“.

Lagtingslov om fornyelse af lagtingslov nr. 69, 21. december 1949 om lønreguleringsfond for skibsfiskere.

§ 1.

Lagtingslov nr. 69 af 21. december 1949 om lønreguleringsfond for skibsfiskere fornyes for aaret 1951 med følgende ændringer:

1. I § 2, 1. stk., 1. punktum, tilføjes efter „nót eller garn“ „og af paa-mönstrede færøske baadfiskere i Grönland“.
2. I § 2, 1. stk., 1. punktum, ændres „1950“ til „1951“.
3. I § 4, 2. stk., sidste punktum, ændres „1950“ til „1951“ og „1951“ til „1952“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. januar 1951.

od § 1 ovenfor:

4. I § 4, 5. stykke, 1. punktum og i § 6, 1. stykke, ændres „500 kr.“ til „700 kr.“.

Broytingaruppskot.

M. Holm og fl.:

I staðin fyri uppskotið til gr. 1, petti 1, verður sett:

I gr. 2, 1. petti 1. punktum verður aftan á „nót ella garn“ skoytt appí:

„og av føroyskum útróðramonnum i Grönlandi, tá burturferðar og heimkomudagar teirra er alment prógvaðir.“

I stædet for forslaget til paragraf 1, stykke 1 sættes:

I paragraf 2, første stykke, 1. punktum tilføjes efter ordene „not eller garn“:

„og af færøske haadfiskere i Grönland naar deres afrejse og hjemkomst er data officielt dokumenteret.“

3. viðgerð 16. desember.

Uppskot petti III frá minnihutanum fall 5—0.

Uppskot petti I frá allari nevndini samtykt 17—0.

Broytingaruppskot til petti II gr. 1, p. 1 samtykt 16—0.

Gr. 1, p. 1. so broytt samtykt 16—0.

Gr. 1, p. 2. samtykt 16—0.

Gr. 2 samtykt 16—0.

Lógaruppskotið í síni heild so broytt samtykt 16—0.

I l. Samsýning fyri útrokning av innfluttnings- gjaldum frá Danmark til Føroya

(tingmál nr. 10/1950).

1950, 23. november legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður málið fram við soljóðandi fylgiskrivi d. 20. november 1950 við skjölum:

I viðlagda brævi í avriti frá 19. november 1949 hevur finansministerið „Departementet for told- og forbrugsafgifter“ reist spurningin, um tollstovnurin í Danmark framvegis skal útrokna gjöldini fyri postpakkar frá Danmark, og um so er, hvør skal gjalda, statskassin ella landskassin.

Danski tollstovnurin hevur síðan 1939 roknað gjöldini av postpakkum frá Danmark til Føroyar. Frammanundan var tað soleiðis, at poststovnurin gjørdi hetta arbeiði, men lá talið av gjaldskyldugum vörum til Føroyar í 1939 bleiv munandi hækkað við lóg av 15. mars 1939 um innfluttningsgjöld v. m. kundi poststovnurin ikki yvirkomu hetta arbeiði uttan at sinka postgongdina.

Tær útreiðslur, tollstovnurin hevur av hesum eftirliti, vóru í fíggjarárinum 1948/49 um 11.000 kr., men kann roknast við, at tær verða enn størri.

Gjaldstovan hevur havt málið til munnelis og hevur givið viðlagda munæli í avriti frá 21/12—1949.

Síðani útlit er til, um útrokningin av gjöldunum skal gerast av tollskipanini her, at hetta førir munandi størri útreiðslur við sær og eisini vil sinka postgongdina, skal landsstýrið mæla til, at hetta eftirlitsarbeiði stöðugt verður gjørt av danska tollstovninum.

Síðani málið er yvirtikið senmál, mælir landsstýrið eisini tinginum til, at tær útreiðslur, ið danski tollstovnurin hevur av hesum arbeiði, verða goldnar úr landskassanum við serligari játtan á fíggjarlögtingslógini.

Fylgiskjöl (Finansministeriet).

Ved ikrafttræden af lov for Færøerne af 15. marts 1939 om indførselsafgifter m. v. etableredes der efter forhandling mellem nærværende departement og generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet en ordning, hvorefter der forinden afsendelsen herfra af postpakker til Færøerne af københavnsk toldpersonale foretages en beregning af de paa de afgiftspligtige varer hvilende afgifter, hvorhos fakturaer og adressebreve for ikke-afgiftspligtige varer forsynes med paategning om, at varerne er afgiftsfri.

Gennemførelsen af denne ordning skyldtes, at fornævnte afgiftslov indeholdt en saa betydelig udvidelse af antallet af de paa Færøernes afgiftspligtige varer, at postvæsenet paa Færøerne, der for postforsendelsers vedkommende foretager opkrævningen af de omhandlede indførselsafgifter, ansaa det for uoverkommeligt selv at foretage beregningen af afgifterne, uden at dette ville medføre betydelig forsinkelse af postgangen.

Udgifterne ved den af toldvæsenet ydede bistand, der afholdes af statskassen og ikke af det færøske afgiftsprovenu, androg for fi-

nansaaret 1948/49 ca. 11.000 kr., men man paa grund af stigning i forsendelsernes antal forventes at ville stige i den kommende tid.

De nævnte færøske indførselsafgifter er imidlertid nu ved lagtingsbeslutning i henhold til § 2 i lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre som et færøsk anliggende overgaaet til det færøske hjemmestyre, og der kan formentlig herefter rejses spørgsmaal om, hvorvidt det herværende toldvæsen fremdeles skal medvirke ved beregningen af de færøske afgifter og, saafremt dette er tilfældet, om de hermed forbundne udgifter fremdeles skal afholdes af statskassen.

Man skal anmode statsministeriet om en udtalelse efter den anledning, sagen dertil giver.

Fylgiskjal (Føroya Gjaldstova).

I forbindelse med pantegningsskrivelse herfra af d. d. skal man herved yderligere oplyse følgende:

Det af generaldirektør Knud Korst rejste spørgsmaal vedrører kun det danske toldvæsens ekspedition af postpakker til Færøerne. Udover dette arbejde udfærdiger det danske toldvæsen toldlister over med skib til Færøerne forsendte afgiftspligtige varer samt udfærdiger toldsedler med specificeret angivelse af skibenes proviantbeholdninger. En saadan toldseddel bevirkede for kort tid siden at der i m/s Yvonne af Mariehamn blev fundet 18.200 cigaretter udover det af skibsføreren opgivne kvantum. Det danske toldvæsens arbejde hermed er betydeligt og letter afgiftsopkrævningen paa Færøerne. Overtages fortoldningen af postpakker, er det muligt, at spørgsmaalet om udfærdigelse af toldlister og toldsedler ligeledes vil blive rejst, og saafremt man ikke har disse toldlister at støtte sig til ved afgiftsopkrævningen, vil det formentlig være nødvendigt at have til raadighed en regulær toldbod med pakhus, vejerbod til undersøgelse af varerne eller en del af disse og kontor. En overtagelse af postpakkefortoldningen anses for mindre ønskelig af praktiske grunde end end en overtagelse af fragtgodsfortoldningen, der efter det nuværende system ikke kan siges at være helt tilfredsstillende, og som muligvis med tiden man ændres. En øjeblikkelig overtagelse vil med de til raadighed værende pakhus og kontorer være ugørlig.

Sluttelig skal jeg henlede opmærksomheden paa, at de danske konsuler attesterer manifesterne for de skibe, der ankommer hertil med last fra det øvrige udland.

1. viðgerð 27. november og 27. februar 1951 legði fíggjarneyndin fram soljóðandi

ÁLIT

Landsstýrið hevur í riti tann 20. november 1950 lagt fyri tingið málið um „Samsýning fyri útrokning av innflutningsgjöldum fyri postpakkar frá Danmark til Føroyar“.

Landsstýrisins skriv verður at taka uppí tingliðindi.

Málið varð beint í fíggjarneyndina tann 27. november 1950.

Neyndin hevur viðgjört spurningin og havt samráðing við landsstýrismann Th. Petersen um hann.

Samtykt varð at skjóta uppá, at goldnar verða umröddu 11.000 kr. av tollinntøkuni (§ 2.2. á fíggjarlógini 1950/51).

Uppskot

Danska tollstovninum verður sum samsýning fyri útrokning av gjöldunum av postpakki frá Danmark til Føroyar goldnar tær beinleiðis útræðslurnar av hesum arbeiði, um 11.000 kr., av tíngsins tollinntøkum í 1950/51 (§ 2.2. á fíggjarlógini 1950/51) fyri sama fíggjarár, og verður henda skipan at halda áfram, inntil annað verður avgjørt.

2. viðgerð 28. februar 5. mars.

Uppskot fíggjarnævdarinnar samtykt 18-2.

12. Honorarviðbót til starvsfólk landsins

(tingmál nr. 11/1950).

1950, 23. november legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum d. 20. november 1950:

Uppskot

til

Lögtingslóg um viðbót til honorarlönt starvsfólk landsins.

§ 1.

Dýrtíðarviðbótin til honorarlönt starvsfólk landsins verður hækkað frá 55 pst. til 60 pst., virkandi frá 1. apríl 1950.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin, og samstundis fer úr gildi lögtingslóg nr. 56, 26. november 1949, um viðbót til honorarlönt starvsfólk landsins.

Lagtingslov om tillæg til landets honorarlønnede bestillingsmænd.

§ 1.

Dyrtidstillægget til honorarlønnede bestillingsmænd i landets tjeneste forhøjes fra 55 pst. til 60 pst. fra 1. april 1950 af regue.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft, og samtidig ophæves lagtingslov nr. 56, 26. november 1949, om tillæg til landets honorarlønnede embedsfolk.

Viðmerkingar:

Við lögtingslóg nr. 56, 26. november 1949, varð viðbóttin til honorarlönt starvsfólk í tænastu landsins hækkað frá 50 pst. til 55 pst. galdandi frá 1. januar 1948. Henda hækkingin var samsvarandi ta hækking, sum bleiv veitt teimum honorarum, sum útgoldin vórðu úr ríkiskassanum.

Viðbóttin til honorarir, útgoldin úr ríkiskassanum, er nú galdandi frá 1. apríl 1950 hækkað frá 55 pst. til 60 pst. Síðan henda hækkingin eisini er galdandi fyri honorarlönt starvsfólk í Føroyum í tænastu ríkisins, mælir landsstýrið tinginum til at samtykkja lógaruppskotið framanfyri.

1. viðgerð 27. november, 2. viðgerð 16. desember og sama dag legði fíggarnevndin fram söljóðandi

Nevndarálit:

Landsstýrið hevur lagt fyri tingið spurningin um at broyla dyrtíðarviðbótina hjá honorarlöntum starvsfólki landsins frá 55 pst. til 60 pst.

Málið hevur verið til viðgerðar í fíggarnevndini, og er nevndin samd um at mæla tinginum til at samtykkja landsstýrisins lógaruppskot óbroytt.

3. viðgerð 16. desember.

Lógaruppskot landsstýrisins samtykt 16-0.

13. Garanti fyri láni til Eiðis kommunu

(tingmál nr. 12/1950).

1950, 23. november legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum d. 20. nov. 1950.

Sóknarstýrið fyri Eiðis kommunu hevur vent sær til lögtingið við umsókn um loyvi at upptaka lán upp til 60.000 kr. við lögtingsins ábyrgd til rindan av nýggjum vatnverki á Eiði.

Ætlaðin er at afturrinda lánið yvir 10 ár.

Sóknarstýrið upplýsir, at kostnaðin av vatnverkinum verður hesin:

Rör og rördeildir	kr. 69.363,90
Arbeidslönir við at leggja rör frá keldu til vatn- brunn	kr. 15.855,20
Koyring av fólki og rorum	kr. 1.500,00
Sandur og sement við koyring	kr. 742,40
Timbur og jarn til umvælan av vatnbrunni....	kr. 2.396,60
Projektering av leiðningi innanbygda.....	kr. 600,00
	kr. 90.458,10

Hesi omanfyri nevndu arbeiðir eru gjörd, men
er eftir at gera enn:

Umvælan av vatnbrunni, sambært tekning frá verkfrøðingsskrivstovuni	kr. 7.000,00
Leggjan av rorum inni í bygðini, ætlað.....	kr. 20.000,00
	kr. 117.458,10

Teinurin frá keldu til vatnbrunn er 2.300 metrar.

Tað framgongur av figgjarstandinum fyri kommununa, at kommunan við árslok 1949 hevði tókan kassapening og í banka og spari-kassa tilsamans kr. 62.273,96 og sum skaltæftirstöður kr. 87.160,00. Av føstum lánum skyldaði kommunan tá 30.000 kr.

Tað figgjarliga stöðan er so stalt góð, og skal landsstýrið skjóta upp, at lögtingið gevur loyvi til og tekur ábyrgd fyri umsökta láni.

Uppskot

til

lögtingslóg um lán til Eiðis kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað landskassans vegna at taka ábyrgd fyri láni til Eiðis kommunu upp til 60.000 kr. til nýtt vatnverk á Eiði.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Forslag
til

lagtingslóg um laan til Eiðis kommune.

§ 1.

Landsstyret hemyndiges til paa landskassens vegne at garantere for laan til Eiðis kommune indtil 60.000 kr. til nyt vandværk paa Eiði.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 27. november, 2. viðgerð 29. november og 3. viðgerð 30. november. Lógaruppskotið samtykt 21—0.

14. Broyting í lóg um »Fremmedes fiskeri under Færøerne«

(tingmál nr. 13/1950).

1950, 23. november legði Kr. Djarhuus, landstýrismaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum d. 21. november 1950:

Uppskot
til

lögtingslóg um broyting í lóg nr. 59, 23. apríl 1881, um fremmedes fiskeri under Færøerne.

§ 1.

§ 2 í lóg nr. 59, 23. apríl 1881, om fremmedes fiskeri under Færøerne verður orðað soleiðis:

Somuleiðis er bannað öðrum enn danskum ríkisborgarum ella

íhúgvarum ríkisins uttan serligt loyvi frá landsstýrinum at virka, pakka ella umlööða fisk ella úrdrátt úr fiski innan fyri føroyska fiskivinnu-markið. Slíkt loyvi verður vanliga bert givið undir heilt óvanligum umstøðum (tá ið skip ferst og tilíkt).

§ 2.

Henda lóg fær gildi heinanvegin.

Forslag

til

lagtingslov om ændring i lov nr. 59 af 23. april 1881 om fremmedes fiskeri under Færøerne.

§ 1.

§ 2 i lov nr. 59 af 23. april 1881 om fremmedes fiskeri under Færøerne affattes saaledes:

Ligeledes er det ikke tilladt andre end danske statsborgere eller rigets indbyggere uden særlig tilladelse fra landsstyret at tilvirke, pakke eller omlade fisk eller produkter heraf inden for den færøske fiskerigrænse. Tilladelse som omhandlede meddeles sædvanligvis kun i ekstraordinære tilfælde (Havari og lignende).

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Við skrivi 7. mars 1950 hevur norðmaður um kgl. norska generalkonsulatið í Tórshavn søkt um loyvi fyri norskt far at liggja inni á føroyskum sjóðki at keypa fisk (kalva) frá norskum fiskibátum.

Samr maður sendi eisini í fjór líknaudi umsókn til landsstýrið. Landsstýrið var av tí áskoðan, at síðani fiskurin varð umlööddur á føroyskum sjóðki, var talan um innfluttning av fiski, og fall tilfellið tí undir § 1 í kunngerð nr. 21, 25. september 1948, um innfluttning av fiski. Paragraffin sigur, at fiskur, sum veiddur er við skipi ikki heima-hoyrandi í Føroyum, kann fyribils ikki verða innfluttur til Føroyar uttan loyvi landsstýrisins. Loyvið varð tó givið undir ymsum treytum fyri tíðarskeiðið juli - august 1949.

Áðrenn stóða varð tikin til umsóknina í ár, varð hon send fiskivinnufelögunum til ummælis. Öll felögin við undantak av Færøernes Rederiforening mældu til, at loyvi varð givið undir somu treytum sum í fjór. Færøernes Rederiforening kundi ikki viðmæla uttan so, at Føroyingar fingu somu rættindi inni á norskum sjóðki.

Táð var ikki landsstýrinum kunnugt, hvussu rættarstöðan var í Noreg, og varð tí ríkisstýrið biðið um at fáa upplýst, um forboð var
14 — Løgtingstíðindi 1951

fyrir, at danskir ríkisborgarar umlööddu fisk á norskum sjóöki, ella um tilíkt forboð var, um tað so kundi roknað við, at hesin rættur kundi verða givin, um tilsvarendi rættur varð givin norskum ríkisborgarum í Føroyum.

1. juni upplýsir statsministerið, at í § 2 í norskari lóg av 17. mars 1939 „om fiske med hundslæbevod“ stendur, at tað er bannað at landa fisk í Noregi, veiddur av útlenskum trolarum ella lóða um tilíkan fisk í norskari havn. Soleiðis er eisini bannað útlenskum trolarum at søkja skjól undir norskum ströndini at umlööða fisk. Norsk lóg ásetti soleiðis bert forboð móti, at útlendingar fiskaðu innan fyrir sjómærk, og fyrir trolarar, at hesir landaðu fisk, umlööddu hann í norskari havn ella söktu skjól undir norskari strönd fyrir at umlööða. Síðani er komín lóg av 23. juni 1950, ið sigur, at øllum útlenskum fiskiskípum, ikki bert trolarum, er bannað at umlööða fisk á norskum sjóöki. Bannið er nú eisini galdandi fyrir virking og pakking av fiski ella úrdrátti úr fiski.

Norsk fiskeridepartament kann fá gera undantøk, men kunnu fá hesi undantøk bert gevast undir serligum umstøðum, og er nevnt sum dømi havari og líknandi.

Fyrir her umrøddu evni er fyrir Føroyar galdandi lóg nr. 59, 23. apríl 1881, „om fremmedes fiskeri under Færøerne“. Lógin sefir í § 1 forboð móti, at fremmandir fiskimenn fiska innan fyrir sjómærkið, og í § 2 forboð móti, at hesir landa fisk í Føroyum til virkingar. Síðani er so við heimild í lögtingslóg nr. 15, 15. september 1948, um inn- og útflutning v. m. av fiski og fiskúrdrátti givin omanfyrir nevnda kunningar nr. 21, 25. september 1948, um at innflutningur av fiski er bannaður; fá kann landsstýrið gera undantøk.

Eftir tí her framflutta er tað soleiðis munur á norskum og føroyskum rætti. T. d. Norðmenn kunnu arbeiða fisk á føroyskum sjóöki og í havn, meðan sami rættur ikki er galdandi fyrir Føroyingar á norskum sjóöki.

Landsstýrið mælir tí til frammanfyrir standandi lógarbroyting.

1. viðgerð 27. november, 22. januar 1951 legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

Álit

Við skrivi, dagfest 21. november 1950, hevur landsstýrið sent tinginum uppskot til broytan í lóg nr. 59, 23. apríl 1881, „om fremmedes fiskeri under Færøerne“. Í viðmerkingini verður upplýst, at orsökini til, at lógin ynskist broytt, er tann, at lógarreglurnar viðvíkjandi virki inni á sjóökinum ikki eru tær somu í Føroyum sum til dómis í Noregi. Í Føroyum hava útlenskir fiskimenn, sum lógin nú er, størri rætt á føroyskum sjóöki, enn Føroyingar hava í Noregi. Av tí at tað er av stórum týðningi fyrir Føroyingar, at vit á norskum sjóöki kunnu fáa lógví til at umskipa fisk til størri för og umskipa lýsitunnur o. u. mælir nevndin til, at landsstýrið fær samráðing í lag skjótast möguligt við norskum ríkisstjórnina um broytan av teim norskum reglum hesum viðvíkjandi,

soleiðis at Føroyingar kunnu fáa somu rættindi á norskum sjóöki, sum Norðmenn kunnu fáa her í Føroyum. Landsstýrið hevur lóytt Norðmonnum at keypt fisk (kalva) frá norskum bátum inni á føroyskum sjóöki undir vissum treytum. Nevndin mælir til, at hesi lóytti bert verða givin, um Føroyingar eisini kunnu fáa somu rættindi í Noreg.

I § 1 í lógini er bólin bert sett frá 20 kr. upp til 400 kr. Hetta heldur nevndin eiga at verða broytt tíðarhóskandi og setir so stutt uppskot fram um broytan í lóg nr. 59, 23. apríl 1881, „om fremmedes fiskeri under Færøerne“.

Uppskot

til

løgtingslóg um broytan í lóg nr. 59, 23. apríl 1881, „om fremmedes fiskeri under Færøerne.“

§ 1.

I § 1 verða orðini: „Bøder fra 20 til 400 Kr.“ broytt til „bót frá 200 kr. til 5.000 kr.“

§ 2.

§ 2 verður orðað soleiðis:

„Undir somu bót koma útlendskir fiskimenn, sum virka, pakka ella umskipa fisk ella fiskaúrtöku, inni á føroyskum sjóöki. Um skaði elvist av hesum, verða skaðabøtur eisini at lata eftir vanligu lógargrundsetningunum.

Í einstökum förum (havari o. l.) kann Føroya Landsstýri veita undantak undan hesi reglu. Somuleiðis kann landsstýrið í einstökum föri ella í kunngerð veita alment undantak undan hesi reglu, um so er, at við siðanillupsáttmála er vísað føroyskum fiskimonnum tilsvareandi rætt í fremmandum landi.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi heinanvegin.

Forslag

til

lagtingslov om ændring i lov nr. 59 af 23. april 1881 om fremmedes fiskeri under Færøerne.

§ 1.

I § 1 ændres ordene: „Bøder fra 20 til 400 Kr.“ til „Bøder fra 200 kr. til 5.000 kr.“

§ 2.

§ 2 affattes saaledes:

„Samme straf rammer fremmede fiskere, der tilvirker, pakker

eller omlader fisk eller fiskeriprodukter inde paa færösk søterritorium. Tilføjes der herved nogen skade, bliver denne derhos at erstatte efter lovgivningens almindelige grundsætninger.

Undtagelse fra denne regel kan i ekstraordinære tilfælde (havari o. l.) indrømmes af Færøernes Landsstyre. Ligeledes kan landsstyret indrømme enkeltvis eller ved bekendtgørelse gøre generel undtagelse fra denne regel, saafremt der ved gensidig overenskomst er sikret færøske fiskere lignende ret i et fremmed land.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðgerð 23. januar — 28. februar. 3. viðgerð 5. mars.

Broytingaruppskot

frá Danbjörg:

I § 2 millum „fiskaúrtöku“ og „inni“ verður sett: „gera línu til, eigna ella rekja línu“.

I § 2 sættles mellom „fiskeriprodukter“ og „inde“: „udstyre langline, paasætte agn eller rede langline“.

I 2. stk. í 4. reglu í § 2 aftaná landsstýrið, verður sett: „aftaná at málið hevur verið lagt fyrí tingið.“

I 2. stk., 4. linje, í § 2 sættles eftir landsstyret: „efter at sagen har været forelagt tinget.“

Broytingaruppskot petti 1 samtykt 20—0.

Broytingaruppskot petti 2 fáll 7—0.

Lógaruppskotið í síni heild samtykt 18—0.

15. Byggilán til K. F. U. M. í Klakksvík

(tingmál nr. 14/1950).

1950, 27. november legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður málið fram við soljóðandi fylgiskrivi d. 20. november 1950:

Í umsókn 15. september í ár hevur K. F. U. M. & K. í Klakksvík vent sær til landsstýrið um lán til felagsins hús í Klakksvík av tí peningi, sum lögtingið hevur sett av til hotellir og ferðamannabúðir.

Húsin eru ætlaði at koma at kosta um kr. 180.000 til 200.000 kr. Norðoya sparikassi hevur givið tilsagn um eitt lán, stórt 25.000 30.000 kr., men heldur felagið, at sparikassin vil koma felagnum um 30.000 kr. aftrat.

Húsið verður bygt í 3 hæddum, men bert tann ovara hæddin verður nýtt sum gistingarhús.

Á figgjarløgtingslógini 1949/50, § 12, 23, vórð jáltaðar kr. 100.000 til bygging av hotellum og ferðamannabúðum, samsvarandi lögtingsviðlöku í lögtingsmáli nr. 41/1948/49 um at leggja í grunn til nevnda endamál kr. 100.000 árliga í 4 ár. Jáltanin varðtó ikki hildin fram fylgjandi figgjarárið, so grunnurin hevur bert móttikið tær 100.000 kr.

Úr grunninum eru útgoldnar í láni kr. 20.000 til Kaj Hansen, Vestmanna, gistingarhús, jáltað kr. 2.000 í láni til Føroya Sílaveiðufelag til innrætting av ferðamannabúðum við Seyrvágs vatn, og til Sjómannsheimið í Tórshavn til nýbygging er søkt um 95.000 kr. í láni. Tey tvey seinri lánini eru ikki enn útgoldin.

Av tí, sum framflutt er, framgongur, at tað ikki í grunninum er peningur til at koma umsóknini á móti, og leggur landsstýrið tí málið fyri lögtingið til viðgerðar.

Figgjarnevndin sendi landsstýrinum málið til freinjingar.

16. Byggilán til K. F. U. M. í Tórshavn

(tingmál nr. 15/1950).

1950, 27. november legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður málið fram við soljóðandi skrivi d. 20. november 1950:

Í umsókn 22. august í ár hevur K. F. U. M. í Tórshavn vent sær til landsstýrið um lán til K. F. U. M.'s hús í Tórshavn av tí peningi, sum lögtingið hevur sett av til hotellir og ferðamannabúðir.

Felagið heldur, at húsið kann koma undir navnið gistingarhús,

síðani tað í aðru hædd, umframt rúm til K. F. U. M.'s arbeiði, er möguleiki fyri matstovu og í triðju hædd verða 10 kømur og ein situstova til útleigu, antin til avbygðadreingir, sum ganga í skúla í Tórshavn ella ferðafólk.

Húsin eru ætlaði at kosta um kr. 170.000,—.

Felagið hevur í lötum tókar	kr. 70.000,—
(við bazar í 1943, inntøkur av blaðnum Jólaboð og við innsamling í Havn og á Argjum)	
Við bazar í november 1950 ætlað.	kr. 25.000,—
Láni í Færø Amts Sparekasse	kr. 35.000,—

Tilsamans kr. 130.000,—

So stalt írest kr. 40.000,—, sum felagið biður um at fáa í láni, alt ella ein part.

Á fíggjarløgtingslóg 1949/50, § 12, 23, vórðu játtaðar kr. 100.000 til bygging av hotellum og ferðamannabúðum samsvarandi lögtingsviðtøku í lögtingsmáli nr. 41/1948/49 um at leggja í grunn til nevnda endamál kr. 100.000,— árliga í 4 ár. Jáltanin var tó ikki hildin fram fylgjandi fíggjarárið, so grunnurin bert hevur móttikið tær 100.000 kr.

Úr grunninum eru útgoldnar í láni kr. 20.000 til Kaj Hansen, Vestmanna, gistingarhús, játtað kr. 2.000 í láni til Føroya Sílaveiðufelag til innrætting av ferðamannabúðum við Seyrvágssvatn og til Sjómannsheimið í Tórshavn til nýbygging er søkt um kr. 95.000 í láni. Tey tvey seinri lánini eru ikki útgoldin enn.

Av tí, sum framflutt er, framgongur, at tað ikki í grunninum er peningur til at koma umsóknini á mæti, og leggur landsstýrið tí málið fyri lögtinginum til viðgerðar.

Lagt verður afturat, at tað bert er um 1/3 av ummælda húsi, ið verður nýttur sum gistingarhús.

Fíggjarnevndin sendi landsstýrinum málið til fremjingar.

17. Hægri skúlar

(tingmál nr. 17/1950).

1950, 27. november lagði L. Zachariassen, landsstýrismaður, málið fram við soljóðandi fylgiskrivi d. 24. november 1950:

Í desember 1948 setti landsstýrið niður neyvd til að kanna möguleikan fyrir byggjan av hægri skúla í Havn undir sama taki, soleiðis at millum- og realskúlin og prelmíner- og studentaskúlin komu undir eina skipan, meðan læraraskúlin fekk sína skipan og innivist undir somu lon.

Landsstýrið setti í neyvdina Chr. Lützen, fyristöðumann fyrri millum- og realskúlan, og Knud Nygaard, fyristöðumann við prelmíner- og studentaskúlan.

Stýrið hað skúlastjórnina velja triðja mann í neyvdina, og valdi stjórnin Edw. Milens, táverandi skrivstovustjóri í landsstýrimum.

Fyriseitt var, at ein kostskúladeild skuldi verða knýtt til neynda hægri skúla, serliga fyrri næmingar, sum komu av byggd. Bæði næmingar úr studentaskúlanum við sínum undirdeildum og úr læraraskúlanum skuldu kunna fáa innivist á hesum kostskúla.

Fyrir at siga tað ógvuliga stult tykjast tingingar við Havnar kommunu í hesum spurningi at hava fallið ógvuliga tvørliga. Hesar tingingar hava havt fylgjandi endamál:

1. Kommunen mátti lata neyvdina týðuliga vita, um hon ætlaði at seta á stovn kommunalan millum- og realskúla, tá hon fekk byggt tann nýggja skúlabyggingin, hon hevði í kvittum at gera.
2. Kommunen mátti lata neyvdina vita, um hon vildi ganga við til at skifta um grundøki, soleiðis at kommunan fekk realskúlagrundina við húsum, har standa, til at skípa sín nýggja kommunuskúla á, meðan hin hægri skúlin fekk grundøkið undir plantasjuni, hvar kommunan hevur ætlað at byggja sín nýggja skúla.

Sum álitid frá neyvdini viðvíkjandi hægri skúla visir, er einki úrslit komið hertur úr tingingunum við Havnar kommunu. Seinru tingingar hava heldur ikki ført til úrslit.

Fyrir at royna at fáa málið í legu fóru tingingar fram síðst í september í ár í Havn við Højbjerg-Christensen, undirvísingarspektör, og Hauning, arkitekt.

Viðvíkjandi Havnar kommunu kom tá ikki og er heldur ikki síðan komið nakað úrslit.

Tað stendur nú fyrir at avgeva byggipláss og stödd av skúlanum, fyrir at tekningar og kostnaðarættan kunna verða gjörd.

Sum er, heldur landsstýrið seg kunna fáa ræði yvir realskúlagrundökinum.

Núsitandi landsstýri heldur tí,

at hin hægri skúlin eigur at verða byggdur á hesum øki,

at undirskúlin við henda skúla roknar ekki við næmingum úr Havn í störrri tali, og

at næmingar av bygðum, hvar eingin kommunalur millum- og realskúli er, fáa frammutrætt til upptöku á hesum undirskúla.

Hetta er mest at kalla tað uppskotið, nevndin hevur roknað við.

Avgjört neyðugt er tað ikki, at kostskúlin verður bygdur á sama staði sum hin skúlabyggingurin. Realskúlagrundin vildi afturat, at hon óivað er nakað trønglig at byggja kostskúla á saman við øðrum skúlabygningum, virka nakað ófriðalig um kvöldini, helst frá gøtuni fyri eystan.

Ti hevur landsstýrið hugsað sær, at kostskúlin verður bygdur á einum øki, sum er friðaligt og liggur ikki ov langt frá realskúlagrundini, bæst 5 minuttir at ganga. Urafturat má tað helst harfrá verða stuttur vegur til leikvøllin í Gundadali.

Sum hóskandi staður fyri bygging av kostskúla, kundi landsstýrið hugsað sær eitt grundøki av „Trapputrøðini“, ið liggur saman fyri telegrafstöðina. Byggið eigur at liggja nakað eystan fyri Tinghúsvegin, tó ikki so langt, at tað munar víðari um gongdina. Báðumegin Pisivarða vil tá verða skjót gongd oman í realskúlan.

„Trapputrøðin“ eigur Johs. Nolsøe's tegni, sum liggur undir Havnar býráð. Tær systirdóttur Johs. Nolsøes hava í lötuni brúksrætt av trøðini, sum tær leiga út. Teirra samtyki til sølu kreyst óivað við.

Nevndin viðvíkjandi hægri skúla hevur ikki havt tingingar um at keypa øki av „Trapputrøðini“.

Landsstýrið sjálvt hevur heldur ongur tingingar havt um hetta, men hevur kannað, hvussu viðurskiftini liggja fyri, um keypt skal verða.

Landsstýrið mælir lögtinginum til at royna at fáa grundøki av „Trapputrøðini“ til kostskúla og annars at byggja hin hægri skúlan á realskúlagrundøkinum.

Fyrst tá ið grundøkin er fastlögð, kann Hauning, arkitektur, fara undir at gera tekiingarnar.

Annars vísir landsstýrið á nevndarátitið.

Landsstýrið heldur, at hin hægri skúlin við kostskúla eigur at fylgja fólkaskúlanum, hvat gjaldskyldum til læraralönir viðvíkir og rakstri av kostskúla.

Stýrið heldur, at undir núverandi viðurskiftum eigur lögtingið at gjalda helming av allari bygging, meðan ríkið verður láðið um at bera hin helmingin. Lögtingið eigur samsvarandi skyldur kommunu hava yvir fyri sínum skúlabygningum, at hava viðlíkahaldsskyldu yvir fyri øllum bygningum til hægri skúla.

Uppskot

til umhugsunar fyri lögtingið.

1. Landsstýrið mælir til, at tingið fylgir leim í álitinum framföru sjónarmiðum undir viðgerðini av málinum.
2. Tað álit við uppskoti, nevndin fyri bygging av hægri skúla hevur

selt fram, verður annars grundarlagið fyri viðgerðini av øllum skjölum, sum fylgja við.

1. viðgerð 29. november. 26. februar 1951 legði skúlanevndin fram soljóðandi

Álit

Gamla landsstýrið hevur við skriv, dagsett 24. novbr. 1950, lagt málið viðvíkjandi hægri skúlum í Føroyum fr am á ting. Í nevnda skrivi er greitt frá, at landsstýrið í december 1948 setti nevnd at kanna møguleikam fyri byggjan av hægri skúla í Havn, soleiðis at millum- og realskúlin og preliminar- og studentaskúlinu komu undir eina skipan, meðan læraraskúlin fekk sína skipan, og byggiviðurskipti hans verða greidd samstundis. Áttan var eisini, at ein kostskúladeild skuldi verða knýtt til nevnda hægri skúla, serliga fyri næmingar, sum komu av bygd. Bæði næmingar úr studentaskúlanum við sínum undirdeildum og úr læraraskúlanum skuldu fáa innivist á hesum kostskúla. Alt hetta er í tráð við ta samtykt, sum gjörd var í 1938, men ikki varð útförd vegna bardagan. Millumtinganevndin ger vart við, at spurningurin kann loysast uppá lveir mátar:

- a) studentaskúli við millum- og realskúla, har skúlin eisini verður millumskúli fyri Havnina,
- b) ella eina skipan, har Tórshavnar kommuna hevur síu serstaka millum- og realskúla.

Fyri at fáa greiðu á Tórshavnar býráðs slóðu til benda spurning, hava verið fördar nógvur og drúgvur tingingar millum atvikavist millumtinganevndina — Tórshavnar býráð og landsstýrið — Tórshavnar býráð. Hesar tingingar hava havt fylgjandi endamál:

- 1) Kommunan mátti lata nevndina (landsstýrið) vita, um hon ætlaði at seta á stovn kommunalan millum- og realskúla, tá hon fekk bygt lann nýggja skúlahygningin, hon hevði í kvittan at gera.
- 2) Kommunan mátti lata nevndina (landsstýrið) vita, um hon vildi ganga við til at skifta um grundøki, soleiðis at kommunan fekk realskúlagrundin a við húsum, har standa, til at skipa sín nýggja kommunuskúla á, meðan hin hægri skúlin fekk grundøkið undir plantasjuni, hvar kommunan hevur ætlað at byggja sín nýggja skúla.

Undir tingsetuni hevur sitandi landsstýri havt nýggjar tingingar við býráðið, og er nú útlit fyri at koma til eitt úrslit samsvarandi við 2).

Eitt tilfíkt umbýti vil hava fyrimumin fyri báðar parlar. Fyri kommununa: ein kommunuskúli á realskúlagrundini vil liggja væl betur fyri hjá børnunum at søkja, enn um hann lá uppi við plantasjuna. Fíggjarliga spæir kommunan munandi pening við eitt tilfíkt skifti, eins og hon fær skjótari bygt sín nýggja skúla enn, um hon fór undir ný-

bygging haruppi. Fyrir lögtingið: Hilt ökið liggur allra vakurt uppi við plantasjuna, har er meira friðaligt, hvat er av serligum týðningi fyrir kostskúladeildina, og síðst, men ikki minst týðningarmikið, higani er stuttur vegur til tær ymisku sportsplennur í Gundadali.

Hetta ökið er ca. 10.000 □m, meðan realskúlagrundin er ca. 7.000 □m. Sjálvsagt má ein virðismetan av realskúlagrundini við ástandandi bygningum eins og av ökinum uppi við plantasjuna fara fram áðrenn endaligt býti verður gjört. Tað skal viðmerkjast, at ognarviðurskiftini viðvíkjandi realskúlagrundini og bygningunum haruppi ikki eru endaliga greidd, men hesin spurningur má nærri kannast og greiðast út í asir; men eftir samráðingum millum landsstýrið og ríkisumboðið kennir nevndin seg ivaleysan í, at tað vil verða lætt gjørligt at koma ásamt við statin um henda spurning. Av tí, at tingsetan er so nógv útfliðin, heldur nevndin tað vera ógjørligt í hesu setu at greiða öll tey fyrireikingararbeiði, ið krevjast til eina so stórlókna bygging, sum her er talað um, t. d. avgera stödd av skúlanum, skaffa tekningar og kostnaðarætlan til vegis o. s. v. o. s. v.

Havafturímóti er skúlanevndin, sum hevur fingið málið til viðgerðar, hugað fyrir at byrjað verður við at byggja ein minni part av tí samlaða projektinum, nevnliga tann partin, ið viðvíkjur kostskúladeildini og læraraskúlanum. Öllum er kunnugt, hvussu torfør vistarhaldsviðurskiptini í Havn eru í dag, og er tað neyvan ov nógv sagt, at nógvir — um ikki flestu — bygðanæmingar lesa undir sera vánaligum, um ikki undir óforsvarligum viðurskiptum. Kostskúladeildin er ætlandi tí tann deildin, ið er mest átroðkandi at fáa sett á stovn. Læraraskúlin nýtir somu klassarúmi sum realskúlin. Av tí, at hesi rúm verða brúkt av skúlanum í vanligari skúlatíð, noyðisi allar læraraskúlaklassin fyrir at fáa høli t hava sundurbýlla skúlatíð, fyrst tíðliga á morgni og síðan seinnapartin. Hetta er sera ólagaligt; nevndin er tí samd um at seta fram uppskot um, at læraraskúlin fær sítt egna høli. Í grunninum fyrir bygging av studentar- og kostskúla vóru pr. 1. apríl 1950 kr. 600.000 — sbr. stk. 4, § 19 í fíggjartógini fyrir 1951/52. So statti skuldi tað verið nokk av tókum peningi til hesa bygging.

Skúlanevndin hevur saman við øðrum tingmonnum verið Norðuri við Áir og hugt at einum svenskt bygðum viðabúsum, ið p/f Sperm hevur latið bygt til arbeiðararnar á hvalastöðini. Húsið kann, um all var útbygt, rúma ca. 100 monnum. Tað er 33½ m langt, 10 m breitt og hevur betonggrund av vanligari hædd. Tann samlaði byggikostnaður var ca. 250.000 kr. Allir tingmenn vóru á einum máli um, at húsið var væl bygt og sera hugnaligt. Nevndin er samd um, at ein líknandi bygningur vildi verið væl egnaður til kostskúla og ivaleyst nógv háligeri enn, um hann var av steinstoypu. Nevndin skal eisini mæla til, at keypt verður ein barakk nakað líknandi sum tann, ið stendur núðan fyrir kommunuskúlan; skúlastovurnar í henni eru ivaleyst tær hugnaligastu, sum Havnin eigur í dag. Barakkin til læraraskúlan nýtist bert at hava 2 klassaverilsir.

Landsstýrið verður biðið um at arbeiða ávegis við hinum partinum av byggiaætlanini og um gjørligt skaffa til vegis tekning og kostnaðarætlan til komandi Ólavsökuting.

Uppskot.

1. Tingið heimilar landsstýrið at halda fram við tingingunum við Tórshavnar býráð um tey í álitinum nevndu byggiðki og at taka endaliga avgerð hesum spurningi viðvíkjandi.
2. Landsstýrið heimilast at greiða spurningin um bygging av kost-skúladeildini soleiðis sum ávíst í álitinum, um gjørligt soleiðis, at henda deild verður fók aftan á summarfrítíðina 1951.
3. Landsstýrið heimilast at fyrireika og greiða spurningin um keyp og uppsetan av eini barakk av hóskaði stödd til lærarskúlan.

2. viðgerð 28. februar. 3. viðgerð 5. mars 1951.

Uppskot nevndarinnar samtykt 19—0.

18. Studningur til Föroya millum- og realskúla

(tingmál nr. 18/1950).

1950, 28. november legði L. Zachariasen, landsstýrismaður, fram málið við soljóðandi fylgiskrivi d. 27. november 1950 við skjólum:

Við viðmerking til § 10, 3 a, á fíggjarløgtingslóg fyri 1950/51 varð álagt landsstýrinum at tingast við Tórshavnar býráð um at átaka sær lær fíggjarbyrðir, sum lögtingið hevur av Færøernes mellem- og realskole.

Aftaná at landsstýrið hevur samráðst við býráðið um henda spurning, hevur býráðið 15. h. m. svarað landsstýrinum, at síðani fíggjarællan kommununnar fyri 1951 er lögð, er tað ikki gjørligt nú at lata nakran studning til rakstur skúlans. Annars heldur býráðið tað vera best, at avgerð í hesum máli biðar, inntil tær samráðingar, sum nú eru í gongd millum kommununa og ta av landsstýrinum settu nevnd til kannað av spurninginum um byggjan av hægri skúla, eru liðnar.

So stalt kann skúlin ikki fyrst í hvussu so er ikki fyrst árið 1951, rokna við studningi frá Tórshavnar kommunu. Spurningurin er so, um lögtingið frumvegis skal lata studning til skúlan ella heitt skal vera á ríkisstýrið um at yvirtaka studningsveitingina.

Tann studningur, talan er um at veita, er hesin:

1. Vanligur studningur til rakstur skúlans; landskassin hevur seinri fíggjarárinum latið kr. 25.000, árliga. Skúlin søkir nú um, at hesin studningur verður settur til kr. 29.000, , síðani ætlanin er at veita fasta arbeiðsmannin skúlans eftirløn vegna sjúku og aldur kr. 29.000,-
2. Av rakstrarhallinum fyri árið 1948, kr. 4.794,71, søkir skúlin um at fáa afturgoldið í studningi kr. 4.000,-
3. H. A. Djurhuus, lærari við skúlan, er útnevndur til yvirlærara galdandi frá 1. apríl 1946. Tær reglur, ið galdandi eru fyri studningi frá ríkiskassanum, føra við sær, at ríkiskassin av hesu orsök skal hava afturgoldið o. u. kr. 2.000, av lön lærarans, og skal yvirlærarin sjálvur hava afturgoldið kr. 2.000,---. Skúlagrunnurin er ikki førur fyri at gjalda hetta..... kr. 4.000,---
4. Fíggjarættan skúlans fyri 1950 vísir kr. 7. 386,67 í rakstrarhalli. Sökt verður um í studningi, ... kr. 6.000,---

Tilsamans verður sökt um.... kr. 43.000,--

Serliga viðvíkjandi studningi „1“, so eigur møguligur studningur at vera treytaður av, at landsstýrið góðkennir eftirlönarskipanina.

Landsstýrið er av tí hugsan, at ikki eigur at verða beitt á ríkisstýrið um at veita umsökta studning, men mælir til, at lögtingið játta skúlanum tann pening, ið er skúlanum neyðugur fyri at halda áfram og eisini tann pening, skúlin er komin í afturhond við. Henda studningsveitanin verður tó allarløngst galdandi, til spurningurin um hægri skúla er loystur.

Viðvíkjandi skipan skúlans skal landsstýrið vísa á viðlögdu frágreiðing, juni 1950, í avriti.

REFERAT

Nevndin fyri Føroya miðrun- og realskúla sendi 18. oktober 1949 landsstýrinum umsókn um eykastudning 8.000 kr. til rakstur av skúlanum. Málið varð sent ríkisumboðsmanninum til upplýsing um, eftir hvørjum reglum staturin letur studning til skúlan. Málið varð so seint upplýst, at ikki bar til at leggja tað fyri tingið til viðgerðar.

14. mei í ár hevur nevndin aftur vent sær til landsstýrið um studning til fylgjandi:

1. Roknskapurin fyri 1948 vísti eitt rakstrarhall kr. 4.794,71. Læni varð úr barakkgrunni skúlans 4.000 kr. til at byrgja fyri hesum halli. Nevndi barakkgrunnur er slovnaður av tí peningi, sum kom inn fyri tær barakkir, Bretar settu upp á skúlatröðni, og sum teir góvu skúlagrunninum, tá ið teir fóru úr Føroyum. Bestina av hallinum hevur skúlagrunnurin borið.
2. H. A. Djurhuus er útnevndur til yvirlærara galdandi frá 1. apríl 1946. Eftir teim studningsreglum frá statinum, ið eru galdandi, ger

hetta, at staturin skal hava afturgoldið o. u. 2.000 kr. av lön yvirlærarans, og skal yvirlærarin sjálvur fáa eftirgoldið 2.000 kr. Skúlagrunnurin er ikki förrur fyri at lata hesar útreiðslur.

3. Fíggjarættlan 1950 fyri skúlagrunnin vísir eitt hall, stórt kr. 7.186,67.
4. Tann fasti arbeiðsmaðurin við skúlan, Chr. Wilhelmsen, er sjúkur og ikki arbeiðsförur, og er sett honum forboð fyri at arbeiða longur. Hann er 68 ára gamal. Skúlin heldur fólk til arbeiðið fyri hann, men skúlamevudin heldur ikki, at hon kann síga hesum manni, sum hevur verið fastur við skúlan, síðan 1932, hevur — meginpartin fyri lítla lön — røkt starv sítt frískila væl og trúliga og hevur havt nógv at gera, helst í teirri tíðini studenta- og preliminarskeiðið hevði innivist á skúlanum, upp, fyrrrenn skúlin kann lata hann fáa ein hóskandi studning sum eftirlön. Hann hevur seinastu tíðina havt 622 kr. um mánaðin, og ein hóskandi studningur kann ikki vera minni enn helvtin av hesum.

Tann umsókti studningurin verður tí:

1. at gjalda aftur til barakkgrunnin	4.000,— kr.
2. Fyrgastudningur fyri 1950, deils til eftirgjald til H. A. Djuhuus, deils so at staturin kann fáa aftur tað, hann hevur goldið ov nógv, og eisini fyri at byrgja fyri halli í 1950	10.000,— kr.
3. Tann vanliga studningurin 25.000 kr. árliga, verður, so leingi Chr. Wilhelmsen er á lívi, settur til	29.000,— kr.

	tilsammans 43.000,— kr.

Viðvíkjandi umsóknini um studning er at viðmerkja, at lögtingið við viðmerking til § 10, 3, a, á fíggjarløgtingslóg 1950/51 hevur álagt landsstýrinum at fígast við Tórshavnar býráð u mat átaka sær lær fíggjarbyrðir, sum lögtingið hevur av skúlanum. Henda stóða er orsakað av, at allarstørsti parturin av börnunum í hesum skúla er úr Havn.

Sum grundarlag fyri eini lílkari samráðing skal her verða nærr greitt frá viðurskiptum skúlan:

Føroya millum- og realskúli er stovnaður sbr. kunngerð nr. 54, 22. februar 1910, sum hon síðani er broytt. Skúlin skal eftir kunngerðini vera millum- og realskúli, „bestående af en 1-aarig forberedelseskasse (er ikki longur), 4 1-aarige mellem-skoleklasser og en 1-aarig realklasse“.

Skúlin verður stýrdur dagliga av lærararáðnum. Yvir lærararáðnum stendur skúlamevudin, sum er soleiðis samansett:

- a. prestur fyri Suðurstreymoy, formaður,
 - b. 3 íbúgvar úr Tórshavn, valdir av lögtinginum,
- Yvir skúlamevudin stendur so aftur skúlastjórnin.

Lögtingið reviderar og deciderar roknskapin, aftaná at hann er fyrilagdur skúlastjórnini.

Fyri rakstrinum av skúlanum stendur skúlagrunnurin, og tá ið roknskapur verður avlagdur, er skúlin í hesum roknskapi. So vítt sæst,

er skúlagrunnurin fyrsta ferð nevndur í lóg 1. mars 1854 „om ordning af skole- og undervisningsvæsenet paa Færøerne“. Í henda grunn ganga umframt skúlapening og sektir, sum serliga skuldu leggjast í henda grunn, fylgjandi inntökur:

1. Renterne af de skolevæsenet ved kgl. resolution af 7. januar 1829 skænkede 6.000 rigsdaler (er ikki longur í roknskapinum).
2. Det ved reskript af 18. april 1832 bestemte aarlige deputat af handelens kasse stort 112 rigsdaler, hvilket ved handelens frigivelse vil blive overtaget af statskassen.
3. Den nedlagte latinskoles midler i overensstemmelse med resolution af 14. januar 1829.
4. Renten af en hos stiftsövrigheden indestaaende kapital af 112 rigsdaler.
5. Lejen af 2 marker jord, som skolevæsenet ejer paa Suderö, eller renten af den kapital, hvorfor de maatte blive afhændede (er ikki longur í roknskapinum).
6. 1 procent af enhver grindefangst overensstemmende med reglement af 1. november 1832 § 18 (burturdottið).
7. frivillige gaver.
8. Legater, som enten ere eller maatte vorde skænkede til anvendelse i almindelighed eller efter nærmere bestemmelse.

Skúlagrunnurin stendur sum frammanfyri nevnt fyri rakstrinum av skúlanum. Hann hevur so at siga ongur aðrar uppgávur enn hesar: tó skal viðmerkjast, at hann rindar allar lýsingar eftir lærarum til skúlar í Føroyum, og at hann rindar pensión til eina læraracinkju.

Umframt inntøkurnar frá skúlagrunninum hevur skúlin fylgjandi aðrar inntökur.

1. *Skútapeningur*. § 9 í lógini av 1910.

Av hvørjum næmingi verður latið 150 kr. árliga fyri børn úr Tórshavn og 100 kr. árliga fyri børn av bygd. Um fleiri systkin samstundis ganga á skúlanum, verður goldið atvikavíst 90 kr. og 60 kr. Fyri fleiri enn 3 børn verður einki goldið. Harumframt verður goldið 5 kr. fyri brendsil og 5 kr. fyri reingering. (á fíggjarætlanini 1950 samantlagt 20.500 kr.)

12 frípláss kunnu árliga gevast á skúlanum. Harumframt rindar landskassin 800 kr. árliga til 8 frípláss út yvir ley 12 og 600 kr. í studningi til uttanbúggja næmingar. Ríkiskassin rindar eisini 600 kr. árliga til uttanbúggja næmingar.

2. *Læraralønir*.

Ríkiskassin letur fylgjandi studning:

- a. 1/5 av grundlönini
- b. Allar aldursviðbötur.
- c. 4/5 av dýrtíðarviðbötini.
- d. 3/5 av pensiónsgevandi viðbót.

Hesin studningur verður latin fyri tímalærarar og aspirantar, ikki fyri vikarar. *Landskassin* letur

c. húsaleiguviðurgjald, 2.680 kr. á fíggjarlógini 1950/51.

3. *Rakstur skúlans.*

a. Ríkiskassin letur 3.900 kr. árliga.

b. Landskassin letur á fíggjarløgtingslógini 1950/51 kr. 25.000,- .

Tað er ein spurningur, um tað, tá ið kommunan yvirtekur fíggjarlugu ábyrgdina av skúlanum, so vil føra við sær, at skúlin kemur undir tær vanlugu reglurnar í lóg nr. 199, 12. apríl 1949, „om lønninger og pensioner for lærere ved folkeskolen paa Færøerne“, soleiðis at landskassin og ríkiskassin skulu gjalda helvt um helvt av útreiðslunum til læraratönnir. Hesar eru í lötuni 88.000 kr. Tað vildi so ført við sær, at landskassin skuldi gjalda 44.000 kr. árliga. Tað verður tó hildið, at fylgjan hert verður, at taun studningur, landskassin hevur latið til rakstur skúlans, fyri framtíðina verður at gjalda av Tórshavnar kommunu.

1. viðgerð 30. november, 1. mars 1951 legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Nevndarátt:

Landsstýrið hevur í skrivi av 27. november 1950 lagt málið um studning til Føroya millum- og realskúla fyri tingið við frágreiðing um skúlans skipan og rakstur.

Landsstýrisins skriv við frágreiðing verða at taka upp í tingfíðindi.

Nevndin hevur havt málið til viðgerðar og havt samráðingar við Rikard Long, landsstýrismann.

Aftaná at hava kannað rakstrarlíkindini og skúlans fíggjarlugu umstøður varð nevndin samd um at taka undir við tilmæli frá R. Long, landsstýrismanni, um at lögtingið rindar undirskotið av rakstrinum, soleiðis sum frágreitt er, og taun neyðturviliga pening, ið er orsakaður av yvirlærarasetan, men ikki umsøktu 4.000 kr. til afturrindan til barakkgrunnin.

Tær 28.000 kr. verða so staft at bækkja í fíggjarlógini 1951/52 til 40.000 kr.

Uppskot.

Tingið góðtekur, at á fíggjarlógina 1951/52 verða settar 40.000 kr. sum studningur til Føroya millum- og realskúla.

2. viðgerð 7. mars, 3. viðgerð 8. mars.

Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0.

19. Nýtsla av marshallhjálpin

(tingmál nr. 19/1950).

1950, 28. november legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, málið fram við soljóðandi fylgiskrivi d. 27. november 1950:

Í eykalingsetuni 1949 samtykti lögtingið í lögtingsmáli nr. 1/49: Nýtsla av marshallhjálpin, at hetta mál, um hvussu marshallgávan til Føroyar skuldi nýtast, aftur skuldi leggjast fyri tingið, áðrenn bindandi avgerð varð gjörd.

Landsstýrið hevur hesum viðvíkjandi tingið bræv frá ríkisumboðsmanninum, dagfest 8. september í ár, orðað soleiðis:

„Ved § 1, stk. 2, i lov nr. 235 af 27. maj 1950 om anvendelse af modværdien af de i henhold til det europæiske genophbygningsprogram modtagne gaveydeler er det bestemt, at der af det beløb, der indestaar paa specialkontoen i Danmarks Nationalbank for disse gaveydeler, stilles 10 millioner kroner til raadighed for det færøske hjemmestyre til anvendelse ved foranstaltninger, der tjener til udvikling og stabilisering af Færøernes økonomi.

Statsministeriet har anmodet mig om at meddele landsstyret foranstaaende, samt meddele, at ministeriet, forinden de amerikanske myndigheders godkendelse af planerne for anvendelsen som liggende indenfor de givne forudsætninger kan indhentes, ønsker oplysning om, hvorledes den endelige plan er med hensyn til hjemmestyrets disponering over beløbet.

Under henvisning til foranstaaende skal jeg udbede mig oplysning om, hvorledes der lænkes disponeret over ovennævnte beløb paa 10 millioner kroner.“

Landsstýrið skal so stutt loyva sær at leggja málið aftur fyri tingið til avgerðar og boða frá, at umsóknir frá Tórshavnar býráð, Klakksvíkar sóknar kommunu og Hvalbiar sóknar kommunu um stuðning til ravnagnsverk longu eru móttiknar.

1. viðgerð 28. november, 13. desember legði figgjarnevudin fram soljóðandi

Neundarálit

Landsstýrið hevur í ríti 27. november 1950 - F. L. J. X-192. B. 3 — lagt býtið av Marshallhjálpin fyri tingið.

Landsstýrismaður Louis Zachariasen hevur 2. december sent lögtinginum fylgjandi fjarrit:

„Tilmæli eftir samráðing í ministerínum 6/7 milliónir í býti í fyrsta umfari til elverk og 2/3 milliónir í øðrum umfari stop 1 millión til byggjan av hövuðslinjun á telefonverkinum.“

og SEV-sendingnevndin í Keypmannahavn hevur fjarritað lögtinginum soleiðis:

„Statin tilreiðar beinan vegin at yvirføra minnst 3 milliónir krónur so SEV kann vinna rentu og ynskir tí skjóta avgerð av Marshallbýtium stop gott útlit fyri finansiering her 7 milliónir lagaligt statslán stop telegrafera býtisplan statsministerið og Dahl Olsen Frederiksborggade 24/4.“

Málið varð beint í figgjarnevndina, og hevur nevndin býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Thorstein Petersen, Hákun Djurhuus, Poul Petersen, John M. Fr. Poulsen og Sören Danielsen) heldur, at býtið av Marshallhjálpinum fyrst eigur at vera sum av lögtinginum í tingsetuni 1949 (eykatingsetuni) samtykt, soleiðis at 60 pst. av henni skal verða nýtt til ravmagnan av Føroyum og 40 pst. til havnabygging.

Meirilutin heldur tó, at tá ið næsta býti av Marshallhjálpinum kemur fyrri, verða líkindi til, gjøllari at kenna byggikostnaðin og ætla um lórv- in til studningsveitan til ravmagnanina, og er tað rímlígt tá at økja prosentini til ravmagnanina. Umkostnaðurin visir seg at vera serliga stórir.

Minnilutin (Johan Kallsoy og P. M. Dam) heldur, at prishækk- ingin, ið hend er í seinastuni, ger tað neyðugt at økja um studningin til ravmagnina og skjýtur uppá, at hon fær 80 pst. av Marshallhjálpinum, meðan 20 pst. verða at nýta til havnabygging.

Uppskot.

Frá meirilutanum:

Tingið samtykkir, at Marshallhjálpin verður at býta soleiðis, at 60 pst. verða nýtt til ravmagnan av Føroyum og 40 pst. til havnabygging, og at minst 3 milliónur kr. verða játtaðar til S. E. V. av marshall- peninginum.

Frá minnilutanum:

Tingið samtykkir, at Marshallhjálpin verður at býta soleiðis, at 80 pst. verða nýtt til ravmagnan av Føroyum og 20 pst. til havnabygging. Minst 3 milliónur kr. verða játtaðar til S. E. V. av marshallpeninginum.

2. viðgerð 13. desember.

Broytingaruppskot

frl. 13/12—50 frá nevndinni:

Sum uppskot til meiri- og minnilutans uppskot verður sett:

Frammanundan verður tó að nýta inntil kr. 200.000 til kaupan av líkindinum fyri kolaa og öðrum námuta í Føroyum.

3. viðgerð 11. desember og atkvøðugreiðsla 15. desember.

Broytingaruppskotið samtykt uttan atkvøðugreiðslu.

Uppskot minnilutans fall 7—0.

Uppskot meirilutans so broytt samtykt 14—0.

20. Broytan í rættargongdarlógini

(tingmál nr. 21/1950).

1950, 28. november, legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 28. november 1950.

Udkast til lov for Færøerne om ændringer i lov for Færøerne om rettens pleje af 11. april 1916, jfr. lov nr. 174 af 11. maj 1935.

§ 1.

I lov om rettens pleje, jfr. bekendtgørelse nr. 250 af 1. oktober 1932 og lov nr. 174 af 11. maj 1935, sker følgende ændringer og tilføjelser:

Til § 4.

I § 4, 2. stk., ændres „19“ til „26“ og „12“ til „16“.

Til § 6.

Som nyt 8. stk. indføjes:

„Reglerne i § 97 om vederlag og rejsegodtgørelse finder anvendelse paa de sø- og handelskyndige dommere.“

Til § 18.

1 paragraffen ændres „§§ 2, 3, 4 og 5“ til „§§ 2 og 3“.

Som nyt 2. stk. tilføjes:

„Forinden et søkyndigt medlem tiltræder sit hverv, skal han underskrive en erklæring, hvori han paa ære og samvittighed lover at opfylde sine tjenesteplichter med trofasthed og nidkærhed“.

Som nyt 3. stk. tilføjes:

„Reglerne i § 97 om vederlag og rejsegodtgørelse finder anvendelse paa de søkyndige medlemmer“.

Til § 20.

1 5. stk. ændres „§§ 2, 3, 4 og 5“ til „§§ 2 og 3“.

Som nyt 6. stk. tilføjes:

„De i § 18, 2. og 3. stk., indeholdte bestemmelser finder tilsvarende anvendelse paa de handelskyndige dommere“.

Til § 97.

1 paragraffen ændres „4 kr.“ til „16 kr.“ og „20 øre“ til „30 øre“.

Til § 192.

Paragraffens 1. punktum affattes saaledes:

Vidner har krav paa en godtgørelse for tidsspilde af 4 kr. for indtil 4 timer og derudover et tillæg af 2 kr. for hver paabegyndt periode af 2 timer, der medgaar til opfyldelse af deres vidnepligt, dog ikke over ialt 30 kr., samt, for saa vidt det er nødvendigt for dem at tilbagelægge mere end 7 kilometer for at naa til retten, paa erstatning for rejseudgifter frem og tilbage med 15 øre for hver kilometer.“

§ 2.

§§ 4 og 5 i lov nr. 72 af 12. april 1892 om oprettelse af søretter m. v. samt anordning nr. 204 af 4. november 1892 punkt 4 ophæves.

§ 3.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1951.

Viðmerking:

Við áritisskrívi, dagfest 11. februar 1950, hevur ríkisumboðsmannin sent landsstýrinum til ummælis viðlögda skriv í avriti, dagfest 11. januar 1950, frá sorinskrivaranum, ið mæltir til, at tað av honum gjörda uppskot um broyting av tí föroysku rættargongulógini, aftaná ummæli frá lögtinginum fyriliggur, verður sett í gildi sum lóg fyri Föroyar.

Broytingin er nakað lattu sama, sum gjörd er galdandi fyri hin partin av ríkinum við lóg nr. 194 frá 12. apríl 1949.

Hövuðsinnihaldið í uppskotinum er broyting av greinunum 18 og 192 í lóg „om rettens pleje“ av 11. apríl 1916 sbr. lóg nr. 174 frá 11. mei 1935. (Broytingin í § 18 gongur út).

Uppiskoytið til grein 18 viðvíkir samsýning til sjórættarlímur uppá 16 kr. fyrir hvönn dag og 16 kr. fyrir hvörja nátt, teir eru burtur-sladdir frá heiminum vegna slævi teirra, umframt endurgoldnar ferða-útreiðslur og ferðagottgerð, jð er sett til 30 oyru fyrir hvönn km. aftur og fram frá hústað teirra.

Broytingin av grein 192 viðvíkir hækkan av samsýningini til vitnir upp til 30 kr.

Sorinskrivarin upplýsir, at í jeim trimum seinastu árunum 1917, 1918 og 1919 hava atvikavist 26, 25 og 36 sjórættarfundir verið hildnir, umframt nakrir fáir sjórættarfundir, hildnir av sýslumommum.

Sorinskrivarin heldur, at samsýningin til sjórættarlímur verður at liggja um 1.600 kr. árliga — tað hevði hon verið fyrir 1919 eftir hesum reglum — meðan samsýningin til vitnir verður at hækka við 500 kr. árliga.

Landsstýrið skal so statt leggja hella mál fyrir lögtingið og mæla tinginum til at viðtaka omanfyri nevnda uppskot frá sorinskrivaranum.

1. viðgerð 30. november. 1. februar 1951 legði figgjarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit.

Málið er lagt fyrir tingið av landsstýrinum við tilbælissskrivi frá Dyreborg, sorinskrivara, av 11. januar 1950 og hevur verið til viðgerðar í figgjarnevndini.

Visandi til skriv sorinskrivarans og viðmerkingar landsstýrisins er nevndin komin ásamt um at mæla tinginum til at samtykkja uppskot landsstýrisins til

Lov for Færøerne

om

ændringer i lov for Færøerne om rettens pleje af 11. april 1916,
jfr. lov nr. 174 af 11. maj 1935.

2. viðgerð 2. februar. 3. viðgerð 7. februar 1951. Uppskotið samtykt 20—0.

21. Broyting í lóg nr. 280, 30 juni 1922, om menighedsraad, soleiðis sum henda lógin er broytt við lóg nr. 207, 12. apríl 1949

(lögtingsmál nr. 22/1950).

1951, 23. januar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lógarbroyting við viðmerkingum, d. 20. januar 1951:

Uppskot

tí

broytingar í kunningarð 7. maj 1949 av lóg nr. 280, 30 juni 1922 om menighedsraad, soleiðis sum henda lógin er broytt við lóg nr. 207, 12. apríl 1949.

1.

Í § 4, 1. stk., verður „23“ broytt til „21“.

2.

§ 4, 1. stk., 2) verður orðað so:

„ikke opfylder de for valget til lagtinget gældende vandelsbetingelser, jfr. § 12, stk. 2, i lagtingslov nr. 1 af 13. maj 1948 om Færøernes styrelsesordning i særnliggender.“

3.

Í § 4, 4. stk., gongur út 1. punktum.

4.

Í § 4, 4. stk., 2. punktum, gongur út „i bekendtgørelse af 23. september 1947,“ og í staðin verður sett: „vgl. anordning af...“.

5.

Í § 6, 1. stk., síðsta punktum, gongur út „folketingsvalg“, og í staðin verður sett „lagtingsvalg“.

6.

Í § 6, 2. stk., verður „23. til 30. september“ broytt til „1. til 31. maj“, „8. oktober“ til „15. juni“, „15. oktober“ til „udgangen af juni måned“, „20. oktober“ til „20. juli“, „7. november“ til „1. oktober“ og „den sidste søndag i august og den første søndag i september“ til „de to første søndage i februar.“

7.

Í § 9, 2. stk., síðsta punktum, verður „10“ og „25“ broytt til „3“ og „9“.

8.

Í § 13, 1. stk., gongur út „jfr. § 27, stk. 1“.

§ 27, 4. stk., gongur út.

§ 31, 2. stk. gongur út.

Í § 34, 1. stk., gongur út „med undtagelse af . . . embedet som stiftsprovst“.

§ 34, 4. stk., gongur út, og 5. stk. verður 4. stk.

Í § 35 verður skolið inn í 3. punktum aftaná „ved ansøgningernes fremsendelse træffer“ „provsten paa biskoppens vegne“, og „biskoppen“ gongur út.

Í 4. punktum gongur út „biskoppen“, og í staðið verður sett „provsten paa biskoppens vegne“.

Í síðsta punktum verður „biskoppen“ broytt til „provsten“.

Í § 36, 1. stk., verður inngangurin orðaður so: „Ved det af provsten berammede møde, der ledes af ham paa biskoppens vegne, gennemgaaes ansøgningerne . . .“.

Í § 39, 2. stk., gongur út „lovbekendtgørelse af 23. september 1947“, og í staðin verður sett „kgl. anordning . . .“.

Í § 40 gongur út „lovs“, og í staðin verður sett „kgl. anordnings“, og „1949“, og í staðin verður sett „1953“.

§ 41 verður orðað so:

„Fra denne anordnings ikrafttræden ophæves anordning af 21. januar 1925, hvorved lov af 30. juni 1922 om menighedsraad sættes i kraft paa Færøerne, og anordning nr. 157 af 13. marts 1939 om ændring af forannævnte anordning“.

Forslag

til

ændringer i bekendtgørelse af 7. maj 1949 af lov nr. 280 af 30. juni 1922 om menighedsraad, saaledes som denne lov er ændret ved lov nr. 207 af 12. april 1949.

1.

I § 4, 1. stk. ændres „23“ til „21“.

2.

§ 4, 1. stk. 2) affattes saaledes:

„ikke opfylder de for valgret til lagtinget gældende vandelsbetingelser, jfr. § 12, stk. 2, i lagtingslov nr. 1 af 13. maj 1948 om Færøernes styrelsesordning i særanliggender.“

3.

I § 4, 4. stk., udgaar 1. punktum.

4.

I § 4, 4. stk., punktum, udgaar „i bekendtgørelse af 23. september 1947“, og i stedet sættes: „kgl. anordning af“.

5.

I § 6, 1. stk., sidste punktum udgaar „folketingsvalg“, og i stedet sættes „lagtingsvalg“.

6.

I § 6, 2. stk., ændres 23. til 30. september til „1. til 31. maj“, „8. oktober“ til „15. juni“, 15. oktober til „udgangen af juni måned“, „20. oktober“ til „20. juli“, „7. november“ til „1. oktober“ og „den sidste søndag i august og første søndag i september“ til „de to første søndage i februar“.

7.

I § 9, 2. stk., sidste punktum ændres „10“ til „25“ og „3“ til „9“.

8.

I § 13, 1. stk., udgaar „jfr. § 27, stk. 1“.

9.

§ 27, 4. stykke, udgaar.

10.

§ 31, 2. stk., udgaar.

11.

I § 34, 1. stk., udgaar „med undtagelse af embedet som stiftsprovst“.

12.

§ 34, 4. stk., udgaar, og 5. stk. bliver 4. stk.

13.

I § 35 indføjes i 3. punktum efter „ved ansøgningernes fremsendelse træffer“ „provsten paa biskoppens vegne“, og „biskoppen“ udgaar.

I 4. punktum udgaar „biskoppen“, og i stedet sættes „provsten paa biskoppens vegne“.

I sidste punktum ændres „biskoppen“ til „provsten“.

14.

I § 36, 1. stk., affattes indledningen saaledes: „Ved det af provsten berammede møde, der ledes af ham paa biskoppens vegne, gennemgaaes ansøgningerne.....“.

15.

I § 39, 2. stk., udgaar „lovbekendtgørelse af 23. september 1947“, og i stedet sættes „kgl. anordning.....“.

16.

I § 40 udgaar „lovs“, og i stedet sættes „kgl. anordnings“, og „1949“, og i stedet sættes „1953“.

17.

§ 41 affattes saaledes:

„Fra denne anordnings ikrafttræden ophæves anordning af 21. januar 1925, hvorved lov af 30. juni 1922 om menighedsraad sættes i kraft paa Færøerne, og anordning nr. 157 af 13. marts 1939 om ændring af foranævnte anordning.“

Viðmerkingar:

Kirkjuministerið hefur til unnmæli landsstýrisins sent lóg nr. 207, 12. apríl 1949, um ændringar í lov nr. 280 af 30. juni 1922 om menighedsraad. Samhætt lógarinnar § 1 nr. 37) er lógin ikki galdandi fyri Føroyar. Lógin kann to við kgl. fyriskipan aftaná samráðingar við heimastýrið setast í gildi við teim broytingum, sum ley serliga føroysku viðurskiptini orsaka. Viðlögð eru serprent av

1. lóg nr. 207, 12. apríl 1949, um ændringar í lov nr. 280 af 30. juni 1922 om menighedsraad,
2. kunngerð av lov nr. 280 af 30. juni 1922 om menighedsraad, soleiðis sum henda lóg er broytt við lóg nr. 207, 12. apríl 1949,
3. rundskriv til biskopparnar viðvíkjandi broytingum í lóg um menighetsråd, 30. juni 1922,
4. rundskriv til biskopparnar viðvíkjandi vallistum til menighetsråðsval,
5. rundskriv til øll kommunustýri viðvíkjandi vallistum til menighetsråðsval,
6. rundskriv til allar biskoppar.

Málið hefur verið til unnmælis hjá próstinum, og eru tær broytingar, sum landsstýrið skjýtur upp, gjørdar í samráð við próstin.

Viðmerkingar til tøy eðnstöku broytingaruppskotini.

ad. 1. Valrættaraldurinn bæði til lögtingsval og kommunuval er í Föroyum 21 ár, jfr. § 12 í lögtingslóg nr. 1, 13. maí 1948, um stýrisskipan Föroya í sermálum og kunnigerð nr. 36, 26. november 1944.

ad 2. Tað verður hildið rimiligt, at valrætturin er treyldur av somu krøvum sum valrætturin til lögtingsval. Annars eru treytnar fyrri valrætt til lögtingsval og ríkisdagsval tær somu.

ad 3. Síðani tað í Föroyum ikki er serligur skattur til kirkjuna, hevur ásetanin í § 4, 1. stykki, 1. punktum, ongan týðning fyrri Föroyar.

ad 5. jfr. ad 2.

ad 6. Tær tíðarfreistir, sum eru skotnar upp, eru tær somu sum í kgl. fyriskipan, 21. januar 1925, og eru hesar tíðarfreistir laðaðar eftir, at fiskimeðminir, áðrenn teir fara av stað um várið, skulu koma fáa kunnleika um val til meiningheilsráð.

ad 7. Kgl. fyriskipan, 21. januar 1925, krevur, at kandidatlistar skulu verða undirskrivaðir av í minsta lagi 3 og hægst 9 veljarum sum stillarar. Tað verður ikki hildið at vera nokur grund fyrri at broyta hesi töl, kanska serliga tí, at tær föroysku meiningheiftirnar eru smærri ena tær dönsku.

ad 8. Broytingin er orsakað av, at § 27, 4. stk., gongur út í uppskotinum.

ad 9. Lóg nr. 109, 29. mars 1924, um kirkernes styrelse fyriskipar í § 6, at roknskaparár kirkjunnar er ábmanakkuárið. Deils av hesi orsök og eisini tí at granskoðan og góðkeman av kirkjuroknskapum í Föroyum er óðrvísi sambært nevndu lóg enn í hinum parlinum av ríkinum, verður hildið, at 4. stykki ikki eigur at verða líkið við.

ad 10. Föroyar eru eitt próstaembæti, og er tí eingin próstanevnd.

ad 13 og 14. Sambært kgl. fyriskipan 31. mars 1925 er tað prósturin vegna biskoppin, ið fyriskipar fundir vegna umsóknir um prestaembæti. Tey serligu föroysku viðurskiftini orsaka væl, at soleiðis má vera enn.

ad 16. Seinastu meiningheilsráðsval vóru í november 1949, og fóru tøy fram eftir reglunum í kgl. fyriskipan 21. januar 1925, næsta val verður so aflur í november 1953.

1. viðgerð 25. januar og 29. júnur legði kirkjunevndin fram so-ljóðandi

ÁLIT

Kirkjuministerið hevur eins og viðvíkjandi lógini um „sognebaudsløsning og brugen af kirkerne“ sent landsstýrinum hesa lóg til annælis. Sambært § 1, nr. 37, er lógin ikki galdandi fyrri Föroyar, men kann eins og hin við kgl. fyriskipan aftaná samráðingar við heimastýrið setast í gildi við teimum broytingum, sum tøy serligu föroysku viðurskifti gera neyðug. Málið hevur verið til annælis hjá próstinum,

og eru þær broytingar, sem landsstýrið mælir til af gera, gjörðar í samráð við próstinum.

Landsstýrið hefur so lagt málið við hjálagða uppskoti til broytingar, dagsett 20. janúar í ár, á ting, sem so aftur hefur beint það í kirkjunevndina til viðgerðar. Kirkjunevndin skal löyva sér at úttala fylgjandi:

Tær týðningarmestu broytingarnar eru: Sambært galdandi lóg hefur hann ella hon skyldu til persónliga antin munnliga ella skrívliga at melda seg til tann kirkjuliga vallistan, hetta er treyt fyrri at kunna velja ella verða valdur. Henda treytin er sambært lógina av 12. apríl 1949 tikin burtur. Treytirnar viðvíkjandi livihátti -- „vandeisbetingelser“ -- verða lær sömu sum til löglingsval, eins og vallistarnir verða teir sömu, við það at landsstýrið hefur broytingaruppskot um at seta hann til 21 ár. Afturat kann leggjast, at sambært lógina av 12. apríl 1949 er möguleiki fyrri at stemma á ávísan persón, eins og listasamband gerst möguligt.

Reglurnar í lógini viðvíkjandi hvussu skal farast fram, tá ið embættið er leingi, og nýggjur prestur skal setast, eru eisini broyttar. Tað er so stutt rætt lýðandi broytingar, ið talan er um at gera.

Nevndin skal oftir gjöllari kannan av fyriliggjandi máli við skjölum mæla tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot til broytingar av meinigheitsráðslógini. Víst verður á tær av landsstýrinum gjördu viðmerkingar til broytingaruppskot.

Uppskot

Nevndin mælir tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot til broytingar í lóg nr. 280, 30. juni 1922, um menighedsraad, soleiðis sum henda lógin er broytt við lóg nr. 207, 12. apríl 1949.

2. viðgerð 31. janúar og 3. viðgerð 7. februar 1951. Uppskot landsstýrisins samtykt 20—0.

22. Broyting í lóg nr. 284, 30. júní 1922 om sognebaandslösning og brugen af kirkens, soleiðis sum henda lógin er broytt við lóg nr. 111, 29. mars 1924

(tingmál nr. 23/1950).

1951, 23. janúar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lógarbroyting við viðmerkingum d. 20. janúar 1951:

Uppskot

til

broytingar í kunngerð, 23. september 1917, av lóg nr. 281, 20. júní 1922, om kirkers brug, sognebaandslösning m. m., soleiðis sum henda lógin er broytt við lóg nr. 111, 29. mars 1924, og lóg nr. 104, 15. mars 1917.

§ 1.

Í § 6, 3. stk., gongur út síðsta punktum.

§ 2.

Í § 9, 1. stk., 1. punktum, gongur út „í det provsti, hvor sognebaandsløseren er bosat“.

§ 3.

Í § 11, 3. stk., 1. punktum, gongur út „dette steds provsti“, og í staðið verður sett „provsten“.

§ 4.

Í § 20, 1. stk., verður skotið inn aftaná „forrettes i det“ „færøske og“.

§ 5.

Í § 20, 1. stk., verður sett sum nýtt 4. punktum: „færøske ritualer og salmer skal være autoriserede af provsten“.

2. stk. gongur út.

§ 6.

Í § 21, 3. stk., gongur út „§ 28 i lov nr. 117 . . . lov nr. 418“, og í staðið verður sett: „§ 48 i lov nr. 418 af 12. juli 1916.“

§ 7.

§ 21, stk. 3, verður orðað soleiðis:

„Vedtægter stadfæstes af landstyre og provsten. Hvor kirken ikke er selvejende, skal der inden stadfæstelsen forhandles med kirkens ejer eller ejeren af kirkens midler.“

§ 8.

I § 21, 1. stk., gængur út síðsta punktum.

§ 24, 2. stk., gængur út.

§ 9.

§ 25 verður orðað so:

„Ved denne lovs ikrafttræden ophæves kgl. anordning nr. 19, 21. januar 1925, hvorved lov nr. 284 om sognebaandsløsning og brugen af kirkerne af 30. juni 1922, saaledes som denne er ændret ved lov nr. 111 af 29. marts 1924, sættes i kraft paa Færøerne.

Forslag

til

ændringer i bekendtgørelse af 23. september 1947 af lov nr. 284 af 20. juni 1922 om kirkers brug, sognebaandsløsning m. m., saaledes som denne lov er ændret ved lov nr. 111 af 29. marts 1924 og lov nr. 104 af 15. marts 1947.

§ 1.

I § 6, 3. stk., udgaar sidste punktum.

§ 2.

I § 9, 1. stk., 1. punktum, udgaar „i det provsti, hvor sognebaandsløseren er bosat“.

§ 3.

I § 11, 3. stk., 1. punktum, udgaar „dette steds provst“, og i stedet sættes „provsten“.

§ 4.

I § 20, 1. stk., indskydes efter „forrettes i det“ „færøske og“.

§ 5.

I § 20, 1. stk., indsættes som nyt 4. punktum: „Færøske salmer og ritualer skal være autoriserede af provsten“.

2. stk. udgaar.

§ 6.

I § 21, 3. stk., udgaar „§ 28 i lov nr. 417 . . ., lov nr. 418“, og i stedet sættes „§ 48 i lov nr. 118 af 12. juli 1946.“

§ 7.

§ 21, stk. 3, affattes saaledes:

„Vedtægten stadfæstes af landsstyret og provsten. Hvor kirken ikke er selvejende, skal der inden stadfæstelsen forhandles med kirkens ejer eller ejeren af kirkens midler.

§ 8.

I § 24, 1. stk., udgaar sidste punktum.

§ 24, 2. stk., udgaar.

§ 9.

§ 25 uffattas saaledes:

„Ved denne lovs ikrafttræden ophæves kgl. anordning nr. 19 af 21. januar 1925, hvorved lov nr. 284 om sognebaandsløsning og brugen af kirkerne af 30. juni 1922, saaledes som denne er ændret ved lov nr. 111 af 29. marts 1924 sættes i kraft paa Færøerne.

Viðmerkingar.

Kirkjuministerið hefur til unnæli landsstýrisins sent lóg 15. mars 1947 um ændringar í lov nr. 284 af 30. juni 1922 om sognebaandslösning og brugen af kirkerne, soleiðis sum henda lóg er broytt við lóg nr. 111, 29. mars 1924. Shr. § 1 nr. 24 í nevndu lóg verður tíðin fyri at seta lógina í gildi fyri Føroyar sett við kgl. fyriskipan, og kunnu lá samstundis gerast tær broytingar í lógini, sum neyðugar eru vegna tey serligu føroysku viðurskiftini.

Viðlagt verður:

- 1) Lóg 15. mars 1947, om ændringer i lov nr. 284 af 30. juni 1922 om sognebaandsløsning og brugen af kirkerne, saaledes som denne lov er ændret ved lov nr. 111 af 29. marts 1924.
- 2) Lógarkunngerð, 23. september 1947 av lóg nr. 284, 30 juni 1922, om kirkers brug, sognebaandsløsning m. m., saaledes som denne lov er ændret ved lov nr. 111 af 29. marts 1924 og lov nr. 104 af 15. marts 1947.
- 3) Rundskriv til yverumsjónina við kirkjunum í Keypmannahavn og á Frederiksberg viðvíkjandi lógarkunngerð 23. september 1947.

Málið hefur verið fyrilagt Føroya prósti, og hevur hann viðmerkt fylgjandi:

„Skilað verður til, at broytingarnar fyrj ein part ikki viðvíkja lógini, soleiðis sum hon við kgl. fyriskipan 21. januar 1925 er sett í gildi fyrj Føroyar, og fyrj ein part viðvíkja viðurskifti, sum ikki eru átroðkandi í Føroyum. Mar kunnugt er í Føroyum eingin „sognebaandsløser, valgmenighed eller luthersk frikirke“.

Viðmerkingar til tey einstöku broytingaruppskotini.

ad 1. Síðani tað í Føroyum ikki er serligur skattur til kirkjuna, hevur ásetanin í § 6, 3. stykki, ongan týðning fyrj Føroyar.

ad 2 og 3. Føroyar eru eitt próstaembæti.

ad 4 og 5. Shr. § 11 í lóg um Føroya heimastýri er føroyskt viðurkent sum hövuðsmál. Tað verður tí hildið ikki at vera neyðugt við serligum reglum at skipa fyrj hvussu føroyskt ella danskt mál verður at nýta við gudstænastu og kirkjuligum handlingum sum fyriskipað frammanundan, jfr. kgl. fyriskipan nr. 157, 13. mars 1939. Har aftur ímóti verður hildið at vera neyðugt, at ritualið og sálmar góðkennast av biskoppinum.

ad 7. Sbr. kgl. fyriskipan 21. januar 1925 góðkennir Føroya amt (nú ríkisumboðsmaðurin) og Føroya próstar tær viðtøkur, sum meinigheitsráð gera um gjald fyri brúk og reingerð av kirkjum v. m. Síðani lögtingið er hægsta leiðsla kirkjunnar í fíggjarligum viðurskiftum, og hesin spurningur um góðkennan av viðtøkum er fíggjarligur, verður hildið, at viðtøkurnar nú eisini eiga at góðkennast av landsstýrinum og próstinum.

1. viðgerð 25. januar. 29. januar legði kirkjunevndin fram søljóðandi

ÁLIT

Kirkjuministerið hevur til ummæli landsstýrisins sent lóg 15. mars 1917 um broytingar í lóg nr. 284 av 30. juni 1922, um sognebaandslösning og brugen af kirkerne, soleiðis sum henda lóg er broytt við lóg nr. 111, 29. mars 1924. Sambært § 1, nr. 21) í nevnda lóg verður tíðin fyri at seta lógina í gildi fyri Føroyar sett við kgl. fyriskipan, og kunnu lá samstundis gerast tær broytingar í lógini, sum neyðugar eru vegna tey serligu føroysku viðurskifti. Málið er av landsstýrinum fyrilaggt Føroya prósti til ummælis. (sbr. landsstýrisins viðmerkingar pt. 3).

Málið er sent kirkjunevndini til umhugsunar. Nevndin skal, eftir at hava kannað ta umrøddu lóg við seiuri samtyktum lógarbroytingum, samstundis sum hon vísir á tær av landsstýrinum gjördu viðmerkingar til málið, mæla tinginum til at samtykkja tað av landsstýrinum framsetta uppskot til broytingar av umrøddu lóg.

Uppskot.

Nevndin mælir tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot til broytingar í lóg nr. 284, 30. juni 1922, um sognebaandslösning og brugen af kirkerne, soleiðis sum henda lógin er broytt við lóg nr. 111, 29. mars 1924.

Broytingaruppskið

til

landsstýrisins uppskot í tinguáli nr. 23/1950 (vetrasetan): Broytingar í lóg nr. 284, 30. juni 1922, um sognebaandslösning og brugen af kirkerne, soleiðis sum henda lógin er broytt við lóg nr. 111, 29. mars 1924.

Í kunngerð av 23. september 1917, § 5, verður orðið „biskoppen“ broytt til „provsten“.

3. viðgerð 3. februar 1951. Broytingaruppskiðið sa mtykt 13 0. Landsstýrisins uppskot so broytt 13—0.

23. Avgjald av happadráttarpeningi.

(tingmál nr. 24/1950).

1950, 29. november legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg um broyting í lögtingslóg nr. 49, frá 15. juni 1950 við viðmerkingum d. 29. nov. 1950:

Í lögtingslóg nr. 49, 15. juni 1950, um happadrátt er í patti c. 3. punktum, fyriskipað, at vinningurin verður rindaður uttan avdrátt.

Eftir patti f í 9. gr. í föroysku skattalógini frá 12. mars 1923 er vinningur av happadrátti og tilíkinum skattskyldugur soleiðis, at teir, ið vinna í hesum happadrátti skulu rokna vinningin við í skattleggjandi inntöku teirra.

Reglurnar fyri happadrátti eru soleiðis, at skattavaldið fær ikki høvi til at eftiransa, at allur vinningurin verður viðroknaður inntökuni, soleiðis at litið má verða vinnarinum til, at teir eru sannförrir og sjálvir rokna vinningin við; út frá sínum royndum skattavaldið sigur seg hava viðvíkjandi serliga rentum má ásamast, at ein stórir partur av hesum vinningi als ikki kemur til skattingar.

Fyri at koma uttan um henda vansa og við ávísing til ta skipan viðvíkjandi skattan av happadráttavinningi, sum grannalond okkara hava - Danmark, Noreg og Ísland - verður skotið uppá, at vit ganga somu leið, sum nevndu lond og rokna eitt fast avgjald av happadráttavinninginum. Samstundis verður sjálvandi fyriskipað, at vinningurin verður ikki viðroknaður í skattaleggjandi inntöku til lögting og kommunu.

Í grannalondum okkara er ein partur av vinninginum svarandi til tað gjald, sum luttakarín letur fyri lut sín, undanlíkin avgjaldið. Slík skipan kundi eisini verið gjörd hjá okkum, men tá reglurnar um happadráttin eru ikki tær somu, sum í nevndu londum, verður hetta væl tøförrari.

Í uppskotinum er tí roknað við, at avgjaldið verður roknað av øllum vinninginum, og hevur landsstýrið skolið uppá, at roknað verður við 15 pst.

Hetta avgjald fer at geva landskassanum 50-100 kr. árliga, um roknað verður við, at 1.000 lutir verða seldir í hvørjum flokki.

Ávisandi frammufyri standandi setir landsstýrið tí fram soljóðandi

Uppskot:

Lögtingslóg um broyting í lögtingslóg nr. 49, 15. juni 1950, um föroyskan happadrátt.

§ 1.

Í lögtingslóg nr. 49, 15. juni 1950, um föroyskan happadrátt verða gjördar hesar broytingar:

- 1) 1 § 1, petti c verður 3. punktum strikað.
- 2) Sum nýtt petti e verður sett:
 „Av teim vinningum, ið falla til spælararnar, verður latin eitt avgjald uppá 15 pst.
 Avgjaldið fellur til landskassan.
 Avgjaldið verður rindað við, at tað verður drigið frá vinninginum, tá hann verður útgoldin.
 Vinningurin er undantikin inntøkuskatti til landskassa og kommunu.“

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 49, 15. juni 1950, om færøsk lotteri.

§ 1.

I lagtingslov nr. 49 af 15. juni 1950 om et færøsk lotteri gøres følgende ændringer:

- 1) 1 § 1, stk. c, udgaar 3. punktum.
- 2) Som nyt stykke e tilføjes:
 „Af de gevinster, som tilfalder spillerne svares en afgift paa 15 pct.
 Afgiften tilfalder landskassen.
 Afgiften berigtiges ved at den afkortes i gevinstbeløbet ved dets udbetaling.
 Gevinsterne er fritagne for indkomstskat til landskasse og kommune.“

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

1. viðgerð 1. desember. 2. viðgerð 24. januar 1951 og sama dag legði fíggarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit:

Landsstýrið hevur í riti av 29. november 1950 lagt fyri tingið omanfyri nevnda mál við álit og uppskoti, ið verða at prenta í tingfóðindi.

Happadráttarnevndin hevur í skrivi, dagfest 20. januar 1951, skulið uppá at broyta petti 2 í landsstýrisins uppskoti, soleiðis at „10 pst.“ verða sett istaðin fyri „15 pst.“. Rit nevndarinnar verður at taka upp í tingfóðindi sum grundan av broytingarevnskinum.

Nevndin hevur býtt seg í ein meiriluta (Johan Poulsen, Trygve Samuelsen, Poul Petersen og A. Sørensen) og ein minniluta (Johan Kallsoy og P. M. Dam).

Meirilutin tekur undir við uppskoti happadráttarnevndarinnar.

meðan minnilutin skjýtur uppá at samtykkja landsstýrisins uppskot óbroytt.

Uppskot.

Frá meirilutanum:

Petti 2 § 1 í landsstýrisuppskotinum av 29. november 1950 í lögtingsmáli nr. 24/ vetrasetan 1950: Avgjald av happadráttarvinningi, verður broytt soleiðis, at ístaðin fyri „15 pst.“ verða sett „10 pst.“.

Frá minnilutanum:

Tingið samtykkir landsstýrisins uppskot av 29. november 1950 í lögtingsmáli nr. 24/ vetrarsetan 1950: Avgjald av happadráttarvinningi.

3. viðgerð 25. januar.

Uppskot meirilutans samtykt 16—0.

Landsstýrisins uppskot so broytt 16—0.

24. Broytan í reglunum um mist rættindi vegna straff.

(tingmál nr. 25/1950).

1950, 29. november legði Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, fram soljóðandi uppskot til lógarbroyting við viðmerkingum d. 29. nov. 1950:

Justitsministerið hevur sett fram uppskot til lóg um broytan í reglunum um mist rættindi vegna straff. §§ 21 og 22, í lógaruppskotinum viðvíkja atvikavíst broytan í lóg nr. 146, 31. mars 1949, um ellisrentu og broytan í lóg nr. 147, 31. mars 1949, um invalidutrygging.

Málið er so slutt frá statsministerinum um ríkisumboðsmannin sent landsstýrinum til ummælis sambært § 7, f. petti, í heimastýrislógini.

§ 21 í lógaruppskotinum er soljóðandi: Lov nr. 146 af 31. marts 1949 for Færøerne om aldersrente. I § 2 udgaar nr. 2, id er soljóðandi:

„2. at andrageren ikke

a) i løbet af de sidste 5 aar er idømt straf af fængsel i 3 måneder eller derover eller

- b) i løbet af de sidste 10 aar er idømt straf af fængsel i 2 aar eller derover eller dømt til at indsættes i arbejds- eller fængselsforvaring. Socialministeren kan efter forud indhentet erklæring fra landsstyret tilstaa afvigelse fra den under b) fastsatte betingelse, naar der er forløbet 5 aar efter straffens udstaaelse, eftergivelse eller forældelse eller efter den endelige løsladelse fra arbejds- eller fængselsforvaring".

§ 22 i lógaruppskotinum er soljóðandi: Lov nr. 147 af 31. marts 1949 for Færøerne om invalideforsikring. I § 4 udgaar stk. 1, nr. 2, ið er soljóðandi:

„2. at den forsikrede ikke

- a) i løbet af de sidste 5 aar er idømt straf af fængsel i 3 maaneder eller derover eller
- b) i løbet af de sidste 10 aar er idømt straf af fængsel i 2 aar eller derover eller dømt til at indsættes i arbejds- eller fængselsforvaring. Socialministeren kan efter forud indhentet erklæring fra landsstyret tilstaa afvigelser fra den under b) fastsatte betingelse, naar der er forløbet 5 aar efter straffens udstaaelse, eftergivelse eller forældelse eller efter den endelige løsladelse fra arbejds- eller fængselsforvaring".

I álitinum til lógaruppskotið verður sagt, at vandilsreglurnar í praksis ofta føra stóran skaðnávirkan við sær vegna straffidómir, sum tað ikki tykist at vera rímlig grund fyri. Tað verður eisini nevnt, at vandilsreglurnar bert føra við sær ein minni sparna fyri tað almenna av li, at onnur almenn hjálp, sum affast má veitast í staðin.

Landsstýrið skal so stótt leggja málið fyri lógtingið til viðgerðar og mælir til, at lær i uppskotinum frá justisministerinum nevndu broytingar viðvíkjandi ellisrentu- og avlamsrentulógini verða samtyktar.

1. viðgerð 1. desember 1950. 7. desember legði lógarnevndin fram soljóðandi

Neundarálit:

Landsstýrið hevur lagt hetta mál fyri tingið. Justisministerið hevur sett fram uppskot til lóg um broytni í reglunum um mist rættið vegna straff.

Sambært § 7, 1. stk., í heitmastýrslógini, hevur statsministerið gjøgnum ríkisumboðsmannin sent landsstýrinum málið til ummælis. §§ 21 og 22 i lógaruppskotinum viðvíkja atvikavíst broytni í lóg nr. 146, 31. mars 1949, um ellisrentu og broytni í lóg nr. 147, 31. mars 1949, um avlamsstrygging.

§ 21 er soljóðandi: Lov nr. 146 af 31. marts 1949 for Færøerne om aldersrente. I § 2 udgaar nr. 2, ið er soljóðandi:

„2. at andrageren ikke

- a) i løbet af de sidste 5 aar er idømt straf af fængsel i 3 maaneder eller derover eller

- b) i løbet af de sidste 10 aar er idømt straf af fængsel i 2 aar eller derover eller dømt til at indsættes i arbejds hus eller tages i sikkerhedsforvaring. Socialministeren kan efter forud indhentet erklæring fra landsstyret tilstaa afvigelse fra den under b) fastsatte betingelse, naar der er forløbet 5 aar efter straffens udstaaelse, eftergivelse eller forældelse eller efter den endelige løsladelse fra arbejds hus eller sikkerhedsforvaring."

§ 22 er soljóðandi: Lov nr. 147 af 31. marts 1949 for Færøerne om invalideforsikring. I § 4 udgaar stk. 1, nr. 2, ið er soljóðandi:

„2. at den forsikrede ikke

- a) i løbet af de sidste 5 aar er idømt straf af fængsel i 2 aar eller derover eller
- b) i løbet af de sidste 10 aar er idømt straf af fængsel i 2 aar eller derover eller dømt til at indsættes i arbejds hus eller tages i sikkerhedsforvaring. Socialministeren kan efter forud indhentet erklæring fra landsstyret tilstaa afvigelser fra den under b) fastsatte betingelse, naar der er forløbet 5 aar efter straffens udstaaelse, eftergivelse eller forældelse eller efter den endelige løsladelse fra arbejds hus eller sikkerhedsforvaring."

I álitinum til lógaruppskotið verður ført fram sum motivering fyri at gera hesar lógbroytingar, at vandilsreglurnar í reynd vegna straffidómar ofta føra við sær stóran skaðnávirkan, ið tað ikki tykist at vera rímlig orsök fyri. Hisini verður nevnt, at vandilsreglurnar ikki lóru við sær minni útreiðslur fyri tað almenna, tí onnur almenn hjálp má veitast í staðin.

Landsstýrið mælir til, at tær í uppskotinum frá justitsministerinum nevndu broytingar viðvíkjandi lógunum um ellisrentu og avlamistrygging verða samtyktar.

Lógarnevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, er samd við landsstýrið og setir fram fylgjandi

Uppskot:

Løgtingið samtykkir tað av justitsministerinum framsetta og av landsstýrinum viðmældu uppskot til lóg um broytan í lóg nr. 116, 31. mars 1949, um ellisrentu og broytan í lóg nr. 147, 31. mars 1949, um avlamistrygging viðvíkjandi reglunum um mist rættindi vegna straff.

2. viðgerð 8. februar og 3. viðgerð 12. februar 1951.

Lógaruppskot landsstýrisins samtykt 20—0.

25. Garanti fyri láni til Tórshavnar kommunu til nýtt ravnagnsverk.

(tingmál nr. 26/1950).

1950, 29. november legði fíggingarnevndin fram soljóðandi

Umhugsan.

Ravnagnsnevnd Tórshavnar býráðs hevur í skrivi 4. november 1950 søkt um garanti landskassans fyri kr. 250.000,— í láni frá tryggingarfelagnum „Nye danske af 1864“, sum býráðið hevur samtykt at taka upp til úbygging av tí nýggja verkinum í Gundadali.

Málið er av umsóknarnevndini beint í fíggingarnevndina.

Í vanligu tingsetuni 1950 søkti Tórshavnar kommuna um loyvi til at taka upp kr. 500.000,— í fyribíls kreditt í Føroya Banka og um landskassagaranti fyri hesum kreditti. Kreditturin skuldi gjaldast aftur innan 1. janúar 1951 og soleiðis, at öll föst lán til verkid fyrst og fremst fóru til afturgjalding av kredittinum. Loyvið til kredittin varð givið, men síðani upplýst varð, at kommunan kundi fáa lánið utan landskassagaranti, varð garantin ikki givin.

Tað er nú upplýst, at tað ikki er kommununi gjørligt at fáa fast lán til umnevnda endamál í Føroyum út yvir tað lán, kommunan hevur frammanundan hjá Færø Amts Sparekasse.

Undir hesum viðurskiftum og við tí fyrivarni, at hetta lánið verður nýtt til partvísu afturgjalding av fyrrnevnda kreditti, kann nevndin mæla til at veita umsókn garanti og setir tí fram fylgjandi:

Uppskot

til

løgtingslóg um garanti fyri láni til Tórshavnar kommunu.

§ 1.

Landsstýrinum verður heimilað landskassans vegna at garantera fyri kr. 250.000,— í láni til Tórshavnar kommunu til nýtt ravnagnsverk.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

lagtingslóg um garanti for laan til Thorshavns kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa landskassens vegne af garantere for et laan paa 250.000 kr. til Thorshavns kommune til opførelse af nyt elektricitetsverk.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðgerð same dag og 3. viðgerð 30. november 1950.
Lógaruppskot nevndarinnar samtykt 21--0.

26. Val av lögmanni og landsstýrismonnum.

(tingmál nr. 27/1950).

- 1) 1950, 7. desember stóð lögmannsval.
Valið fór fram eftir gr. 33 í tingskipanini.
Fyrri umfar gav hetta úrslit:

Thorstein Petersen	8 atkvøður,
A. Samuelsen	7 atkvøður,
Hans J. Jacobsen	6 atkvøður,
Hanus við Høgadalsá	2 atkvøður.

2 atkvøður vóru blankar.

Seinra umfar gav hetta úrslit:

Kr. Djurhuus	13 atkvøður,
Hans J. Jacobsen	8 atkvøður,
Hanus við Høgadalsá	2 atkvøður.

2 atkvøður vóru blankar.

So stafi var Kristian Djurhuus, landsstýrismaður, Tvöroyri, valdur lögmaður.

- 2) 1950, 15. desember stóð landsstýrismannaval.
Eftir uppskoti lögmannsins vóru lögtingsmenninir:

Thorstein Petersen og Richard Long, Tórs-
havn, valdir við 13—1.

Atkvøðan fór fram við navnakalli:

Ja atkvøddu: H. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Fr. Bláhamar, Sören Danielsen, Kr. Djurhuus, S. Ellefsen, M. Holm, O. F. Joensen, P. Petersen, Johan Poulsen og A. Sørensen, Th. Petersen og R. Long.

Atkvøddu ikki: Danbjörg, D. P. Danielsen, H. v. Høgadalsá, H. Iversen, Johan Kallsoy, T. Samuelsen, S. P. Zachariasen og Öregaard.

Nej alkvøddi: Johan Peter Davidsen.

Burlur: Dan og E. Wang.

27. Líkbrenning. (tingmál nr. 28/1950).

1951, 15. januar legði lögmaður málið fram við soljóðandi fylgiskrivi, d. 13. januar 1951:

Við brævi 13. november 1950 hevur danski rættarmála ráðharrin lagt fyrri føroyska heimastýrið lóg nr. 162, 18. apríl 1950, um líkbrenning til ummælis.

Lógin er viðlögð.

Sambært § 9 í lóginum kann hon setast í gildi í Føroyum aftaná samráðing við heimastýrið.

Landsstýrið hevur viðgjørt málið og skal leggja tað fyrri lögtingið við tí viðmerking, at stýrið ikki heldur vera líkindi fyrri at seta lógina í gildi í Føroyum nú.

1. viðgerð 17. januar. 26. januar legði kirkjunevndin fram soljóðandi

ALIT

Við brævi, dagssett 13. november 1950, hevur rættarmála ráðharrin sent tí føroyska heimastýrinum lóg nr. 162, 18. apríl 1950, um líkbrenning til ummælis.

Sambært § 9 í sønu lóg kann hon setast í gildi í Føroyum aftaná samráðing við heimastýrið.

Landsstýrið hevur viðgjørt málið og leggur tað fram fyrri tingið við tí viðmerking, at stýrið ikki heldur tað vera líkindir til at seta lógina í gildi í Føroyum.

Kirkjunevndin, ið hevur fingið málið til umfugsunar, er samd við stýrið um, at tað má haldast, vera óneyðugt at seta hesa lóg í gildi í Føroyum. Nevndin kunnugt hevur henda røsla sam heild ongau atbuga millum Føroyingar, ikki heldur hava vit í Føroyum fær samtøkur og felagir, sum eru í øðrum londum, hvar líkbrenning er vanlig;

felagir, ið skipa fyri og fíggjarliga bera tann ikki lítla kostnaða, ein tílík skipan krevur.

Nevndin skal so stutt taka undir við landsstýrinum og mæla frá at seta lógina í gildi í Föroyum.

Uppskot.

Lógin viðvíkjandi líkbrenning verður ikki sett í gildi í Föroyum.

2. viðgerð 27. januar 1951. Uppskot nevndarinnar samtykt 16---0.

28. Heimssáttmáli um ferðslu.

(tingmál nr. 29/1950).

1951, 16. januar legði Th. Petersen, landsstýrismaður, málið fram við soljóðandi fylgiskrivi, d. 16. januar 1951:

Ein samráðing fór fram í Geneve í september 1949 millum limir sameindu tjóðanna um spurningar um vega og motorflutning. Tann 9. september 1949 varð samtykt ein konventión um hesar spurningar. Konventiónin er ógvuliga rúgvismikil, fyrst 35 greinir og síðani 10 skjöl, ið hava enn fleiri serreglur enn sjálva konventiónin, ialt 36 maskin-skrivaðar síður.

Ríkismálaráðið hevur gjøgnum ríkisumboðið spurt, um tíkið skal verða fyrivarni soteiðis, at hesar reglur ikki fáa gildi í Föroyum.

Tað, hetta mál miðar imóti, er at tryggja einsartaðar reglur fyri internationala ferðslu, og eru ásettar ógvuliga nógvær reglur um útsýr so sum bremsur, lyktir og mangl annað.

Rútin, ið hevur haft málið til umrøðsunnar, ger vart við, at lógin í mong ár frammyvir ikki kann væntast at fáa týðning fyri föroyskar vegir, tí tað er ov trupult hjá ferðafólki at taka bil við sær, tá ið tey vitja higar. Mesti týðningur heimssáttmálans verður tá fólk úr Föroyum taka bil við sær at ferðast í øðrum londum. Til hetta seinasta má landsstýrið halda, at ið hvussu er í mong ár frammyvir, verður so lífið av fólki, ið tekur bil við til útlanda, at tað ikki loysir seg at seta so rúgvismiklar reglur í gildi her í Föroyum.

Eftir grein 28 kann eitt lundaðki, nær tað vil, seinri melda seg

tíð luttøku í hesi konventión. Landsstýrið kann tí mæla tinginum til at samtykkja, at konventiónin ikki fær gildi í Føroyum.

Uppskot.

Føroya Løgting samtykkir at siga danska ríkisstýrinum frá, at uppskotið verður, at fyrivarni, sambært § 28 í konventión, dagfest 19. september 1949, verður tikið, soleiðis at hesa konventión ikki fær gildi fyri Føroyar.

1. viðgerð 26. januar og 27. februar legði lógarnevndin fram so-
ljóðandi

Nevndarálit.

Landsstýrið hevur við skrivi, dagfest 16. januar 1951, framlagt sama dag, lagt málið fyri tingið. Upplýst verður, at ein samráðing fór fram í Geneve í september 1949 millum limir sameindu tjóðanna um spurningar um veg- og motorflutning, og at ein konventión varð samtykt laan 19. september 1949 um hesar spurningar, ið er ógvuliga rúgvismikil.

Í stuttum sagt, miðar málið imóti at tryggja einsartaðar reglur fyri internationala ferðslu.

Fútið hevur havt málið til ummælis, og heldur hann millum annað, at konventiónin valla kann teinkjast at fáa nakran stórvegis týðning fyri føroyskar vegir í mong ár fram eftir, deils er tað trupult hjá ferðafólki at taka bil við sær til Føroyar og deils eru bilferðslumøguleikarnir hjá ferðafólki her ikki stórir.

Landsstýrið heldur ikki, at tað kann loysa seg at seta so nógvar rúgvismiklar reglur í gildi í Føroyum fyri tey úr Føroyum, ið taka bil við sær fyri at ferðast í øðrum londum.

Annars kann eitt landsökki, nær tað vil, seinni melda seg til luttøku í hesi konventión sambært § 28 í konventiónini.

Ríkismálaráðið hevur gjøgnum ríkisumboðið spurt, um tikið skal verða fyrivarni um, at hesar reglur ikki fáa gildi í Føroyum.

Lógarnevnd lögtingsins hevur viðgjørt málið og er samd við landsstýrið um at siga ríkisstýrinum frá, at skotið verður upp, at fyrivarni verður tikið, soleiðis at konventiónin ikki fær gildi fyri Føroyar, og setir fram fylgjandi

Uppskot.

Føroya Løgting samtykkir at siga ríkisstýrinum frá, at skotið verður upp at fyrivarni, sambært § 28 í konventiónini, dagfest 19. september 1949, verður tikið soleiðis, at hesa konventión ikki fær gildi fyri Føroyar.

2. viðgerð 8. februar 1951. Uppskot nevndarinnar samtykt 17 - 0.

29. Broytan í lóg um valuta.

(tingmál nr. 30/1950).

1951, 16. januar legði Th. Petersen, landsstýrismaður, soljóðandi uppskot til lógarbroyting við viðmerkingum, d. 16. januar 1951:

Við lögtingslóg nr. 3/1949, dagfest 31. desember 1948, samtykti Føroya Løgting at umskipa valutamiðstöðina. Hövuðsreglurnar um valutaskipanina og eftirlitið varð tá einki nert við.

Valutamiðstöðin gongur enn eftir teimum reglum, ið vórðu ásett- ar í kunngerð nr. 48, dagfest 18. desember 1940, við ymiskum broyf- ingum.

Landsstýrið heldur tað er neyðugt at savna allar reglurnar í eini lögtingslóg, og er farið undir at lýrireika eina tilíka lóg fyri at leggja hana fyri tingið til samtyktar.

Landsstýrið er unír hesum arbeiði vordið vart við, at grein 16 í hesi kunngerð frá 1940, sum broytt við grein 4 í kunngerð nr. 11, 27. mars 1941, ið inniber revsingarreglur, ásetir, at sekt ella konfiskatióin fellur til „Kursreguleringsfonden“. Hetta var ein grunnur, ið virkaði undir hardagatiðini, men ikki hevur virkað tey seinastu áriní. Landsstýrið má halda, at tað er neyðugt beinanvegin at fáa henda skeivleika rættaðan, sjálvt um ein umskipan av lógini í síni heild er undir umbúna.

Landsstýrið setir tí uppskot til tingið um at broyta hesar revsing- arreglur soleiðis, at sekt ella konfiskatióin fellur til landskassan.

Uppskot

til

lögtingslóg um broytan í galdandi lóg um valuta.

§ 1.

Í kunngerð nr. 48, dagfest 18. desember 1940, grein 16, sí kun- gerð nr. 11, 27. mars 1941, grein 4, verður orðið „Kursreguleringsfonden“ broytt til „landskassan“.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

løgtingslov om ændring i gældende lov om valuta.

§ 1.

Í kundgørelse nr. 48 af 18. december 1940, § 16, se kundgørelse nr. 14 af 27. marts 1941, § 1, sættes i stedet for „Kursreguleringsfonden“ ordet „landskassen“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 16. januar og 7. februar legði lógarnevndin fram söfjóðandi

Neundarálit:

Í skrívi, dagfest 16. januar 1951, ger landsstýrið fínginum kunnugt, at grein 16 í kunngerð nr. 48, 18. desember 1940, um „Seddelomløb, valutaforhold og handel med udlandet m. v.“ sum broytt við grein 4 í kunngerð nr. 14, 27. mars 1941, viðvíkjandi revsingarreglum, íselir, at sektir og konfiskatiún falla til „kursreguleringsfonden“. Landsstýrið upplýsir, at hesin grunnur ikki hevur virkað tey seinastu árinu, og setir tí uppskot fram um at broyta hesar revsingarreglur, soleiðis at sektir og konfiskatiún falla til landskassan.

Lógarnevndin, ið hevur fíngið málið til viðgerðar, er samd um, at tær neyðugu broytingar viðvíkjandi revsingarreglanum verða gjørdar og setir fram fylgjandi

Uppskot

til

løgtingslóg um broyting í galdandi lóg um valuta.

§ 1.

Í kunngerð nr. 48, 18. desember 1940, § 16, si kunngerð nr. 14, 27. mars 1941, § 4, verður orðið „kursreguleringsfonden“ broytt til „landskassen“.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

løgtingslov om ændring i gældende lov om valuta.

§ 1.

Í kundgørelse nr. 48 af 18. december 1940, § 16, se kundgørelse nr. 14 af 27. marts 1941, § 1, sættes i stedet for „kursreguleringsfonden“ ordet „landskassen“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðgerð 8. februar og 3. viðgerð 12. februar 1951.
Lógaruppskot landsstýrisins samtykt 20- -0.

30. Broyting í lóg um veðsetan av veiðu.

(tingmál nr. 31/1950).

1951, 26. januar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lóg-
arbroyting við viðmerkingum d. 24. januar 1951:

Í lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949, og lögtingslóg nr. 64, 5.
oktober 1950, um veðsetan av veiði er 1. mars atvikavíst 1951 og 1952
settur sum mark fyri strikan av teim veðbrøvum, sum lisiu eru ella
verða sambært hesum lógum.

Við tað at landsstýrið er vorðið kunnugt við, at nakað av veiðini
íkkí kann roknað við at verða avskipað fyrr enn út ímóti 1. mai, verður
skolið upp, at fíðarfreistin í áðurnevndu lógum verður broytt til at-
vikuvíst 1. mai 1951 og 1. mai 1952.

Uppskot

til

*lögtingslóg um broyting í lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949, og lög-
tingslóg nr. 64, 5. oktober 1950, um veðsetan av veiði.*

§ 1.

Í lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949, § 2 og í lögtingslóg nr. 64,
5. oktober 1950, § 2 verður „1. februar“ broytt til „1. apríl“.

§ 2.

Í lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949, § 4 og í lögtingslóg nr. 64,
5. oktober 1950, § 4 verður „februar mánaði“ broytt til „apríl mánaði“.

§ 3.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Forslag

til

*løgtingslov om ændring i lögtingslov nr. 65 af 21. december 1949 og
løgtingslov nr. 64 af 5. oktober 1950 om pantsætning af fangst.*

§ 1.

Í lögtingslov nr. 65 af 21. december 1949 § 2 og lögtingslov nr. 64
af 5. oktober 1950 § 2 ændres „1. februar“ til „1. april“.

§ 2.

Í lögtingslov nr. 65 af 21. december 1949 § 4 og lögtingslov nr. 64
af 5. oktober 1950 § 4 ændres „februar måned“ til „april måned“.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

1. viðgerð 27. januar. 2. viðgerð 29. januar og sama dag legði
lógarnevndin fram soljóðandi

Neondarálit:

Føroya landsstýri hevur við skrivi, dagfest 24. januar 1951, sent lögtinginum uppskot til lögtingslóg um broytan í lögtingslógum um veðsetan av veiðu. Í lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949, og lögtingslóg nr. 61, 5. oktober 1950, um veðsetan av veiðu er 1. mars 1951 og 1. mars 1952 settur sum mælk fyri strikan av leim veðbrøvum, sum lisið eru ella verða sambært hesum lógum.

Landsstýrið førir fram, at tað er vorðið kunnugt við, at nakað av veiðuni ikki kann roknað við at verða avskipað fyrr enn út móti 1. mei og skjýtur tí upp, at tíðarfreistin í nevndu lógum verður broytt til atvikavíst 1. mei 1951 og 1. mei 1952.

Málið er beint í lógarnevnd lögtingsins, ið er samd um at mæla til at gera frammanfyri nevndu broytingar í lógunum um tíðarfreistirnar og setir fram niðanfyri standandi uppskot til lögtingslóg.

Undir lögtingsviðgerðini av hesum máli hevur javnaðarflokkurin, tjóðveldisflokkurin og sjálvstýrisflokkurin sett fram fylgjandi broytingaruppskot:

„Í staðin fyri § 2, 2. stk., verður sett:

Hann, ið rekur fiskiskap, kann tó ongantíð veðseta meira av veiðuni til trygd fyri rindan av skuld, ið gjörd er til útgerð og rakstur av fiskiförum, enn 65 pst., tá ið skipið er snörisskip, 70 pst. tá ið skipið er línuskip ella fiskar bæði við línu og snöri, og 75 pst. tá ið skipið er trolskip“.

Nevndin hevur viðvíkjandi hesum broytingaruppskoti býtt seg í ein meiriluta (Martin Holm, Poul Petersen og Trygve Samuelsen) og ein minniluta (L. P. Henriksen og Einar Waag).

Meirihlutin heldur, at broytingaruppskotið er ógreitt, tá frábýttisrættluc ikki er gjøgnumfördur, og um tað verður gjört til lóg, vil tað kunna föra við sær, at tørfört verður at fáa útgerðarlán, og vil tað soleiðis kunna taka hesa lóggávu í síni heild av fótum.

Annars eru útgerðarlán eftir lögtingslóg 21. desember 1949 longu öll veitt, og nøkur eru ivaleyst veitt eftir lögtingslóg 5. oktober 1950, og kann broytingaruppskotið tí sjálvandi ikki fáa týdning fyri hesi lán.

Minnilutin vil greiða frá síni stöðu undir viðgerðini í lögtinginum.

Uppskot

Frá allari nevndini:

Lögtingslóg um broytan í lögtingslógum um veðsetan av veiðu.

§ 1.

Í lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949, og lögtingslóg nr. 61, 5. oktober 1950, verða gjördar hesar broytingar:

- a) Í § 2 verður „1. februar“ broytt til „1. apríl“.
- b) Í § 4 verður „februar mánaði“ broytt til „apríl mánaði“.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

§ 1.

I lagtingslov nr. 65 af 21. december 1949 og i lagtingslov nr. 61 af 5. oktober 1950 bliver der foretaget følgende ændringer:

- a) I § 2 ændres „1. februar“ til „1. april“.
- b) I § 4 ændres „februar maaned“ til „april maaned“.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

Frá minnilutanum:

Uppskot til lögtingslóg um broytna i lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949, og lögtingslóg nr. 64, 5. oktober 1950, um veðsetan av veiðu.

I staðin fyri § 2, 2. stykki verður sett:

„Hann, ið rekur fiskiskap, kann tó ongantíð veðseta meira av veiðini til trygd fyri rindan av skuld, ið gjörd er til útgerð og rakstur av fiskiförum, enn 65 pst., tá ið skipið er snörisskip, 70 pst. tá ið skipið er línuskip ella fiskar bæði við línu og nóri, og 75 pst. tá ið skipið er trólskip.“

I stæði for § 2, 2. stykke, sættes:

„Den, der driver fiskeri, kan dog aldrig pantsætte mere af fangsten til sikkerhed for betaling af gæld, der er stiftet ved indrustning og drift af fiskeritøjer, end 65 pct., naar det er skib, der driver fiskeri med haandline, 70 pct. naar det er skib, der driver fiskeri med line eller baade med line og haandline, og 75 pct. naar det er skib, der driver fiskeri med trawl.“

Broytingaruppskot

jávnaðar- sjálvstýris- og tjóðveldisflokkinum:

Uppskot til lögtingslóg um broytna i lögtingslóg nr. 65, 21. desember 1949 og lögtingslóg nr. 64, 5. oktober 1950 um veðsetan av veiði.

I staðin fyri 2. gr. 2. stk. verður sett:

Hann ið rekur fiskiskap kann tó ongantíð veðseta meira av veiðini til trygd fyri rindan av skuld, ið gjörd er til útgerð og rakstur av fiskiförum enn 65 pst. tá ið skipið er snörisskip, 70 pst. tá ið skipið er línuskip ella fiskar bæði við línu og snóri, og 75 pst. tá ið skipið er trólskip.

3. viðgerð 29. januar. Atkvgr. 30. januar 1951.

Broytingaruppskotið fall.

Minnilutauppskot fall 7-0.

Meirilutauppskot samtykt 14-0.

Lógaruppskotið í slið heild samtykt 14-0.

31. Kirkjusýn. (tingmál nr. 32/1950).

1951, 26. januar legði kirkjunevndin fram soljóðandi

Álit:

Próstin hevur við skrivi, dagsett 14. august 1950, sent lúgnum avskrift av gerðabókini viðvíkjandi kirkjusýni í Føroyum fyri árið 1950.

Málið er við skrivi av 22. h. m. av umsóknarnevndini beint í kirkjunevndina.

Hesar kirkjur eru sýnaðar:

1. Kunoyar kirkja,
2. Mikladals kirkja,
3. Nólsoyar kirkja,
4. Selatraear kirkja,
5. Húsa kirkja,
6. Árnafjarðar kirkja,
7. Hests kirkja,
8. Klakksvíkar kirkja,
9. Mykines kirkja,
10. Svínøyar kirkja,
11. Kirkjar kirkja.

Kirkjunevndin, ið hevur fingið málið til umhugsunar, skal, eftir at hava kannað öll tey fyriliggjandi skjöl, uttala fylgjandi:

Tað eru íalt 11 kirkjur, ið eru sýnaðar í 1950; tær samlaðu útreiðslurnar til bólan av teimum í sýninum nevndu brekum eru av avvarðandi sýnsmonnum mettar til ca. 22--23.000 kr.

Tær kirkjur, sum treingja mest, og hvar skjót pábót sum fytgi harav er mest tørvaandi, eru:

Húsa kirkja, pábóttin mettt til	kr. 12.500,--
Nólsoyar kirkja, pábóttin mettt til	kr. 2.500,-
Hests kirkja, pábóttin mettt til	kr. 2.000,-
Svínøyar kirkja, pábóttin mettt til	kr. 1.500,--

Brekin viðvíkjandi hinum 7 kirkjunum eru smærri, bert mettt til nakrar hundrað krónur til hvørja, men eru tey ló í mongum fœrum so mein, at tað er neyðugt, at eisini tey fáa skjóta pábót, um tey ikki skulu verða avöld til størri skaða.

Nevndin skal so stalt mæla til at heitt verður á kirkjustjórnina at seta seg í samband við tey avvarandi meinighetsráð, at tey í próstusýninum fyri árið 1950 nevndu brek verða bœtt skjótast gjørligt.

Uppskot.

Heitt verður á kirkjustjórnina at seta seg í samband við tey av-

varðandi meinigheitsráð, at tey í próstasýninum viðvíkjandi kirkjum nevndu brek verða bött skjótast gjørligt.

2. viðgerð 27. januar 1951.

Uppskot nevndarinnar samtykt 17--0.

32. Abyrgd fyri láni og rentutilskot til S. E. V.

(tingmál nr. 33/1950).

1951, 1. februar legði Th. Petersen, landsstýrismaður, soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkíngum, d. 1. februar 1951:

Visandi á hjálagda skriv, dagf. 25. januar 1951, frá felagnum S.E.V. og á tað samráð, landsstýrið hevði við tingið 18. s. m., skal landsstýrið við hesum siga tinginum frá, at „lógir fyri elektricitetsfelagið S.E.V.“, soleiðis sum samtykt á fundi 25. mars 1950, nú av landsstýrinum eru góðtiknar, aftaná at tað á umboðsmannafundi í felagnum kann 18. s. m. einmælt av øllum limum er gjørt henda samtykt:

„Umboðsmenn fyri tær 22 kommunurnar, sum eru limir í S.E.V., góðkenna ta byggietlan, sum skotin er uppá undir samráðingum við danskar og føroyskar myndugleikar fyri 14 milliónir krónur og ásanna, at henda byggietlan kann føra við sær, um dyrtíðin heldur á, at bygdir ikki kunna vera útbygdar í fyrstu syftu, men kunnu koma at bíða, til líkindi eru til tess. Allir limir eru í samdir um undir øllum umstøðum at standa við síni innskot og ábyrgd sambart lógirnar, sum samtyktar vóru 25. mars 1950.“

Felagið søkir síðani um, at tann av tinginum 24. mars 1947, sí lögtingsfóðindi 1946/47, síða 238, givna tilsögu um ábyrgd fyri upp til 7,5 milliónir kr. lántøku má verða samtykt sum lögtingslóg. Hetta vil landsstýrið viðmæla og setur fram uppskot samsvarandi.

Harafturat søkir felagið um rentutilskot í byggilóðini og tey fyrstu 10 árin, aftaná verkið er byrjað at virka. Hetta er uppgjört soleiðis:

		Sparikassa- lån	Lán	Íalt
		2 mill. kr.	1 mill. kr.	
1. byggiár	1951/52	24.799 27		24.799 27
2. „	1952/53	23.812 82		23.812 82
3. „	1953/54	55.238 99	50.000 00	105.238 99
1. ár aftaná anlegg	1954/55	80.249 20	43.874 10	124.123 30
2. „	1955/56	68.665 97	37.664 80	106.330 77
3. „	1956/57	57.749 41	31.789 10	89.538 51
4. „	1957/58	47.499 52	26.247 00	73.746 52
5. „	1958/59	37.916 28	21.038 50	58.994 78
6. „	1959/60	28.999 71	16.163 60	45.103 31
7. „	1960/61	20.749 80	11.621 40	32.371 20
8. „	1961/62	13.166 53	7.414 80	20.581 33
9. „	1962/63	6.264 94	3.540 70	9.805 64
10. „	„	0	0	0
		465.112.44	249.354.00	714.466.44

Vísandi á fíggjarsamtykt 27. mars 1950 soljóðandi:

„Spurningurin um rentutílskot til S.E.V. av teimum lánum, sum tikið verða í Føroyum, bæði í byggitiðini og 10 ár aftaná at verkið er í drift, hevur verið til viðgerðar í lögtingsins fíggjarnevnd, og hevur nevndin samtykt at tilmæla tinginum at gera útteg fyri neyðturviligum tílskoti til hetta endamál“.

kann landsstýrið viðmæla, at tingið samtykkir hetta rentutílskot og setur fram uppskot samsvarandi.

I.

Uppskot.

Lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til S.E.V.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað tingsins vegna at taka ábyrgd fyri láni upp til 7,5 mill. kr. til millumkommunala felagið S.E.V. til ravmagnsútbygging.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Forslag

Lagtíngslóg um garanti for laan til S.E.V.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa tingets vegne at garantere for

laan op til 7,5 mill. kr. til det interkommunale selskab S.E.V. til elektricitetsudbygning.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

II.

Tingið samtykkir at veita felagnum S.E.V. rentutílskot í 3 byggjár og 9 ley fyrstu rakstrarárin, tilsamans kr. 714.466,44.

Tann neyðturviligi peningurin verður at seta á hvørs árs fíggjarløgtingslóg, fyrstu ferð 1951/52.

April.

Til Føroya Landsstýri, her.

Vit loyva okkum at vísa til bræv landsstýrisins, dagsett 18. januar 1951, og fund við Føroya Løgting sama dag.

Sambært tað, sum varð avgjørt í samband við fundin á Føroya Løgtingi hevur felagið S.E.V. nú hildið umboðsmannafund 24. januar í ár. Allar 22 kommunur, sum limir eru í felagnum, hövdu sent umboðsmenn til fundin, umframt at stýrið fyri S.E.V. var á fundi. Fulltrúar vóru sendar út frammamundan, soleiðis at hvør umboðsmaður mótti við fulltrú fyri hvørja einstaka kommunu til at taka bindandi avgerð. Vit loyva okkum at vísa til útskrift av gerðabók fyri S.E.V. fundin, og serliga til ta samtykt, sum varð sett til atkvøðugreiðslu og einmælt samtykt og undirskrivað. Viðmerkt varð tó fyri Tórshavnar uttanbýggja kommunu, at teir fyrr hava tikið eitt fyrivarni viðvíkjandi møguleika fyri at fáa streym frá Tórshavn, og hetta fyrivarni er framvegis í gildi.

Av tí frágreiðing, sum var send kommununum saman við innkalling til fundin, og av tí orðaskifti, sum fór fram á fundinum, er tað gjørt kommununum púra greitt, hvussu stóðan kann koma at verða viðvíkjandi úthyggjanini. Limir, sum hövdu orðið á fundinum, hildu fram, at tað var neyðugt, at S.E.V. helt fram á sama grundarlagi, sum felagið varð stovnað á.

Allar kommunur vóru samsintar í, at arbeiðið, eigur at byrja beinanvegin.

Tað er okkara vón, at landsstýrið nú vil kunna fremja málið á Føroya Løgtingi skjótast gjørligt.

Hesi skjöl verða viðlögð:

1. Útskrift av gerðabók fyri umboðsmannafund 24. januar 1951.
 2. Yvirlit yvir felagsins útreiðslur frá stovnun til í dag og kommununar innskotspeningur.
 3. Berøkning av tí óansökta rentutílskoti.
- 20 - Løgtingslúðindi 1951.

2. og 3. viðgerð 2. februar 1951.

I. lógaruppskot landsstýrisins samtykt 14-0.

II. uppskot landsstýrisins samtykt 14-0.

33. Mál um Náðisgarðin á Nesi.

(tingmál nr. 34/1950).

1951, 28. januar legði Johan Kallsoy, tingmaður, málið fram við soljóðandi skrivi til Føroya lögting, d. 22. januar 1951 við 48 undirskriftum:

Undirskrivaðu íbúgvar í Rituvík hoyva okkum hervið at venda okkum til tingið við áheitan um at fáa tingsins viðmæli til okkara umsókn til búnaðarráðið um at skipað verður soleiðis fyri, at náðisgarðurin sum hoyrir til prestajörðina á Nesi fellur til Rituvík.

Tað eru millum 70 og 80 ár síðan fyrsti maður búsettist í Rituvík, og nú er bygdin vaksin til o. u. 240 fólk.

Sum nú er hava flest allir menn trøð, men aftangarðs hevur bygdin eingi rættindi útyvir ley, sum verða givin heani av utlanbygdamonnum. Hetta hevur havt og kemur óivað í framtíðini at hava sínar trupulleikar. Tí halda vit, at tað er rætt og rimiligt og hevur avgerandi týdning fyri bygdina, at henda nevnda jörð fellur til bygdina nakað á sama hátt sum nú Hóddarhagi er lagdur til Skopunar bygd.

Vit hava hugsað okkum, at jörðin verður givin bygdini í festi, og at triggir menn (ein nevnd í Rituvík) verða valdir á grannastevnu til at hava umsjón við jörðini. Hesir menn velja ein mann til at ansa eftir haganum, hagamann.

Annars er tað okkara hugsan, at hagin verður kenning soleiðis, at hvørt húsarhald fær sín part úr kenningini tó soleiðis, at ein partur av kenningini verður til avlops, so at menn, sum möguliga í framtíðini koma at seta seg niður, tá kunna fáa av hesum felagsparti.

Hagamadrin fær lön fyri sítt starv av haganum, og bygdin fær so lunn áseyð sum avloypur. Skurðurin av felagsseyði verður seldur í bygdini.

Tað er avgjørt neyðugt fyri bygdina, bæði fyri innangarðsjóð, torvskurð, neytahald og annað, at hon fær hesa jörð at ráða yvir.

Harafturat kemur, at hann um hgin fall til Rítuvíkar, vildi hann kunnað givið almikið meira av sær enn sum nú er.

Vit skulu upplýsa, at teir menn í Rítuvík hava áður søkt um at festa hesa jörð men hava ikki fingið jörðina grundað uppá tað, at uppsitararnir á náðisgarðinum hövdu kontrakt, sum ikki loypir út fyrr enn í 1951.

Vit biðja tí lögtingið um at geva sítt viðmæli til búnaðarráðið um, at Rítuvík fær hesa jörð sum avtalað í umsóknini og vóna vit, at tingið tekur skjóta avgerð okkum til frama.

1. viðgerð 29. januar og 27. februar legði búnaðarnevndin fram soljóðandi

ALIT

Johan Kallsoy lögtingsmaður hevur tann 28. januar 1951 lagt skriv frá 18 búgvum í Rítuvík inn á ting, harí heitt verður á tingið at fáa tingsins viðmæli til búnaðarráðið um, at skipað verður soleiðis fyri, at náðisgarðurin, sum hoyrir til prestajörðina á Nesi, fellur til Rítuvíkar.

Tann 29. januar 1951 kom málið til 1. viðgerðar, har tað varð beint í búnaðarnevndina; 10. februar 1951 hevði nevndin fund saman við Andreas Vang Højgaard, Rítuvík (sum nú býr í Vestmanna); hann hevði biðið um loyvi at geva frágreiðing um málið. A. V. Højgaard greiddi frá, at tá prestajörðin í 1937--38 varð boðin út til at festa, sökti hann eftir einum parti av náðisgarðinum á Toftum og fekk játtan frá búnaðarráðnum; seinri fekk hann frá ráðnum at vita, at ráðið var gjørt kunnugt við, at teir menn, sum sóu við garðinum, hövdu kontrakt, og hon var galdandi til 1951, so fyrr enn ta tíð varð einki gjørt við garðin. Højgaard spurdi ráðið, um hann skuldi skriva nýggja umsókn, tá kontraktin var úti; ráðið helt, at ikki nýttist tað, bert ein áminning. Av skrivligum legði Højgaard einki fyri nevndina, sum prógvaði, at hansara frágreiðing var bein.

A. V. Højgaard er ikki millum teir, sum hava sent hesa áheitanina til tingið.

Tann 12. februar 1951 hevði nevndin fund, har nevndarformaðurin varð biðin um at fáa upplýst, hvussu fram var farið við hirturfestian av náðisgarðinum á Toftum.

Á næsta fundi legði formaðurin fyri nevndina fylgjandi skjöl:

Avrit av brævi 17. november 1938 frá búnaðarráðnum til Jørgen Olsen, Rítuvík og Andreas Vang Højgaard, Rítuvík, soljóðandi:

„Det meddeles Dem herved, at den endelige Afgørelse af det af Dem ansøgte Fæstebreg af „Yvir í haga“ er stillet i Bero, indtil det nærmere er klarlagt, hvorledes det forholder sig med den Lejekontrakt, som Sognepræsten nu har givet Meddelelse om er oprettet mellem ham og Forpagterne Jacob Olsen og Brødrene Thorkildshøj, der er indkommet til Møde med Landbrugsraadet den 15. ds.“

Árrit að brævi 17. nóvember 1938 frá búnaðarráðnum til Andreas Vang Höjgaard, Rituvík:

„I Anledning af Deres Ansøgning om Fæste af en Del af Annexgaarden paa Tofte, meddeles Dem herved, at Landbrugsraadet under Hensyn til, at Annexgaarden indtil 1. Januar 1951 er bortforpagtet til Jacob Olsen, Tofte, samt Brødrene Poul N. og Christian Thorkildshøj, ikke kan imødekomme Deres Ansøgning.“

Árrit að gerðabók búnaðarráðsins 4. desember 1945:

.....„Andragende fra Jens Chr. Olsen, Tofte, om Fæstebrev paa hans Faders Lej ejord af Præstegodset (Annexgaarden) Tofte. Raadet vedtog at meddele Jens Chr. Olsen, at Raadet var villig til at udstede ham Fæstebrev, men at Sagen maa bero, indtil Udskiftningen af Hushaugen er afsluttet.“

(sign.) K. Djuulhus. (sign.) J. P. Davidsen. (sign.) Edw. Mitens.

Árrit að brævi 7. desember 1945 frá búnaðarráðnum til Jens Chr. Olsen, Tofstum:

„Under Henvisning til Deres Andragende om at erholde Fæstebrev paa den Andel af Annexgaarden paa Tofte, som Deres Fader besidder, meddeles Dem herved, at Sagen har været behandlet paa Raadets Møde den 4. ds., hvor det vedtoges at udtale, at Raadet vil være villig til at udstede sædvanligt Fæstebrev til Dem, naar den forestaaende Udskiftning af Hushaugen i Tofte er afsluttet, og Sagens øvrige Formaliteter i Orden.“

Atekning á sakina að H. J. Jacobsen; 23. desember 1948:

„Av tí, at býtið av húsbaganum á Tøftum nú er ein veruleiki, er ivaleyst einki til hindurs fyri, at leigarin fær festibrev.“

Festibrövin til Jens Chr. Olsen og Johannes Chr. Thorkildshøj, Tøftir, eru undirskrifaði 11. nóvember 1949 av Johan Reinert, Hans Dalsgaard og A. Sørensen.

Av frammantýri nevndu skjölum sást, at tingið einki kann gera við hetta mál, og setur tí meirilutin (Sören Danielsen, Poul Petersen og A. Sørensen) fram niðanfýri nevndu uppskot til tingsamtýkt.

Minnilutin (J. Fr. Øregaard) skal föra fram:

Ibúgvar í Rituvík hava sent til tingið umsókn um at fáa viðmæli frá tingnum til umsókn, sum Rituvíksskingar hava í ællan at senda til landbúnaðarráðið, hvar teir vilja bløja ráðið um, at skípað verður so-

leiðis fyrri, at náðisgarðurinn, sum heyrir til prestagarðin á Nesi, fellur til Rítuvíkur.

Upplýst er í umsókninni, at flestir íbúgvir í bygdinni hava tröð, men tá ið eingin uttargarðsjörð heyrir til bygdina, er tað av allar-størsta týdningi, at ein niðurselabygd sum Rítuvík fær uttargarðsjörð á líknanði hált sum Skopun, ið fekk Höddarhaga, so at bygdin kemur at ráða fyrri, hvussu fram verður farið bæði viðvíkjandi innlegging av jörð, torvskurði, neytahaldi og öðrum.

Víðari verður upplýst, at 2 menn í Rítuvík áður hava søkt um at fáa hesa jörð, men hava ikki fingið hana grunda uppá, at uppsil-ararnir á náðisgarðinum hava kontrakt, sum ikki loypir út fyrrum í 1951.

Minnilutin má halda fram, at tá prestagóðsið á Nesi í 1937 var leyst, vóru góðar grundir fyrri og góð líkindi til fyrri búnaðarráðið at skifti út prestagóðsið. Nesgarðin saman við náðisgarðinum -- sum tilsamans eru 26½ merkur, soleiðis at niðurselabygdin Rítuvík og Æðu-vík, sum onga uttargarðsjörð áttu, fingu ein hóskandi part burturav hesum góðsi.

Eftir tí at døma, sum liggur fyrri í málinum, tykist tað, sum ráðið als ikki hevur havt -- í hvussu er Rítuvík í huga, hóast tað mátti verið ráðnum kunnugt, at ein partur av góðsinum lá upp at hesi bygd. At so hevur verið, má minnilutin halda vera óforsvarligt, og er tí grund til at átala hesa framferð.

Av skrivi frá búnaðarráðnum, dagfest 11/11 --1938, til Jørgen Olsen og Andreas Vang Højgaard, Rítuvík, framgongur, at hesir menn hava søkt um festibrúk av jörðini „Yvir í haga“, tó at hesar umsóknir ikki liggja við í málinum, hval má tykjast at vera heldur lögið.

Í hesum skrivi verður svarað teimum, at tann endaliga avgerð verður „stillet í bero“, til upp er gjört, hvussu vorðið er við leigukon-traktini millum sóknarprestin og forpaktararnar Jacob Olsen og brøðurnar Thorkildshøj. Longu 6 dagar seinri, 17/11 -- 1938, hevur búnaðarráðið sent skriv til Andreas Vang Højgaard (meðan Jørgen Olsen tykist at vera doftin burturúr), hvar sagt verður frá, at av tí at Annexgarðurin er forpakaður til Jacob Olsen og brøðurnar Thorkildshøj til 1. januar 1951, kann ráðið ikki játta umsóknina.

Nú ganga 7 ár (frá 17/11--1938 til 4/12 -- 1945), hvar tað av tí, sum liggur fyrri í málinum, tykist at vera eitt tómt líðarskeið, har einki er hent hesum máli viðvíkjandi, og, tó at tað hevur verið kravt í nevndinni at fáa tær aktir fram, um ivaleyst fyrifiggja í hesum máli, hevur tað ikki eydnast minnilutanum. Í hvussu er má ein avgerð vera tikin viðvíkjandi Jørgen Olsens umsókn.

Sambært gerðabók ráðsins 4. desember 1945 er komin umsókn frá Jens Chr. Olsen á Toftum, sum verður viðgjörd av ráðnum, sum samtykkir at siga Jens Chr. Olsen frá, at ráðið er sinnað til at geva honum festibraev, men at sakin má bíða, til „Húshagin“ á Toftum er útskiftur.

Nú tykist leigusáttmálin ikki at vera til hindurs longur, nú reður bert um í størsta skandi at fáa býtt „Húshagan“ sundur. Einki liggur heldur fyrri í málinum um, hvussu tað ber til, at leigukontraktin ikki

forðar avgerðini langur, og ekki hefur verið möguligt að fengið hetta upplýst í neyðinni.

7. desember 1945 verður kunngjört neynda Jens Chr. Olsen, hvað ráðið hefur samtykt, að það er sinnað til að lata hann fáu festibreyt, tá Húshaginn er útskiptur, og „Sagens övriga Formaliteter er i Orden“. Hvörjar hesar „övriga Formaliteter“ eru, verður einki sagt um; um það er nakað viðvíkjandi leigukontraktinu ella annað.

Víðari av tí, ið liggur í sakini framgongur bert, að býtið av „Húshaganum“ á Toftum er liðugt 23. desember 1948, og festibrövinu til Jens Chr. Olsen og Johs. Chr. Thorkildshøj á Toftum eru undirskrivað 11. november 1949 av Johan Reinert, Hans Dalsgaard og Antonius Sørensen.

Í heila tikið framgongur það av sakini, at landbrúksráðið er farið ógviliga hulisliga fram í hesum máli, og það framgongur av tí, ið fyriliggur, at Andreas Vang Højgaard í Rituvík einki hefur fengið at vita frá búnaðarráðnum, síðani það sendi honum skriv av 17. november 1938, sum sigur honum, at það ekki kann koma umsókn hansara á máli „under Hensyn til, at Annexgaarden indtil 1. januar 1951 er bortforpagtet til Jacob Olsen, Tofte, samt Brødrene Poul N. og Chr. Thorkildshøj.“ Ímeðan tykist henda kontrakt at vera farin úr gildi, og jörðin fest burtur longu í 1949.

So stalt má maðurin, sum hefur havt umsókn inni síðani 1938, og Rituvíksskingar yvirhövar hava verið í góðari trúgv og ekki vanta, at avgerð fæ at verða tikin, í hvussu er fyrr enn leigusáttmálin fæ úr gildi 1951, og at umsóknjarin fekk at vita av hesum, áðrenn avgerð var tikin. Eina slíka transferð má minnilutin harðliga átala.

Tá nú Rituvíks bygd hefur borið málið um náðisgarðin inn í ting og biðið fengið um viðmæli til búnaðarráðið, so er það sjálvandi í tí treysti, at Rituvíksskingar hava hildið, at möguleiki var fyrri, at búnaðarráðið kundi skipa soleiðis fyrri, at bygðin kundi fáa ein hóskandi part av prestagarðinum.

Minnilutin ásanuar, at sum stalt er beint nú, eru möguleikarnir ekki teir bestu, men við það at prestagóðsið er skift sundur í nógvar partar og latin sum lívsfestir, sum möguleiga koma at verða leys so við og við, so vil minnilutin ráða búnaðarráðnum til at skipa so fyrri, við makaskifti ella á annan hátt, at Rituvíkar bygd fær eina hóskandi slóð av prestagarðsjörðini, og framsetur samsvarandi hesum niðanfyristandandi uppskot.

Ein annar minniluti (Davidsen) vil í hesum máli, sum limur av búnaðarráðnum, einaus gera það viðmerking, at eg undir viðgerðini av prestajörðini á Nesi helt fram, at ekki einstakur maður, men Rituvíkar bygd skuldi fá náðisgarðin (hagan) á sama hátt, ið gjört var við „Itøddarluga“ í Skopun. Hesa skipan helt eg vera það besta, eisini av tí grund, at hagin til náðisgarðin liggur við Rituvík. Men í búnaðarráðnum vann henda stóða ungur sönadir; so stalt setur minnilutin einki uppskot fram.

Uppskot

Frá meirilutanum (Sören Danielsen, Poul Petersen og A. Sørensen):

Fílt eintak av álitinum verður at senda Joen Magnus Lambauge, Rituvík, vegna undirskrivararnar.

Frá minnilutanum (J. Fr. Øregaard):

1. Tingið áttalar tær viðgerðir og tær avgerðir, sum búnaðarráðið hevur havt og tíkið viðvíkjandi prestagóðsinum á Nesi, bæði viðvíkjandi høvuðsgarðinum og náðinggarðinum.
2. Tingið mælir búnaðarráðnum til at finna ein útveg, soleiðis at bygðin Rituvík fær fastatökur á tí jörðini, sum liggur uttan um Rituvíkar bygð. Ein slíkur loysningur, sum búnaðarráðið finnur, skal verða lagdur fyri tingi til kunngerðar.

2. viðgerð 28. februar og 3. viðgerð 5. mars 1951.

Minnilutans petti 1 varð sett undir atkvøðu við navnakalli:

ja: Danbjörg, Dam, Øregaard, Kallsoy, Henriksen, H. v. Högadalsá og D. P. Danielsen.

ikki: Olsen, Holm, Samuelson, Poulsen, Joensen, A. Djurhuus, Iversen, Ellefsen, Bláhamar, Sørensen og Sören Danielsen.

burtur: P. Petersen, S. P. Zachariassen, Davidsen, Waag, Long, Th. Petersen.

Minnilutauppskot petti 2 varð sett undir atkvgr. fall 7—0 við navnakalli (smh. petti 1) fall 7—0.

Meirilutauppskotið sæntyk 15—0.

34. Lögtingslóg um lán til Vágs kommunu.

(tingmál nr. 35/1950).

1951, 1. februar legði Th. Petersen, landsstýrismaður, fram so-
ljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum:

Sóknarstýrið fyri Vágs kommunu søkir lögtingið um loyvi til at
faka upp lán og fáa tingins ábyrgd fyri hesum, stórt 700.000 kr., til
umbótan av elektricitetsverkinum í Botni.

Sóknarstýrið fœir fram, at leiðningurin, ið er, er so illa farin, at fryktandi er fyri, at óhapp kann henda hvønn dag tað skal vera.

Rörini til tann nýggja leiðingin eru komin og liggja suðuri í Vági. Arbeiðið við at leggja rörini er útboðið. Tilboð eru komin, og heldur sóknarstýrið, at lægsta tilboð, ið er komið frá firma Højgaard & Schultz A/S, Keypmannahavn, leir sonu, sum hava gjørt rörini, má góðlakast beinan vegin, fyri at kommunustýrið ikki skal koma út fyri óneyðuga prishækkan.

Málið var fœi í lögtinginum í 1949. sí lögtingsliðind; 1948, bls. 212. Umboðsnevn fyri sóknarstýrinum fyri Froðbiar kommunu og fyri Vágs kommunu vœru lá á einum máli um, at tað var neyðugt at koma til eina skipan, hareftir verkið í Botni og motorverkið á Tvöroyri komu at arbeiða saman. Tingið gekk so inn fyri at samtykkja uppskot um, at lá ið semja er komin í lag millum Tvöroyri og Vág um eina samskipan og útnyttan av tí elektrisku megin; frá báðum verkum, verður landsstýrið heimilað at geva verkinum í Botni ella einari kommunalari samskipan loyvi til at taka lán stórt upp til 1.000.000 kr. og at taka ábyrgd fyri hesum láni.

Tá eingin semja er komin í lag millum Tvöroyri og Vág um eina samskipan og útnyttan av tí elektrisku megin; frá báðum verkunum, hevur sóknarstýrið fyri Vágs kommunu sent omanfyri nevndu umsókn til tingið.

Landsstýrið hevur ta áskoðan, at tað hevur skund at fáa elektriska verkið í Botni umbœtt, um ikki óhapp skal henda, og skal tí mæla til, at umsókn sóknarstýrisins verður játlað.

Sum omanfyri tilskilað kom eingin semja í lag millum Tvöroyri og Vág, og varð tí laan av lögtinginum tann 16. mars 1949 samtykt lögtingslóg viðvíkjandi ravmagnsmálinum í Suðuroy ongantíð kunngjörd, og verður tí sett fram uppskot um, at tingið í staðin fyri hesa lóg samtykkir niðanfyri standandi lógaruppskot.

Uppskot

til

lögtingslóg um lán til Vágs kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at geva loyvi til og taka ábyrgd fyri láni til Vágs kommunu, stórt 700.000 kr., til umbœtan av elektricitetsverkinum í Botni.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Forslag

til

lögtingslóg um laan til Vaag kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa lagtingets vegne at give tilladelse

tíl og garantere for laan til Vaag kommune, stort 700.000 kr., til udbedring af elektricitetsværket „i Botni“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 7. februar og 8. mars legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Neondarálit.

Landsstýrið hevur í skrivt viðvátjandi loyvi til og ábyrgd fyri láni til Vágs kommunu, stórt 700.000 kr., til elektrisítetsverkið í Botni lagt hetta mál fyri tingið, og er tað beint í fíggjarnevndina.

Nevndin hevur haft málið til viðgerðar og mæltir tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot.

2. og 3. viðgerð 8. mars.

Lógaruppskot landsstýrisins samtykt 22—0.

35. Lögtingslóg um tryggjan av veiðiparti fiskimanna (tingmál nr. 36/1950).

1951, 2. februar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum d. 2. februar 1951:

Uppskot

til

lögtingslóg um tryggjan av veiðiparti fiskimanna.

§ 1.

Tá ið veiðifur landar saltfisk í føroyskari havn, er tað skylda hjá reiðara ella manni, ið hevur ábyrgd fyri fiskagoymsluni, at halda laan fiskin serstakan, ið komið er frá hvørjum veiðifari hvørja landing. Vrakarastovnurin sbr. lögtingslóg nr. 12, 12. januar 1950, hevur eftirlit við hesum.

Reiðari, ið prógvar, at hann hevur tryggja fiskimanninum sína avrokning, kann frá landsstýrinum fáa undantaksloyvi frá hesum reglum.

Um fiskimaður orsakað av undantaksloyvi, givið av landsstýrinum, skuldi mist pening, stendur landskassin til svars fyri hesum missi.

§ 2.

I tí fiski, ið sambært § 1 skal haldast fyri seg á goymslu, eigur fiskimaðurin veðrætt fyri 25 pst. av virðinum.

§ 3.

Tá ið fiskur verður avskipaður, er tað skylda hjá l/f Føroya Fiskasölu at halda aftur av sölupeninginum fyri saltfisk ein fjórðing og fyri klippfisk ein fimting. Henda regla hevur gildi eisini, har fiskurin verður latin beinleiðis frá veiðifari uttan fyri Føroysku havn.

Fiskimaðurin hevur veðrætt í tí peningi, l/f Føroya Fiskasöla hevur skylda at halda aftur.

Afturbildin peningur frá hesum kann verða frígivin av landsstýrinum ella sonum reglum, sum nevndar eru í § 1, 2, og 3, stykki.

§ 4.

Utan mun til reglurnar í lögtingslóg nr. 64, 5. oktober 1950, kann reiðarin ikki við at geva veð í veiði, transport ella á annan hátt skerja fiskimanna rættiendi.

§ 5.

Landsstýrið kann áseta nærri treytir hesari lóg viðvíkjandi.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi heiman vegin.

Forslag

til

lagtingslöv om sikring af fiskernes andel i fangsten.

§ 1.

Nær et fangstskib lander saltfisk i færøsk havn, er rederen eller vedkommende, der er ansvarlig for fiskens opbevaringssted, pligtig at holde fisken for hver landing og fra hvert enkelt skib adskilt. Vragervæsnæet fører kontrol hermed, jfr. lagtingslov nr. 12 af 12. januar 1950.

Den reder, der kan bevise, at han har garanteret en fisker afregningen, kan fra landsstyret faa dispensation fra disse bestemmelser.

Hvis en fisker grundet paa dispensation fra landsstyret, skulde lide noget tab, er landskassen ansvarlig for dette.

§ 2.

Fiskerne har panteret for 25% af værdien i den fisk, der i henhold til § 1 skal holdes adskilt paa opbevaringsstedet.

§ 3.

Naar fisk afskibes, er l/f Føroya Fiskasöla pligtig til i salgssummen at tilbageholde for saltfisk en fjerdedel og for klipfisk en femtedel. Denne bestemmelse gælder ogsaa, hvor fisken afskibes direkte fra fangstfarløjet udenfor færøsk havn.

Fiskerne har panteret i det beløb, Føroya Fiskasöla er pligtig at tilbageholde.

Beløb, der saaledes tilbageholdes, kan af landsstyret frigives efter de i § 1, 2. og 3. stykke indeholdte bestemmelser.

§ 4.

Uden hensyn til bestemmelserne i lagtingslov nr. 61 af 5. oktober 1950 kan rederen ikke ved at give pant i fangst, ved transport eller paa anden maade beskære fiskernes rettigheder.

§ 5.

Landsstyret kan træffe nærmere forskrifter vedrørende denne lov.

§ 6.

Denne lov træder straks i kraft.

Víðmerkingar:

Fiskimaðurin hevur sín avrokningarrætt vissadan við sjóveð í veiðifarinum, og er kravi hansara harafturat vissaður ein frammihjarrættur í einum trolibúgví sum arbeiðslön, men hetta hevur víst seg í summun fòrum ikki at vera nóg trygt.

Sjálvandi er tað beint, at øllum pørtum, ið taka lut í fiskiskapinum eigur at verða vissað ágóða hurturúr veiðini; her hevur landstýrið roynt at áseta reglur soleiðis, at fiskimannaavrokningin fyri tað fyrsta verður tryggari, við at fiskimaðurin fær ein veðrætt fyri 25% frá tí degi, fiskurin er landaður, og fyri tað annað, at ein partur av peningi fyri söluna ikki verður goldin reiðara, uttan so at reiðarin longu framtíðandan hevur latið fiskimannin fáa tilsvarendi í avrokning.

Tá ið vit her í Føroyum hava givið lógarheimild til at geva veð í veiði *fyrí útgerð*, so er hetta einans tí at tað annars vildi verið ógjörligt hjá reiðara, ella serliga samlöku av fiskimonnum, ið sjálvir hava ognað sær skip, at fingið skipini út. Hesin rættur at geva veð í nøkrum, sum enn ikki er komið, er tí eisini avmarkaður til útgerð, soleiðis at reiðari ikki kann nýta hann til annað enn tað, sum skapar fiskimanninum møguleikar fyri at koma út at fiska. Tað er henda avmarkan, ið ger, at ein lík lóggáva kann fotsvarast. Tað er eisini henda avmarkanin, ið ger at tað í næstan hvørjum einasta dømi einans vil vera ein mínni partur av veiðini, ið er heftur av reiðaranum. Óvissan í tí fiski, ið enn svimur, ger, at landstýrið ikki heldur tað ber til at taka rætt fiskimannsins upp í somu skipan, sum er fyri veð í veiði. Men fann dag, fiskurin verður landaður, tá kann fiskur á goynslu fyri hvønn fiski-

lúrin eftiransast, so ein kann geva veðrætt í hesum stakkunum, undir eflirliti, til manningina.

Tá uppskotið tekur til 25%, so er tað fyrri at hava greiður reglur at ganga fram eftir. Fyri snörisskip er parturin nakað hægri, men har hevur fiskimaðurin rætt til at býta frá og vissa sær sín fulla rætt, um hann heldur reiðaran vera fíggjarliga ikki væl fyrikommen; fyrri øll onnur skip vil tað tryggja til fulnar, tá ið ein minnist til, at forskot sambært lögtingslóg nr. 17, 8. juni 1950, og möguliga eisini á annan hátt, er játtað fyrri ein part. Annars er landsstýrið til reiður at samráðast um broytni í hesum.

Fyri at reglurnar í hesi lóg kunna verða hildnar, hevur landsstýrið gjørt hjálagda uppskot til *kunngerð um saltfisk á goymstu*.

Tað er landsstýrinum greitt, at tann meting og skiljan, sum nevnd er í § 2, vil føra væl av útreiðslum við sær fyrri reiðaran í fyrstu syftu, men er tað landsstýrisins hugsan, at hetta verður vundið inn altur við, at fiskurin heldur seg betri, og at útreiðslurnar til pakking, tá ið fiskurin verður avskipaður, vilja verða munandi minni. Hesi krøv hevur landsstýrið hildið vera neyðug fyrri at fíra fyrri, at nógur fiskur verður spiltur, við tað at hann skal rívast um fleiri ferðir.

1. viðgerð 7. februar og 2. viðgerð 9. mars og sama legði fiski-vinnunevndin fram soljóðandi

Nevndarátt.

2. februar 1951 hevur landsstýrið lagt málið fyrri lögtingið við uppskoti til lögtingslóg.

2. februar var málið til fyrstu viðgerð, og varð tað beint í fiski-vinnunevndina. Nevndin hevur umhugsað málið, og hevur haft samráðingar við fiskimannafelögin, trólarafelagið og reiðarafelagið.

Í viðmerking til málið sigur stýrið millum annað:

Fiskimaðurin hevur sín avrokningarrætt vissaðan við sjóveð í veiðifarinum, og er kravið hansara harafturat vissaður ein frammi hjá-rættur í einum trólibúgvi sum arbeiðsløn, men hevur hetta víst seg í summunum fœrun ikki at vera nóg trygt.

Fyri at gera hetta tryggari, heldur stýrið, at fiskimaðurin fær veðrætt fyrri 25% frá tí degi, fiskurin er landaður, og fyrri tað annað, at ein partur av peninginum fyrri söluna ikki verður goldin reiðara, uttan so at reiðarin frammanundan hevur latið fiskmannin fingið tilsvarendi í avrokning.

Stýrið heldur, at 25% tryggjar til fulnar samanbærið lögtingslóg um forskotsrindan. Fyri snörisskipini hevur fiskimaðurin rætt til at býta frá og harvið vissa sær sín fulla rætt, um hann heldur tað verða neyðugt.

Nevndin hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta, og er meirilutin (Jens Chr. Olsen, A. Sørensen og Fr. Bláhamar) samdur við stýrið í sínum viðmerkingum, at neyðugt er at tryggja part fiskimanna, og at stýrið ger uppskot til kunngerð um saltfisk á goymstu.

*Uppskot.**1. Frá meirilutunum (Jens Chr. Olsen, A. Sørensen og Fr. Bláhamar).*

Í staðin fyri landsstýrisins uppskot setir meirilutin fram hetta uppskot:

Lögtingslóg um tryggjan av veiðiporti í fiskimanna.

§ 1.

Tá ið fiskiskip landar saltfisk í føroyskari havn, hava eftir hesi lóg fiskimenninir, ið við vóru, veð í fonginum fyri 25 pst. av virðinum.

§ 2.

Tá ið tann í § 1 nevndi fiskur verður avskipaður, hevur l/t Føroya Fiskasøla skyldu at halda aftur av sölupeninginum fiskimannsins part við 25 pst., tá ið tað er saltfiskur, og 20 pst., tá ið tað er klippfiskur. Henda reglan hevur gildi, eisini har fiskurin verður latin beinleiðis frá veiðifari uttan fyri føroyska havn.

Fiskimaðurin hevur veðræll í tí peningsvirði, Føroya Fiskasøla hevur skyldu at halda aftur.

§ 3.

Tá ið tann í § 1 nevnda landing fer fram, hevur reiðarin eins og hann, ið eigur ta goymslu, har fiskurin verður lagdur inn, skyldu at halda fiskin fyri seg fyri hvørl skipið, fiskurin er landaður frá. Vrakarastovnurin hevur sambært lögtingslóg nr. 12, 12. januar 1950, eftirlit við hesum.

§ 4.

Landsstýrið kann fyri hvønn tús geva ávikavíst landaðan fisk ella heftan pening leysan sbr. §§ 1 og 2, tá ið ávarandi fiskimannafelag (feløg) vátta, at so kann verða, eins og prógvað verður, at fiskimaðurin er tryggjaður á annan hátt. Um fiskimaður orsakað av undantaksloyvi, gívið av landsstýrinum, skuldi mist pening, stendur landskassin til svars fyri hesum missi.

§ 5.

Rættindi fiskimanna eftir hesi lóg kann útgerðarmaðurin ikki skerja við veð í veiðu, ávísingum ella á annan hátt, eins og fiskimaðurin ikki við sáttmála ella á annan hátt framanundan kann fráskriva sær henda rætt.

§ 6.

Nærri reglur um umsitanina o. t. hesi lóg viðvíkjandi og um at vissa fiskimanninum avrokning sbr. galdandi sáttmála kann landsstýrið skipa við kunngerð.

§ 7.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov om sikring af fiskernes andel i fangsten.

§ 1.

Naar fiskerskib lander saltfisk i færösk havn, har de fiskere, der har været med, efter denne lov ret til pant i fangsten for 25 pct. af værdien.

§ 2.

Naar den i § 1 nævnte fisk afskibes, er I/F Föroya Fiskasöla pligtig til af salgssummen at tilbageholde fiskernes andel med 25 pct., naar det drejer sig om saltfisk, og 20 pct., naar det drejer sig om klipfisk. Denne bestemmelse gælder ogsaa, naar fisken afskibes direkte fra fangstfarløj uden for færösk havn.

Fiskeren har panteret i det beløb, Föroya Fiskasöla saaledes er pligtig til at tilbageholde.

§ 3.

Naar den i § 1 nævnte landing finder sted, er rederen ligesaa vel som den, der er ejer af det opbevaringssted, hvor fisken opbevares, pligtig til at holde fisken for sig for hvert skib, der har landet fisken. Vragerinstitutionen fører i henhold til lagtingslov nr. 12 af 12. januar 1950 kontrol hermed.

§ 4.

Landsstyret kan for hver tur frigive henholdsvis landet fisk eller tilbageholdte penge jfr. §§ 1 og 2, naar pågældende fiskeriforening (foreninger) attesterer, at den (de) kan anbefale dette, ligesom der maa bevises, at fiskerne er sikret paa anden maade. Hvis en fisker grundet paa dispensation fra landsstyret, skulle lide noget tab, er landskassen ansvarlig for dette.

§ 5.

Fiskernes rettigheder i henhold til denne lov kan rederen ikke beskære ved pant i fangst, transporter eller paa anden maade, ligesom fiskeren ikke ved kontrakt eller paa anden maade paa forhaand kan fraskrive sig denne ret.

§ 6.

Nærmere bestemmelse om administration o. l. vedrørende denne lov og om at sikre fiskeren afregning i henhold til gældende kontrakt kan landsstyret fastsætte ved bekendtgørelse.

§ 7.

Denne lov træder i kraft straks.

H. Frá minnilutanum (S. P. Zachariasen og J. H. Danbjörg):

I staðin fyri landsstýrisins uppskot setir minnilutin fram hella uppskot:

Löglingslóg um tryggjan av veiðiparti fiskimanna.

§ 1.

Tá ið fiskiskíp landar saltfisk í Føroyskari havn, hava eftir hesi lóg fiskimenninir, ið við vóru, veð í longinum fyri sín veruliga part av veiðuni sambært sáttmálarnar.

§ 2.

Har, ið fiskimenn ikki selja sín fisk við landingina, rindar Føroya Fiskasöla fiskimönnum ein á konto pening fyri teirra part av veiðini svarandi til tann saltfiskaprísir, ið fiskasölan tá veit kann ella metir at kunna fáast fyri fiskin.

Hin endaliga uppgerðin fyri fiskimannsins part verður at gera sambært söluprovennið í saltfiska- ella klippfiskasölu, soleiðis sum nú fiskimannsins partur verður seldur.

Sölu-, goymslu- og tilvirkingarútreiðslur pr. kg. verða at fara frá fyrst.

Skipseigarin ella útgerðarin, ið ikki keypir fiskimannsins part, er skyldugur at goyma, msa og tilvirka hann á sama hátt, sum hann ger við sín part av veiðini, um fiskimaðurin ynskir tað.

§ 3.

Tá ið tann í § 1 nevnda landing fer fram, hevur reiðarin eins og hann, ið eigur ta goymslu, har fiskurin verður landaður, skyldu at halda fiskin serstakan fyri hvørt skipið, fiskurin er landaður frá. Vrakarastovnurin hevur sambært löglingslóg nr. 12, 12. januar 1950, eftirlit við hesum. Fiskurin verður vegaður, vrakaður og flokkaður við landingina.

§ 4.

Seinast 6 vikur aftaná, at fiskurin er seldur og avskipaður, tá ið landað er í Grönlandi tó 12 vikur, verður endalig uppgerð givin fiskimanninum.

§ 5.

Rættindi fiskimanna eftir hesi lóg kann útgerðarimaðurin ikki skerja við veð í veiðu, ávísingum ella á annan hátt, eins og fiskimaðurin ikki við sáttmála ella á annan hátt frammánundan kann fráskriva sær henda rætt uttan til Føroya Fiskasölu.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi heiman vegin.

Lagtingslóg om sikring af fiskernes andel i fangsten.

§ 1.

Naar fiskerskib lander saltfisk i færøsk havn har de fiskere, der har været med, efter denne lov pant i fangsten for sin faktiske andel af fangsten i henhold til kontrakterne.

§ 2.

Hvis fiskerne ikke sælger fisken ved landingen, betaler Føroya Fiskasöla fiskerne en á conto betaling for deres andel af fangsten svarende til den saltfiskepris, som „fiskasölan“ paa det tidspunkt ved kan eller mener at kunne faas for fisken.

Den endelige opgørelse for fiskerens andel afgives i henhold til salgsprovenuet ved saltfiske- eller klipfiskesalg, saaledes som fiskernes andel sælges.

Salgs- opbevarings- og fremstillingsudgifterne pr. kg. bliver først at trække fra.

Skibsejeren eller rederen, der ikke køber fiskerens andel, er pligtig til at opbevare, efterse og tilvirke den paa samme maade, som han gør med sin andel af fangsten, om fiskeren ønsker det.

§ 3.

Naar den i § 1 nævnte landing finder sted, er rederen ligesaa vel som den, der er ejer af det opbevaringssted, hvor fisken opbevares, pligtig til at holde fisken adskilt for hvert skib, der lander fisk. Vragelinstitutionen har i henhold til lagtingslov nr. 12 af 1. januar 1950, kontrol hermed. Fisken vejес, vrages og klassificeres ved landingen.

§ 4.

Senest 6 uger efter, at fisken er solgt og afskibet, naar der landes i Grönland dog 12 uger, bliver endelig opgørelse at afgive fiskeren.

§ 5.

Fiskernes rettigheder efter denne lov kan rederen ikke beskære med pant i fangst, transporter eller paa anden maade, ligesom fiskeren ved kontrakt eller paa anden maade paa forhaand ikke kan fraskrive sig denne ret undtagen til Føroya Fiskasöla.

§ 6.

Denne lov træder i kraft straks.

3. viðgerð 10. mars 1951.

Lógaruppskot meirilutans samtykt 19 0.

Uppskot minnihlutans fát 8—0.

36. Lögtingslóg um ábyrgd fyrir láni til Froðbiar kommunu til ravmagnsverk

(tingmál nr. 37/1950).

1951, 3. febrúar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 2. febrúar 1951:

Við brævi, dagsett 25. janúar 1951, hefur Froðbiar sóknarstýri sökt um löyvi til og ábyrgd fyrir einum láni, stórt 50.000 kr., af nýla til ymiskar enn ógoldnar útreiðslur til ravmagnsverkið í sókninni.

Lögtingið hefur frammanundan álikið sær ábyrguð fyrir fylgjandi lánum til nevnda ravmagnsverk:

8. august 1947.....	225.000,— kr.
16. júní 1948 upplýsir kommunan, at verkið kemur at kosta um kr. 290.000,—, og varð so ábyrgdin tann 6. júlí 1948 hækkað við.....	65.000,— kr.
6. janúar 1949 aftur hækkað við.....	100.000, kr.
21. desember 1949 sambært lögtingslóg nr. 71, 21. desem- ber 1949, aftur hækkað við.....	50.000, kr.

	440.000,— kr.

Tá ábyrgdin fyrir lær tann 6. janúar 1949 givnu 100.000 kr. varð viðgjörð, fyrir lá ein frágreiðing frá sóknarstýrinum, sum visir at tann veruligi kosnaðurin av verkinum tá varð útroknaður til:

Keyf av motori o. ö. í Svinninge	75.000, kr.
Umvæling og niðurtaking	28.901,03 kr.
Nýggjur háspenningsviklingur	4.000,— kr.
Pumpuaggregat, brúkt.....	2.700, kr.
do. tiltaks, nýtt	5.400,— kr.
Rigging at fáa greiðurnar uppá pláss	10.500, kr.
Farmagjald	27.460, kr.
Uppafursetan og krani	25.000, kr.
Hús	59.411, kr.
Fundament	26.000, kr.
Ravmagnsinnstallatióinir	20.000, kr.
Köluvatnsleidningur	4.000, kr.
Honorar, tilsyn og annað	18.000, kr.
Kontúr, verkstað, transformatorrúm og W. C.....	18.011, kr.
Modernisering av motorinum, so hann ikki verður at brenna meiri olju, enn teir nýggjastu	35.000, kr.

At flyta 360.289,03 kr.

	Flutt	360,289,03 kr.
Úr Noregi: 30 ljóssteyrar	3,600,--	kr.
Uppsetan av ljóssteyrum, isolatorum, beslögum, kopar- tráði	15,000,--	kr.
Úr Onglandi: Ymiskar umbíðnar greiður til verkið	21,500,--	kr.
Frá Lauritz Kundsén: Elektrískar greiður	1,389,15	kr.
Koyrsla og uppskiþan	410,--	kr.
Vatubrennur	1,600,--	kr.
Starflöskubrennur	350,--	kr.
Septiktank	1,000,--	kr.
Brúgvagjald	650,--	kr.
Úr Svöríki: Transformatörur	4,900,--	kr.
Oljubíng	10,000,--	kr.
Lán av greiðum frá B. & W.	2,000,--	kr.
Farmagjald av somu greiðum frá Keypmannahavn og aftur á sama pláss	4,000,--	kr.
Köluvatnspumpa	2,000,--	kr.
Elektriskur súgvari	1,000,--	kr.
Brúksbíngur	400,--	kr.
„Fíngepumpe“	150,--	kr.

		433,238,48 kr.

Til ta nú fyriliggjandi umsókn hefur sóknarstýrið givið eitt nýtt yvirlit yfir kostnaðin, sum vísir fylgjandi töl:

Keypp, herundir:

motorurin, oljutangi, tillar til háspennina, Tillar til bygningin og elektriskar greiður 264,264,51 kr.

Arbeidstön, herundir:

Uppsetan av bygninginum, av- og ísetan av motorinum
Vatubassin, vatnleiðning, grava út til oljutangan, W. C.,
elektrisk installatiön og háspenningsnetið 191,605,30 kr.
Frakt, lossing og havnagjald 31,411,06 kr.
Assuranca 1,290,09 kr.
Lön og ferðaútreiðslur 6,761,25 kr.
Porto, telefon og telegrammir 858,76 kr.
Provisiön av lánj 4,736,41 kr.
Honorar 1,500,00 kr.

higartil goldið. . . . 505,457,38 kr.

Ikki goldnar rokningar 35,225,42 kr.

higartil kostað. . . . 540,682,80 kr.

Hærafrat skal gjaldast:

Verkfröðing Lystbæk, honorar	kr.	2.000,—	
Verkfröðing Lystbæk, lön og ferðaútr.....	kr.	800,—	
Verkfröðing Sehested, lön	kr.	3.500,—	
Verkfröðing Sehested, Kostarhald	kr.	350,—	
Verkfröðing Sehested, Ferðaútreiðslur	kr.	500,—	
Aðrar útreiðslur (ællað)	kr.	5.000,—	12.150,00 kr.

			552.832,80 kr.

Verkið, ið av fyrstan tíð varð ællað af kosta um 1/4 mill. kr. er nú komið at kosta uppí meira enn lað dupulta.

Sjálvf um lann fyrsta ællanin hefur verið nakað „optimistisk“, so kann tað ikki nú sigast annað, enn at sóknarslýrið ikki hefur ansað væl eftir útlbyggingini av verkinum, og hefur hetta ført við sær, at verkið fær eina tunga rentubyrði at greiða.

Ellir hvat frágreitt er fyrj landsstýrinum, er verkið nú tíðugt til at setast í drift og skuldi so statt ikki verið neyðugt hjá tinginum at átikið sær størri ábyrgd, enn nú er greitt frá.

Kommunastýrið hefur neyðugt at fáa pening til vega fyri at rinda lær seinastu útreiðslurnar uppgjörðar til 47.375,42 kr., og heldur landsstýrið, at tað er neyðugt fyri at kunna greiða hetta, at tingið tekur ábyrgd fyri tí umsökta láni.

*Uppskot**Løgtingslóg um ábyrgd fyri láni til Froðbiar sóknar ravnagnsverk.*

§ 1.

Løgtingið heimilar landsstýrið til at veðhalda fyrj cykuláni, stórt 50.000 kr., til Froðbiar sóknar ravnagnsverk.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Lagtingslov om garanti for loan til Frodebø sogns elektricitetsværk.

§ 1.

Lagtinget bemyndiger landsstyret at garantere for et tilkøbslaan, trøst 50.000 kr., til Frodebø sogns elektricitetsværk.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

1. viðgerð 7. februar, 2. viðgerð 8. mars og sama dag legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Neðndarálit:

Landsstýrið hefur í skrivi av 2. februar 1951 lagt uppskot fram á tingborð um at veita Froðhøar sóknar kommunu veðhald fyri eitt lán uppá kr. 50.000, .

Byggjarnævndin, ið hefur fingið málið til viðgerðar, mælir tinginum til at samtykja landsstýrisins uppskot.

Ein minniluti (P. M. Dam) heldur tað vera lögið og ógrundað, at landsstýrið útfalar, at stýrið fyri Froðhøar sóknar kommunu ikki hevur ansað væl eftir byggingararbeiðinum, tí tað skal vera vorðið ov dýrt og soleiðis velt kommununi eina ov tunga rentubyrðu. Víst verður av stýrinum á, at hin upprunaliga kostnaðarrellanin var 1/4 mill. kr.

Minnilutin heldur, at annaðhvørt hefur landsstýrið ikki givið sær far um, hvussu læt veruliga umstøðurnar liggja, ella hefur tað latið álalu sína falla fyri at veita sóknarstýrislinnunum neisur. Tað er ymist í hendur á, at seinasta hevur verið tilfellið, t. d. at bæði „Dímannalætting“ og annað blað, ið verjur landsstýrissamgonguna, við stórum og feilum stavum bóru út millum manna stýrisins atfianing. Flenda atfianing landsstýrisins tykist so mikið lögnari sum, at onnur ravnagussverk, ið hava verið nógv dýrari pr. hk. í bygging, hava fingið landsstýrisins tilmáli um lánarveðhald uttan viðmerking ella minstu álalu stýrisins.

Minnilutin vísir á, at upprunaliga kostnaðarrellanin (Deimers) mátti fallið landsstýrinum skilaleys, tá ið bara motorurin, oljutangi, tilfar til háspennungina, tilfar til byggingin og elektriskar greiður, 261.261,51 kr., farnagjald, lossing og havnagjald, 31.411,06 kr., trygging 1.290,09 kr., provisión av láni, 4.736,41 kr., porto, telefon og telegrammir 858,76 kr. tilsamans kostar væl yvir trý hundrað túsund. So koma arbeiðslønir við at gera hitt stóra húsið, av- og ísetan og eftirbyggjan av motorinum og verknum, bygging av vatnbrunninum, legging av vatnleiðsluni, útgraving fyri og niðurlegging av oljubúkinginum, geran av septiktanki og einum we., elektrisk installatiún og bygging av háspennungarnelinum, uppsetan av eykatólum til samhoyring við Vág, ið kostaði nógv, kr. 191.805,30, lönir til driftsleiðara Lystbech, verkfrøðing Schested, honorar til Deimer og ymsar ógoldnar tilfarsrøkningar. Tilsamans væl oman fyri 500.000 kr. Eingi av hesum tølunum kunnu verið óðrvísi. Av tí, at arbeiðið, sum installatørunin Lempel gjörði, ikki varð góðkent og fyri ein stóran part mátti verða gjørt umaftur, kom verkið at vera hetta dýrari enn neyðugt. Men tað var ikki sóknarstýrisins skuld, tí harra Lempel hevði sína eksaminu og varð tikin av kommununnar ráðgevum harra Fonsdal, verkfrøðingi. Tað er at merkja, at tá ið Fonsdal tók Lempel til arbeiðis hjá kommununi, var tað næstan ógjörligt at fáa nakran kónan elektrikara til hetta arbeiði. Fonsdal hell Lempels arbeiðið kunna brúkast, meðan elektrisitetsnevndin vrakaði tað. Hvør kunnleiki var hann beini er minnilutin ikki fýrir at siga nakað um. Men Fonsdals ravnagnskunnleiki kann brúkast í Noregi.

Minnilutin vísir so stutt landsstýrisins áttalu aftur sum ógrundaða og subjektiva í mun til landsstýrisins stöðu til onnur ravnagnsverk, sum hava fingið veðhald fingsins.

3. viðgerð 8. mars 1951.

Uppskot landsstýrisins samtykt 21- 0.

37. Býti av rakstraravlopi landskassans

(tingmál nr. 38/1950).

1951, 6. februar legði Th. Petersen, landsstýrismaður, fram søljóðandi uppskot til lögtingslóg um býti av rakstraravlopi landskassans við viðmerkingum, d. 5. februar 1951:

§ 1.

Av rakstraravlopi landskassans fyrí fíggjarárið 1949/50 verður veitt Vinnulánsgrunní Føroya Lögtings kr. 781.701,98, meðan restin verður at standa sum fókur peningur landskassans.

§ 2.

Fyrí fíggjarárið 1950/51 og fyrí komandi fíggjarár verður at veita Vinnulánsgrunní Føroya Lögtings ein fjórðing av rakstraravlopi, um avlop verður.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

§ 1.

Af landskassens driftsoverskud for finansåret 1949/50 ydes der Vinnulánsgrunní Føroya Lögtings kr. 781.701,98, medens resten skal blive staaende som disponibel kapital for landskassen.

§ 2.

For finansåret 1950/51 og for de kommende finansår ydes der Vinnulánsgrunní Føroya Lögtings en fjerdedel af driftsoverskudet, om der bliver overskud.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

Viðmerkingar:

Lögtingið viðgjörði spurningin um býtið av rakstraravlopi landskassans í tingsetuni 1949 (tingtiðindi, síðu 282), og varð þá við tingsamtykt flutt 540.000 kr. til vinnulánsgrunnin. Í 1943 varð tingsamtykt gjörd um, at vinnulánsgrunnurin skal hava fjórðing av avlopinum, um tilíkt verður, men er ongantið nökur flytan farin fram attan eftir tingviðgerð. Landsstýrið heldur tað vera beinast at áseta við löglingslóg, at vinnulánsgrunnurin hevir henda rett, og hevir tí í omanfyri standandi lógaruppskoti § 2 sett inn eina tilíka reglu.

Fyri figgjarárið 1949/50 vísir roknskapurin eitt rakstraravlop uppá kr. 1.297.178,31, og skuldi vinnulánsgrunnurin eftir hesu reglu átt kr. 324.294,58. Áðrenn landsstýrið hevir vilja tiluætt tinginum at yvirflyta henda pening, hevir stýrið gjørt ymsar kanningar, fyri at fáa full yvirlit yvir stöðu vinnulánsgrunnins.

Vinnulánsgrunnins útlán pr. 25/1-1951 var:

til trólarar	kr. 3.249.596,56
til fôr yvir 20 tons	kr. 2.579.679,15
til ymisk lán	kr. 139.421,16
til háfálán	kr. 88.398,31

	kr. 6.057.095,68

Landsstýrið hevir roynt at kanna stöðuna hjá teimum, sum skylda hesu lán, og er komið til tað úrslit, at roknast má við missum. Hvussu nógv ella lítið er sjálvandi ivingasamt, men um ein er varsamur, sum stöðan er í lötuni, fó at hon væl kann brøytast, og nógv kann vinnast við figgjarbøtur, eigur ein at rokna við hesum möguliga tapsvanda:

Fyri trólarar	kr. 1.050.000,00
Fyri fôr yvir 20 tons	kr. 400.000,00
Fyri ymis lán	kr. 35.000,00

	kr. 1.485.000,00

meðan restútlánið, ca. kr. 4.572.000,00, má metast í lötuni at vera uttan tapsvanda.

Roknskapur fyri grunnin vísir eginpening tann 31. desember 1949 kr. 2.094.843,23, og kann grunnurin ikki sigast at hava forsvarligan eginpening sammett við ábyrgdina, attan at hesin eginpeningur ikki kemur at minna munandi í rakstrarárinum 1950.

Grunnurin hevir í 1950 havt ymis tap, og er endaliga avskrivað kr. 837.127,00, hartil kemur nakað av rentu. Millum avskrivningarnar skal her serliga nevast, at trólarin „Eiríkur Jari“ hevir givið eitt tap uppá kr. 343.209,88, hartil koma rentur, og kom hetta útlán fram á fann hátt, at tað ikki var stýrið, men Føroya Lögting, ið samtykti at játta hetta útlán. Tað eru tí góðar grundir fyri, at tingið nú samsýnir

grunninum henda pening, og at hann verður líkin av rakstraravlopinum 1949/50 forlods. Tá heftil kennur fjórðingurin av restini, vildi tað givið grunninum kr. 581.701,98.

Hetta vil ikki verða nokk til, at grunnsins eginpeningur frá 31. desember 1949 kann standa órørdur, men vil hann falla við millum 200.000 og 300.000 kr. Fyri at figgjarstöðan hjá grunninum pr. 31. desember 1950 kann vísa einu heilt forsvarliga stöðu, má eginpeningurin ikki fara niður um 2.000.000 kr., og landsstýrið setur tí uppskot um at leggja 200.000 kr. aftrat tí omanfyri uppgjördu peningahædd, ásamtandi at tingið stendur til svars fyri, at grunnurin kann gjalda hvørjum sítt. Grunnurin fær so av rakstraravlopinum 1949/50 íalt kr. 781.701,98.

Á henda hátt heldur stýrið, at figgjarstöðan hjá grunninum er í lagi, og tekur aftur sítt uppskot í figgjarlógini fyri 1951/52 um at seta kr. 150.000,— av til henda grunn. Henda játtanin frá tinginum, vil stýrið ætla vil gera, at fókur peningur hjá grunninum er vorðin nóg stóru til, at grunnurin kann klára tær fyrstu tvær rentu- og avdráttargreiðslur, men eigur tað at verða lagt aftrat, at stýrið er samsínt við figgjarnevnd tingsins, tá tað í álitinum 1949 er ført fram, at hetta skal nýtast til at figgjarstímra grunnin og ikki til nýggj útlán. Landsstýrið má halda, at tað var beinast, um vinnulánsgrunnurin kann halda fram, uttan at beinleiðis játtan fer fram á tingsins figgjarætlan, og er av tí trúgv, at hetta er gjørligt, um tingið fylgir uppskoti stýrisins í hesum máli.

1. viðgerð 13. februar og 26. februar legði figgjarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit.

Landsstýrið hevur í ríti av 5. februar 1951 lagt fram uppskot til lögtingslóg um býti av rakstraravlopi landskassans.

Málið varð tað 13. februar 1951 beint í figgjarnevndina. Nevndin hevur viðgjørt tað og mælir lögtinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot.

Broytingaruppskot

frá Kallsøy:

Í § 1 verður sett aftaná kr. 781.701,78:

„ið verða at nýta til figgjarstímra av grunninum og ikki til nýggj útlán, meðan restin verður at standa sum fókur peningur landskassans.“

Til § 1 iudföjes efter kr. 781.701,78:

„der vil være at anvende til konsolidering af fondet og ikke kan anvendes til nye laan, medens resten skal blive staaende som disponibel kapital for landskassen.“

Broytingaruppskotið fall 6--0.

Lógaruppskot landsstýrisins samtykt 19-2.

38. Frítíð við lön

(tingmál nr. 39/1950).

1951, 13. februar legði R. Long, landsstýrismaður, fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkiogum, d. 10. februar 1951:

Í 1936 legði javnaðarflokkurinn fram á ting uppskot um frítíð við lön til fastlönt fólk, fjúrtan dagar ámillum 1. apríl og 30. september, lá ið ávarðandi hevði verið í starvi minst 6 mánaðir. Lógaruppskotið varð samtykt við 13 atkvøðum, men varð ongantíð framlagt á ríkisdegi.

Í 1938 kom í Danmark lóg í gildi um lógfesta frítíð við lön til arbeidarar og starvsfólk, sum ikki á annan hátt áttu henda rætt, 1 dag fyri hvønn mánaða, ávarðandi hevði verið í starvi; tó er starv, ið hevði vart undir viku, ikki uppiroknað. Henda lóg varð lögð fyri tingið og við ymsum smábroytingum samtykt við 21 atkvøðum.

Lógin var ikki sett í gildi, lá ið heimsbardagin brast á, og í 1940 legði amtmáðurinn fram uppskot til „bráðfengis fyrisetan um frítíð við lön“, sum við smáum broytingum varð samtykt við 18 atkvøðum, og sum enn er galdandi. Felagið fyri handils- og skrivstovufólk hevði biðið um at fáa lógaruppskotið, sum var samtykt í 1938, staðfest sum lóg, men antíð helt seg ikki kunna ganga undir víðarigaugandi fyrisetan enn ta, sum av tí framsell var. Eftir uppskotinum fekk fastur arbeiðari ella starvsmaður rætt til frítíð við lön, tvær vikur frá sunnudegi til sunnudag, lá ið ávarðandi hevur starvast hjá sama arbeidsgevara uttan stórrí sleðg í 4 mánaðar fyri 1. september. Víst varð til, at ein frítíðarmerkisskipan ikki høtt fekkst í lag í bardagaliðini.

Í 1941 skrivaði Føroya arbeidarafelag tinginum og framhelt, at hóast lógin av 1940 var ein hali, var væl av arbeidarum, sum onga frítíð fingu, og høtt var hjá arbeidsgevarnum at sleppa undan at veita frítíð, soleiðis sum lógin var orðuð. Felagið bað tí um, at frítíðarmerkisskipan varð sett í gildi. Tingið samtykti við 13 atkvøðum fleiri broytingar til lógina av 1940, sum førði lógina aftur til tað í 1938 samtykla, men ikki staðfesta lógaruppskotið. Týðningarneslu broytingarnar vóru hesar:

- 1) frítíðin skuldi roknað við 1 degi fyri hvønn mánað, sum arbeiði var í sama virki,
- 2) frítíðarlónin skuldi vera 1 pst. av goldnari arbeiðsløn, og
- 3) frítíðarmerkisskipanin skuldi fáast í lag.

Lógin kom ikki í gildi, eina mest tí ómöguligt var tá at fáa frítíðarmerki; postverkið hell seg eisini undan at unnsita frítíðarmerkisskipanina, og í 1942 samtykti tingið at lata broytingina av lógini steðga.

Í 1943 heitti Havnar Framburðsfelag á tingið at fáa frítíðarskipanina í rættlag. Tingið vendi sær til Føroya arbeiðarafelag og Havnar arbeiðsmannafelag, sum bildu fast um, at málið var ikki løyst til fullnar, fyrr enn arbeiðari, sum ikki er í føstum arbeiði, men tó hevur arbeiði ein stóran part av árinum, eisini fær rætt til frítíð við lön. Tingnevndin setti fram uppskot til hesa broyting og eisini um, at frítíðarmerkisskipanin skuldi fáast í lag. Uppskotið fekk 11 atkvøður fyri og varð ikki samtykt.

15. apríl 1948 skrivaði Føroya arbeiðarafelag tinginum og bað um, at frítíðarlógin varð tikin til viðgerðar, og 5. mars 1949 varð bræv sent tinginum um tað sama, 28. mars 1949 svaraði landsstýrið Føroya arbeiðarafelag, at stýrið hevði lagt uppskot til frítíðarlóg fyri tingið, men serstakliga av tí, at lógin roknaði við frítíðarmerkjum, sum postverkið skal skipa fyri, og einki er greitt um yvirtøku av postverkinum, var lógin ikki gjøgnumförd í seinastu tingsetu, men skuldi verða lögð fram aftur til Ólavsøku.

Uppskotið var lagt fram bert í einum eintaki og orðað á danskum. Viðlagt var bræv frá Føroya arbeiðarafelagi, dagf. 22. august 1949, har tikið er soleiðis til: „aðalfundurin áleggur nevndini at mótmæla yvir fyri Føroya Landsstýri ta tilætlaðu ferðumerkisskipanina og krevja serstaka føroyska skipan hesum viðvíkjandi.“ Nevndin hevði samráðingar við formann og skrivara Føroya arbeiðarafelags og fekk at vita, at brævið var so at skilja, at felagið mótmælti ikki eina frítíðarmerkisskipan á danskum sniði, men mótmælti danskum merkjum; merkini skuldu vera føroysk. Nevndin bað tí (3. februar 1950) landsstýrið fyrirreika málið til komandi tingsetu.

Núsitani landsstýrið leggur hervið málið aftur fyri tingið og vónar, at full samja verður um at veita føroyskum arbeiðarum og starvsfólki sama rætt til frítíð við lön, sum tey longu hava fingið í hinum Norðanlondunum. Uppskotið veitir føroyskum arbeiðara og starvsmanni somu sömdir, sum hin Norðanlondingi veita. Tæssvegna at ein tíð skal til at fyrirreika frítíðarmerkisskipanina, er mælt til, at lógin skal koma í gildi 1. oktober 1951.

*Uppskot
til
lögtingslóg um frítíð við lön.*

§ 1.

Undir hesa lóg kemur arbeðari og starvandj í almennum og privatum virki.

Undir lógina kemur ikki:

- 1) persónur undir lóg viðvíkjandi starvsfólk ríkisins, landsins, fólka-kirkjunnar og fólkaskúlans,
- 2) læringar undir lóg nr. 120 frá 7. mai 1937 um læringaviðurskifti,
- 3) persónur, sum hefur starv á skipi, um so er, at hann bert er parlöntur.

Urskurður í ósemjrn arbeðsgevara og arbeðsmanna ella starvs-manna millum um rættin til frítíð ella frítíðarlön verður gjørdur av sorinskrivararum ella voldgiftsmanni.

§ 2.

Tann, sum er undir hesi lóg, hefur eftir niðanfyri nevndu reglum rætt til frítíð við lön 1 dag fyri hvønn mánað, hann hefur arbeitt í avvarandi virki. Er arbeðstiðin styttri enn ein mánað, verður frítíðarrætturin at seta í mun til tíðina, tó so at arbeði, sum hefur staðið uppá minni enn (6 dagar), verður ikki uppiroknað.

Burturvera frá arbeðinum vegna sjúku, vanlukku, fyríbils arbeðssleðg av rakstrarligum ávnm ella frítíð eftir hesari lóg, eins og burturvera orsakað av barnahurði skal ikki verða frádrigin við uppgerðini av starvstiðini, sum gevur rætt til frítíð, men frítíðin verður at rokna í mun til starvstiðina og frítíðarlönuina, sambr. § 5.

Fyri bönnarmann, sum arbeðir undir viðurskiftum, sum gera tað torført at lúka tær í stk. 1 settu freytir um arbeði í einu viku í sama virki, kann landsstýrið fyriseta nærrí reglur um teirra möguleika fyri at vinna sær rætt til frítíð við lön.

Bönnarmaður, sum í einum ári sbr. § 3 hefur starvast við jarðar-brúksarbeði í minst 25 arbeðsdagum í sama virki, eigur rætt til frítíð við lön, soleiðis, at frítíðarlönin verður roknað eftir niðanfyri nevndu reglum í mun til ta lön, hann hefur fingið í tí ella teimum virkjum, hvar frítíðarrætturin er vinnin.

Frítíðarrætturin verður at rokna uttan mun til, um avvarðandi virki ella skip skiftir eigara í starvstíðini.

§ 3.

Tann uppiborna árliga frítíðin verður at rokna út frá starvs-viðurskiftunum árið fyri, roknað frá 1. apríl til 31. mars.

§ 4.

Frítíðin skal verða tikin samanhangandi í tíðini frá 2. mai til 30. september. Innan fyri hetta tíðarskeið ger arbeðsgevarin av, nær frítíðin skal vera.

Fyrir fólk, sum starvast á skipi, kann frítíðin, tá ið viðurskiftini gera tað neyðugt, tó verða givin til aðra tíð av árinum. Frítíðin skal falla, so skjótt skipastarvið loyvir tað, og taka við á tí degi, sum báðir partar samjast um. Um ikki annað verður avrátt, skal frítíðin verða givin, tá ið skipið kemur til eina av hesum föroysku havnunum:

- a) Havnina, sum skipið er skrásett til,
- b) havnina, har frítíðartakarin varð mynstraður,
- c) havnina, har skipið endar ferð sína.

Fólk, sum starvast í landbúnaðinum, kann fáa frítíðina býtta, tó soleiðis, at minnst 6 daga ferlið verður í einum. Tá ið frítíðartakarin eigur minnst 6 daga frítíð, nýtast bert 6 fylgjandi frítíðardagar at falla í tí í stk. 1 nevnda tíðarskeiði. Um í øðrum virkjum tað, at frítíðin skal verða givin í tí í stk. 1 nevnda tíðarskeiði, verður virkinum til afturgongd, soleiðis sum arbeiði í hesum virki noyðist at fara fram, ella av aðrari orsök kann vera virkinum til meina, kann landsstýrið eflir samráð við arbeiðisgevara og ávarðandi starvsfelag veita loyvi, at frítíðin verður býtt og givin uttan fyri nevnda tíðarskeið.

§ 5.

I frítíðini eigur frítíðartakarin á frítíðarløn eftir hesum reglum:

Samtíðis sum persónur eftir reglunum í § 2 við arbeiði eina ávísa tíð vinnur sær frítíðarrætt, fær hann rætt til frítíðarløn, sum er 1 psf. av teirri løn, sum honum er goldin fyri tað arbeiði, sum er grundarlagið undir frítíðarrættinum. Frítíðarlønina skal ávarðandi virki lata og gjalda frítíðartakaranum, tá ið frítíðin verður tikin. Har sum tann starvandi fær ikki beinleiðis løn fyri starv sítt, men verður løntur við procentum ella á annan hátt, víkjandi frá vanligum lønarhálvi, fyrisetur landsstýrið nærri reglur fyri útrokningini av frítíðarlønini. Um so er, at tað starvsfelagið, sum ávarðandi virki liggur undir, ikki rindar frítíðarlønina ella tryggjar útgjald hennara, verður útgjaldið tryggt við einari frítíðarmerkisskipan (frítíðargrunni), sum landsstýrið fyrisetur fær nærri reglur um.

Løn, sum verður veitt sum endurgjald fyri serligum úfreðslum, eins væl og serligt tillegg fyri yvirarbeiði o. t. má ikki verða nýtt sum grundarlag undir útrokning av frítíðarløn.

Um so er, at lønin heilt ella partvis er kostur og innivist, verður virðið av hesum at seta av landsstýrinum.

I tí föri, at eitt virki verður steðgað í frítíðinni, kann starvsfólk har, sum ikki eigur rætt til frítíð allar dagarnar, virkið er steðgað, ikki av steðginum krevja endurgjald út um ta ferliðarløn, sum ávarðandi eigur á eftir fyrisetingunum í hesi lóg.

§ 6.

Henda lóg viðvíkir ikki persóni í almennum starvi, sum av ríki, lögtingi ella kommunu hevur fingið vissað frítíð við løn, um so er, landsstýrið metur ávarðandi skipan at veita starvsfólkinum ikki ringari kor, enn fyrisetanirnar í hesari lóg høvdu veitt.

Landsstýrið kann fyrirseta, at lógin verður ikki at galda starv ella starvsöki, har við sáttmála ella fyriskipan er víssað starvsfólkinum frítið við lön eftir reglum, sum bjóða ikki ringari kor, enn fyrisetanar-
nar í hesari lóg.

Henda lóg minkar einki um viðarifatandi fríðarrætt, sum kann eigast á eftir aðvari lóg ella fyrisetan, eftir samju millum arbeiðsgev-
ara og arbeiðara ella eftir voldgiftsdómi ella vanligum siði.

§ 7.

Tann, sum fríðarrætt eigur, hevur skyldu at vera frá arbeiðinum so nógvur dagar, sum fríðarrætturin er til, og fríðarrætturin verður avtapaður fyri alla fríðina, um ávarðandi í fríðini tekur sær uppá arbeiði fyri viðurlag, smbr. § 8, stk. 2.

Avtala um at siga frá sær rætt til frítið við lön er ólóglig, og arbeiðsgev-
ari, sum við starvsfólk sitt ger slíka avtalu, fellur undir bót til landskassan.

Fríðarmerkini smbrl. § 5, stk. 1, mugu ikki latast til annar. Brot móti hesi reglu fellur undir bót til landskassan, og verður rættar-
liga viðgjört sum politismál.

§ 8.

Viðvíkjandi starvsfólki á skipi eigur landsstýrið heimfid at gera ley avvík frá fyrisetanum í hesi lóg, sum kunna vera neyðug og rímlig undir leim serligu viðurskiptum, sum elvast á sjónum; t. d. kunna eftir samráð við ávarðandi starvsfeløg setast reglur, soleiðis at tann árliga fríðin kann verða býtt ella samanlögð við komandi frítið, og undir viðurskiptum, har okkurt serligt verður til hindurs fyri tí lógfyrisetta frítið, framíhjá lön og kostpeningur verða givin sum fríðarendurgjald.

§ 9.

Henda lóg kemur í gildi 1. oktober 1951.

Forslag

til

løgtingslov om ferie med løn.

§ 1.

Denne lov angaar enhver arbejder og funktionær, der er be-
skæftiget i offentlig eller privat virksomhed.

Loven omfatter ikke:

- 1) Personer, der henhører under rigets, landets, folkekirkens og folke-
skolens tjenestemænd,

- 2) lærlinge, der henhører under lov nr. 120 af 7. maj 1937 om lærlingeforhold,
- 3) personer, der er ansat i skibe, for saa vidt de udelukkende lønnes med andel i udbyttet.

Twistigheder mellem arbejdsgiver og arbejdere eller funktionærer om retten til ferie eller feriegodtgørelse afgøres endeligt af sorensskriveren som voldgiftsmand.

§ 2.

Enhver person, der omfattes af nærværende lov, har i overensstemmelse med de nedenfor anførte regler ret til ferie med løn med 1 dag for hver måned, i hvilken han har udført arbejde i paagældende virksomhed; har det udførte arbejde været af kortere varighed end 1 måned sættes ferieretten i forhold til beskæftigelsens længde, dog saaledes, at der ikke regnes med arbejde af kortere varighed end 1 uge (6 arbejdsdage).

Som afbrydelse af tjenesten skal ikke anses saadan fraværelse fra arbejdet, som skyldes sygdom, ulykkestilfælde, midlertidig arbejdsstandsning af driftsmæssige hensyn og ferie i medfør af denne lov samt fraværelse fra arbejdet i anledning af fødsel, men feriens varighed sættes i forhold til beskæftigelsestiden og feriegodtgørelsen, jfr. § 5.

For personer, der som løsarbejdere er beskæftigede indenfor arbejdsomraader, hvor det efter arbejdsforholdene er vanskeligt for de beskæftigede at opfylde det i stk. 1 indeholdte krav om 1 uges arbejde i samme virksomhed, kan landsskyret fastsætte nærmere regler for de beskæftigedes adgang til at opnaa ferieret.

Personer, der er beskæftigede i landbrugsvirksomheder, har, naar de i aarets løb jfr. § 3 har været beskæftiget i mindst 25 arbejdsdage i alt i samme virksomhed, ret til ferie med løn, saaledes at feriegodtgørelsen beregnes i forhold til den i den eller de paagældende virksomheder, i hvilke ferieretten er erhvervet, oppebaarne arbejdsloen efter de nedenfor anførte regler.

Det er uden betydning for ferierettens beregning, om vedkommende virksomhed eller skib skifter ejer i ansættelsesperioden.

§ 3.

Den aarlige ferie, der tilkommer en ferieberettiget, beregnes paa grundlag af paagældendes beskæftigelsesforhold i det foregaaende aar fra 1. april til 31. marts.

§ 4.

Ferien skal gives i sammenhæng i tiden mellem 2. maj og 30. september; indenfor dette tidsrum fastsættes tidspunktet for ferien af arbejdsgiveren.

For saa vidt angaar personer, der er ansat i skibe, kan ferien, hvor forholdene gør det paakrævet, dog henlægges til andre tidsrum af aaret. Ferien skal gives saa snart hensynet til skibstjenesten tillader det, og da fra det tidspunkt, hvorom gensidig aftale træffes. Med

mindre andet aftales, skal ferien gives, naar skibet anløber en af følgende færøske havne:

- a. den havn, i hvilken skibet er hjemmehørende,
- b. den havn, i hvilken den ferieberettigede blev forhyret,
- c. den havn, hvor skibets rejse slutter.

For de i landbruget beskæftigede personer kan ferien deles, dog saaledes, at mindst 6 dage skal gives i sammenhæng. I tilfælde, hvor den ferieberettigede har krav paa mindst 6 dages ferie, behøver derhos kun 6 sammenhængende feriedage at falde i det i stk. 1 nævnte tidsrum. Dersom en henlæggelse af ferien til det i stk. 1 angivne tidsrum indenfor andre fag eller faglige omraader som følge af arbejdets sæsonbetonede karakter eller af andre grunde vil være til åbenbar ulempe for virksomheden, kan landsstyret efter forhandling med fagets arbejdsgiver og arbejderorganisationer meddele tilladelse til, at ferien deles og gives udenfor det omhandlede tidsrum.

§ 5.

I ferien tilkommer der den ferieberettigede en feriegodtgørelse efter følgende regler:

Samtidig med, at en person efter reglerne i § 2 gennem en vis tids arbejde erhverver ferieret, opnaar han ret til en feriegodtgørelse af 4 pct. af den løn, der er udbetalt ham for det arbejde, der danner grundlag for ferieretten. Feriegodtgørelsen paahviler den eller de paagældende virksomheder og udbetales til den ferieberettigede, naar ferien skal holdes. I tilfælde, hvor den beskæftigede ikke oppebærer løn direkte fra den virksomhed, for hvilken arbejdet udføres, men aflønnes ved procenter eller paa anden fra de almindelige lønningssystemer afvigende måde, fastsætter landsstyret de nærmere regler for beregningen af feriegodtgørelsen. Saafremt den faglige organisation, under hvilken paagældende virksomhed henhører, ikke udbetaler feriegodtgørelsen eller garanterer dens udbetaling, kan denne ordnes gennem et feriemærkesystem (en feriefond), hvorom nærmere regler fastsættes af landsstyret.

Ved beregningen af feriegodtgørelsen tages ikke hensyn til løn, der ydes som erstatning for særlige omkostninger, eller til særlige tillæg for overarbejde og lign.

For saa vidt lønnen helt eller delvis består af kost og logi, fastsættes værdien af landsstyret.

I tilfælde, hvor en virksomhed holdes lukket under ferien, kan saadanne beskæftigede, der ikke er berettigede til ferie i alle de dage, i hvilken virksomheden holdes lukket, ikke i anledning af virksomhedens lukning kræve nogen særlig godtgørelse ud over den dem i medfør af det foregaaende indeholdte bestemmelser tilkommende feriegodtgørelse.

§ 6.

Loven kommer ikke til anvendelse i tilfælde, hvor der ved løn-

ningsregulativ er fílsíkrir persónir, der beskæftiges af riget, landet eller en kommune, ferie med lön, for saa vidt landsstyret skömmar, at paagældende ordning ikke stiller de beskæftigede ringere end de i nærværende lov indeholdte bestemmelser.

Landsstyret kan bestemme, at loven ikke kommer til anvendelse inden for fag eller faglige omraader, hvor der ved overenskomst eller regulativ er sikret de beskæftigede ferie med lön efter regler, der ikke stiller dem ringere end de i nærværende lov indeholdte bestemmelser.

Nærværende lov medfører ingen indskrænkning i videregaaende ferieret, der maatte være hjemlet ved andre love og bestemmelser, ved overenskomster mellem arbejdsgivere og arbejdere eller ved voldgiftskendelser eller sædvane.

§ 7.

Den ferieberettigede er forpligtet til at holde ferie i det antal dage, som ferieretten omfatter, og retten til ferien fortages for hele ferieperioden, hvis paagældende i ferietiden paatager sig arbejde mod vederlag, jfr. § 8, stk. 2.

Enhver aftale, hvorved der gives afkald paa de i denne lov hjemlede ret til ferie med lön, er ugyldig, og den arbejdsgiver, der med en hos ham beskæftiget træffer saadan aftale, straffes med böder, der tilfalder landskassen.

Overdragelse af feriemærker, jfr. § 5, stk. 1, er forbudt og straffes med böder, der tilfalder landskassen, og behandles som politisager.

§ 8.

Landsstyret er bemyndiget til, for saa vidt angaar personer, der er ansat i skibe, at foretage saadanne afvigelser fra lovens bestemmelser, som findes nödvendige og hensigtsmæssige som følge af de for søfarende gældende særlige forhold; der kan herunder eller forhandling med de paagældende organisationer fastsættes regler, hvorefter den aarlige ferie kan deles eller sammenlægges med en efterfølgende ferie og efter omstændighederne i tilfælde, hvor særlige forhold træder hindrende i vejen for den foreskrevne ferie, ekstra lön og kostpenge gives til erstatning for ferien.

§ 9.

Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1951.

1. viðgerð 14. febrúar. 2. viðgerð 12. mars og sama dag legði lógarnevndin fram soljóðandi

Neðdarálit.

Landsstýrið hefur av nýggjum lagt hetta mál fram á ting, og hefur givið eitt söguligt yvirlit yvir tingviðgerðina í málinum, síðan tað av fyrstan lið varð reist.

Fyrsta fyrisetan um frítlø við lön, ið sett varð í gildi, er „Midler-

tidige Bestemmelser for Færøerne om Ferie med Løn" av 20. september 1940, og hesar reglur eru við broyting av 11. desember 1944 galdandi enn. Eftir hesum reglum fær fastur arbeðari ella starvsfólk rætt til frítíð við lön í tíðarskeiðinum 1. mai til 30. september fyrr vikur frá sunnudag til sunnudag, tá ið avvarðandi hevur starvast hjá sama arbeðsgevara uttan størri steðg í 4 mánaðar undan 1. september.

Í 1949 legði táverandi landsstýri fyri tingið uppskot til lóg um frítíð við lön, ið var samsvarandi tí lóggávu, ið er galdandi í norðanlondum. Lógin varð tó ikki gjøgnumførd á hesum sinni av ymsum orsökum.

Tað uppskot, ið nú er lagt fram av landsstýrinum, er samsvarandi galdandi frítíðarlógum í norðanlondum.

Týðningarmesta broytingar sammett við núgaldandi frítíðarlóg, er:

1. Frítíðarlönin skal vera 4 psl. av galdandi arbeðslön.
2. Frítíðin skal rokast við 1 degi fyri hvønn mánað, sum arbeitt er í sama virki.
3. Ein frítíðarmerkisskipan skal fáast í lag.

Málið er av tinginum beint í lógarnevndina.

Nevndin hevur viðgjørt málið og er samd um at seta tað framsetta uppskot í gildi, tó við ymsum broytingum.

ad § 1: Nevndin heldur, at ávgerð í frætunálum eigur at verða tikin av Føroya rætti, í staðin fyri sum fyrisligið av sorenskrivarinum sum voldgiffismaður. Einn valdgerðaravgerð er endilíg, meðan rættarviðgerð kann ganga gjøgnum allar instansur.

ad § 2: Uppskotið undantekur frá frítíð við lön arbeð, ið hevur verið minni enn 6 dagar. Av tí at ymist arbeð, sum t. d. lossingararbeð, ofla varar minni enn 6 dagar at gangin, heldur nevndin ikki, at tað fer at bera til at undantaka slíkt arbeð, ið annars nógv fólk fáast við nógvum dagar av árinum samanlagt. 3. og 4. petti verða strikað.

ad § 5: Um so er, at 3. petti er at fata soleiðis, at bert serligar útræðslur og tað serliga tillegg fyri yvirarbeði, men væl tann vanliga tímalönin, ikki verður nýtt sum grundarlag undir útröknan av frítíðarlön, kann nevndin mæla til, at henda § verður óbroytt.

ad § 7: Orðini „sbr. § 8, stk. 2" í 1. petti in line ganga út. § 8 hevur einki stk. 2, og samanberingin við § 8 fylgir av sær sjálvum.

ad § 9: Nevndin heldur, at lógin eigur at verða sett í gildi 1. apríl 1951. Landsstýrið skjýtur upp, at lógin kemur í gildi 1. oktober 1951, men tað fórir við sær, at frítíðardagar í 1952 beru kunna koma at verða í mesta lagi 6, sbr. §§ 2 og 3, ið fyriseta, at arbeðari ella starvsfólk hava rætt til frítíð við lön 1 dag fyri hvønn mánað, ið viðkomandi hevur arbeitt í avvarðandi virki. og at tann árliga frítíðin verður at rokna út frá starvsviðneskiftinum árið fyri, roknað frá 1. apríl til 31. mars.

Av tí, at fyrirreikingararbeiðið viðvíkjandi frítíðarmerkisskipanina ivaleyst tekur nakað av tíð, verður mælt til at fyríbils verða nýtt dansk merkir og danskar bókur v. m.

Núgaldandi frítíðarlóg verður sjálvandi at nýta í hesum ári, men eigur at vera sett úr gildi 30. september 1951. Uppskot um hetta eigur at vera sett fram av landsstýrinum á Ólavsökutingi komandi.

Samsvarandi omanfyri stalandi viðmerkingum setir nevndin fram fylgjandi

Uppskot.

Nevndin mælir lögtinginum til at samtykkja tað av landsstýrinum framsetta uppskot til frítíð við lön við hesum broytingum:

- A. 1. Í § 1, síðsta petti, verða strikað orðini „sorenskrivarannum sum voldgiftsmanni“, — „sorenskriveren som voldgiftsmand“, og í staðin verður sett: „Føroya rætti“ — „Færøernes ret“.
2. Í § 2, 1. petti, verða strikað orðini „ló so, at arbeiði, sum hevur staðið uppá minni enn viku (6 dagar), verður ikki uppíroknað“ — „dog saaledes, at der ikke regnes med arbejde af kortere varighed end 1 uge (6 arbejdsdage)“, Aftaná „tíðina“ og „længde“ verður sett punktum.
3. og 4. petti verða strikað.
3. Í § 7, 1. petti, in fine verða strikað orðini „smbr. § 8, 2. stk.“ „jfr. § 8, stk. 2“. Aftaná „viðurlag“ — „vederlag“ verður sett punktum.
4. § 9 verður orðað soleiðis: „Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1951.“ „Denne lov træder i kraft den 1. april 1951.“
- B. Landsstýrið verður biðið um at fyrirreika ta neyðugu lycíbilsskipan viðvíkjandi frítíðarmerkjum og bókum og annars at fyrirreika frítíðarmerkisskipanina í síni heild.

3. viðgerð 13. mars 1951.

Broytingaruppskot

frá T. Samuelson og J. P. Henriksen:

§ 1, síðsta petti í uppskoti landsstýrisins til lögtingslóg um frítíð við lön, verður at orða soleiðis:

„Avgerð í ósemju arbeiðsgevara og arbeiðsmanna ella starvsmanna millum um rættin til frítíð ella frítíðarlön verður tikin av Føroya rætti.“

„Twistigheder mellem arbejdsgiver og arbejderne eller funktionærer om retten til ferie eller feriegodtgørelse afgøres af Færøernes ret.“

Broytingaruppskotið samtykt 17—0.
 Uppskot nevndarinnar A. samtykt 17—0.
 Uppskot nevndarinnar B. samtykt 16—0.
 Lógaruppskotið í síni heild so broytt samtykt 19—0.

39. Lögtingslóg um fiskisáttmálar.

(tingmál nr 40/1950).

1951, 12. februar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 12. februar 1951, og skjölum:

Við lögtingslóg nr. 6, dagfest 28. januar 1949, varð fyrisett, at eldri sáttmálar millum Felag Föroyskra Trolaraigara, Föroya Skipara- og Navigatørfelag, Föroya Fiskimannafelag, Suðuroyar Fiskimannafelag og Föroya Maskinistfelag skuldu framvegis verða í gildi við ymiskum broytingum, she. lógarinnar greinir 1, 2 og 4. Samstundis varð lógfest í grein 3 at stovna ein rakstrægrunn, í grein 5 varð forboð sett fyri verkfalli, meðan grein 6 fyrst biður felögini samráðast sínámillum og fyrisetir, at tann sáttmáli, teir koma á samf. um, er galdandi.

Beint aftaná at lógin var komin í gildi, gjörði trolarafelagið sáttmála um saltfiskaveiði við fiskimannafelögin og við maskinistfelagið um alla veiði, og eru hesir sáttmálar framvegis galdandi.

Skjótt var so vorðið, at ísfiskiskapurin miukaði í stórum, og vendi trolarafelagið sær til landsstýrið, vísandi á, at sáttmálin (lógin) gjörði tað ómöguligt at fáa trolaravinnuna at bera seg til feskfisk, og vendi landsstýrið sær til tingið at fáa lógina broytta soleiðis, at samráðingar kundu verða tiknar upp fyri 1. november 1949.

Lóg nr. 43, 12. august 1949, kravdi samráðing innan 15. august 1949, men hvørki úr hesari lóg ella seinri samráðingum millum landsstýrið og felögin fekkst nakað úrslit.

Lögtingslóg nr. 45, 11. mai 1950, fyrisetur at hægsta lønarmark hjá skipara, 1. stýrimanni og 2. stýrimanni galdandi frá 1. januar 1951 skal verða atvikavíst 1, 2½ og 2 miðal mannsparltur.

Trolarafelagið hevur við skrivi 24. november 1950 vent sær til landsstýrið at fáa lógina frá 28. januar 1949 avtikna, sí skjal A. Føroya Fiskimannafelag hevur við skrivi 30/12. 1950 tikið stöðu til hesa áheitan, sí skjal B.

Føroya Skipara- og Navigatørfelag hevur við skrivi 5. januar 1951 vent sær til landsstýrið við mótumæli móti lógini nr. 45, 11. mai 1950, sí skjal C. Eftir at trolarafelagið og skiparafelagið eftir áheitan frá landsstýrinum hövdu havt samráðingar, sendi hesi bæði felögin skriv, dagfest 23. januar 1951, til landsstýrið, sí skjal D, har hesi felögin ynskja báðar lóginar avtiknar, og so fyriset, at um felögin ikki koma á samt um nýggjan sáttmála, skal úrskurður verða gjørdur við tvungnari völdgift.

Landsstýrið hevur viðgjørt málið, og selur her sínar viðmerkingar:

Sum áður nevnt eru sáttmálarnir millum trolarafelagið og skiparafelagið, bæði fyri ís- og saltfiskasigling, nú avmarkaðir við reglum. Bæði feløg hava ynskt lóginar avtiknar og hava sagt seg at vera samd um, at tvungin völdgift skal avgera trætu, um teir ikki kunnu koma til rættis. Umráðandi er, at okkara sigling verður uppafurtikin sum skjótast, og vil landsstýrið fi mæla tinginum til at geva hesum felögum vanligan tingingar- og sáttmálarætt aftur og við lóg fyriseta völdgift til at avgera møguliga ósemju.

Trolarafelagið hevur ynskt nýggjar tingingar við fiskimannafelögin um ísfiskasáttmálan. Føroya Fiskimannafelag hevur sagt frá, sum teirra áskoðan, at lógin framvegis skal verða galdandi, uttan at geva nærri frágreiðing, hví felagið hevur tikið hesa stöðu. Suðuroya Fiskimannafelag sást ikki at hava givið svar upp á landsstýrisins áheitan frá 12/12 - 1950.

Landsstýrið má viðganga, at úrslitið av lógarsáttmálanum frá januar 1949 er, at ógviliga fáir ísfiskafárar eru gjørdir og ið hvussu er neyvan nakar uttan hall fyri trolaran. Hendu lóg virkar tí í dag sum ein meinbogi, ið ger, at henda vinna, ið einu ferð var okkara landi til stórt gagn, í roynd og veru er niðurlögð. Fyri fiskimannin er henda löggáva ikki longur ein fyriskipan, ið vissar honum gott úrslit úr ísfiskasigling, men ferðar fyri samráðingum til at finna ein arbeiðishátt at gera hesa vinnu aftur lønandi fyri allar partar. Tað er landsstýrinum kunnugt, at ein heilt stóur partur av trolmonnum ynskir at koma burtur frá saltfiskaveiði all árið, tí tað er so nógv stravnari virki enn ísfiskasiglingin, so allir trolarmenn ynskja óivað at fáa ísfiskasiglingina uppafurtikna, ið hvussu er fyri ein part av árinum.

Prinsipielt vildi landsstýrið tí hildið, at beinast var at líki eisini hesa lóg av, soleiðis at partarnir kundu samráðst frítt, og inniber ein frí samráðing møguleikan fyri, at ísfiskasiglingin kemur aftur í gongd; men við tað, at Føroya Fiskimannafelag ikki enn hevur gingið inn fyri at taka lógina av, og at tað møguliga við víðari samráðing millum landsstýrið, avvarandi tingnevnd og áðurnevndu feløg kundi finnist

ein annar vegur til at greiða hesi mál, setur landsstýrið ikki uppskot fram um avtöku av lógini, men vil undirstrika, at landsstýrið fegið vil vera til hjálpar at finna tann besta loysningin.

Landsstýrið kann m. a. vísa til, at kolaprisurin er hækkaður ógviliga munandi teir seinastu mánaðir, og serliga til, at t. d. fraktin upp á salt frá Miðalhavinum til Føroyar er hækkað upp til 80 kr. fyri tonsið síðani november í fjór, soleiðis at tað kann vera ivasamt, um saltfiskaveiðan, har alt kol og salt fer av óbýttum, fer at geva so góða vinnu sum higartil. Tað væður tí um at kunna allar möguleikar fyri meira úrslitgevandi viki fyri okkara sjóvinnu.

Landsstýrið heldur seg tora lita á, at allir tingmenn eins og teir, sum taka lut í okkara hövndsviðum, vilja taka spurningarnar upp til gjølla umhugsan, við tí í geyma, at tað fyri alt landið er umráðandi at vilja fáa teir loystar og vísa tann samfelagsanda, ið neyðugur er í so álvarsamari tíð, vit tykjast at ganga ímóti.

Tað skuldi helst ikki verið neyðugt hjá lóggávuvaldinum at gera lógir um lønarsáttmálar skettanna millum. Slíkar sáttmálar eiga feløgini sjálvi at skipa við samráðing sínámillum, og har semja ikki fæst, lata trætuna avgera við veldgift.

Grein 3 í lógini frá 1949 setur á stovn ein rakstrargrunn, ið skal hjálpa trolarafelögum at greiða ta ábyrgd, ley áður hövdu tikið sær uppá til at víssa fiskimanninum eina minstuløn fyri fiskitúrin. Um heystið 1950 lá fyri tinginum ein áheitan — eimnælt — frá stýri lønjavningargrunnsins, ið eisini umsitir rakstrargrunnin, at taka rakstrargrunnin av. Hetta var sjálvandi grundað á tær umstøður, ið stóðust av, at ísfiskasölan var steðgað. Umhugsast má eisini, um benda skipan skal halda fram ella t. d. lata lønjavningargrunnin eisini tryggja fiskimanninum í ísfiskaveiðu, minstuløn.

So slatið hevur landsstýrið líkið ta stöðu at mæla tinginum til at fremja ynskið frá trolarafelagnum og skiparafelagnum um at taka lógina av 1950 av og samstundis fyriseta tvungna veldgift fyri ósemjir, ið kunna koma millum trolarafelagið og skiparafelagið.

Landsstýrið setur tí fylgjandi

uppskot

til

løgtingslóg um fiskisáttmálar.

§ 1.

Felag Føroyskra Trolaraeigara hevur skyldu beinanvegin at taka upp samráðingar við Føroya Skipara- og Navigatørfelag um sáttmálar um bæði ís- og saltfiskaveiði.

§ 2.

Fyrisettt verður, at um Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Skipara- og Navigatørfelag ikki --- eftir at semingsmaðurin hevur verið uppi í samráðingunum — kunna koma ásamst um sáttmála, fer málið til almenna veldgift. Hvørt felag velur sínar tveir limir. Um hesir kunna semjast um val av uppmanni, er hann valdur. Um so ikki verður,

skal sörúskrivarin ella ein av honum ávístur maður taka sæti sum formaður í völdgiftsnevndini. Hennara avgerð er bindandi.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin, og samstundis fer úr gildi lögtingslóg nr. 45, 11. maj 1950.

Forslag

til

lagtingslov om fiskerionereenskomster.

§ 1.

Felag Föroyskra Trolaraeigara er pligtig til straks at optage forhandlinger med Föroya Skipara- og Navigatörfelag om overenskomster om baade is- og saltfiskefangst.

§ 2.

Det bestemmes, at hvis Felag Föroyskra Trolaraeigara og Föroya Skipara- og Navigatörfelag — efter at forligsmanden har deltaget i forhandlingerne — ikke kan blive enige om en overenskomst, skal sagen afgøres ved offentlig voldgift. Hver af foreningerne vælger to medlemmer. Hvis disse kan blive enige om valg af opnødd, er denne valgt. I modsat fald skal sörúskriveren eller en af ham udpeget person fungere som formand i völdgiftskommissionen. Kommissionens afgørelse er bindende.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft, og samtidig oplæves lagtingslov nr. 45 af 11. maj 1950.

SKJAL. A.

Undirritaða felag loyvir sær við hesum at heita á landsstýrið at leggja fyri lögtingið, so skjótt sum tingið kemur saman, ta lögtingslóg um fiskasáttmálar, sum kom í gildi 28/1- 1949.

Tað er ynski okkara, at nevnda lögtingslóg verður tikin av beinan vegin. Grundin til, at felagið júst nú heitir á lögtingslóggávuvaldið um at taka av lögtingslógina, er tann, at marknaðarviðurskiftini í Bretlandi nú eru so fræg, at trolarar óivað høvdu røynt at farið á ísfiskaveiðu, um ísfiskasáttmálin var eitt sindur óðrvísi, um lögtingslógina ger hann. Tá ið lögtingslógina kom, steðgaði sum kunnugt ísfiskasiglingin, og meðan hon er í gildi, er ikki væntandi, at ísfiskasiglingin verður upp- afturfíkin. Væl vita vit, at tá ið lögtingslógina er avtikin, er eftir at koma á samt við fiskimenninar um býrutreytir, men vit hava ta vón, at fiskimenninir vilja siggja ein fyrirum í at fara á ísfiskaveiðu, sjálvt um fiskisáttmálin verður soleiðis broyttur, at trolarin ber seg við einum hampuligum túri.

Tað er eyðvitað mál, at tað fæst eingin broyting á nakran fiskisáttmála, meðan nevnda lögtingslóg er í gildi. Tað er óneyðugt at geva aðrar grundir til tess, enn at vísa til grein 6, 3. stk. í lögtingslógini.

Eisini saltfiskasáttmálin átti at verið broyttur eitt sindur. Manningin átti at lutikið í útreiðslum til trolótgerð, og somu reglur átti at goldið í saltfiski sum í ísfiski viðvíkjandi skipsvístum. Tíðrenir hövdu helst verið eitt sindur biligari tá.

Felag Föroyskra Trolaraðigara ivast ikki í, at lögtingið tráðan eftir at faka av eina so aldeilis óvanliga almenna fyriskipan sum frammanfyrí nevndu.

Afrat hesum kemur, sum longu nevnt, at fæst möguleiki hjá trolarum til at fara á ísfiskaveiðu, so er ikki at ivast í, at hetta er vinningur, bæði til innlögur og — ikki minst — til útlendskt gjaldoyra.

Virðiliga

Leif Waagstein, formaður.

Sigurd Joensen, skrivari.

SKJAL B.

Tykkara bræv, merkt J. 1950 nr. XI-2381 viðvíkjandi brævi frá Föroyskra trolarafelag, er okkum í hendi.

Vit hava lagt spurningin fram fyri felagsnevndina, ið er av tí áskoðan, at lógin um fiskisáttmálar framvegis skal verða galdandi.

Viðvíkjandi brævinum frá trolarafelagnum, um at saltfiskasáttmálin skuldi verið broyttur soleiðis, at manningin luttekur í trolreiðskapí og kostprísi yvir kr. 5,00 um dagin, so er nevnd okkara á tí áskoðan, at manningin ikki skal verða við at luttaka í útreiðslum av nökrum fiskireiðskapí, tí manningin hevur yvirhøvur ikki nakran möguleika fyri at ansa eftir, um meira ella minni verður brúkt av hesum, tað er einans skiparin, sum her hevur nakra ávirkan.

Viðvíkjandi matinum, sum fer av óbýttum longi, tað sum maturin kostar, so her er manningin við at gjalda matin, um nökur broyting skal gerasi her, so vildi vit toukt okkum saman við øðrum broytingum, at manningin skuldi goldið allan matin, soleiðis at maturin verð keyptur har, hann var at fáa fyri *lægsta* pris og ikki fyri *hægsta* pris, og so skuldi sjálvandi eingin havt nakran rætt at keypt proviant utan kokkurin, sum skuldi havt dugnaskap at gjørt tað.

Annars liggur eini fyri í løtuni um saltfiskasáttmálan, hann er utan fyri lógina, og hann skal sigast upp til ein fyrsta januar, og trolarafelagið skuldi havt sagt hann upp, um teir eru á tí meining, at hann ikki er hóskandi longur.

Vit hövdu málið fyri á nevndarfund, og viðtikið varð ikki at

siga upp, men harfyri kundi væl hin parturin havt sagt upp, men tað er altso ikki gjørt.

Vit vilja tí mæla til, at lógin verður framvegis í gildi óbroytt.

v. Føroya Fiskimannafelag

Ingv. Jacobsen

(sign).

SKJAL C.

Føroya skipara- og navigatørfelag vil við hesum gera landsstýrinum kunnugt, at siglandi trolaraskiparar og -stýrimenn á fundi felagsins tann 4. í hesum hava viðtikið, at teir ikki kunna sigla undir teimum av lögtinginum ásettu býrutreytum. Altaná hetta fer eingin trolaraskipari ella stýrimaður við trolara á fiskiveiðu.

Felagið er til reiðar at taka upp tingingar við lögtingið og teir, ið vara av sáttmálanum viðvíkjandi.

Um so er, at lóg ferðar, at slíkar tingingar fara fram, má hon takast av sum skjótast.

Felagið er eisini til reiðar at gera, hvat gerast kann, fyri at minnst møguligur steðgur kemur í fiskivinnuna.

Vónandi frætta vit sum skjótast frá landsstýrinum um hetta mál.

Við hávirðing

f. Føroya skipara- og navigatørfelag

Debes Christiansen

(sign).

SKJAL D.

Undirskrivaðu feløg, Føroya Skipara- og Navigatørfelag og Felag Føroyskra Trolaraeigara hava frá landsstýrinum fingið áheitan um at hava samráðing viðvíkjandi saltfiskasáttmálanum orsakað av tí stöðu, sum trolaravinnan er komin í av tí at skiparar ikki vilja sigla eftir teimum býrutreytum, sum lögtingslóg um fiskisáttmálar av 10. februar 1950 hevur áseti.

Vit loyva okkum viðlagt at senda úrdrag av gerðabók hjá Trolaraafelagnum, sum vísir stöðu partanna til saltfiskasáttmálan og til lögtingslógina av 28. januar 1949. Partarnir hava ikki kunna samst um eitt felagsuppskot til komandi sáttmála. Fyri at fáa eitt úrslit tykist

ti slóðan at vera lann, at báðir partar halda, at lögtingslógirnar um fiskisáttmálar áttu at vera avtiknar, og um partarnir ikki kundu koma til samju, so at lata tvungnan gerðadóm áseta sáttmálan.

Virðingarmest

Felag Føroyskra Trolaraðigara

Leif Waagstein,
(formaður).

Fyri Føroya Skipara- og Navigatørfelag
Rich. Jacobsen.

1. viðgerð 12. februar, 2. viðgerð 15. februar og sama dag legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

Nevndarátt.

Landsstýrið hevur lagt fram á ting uppskot til greiði av omanfyri nevnda máli, og er málið viðgjört í fiskivinnunevndini. Nevndin er ikki samd, men setir fram meiriluta og minnilutauppskot.

Meirilutin (Fr. Bláhamur, Anthonius Sørensen og Jens Chr. Olsen) er samdur við landsstýrinum, at umráðandi er, at møguleiki verður skapaður fyri at gera trolaraðfiskiskapin altur lönandi bæði til ísfisk og saltfisk og mælir tí til at samtykkja landsstýrisins uppskot í hesum máli við tí uppiskoyti, at eisini lógin um ferskfiskasáttmála verður avtikin.

Minnilutin (J. H. Danbjørg og S. P. Zachariasen) heldur við tað, at báðir partar í teirri træta, sum viðvíkir lögtingslóg nr. 45, 11. mai 1950, biðja um, at fáa lógina avtikna og boða frá, at teir vilja tingast um sáttmálar teirra millum, og um teir ikki koma ásamt, vilja teir lata málið avgera av gerðarrætti, tað vera rætt at avtaka nevnda lóg av 11. mai 1950 og mælir til, at fram verður farið sum omanfyri ávíst.

Tá ið báðir partar jálta at undirkaða seg valdgerðardóm, má minnilutin rokna við, at teir sjálvir skipa fyri at fáa fríviligan valdgerðarrætt settan, og setir minnilutin uppskot samsvarandi hesum.

Um ísfiskakontraktina millum Felag Føroyskra Trolaraðigara øðrumegin og Skipara- og Navigatørfelagið, Fiskimannafelögin og Maskinistfelagið var træta um ársskifti 1948/49.

Av tí at eingin samja kundi láast í lag, varð málið lagt fyri tingið til avgerðar, og kom henda avgerð fram í lögtingslóg nr. 6, 28. januar 1949 (sí lögtingslíðindi 1948/49).

Í lögtingslóg nr. 43, 12. august 1949, varð § 6 í lógini av 28. januar 1949 broytt soleiðis, at seinra stykkið í greinini fór burtur ár, og varð orðað soleiðis:

„Kemur nakar av pørtunum, fiskimannafelögin, skiparafelagið

ella maskinistfelagið ásamt við Felag Föroyskra Trolaraeigara um fiski-sáttmála, verður hann at galda.

Fer slíkur sáttmáli nr gildi eftir uppsögn, verða reglurnar í hesi lóg aftur galdandi.“

Hetta vil við öðrum orðum siga, at tann frii samráðingarrætturin varð avtíkin við tí seinri lógini.

Lóg nr. 45, 11. mai 1950, ásetir hægsta lönarmark fyri skiparar og stýrimenn. Hetta hevur orsakað, at Føroya Skipara- og Navigatør-felag hevur sagt, at teir ikki vilja sigla, fyrr eun lógin er avtíkin.

Minnilutin heldur, at lógin av 28. januar 1949 eigur ikki at verða avtíkin, men broytt soleiðis, at áðurnevnda pelti verður at seta inn aftur í lógina, soleiðis at felögin fáa frian samráðingarrætt aftur, og setir fram fylgjandi

uppskot:

I. Frá minnilutanum (J. H. Danbjörg og S. P. Zachariasen):

Uppskot til lóg um avtöku av lóg nr. 45, 11. mai 1950.

§ 1.

Lóg nr. 45, 11. mai 1950, verður avtíkin.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag til lov om ophævelse af lov nr. 45 af 11. maj 1950.

§ 1.

Lov nr. 45 af 11. maj 1950, ophæves.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

II. Frá minnilutanum (J. H. Danbjörg og S. P. Zachariasen):

Broytan í lögtingslóg nr. 6, 28. januar 1949, soleiðis sum hon er broytt við lögtingslóg nr. 43, 12. august 1949.

§ 1.

Lögtingslóg um broytatn av lögtingslóg nr. 6, 28. januar 1949, um fiskisáttmálar, verður avtíkin.

§ 2.

§ 6 í lögtingslóg nr. 6, 28. januar 1949, verður orðuð soleiðis:

„Kemur nakar av pørtunum, fiskimannafelögin, skiparafelagið ella maskinistfelagið ásamt við Felag Föroyskra Trolaraeigara um fiski-sáttmála, verður hann at galda.

Fer slíkur sáttmáli úr gildi eftir uppsögn, verða reglurnar í hesi lóg aftur galdandi.“

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi heinanvegin.

Ændring i lagtingslov nr. 6 af 28. januar 1949, saaledes som denne er ændret ved lagtingslov nr. 43 af 12. august 1949.

§ 1.

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 6 af 28. januar 1949 om fiskerioverenskomster ophæves.

§ 2.

§ 6 i lagtingslov nr. 6 af 28. januar 1949 ændres saaledes:

„Hvis nogen af parterne, fiskerforeningerne, skipperforeningen eller maskinistforeningen bliver enig med Felag Föroyskra Trolaraeigara om en fiskerioverenskomst, vil denne være gældende.

Hvis en saadan overenskomst i henhold til opsigelse træder ud af kraft, vil reglerne i nærværende lov atter være gældende.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

Frá meirilutanum (Fr. Bláhamar, Anthonius Sörensen og Jens Chr. Olsen):

Lögtingslóg um fiskisáttmálar.

§ 1.

Felag Föroyskra Trolaraeigara hevur skyldu heinanvegin at taka upp samráðingar við Föroya Skipara- og navigatörfelag og við fiskimannafelögin um sáttmálar um bæði ís- og saltfiskaveiði.

§ 2.

Fýrisett verður, at um Felag Föroyskra Trolaraeigara og Föroya Skipara- og navigatörfelag ikki -- eftir at semingsmaðurin hevur verið uppi í samráðingunum -- kunnu koma ásamt um sáttmála, fer málið til almenna veldgift. Hvørt felag velur sínar tveir limir. Um hesir kunnu semjast um val av uppmanni, er hann valdur. Um so ikki verður, skal skrivurinn ella ein av honum ávístur maður taka sæti sum formaður í veldgiftsnevndini. Hinnara avgerð er bindandi.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi heinanvegin, og samstundis fer úr gildi lögtingslóg nr. 45, 11. mei 1950, og lögtingslóg nr. 6, 28. januar 1949, um ferskfiskasigling við seinri broytingum.

Lagtingslov om fiskerioverenskomster.

§ 1.

Felag Föroyskra Trolaraeigara er pligtigt til straks at optage forhandlinger med Föroya Skipara og navigatörfelag og med fiskerforeningerne om overenskomster om baade is- og saltfiskefangst.

§ 2.

Det bestemmes, at hvis Felag Föroyskra Trolaraeigara og Föroya Skipara og navigatörfelag — efter at forligsmanden har deltaget i forhandlingerne — ikke kan blive enige om en overenskomst, skal sagen afgøres ved offentlig voldgift. Hver af foreningerne vælger to medlemmer. Hvis disse kan blive enige om valg af opmand, er denne valgt. I modsat fald skal sorenskriveren eller en af ham udpeget person fungere som formand i voldgiftskommissionen. Kommissionens afgørelse er bindende.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

3. viðgerð 15. februar 1951.

Broytingaruppskot

frá S. P. Zachariasen:

3. grein meirilutans verður orðað soleiðis:

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi heimanvegin, og samstundis fer úr gildi lögtingslóg nr. 45, 11. maí 1950.

Broytingaruppskotið sett undir atkvöðu við navnakalli:

ja: Danbjörg, Dam, Zachariasen, Kallsoy, Öregaard, Hanns við Högadalsá og D. P. Danielsen.

íkkí: P. Petersen, S. Danielsen, H. Djurhuus, M. Holm, R. Long, T. Samuelson, Jens Chr. Olsen, Joh. Poulsen, O. F. Joensen, A. Djurhuus, H. Iversen, Fr. Bláhamar, A. Sørensen og Th. Petersen.

burtur: Davidsen, Henriksen, E. Waag, Ellesen. Uppskotið fall 7—0.

Uppskot meirilutans gr. 1 og 2 samtyktar 17—0.

Uppskot meirilutans gr. 3 samtykt 13—0.

Minnilutauppskotið burturðottið.

40. Húsalánsgrunnur Föroya.

(tingmál nr. 41/1950).

1951, 12. februar legði tingformaðurin fram málið: Húsalánsgrunnur Föroya við soljóðandi skrivi d. 12. februar 1951 frá Tjóðveldisflokkinum:

Leysliga metti eru einar 100—200 milj. kr. settar í hús í Föroyum. Húsabyggingarspurningurin er helst hin størsti ökonomiski spurningurin hjá okkum, so høgar sum peningafleggiðgarnar eru.

Afturat er hann ein hin størsti samfelagsligi spurningurin, serliga í høvuðsstaðnum og hinum størru bygdunum.

Hjá hinum giftingarføra ættarliðinum er hatta samstundis helst hin størsti sosiali spurningurin í dag.

Higar til hevur samfelagið givið húsabyggingarmálum og húsalánsmálum lítlan ans.

Til fyrst og fremst at bota um lánaumstøðurnar hjá fólki, ið ætlar sær at byggja ella longu hevur bygt, leggur flokkur okkara hetta lógaruppskot fram á tingborðið og ætla, at tingið hesa setuna tekur stöðu til tað.

Uppskot

til

lóg um húsa(láns)grunn Föroya

I. luttur.

Mál og skipan.

1. grein.

Húsa(láns)grunnur Föroya hevur til endamáls í fyrsta lagi at veita lán ella tryggja byggilán eftir 11. grein, í øðrum lagi at veita lán móti trygd í ibygnum húsum.

2. grein.

Grunnurin hevur kr. 400.000 í aðalgrunni, ið lögting Föroya leggur í hann.

Eru rentuinntøkurnar av aðalgrunni ikki nóg høgar til at gjalda stjórnarútreiðshomar við, skoytir lögtingið uppi tað, ið írestur.

3. grein.

Grunnurin hevur kr. 100.000 í risikogrunni, ið lögting Föroya leggur í hann. Lögtingið ger av, nær tað verður at veksa um risikogrunn, og sumleiðis hvaðan peningurin skal koma. Peningurin úr hesum grunni kann ikki verða afturkravdar, uttan so at húsagrunnurin er avtíkin og skuld hans afturgoldin.

Risikogrunnurin verður nýttur til avskrivningar av tapi av útlánum.

Rakstraryvriskot og rentur verða at leggja afturat grunnins fæ.

4. grein.

3-mannastýri stjórnar grunninum.

Lögtingið velur formann og persónligan varaformann.

Landsstýrið skipar hinar báðar limirnar í starvið og teirra persónligu varamennt. Annar limurinn eigur at umboða realkredittstovnar-
nar.

Stýrið situr í 4 ár. Eingin kann skipast í starvi sum stýrislimur, ið er fylltur 70 ár.

Landsstýrið skipar stjóra í embætti. Landsstýrið setir lönir og samsýningar á.

Figgjarárið er roknskaparár, og ársroknskapurin skal vera lið-
ugur og lýstur áðrenn juli er úti.

5. grein.

Landsstýrið ger reglur um roknskapargræmskoðan og um um-
sjón við rakstrinum.

Stýrið sendir landsstýrinum tvær reisir um árið úrdrátt av roknskapinum og eina ferð um árið frásögn um raksturin. Henda frásögn verður við landsstýrisins ummæll lögð fyrri tingið.

II. tálur.

Um grunnsins innlán.

6. grein.

Húsa(láns)grunnur Føroya hevur rætt at geva út handhavarskuldbrøv upp til tal, ið landsstýrið ásetir. Hesj skuldbrøv tryggjar lög-
tingið

Landsstýrið ger av, hvørji töl, skuldbrøvini kunnu hava. Skuldbrøvini verða givin út í deildum eftir greiniligari reglum frá landsstýrinum, ið somuleiðis setir leypitiðina á.

Handhavaraskuldbrøvini verða givin út við rentufráklippingum.

Grunnurin kann krevja, at skuldbrøvini verða uppsögð til gjaldirngar við 3-mánaða ávaring eftir kunngerð í almennum lýsingarblað.

Grunnurin kann skriva rættin frá sær til at siga upp í upp til 10 ár.

Handhavaraskuldbrøvini verða innloyst annaðhvørt við keypi ella lutakasti hjá notarius publicus.

Áðrenn lutur verður kastaður, verður ávaring givin í almennum lýsingarblað.

Renta verður ikki latin av fráklippingum og uppsögdu ella burtarlotaðu skuldbrøvum.

III. tálur.

Um virðismetingin.

7. grein.

Sóknarstýrið í hvørjari kommunu er liður millum grunnsins og lánumsóknarmanns.

8. grein.

Grunnurinn fær sær metingar- og sýnismenar, ásetir virki teirra og samsýning.

Lánuumsóknarmaður letur sjálfur metingargjaldið fyrir undanmeting eftir 10. grein, 5. parti, og fyrir eftirmeting eftir 10. grein 6. parti, til metingarmanninn eftir stígun, ið grunnurinn hefur ásett. Lánuumsóknarmaður, ið fær lánið umskift (konverterað) í grunninum, fær útlögur sínar til metingargjald aftur úr grunninum, lá ið lánið verður góldið út. Aðrar metingarútreiðslur, eitt nú ferðapeningur, kostarhald o.a., letur grunnurinn.

IV. láttur.

Um grunnsins láttan.

9. grein.

Stýrið veitir lánið úr grunninum.

10. grein.

Umsókn um lán verður latin sóknarstýrinum í avvarandi kommu við tekningum og frágreiðingum, sum verða kravdar eftir reglunum frá grunnsins stýri.

Sóknarstýrið ansar eftir, at lánuumsókn er, sum hon eigur at vera, og at vilkorini til at veita lán eru til. Sóknarstýrið mælir annaðhvørt til ella frá, at lánið verður veitt. Áðrenn tað ger tilmæli ella frámæli, kann sóknarstýrið krevja nýggjar upplýsingar í byggietlan og finansieringsællan.

Heldur sóknarstýrið, at lánið eigur ikki at verða latið, sendir tað umsóknarmanninum umsóknina aftur við boðum um hesa avgerð. Kortini kann umsóknarmaður - er hann ikki nøgdur við sóknarstýrisins avgerð - krevja umsóknina senda grunninum við sóknarstýrisins viðmerkingum.

Heldur sóknarstýrið, at lánið eigur at verða latið, verður málið við sóknarstýrisins tilmæli sent grunninum, ið skrivliga annaðhvørt játtar ella sýtir umsóknina.

Áðrenn málið fer til grunnsins, skal undanmeting verða gjörd við rentingarvirðið. Húsinu ættast at koma at fáa (hövilig húsaleiga og byggikostnaðurin lögð sum grundarlag). Stýrið grunnsins ger greiniligar reglur um virðismetingina.

Tá ið húsinu eru liðug, verður eftirmeting gjörd eftir somu reglunum sum undanmetingin. Tá ið metingin er endað, verður málið sent grunninum, sum leggur á hinar endaligu freytlekar fyri láni.

11. grein.

Vanligt lán verður veitt til umskiftingar (konvertering) av byggiskuld. Lánið verður latin móti 1. prioritets veði ella aftari heftingum, ið grunnurinn viðurkennir.

Lánið kann ikki fara upp um 100 pst. av metingarvirðinum (rentingarvirðinum) av hini fõstu ognini.

Landsstýrið ásetir, eftir tilmæli frá grunnsins stýri, greiniligar

reglur um lánumarkað samanborið við virðismetinguna fyrir hini ýmsu húsaslögini.

Undir serligum umstöðum kann byggilán eisini verða latið móti fyrsta eða öðrum prioriteti. Byggilánið eigur ekki at fara upp um talhæddina, ið tilsógn er givin um sum konverteringarlán.

12. grein.

Lánið verður goldið út til pari kurs.

Lánið verður afturgoldið í hálvárligum avdráttum í einum tíðarskeiði, ið stýrið ásetir. Heldur stýrið, at tað er ikki ráðiligt at nýta annuitetsregluna, verða avdráttirnir settir til eins høg upptöl alla tíðina. Vanliga verða avdráttirnir settir soleiðis, at lánið skal verða afturgoldið niður í 60 pst. av virðismetingini í 40 ár fyrri stein- og cementhús og fyrri onnur hús í 25 ár. Lánið skal verða afturgoldið alt í einum tíðarskeiði, ið stýrið ásetir.

Stýrið kann — longri ella styttri tíð — geva avdráttarfrælsi.

Verður lánsáttmáli brotin, ella hini veðsettu húsin verða ikki røkt, kann grunnurin krevja framíhjá avdrátt ella krevja lánið afturgoldið alt sum tað er.

Við 3-mánaða frelst kann lánarin gjalda framíhjá avdráttir ella gjalda alt lánið, ið eftir er.

Rentan verður goldin hálvárliga eftir rentifóti, ið stýrið ásetir í hvørjum einstökum föri. Leiðbeiningar til avgerðar um rentufót og avdráttarkor verða givnar í fyriskipan eftir 20. grein.

13. grein.

Veðskuldhraevið, ið skrivað verður fyrri lánið, skal skrivast eftir text, ið stýrið ger, og sum landsstýrið hevur viðurkent. Texturin kann vera ymiskt orðaður fyrri hini ýmsku húsaslögini.

14. grein.

Tá ið grunnurin hevur veitt lán, ella byggilán er fingið uppá lántilsögn frá grunninum, fær ávarin ikki selt ella á annan hátt latið húsin frá sær uttan jalov frá grunninum.

Uttan grunsins samtykki fær ávarin heldur ikki veðsett húsin ella lagt aðrar heffingar afturat.

Samtykki nýtist ikki til burturleigu av húsum móti fullari leigu, tá ið leigutíðin er ikki longri enn 5 ár.

Burturleiga av húsum ella húsarúmi skal kortini altíð vera eftir normalreytum, ið grunnurin fyriskrivur, og somuleiðis kann grunnurin seta leiguna á.

15. grein.

Hús, ið verða veðsett til grunnin ella annan lángevvara sum trygd fyrri byggilán, ið givið er uppá lántilsögn úr grunninum, kunnu ikki verða heft við rattarveð uttan samtykki grunsins.

Veðsett hús kunnu ikki verða tikin upp í ávarans konkursbúgv fyrriuttan samtykki frá grunninum.

16. grein.

Treytirnir í 14. og 15. grein kann stýrið gera lagalegari hjá monnum, hvörs skuld er komin niður um ávist mark, ið landsstýrið ásetir eftir 20. grein.

17. grein.

Verður lánsáttmálin brotin, eigur grunnurinn rættin til at yvirtaka hina veðsettu ognina, og hitt veðsetta leysafræ til nýtiligt veð. Eisini kann yvirtökufara fram uttan dóm í öðrum förum av sáttmálabroti, enn at avdráttir og renta er ikki goldin.

V. tóttur.

Ymiskar fyriskipanir.

18. grein.

Tá ið neyðupphøð ella törviligt upphøð verður kravt yvir fastar ognir, skal upphøðsmaðurin vita, um ognin er veðsett í grunninum, og skriva tað í upphøðsbókina. Um so er, skal hann lata grunnin vita av í so góðari tíð frammanundan, at grunnurinn fær komið á upphøðið.

19. grein.

Gjald verður ikki latið fyri:

1. tinglýsing av pantibrævi til grunnin ella annan lánveitara sum trygd fyri byggilán uppá lántilsögn úr grunninum,
2. vátan, ið verður förd uppá tilíkt pantibræv sum tilskilað í 1. um at skjalið annaðhvørt er ella verður kravt tinglýst,
3. tinglýsing av prioritetsflutningi til fyrimans fyri tilíku pantibrævi sum tilskilað í 1.,
4. pantvátan, sum grunnurinn krevur.

20. grein.

Eftir tilmæli frá stýrinum ásetir landsstýrið greiniligari fyriskipanir um grunnsins virki.

21. grein.

Henda lóg fær gildi 1. apríl 1951.

1. viðgerð 16. februar 1951 (og sama dag beint til fíggjarnevndina).

41. Lögtingslóg um lán til Gjáar kommunu til vatnveiting. (tingmál nr. 43/1950).

1951, 21. februar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 21. februar 1951:

Gjáar sóknar kommuna sigur í skrivi, dagfest 17. januar 1951, frá, at neyðugt er at endurnýggja vatnveitingina í bygdini. Kommunan hevur neyðturvuligu rørin uppá hondina, og koma tey at kosta 7-8.000 kr. Harafturat kemur arbeiðsløuin við at leggja tey niður, og er hon mett til 2-3.000 kr.

Kommunan hevur ikki tókan pening til hetta, og biður hon tí um loyvi at taka upp lán og søkir um lögtingsábyrgd fyri hesum láni.

Kommunan hevur í fíggarætlanini fyri 1950 lagt av til hetta endamál 2.000 kr. og verða 2-3.000 kr. lagdar av fyri árið 1951. Ætlanin er, at lánið skal verða afturrindað innan 10 ár.

Landsstýrið hevur viðgjørt málið og hevur samtykt at mæla tinginum til at játta umsóknina.

Tessvegna setir landsstýrið fram fylgjandi

Uppskot

til

lögtingslóg um lán til Gjáar kommunu til vatnveiting.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilao tingsins vegna at geva Gjáar kommunu loyvi til at taka upp lán upp til 10.000 kr. til endurnýggjan av vatnveiting og at taka ábyrgd av hesum láni.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om laan til Gjaar kommune til vandledning.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa lagtingets vegne at give Gjaar kommune tilladelse til at optage laan op til 10.000 kr. til fornyelse af vandledning og til at stille garanti for dette laan.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

1. viðgerð 22. februar og 2. mars legði kommunala nevndin fram soljóðandi

Allt:

Landsstýrið hefur lagt hetta mál fyri tingið, og var tað til fyrstu viðgerð 22. februar 1951 og varð heint í ta kommunalu nevudina.

Nevndin hefur viðgjørt málið og mælir til at samtykkja landsstýrisins uppskot.

2. viðgerð 7. mars og 3. viðgerð 8. mars 1951.

Lógaruppskot landsstýrisins samtykt 19--0.

42. Broytan í lóg nr. 101, 4. apríl 1928 om Jagt og Fuglefangst. (tingmál nr. 44/1950).

1951, 21. februar legði lögmaður fram soljóðandi lógarbroyting við viðmerkingum, d. 21. febr. 1951:

Lögtingslóg um broyting í lóg fyri Føroyar nr. 101, 4. apríl 1928, om jagt og fuglefangst m. m. við seinri broytingum.

§ 1.

Í § 17 verður skoytt uppí:

„Landi má ikki verða skotin og má bert verða fleygaður; tá kann landsstýrið, har serstök viðurskiðli gera seg galdandi, loyva, at landi verður drigin. Tiliki loyvi kann tá bert verða givið triðjahvørt ár í sama fuglaplássi.“

§ 2.

Lógarinnar § 18 verður orðað soleiðis:

„Á landi (eisini á völlum), á firðum, vikum og sundum eins og á havinum innan sjómarks skulu fylgjandi djór og fuglar verða friðað móti skjóting og veiði tað tíð, her er tilskilað. Báðar dagar upptroknað:

Allt árið:

Æða, lómur, høvgás, okn (svanur), helbingagás, bramgás, grágás, toppont, krikkout, teisti, skarvur, skeiður, hiplingur, rýpan, ljaldur, öll sløg av grælingi, terna, stari og allur annar smærri landfuglar, mýri-snípa, spógvi, lógvi, vípa og bládúgva.

Tó skal utan mun til lesa friðing verða loyvt brúkara av innan-
garðsjörð at skjóta bládúgvu á avvarandi jörð.

Frá 1. januar til 31. oktober:

„Harun, jbr. tó § 20.“

§ 3.

I lógarinnar § 24 verður „Skúgvurin“ strikaður.

§ 4.

Lógarinnar § 27, 2. punktum, verður orðað soleiðis:

Har tað ólógliga verður skotið ella veitt nakað av teim í 18 nevndu
fugla- ella djóraslögum, verður ávarðandi at sekta við eykabót: fyri
hvønn lóm 100 kr., fyri hvörja havgás, æðu ella okn 50 kr. og fyri hvønn
av hinum fuglunum, ið nevndir eru í § 18, og fyri hvörja haru 15 kr.

§ 5.

Henda lóg fær gildi heinanvegin, og samstundis fer úr gildi kunn-
gerð nr. 35, 20. november 1942, og kunnigerð nr. 25, 24. september 1945.

*Lagtingslov om ændring i lov for Færøerne nr. 101 af 4. april 1928 om
jagt og fuglefangst m.m. med senere ændringer.*

§ 1.

Til § 17 føjes:

„Lunden maa ikke nedlægges ved skydning og maa kun fanges
ved flejning; dog skal der, hvor særlige forhold gør sig gældende, af
landsstyret kunne meddeles tilladelse til at fange lunden ved „dráttur“.
Saadan tilladelse kan dog kun meddeles til fangst hvert 3. aar paa
samme fugleplads.“

§ 2.

Lovens § 18 affattes saaledes:

„Overalt paa landjorden (herunder alle ferske vande), i fjorde,
vige og sunde samt paa havet, saa langt søterritoriet gaar, skal neden-
nævnte dyr og fugle være fredede mod jagt og fangst i de for hver især
angivne tider, begge de anførte dage medregnede:

Hele aaret:

Kderfuglen, den rødstrubede lom, iskommen, svanen, knortegaa-
sen, bramgaasen, graugaasen, stokanden, skalleslugeren, krikanden, tej-
sten, skarven, skrofen, aulekrugen, rypen, strandskaden, enhver art af
tyler, ternen, støren og alle landfugle mindre end denne, hekkasinen,
regnsøven, brøkfuglen, viben og fjeldduen.

Dog skal det uden hensyn til denne fredning være tilladt brugeren
af ejendom i indmarken at nedlægge fjeldduen paa den paagældende
ejendom ved skydning.

Fra 1. jannar til 31. oktober:

„Ilaren jfr. dog § 20.“

§ 3.

I lovens § 24 udgaar „storkjoven“.

§ 4.

I lovens § 27 affattes 2. punktum saaledes:

„Er der ved den ulovlige jagt fanget eller dræbt vildt, vil den paagældende være at idømme i illægsbøde: for hver rødstribet lom 100 kr., for hver islom, ederfugl og svane 50 kr. og for hver af de øvrige i § 18 nævnte fugle samt for hver hare 15 kr.“

§ 5.

Denne lov træder straks i kraft, og samtidig oplæves kundgørelse nr. 35 af 20. november 1912 og kundgørelse nr 25 af 24. september 1945.

1. viðgerð 22. februar, 9. mars legði lógarnevndin fram soljóðandi

Neondardlit:

Sverri Patursson, Herhuf B. Thomsen, Niels á Botni og Sigmund Petersen hava 8/9-1950 sent lögtinginum soljóðandi bræv:

„Vit undirritaðu loyva okkum hervið at biðja lögtingið gera fylgjandi broytingar í núgaldandi jaktlóg fyri Føroyar:

Friðaður alt árið er hesin fuglur, reiður, egg og ungar hansara. Æðan, lómurin, oknin, hiplingurin, skarvurin, skrápurin (ikki pisan), villdunnan, krikkontin, toppontin grágásin, havgásin, brøngásin, hetsingagásin, rýpan, bládúgván, teistin, tjaldrið, vípan, spógvin, lógvin, mýrisnípan, ternan, øll sløg av grælingum, starin og allir minni fuglar. Við lundunum verður, sum tað er.

Bótin fyri at týna henda fugl antin við byrsu ella á annan hátt verður munarliga hækkað, og bótin fyri at týna her nevndu fuglasløg, sum ikki áður hava verið friðlýst, verður tilsvareandi høg.

Samsýning verður latin fyri at týna hendan skaðufugl: Fiskimása, líkku, skatumása, tjógva og kráku, anóti at nevni av teimum verða innlatin til sýslumenningar ella fótan, sum lata 2 kr. fyri hvørt, sum hitt almenna ber útfreiðslurnar av. Nevni verða at goyma og síðani at breiða ella á annan hátt forkoma á hvørjum ári, tá ið heiðafuglurin er farin av landinum. Tal skal verða hildið á teimum innlatnu nevnum.

Viðmerkingar.

Skúgvurin er nú nördur so mikið, at menn sumstaðnis siga hann at vera ein ringur skaðafuglur. Tað tykist tí ikki grund at telja hann longur uppi hin friðlýsta fuglin, tó eigur tað heldur ikki at verða latin samsýning fyri at týna hann.

Av hiplingi og lómi er nú so títið eftir, at hesu fuglasløg mega fáa fullan frið, um vit ikki heilt skulu missa tey. Eisini skarvurin er í síðstu árunum minkaður so nógv og so bráðliga, at eisini hann eigur at fáa fullan frið.

Av ravn er nú ikki meiri enn so eftir, at samsýningin fyri ravnanev eigur at kunna falla burtur.

Menn halda ikki vera so nógv til av haki, at hann ger munarligan skaða hvørki í haganum ella í berginum.

Av hinum í uppskotinum nevnda fuglasløgum — fiskimása, likku, tjógva, skatunása, og lutvís krákan — er so nógv av nú, at menn víða hvar um landið greinja seg um allan tann skaða, tey gera.

Tað eru hesi mäsaslögin — og ikki nú so mikið menniskju sum eru tann størri meinbogi fyri, at fuglalívið her hjá okkum kann koma í rættan blóma. Tí heita vit her á lögtingið og biðja tingið taka væl móti hesum uppskoti og fremja tað í hesi tingsetu.“

Samstundis er komið fylgjandi bræv, dagssett 1. desember 1950, frá Sigmundi Petersen, formanni fyri Føroya slaveiðufelag:

„Saman við umsóknini til Føroya Lögting um broyting av fuglalóg skal eg loyva mær at gera eitt broytingaruppskot:

Tað er viðvíkjandi havgásini, sum ongantíð vituligt hevur átt í Føroyum, men sum á firðum og ósum kann vera til stóran skaða fyri okkara sjósí, eg vildi tí mælt til at friða hana á vøtnum, tí har ger hon gagn, og kann vera til prýði.“

Landsstýrið hevur viðgjørt málið og hevur sett uppskot fram um at broyta jaktlógina samsvarandi tí, ið framført er í omanfyri nevnda brævi av 8/9—1950. Landsstýrið heldur tó, at reglurnar um at oyða ravn ikki eiga at linkast. Landsstýrið hevur lagt málið fyri lögtingið ið hevur beint tað í lógarnevndina.

Nevndin hevur viðgjørt málið og er samd við landsstýrið um at gera nevnda broytingar til jaktlógina, tó soleiðis, at likkan sum ligurtíl verður friðað í tíðarskeiðinum 1. mars til 15. september. Tað skal tó verða loyvt brúkara av innangarðsjørð at skjóta likku á avvarandi jørð. Hesin fugtur hevur verið friðaður nú í nógv ár vegna ta nyttu, hann ger, og nevndin dugir ikki at siggja, at tað í omanfyri nevnda brævi er ført nakað fram, ið kann motivera, at nokur onnur stöða verður tikið viðvíkjandi hesum fugli í jaktlóggávuni.

Nevndin setir tí fram fylgjandi:

Uppskot

til

Lögtingslóg um broyting í lóg fyri Føroyar nr. 101, 4. apríl 1928, um jagt, fuglefangst m.m. við seinri broytingum.

§ 1.

Í § 17 verður skoytt uppí:

„Landi má ikki verða skotin og má bert verða fleygaður; tó kann landsstýrið, har serstök viðurskipli gera seg galdandi, loyva, at lund verður drigin Tilíkt loyvi kann tó bert verða givið triðjahvørt ár í sama fuglaplássi.“

§ 2.

Lógarinnar § 18 verður orðað soleiðis:

„Á landi (eisini á vötnum), á firðum, víkum og sundum eins og á havinum innan sjónarkeks skulu fylgjandi djór og fuglar verða friðað móti skjóting og veiði í tíð, her er tilskilað, báðar dagar upptöknað:

Allt árið.

Æða, lómur, havgás, oku (svamur), helsingagás, bramgás, grágás, villdunna, toppont, krikkont, teisti, skarvur, skrápur, tjógvín, hiplingur, rýpan, tjaldur, öll slög av grælingi, terna, stari og allur annar smærri landfuglur, mýrisnípa, spógvi, lógv, vípa og bládúgva.

Frá 1. mars til 15. september:

Likkan.

Tó skal uttan mun til hesa friðing verða loyvt brúkara av innangarðsjörð at skjóta bládúgvn og likkl á avvarandi jörð.

Frá 1. januar til 31. oktober:

Haran, jbr. tó § 20.“

§ 3.

I lógarinnar § 24 verða orðini „storkjøven eller“ strikað.

§ 4.

Lógarinnar § 27, 2. punktum, verður orðað soleiðis:

„Har tað ólógliga verður skotið ella veitt nakað av teim í § 18 nevndu fugla- ella djóraslögum, verður ávarðandi at sekta við eykabót: fyrri hvønn lóm 100 kr., fyrri hvørja havgás, æðu ella oku 50 kr. og fyrri hvønn av hinum fuglunum, ið nevndir eru í § 18, og fyrri hvørja hvaru 15 kr.“

§ 5.

Henda lóg fær gildi heinanvegin, og samstundis fer úr gildi kunngerð nr. 35, 20. november 1942, og kunngerð nr. 25, 24. september 1945.

Lagtingston om ændring i lov for Færøerne nr. 101 af 4. april 1928 om jagt, fuglefangst m.m. med senere ændringer.

§ 1.

Til § 17 føjes:

„Lunden maa ikke nedlægges ved skydning og maa kun fanges ved flejning; dog skal der, hvor særlige forhold gør sig gældende, af landsstyret kunne meddeles tilladelse til at fange lunden ved „dråttur“. Saa dan tilladelse kan dog kun meddeles til fangst af hvert 3. aar paa samme fugleplads.“

§ 2.

Lovens § 18 affattes saaledes:

„Overalt paa landjorden (herunder alle ferske vande), i fjorde, vige og sunde samt paa havet, saa langt søterritoriet gaar, skal nedenævnte dyr og fugle være fredede mod jagt og fangst i de for hver især angivne tider, begge de anførte dage medregnede:

Hele aaret:

Ederfuglen, den rødstrubede lom, islommen, svanen, knortegaaen, bramgaasen, grangaasen, stokanden, skalleslugeren, krikanden, teisten, skarven, skrofen, kjoen, aalekragen, rypen, strandskaden, enhver art af ryler, ternen, støren og alle landfugle mindre end denne, bekka-sinen, regnsponen, brøkfuglen, viben og fjeldduen.

Fra 1. marts til 15. september:

Sildemaagen.

Dog skal det uden hensyn til denne fredning være tilladt brugeren af ejendom i indmarken at nedlægge fjeldduen og sildemaagen paa den paagældende ejendom ved skydning.

Fra 1. januar til 31. oktober:

Haren, jfr. dog § 20.“

§ 3.

I lovens § 24 udgaar „storkjoen eller“.

§ 4.

I lovens § 27 affattes 2. punktum saaledes:

„er der ved den ulovlige jagt fanget eller dræbt vildt, vil den paagældende være at idømmes i tilkeglsbøde: for hver rødstrubet lom 100 kr., for hver islom, ederfugl, og svane 50 kr. og for hver af de øvrige i § 18 nævnte fugle samt for hver hare 15 kr.“

§ 5.

Denne lov træder straks i kraft, og samtidig ophæves kundgørelse nr. 35 af 20. november 1912 og kundgørelse nr. 25 af 21. september 1915.

3. vidgerd 13. marts 1951.

Brøttingaruppskot

frá Öregaard:

I § 1 verður sett í fyrstu reglu millum „skotin“ og „og“ „frá 11. apríl til 15. september“.

I § 1 indföjes i første linje mellem „skotin“ og „og“ „frá 11. apríl til 15. september“.

Broylingaruppskot

frá Danbjörg o. fl.:

Í staðin fyri nevndarinnar uppskot verður sett:
Málið verður geymt til komandi Ólavsökutíng.

Broylingaruppskotið frá Danbjörg o. fl. samtykt 13--0.

43. Mál viðv. sildaveiðu á firðunum í Föroyum. (tingmál nr. 45/1950).

1951, 22. februar legði Fr. Bláhamar, lögtingsmaður, fram 2 áheitanir, d. í desember 1950 við 552 undirskriftum og í februar 1951 við 233 undirskriftum.

Tær eru soljóðandi:

Undirskrivaðu íbúgvarar úr bygðum á Skálafirði, Funningfirði, í Sundalagnum og norðan fyri Streym leyva okkum at venda okkum til tað háttvirða Lögting við hesari umsókn.

Sum kunnugt eru firðirnir her hjá okkum sildapláss og tað eru ikki fáir menn, ið liva av at fanga sild við vanligum sildagörnum, og hevur heitar haft alstóran týðning fyri okkara bygdir og fyri landið í síni heild.

Menn herumvegir hava so við og við eisini sett munagóðan pening í sildagreiðir, görn og bátar osfr., og fyri okkum er tað tí ein livssak at henda drift kann vara við.

Í seinastuni hava peningasterkir menn og feløg sett í verk at kalla eina „roydrift“ uppá sildina við stórum og sovorðnum greidum, sum skjótt vilja oyða alla sild og gera okkum breyðleysar.

Teir brúka stórar snurpunólar og „rúgnólar“, ið gera skaða á okkara görn og styggja sildina. Millum annað eru hesir eisini nú farnir at lýsa eftir sildini um náttina.

Um hetta skal kunna bliva við, moyðast vit at halda uppat, og varar tað ivaleyst ikki leingi, inntil øll sildadrift á okkara firðum er liðug, og lá er vinki vunið. Tað er okkara hugsan, at slík stórdrift ikki

er hóskandi í okkara frongu firðum, men ivaleyst úti á opnum havi ella undir størri viðurskiftum.

Vit vilja tí venda okkum til háttvirda Føroya Løgting við hön um at seta forboð fyri at nýta aðrar greiðir enn vanlig gørn á hesum frongu firðum.

Í desember 1950.

Undirritaðu vilja heita á hitt háttvirda Føroya Løgting um ikki at taka slíka stöðu í spurninginum um síldaveiðu á firðunum í Føroyum, at ein bert skal nýta síldagørn og ikki fíðarlóskandi lól, soleiðis sum okkara grannatjóðir gera, við til dømis snerpunót, lást, landnót v.ð. Fyri at hesi nevndu tól ikki skulu gera síldagørnum trupulleikar er væl gjørlígt at áseta vissar tíðir á døgnum, hvar síldagørn kunnu nýtast og aðrar tíðir, hvar snerpunót v.ð. kunnu nýtast.

Í februar 1951.

1. viðgerð 7. mars. 2. viðgerð 11. mars og sama dag legði fiskivinnuneyndin fram sliðóðandi

Nevndarátt:

Til tingið eru komnar tvinnar adressur viðvíkjandi síldaveiðu. Í tí fyrri verður biðið um, at tingið setir forboð móti at nýta onnur veiðuamboð enn vanlig síldagørn.

Í hinu adressuni verður tingið biðið um ikki at taka einu slíka stöðu í síldanálinum, at forboð verður sett móti at nýta nálímans veiðuamboð sum t.d. snurpínót, ríngnót, síldalás o.t.

Tað er sjálvandi av størsta týdningi, at so nógv av tí síldanögð, sum á sumri tekur stöðu á teim føroysku víkum og firðum, verður fangað sum mögulegt. Síld er jú ein eksportvøra, sum er góð „salgsvøra“, antin hon verður viðgjörd sum saltsíld ella á annan hátt. Í t.d. Íslandi verður síldmjóla ofta seld saman við aðrari vøru, sum ikki er eins góð „salgsvøra“.

Inntí fyrri árum síðani hevur síldaveiðan í Føroyum bert verið drivin við vanligum síldagørnum, men nú hava menn búgvið seg út við øðrum veiðuamboðum. Heila lykist at vera orsøkin til tey skriv, sum eru komin til tingið hesum máli viðvíkjandi.

Nevndin, ið hevur tingið málið til viðgerðar, hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (J. H. Danbjörg, Fr. Bláhamar og A. Sørensen) heldur, at tað er bættisligt at steingja so gott sum heila tað føroyska sjóðkið fyri føroyskum fiskimönnum, um so feli hava hug at nýta onnur amboð enn tey, sum vanliga hava verið nýtt higar til.

Eisini má tað verða nevnt, at tað tey seinastu árin hevur verið stórt agntrot í t. d. juni og juli, so størsti parturin av tí føroyska fiskiflotanum, sum drivur fiskivinnu her við oyggjarnar, hevur ligið stillur ofta í vikuvís vegna tess, at síld ikki hevur verið at fingið, hóast nógvar víkir og nógvar firðir hava staðið fullar av síld (ofta smásíld), sum tó

íkki hefur fingist við garni. Hetta hefur verið til stórt tap fyrir bæði útróðrarmenn og útgerðarmenn, ja, allt landið. At gera viðföku, sum forbjóðar alla síldavinnu innan fyrri landdoddarnar við undantak av síldagarni, heldur meirilutinn seg ekki kunna ganga við til. Tí heldur meirilutinn, at síldagögn eign at hava fyrsta ræft, v.s. ræft til at verða nýtt bæði á nátt og degi, meðan önnur amboð sum snurpinót, ringnót, síldalás o.f. bert skulu kunna nýtast á degi.

Av tí, sum upplýst er í málinum, siga visindamenn, at ley her umtalaðu nýmótans amboð ekki tarna síldaveiðu við görnum út yfir tað, sum fangað verður. Hetta lýkist eisini at kunna prógvast av teimum útflutningsstólum, sum nevndin hefur fingið. Har vist verður á, at útflutningurin av saltsíld í 1950 hefur verið umleið 10.000 tunnur, harav størsti parturin er veiddur við görnum, samstundis sum aðrir hava veitt við öðrum amboðum inni á firðunum. Har lýkist garnadrift og önnur drift at hava farið fram líð um líð, innan at garnadriftin hefur verið látnað av tí orsök.

Eisini heldur meirilutinn, at um heilar bygdir eru av tí áskoðan, at summir firðir skulu friðast móti nýtslu av snurpinót, ringnót ella síldalási, kann hetta gerast við grannastevnusamtíkt sambært lóg av 1893.

Meirilutinn skjýtur tí upp, at tað bert verður bývt at veiða við snurpinót, ringnót, síldalási o.f. á degi.

Minnilutinn (Jens Chr. Olsen og S. P. Zachariassen) heldur fram, at nýtsla av ringnót og snurpinót má ætlast at styggja síldina á teimum fýroysku firðunum, soleiðis at tann gamla garnadriftin verður tarnað í stórtum. Við teimum góðu maskinbátunum og teimum nógvu görnum hefur tað eydnast í 1950 at eksportera 10.000 tunnur av saltsíld, ið hefur givið landinum elva inntöku uppá eina stíva millión krónur og um somu líð mettað mangt veiðilarið við neyðugum agri.

Ivateyst kundi meira verið fangað á henda hátt, um marknaðarviðurskiptini vórðu lögð betri til rættis, bæði innan- og uttanlanda.

Harafrent kemur, at garnadriftin er býtt sundur á nógvur hendur. Hjá nógvum numnum er henda garnveiða høvuðsvinna, hjá öðrum ein eykainntøka, teir ikki tola at missa.

Skal nú tann nýggjari veiðihátturin á firðunum við snurpi- og ringnót, sum í 1950 neyvur hefur givið yvir 250.000 kr. til landið og ógvuliga lítið til veiðumenninar, fara við sær, at tann roynda garnadriftin verður gjörd til einkis, er nógv mist fyrri samfelagið sum heild.

Minnilutinn heldur tí, at forboð eigur at verða sett móti nýtslu av snurpinót og ringnót inni á firðunum í Föroyum, og setir uppskot fram samsvarandi hesum.

Uppskot

I. Frá meirilutunum (J. H. Daabjörg, Fr. Bláhamar og A. Sørensen):

Meirilutinn setir fram fylgjandi uppskot til

Löglingslóg um síldaveiðu.

§ 1.

Ínni á tírðum, víkum og sundum, har eingin streymur gongur, verður bannað at nýla onnur silðaveiðiumboð enn silðagörn frá sólsetur til sólarris.

§ 2.

Brof móli hesari lóg verða sektað við bót, ið fellur til landskassan.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Lagtingslóg um silðefangst.

§ 1.

Pað fjorde, víge og sunde, hvor ingen ström gaar, forbydes anvendelse af andre sildefangstredskaber end sildegarn fra solnedgang til solopgang.

§ 2.

Overfrædelse af denne lov straffes med bøde, der tilfalder landskassen.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

II. Frá minnilutatum (Jens Chr. Olsen og S. P. Zachariassen):

Minnilutin setir fram fylgjandi uppskot til

lögtingslóg um broyting í kunngerð nr. 36, 24. november 1942, skr lögtingslóg nr. 5, 31. desember 1948 og lögtingslóg nr. 62, 2. desember 1949, um fiskivinnu innan fyri sjómærk.

§ 1.

Í § 4 í kunngerð nr. 36, 24. november 1942, verður sett aftaná „snurruváb og flóttrol“ „ringnól og snurpunót“.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Lagtingslov om ændring i bekendtgørelse nr. 36 af 24. november 1942, jfr. lagtingslov nr. 5, af 31. december 1948 og lagtingslov nr. 62, af 2. december 1949 om fiskeri inden for søterritoriet.

§ 1.

I § 4 i midlertidig bestemmelse nr. 36 af 24. november 1942 indføres efter „snurrevød og flydetrawl“ „ringvød og snærvød“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Broytingaruppskot

frá Bláhamar o. fl.:

I uppskoti meirilutans í verður í § 1 sett afgang „sildagöru“ „sildegarn“ óvirkavist „og nótt“ „og not“.

Víðmerking:

Nótt í hesum sambandi merkir bert nótt sum verður drigin á land.

3. viðgerð 15. mars 1951.

Minnilutauppskotið var sett undir atkvöðu við navnakalli:

ja: Jens Chr. Olsen, P. Petersen, S. P. Zachariassen, J. Fr. Øregaard, J. Kallsoy, Tr. Samuelsen, John Poulsen, O. F. Joensen, A. Djurhaus, J. P. Davidsen, Hans Iversen, Søren Danielsen.

ikkj: Danbjörg, M. Holm, S. Ellefsen, J. P. Henriksen, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, R. Long, Th. Petersen, Hans við Högadalsá, D. P. Danielsen og H. Djurhaus.

burtur: P. M. Dani og E. Waag.

Minnilutauppskotið fall 12 - 0.

Broytingaruppskotið fall 12 - 0.

Meirilutauppskotið fall 10 - 0.

44. Lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til Elduvíkar kommunu. (tingmál nr. 46/1950).

1951, 23. februar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum d. 23/2—1951:

Elduvíkar sóknar kommunu hevur í skrivi, dags. 1. november 1950, søkt um løyvi til at taka lán í sparikassanum uppá 20.000 kr. til byggjan av lærarahúsum í Funningsfirði og um lögtingsábyrgd fyri hesum láni.

Kommunan ætlaði av fyrstan tíð at byggja bæði skúla og lærarahús, men er gingin frá hesari ællan og vil nú bert byggja lærarahúsini; ætlanin er at nýta eitt rúm í lærarahúsum til skúlastovu fyribils, til høvi verður at fúa bygt skúlan.

Landsstýrið mælir til, at umsóknin verður játtað og setur samsvarendi hesum fram soljóðandi

Uppskot

til

lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til Elduvíkar kommunu til byggjan av lærarahúsum.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað til tingsins vegna at taka ábyrgd fyri láni í Færø Amts Sparekasse til Elduvíkar kommunu til byggjan av lærarahúsum í Funningsfirði upp til 20.000 kr.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Förslag

til

lagtingslön om garanti for laan til Eldevig kommune til opførelse af lærerbolig.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa lagtingets vegne at garantere for laan i Færø Amts Sparekasse til Eldevig kommune til opførelse af lærerbolig i Funningsfjord indtil 20.000 kr.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð og 2. viðgerð 2. mars.

3. viðgerð 6. mars 1951.

Uppskot landsstýrisins samtykt 21 — 0.

45. Kannan av landsstýrinum.

(tingmál nr. 47/1950).

1951, 26. februar legði landsstýrismálaneyvndin fram söljóðandi

Átt:

Sambært tingskipan lögtingsins § 10 hefur nevndin viðvíkjandi kannan av landsstýrismálum kannað útskrívt av landsstýrisins gerðabók fyri tíðarskeiðið 2/8 1949 til 26/7—1950.

Gerðabók landsstýrisins visir, at tað er gjørt eitt stórt arbeiði, út við 90 fundir eru hildnir, og nógv mál eru viðgjörd. (Eið leggur til merkis, at landsstýrislimirnir hava møtt trúliga til fundar, tá ið ikki sjúka ella hurturferð í lögtingsins óriðum hefur forðað fyri at møta). — Tað arbeiði, landsstýrið ger, eigur av røttum at kunna stytt um lögtingsseturnar í framtíðini.

Sjálvt um okkurt kundi verið at funnist at, ger nevndin ongur viðmerkingar og loyvir sær at seta fram hetta

uppskot.

Lögtingið góðkennir tær avgerðir, landsstýrið hefur tikið í tíðarskeiðinum 2. august 1949 til 26. juli 1950.

2. viðgerð 27. febr. 1951 og 3. viðgerð 2. mars.

Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0.

46. Broytingar og uppiskoyti til lögtingslóg um lön tænaðumanna. (tingmál nr. 48/1950).

1951, 28. februar legði lögmaður fram söljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 27. februar 1951:

Uppskot

til

Lögtingslóg um broytingar og uppiskoyti til lögtingslóg nr. 16, 28. mars 1929, um lön tænaðumanna landsins sum broytt við lögtingslóg nr. 29, 1. mars 1950.

§ 1.

Til lógarinnar grein 2, 1. pelli, verður sett aftrát:

Núsitandi landshókhaldari fær lönaraldur röknaðan frá 1. október 1947.

§ 2.

Til lógarinnar grein 1 verður sett aftrát:

Landsdjórakæknin: Grunnlön 5.700 kr. árlega, hækkandi 3. hvört ár við 600 kr. upp til 8.100 kr. Tjenastuviðbót 600 kr. árlega.

Tað verður veitt nú í starvinum verandi djórakækna ein aldursviðbót frá 1. apríl 1951.

Fyrir ferðaútreiðslur verður veitt eitt honorar uppá 1200 kr. árlega við teimum til eina og hvörja tíð galdandi viðbólum í staðin fyrir vanligan tíma- og dagpening.

§ 3.

Til lógarinnar § 8, 3. pelli, verður sett aftrát:

Vrakieftirlitsmennirnir O. C. Mikkelsen, Karl Hermansen og Jørgen Bech fáa eina aldursviðbót.

Forslag

til

Lagtingslön om ændringer og tillæg til lagtingslön nr. 16 af 28. marts 1949 om lønregulering for landets tjenestemænd som ændret ved lagtingslön nr. 29, af 1. marts 1950.

§ 1.

I lovens § 2, 1. stk., tilføjes:

Den nuværende landshogholder faar tillagt lønningsanciennitet fra 1. oktober 1947.

§ 2.

Til lovens § 7 tilføjes:

Landsdyrlægen: Grunnlön 5.700 kr. aarlig, stigende hvert 3. aar med 600 kr. indtil 8.100 kr. Tjenestetillæg 600 kr. aarlig.

Der tillægges den nu i stillingen værende dyrlæge et alderstillæg regnet fra 1. apríl 1951.

Som godtgørelse for rejseudgifter ydes der et honorar paa 1200 kr. aarlig med de til enhver tid gældende tillæg i stedet for sædvanlige time- og dagpenge.

§ 3.

I lovens § 8, 3. stykke, tilføjes:

Vragerkontrollørerne O. C. Mikkelsen, Karl Hermansen og Jørgen Bech faar et alderstillæg hver.

Viðmerkingar.

ad § 1. Í lögtingslóg nr. 29, 1. mars 1950, er tingið gingið inn
fyrir tíð príncippi, at lænaslumaður, sum hevur verið í starvinum undan
normeringslógini, fær lønaranciennitet roknað frá tí degi, hann tók við
starvinum.

ad § 2. Løgtingið samtykti í 1918, at ein djóralæknur skal vera
í Føroyum, og at hann skal hava sæti í Tórshavn. Løn djóralæknans
verður sett til 2.000 kr. um árið. Serligar reglur vóru settar fyrir end-
urgjald fyrir fær árligu almennu umreisur og vandan av ferðakostnað-
inum. Løn fyrir privatar læknaferðir skuldi djóralæknin fáa eftir ásett-
ari virðisskrá fyrir kilometerlongd. Utsa løn og flutningsgjaldið skal
hann útreiða, ið læknar heimtar. Tá skal hvørjum manni, ið læknar
heimtar, verða frítt sjálvur at gera flutningin. Djóralæknin skal hava
heimild til í privatum læknaðrindum at taka ta løn, hann kann koma til
rættis við tann læknaðkjundi um.

Annars skuldi galdast:

- A. Virðisskrá fyrir læknaferðir útroknaðar í heimari loftlongd í kilo-
metrum.
- B. Virðisskrá fyrir læknað.
- C. Skipanarreglur fyrir fyrst fyrir stov og skyldu djóralæknans.

Djóralæknin verður at seta av justitsministerinum.

Djóralæknur C. J. Bech byrjaði praksis 18. mai 1918 og varð frá
1. november 1919 settur sum djóralæknur undir ríkisstýrinum við 2.000
kr. um árið í honorarløn. Í 1920 varð lønin hækkað til 3.000 kr. og í 1930
til 5.500 kr. + 5 pst. tillegg. Somu tíð játtaði lögtingið húsaleiguendur-
gjald við 1.000 kr. um árið. Innlökurnar við praksis hava í tíðini 1918-
1939 verið í meðaltali um árið 1857 kr. Í 1939 vóru ferðanútreiðslurnar
settar til 1.700 kr. um árið, harav ríkiskassin letur 250 kr. og landskassin
1.450 kr. Í 1943 vóru praksistakstírnar hækkaðar við 50 pst. Síðani løn-
hækkanin 5.500 kr. er lønin hækkað til 6.000 kr. árliga við dýrtíðarvið-
bót nú 55 pst. ella tilsamans 9.300 kr. Hertil koma so 1.000 kr. árliga
í húsaleiguendurgjald og praksisinntøkur, sum gjøgnum tey seinastu
10 árin (1939-1949) hava verið í meðaltali 2.500 kr. árliga. Lønin til-
sammans skuldi so státt við praksisinntøkunum -- verið um 12.800 kr.
árliga.

Lönuppstilling nú:

Grundløn	6.000 kr. árliga.
55 pst. tillegg	3.300 kr. árliga.
Húsaleiguendurgjald	1.000 kr. árliga.
	10.300 kr. árliga.
Ferðanútreiðsluendurgjald	1.700 kr. árliga.
Praksisinntøkur ca.	2.500 kr. árliga.
	14.500 kr. árliga.

Djórakæknin upplýsir, at hansara skattur í 1919 var 10.900 kr.

Í 1923 jáltaði löglungið djórakækninum sum rentufrjált lán til einu motorbát 3.000 kr., sum er afturgjaldið.

Í 1937 jáltaði tingið honum friar ferðir við „Smiril“.

Tann nógaldandi instruks fyri djórakæktun er frá 5. mars 1932 við tilleggi frá 20. november 1935 og frá 17. október 1938 og broyting frá 1. januar 1941.

Djórakæknin søkir nú í brævi, komað landsstýrinum í hendi 1. juli í ár, um fylgjandi:

1. Eftirløn, møguligt við broyting av starvinum frá honorarlønnum til tænastumannastarv.
2. Samsýning fyri hús.
3. Studning til keyp av bát og rakstur av honum.
4. Hóskandi endurgjald fyri umreisur og praksis.

Ad 1. Sum omanfyri greitt frá, er djórakæknin honorarlöntur.

Honorarlönti starv gevur ongan rett til eftirløn, men er tað so vanligi sokeiðis, at maður, sum hevur verið í honorarlønnum starvi, tá ið hann fer frá vegna aldur ella kanska eisini vegna sjúku, fær einu samsýning, sum er væl lægri enn vanlig eftirløn. So leingi starvið er honorarlönt, ber tað tí illa til at tryggja djórakækninum eftirløn.

Inntil lönarlógia fyri löglingsins tænastumenn kom í gildi, vóru bæði djórakæknin og landbúnaðarráðgevarin honorarlöntir. Honorar djórakæknans var eitt sindur lægri. Landbúnaðarráðgevarin varð normeraður sum tænastumaður í lóginu. Tað er tann munur í hesum báðum störvum, at djórakæknin hevur møguleikar fyri at fáa sær innlökur umframt gjøgnum praksis, meðan landbúnaðarráðgevarin ikki hevur heilt teir somu møguleikarnar. Avgerandi fyri, um eitt starv skal normerast sum tænastumannambæti, má verða, um arbeiðið er so umfangandi, at tað vanligi krevur fulla arbeiðskerfi.

Ad 2. Húsaleiguvíðbótin er 1.000 kr. árliga, og hevur henda víðbótin verið óbroytt 15 tey seinastu árinu. Djórakæknin hevur 29. november 1919 søkt landsstýrið um, at víðbótin verður hækkað samsvarandi pristatnum, og at hækkanin verð jáltað afturvirkandi fyri eitt hóskandi áramál. Landsstýrið helt lá, at síðani víðbótin ikki var ein heinleiddis pætur av løninu og tí ikki kom undir vanligu dýrlidarviðgerð av lön, at víðbótin ikki skuldi hækast. Um djórakæktuambætið skuldi verið normerað sum tænastumannambæti, má djórakæknin væl koma undir somu reglur sum aðrir tænastumenn. Tað er, at húsaleigtuendurgjaldið ikki verður latið uttan serliga lógarheimild.

Ad 3. Fíggjarnævndin viðgjörði í löglingssetuni 1919/20 umsókn frá djórakækninum um studning til gerð av bát. Báturin kostaði eftir ætlan djórakæknans 14.000 kr. Fíggjarnævndin kunði ikki mæla til, at umsóktu studningur verð veittur og heldur ikki lán.

Spurningurinn um stuðning til ralestar av bálinum fellur fyri ein part undir endurgjald fyri umveisur og praksis.

Ad 4. Ferðaendurgjaldið er óbroytt síðani 1940. Tað kundi tí verið rimiligt, um hetta varð bækkjað.

ad § 3. Um *praktisfirlitsmenninar* verður hildið hóskandi, at teir fáa eitt aldurstillegg.

1. viðgerð 2. mars. 2. viðgerð 8. mars og sama dag legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Aft:

Landsstýrið hevur í rúti 27. februar 1951 lagt fyri tingið málið viðvíkjandi roknan av lønaraldrí hjá núsitandi landsbókahaldara, lønarskipan djóralækuans og aldursviðbót vrukaræftirlitsmanna O. C. Mikkelsen, Karl Hermansens og Jørgen Bechs.

Fíggjarnevndin hevur viðgjørt málið og mælir tinginum til at samtykkja §§ 1 og 3, men kann ikki, sum málið liggur fyri, mæla til at broyta lønarskipanina hjá djóralæknanum.

Uppskot.

§ 2 gongur út í landsstýrisins uppskoti til lögtingslóg um broytingar og uppiskoyti til lögtingslóg nr. 16, 28. mars 1949, um løn tænaastumanna landsins sum broytt við lögtingslóg nr. 29, 1. mars 1950, og § 3 verður § 2.

3. viðgerð 8. mars 1951.

Broytingaruppskot

frá nevndini:

Í staðin fyri uppskotið í nevndarálitinum og broytingaruppskotið, dagfest 8. mars 1951, frá fíggjarnevndini verður sett:

Í uppskotinum frá landsstýrinum gongur út § 2, og í staðin fyri kemur:

§ 2.

Í lógarinnar § 4, 1. pt., verður sett aftrat:

„Núsitandi telefonstjóri fær fulla aldursviðbót“.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1951.

I lovens § 4, 1. stykke, tilføjes:

„Nuværende telefonbestyrer faar tillagt de fulde alderstillæg“.

§ 4.

Dette lov træder i kraft 1. april 1951.

Lógaruppskot landsstýrisins gr. 1 samtykt 22-0.

Bróytingaruppskot nevndarinnar samtykt 19-0.

Lógin í síni heild so bróytt samtykt 21-0.

47. Føroya Fiskasöla. (tingmál nr. 49/1950).

1951, 27. februar legði Th. Petersen, landsstýrismaður, fram so-
ljóðandi uppskot við viðmerkingum, d. 27. februar 1951:

Í eykatingsetuni apríl - maí 1948 samtykti tingið at heimila lands-
stýrið at geva Føroya Fiskasölu einkarsölurætt við ymiskum treytum.
Við skriv 11. august 1948 gav landsstýrið henda einkarsölurætt, soleiðis
at hann kann verða afturíkin við 3 mánaða ávaring til ein 1. januar.

Í tingsetuni 1949/50 viðgjörði tingið spurningin um bróyting í
reglum viðvíkjandi 1/F Føroya Fiskasölu, og samtykti tingið tá áheitan
á felagið um við lógarbróyting í felagnum at skípa so fyri, at 3 menns
frá Fiskivinnufelögunum fingu sæti í felagsins umboðsnevnd. Henda
áheitan varð ikki tikin til fylgju av aðalfundi í Fiskasölu, og er ú
eingin bróyting komin í lag.

Tann 16. august 1950 hevur Suðuroyar Fiskivinnufelag skrivað
Føroya landisstýri og Føroya Løgtingi um hetta mál, soleiðis sum hjá-
lagda skjál visir.

Somstundis sum hetta mál av nýggjum verður lagt fyri tingið
til viðgerðar, skal landisstýrið úttala, at tað má ásamast, at øllir partar,
ið hava lut í fiskivinnuni, sjálvandi hava størsta áhuga fyri, hvussu
skipað verður fyri. Tað var tí spell, at Fiskasölan ikki kom tinginum
á mál í fjór og bróytti felagsins lógir, so vinnumein komu í umboðs-
nevndina. Sum frammanundan frásagt hevur hetta felag ein einkar-
rætt, ið kann uppsigast við 3 mánaða ávaring til ein 1. januar. Tann
1. oktober í ár má tí stöða verða tikin til, hvussu het skal farast fram,
tí um felagið ikki sjálvt effilíkar til ið tingið heldur vera neyðugt, so
kann tingið við at uppsiga einkarrættin gjøgnumføra ein nýskipan
av hesum útlutningi.

Klagur yvir Fiskasölu hava verið nógvir. Sjálvandi verður

allíð okkurt skeið við eini so umfalandi nýggjari fyriføku, mer nú altani 3 ára starvið má kunna yvirleggjast, hvat ið skeið er, og hvat ið eigur at verða broytt.

Tað er nú øllum skiligt, at fríðrætlig arbeiðslikindi verða ikki í hesum máli, fyrr enn teir veðandi menninir til eina hvørja tíð kunna vera vitandi um, hvat ið fyriferst fiskasøluviðvíkjandi. Hetta sýnist nú bert at kunna gerast við, at teir fúa menn í stýrið. Sjálvandi erður fiskasølan eftir guldandi lóg fyrí, hvussu hon skipar seg, men sum beint nú er tíkið til, er at vóna, at hon, fyrí at arbeiðið kann vera í fríði og á hesa hátt fyrí alt okkara fólk, vil ganga undir at broyta skipan sína, so ikki verður neyðugt at síga einkarrætti av. Stýrið í fiskasølu er nú 5 menn. Landsstýrið mæltir til, at fiskasølan broytil sum skipan soleiðis, at av hesum 5 monnum velur fiskasølan 3, hjáir bóðir verða valdir av teim siglandi monnum, soleiðis at fiskimannafeløgini læði velja 1 man, og skipara- og navigatørfelagið samur við maskínist- og motorpassarafeløgum 1 man.

Uppskot.

1. Tingið heitir á Føroya Fiskasølu at broyta lógir sínar á fyrsta regnlíggj aðalfundi soleiðis, at av teim 5 monnum í stýrinum verða 3 valdir av Fiskasølu, 1 av fiskimannafeløgum og 1 av skipara- og navigatørfeløgum, maskínist- og motorpassarafeløgum. - Þess hvønn stýrslin verður valdur ein tilfaksmaður.
2. Verður áheitanin ikki tikin til fygis, fer landsstýrið undir kannan av, hvussu fiskasølan kann nýskipast á annan hátt. Umbodsmenn fyrí veðimenninir verða tilkalldir til samráðing. Málið verður so lagt fyrí Ólavsøkulingið.

Í viðgerð 4. mars og sama dag leggði tingformaðurin Føroya sáljóðandi stýri, d. 28. februar 1953 frá Føroya Javnaðarflokki, Sjálvstýrisflokkunum og Tjóðveldisflokkunum:

Undirritaðu Føroya Javnaðarflokkur, Sjálvstýrisflokkurinn og Tjóðveldisflokkurinn heita herið á broyðuð lógling um at avtaka „Føroya Fiskasølu“.

Tað er almenna kunnugt, at Føroya fiskimenn og ein stóur partur av úlgerðarmonnum við eru ónøgdir við „Føroya Fiskasølu“, soleiðis sum hon er skipað. Hetta vóru sli greiðir yvir, tá henda søla varð stovnað, men uppskot um, at fiskimenn skuldu eiga heiminin í stýri- og umbodsmannnevnd, fekk ongur sönndir á tingi tá.

Nú eru 3 ár umliðin, síðani fiskasølan fekk einkarrætti til alla sølu av salt- og klippfiski frá Føroyum, og eru allfningarnar móti fiskasølu verðnar fleiri og fleiri. Tað tykist eisini, at hesar allfningar eru væl grundaðar, bæði viðvíkjandi sjálvni sølu av fiski, har ið teir menn, sum stýra fiskasølu, hava verið ógviliga óhepnir, og eisini viðvíkjandi puljuprisum og avrokningarátt.

Tað síðsta, ið frell er um fiskasølu, er so blettisligt, at undirritaðu flokkar ikki kunnu forsvara yvirfyri almenninginum, at henda fiskasøla framvegis verður at síla við einkarrætti uppá sølu av salt- og

klippfiski. Tey smáputt, um at „heila á og biðja um“, sum landsstýrið skjýtur uppá, vita vit ikki föra til nakað, tí tað hevur tingið samtykt fyrr uttan úrslit. Vit mega tí krevja, at fiskasölin verður avtikin og nýggj söla slovnað.

8. mars legði fiskivinnunevndin fram soljóðandi

Neðurdátt:

Landsstýrið hevur við skriv av 27. februar 1951 lagt málið um Føroya Fiskasölin fyri tingið.

Fiskivinnunevndin, ið hevur haft málið til viðgerðar, hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Jens Chr. Olsen, A. Sørensen og Fr. Bláhamar) er samdur við landsstýrið, soleiðis at tað skjýtur upp. (Skrivið verður at taka upp í tingtíðindi).

Meirilutin mælir tinginum til at samtykkja uppskot landstýrisins.

Minnilutin (J. H. Danbjørg og S. P. Zachariassen) hava sítt egnu uppskot í málinum.

Uppskot:

I. *Frá meirilutanum (Jens Chr. Olsen, A. Sørensen og Fr. Bláhamar):*
Tingið samtykkir landstýrisins uppskot.

II. *Frá minnilutanum (J. H. Danbjørg og S. P. Zachariassen):*

Álagt verður Føroya Fiskasölin á fyrsta aðalfundi at broyta lógir felagsins sambært uppskot „II í aðru syflu“.

I aðru syflu:

Tingið samtykkir tað í lögtingstíðindi fyri 1949, síðu 140-147:

Føroya Fiskasöla“ við hesum broytingum:

„Í staðin fyri fyrsta stykki í § 11 verður sett: „Hvør limurin hevur eina atkvøðu“.

Í staðin fyri §§ 17 og 18 verður sett sum § 17:

„Stýrið verður at seta við 5 limum, 2 valdir av Føroya Fiskimannafelag og Suðuroya Fiskimannafelag, 1 av Føroya Skíparar og Navigatørfelag, 1 av Bærøernes Rederiforening, og 1 av Felag føroyskra trolaraeigara.“

Sum § 18 verður sett:

„Stjórnin selir stjórn og starvsfólk“.

Sum § 19 verður sett:

„Fyri starvið fær stýrið fastu samsýning, ið verður at seta av aðalfundinum“.

§ 21 verður § 20, § 22 verður § 21, § 23 verður § 22, § 24 verður § 23, § 25 verður § 24 og orðið „starvsnevnd“ broytt til „stýrið“, § 26 verður § 25, § 27 verður § 26 og orðað soleiðis:

Ímillum „gildi“ og „um“ verður sett:

„frá 1. januar 1952“.

- III. Álagt verður landsstýrinum at uppsiga einkaréttin hjá L/F Føroya Fiskasölu til sölu av salt- og klippfiski áðrenn oktober, um felagið ikki broytir felagslógir sínar sambært minniltauppskotið í „fyrstu syftu“.

2. viðgerð 9. mars og 3. viðgerð 10. mars 1951.

Uppskot minniltans II og III fall 8-0.

Uppskot meirilutans I samtykt 13--0.

48. Broytan í lóg nr. 36, 28. apríl 1908 om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme. (tingmál nr 50/1950).

1951, 28. februar legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 27. febr. 1951:

Sambært § 9 í „lov nr. 36 af 28. februar 1908 for Færøerne om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme hos husdyrene m. m.“ eru 4 limir í húsdjóranevndini. Hesir limir eru valdir, soleiðis at annaðurin (um ríkisumboðsmaðarin) er fastur limur og formaður.

Limir limirnir verða valdir soleiðis, at justisministerið (seinri landbrúksministerið) velur í lín og lögtingið tveir limir. Teir tríggir limirnir skulu allir hava bústað í Tórshavn og verða valdir fyri 3 ár.

Fyri sama tíðarskeiði velur justisministerið (seinri landbrúksministerið) og lögtingið hvør sín tillaksmaður.

Hetta ökið er nú verðið sermál, og hevur tingið tann 16. mars 1949 valt Jóhannes Dalsgaard, Hørvík, og Elías (Liggjas) Húsgarð, Syðrugøta, sum fastir limir av húsdjóranevndini.

Ríkisumboðsmaðurin hevur í skrivi tann 5. desember 1950 gjørt landsstýrið kunnugt við, at harra Húsgarð ikki afti at verið valdur, av tí at hann ikki hevur bústað í Tórshavn og so stalt ikki alltað kann vera til reiðar, tá ið fundir verða hildnir í nevndini, men heldur læm at sjálvt um harra Dalsgaard ikki býr í Tórshavn, so er tað so gott samband við Hørvík nú, at tað ikki kann vera nakað til hindurs fyri, at Dalsgaard er limur av nevndini.

Av tí at hetta ökið er yvirtikið sermál, heldur landsstýrið, at henda greinin í lógini eigur at verða broytt, soleiðis at ríkisumboðsmaðurin verður loystur úr starvinum sum formaður fyri nevndini.

Landsstýrið hevur gjørt harra ríkisumboðsmannin kunnigan

við hesa stöðu landsstýrisins, og hevði hann einki at siga ímóti henni.

Landsstýrið kann halda seg til tað, ið ríkisumboðsmaðurin hevur ført fram í framanfyri nevnda skrivi, ið verður viðlagt, viðvíkjandi bústað hjá limunum í búsdjóranevndini, og skal mæla tinginum til, at lógin verður broytt og á jour førd.

Vísandi til tað, ið framanfyri er flutt fram, skal landsstýrið seta fram

Uppskot

til

løgtingslóg um broytan í lov for Færøerne af 28. februar 1908 om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme hos husdyrene.

§ 1.

I lógarinnar § 9 verða 1. og 2. punktum broytt soleiðis:

„At stíla fyri almennari fyriskipan til at bóta um illa smittandi sótt búsdjóra millum (§ 10) liggur á eini nevnd við djóralækna lögtingsins sum formanni, landbúnaðarráðgevara lögtingsins sum næstformanni og 3 limum útpeikaðum av landsstýrinum; fyrj hesar limir verða samstundis tiltaksmenn útpeikaðir. Limirnir og tiltaksmenn teirra skulu hava bústað í Tórshavn.“

§ 2.

I lógini verður „justitsministeriet“ og „amtmanden“ broytt til „landsstýret“, og „statskassen“ og „amtsfonden“ verður broytt til „landskassen“.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

løgtingslov om ændring i lov for Færøerne af 28. februar 1908 om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme hos husdyrene m. m.

§ 1.

I lovens § 9 ændres 1. og 2. punktum til:

„Ledelsen af de foranstaltninger, der iøvrigt vil være at træffe af det offentlige til bekæmpelse af udbrudt smitsom sygdom blandt husdyr (§ 10), påhviler en kommission, bestaaende af lagtingets dyrlæge som formand og lagtingets landbrugskonsulent som næstformand samt 3 af landsstýret udpegede medlemmer, for hvilke der samtidig udpeges suppleanter. Medlemmerne og disses suppleanter skal have bopæl i Tórshavn.“

§ 2.

I loven ændres „justitsministeriet“ og „amtmanden til „landsstyret“, og „statskassen“ og „amtsfonden“ ændres til „landskassen“.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

1. viðgerð 5. mars. 2. viðgerð 8. mars og 3. viðgerð 10. mars 1951.

Broytingaruppskot

frá H. Djurhuus o. fl.:

§ 1 verður orðað soleiðis:

„Leiðslan av teim fyriskipanum, sum annars verða at seta í verk av tí almenna fyrj at forða, at smittandi sótt millum húsdjórini breiður seg (§ 10), verður í hondunum á eini nevnd við landbúnaðarráðgevara lögtingsins sum formanni og 1 av landsstýrinum valdum monnum, og fyrj hvønn av teimum verur stýrið samstundis tiltaksmann.

Limirnir og teirra tiltaksmenn skulu hava bústað í Tórshavn.

§ 1 altíttles saaledes:

„Ledelsen af de foranstaltninger, der iøvrigt vil være at træffe af det offentlige til bekæmpelse af udbredt smitsom sygdom blandt husdyrene (§ 10), påhviler en kommission, bestående af lagtingets landbrugskonsulent som formand samt 1 af landsstyret udpegede medlemmer, for hvilke der samtidig udpeges suppleanter.

Medlemmerne og disses suppleanter skal have bopæl i Thorshavn.

Broytingaruppskotið samtykt 19 - 0.

Lógaruppskotsins gr. 3 samtykt 19 - 0.

Lógaruppskotið í síni heild samtykt 20 - 0.

49. Fyrirspurningur til landsstýrið.

(tingmál nr. 51/1950).

1951, 1. mars lögdu Føroya jaynaðarflokkur, Sjálvstýrisflokkurin og Tjóðveldisflokkurin fram seltjóðandi fyrirspurning til landsstýrið: d. s. d.:

Hvat hefur landsstýrið gjört og hvað ætlar landsstýrið at gera fyri at mótarbeiða prís-vøkstrinum og skapa javnvág millum prísir og lönir á sjógv og landi, so tann arbeiðandi fjöldin ikki verður at sita við skerdum luti, men fær fulla samsýning fyri dýrtíðina?

Einasta viðgerð og yvir til næsta mál á dagsskránni 7. mars 1951.

50. Lögtingslóg um loyvi til ábyrgd fyri láni til Fuglafjarðar kommunu. (tingmál nr. 52/1950).

1951, 5. mars legði lögmaður fram uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 5. mars 1951:

Fuglafjarðar kommuna hevur í skrivi dags. 21. desember 1950 vent sær til landsstýrið og greitt frá, at útreiðslurnar til havnabyggingina hava verið 50.000 kr. út yvir lann áselja peningin 1.000.000 kr. Av hesum er kommunan komin í afluðhond við rindan av byggipeninginum til Kampsax við um 15.000 kr., sum nú við rentum eru komnar upp á um 50.000 kr. Tá samstundis hevur gingið torført við at fáa skattaeflirstöðurnar inngoldnar, er kommunan eisini komin í afluðhond við rindan av rentum og avdrátti til sparikassan. Hesar rentur eru nú um 45.000 kr. umframt avdrátt 25.000 kr. Kommunan hevur fingið ríkisstudningin til havnabyggingina, sum eru 250.000 kr., men skal hesin peningur í síni heild ganga inn sum avdráttur uppá havnalánið. Umframt er lögtingsstudningurin uppá 50.000 kr., sum eisini gongur inn sum avdráttur.

Kommunan hevur roynt at fáa ein part av hesum peningi leysan til rindan av skuldini til Kampsax og renturnar til sparikassan, men er helta principielt ikki gjørligt.

Kommunan hevur eina skuld uppá um 1,2 mill. kr., sum, tá hesir eykaavdráttir ganga frá, kemur niður í um 900.000 kr. viðroknað skuldini hjá elverkinum.

Tá ikki er gjørligt hjá kommununi í lötuni at rinda skuldina til Kampsax, sum nú verður kravd goldin beinan vegin, og renturnar til sparikassan, sum eisini verða kravdar goldnar við tað sama, hevur

kommunum í skrivi, dags. 28. februar í ár, sökt um loyvi at taka lán í sparikassanum uppá 100.000 kr. til afturrindan í 1 ár og um lögtings-ábyrgd fyri hesum láni. Kommunan hevur í fíggarættlan síni fyri 1951 sett av til rindan av hesari skuld avdrátt 25.000 kr., og hevur hon samstundis fyri árið 1951 áhiknað um 50.000 kr. meira enn í 1950 og sett líkuingarprosentin upp frá 8 í fjór til 9 í ár.

Av skattaeflirstöðum eigur kommunan útistandandi 100.000 kr., og er roknað við, at somu eflirstöðar verða eftir við árs enda.

Landsstýrið heldur møguleika vera fyri, at kommunan fer at koma burtúr úr peningatreka, hon nú er í, um hon fær hetta lán. Henni eigur at verða treytað at halda skatlaprocentin so høgum, at hon á fíggarættlanini fyri fyrstkomandi árin, til hetta lánið er goldið, setir av í minsta lagi 25.000 kr. árliga til avdrátt av hesum láni, umframt rentur og nóg mikið til rindan av rentum og avdráttum uppá hini lánini, hon hevur.

Afturat verður treytað, at lánið bert verður nýtt til rindan av skuldini til Kampsax og rentur til sparikassan fyri árið 1950, soleiðis at møguligt avlop verður nýtt til lutvísu rindan av avdrátti.

So stutt setur landsstýrið fram

Uppskot

til

løgtingslóg um lán til Fuglafjarðar kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at geva Fuglafjarðar kommunu loyvi til at taka lán í Færø Amts Sparekasse upp til 100.000 kr. og fingsins vegna taka ábyrgd fyri hesum láni.

§ 2.

Henda lóg fær gildi heinan vegin.

Farsløg

til

lagtingslóg om laan til Fugleffjord kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at give Fugleffjord kommune tilladelse til at optage laan i Færø Amts Sparekasse op til 100.000 kr. og til paa lagtingets vegne at garantere for dette laan.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 2. mars, 2. viðgerð 9. mars og 3. viðgerð 10. mars 1951.
Uppskot landsstýrisins samtykt 19-0.

51. Broytan í tollógini. (tingmál nr. 53/1950).

1951, 6. mars legði Th. Petersen, landsstýrismaður, fram sotiðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 6. mars 1951:

Viðurskiðlini í innlendis príslagi eru so broytt í seinastu tíðini, orsakað av tí óvanligu heimsstöðu vegna kríggsdubbing o. s. fr., at neyðugt gerst hjá okkum best gjørligt at forða fyri fyristandandi prís-vökstri á neyðsynjarvörum.

Tað, sum higar til er roynt fyri at halda vöruprísun niðri, er eina mest við prísansing at avmarka og skerja handilsvinning, við hámarks-prisum, -vinningum, freylum og øðrum forskriftum at forða fyri at forbrúkarin verður útnyttaður.

Hesi tiltøk eru sjálvandi neyðug, men sum alla aðrastaðnis kann eitt eftirlit vanliga ikki rökka longur enn til útlandsins fakturapris fob ella eif. Eru hesir ymiskir, verða útsöluþéttir tað eisini, um ikki hámark verður sett.

Út frá hesum sjónarmiði má tað haldast neyðugt at gera einu meira munandi tiltøk, sum heinleiðis lætta um húsarbaldið og serliga hjá húsmonnum við smáum inntökum, at teir ikki verða tyngdir av prís-vökstri á neyðsynjarvörum.

Kostnaðurin av at halda tilfar vörur niðri má so heldur falla uppá størri inntøkur og vörur, sum tola at bera tilsvarendi eykagjald.

Tær vörur, sum í fyrstu syftu eiga at verða hildnar í lágum prisi, sum serligar stórar nýtsluyörur, verða *mjólk*, *hveiti* og *margarin*. Eisini kann nevast, at prísurin á Suðuroyar kolinum ikki eigur at fara upp, so undir somu skipan eigur at koma at styðja kolanámummen við tilskoti til props, soleiðis sum tingið fyrr hevur gjørt.

Um *mjólkina*: Víst verður á skriv, dagfest 24. januar 1951, frá prísráðnum um hetta mál. Føroya jarðarráð hevur haft málið til viðgerðar og samtykt, at geva hesum uppskoti sítt viðmæli, og leggur ráðið aftrað, at teir halda teir mjólkaprísir, prísráðið her hevur skolið upp, vera hóskandi, og mælir ráðið til, at studningur verður latin til mjólkurhandilin og mjólkaframleiðarar uttan mun til inntøku keyparans. Landshandilsstjórin hevur sagt landsstýrinum frá, at krøftfóður-prísirnir eru nógv lækkandi, og seliga er klid lækkað ógvuliga væl meira enn byggskrá og oljukörur. Um prísirnir skulu haldast niðri á 55 oyru pr. fóðureind, má ein rokna við einum árligum studningi til hetta uppá:

byggskrá	kr.	32.500,-	
klid	kr.	110.000,--	
oljukörur	kr.	21.000,	
-----			falt kr. 163.500,-

Fyri mjólkina kemur so harafturat tann heinleiðis studningurin, so roknað má við at skula nýta kr. 300.000, ella kanska meira til hetta endamál, fyri at halda tann plan, ið uppsettur er í hjúlagda skjali, merktur A til D. Tó at hetta er stór peningagædd, mælir landsstýrið tinginum til at ganga hesa leið.

Um *hveiti*: Árliga forbrúkið av hveiti var 1850 tons fyrí 1950. Eitt tilskot uppá 25 oyru pr. kg. vil kosta 470.000 kr. árliga, men vil eisini gera, at prístalið verður 5 slig lægri. Natúrligt var at givið nakran studning, men skal landsstýrið ikki í hesi syftu koma nærri inn uppá hetta, men mælir tinginum til, at teir ymisku studningar verða fyrisetil við kunngerð, eftir at landsstýrið hevur fingið viðmæli frá fíggjarnevndini.

Um *margarin*: Til sjálva margarinsöluuna ella framleiðsluna heldur landsstýrið seg ikki kunna mæla til at geva beinleiðis studning. Harafturímóti heldur landsstýrið, at tað er beint at geva tilskot til ta innfluttu margarínuoljuna, so hendu vöra, ið verður nýtt at siga í hvørjum húsarhaldi í stóran mun, ikki viðvarandi hækka í prisi øllum húsarhaldum til stóran skaða. Helst skuldi prisurin á margarín ikki farið upp um tað, hann nú er komin til, og so má tilskotið til oljukeyp rætta seg hareftir.

Væl kann verða, at tað kundi verið rætt at tikið onkra aðra vöru inn undir studningsveitan, og fyrí at kunna hjálpa har, sum mest kemur at leika á, mælir landsstýrið tinginum til, at hetta verður avgjørt við kunngerð aftaná fíggjarnevndarsamtykt.

--- --
Inntøkurnar til at víga upp móti hesum útreiðslum mugu, sum omanfyri ummælt, takast frá inntøkum og vörum, sum kunna bera eykagjald, tí tær eru ikki so neyðugar í dagligum húsarhaldi. Um tam partin, ið skal takast frá størri inntøkum, skal landsstýrið seta fram uppskot til lögtingsskattalógina frá fíggjarnevndini.

Landsstýrið setir her fram uppskot til eina eyka-tollinntøkutóg, soleiðis at tann tollur, ið kemur inn av hesari lóg, er ætlaður til at lækka prisin á teimum mest neyðsyntu vörum.

Um tær ymisku greinirnar skulu gerast hesir viðmerkingar:

Til nr. 17: Skreytvörur o. a. í lógini frá 1950, nr. 23, dagfest 11. februar, er tikið við „Kandelabrur, lampettir og ljósastakar,“ meðan allir aðrir lutir, sum t. d. amplar, ljósakrúnur o. l., borðlampur, kuplar og skermar eru tollfríir. Hetta heldur landsstýrið ee skeiðt, og setir tí uppskot um, at allir lutir hesum viðvíkjandi koma undir toll.

Í nevndu lóg frá 1950 er komið at standa eitt komma í staðin fyrí punktum í seinastu reglu, soleiðis at onkur kundi bilðið, at orðini: „hvot tað so er virkað av“ einans föra aftur til tað, ið er nevnt aftaná „jólapynt“. Hetta hevur óivað ongantið verið ættanin, og setir landsstýrið fram uppskot um broytan av hesum, soleiðis at eingin misfatan kann koma.

Deildin: Manufakturvörur: nr. 36 til 40, verður umskipað.

- nr. 36: Gólvteppir og gólvteppifoy verður hækkað til 20 pst.
- nr. 37: Spunnir lutir eiga at koma inn undir tollin, eins og tógv og tráður.
- nr. 38: Silkisokkar eiga framvegis at hava tann størsta tollin 25 pst.
- nr. 39: Línoleum og voksúkur eigur at hækkað til 10 pst.
- nr. 40: Landsstýrið heldur, tað er rætt, at allar manufakturvörur koma

undir tollin, við nökrum fáum undantökum. Tá ið gamli tollurinn uppá silki-meturvörur o. a. er lækkaður frá 25 pst. til 15 pst., so er tað fyrri at gera starvið lættari fyrri teir, ið rokna út, li nú verða allar manufakturvörur veruliga roknaðar til eins hædd nemliga 15 pst.

nr. 48: a. Tað er neyðugt bæði at royna at lækka mjólkaprísir og veita li heimligu framleiðsluni so miklan stuðul, at hon ikki minskar burtur. Hóast blíkkamjólkinn í mongum föri má sigast at vera ein neyðsynjarvöra, hevur landsstýrið hildið tað vera ikki órímiligt við einum gjaldi uppá 10 oyru av blíkkinum at vinna ein munagóðan stuðul til føroysku mjólkina, tó so-leiðis at prísurin á mjólkablíkkum ikki av li hækkar, av li sölugóðin verður at skerja tilsvaraði.

nr. 48: b. Innflutningurin av solum keksum og serliga dýrum bisquitts er vaksin so ovurhonds tey seinri árin, at rímiligt er, at hesin heldur ónyttugi innflutningur fær ein lítlan toll til bata fyrri neyðsynjarvörum.

nr. 49: Elíngarísir eigur at vera tollaður, eins og

nr. 70: Móblar og móblalutir.

Landsstýrið setir li fram hesi lógaruppskot:

I. Løgtingslóg um tilskotsrindan til neyðsynjarvörur.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað til at geva tilskot til framleiðslu ella innflytan av vörum, ið kunna hava ávirkan á tað dagliga húsarhaldið.

§ 2.

Tilskotsrindan kann einans verða givin, tá lögtingsins figgjarnevnd hevur givið sítt tilmáli.

§ 3.

Tilskotsrindanin má hakla seg innan fyrri tær eykainntökulógir, tingið hevur samtykt.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtingslov om ydelse af tilskud til nødnendighedsvarer.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at bevilge tilskud til fremstilling eller indførsel af varer, der kan faa indvirkning paa den daglige husholdning.

§ 2.

Tilskudsydelsen kan kun gives, efter at lagtingets finansudvalg har givet sin anbefaling dertil.

§ 3.

Tilskudsydelsen maa holde sig indenfor de af lagtinget vedtagne ekstraordinære indtægtslove.

§ 1.

Denne lov træder i kraft straks.

II. Lögtingslóg um broytn í lögtingslóg nr. 23, 11. februar 1950, um innflutningsgjöld o. a.

§ 1.

I § 1 í lögtingslóg nr. 23, 11. februar 1950, um innflutningsgjöld o. a., seiðis sum hon er broytt við lögtingslóg nr. 58, av 7. september 1950, jvf. lögtingslóg nr. 66, 6. oktober 1950, verða gjörðar hesar broytingar:

Undir grein nr. 17 gongur út: „Kandelabrar, lampettir, ljósastakar“, og í staðin verður sett: „Öll stög av lampum, ljósakrúnum, kandelabrum, lampettum, ljósastakum, amplum, lyktum, neourörum, standarlampum, klaverlampum, skriviborðs- og náttborðs- og öðrum lampum, eisini borðlampum, og lutir til hesar, lampukaplar og lampuskermar, hetta um tað er í tilgjörðum ella lutvís tilgjörðum líki.“

Undir somu grein nr. verður sett punktum aftaná „spegl og annað“ í seinastu reglu. Restin av greinini gongur út, og í staðin verður sett: „Innflutningsgjaldið viðvíkí øllum í hesi grein nr. nevndu lutum, óansað hvat teir eru virkaðir av“.

Deildin „Manufakturvörur“ grein nr. 36—40 verður broytt til

MANUFAKTURVÖRUR:

nr. 36: Gólvteppir og gólvteppitoy av virðinum 20 pst.

nr. 37: Tógv og trád, við undantök av sutursilki, fiskisnörir, tógverk og seglgarn av virðinum 15 pst.

NB. Spunnir lutir av náttursilki og kunstsilki lata toll sum av garni.

Aðrir spunnir lutir eru frír fyri toll.

nr. 38: Linoleum og voksdukur av virðinum 10 pst.

nr. 39: Sokkar og hosur, ið sum heild ella fyri ein part eru gjörðir av náttúr- ella kunstsilki, undanfikið 1) elastikksokkar og 2) sokkar og hosur av ull ella vegetabílskaum eyni við uppseymaðum ella knýttum skreyti av kunstsilki, tá ið silkið í mesta lagi er 6 pst. av úlfarsvektini av virðinum 25 pst.

nr. 40: Allar aðrar manufakturvörur, herundir

meturvörur, teikolasja og klæðnings-
stykkir o. a., burtursæð frá tilfari við hes-
um undantökum: fílt tilsett við tjörn, t.
d. til skípaforhúðing, takleggning, ísoler-
ingsfílt o. t., nótir og liðug fiskagörn,
hessian, segl og presendingsdúkur, grínur
og gjördir, tvistar, tvistburturkast og
valt av virðinum 15 pst.

Viðm.: Vörur, ið eru gjördar av plastik
ella öðrum kunsttilfari, verða tollaðar
sum manufakturvörur. Tað er eingin
treyt, at vöran er bundin ella vovin.

Aftaná nr. 48 verður sett sum nýtt greinir.:

- nr. 48, a: „Blikkamjólk og rómi, bæði undir her-
metiskum lukki, ella í aðrari pakking“ 1 kg. 0,30 kr.
Aftaná viðmerkingin til nr. 48 verður
sett sum nýtt
nr. 48, b: „Kökur, biskuits, vaffur og tilíkt, unda-
antikið ósötaða skípskeks av virðinum 15 pst.

Undir nr. 49 verður sett aftaná „Sjokulátu
og sjokulátavörur“ „etingar-ísur“.

Sum nýtt greinir, 70 verður sett:
„Möblar og lutir til möblar, harundir
krumbúðarmontur, eisini við glasuppsæt-
tingum av virðinum 15 pst.

§ 2.

Frammanfyri nevndu broytni gjöld verða uppkravd frá og við
7. mars 1951 av allari vöru, sum uppkrevjingarvaldið ikki hevur givið
innflytarinum loyvi frítt at ráða yvir (gjaldskvittan ella útflyggingar-
loyvi ikki skrivað), hóast innflytanin hevur verið fyri 7. mars 1951.
Landsstýrið verður heimilað at geva undantak, har serligar umstøður
gera tað neyðugt ta fyrstu vikuna.

§ 3.

I § 10 i lögtingslóg nr. 23, 11. februar 1950, verður gjörd henda
broyting:

Undir § 10 c. verður skoytt uppi aftaná „sjokuláta og sjokuláta-
vörur“ „etingar-ísur“, og gjaldið hækkast til 1 kg. 3 kr.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

*Lagtingslov om ændring af lagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 om
indførselsafgifter m. v.*

§ 1.

I § 1 i lagtingslov nr. 23. af 11. februar 1950 om indførselsafgifter m. v., saaledes som den er ændret ved lagtingslov nr. 58 af 7. september 1950, jfr. lagtingslov nr. 66 af 6. oktober 1950, foretages følgende ændringer:

Under lbn. 17 udgaar „Kandelabre, lampetter og lysestager“, og i stedet indsættes: „Alle slags lamper, lysekroner, kandelabre, lampetter, lysestager, ampler, lygter, neourør, stænderlamper, klaverlamper, skrivebords-, natbords- og andre bordlamper samt dele hertil, lampekupler og lampeskærme, alt saavel i færdig som i ufærdig stand“.

Under samme lbn. sættes punktum efter „spejle m. v.“ i sidste linje. Resten udgaar, og i stedet indsættes: „ Afgiften angaar alle under dette lbn. anførte varer uanset stoffets art.“

Gruppen manufakturvarer lbn. 36—40 ændres saaledes:

„MANUFAKTURVARER

lbn. 36: Gulvtæpper og gulvtæppetøj af værdien 20 pct.

lbn. 37: Garn og traad med undtagelse af sutur-silke, fiskesnører, tovværk og sejlgarn.. af værdien 15 pct.

Ann.: Spindestoffer af natursilke og kunstsilke afgiftsberigtiges som garn. Andre spindestoffer er afgiftsfrie.

lbn. 38: Linoleum og voksdug af værdien 10 pct.

lbn. 39: Strømper og sokker, naar de helt eller delvis bestaar af natur- eller kunstsilke, undtagen 1) elastikstrømper og 2) strømper og sokker af uld eller vegetabiliske stoffer med ibroderede eller stukne forsiringer af kunstsilke, naar silken højst udgør 6 pct. af stoffets vægt af værdien 25 pct.

lbn. 40: Alle andre manufakturvarer, herunder melervarer, trikotage og klædningsstykker m. v., uanset materialets art, med undtagelse af filt, imprægneret med tjærestoffer, f. eks. til skibsførhudning og tagbeklædning, isoleringsfilt eller lign., fiskenet og færdige fiskegarn, hessian, sække, sejl, og presenningsdug, grøner og gjorder, tvist og tvistaffald samt vat... af værdien 15 pct.
Ann. Varer, der bestaar af plastik eller andre kunststoffer, afgiftsberigtiges som manufakturvarer. Det er ikke en betingelse herfor, at varen er strikket eller vævet“.

- Efter lbn. 48 indsættes som nyt lbn.:
- lbn. 48 a: Kondenseret mælk og fløde snavel
under hermetisk lukke som i andre pak-
ninger 1 kg 0,30 kr.
Efter anmærkningen til lbn. 48 bliver ind-
sat som nyt lbn.:
- lbn. 48 b: Kager, kiks, biskuits, vafler og deslige,
undtagen usødede skibskiks af værdien 15 pct.
Under lbn. 49 indføjes efter „Chokolade
og chokoladevarer“ „konsum-is“.
Som nyt lbn. 70 tilføjes:
- lbn. 70: Møbler og møbeldele, herunder butikks-
montrer ogsaa med glasopsats af værdien 15 pct.

§ 2.

Foranstaaende ændrede afgifter opkræves fra og med den 7. marts 1951 af alle varer, der ikke af de afgiftsopkrævende myndigheder er tilladt udleveret indførerne til fri raadighed (afgiftskvittering eller udleveringstilladelse ikke udstedt), uanset om indførelsen maatte have fundet sted inden 7. marts 1951.

Landsstyret bemyndiges til at give dispensation, hvor særlige omstændigheder gør det nødvendigt i den første uge.

§ 3.

I § 10 i Jagtingslov nr. 23 af 11. februar 1950 foretages følgende ændring: Under § 10 c indføjes efter „Chokolade og chokoladevarer“ „konsum-is“, og afgiften forhøjes til 1 kg. 3,00 kr.“

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

1. 2. og 3. viðgerð 6. mars 1951.

Lógaruppskot landsstýrisins gr. 1--2 samtykt 21--0.

Lógaruppskot landsstýrisins gr. 3--4 samtykt 15--6.

Lágin í síni heild samtykt 15--0.

Lógaruppskot landsstýrisins II var sett undir atkvöðu við navna-
kalli:

Já: Jens Chr. Olsen, P. Petersen, M. Holm, T. Samuelson, Joh. Poulsen, O. E. Joensen, A. Djurhuus, H. Iversen, S. Ellefsen, Fr. Blé-
hamar, A. Sørensen, R. Long, Th. Petersen, S. Danielsen og H. Djurhuus.

Nei: Dam, Gregaard, Kallsoy, Davidsen og Henriksen.

Ikki: Danbjörg, H. við Högarðalsá, Davidsen og D. Danielsen.

Burtur: E. Wang.

Lógaruppskotið samtykt 15--5.

52. Lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til l/f Føroya Fiskasölu. (tingmál nr. 54/1950).

1951, 7. mars legði Th. Petersen, landsstýrismaður, soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 7. mars 1951:

Landsstýrið hevur fingið soljóðandi bræv frá l/f Føroya Fiskasölu, dagfest 2. februar 1951:

„Vit loyva okkum við hesum at heita á Føroya Landsstýri um at leingja lögtingslóg nr. 48 av 8. juni 1950 um garanti fyri láni til l/f Føroya Fiskasölu, stórt 10 mill. kr., til finansiering av klippfiska- og saltfiskaframleiðsluni í 1950 til eisini at umfata fiskin, sum verður fiskaður í 1951.

Tað seinasta av tí fiski, sum er landaður í 1950 -- ikki íroknað trolaralandingar í desember 1950 -- rokna vit við fer av stað í mars/apríl. Frá trolarum var landað um 3.500 tons í desember/januar. Nakað av hesum fiski fer av stað í mars sum klippfiskur, men ber tað ikki í lötuni til at siga, nær tað seinasta fer.

Eisini loyva vit okkum at heita á Føroya Landsstýri um at virka fyri, at tann samsvarandi statsgarantiarin, sum í lötuni er uppá 6 mill. kr., og er galdandi til 31. mars 1951 verður 1) longdur til 31. mars 1952 og 2) hækkaður frá 6 mill. kr til 10 mill. kr.“

So stalt mælir landsstýrið tinginum til at samtykkja lögtingslóg, ið gongur fiskasölu á mót, tí neyðugt er at royna at fáa mest gjørligt av peningi fyri at kunna stýðja fiskaframleiðsluna við.

Uppskot:

Lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til l/f Føroya Fiskasölu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað lögtingsins vegna at veita garanti og at góðkenna lánitreytirnar fyri láni til l/f Føroya Fiskasölu upp til 10 mill. kr. til finansiering av klippfiska- og saltfiskaframleiðsluni í 1951.

§ 2.

l/f Føroya Fiskasöla gevur seg undir tær eftirlitsfyriskipanir, sum landsstýrið heldur verða neyðugar fyri at tryggja best møguliga skipan av tí í § 1 nevndu finansiering.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Løgtingslov om garanti for laan til L/f Føroya Fiskasöla.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa lagtingets vegne at meddele garanti for et laan til L/f Føroya Fiskasöla op til 10 mill. kr. til finansiering af klipfiske- og saltfiskeproduktionen i 1951.

§ 2.

L/f Føroya Fiskasöla vil have at underkaste sig de kontrolleranstaltninger, som landsstyret sköner paakrævet for at sikre den bedst mulige gennemførelse af den i § 1 nævnte finansiering.

§ 3.

Denne lov træder straks i kraft.

1. viðgerð 8. mars. 2. viðgerð 12. mars og sama dag legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Neondarálit:

Løgtingið ætlar tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot um lögtingslóg um ábyrgð fyri láni til L/f Føroya Fiskasölu.

3. viðgerð 13. mars 1951.

Lógaruppskot landsstýrisins samtykt 20—0.

53. Lögtingslóg um skatt til landskassan.

(tingmál nr. 55/1950).

1951, 8. mars legði Th. Petersen, landsstýrismaður, soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. sama dag:

Landsstýrið mæltir tinginum til, at beinleiðis skattur fyri skattaárið 1951/52 verður útskrivaður eftir somu reglum, sum vóru galdandi sbr. lögtingslóg nr. 25, dagfest 21. februar 1950.

Vísandi til tingmál nr. 53: „Broytlan í tollógini“ setir landsstýrið fram uppskot um at áleggja ein eykaskatt uppá 15 pst. av skatt-

innan, soleiðis at henda eykainntöka verður einans at nýta til tilskotsrindan, sbr. lögtingslóg nr. 10, dagfest 6. mars 1951.
 Fram uppskot um at áleggja ein eykaskatt uppá upp til 15 pst. av skatt-

*Uppskot
 til
 lögtingslóg um skatt til landskassan.*

§ 1.

Fyri skattaárið 1951/52 verður inntökuskatturinn til landskassan útskrivaður eftir teimum reglum, ið standa í lóg nr. 202 frá 15. maj 1939, soleiðis sum henda lóg er broytt við lögtingslóg nr. 25, dagfest 21. februar 1950, við niðanfyri ásettu broyting:

„Í 2. pt. í § 2 í lögtingslóg nr. 25, 21. februar 1951 verður strikað:

„Utan mun til inntökuhæddina, givin ein frádráttur uppá 25 kr.“ og verður sett í staðin:

„Har inntökan er minni enn 7.000 kr. givin ein frádráttur uppá 35 kr., og har inntökan er 7.000 kr. ella meira givin ein frádráttur uppá 25 kr.“

§ 2.

Til tilskotsrindan til neyðsynjarvörur sbr. lögtingslóg nr. 10, dagfest 6. mars 1951, verður útskrivaður ein eykaskattur, ið fellur til gjaldingar saman við vanliga landsskattinum. Hesin skattur verður útroknaður soleiðis:

Av øllum inntökum yvir 10.000 kr. verður frádrigið skattinum 185 kr. og verður av restini galdið

har inntökan er 10.000 kr.	men minni enn 15.000 kr.	5 pst.
har inntökan er 15.000 kr.	men minni enn 20.000 kr.	10 pst.
har inntökan er 20.000 kr.	og meira	15. pst.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

*Forslag
 til
 lagtingslov om skat til landskassen.*

§ 1.

För skatteaaret 1951/52 udskrives indkomsskatten til landskassen efter de regler, som indeholdes i lov nr. 202 af 15. maj 1939, saaledes som denne lov er ændret ved lagtingslov nr. 25 af 21. februar 1950, men følgende ændring:

I § 2, 2 stk., i lagtingslov nr. 25 af 21. februar 1951 udgaar:

„uden hensyn til indtægternes størrelse et fradrag paa 25 kr.“ og indsættes i stedet for:

„naar indtægten er under 7.000 kr. et fradrag paa 35 kr., og naar indtægten er 7.000 kr. eller derover et fradrag paa 25 kr.“

§ 2.

Til tilskudsydelse til nødvendighedsvarer, jfr. lagtingslov nr. 10 af 6. marts 1951 udskrives en ekstraordinær skat, som forfalder til betaling samtidig med den ordinære landsskat. Denne skat udregnes saaledes:

Af alle indtægter over 10.000 kr. fradrages i den beregnede skat 185 kr. og erlægges af resten

naar indtægten er	10.000 kr.	men mindre end	15.000 kr.	5 pct.
naar indtægten er	15.000 kr.	men mindre end	20.000 kr.	10 pct.
naar indtægten er	20.000 kr.	og derover		15 pct.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 8. mars, 2. viðgerð 14. mars og sama dag legði fúggjar-nevndin fram söljóðandi

Neðdarúlit:

Meirilutinn (Hákur Djarhuus, Poul Petersen, Johan Poulsen, A. Djarhuus og A. Sörensen) mælir tinginum til að samþykkja landsstýris-uppskotid til lögtingslóg um skatt til landskassan.

Minnilutinn (P. M. Dam og Johan Kallsoy) vísir á tær stóru uppgávur, ið standa fyri, og sum krevja ovurstóran pening. Nevnast kann byggingin av kostskúla og bygningum til hægri skúlan, landssjúkrahúsið, lögtingshús, telefonstöð, umsitingarhús, stuðning til ymisk nýggj arbeiðir og fyrítökur o. s. fr.

Fyri at fáa tað neyðturvuliga uppískoyti til at loysa besar og aðrar uppgávur, selir minnilutinn framt eflirfylgjandi innfökuuppskot.

Tá ið dýrtíðin nerverar hin minnimentu so hart, at hann hevur lítill ráð at rinda stóran skatt ella at bera vörudýrkandi toll, verður skotið upp at broyta lógina um beinleiðis skatt soleiðis, at tær fyrstu 6.000 kr. verða dýrtíðarviðgjörðar, og at givin verður ein skattalætta uppá 35 kr. uppá barnið undir 15 ár, meðan samfundis verður skotið uppá, at stórinntøkurnar ikki fravegis kunna eiga frammihjáættin at sleppa frá at skatta av peningi, ið ofla er margfalt so stóru sum öll skattainntøkan hjá vanligum fiski- og arbeiðsmanni. Byrgt fyrj hesum seinasta við, at eingin skal hava loyvi at taka meiri frá inntøkuni enn ein til dýrtíðarviðgerðina svarandi pening (nú 6.000; 285×100).

Broytingin av skattalógini fyri beinleiðis skatti og einkarsölu-uppskotini verða mett at geva um 1.200.000 kr. aftaná, at tær smærri inntøkurnar hava fingið ein lætta uppá stívar 300.000 kr.

*Uppskot.**I. Frá meirilutanum (Hákon Djurhuus, Poul Petersen, Johan Poulsen, A. Djurhuus og A. Sörensen):*

Meirilutin skal mæla tinginum til at samtykkja landsstýrisuppskotið til lögtingslóg um skatt til landskassan.

II. Frá minnilutanum (P. M. Dam og J. Kallsoy):

- I. Í tingtíðindi fyri 1949, síða 53, við teirri broyting:
Í staðin fyri „25 kr.“ í seinastu setning í § 1 verður sett: „35 kr.“.
- III. í sama tingtíðindi síðu 57 um einkarhandil við tubbakki.
- IV. í sama tingtíðindi síðu 59 um lögtingsins einkarhandil við motorakførum, elektriskum maskinum og lutum v. m.

Broytingaruppskot

frá D. P. Danielsen og H. við Høgadalsá:

- Í 2. grein, 2. stk. ganga út orðini „20.000 kr. og meira 15 pst.“
Í staðin verður sett:
20.000 kr. — 50.000 kr. (15 pst.).
50.000 kr. og meira (20 pst.).

3. viðgerð 15. mars 1951.

Broytingaruppskot

frá Dam og Kallsoy:

1. Í § 1 í: III. uppskoti til lögtingslóg um einkarhandil við tubakki verður sett „1951“ í staðin fyri „1950“.
Sum § 7 í sama uppskoti verður sett: Hendi lóg kemur í gildi beinanvegin.
2. Í § 7 í: IV. uppskoti um lögtingsins einkarhandil við motorakførum, elektriskum maskinum og lutum v. m. verður „1950“ broytt til „1951“.

Minnilutauppskot pt. I (tingtíðindi 1949 bls. 53) fall 8 — 0.

Broytingaruppskot til gr. I minnilutauppskot pt. III (tingtíðindi 1949 bls. 57) sett undir atkvøðu við navnaskali:

Ja: J. H. Danbjörg, P. M. Dam, Jens Chr. Olsen, S. P. Zachariasen, M. Holm, J. Fr. Øregaard, Johan Kallsoy, J. P. Davidsen, Hans Iversen, J. P. Henriksen, Hama við Høgadalsá, D. P. Danielsen og Hákon Djurhuus.

Ikki: P. Petersen, T. Samuelson, Joh. Poulsen, O. F. Joensen, A. Djurhuus, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar, A. Sörensen, R. Long, Th. Petersen og Sören Danielsen.

Birtur: Einar Waag.

Uppskotið samtykt 13—0.

gr. 1 so broytt samtykt 13—0.

gr. 2 og 3 samtykt 13—0.

gr. 4 fall 6—0.

gr. 5 og 6 og broytingaruppskot til gr. 7 samtykt 13—0.

Lógin so broytt samtykt 13—0.

Minnilufauppskot pt. IV og broytingaruppskot til pt. IV fall 7—0.

Broytingaruppskot frá D. P. Danielsen og Hannus við Högadalsá til gr. 2 í lógaruppskotinum fall 8—0.

Lógaruppskot landsstýrisins í síni heild samtykt 20—0.

54. Broytan í kommunalu skattalógini.

(tingmál nr. 56/1950).

1951, 8. mars legði Th. Petersen, landsslýrismaður, fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 7. mars 1951:

Landsstýrið leggur her fyrí tingið uppskot til broytingar í kommunalu skattalógini frá 12. mars 1923 við hesum viðmerkingum:

Men, sum í virki teirra hava rakstraramboð — skip, maskinur, hús o. a. —, fáa so stórar skattafriar avskrivningar, at skattainntøka teirra í vissum førum verður eingin. Í slíkum førum verður avskrivningin ikki nýtt til tað tilætlaða endamál, at stímhra og verða lögð niður fyrí seinri at geva eiganum høvi til at endurnýggja, men verður ein partur av hesari avskrivning nýttur til egið uppihald. Fyrí at koma Uttan um henda skeivleika verður mælt til at broyta avskrivningarreglurnar so leiðis, at egið brúk teirra í hvassu er verður skattað.

Líkningarráðið hevur fyrr skotið uppá, at gera revsingarreglurnar meira smidligar, men fekk áheitanin ongur sönndir hjá tinginum tá. Landsstýrið er samt við líkningarráðið í, at hetta er neyðugt, og verður lagt aftrat, at landsstýrið heldur heinst vera, at bert ein stovnur fær myndugleika til at áleggja möguligar sektir, og liggur næst til, at hetta verður líkningarráðið.

Ávísandi fræmmanfyri stundandi verður sett fram soljóðandi

Uppskot

til

lögtingslög um brogtan í lög nr. 76 frá 12. mars 1923 um kommunala skattaáflkning.

§ 1.

Í lög nr. 76 frá 12. mars 1923 um kommunala skattaáflkning verða gjörðar þessar breytingar:

Aftrátt 11. grein, 1. pt. a. verður sett:

„: tö verður ekki löyvt meira afskrivað, enn at skattleggjandi inntökan er eins hög og egð brúk“.

Í 44. grein, 1. punktum, verður aftaná „bedre vidende“ sett: „ella grovum óskeyni“.

Í sama punktum verður strikað: „straffes med til kommunens kasse at böde den besvegne skats beløb 10 gange“, og verður sett í staðin: „verður eftir ávgerð líkningarráðsins sektaður við upp til 16 ferðir tann svikaða skatt“.

Í síðsta punktum í sama grein verður „kommunalbestyrelsen“ broytt til „líkningarráðið“.

§ 2.

Henda lög kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

lögtingslov om ændring i lov nr. 76 af 12. marts 1923 om den kommunale beskatning.

§ 1.

Lov nr. 76 af 12. marts 1923 om den kommunale beskatning ændres saaledes:

I § 11, 1. stk. a, tilføjes

„: dog må afskrivningen ikke være større, end at den skattepligtige indtægt er lige saa stor som privatforbruget.“

I § 44, 1. punktum, indskydes efter „bedre vidende“, „eller grov uagtsomhed“.

I samme punktum indgaar: „straffes med til kommunens kasse at böde den besvegne skats beløb 10 gange“, og indsættes i stedet for: „straffes efter ligningsraadet's bestemmelse med at böde den besvegne skats beløb indtil 10 gange.“

I samme paragrafs sidste punktum ændres „kommunalbestyrelsen“ til „ligningsraadet“.

§ 2.

Denne Lov træder straks i kraft.

1. viðgerð 8. mars. 2. viðgerð 12 mars og sama dag legði fíggingarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit og brogtingaruppskot:

Mælt verður til at samtykkja landsstýrisins uppskot í lögtingsmáli nr. 56/1950 av 7. mars 1951 um broytni í kommunalu skattalógini.

3. viðgerð 13. mars 1951.

Brogtingaruppskot

frá nevndini:

Í uppskoti landsstýrisins av 7. mars 1951 verður sett frammaan fyri „Aftanat 11. grein, 1. pelli, a. . .“ — „I § 11, 1. stykke, a. . . .“ ávikavíst:

„Aftaná“ (Opholdskommunen) í § 1, 1. punktum verður sett:

„Forsyrgjari, ið flytir til aðra kommunu fyri at søkja sær arbeiði har, er framvegis einans skattaskyldugur í síni heimstaðarkommunu, soleingi hann heldur hús í henni.“

„Forsørgere, som tager ophold i anden kommune for at søge arbejde, er fremdeles udlukkende skattepligtige i sin hjemstedskommune, saalænge de fører husholdning i denne.“

Undirbroytingaruppskot

frá nevndini:

Ímillum orðini „heimstaðarkommunu“ — „hjemstedskommune“ og „soleingi“ — „saalænge“ verður sett: „í Føroyum“ — „paa Færøerne“.

Undirbroytingaruppskotið samtykt 16—0.

Broytingaruppskotið samtykt 16—0.

Landsstýrisins uppskot gr. 1—11 samtykt 19—0.

Lógaruppskotið í síni heild samtykt 19—0.

55. Mál viðv. lendingum, dyrkingar- og samferðsluvegum. (tingmál nr. 58/1950).

1951, 9. mars legði havna- og veganevndin fram soljóðandi

Alit A:

Havna- og veganevndin hevur í hesi tingsetu viðgjört umsóknir um stúdning til lendingar og brýr og aðrar umbøtur við lendingar.

Í seinastu tingsetu samtykti Lögtingið eftir uppskoti nevndar-

31. — Lögtingstíðindi 1951.

innar at játtaðir studningar til lendingaumbötur skuldu bert galda fyri tað fíggjarárið, ið byrjaði í somu tingsetu, játtanin var samtykt og tað eftirfylgjandi. Nevndin er samd um, at sum umstøðurnar eru, og við tað at lítill manning er á verkfrøðingarskrivstovuni, og arbeiðiskraftið sum trýtur í nógvum kommunum um summarið, er nættast, at játtanirnar standa við í longri tíðarskeið enn omanfyri frásagt.

Viðv. teim studningum, ið eru settir upp í gomlum prísnum mæli nevndin til, at teir verða umskrivaðir til n. pr. sbr. prístalið pr. 31/12 1950.

Uppskot:

- A. Allir studningar, ið uppsettir eru í gl. pr. verða umskrivaðir til n. pr. samsvarandi prístali pr. 31/12 1950.
- B. 31. mars 1952 fara allar játtanir, samtyktar áðrenn tingsetuna 1946/47, úr gildi.
- C. Tær játtanir, ið enn standa frá tingsetuni 1946/47 1949/50 og tær, ið verða samtyktar í hesi tingsetu, fara úr gildi 31. mars 1951, og annars verða lendingajáttanir bert at galda fyri ta tingsetu, játtanin verður samtykt og ley tvey eftirfylgjandi ár.

Studningar, ið verða játtaðir yvir 2 ella fleiri fíggjarár verða guldandi 2 fíggjarár út yvir tað árið seinasti partur av játtanini fellur til gjaldingar.

D. Nýjjáttanir eru:

Kommuna	Studningur er til:	Studn. er % av kr.
Fugloyar	Brúingurð við lendingina í Hattarvík, og breiðkan av bátadrátti sama stað. $\frac{3}{4}$ av 6000 Til at fullgera lending við Trøllagjógv, Hattarvík $\frac{3}{4}$ av 3000 Motorspæl í Hattarvík $\frac{3}{4}$ av 3500	12.500,-
Svínoyar	Lending í Svínoyarvík	12.500,-
Viðareiðis	Av standandi studningi til <i>Viðareiðis kommunu</i> (lending í Fystvík) verður at flyta peningahædd, ið svarar til $\frac{3}{4}$ av kr. 35.000, (n. pr.) til leingjan av lendingarbrúgv við Leilið 16 m.	
Mikladals	<i>Mikladalur:</i> Fykastudn. til lendingina og studning til framhald $\frac{3}{4}$ av 4000 <i>Trøllanes:</i> Studningar til rennistrong. . . $\frac{3}{4}$ av 10000	14.000,—
Húsa	<i>Sgøradalur:</i> Leinging av lending og umvæling av bátadrátti (20.000 kr. um árið í 2 ár) $\frac{3}{4}$ av 20000	20.000,-

Klakksvíkar	Av standandi studningi til Klakksvíkar kommu til útfyllan á Stongunum, kr. 12.000,- gl. pr. verða af flyta til lending á Norðoyri kr. 4000,- gl. pr.	
Fuglafjarðar	Verjugarð við lendingina á Hellunum $\frac{3}{4}$ av 3500	3.500,—
Sunda	Breiðkan av brúnni á Oyri (15.000 kr. um árið í 2 ár)	15.000,—
Eiðis	Leingjan av beyggju í Svínáum	8.000,—
Gjáar	Eykastudning til spæt, drátt og lending.....	14.700,—
Haldórsvíkar	Lending við Rangagjógv í Tjörnuvík.....	4.000,—
Kaldbaks	Útbyggjan av Bliggjarstöð	10.000,—
Nólsoyar	Verju uttanfyri bryggjuna.....	1.500,—
Bliggjar	Uppgongd og drátt í Gásadalí	10.000,—
Hóvs	Havnina í Høvi (25.000 kr. um árið í 2 ár)	25.000,—
Porkeris	Bötan um drátt við Heyggsneyst, Porkeri....	8.000,—
		158.700,—

Afturat hesum koma so niðanfyri nevndu studningarveitingar, ið eru játtaðar áður fyri áramál; tann peningahædd, sum viðvíkir fliggjarárinum 1951/52 er førd út:

Götu	Bringarð við Stórufles, Syðrugötu játtað 1948/49. (30.000 kr. um árið í 5 ár)	30.000,—
Kvívíkar	Bryggja á Válinum, játtað 1948/49. (30.000 kr. um árið í 4 ár)	30.000,—

Broytingaruppskot

frá S. Ellefsen, Hans Iversen, P. Petersen og A. Djurhuus.

Sum nýtt pkt. E í uppskotinum verður sett:

Til koyrikal í Sörvági verður studningur $\frac{3}{4}$ av kr. 7.000 n. pr. endurnýggjaður.

Broytingaruppskot

frá Iversen, A. Djurhuus og S. Ellefsen.

Sum nýtt punkt F í uppskotinum verður sett:

Álagt verður landsverkfrøðingsskrivstovuni at kanna og seta fram kostnaðarætlan sambært umsókn frá íbúgvarum á Ströndum, viðv. lendingarviðurskiptum í Heyggsstöð á Ströndum, til komandi Ólav-sökuting.

Broytingaruppskot

Frá allari neyndini:

Sum nýtt punkt G undir lendingum verður sett:

Eftir umsókn frá 5. februar 1951 frá sóknarstýrinum fyri Fugloyar kommunu verður standandi studningur:

Avlop Lending á Helli, Kirkju 1944/45	800,-	kr.
Drátt á Kirkju 1946/47	3.000,—	kr.

	gl. pr.	3.800, kr.

at flyta til rennustrong frá lendingini niðan til húsini.

Allt B:

Havna- og veganevndin hevur í hesi tingsetu viðgjört umsóknir um studning til dyrkingarvegir og samferðsluvegir.

Við tað at tann tíðarfreist, sum selt er fyri nýtslu av játtaðum studningum til vegir, fer at roynast ov stutt, setir neyndin samsvarandi tí, sum fram er ført viðvíkjandi leingjan av tíðarfreistum fyri studningum til lendingar, niðanfyrj standandi

*Uppskot*I. *Frá minnilutunum (J. Fr. Öregaurd):*

Minnilutin skal föra fram:

Skálafjørðurin og Funningsfjørðurin eru á ymiskan hátt av teimum bestu í Føroyum. Tað er tí av stórum týdningi at fáa vegasamband millum hesar báðar firðir. Í mong ár er einki gjört við vegagerð millum fjørðar. Elduvíkar kommuna, sum eigur ógjörðan veg ca. 13 km., er ein ógvuliga lítil kommuna og kann ikki ætlast at vera fœr fyri at gera henda veg eftir vanligum freytum og enn og minni átaka sær viðlíka hald av honum.

Minnilutin heldur, at tað er ein landsuppgáva at lúka hesa uppgávu og vil so stutt mæla tinginum til at lata vegin gera fyri lögtingsins rokning og setir fram fylgjandi:

Uppskot

Tingið letur tað av Fjørðarvegnum, sum liggur í Elduvíkar kommunu, gera fyri tingsins rokning, um Elduvíkar kommuna ynskir tað. Játtað verður í komandi fíggjarári til hetta arbeiði kr. 15.000, . Viðlíkahald av hesum vegi verður at gjalda av lögtinginum.

II. *Frá allari neyndini:*

- A. Allir studningar, ið uppsettir eru í gl. pr. verða umskrivaðir til n. pr. samsvarandi prístali pr. 31. 12. 1950.
- B. 31. mars 1952 fara allar játtanir, samtyktar undan tingsetuni 1946/47, úr gildi.
- C. Tær játtanir, ið enn standa frá tingsetunum 1946/47 1949/50 og tær, ið verða samtyktar í hesi tingsetu, fara úr gildi 31. mars 1951, og annars verða játtanirnar til dyrkingarvegir og samferðsluvegir bert at galda fyri ta tingsetu, játtanin verður samtykt og tvey eftirfylgjandi ár.

D. *Nýjjáttanir til dyrkingarvegir eru:*

Kommuna	Studningurin er til	studn. er % av kr.
Svínoyar	Veg yvir á Dal	$\frac{3}{4}$ av kr. 3.000, -
	Veg í úlbögerðir	$\frac{3}{4}$ av kr. 2.000, -
	Veg í Handansgerði	$\frac{3}{4}$ av kr. 2.000,---
	-----	7.000,---
Viðareiðis	Umvøling av Dalavegnum	10.000,---
Húsa	Til 45 m av gjördum vegi á Syðradali	1.600,---
Leirvíkar	Veg inn eftir garði	10.000,--
Göta	Dyrkingarvegir	10.000,---
Nes	Til ovara veg á Glyvrum $\frac{3}{4}$ av kr. 12.000,---	
	Til Gerðisvegin á Toftum $\frac{3}{4}$ av kr. 4.000,---	
	Til Hviltavegin á Toftum $\frac{3}{4}$ av kr. 3.000,---	
	-----	19.000,---
Sjóar	Veg frá lendingarbrúnni á Morskranesi niðan í samferðsluvegin	5.000, -
Eiðis	Hövuðsumvøling av vegi oman á Møl	10.000,---
Funnings	Dyrkingarveg í Funningsi	5.000,
Gjáar	Veg fram í Dalagerði og veg cystur undir Hamara	10.000, -
Saksunar	Framhald av vegi við Svartá	3.000, -
Kvívíkar	Veg yvir á Heygun	4.000,---
Kaldbaks	Veg frá húsum Aage Vesturskarðs til húsini hjá B. Wang	4.000,
Nólsoyar	Veg í bygðini	5.000,--
Miðvágs	Framhald av Kálvalíðsvegnum $\frac{3}{4}$ av 10.000	
	Framhald av vegi n. í Blulág. $\frac{3}{4}$ av 5.000	
	Framhald av vegi í Eggjatrönni $\frac{3}{4}$ av 4.000	
	-----	19.000,
Sands	Veg Traðir- Royndarbrúkið	8.000,--

Skopunar	Veg til Lykkjuvatn	8.000,—
Hvalbiar	Vegir í Sandvík	5.000,—
Porkeris	Framhald av vegi í tí cystara bönum.....	8.000,—
Vágs	Veg til Fámara og norður í Dal	18.000,—
Sunnbiar	Framhald av Akrahyrgisvegnum	16.000,—
Tilsamans		185.000,—

E. kommuna	Nýjáltunir til samferðsluvegir eru: Stundaningurin er til	stundn. er % av kr.
Nes	Veg frá oljubryggjuni í Söklarfirði	15.000,—
Haldórsvíkar	Samferðsluvegir í kommununi	10.000,—
Hvalvíkar	Veg Hvalvík—Hósvík	30.000,—
Kvívíkar	Leynar—Skælingsvegin	5.000,—
Sands	Breiðkan av vegnum Sand—Skopun.....	10.000,—
Froðbiar	Óravík—Hóvsvegin	10.000,—
Porkeris	Umvöling og breiðkan av vegnum Porkeri— Vág	10.000,—
Sunnbiar	Víkarbyrgi—Vött	5.000,—

Frá meirilutanum (J. Fr. Øregaard, P. Petersen, J. H. Danbjørg og J. Kallsoy):

Götu	Til framhald av Skípanesvegnum	30.000,—
Tilsamans		215.000,—

Frá meirilutanum (J. H. Danbjørg, J. Fr. Øregaard, J. Kallsoy og A. Djurhuus):

Sum nýtt pkt. F í uppskotinum verður sett:

100.000 kr. verða at seta burtur av til tunnell millum Hvalba—Tvöroyri sum fyrsta part av eini 5-ára ætlan. Landsverkfrøðingsskrivstovuni verður álagt at fáa tilboð frá svenskm, norskum og danskum byggifelögum, sum eru serkønir í tunnellbygging.

Frá minnilutanum (Kallsoy, Øregaard og Danbjørg):

Sum nýtt pkt. G.b verður sett:

- Til vegagerð í Fugloyar kommunu verða játtadar $\frac{3}{4}$ av 10.000 kr.
- Til Porkeris kommunu $\frac{3}{4}$ av 8.000 kr. til veg til Lars Müllers træ.

2. viðgerð 10, 3. viðgerð 13. mars 1951.

Álit A. Lendingar: peltini A. B. C. samtykt 22 -0.
D. samtykt 22 -0.

Broytingaruppskot E. samtykt 22 -0.
F. samtykt 22 -0.
G. samtykt 22 -0.

Álit B. Vegir: peltini A. B. C. og D. og E. samtykt 21 -0.

Broytingaruppskot frá Öregaard:

viðv. Fjarðarvegnum fall 8--0.

viðv. Skipanesvegnum fall 8--0.

Broytingaruppskot frá Danbjörg pelti F. (tunnel) fall 9- 0.

Broytingaruppskot frá nevdini pelti G. (Fugloy) fall 10—0.

56. Sjúkrahúsbyggingin. (tingmál nr. 59/1950).

SÍ SKJAL NR. 6.

1951, 12. mars legði R. Long, landsstýrismaður, fram tingmál: Sjúkrahúsbyggingin við soljóðandi fylgiskrivi, d. 5. mars 1951:

Í 1947 vendi tann setti amtslæknin, P. Dahl, yvirlækni, og lækna-felagið sær til tingið og bóðu tingið, sum tá viðgjörði byggjætlanir til sjúkrahús í Vágum og í Suðuroy, luku aftur til viðgerðar at fáa eina heildarætlan fyri sjúkrahúsviðgerð í Føroyum, soleiðis sum skotið hevði verið til í 1938. Teir mæltu til at miðað varð imóti at fáa eitt miðstöðu-sjúkrahús við serfrøðisdeildum,

- 1) skurðardeild,
- 2) heiluvádeild,
- 3) radiologiska deild,
- 4) cygna-, næsa-, oyra og hálsdeild og
- 5) sinnissjúkra- og lápulíngadeild.

Teir mæltu til, at samsfundis varð farið undir bygging av hesum sjúkrahúsi og nýggjum sjúkrahúsi á Tvöroyri. Lögtingið tók væl undir við umsóknini, og samtykti at veita fyri árið 1943 300.000 kr. til sjúkrahúsbygging og bað amtslæknan fáa til vega tekning og kostnaðarættan

til áðurnevndu sjúkrahús. Landsnevndin (landsstýrið) varð biðin skipa fyri, at byggingarnar vorðu framlar.

Sjúkrahússtýrið vendi sær til Salling-Mortensen byggingameistarar, sum gjørdi tekning og kostnaðarættan til sjúkrahús á Tvøroyri. Danska ríkisstýrið og ríkisdagur játtaðu at byggja hetta sjúkrahús aftan kostnað fyri Føroyar. Tað var ætlað at skula kosta 1,1 millión krónur eftir danskum prísum ella 1,5 millión eftir føroyskum kostnaði. Salling-Mortensen varð síðan biðin gera uppskot til miðstöðusjúkrahús, sum hann eisini gjørdi, og verður her víst til bræv frá sjúkrahússtýrinum, dagl. 21. jan. 1950, til landsstýrið (*fylgiskjal 1*).

Salling-Mortensen gjørdi 3 uppskot:

- 1) Umbygging av og nýbygging til núverandi sjúkrahús í Sandagerði,
- 2) Bráðfengis umvøling av hesum sjúkrahúsi og síðan nýbygging leysa av tí,
- 3) Nýbygging á øðrum stað (Marknagili). (*Fylgiskjal 2, 3, 4 og 5*).

Endalig stóða varð ikki tikið lá til nakað av hesum uppskotum, og málið kom ikki til viðgerðar á tingi.

Seinni sama ár varð sjúkrahússtjóri Warming frá Gentofte amts-sygehus biðin koma higar at mæla um tey trý uppskotini, og hevur hann í juni mánaða verið á fundi við sjúkrahússtýrið her og síðan givið skrivligan úrskurð í málinum (*fylgiskjal 6*). Hann mælir til at taka uppskot 1.

7. december 1950 skrivar sjúkrahússtýrið aftur landsstýrinum og greiðir frá, at ein meiriluti (4 av limunum) nú mæla til at bygt verður eftir uppskoti 1, meðan ein av limunum (N. P. Holm, eygnalækni) mælir til, at bygt verður undir fjallinum. (*Sí fylgiskjølini 7 og 8*).

Landsstýrið gevur meiriluta sjúkrahússtýrisins viðhald, at út frá teim sjónarmiðum, sum lögð eru fram í skrivi Warnings stjóra, eru óráð í einari tíð við so ringum pengaváðnum sum nú at fara undir eina bygging uppá meir enn 13 milliónir kr., tá ið eitt fullt nýtt nýmótans sjúkrahús fyri 8,5 millión kr. fæst við umbygging av og tilbygging til núverandi sjúkrahús í Havn. Landsstýrið vil tó ikki í hesi tingsetu seta fram endaligt uppskot um peningalægging til byggingina, men eftir at hava kunnað møguleikarnar fyri eika uppskot til Ólavsökutingið. Av tí at niðurlagdar eru 559.155 kr. til sjúkrahúsbygging og longu hevur verið drúlað væl so leingi, vendir stýrið sær kortini til tingið og biður um, at stóða verður tikið til, hvar sjúkrahúsið skal verða bygt eftir einari av teimum 3 ættanum, so beinanvegin kann verða lavið undir ein av teim smærri, men neyðsýntu byggingum.

Uppskot.

1. Tingið samtykkir, at miðstöðusjúkrahús Føroya verður bygt í Sandagerði eftir uppskoti 1 frá Salling-Mortensen sjúkrahúsbyggingameistarar

2. Landsstýrið verður heimilað at leyva útgjald av tí peningi, sum avsettur er til sjúkrahúsbygging, um sjúkrahússtýrið setir fram ynski um at farið verður beinanvegin undir bygging av einstökum pørtum av tí ætlaðu nýbyggingini.
3. Landsstýrið verður biðið til Ólavsökutingið at seta fram uppskot til lingsins víðari peningaúleggjan til sjúkrahúsbyggingina.

Sí skjal 6.

1. viðgerð 13. mars og sama dag legði figgjarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit.

Landsstýrið hevur í ríði av 5. mars 1951 lagt fyri tingið lögtingsmál nr. 59/1950 um sjúkrahúsbygging við uppskoti um nú beinanvegin at avgera, hvar landssjúkrahúsið skal standa, at landsstýrið skal verða heimilað at útleggja av tí peningi, sum avsettur er til sjúkrahúsbyggingina, um sjúkrahússtýrið setir fram ynski um beinanvegin at fara undir bygging av einstökum pørtum av tí ætlaðu nýbygging, og at landsstýrið verður biðið um til Ólavsökutingið at seta fram uppskot til til lingsins víðari peningaúleggjan til sjúkrahúsbyggingina.

Nevndin mælir tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot — tó við fyrivarni viðvíkjandi stöddini av sjúkrahúsdeildunum.

2. viðgerð 14. mars og 3. viðgerð 15. mars 1951.
Uppskot nevndarinnar samtykt 18--0.

57. Desisióin av lögtingsroknskapinum.

(tingmál nr. 60/1950).

1951, 12. mars legði figgjarnevndin fram soljóðandi

uppskot:

Figgjarnevndin hevur haft til viðgerðar málið um desisióin av lögtingsroknskapum og skal seta fram fylgjandi:

32. — Lögtingstíðindi 1951.

I. *Uppskot
til
desisíón av*

- 1) Roknskapin fyri lönjavnargrunn skipsfiskimanna fyri árinum 1948 og 1949.
- 2) Roknskapin fyri Føroya vanlukkutrygging fyri árinum 1948 og 1949.
- 3) Roknskapin fyri Bróstsjúkrahúsið í Hóydølum fyri árinum 1948 og 1949.
- 4) Roknskapin fyri Lærernes Pensjonsfond fyri árinum 1948 og 1949.
- 5) Roknskapin fyri Fonden for forulykkedes efterladte fyri árinum 1948 og 1949.
- 6) Roknskapin fyri Skúlabókagrunnin fyri árinum 1948 og 1949.
- 7) Roknskapin fyri Lagtingets Studenterkursus fyri árið 1948.
- 8) Roknskapin fyri Amtsfatigkassen fyri árið 1948.
- 9) Roknskapin fyri Færøernes offentlige vareforsyning fyri árinum 1/4-48-31/3-49 og 1/4-49-31/3-50.
- 10) Roknskapin fyri Føroya skjalasavn fyri árinum 1/4-48-31/3-49 og 1/4-49-31/3-50.
- 11) Roknskapin fyri Føroya landsbókasavn fyri árinum 1/4-48-31/3-49 og 1/4-49-31/3-50.
- 12) Roknskapin fyri Føroya skúlagrunnur fyri árinum 1948 og 1949.
- 13) Roknskapin fyri Grunnur til keyp av skúlabókum til fátæk børn fyri árinum 1948 og 1949.
- 14) Roknskapin fyri Effirlønargrunnur realskúlans fyri árinum 1948 og 1949.
- 15) Roknskapin fyri Pastor Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat fyri árinum 1948 og 1949.
- 16) Roknskapin fyri Vaag Sogns Elektricitetsværk fyri árinum 1948 og 1949.
- 17) Roknskapin fyri Klaksvík Sogns Elektricitetsværk fyri árið 1948.
- 18) Roknskapin fyri Sörvágs elektricitetsværk fyri árið 1949.
- 19) Roknskapin fyri Sands havn fyri árinum 1948 og 1949.
- 20) Roknskapin fyri Skopunarfærð havn fyri árinum 1948 og 1949.
- 21) Roknskapin fyri Vestmanna havn fyri árinum 1948 og 1949.
- 22) Roknskapin fyri Haldórsvíkar havn fyri árinum 1948 og 1949.
- 23) Roknskapin fyri Kollafjarðar havn fyri árinum 1948 og 1949.
- 24) Roknskapin fyri Sörvágs havn fyri árið 1949.
- 25) Roknskapin fyri S/S „Smírl“ og M/S „Ternan“ fyri árið 1/4-48-31/3-49.
- 26) Roknskapin fyri Færøernes Kirkefond fyri árið 1948.
- 27) Roknskapin fyri Landskassan fyri árið 1948 og januar kvartal 1949.
- 28) Roknskapin fyri Dronning Alexandrines Hospital fyri árinum 1/4-45-31/3-46 og 1/4-46-31/3-47.
- 29) Roknskapin fyri Sjúkrahúsið í Suðuroy fyri árinum 1/4-45-31/3-46 og 1/4-46-31/3-47.
- 30) Roknskapin fyri Klaksvíkar sjúkrahús fyri árinum 1/4-45-31/3-46 og 1/4-46-31/3-47.

Roknskapirnir verða góðkendir.

*Uppskot
til
deðisiún av*

- 1) Roknskapin fyri Dronning Alexandrines Hospital fyri árið 1/4—17
31/3 18.
- 2) Roknskapin fyri Froðbøar sóknar ravnagnsverk fyri árið 1947.
- 3) Roknskapin fyri Klakksvíkar havn fyri árið 1948.
- 4) Roknskapin fyri Klakksvíkar og Suðuroyar sjúkrahús fyri árið
1/4—47—31/3—18.

Roknskapirnir verða góðkendir við meiriláti av revisor tilskilaðu viðmerkingunum.

2. viðgerð 13. mars og 3. viðgerð sama dag.

Uppskot nevndarinnar I samtykt 17—0.

Uppskot nevndarinnar II samtykt 20—0.

58. Lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til Tórshavnar kommunu. (tingmál nr. 61/1950).

1951. 12. mars legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 10. mars 1951:

Tórshavnar býráð hevur í skrivi, dagfest 28. februar 1951, heitt á landsstýri um at leggja fyri tingið umsókn um lögtingsábyrgd fyri einum láni upp á 500.000 kr., ið nýtast skal til útbyggjan av nýggja ravnagnsverkinum í Gundadali.

Býráðið upplýsir, at tað hevur fingið tilsagn um lán frá Statsmálisten for Livsforsikring, Keypmannahavn, men ein av treytunum fyri lánið er at lögtingsábyrgd verður útvegað.

Upplýsast kann, at treytnar eru hesar:

1. Lánið verður bert givið móti lögtingsábyrgd.

2. Lánið verður útgaldið til kups 90,91 ella við 154,550 kr.
3. Lánið verður at afturrinda í 30 ár við 1/60 hálvárliga.
4. Rentan, sum verður at gjalda umframt avdráttin, verður í teim 13 fyrstu hálvársterminnum 2½ prosent hálvárliga, og síðani í yri restina av lániðini 2 pst. hálvárliga av restskuldini til eina og hvørja tíð. Tann effektiva rentan verður eftir frammufyri nevndu freytum 2¾ pst. hálvárliga.

Landsstýrið er sinnað til at geva býráðnum leyvi til upptöku av hesum láni og setir fram soljóðandi

Uppskot

til

Løgtingslóg um ábyrgd fyri láni til Tórshavnar kommunu

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað landskassans vegna at taka ábyrgd fyri einum láni upp til kr. 500.000,— í „Statsanstalten for Livsforsikring“ til Tórshavnar kommunu til útbyggjan av úbyggja rannagnsverkinum í Gundadali.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Lagtíngsløv om garanti for laan til Thorshavns kommune

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa landskassens vegne at garantere for laan op til 500.000 kr,— i Statsanstalten for Livsforsikring til Thorshavns kommune til udvidelse af det nye elektricitetsværk i Gundadali.

§ 2.

Denne Lov træder straks i kraft.

1. og 2. viðgerð 13. mars og 3. viðgerð 14. mars 1951.

Uppskot landsstýrisins samtykt 18—0.

59. Lögtingslóg um avgjald uppá motorakför.

(tingmál nr. 61/1950).

1951, 12. mars legði Th. Petersen, landsstýrismaður, fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 12. mars 1951:

Tað er vorðið landsstýrinum kunnugt, at prisurin uppá brúktar bílar so við og við er vorðin óvurhøgur, ja, tað eru dømir um, at maður, ið hevur fingið innflutningsloyvi til nýggjan bíl, hevur fingið meira fyri tann gamla bílin, eum tann nýggi kostar honum.

Landsstýrið heldur tí, tað er beint at álagt verður gjald til tað almenna, tá bílur verður skrásettur av nýggjum til annan ávara.

Upplýst skal verða, at tað seinasta ár eru skrásettir av nýggjum um 600 bílar. Tá gjald verður, er væntandi, at hetta tal fer nakað munandi niður, og eisini vil hetta kunna gera, at eigarar røkja teirra bílar befrí.

Landsstýrið setir uppskot um at leggja avgjald á hvørja fyrsta skráseting 20 pst. og á hvørja fylgjandi 10 pst. av virðinum. Henda inntøka ætlast nýtt í samband við lóg nr. 10 um tilskotsrindan til neyðsynjarvörur.

Uppskot til

Lögtingslóg um avgjald uppá motorakför.

§ 1.

Við motorakför meinst í hesi lóg vagnar og syklur, ið drívast av maskinu og eru ætlað til flutning av fólki ella góðsi, undantikið traktorar, lokomobilar, búnaðarmaskinur, maskinur til vegarbeiði, jarnbreytarvagnar og teir vagnar, teir flyta fram og spurvagnar.

§ 2.

Við fyrstu skráseting her í landinum verður ikki avgjald latið sambært hesi lóg. Við fyrstu umskráseting verður goldið 20 pst. gjaldskylduga virðinum og við allar seinri umskrásetingar verður goldið 10 pst. av gjaldskylduga virðinum.

Gjaldið verður goldið av tí, ið fer motorakför umskrásett.

Tað gjaldskylduga virðið er tann peningahædd, ið keyparin letur fyri motorakfarið. Peningahæddin skal verða váttað bæði av seljara og keypara.

§ 3.

Tað er ein freyt, fyrí at skráseting kann fara fram, at tað verður víst váttan vísandí, at skyldug gjöld eru goldin.

Landsstýrið ásetir nærri reglur fyri uppkrevjan av gjaldinum.

§ 4.

Brot móti hesum reglum verður harlað við sekt, ið fellur til landskassan, um ikki størri straffur er uppiborin.

Geyur nakað við svik í huga skeiða vátlan (§ 2, 3. þefi), verður hann al íðóna eykabót, í minsta lagi munin millum vállaða og veruliga keypslupening.

Málini verða al viðgera sam lögreglumál.

§ 5.

Tey í hesi lóg munröddu gjöld falla í landskassan og vilja vera al nýta til tilskotsrindan til neyðsynjarvörur sambært lögtingslóg nr. 10, 6. mars 1951.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

Lagtingslov om afgift paa motorkøretøjer

§ 1.

Ved motorkøretøjer forstås i denne lov vogne og sykler, som bevæges ved maskinekraft og er bestemt til befordring af personer eller gods, undtagen traktorer, lokomotiler, landbrugs- og vejbejdningsmaskiner, jernbanevogne og de af disse fremførte vogne samt sporvogne.

§ 2.

Den første indregistrering her i landet er fritaget for afgift efter denne lov. Ved første omregistrering erlægges 20 pst. af den afgiftspligtige værdi, ved alle senere omregistreringer erlægges 10 pst. af den afgiftspligtige værdi.

Afgiften erlægges af den, i hvis navn motorkøretøjet er omregistreret.

Den afgiftspligtige værdi er det beløb, som køberen betaler for motorkøretøjet. Beløbets størrelse skal bekræftes saavel af sælger som af køber.

§ 3.

Det er en betingelse, for at omregistrering af motorkøretøj kan finde sted, at der forevises attest for at skyldige afgifter er erlagt.

Landsstyret fastsætter forøvrigt de nærmere regler for afgiftens opkrævning.

§ 4.

Overtrædelse af disse bestemmelser straffes med bøder, der tilfalder landskassen, for saa vidt ikke højere straf er forskyldt.

Afgiver nogen i svigagtig hensigt fejlagtig erklæring (§ 2, 3. stk.), vil vedkommende idømmes en tillæggsbøde af mindst forskellen mellem angiven og virkelig købsum.

Sagerne behandles som politisager.

§ 5.

De i denne lov indeholdte afgifter tilfalder landskassen og vil være at anvende som tilskud til nødvendighedsvarer jfr. lagtingslov nr. 10 af 6. marts 1951.

§ 6.

Denne lov træder i kraft straks.

1. og 2. viðgerð. 13. mars og sama dag legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Nevndarálit:

I fíggjarnevndina er heint omanfyrinevnda mál.

Nevndin hefur haft fund um tað.

Ein meiriluti (Johan Poulsen, Andreas Djurhuus, Poul Petersen, Anth. Sørensen og Hákon Djurhuus) mælir til at samtykkja landsstýrisins uppskot.

Ein minniluti (P.M. Dam og Johan Kallsoy) er samdur við landsstýrið um grundirnar fyri at fáa eina lógskipan í umskrivaða föri, men tá ið talan kann vera um ymsar aðrar leiðir at ganga, ið kanska eru betri faraandi og tað ikki hava verið fíggjarnevndin givnar slundir at fara um spurningin, so hana kann hava verið lýstur nóg gjølla, er samí minniluti ikki förur at geva landsstýrisins uppskoti sítt fulla viðmæli ella koma fram við seruppskoti. Nevnast kann, at hugsað hevur serliga verið um at ganga ta leiðina, sum menn hava gingið t.d. í Danmark, at tann, ið ynskir t selj brúkt akur, fær tað melt av serkønnum manni og sell av tí almenna. Tað, ið sölun liggur omanfyri metingarprisin, skuldi fallið til landskassan, meðan seljarin kann fáa upp til metingarprisin.

Uppskot

Frá meirilutanum (Johan Poulsen, Andreas Djurhuus, Poul Petersen, Anth. Sørensen og Hákon Djurhuus):

Mælt verður tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot til lögtingslóg um avgjald uppá motorakfør.

Uppskot meirilutans samtykt 14 - 0.

60. Lögtingslóg fyri láni til listarskála.

(tingmál nr. 63/1950).

1951, 12. mars legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Neondarátit:

I fíggjarnevndina er beint soljóðandi umsóknarskriv, dagfest 2. mars 1951, av listamanni S. J. Mikines:

„Visandi til hjálögðu tekning og prísætlan á einum húsum, sum eg havi í huga at seta upp vesturi í Mykinesi, skal eg loyva mær at heita á fíggjarnevndina um at veita mær lán undir lagaligum freytum til at byggja húsini fyri.

Sum grund fyri hesi áheitan minni skal eg framføra hetta:

Hesi seinastu fvey árin havi eg búð og málað vesturi í Mykinesi, har eg hetta seinasta árið havi leigað eini hús. Eitt, sum í hesi tíð hevur verið mær ein stórir meinbogi, er tað, at eg alla tíðina havi arbeitt við hóttan um uppsögn. Tað er bert við bit og slit, at tað higartil hevur eydnast mær at sloppið at havi húsini.

I lötuni havi eg einar 30 málningar í verki. Av hesum er størsti parturin ikki listaliga fullfíggjaður enn. Endamál mítt er sjálvandi at framsýna hesi verk, tá ið eg tori at flá á tey, og eg ætli mær tá fyrst at sýna fram í Tórshavn og síðan í Keypmannahavn. Ein og hvør kann skilja, at undir hesum umstøðum vil ein uppsögn kunna koma at verða mær ógvuliga mein. Tey hús, eg í lötuni havi, eru tey einastu, ið tók eru í bygdini, og má eg flyta úr teimum, er tað ógjörligt hjá mær at mála meir.

Teir háttvirðu limir í lögtingsins fíggjarnevnd fara kanska at undrast á, at áheitan mín miðar móti at seta hús upp í Mykinesi. Plássið er óhögligt at koma til og frá, sølumøguleikarnir gerast tí kanska ringari, og kanska kann einsemið eisini koma at gerast knúgvandi fyri sálina. Móti hesum kann eg føra aðrar grundir, ið fyri mær vega sterkari og geva mær fulla vissu fyri, at at tað er beint at fáa mær hús upp har vesturi. Grundirnar hjá mær eru hesar:

Føroyar hava verið tann heimur og tann grund, har tað besta í minni list higartil er sprottið úr, og í hesum heimi hevur tað serstakliga verið oyggjin har vesturi, sum hevur givið mær mínar ríkastu listaligu kenslur. Tað er hetta pláss, sum hevur givið mær dírvi, og sum hevur veitt mær tauna ugga, at eg á mínum öki havi kunnað umboðað føroyska mentan í útheiminum. Í Mykinesi eri eg vaksin upp, og nemi eg tann motifheim har er á ein dyggari og humiligari hátt enn ankra aðrastaðni. Eg vóni tí, at menn skilja, at tað er av størsta týdningi hjá mær at kunna liva og skapa myndir upp úr hesum mínum landi.

Eg viðgangi, at plássið er óhögligt og tað í mangar mátar. Men betur arbeidsnáðir og ódýrari livikor enn har, linni eg neyvum nakra staðni. Hetta meti eg ógvuliga høgt. Fjarskotni og einsemi nýtast ikki at verða nakar sálarbági, tí ætlan mín er sjálvandi ikki at grava meg niður í Mykinesi. Eg trúgvi ikki, eg fari skeivur, tá ið eg haldi, at Mykines eigur at vera mítt fasta tilhald, haðan eg kann ferðast frá, um tað gerst neyðugt, til tess at kveikja mínar listaligu hugsjónir.”

Tá fyrst er fold og fúnað træ
friðkast úr gamla gimli,
gimsteinar teir og gudafræ,
ið horva at listsins himli.

So eru menn á tingstöðum, at teir ikki lata síla á sær, allist er heimleys í tindtempli okkara.

Nevndarlimirnir P. M. Dam, Johan Kallsoy, Poul Petersen og Ilákun Djurhuus seta fram hetta

uppskot.

tíð

løgtingslóg um lögtingstrygging fyrri láni til bygging av listarskúla í Mykinesi.

§ 1.

Landsstýrið heimilast tingsins vegna at veðhalda fyrri einum láni upp til kr. 20.000,— til listamann til bygging av listaskúla úti í Mykinesi.

Sum trygd verður tingið at fáa 2. veðhald í skúlanum og øllum bygninginum.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

§ 1.

Landsstyrel bemundiges til paa lagtingets vegne at garantere for et laan, størst kr. 20.000,— til en kunstner til bygning af et atelier i Myggenæs.

Som sikkerhed erholder lagtinget 2. prioritet i atelieret og hele bygningen.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðgerð 13. mars 1951.

Broytingaruppskot

frá A. Sørensen o.fl.

Í staðin fyrri uppskotið til lögtingslóg verður sett:

1. at veita S. J. Mykines listamálara stuðul til bygging av listaskúla í Mykinesi verður víst til Mentunargrunn Føroya lögtings og Føroya listasavn ut greiða í felag.
2. Landsstýrið verður biðið um at kanna möguleikan at fáa listasavns-hús her í Tórshavn.

Broytingaruppskotið sett undir atkvöðu við nafnakalli:

Jaf: Jens Chr. Olsen, P. Petersen, M. Holm, Tr. Samuelson, Joh. Poulsen, O. F. Joensen, A. Djurhuus, H. Iversen, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar A. Sørensen, R. Long og H. Djurhuus.

Ikki: Danbjörg, Dam, Øregaard, Kallsoy, Davidsen, Henriksen, Søren Danielsen, Hannus við Högadalsá og D. P. Danielsen.

Burtur: E. Waag, S. P. Zachariassen og Th. Petersen.

Broytingaruppskotið samtykt 13--0.

Nevndaruppskotið burturdotið.

61. Lögtingslóg um broytan í lögtingslóg nr. 5 14. mai 1948 um samsýning landsstýrismanna. (tingmál nr. 64/1950).

1951, 12. mars legði lögmaður fram soljóðandi uppskot til lögtingslóg við viðmerkingum, d. 11. mars 1951:

Vísandi til fíggjarnevndarinnar skrif, dagfest 21. f. m., um eftirlön, ella væntipening landsstýrismanna, verður herved sagt frá, at landsstýrið hevur kunnað málið og kann upplýsa, at í Danmark er galdandi fær reglur, at ein ministari fær væntipening í upp til 3 ár (hella verðan avgjört av fíggjarnevndini) svarandi til hægsta eftirlönarmark.

Í Danmark fær ein ministari í lön 18.000 kr. umframt vanligt dýrtíðartillegg sum fyri honorarlöntar.

Tá væntipeningstíðin er úti, fær hann eftirlön eftir fylgjandi skala:

1 ár til 2 ár	1.800 kr.
2 ár til 4 ár	3.600 kr.
4 ár til 6 ár	5.400 kr.
6 ár til 8 ár	7.200 kr.
8 ár	9.000 kr.

umframt dýrtíðartillegg fyri honorarlönt.

Verður hesin skala nýttur til ein landsstýrismann, sum hevur 10.000 kr. í grundløn, verða lølini atvikavist 1.000 kr., 2.000 kr., 3.000 kr., 4.000 kr. og 5.000 kr.

Landsstýrið setir einki uppskot fram, men hevur skilt fíggingarnevndarformannin soleiðis, at nevndin kundi hugsað sær at latið ein landsstýrismann bert fingið væntipening yvir eini fyra ár byrjandi við tað tal, ið svarar til omanfyri nevnda skala. Líkaleiðis hevur landsstýrið skilt nevndarformannin so, at borðfæpingurin ætlast hækkaður frá 6.000 kr. til 8.000 kr.

Ífall fíggingarnevndin ætlar at ganga hesa leið, kann hetta gerast við uppskoti til fylgjandi

Løgtingslóg um broytni í lögtingslóg nr. 5, 14. maj 1948 um samsýning landsstýrismanna.

§ 1.

Til lógarinnar § 1 verður sett sum nýtt pelti:

Tá ein landsstýrismaður fer frá, fær hann, í fall hann ikki gengur yvir í starv, sum gevur honum eina løn, ið ikki er oman fyri 50 pst. av tí løn, hann hevði sum landsstýrismaður, væntipening eftir fylgjandi skala:

Tænastutíð 1—2 ár 1.000 kr. árliga.
Tænastutíð 2—4 ár 2.000 kr. árliga.
Tænastutíð 4—6 ár 3.000 kr. árliga.
Tænastutíð 6—8 ár 4.000 kr. árliga.
Tænastutíð 8 ár 5.000 kr. árliga.

umframt vanligu viðbót sum fyri honorarlønlar.

Væntipeningurin verður goldin í 4 ár og verður at avkorta við 1/4 um árið. Væntipeningurin verður útgoldin eftir reglunum í 2. pelti.

§ 2.

Í lógariðrúgar § 2 verður 6.000 kr. broytt til 8.000 kr.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagttingslov om ændring i lagttingslov nr. 5 af 14. maj 1948 om landsstyremændenes lønninger.

Til lovens § 1 føjes som nyt stykke:

Naar en landsstyresmand fratræder stillingen, tilkægges der ham, saa vidt han ikke gaar over i anden virksomhed med løn af ikke over 50 pct. af den løn, han havde som landsstyresmand, ventepenge efter følgende skala:

Tjenestetid 1—2 aar 1.000 kr. aarlig.
 Tjenestetid 2—4 aar 2.000 kr. aarlig.
 Tjenestetid 4—6 aar 3.000 kr. aarlig.
 Tjenestetid 6—8 aar 4.000 kr. aarlig.
 Tjenestetid 8 aar 5.000 kr. aarlig.

med almindeligt honorartillæg.

Ventepengene ydes over et tidsrum af 4 aar fra fratrædelsen og aftrappes med 1/4 pr. aar og udbetales efter reglerne i 2. stykke.

§ 2.

I lovens § 2 ændres 6.000 kr. til 8.000 kr.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

1. viðgerð 13. mars og sama dag legði fíggjarnevndin fram soljóðandi

Neondarálit:

Samkvæmt stöðu fíggjarnevndarinnar, tá ið landsstýrismenn á fyrsta sinni vórðu valdir, skuldi spurningur um eftirlön og væntipeningur til fráfarnar landsstýrismenn verða tikin upp, tá ið fyrsta landsstýrið fór frá, og landsstýrismaður ikki varð endurkosin.

Fíggjarnevndin hevur í samljóð við hesa stöðu biðið landsstýrið um tilnæli í eftirlönar- og væntipeningsspurningi landsstýrismanna og fingið soljóðandi skriv av 11. mars 1951:

„Vísandi til fíggjarnevndarinnar skriv, dagfest 21. Jan., um eftirlön, ella væntipening landsstýrismanna, verður hervið sagt frá, at landsstýrið hevur kunnað málið og kann upplýsa, at í Danmark eru galdandi fær treytir, at ein ministari fær væntipening í upp til 3 ár (hetta verður avgjört av fíggjarnevndini) svarandi til hægsta eftirlönarmark.

Í Danmark fær ein ministari í lön 18.000 kr. umframt vanligt dýrtíðartillegg sum fyrri honorarlönfar.

Tá væntipenings-tíðin er úti, fær hann eftirlön eftir fylgjandi skala:

1 ár til 2 ár 1.800 kr.
 2 ár til 4 ár 3.600 kr.
 4 ár til 6 ár 5.400 kr.
 6 ár til 8 ár 7.200 kr.
 8 ár 9.000 kr.

umframt dýrtíðartillegg fyrri honorarlönfar.

Verður hesin skala nýttur til ein landsstýrismann, sum hevur 10.000 kr. í grundlön, verða töluni atvikavist 1.000 kr., 2.000 kr., 3.000 kr., 4.000 kr. og 5.000 kr.

Landsstýrið setir einki uppskot fram, men hefur skilt fíggarnevndarformanninn söleiðis, at nevndin kundi hugsað sér at latið ein landsstýrismaður bert fingið væntipening yvir eini fyra ár byrjandi við tað tað, ið svarar til omanfyri nevnda skala. Líkaleiðis hefur landsstýrið skilt nevndarformannin so, at borfæpingaria ættast hækkaður frá 6000 kr. til 8.000 kr.

Ífall fíggarnevndin ættar at ganga hesa leið, kann hetta gerast við uppskoti til fylgjandi

Løgtingslóg um broytan í lögtingslóg nr. 5, 14. mei 1948, um samspjóning landsstýrismanna.

§ 1.

Til lógarinnar § 1 verður sett sum nýtt petti:

Tá ein landsstýrismaður fer frá, fær hann, ífall hann ikki gongur yvir í starv, sum gevur honum eina lön, ið ikki er oman fyri 50 pst. av tí lön, hann hevði sum landsstýrismaður, væntipening eftir fylgjandi skala:

Tænastutíð 1—2 ár	1.000 kr. árliga.
Tænastutíð 2—4 ár	2.000 kr. árliga.
Tænastutíð 4—6 ár	3.000 kr. árliga.
Tænastutíð 6—8 ár	4.000 kr. árliga.
Tænastutíð 8 ár	5.000 kr. árliga.

umframt vanliga viðbót sum fyri honorarlönur.

Væntipeningurin verður goldin í 4 ár og verður at avkorta við 1/4 um árið. Væntipeningurin verður útgoldin eftir reglunum í 2. petti.

§ 2.

Í lógarinnar § 2 verður 6.000 kr. broytt til 8.000 kr.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 5 af 14. maj 1948 om landsstyresmændenes lønninger.

§ 1.

Til lovens § 1 føjes som nyt stykke:

Naar en landsstyresmand fratræder stillingen, tillægges der ham, saa vidt han ikke gaar over i anden virksomhed med løn af ikke over 50 pCt. af den løn, han havde som landsstyresmand, ventepenge efter følgende skala:

Tjenestetid 1—2 aar	1.000 kr. aarlig.
Tjenestetid 2—4 aar	2.000 kr. aarlig.
Tjenestetid 4—6 aar	3.000 kr. aarlig.
Tjenestetid 8 aar	5.000 kr. aarlig.

med almindeligt honorarlilæg.

Ventepengene ydes over et tidsrum af 1 aar fra fratrædelsen og aftrappes med 1/4 pr. aar og udbetales efter reglerne i 2. stykke.

§ 2.

I lovens § 2 ændres 6.000 kr. til 8.000 kr.

§ 3.

Denne lov træder i straks straks.

Nevndin lekur við tilmæli landsstýrisins í einum síndur broyttum líki og setir fram fylgjandi

Uppskot

til

Lögtingslóg um broytna ilögtingslóg nr 5, 14. mei 1948, um samstýning landsstýrismanna.

§ 1.

Til lógarinnar § 1 verður sett sum nýtt petti:

Tá ein landsstýrismaður fer frá, fær hann, ífall hann ikki gongur yvir í starv, sum gevur honum eina lön, ið ikki er oman fyri 80 pst. av tí lön, hann hevðisum landsstýrismaður, væntipening eftir fylgjandi skala:

- .. Tænastutíð 1—2 ár 1.000 kr. árliga.
- Tænasetutíð 2 — 1 ár 2.000 kr. árliga.
- Tænastutíð 4—6 ár 3.000 kr. árliga.
- Tænastutíð 6—8 ár 4.000 kr. árliga.
- Tænastutíð 8 ár 5.000 kr. árliga.

umframt vanliga viðbót sum fyri honorarlöntar.

Væntipeningurin verður goldin í 4 ár eftir reglunum í 2. petti.

§ 2.

I lógarinnar § 2 verður 6.000 kr. broytt til 8.000 kr.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 5 af 14. maj 1948 om landsstyresmændenes lønninger.

§ 1.

Til lovens § 1 føjes som nyt stykke:

Naar en landsstyresmand fratræder stillingen, tillægges der ham, sau vidt han ikke gaar over i anden virksomhed med løn af ikke over

80 pCt. af den lön, han havde som landsstyresmand, ventepenge eller følgende skala:

Tjenestetid 1—2 aar 1.000 kr. aarlig.
 Tjenestetid 2—4 aar 2.000 kr. aarlig.
 Tjenestetid 4—6 aar 3.000 kr. aarlig.
 Tjenestetid 6—8 aar 4.000 kr. aarlig.
 Tjenestetid 8 aar 5.000 kr. aarlig.

med almindeligt honorartillæg.

Ventepengene ydes over et tidsrum af 1 aar efter reglerne i 2. stykke.

§ 2.

I lovens § 2 ændres 6.000 kr. til 8.000 kr.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðgerð 13. mars 1951.

Uppskot nevndarinnar samtykt 18—0.

62. Val av álitismönnum og nevndum.

(tingmál nr. 65/1950).

1951, 15. mars stóð val av álitismönnum og nevndum:

I. FÓLKATINGSVALNEVND

A. . . Suðurstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Arnold Egholm, kassameistari, Tórshavn. H. O. Hansen, direktørur, íbd.
 Nyholm Debes, rórleggjari, íbd. H. A. Djurhuus, lærari, íbd. J. P.
 Henriksen, bókhaldari, íbd. Chr. Guttusen, málari, íbd. Ole Chr. Skáld,
 chaufførur, íbd.

b. Tiltaksmenn.

Oluf Nielsen, prentari, ibd. Clement Clementsen, keypmaður, ibd. Th. J. Jacobsen, telegrafistur, ibd. Johs. Simonsen, múrari, ibd. Andor Eiríkstof, timburmaður, ibd. Johs. Weihe, stjóri, ibd. Joen Jacobsen, fiskimaður, ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjald.

a. Fastur limur.

Aksel Hansen, prókuristur, Vestmanna.

b. Tiltaksmaður.

Hans Iversen, keypmaður, Kvívík.

C. Eysturoyar sýsla.

a. Fastur limur.

Sigurd Petersen, Fuglafirði.

b. Tiltaksmaður.

Joh. M. Fr. Poulsen, lærari, Strondum.

D. Norðuroga sýsla.

a. Fastur limur.

Sofus Larsen, bakari, Klakksvík.

b. Tiltaksmaður.

Einar Wuag, bryggjari, Klakksvík.

E. Vága sýsla.

a. Fastur limur.

Poul Joensen, lærari, Sandavági.

b. Tiltaksmaður.

Eli Lauritsen, Sörvági.

F. Sandoyar sýsla.

a. Fastur limur.

Gunnar Winther, revisor, Sandi.

b. Tiltaksmaður.

Hákon Dam, lærari, Sandi.

G. Suðuroya sjáta.

a. Fastir limir.

Jasper Holm, Tvöroyri.

b. Tiltaksmaður.

J. Baia, bankastjóri, Tvöroyri.

II. LÖGTINGSVALNEVND

A Suðurstreymoyar prestagjald

a. Fastir limir.

Thomas Jacob Jacobsen, telegrafistur, Tórshavn. H. O. Hansen, direktørur, íbd. Andor Eiríkstoft, tilmurmaður, íbd.

b. Tiltaksmaður.

Carl Jensen, direktørur, íbd. Chr. Guttesen, málari, íbd.

B Norðstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Andreas Andreassen, lærari, Vestmanna. Poul Johs. Samuelsen, keypmaður, Haldórsvík. Haldor Olsen, Vestmanna.

b. Tiltaksmenn.

Samuel Jacob Egholm, kongsbóndi, Streymnes. Eyolvur á Heygun, Vestmanna.

C Eysturoyar sjáta.

a. Fastir limir.

Eliasar Reynberg, Fuglafirði. Joh. M. Fr. Poulsen, lærari, Strondum. Jacob Simonsen, lærari, Gøtu.

b. Tiltaksmenn.

Johs. Petersen, træsniður, Saltnesi. Samuel P. Hansen, Norðragøtu.

D. Norðuroya sjáta.

a. Fastir limir.

Olaf Olsen, keypmaður, Klakksvík. Guðtorm Matras, Klakksvík. Hans Biskupstøð, kongsbóndi, Klakksvík.

b. Tiltaksmenn.

Karl Joensen, kongsbóndi, Klakksvík. Debes Christiansen, keypmaður, Norðdepli.

E. Vága sjústa.

a. Fastir limir.

D. Danielsen, lærari, Sörvági. D. P. Nielsen, keypmaður, Miðvági. J. H. Samuelson, lærari, Miðvági.

b. Tiltaksmenn.

Sören Danielsen, brævsamlari, Miðvági. Th. J. Thomsen, fiskimaður, Sörvági.

F. Sandoyar sjústa.

a. Fastir limir.

Gunnar Winther, revisor, Sandi. Antonius Sørensen, keypmaður, Húsavík. J. Kristen Joensen, keypmaður, Sandi.

b. Tiltaksmenn.

Kjartan Hentze, lærari, Sandi. J. Dalberg, royndarstjóri, Sandi.

G. Suðuroya sjústa.

a. Fastir limir.

Johan Djurhuus, lærari, Vági. Jasper Holm, Tvöroyri. Gunnar Petersen, kontoristur, Tvöroyri.

b. Tiltaksmenn.

Daniel Oliver Holm, keypmaður, Hvalba. Samuel Johansen, lærari, Vági.

1. *Vörunevndin.*

J. Fr. Øregaard, J. H. Danbjörg, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Hans Iversen, Sören Danielsen.

Tiltaksmenn:

S. P. Zachariasen, Tr. Samuelson, Poul Petersen, Hákun Djurhuus, Martin Holm, Johan Poulsen, J. P. Henriksen.

2. *Kirkjustjórnin.*

S. Ellefsen, Johan Poulsen, J. Fr. Øregaard.

3. *Skattanevndin.*
A. Sörensen, S. Ellefsen, J. P. Henriksen, Hans Iversen.

Tiltaksmenn:
Hákon Djurhuus, Martin Holm, Sören Danielsen, J. Kallsoy.
4. *Skúlastjórnin.*
P. M. Dam, Marlin Holm, Johan Poulsen.
5. *Grannskoðarar til Færø Amts Sparkekasse.*
Ankjær-Jensen, Keypmannahavn, Hákon Dam, Sandi.

Tiltaksmaður:
Sofus Hvidtfeldt, Tórshavn.
6. *Nevndin fyri Føroya realskúla.*
Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn.
7. *Nevndin fyri Skipafelagið Føroyar.*
O. J. Jensen, Tórshavn, P. M. Dam, Tvøroyri.
8. *Umboðsmaður tingsins á aðalfundi Skipafelagsins Føroya.*
Poul Niclasen. Tiltaksmaður: Tr. Samuelson.
9. *Umboðsmaður tingsins á aðalfundi Sjóvánnubankans.*
Poul Niclasen. Tiltaksmaður: Hákon Djurhuus.
10. *Stýrið fyri vinnulánsgrunnin.*
Poul Petersen.
Tiltaksmaður: Fr. Bláhamar í staðin fyri Th. Petersen.

Anth. Sörensen í staðin fyri R. Long.
Tiltaksmaður: Martin Holm.
11. *Grannskoðarar fyri vinnulánsgrunnin.*
J. H. Schröder, Tórshavn, Hákon Dam, Sandi.
12. *Stýrið fyri Mentunargrunn Føroya Lögtings.*
P. M. Dam. Tiltaksmaður: S. P. Zachariasen.
Poul Petersen í staðin fyri R. Long Tiltaksmaður: Marlin Holm.
13. *Oyrnafjallsnevndin.*
Hákon Djurhuus og P. M. Dam.
16. *Búnaðarnevndir.*

1. deild: Jacob Johannes Matras, Viðareiði.
Tiltaksmaður: Niels J. Joensen, Hvammasund.
2. deild: Napoleon Lydersen, Klakksvík.
Tiltaksmaður: Guttorm Matras, Klakksvík.

3. deild: Esmar H. Dahl, Oyndarfirði.
Tiltaksmaður: Hans J. Kjeld, Funningsfjörður.
3. deild: Sofus Debess, Gjógv.
Tiltaksmaður: Benedikt Johansen, Gjógv.
4. deild: Jens Elias Joensen, Fuglafjörður.
Tiltaksmaður: Jens Chr. Olsen, Tofur.
5. deild: Hans Jacob Thomsen, Vestmanna.
Tiltaksmaður: Jákup Eikholm, Hvalvík.
6. deild: Johannes Clementsen, Tórshavn.
Tiltaksmaður: Viggo Christiansen, Tórshavn.
7. deild: Daniel P. Niclasen, Sörvági.
Tiltaksmaður: Simon Frederiksen, Miðvági.
8. deild: Elieser Sörensen, Dali.
Tiltaksmaður: Johan P. Hentze, Sandi.
9. deild: Peter Næs, Hvalba.
Tiltaksmaður: Niels Mörk, Sandvík.
10. deild: Jacob Peter Symphor, Sunnhöur.
Tiltaksmaður: Hans Jacob Nielsen, Sunnhöur.
10. deild: Niclas Hovgaard, Høvi, í staðin fyri Peter Dahl, Vági.
Tiltaksmaður: Jesar Jacobsen, Vágl.
Sigmund Beeb, Porkeri, í staðin fyri Samuel Johansen,
Tiltaksmaður: Hans Hammer, Høvi.
15. *Vantukkutryggingarráðið.*
Martin Djurhuus, Tórshavn, í staðin fyri H. A. Djurhuus.
J. H. Danbjörg í staðin fyri P. M. Dam.
Anth. Sörensen í staðin fyri Hákun Djurhuus.
- Tiltaksmenn:
Poul Hansen, heilsølnumaður, Tórshavn, P. K. Mouritsen, og Elieser Jacobsen, Tórshavn.
16. *Plantingarnevndin.*
H. J. Jacobsen, landbúnaðarráðgevari, Tórshavn.
17. *Stýrið fyri Føroya Brunastrygging.*
J. P. Davidsen, Johan Poulsen, Poul Petersen.
- Tiltaksmenn:
Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn, Martin Holm, P. M. Dam.
18. *Grannskoðari fyri Føroya Brunastrygging.*
Gunnar Winther, Sandi.
19. *Landsbókasavnið.*
Hans O. Hansen, stjóri, Tórshavn, Poul Niclasen.
20. *Yvirlýðingarnævnið.*
Hans Iversen, Kvívík. Poul Müller, Tórshavn. Johannes Petersen,

traðarmaður, Saltnesi. Poul Johannes Samuelson, traðarmaður, Haldórsvík. Joen Peter Hentze, kongsbóndi, Tröðum, Sandi. Thor Nielsen, Sandavági. Hans J. Jacobsen, landbúnaðarráðgjafi, Tórshavn. Andreas Seyðberg, kongsbóndi, Kinnoy. Mourits Olsen, Eiði. Andreas Olsen, traðarmaður, Óravíksfjörður. Oliver Eystberg, Skopun. Thorstein Niclasen, Miðvági.

21. *Útskiptingarsteinnur.*

Theodor Weihe, jarðbrúkarí, Skála. Sören Danielsen, bóndi, Miðvági. Thomas Fr. Danielsen, Samböur. Hans P. Albius, Fámjin. Jens Pauli Skaalum, Hvalba. Johan Dalberg, royndarstjóri, Sandi. Hans Iversen, löglingsmaður, Kvívík. Magnus P. Magnussen, Saksun. Ole Jacob Zachariasen, Norðragötu. Magnus Gaard, Oyndarfirði. Joen Heine Joensen, Miðvági. Joen P. Hentze, Tröðum, Sandi. Thomas Thomsen, Skopun. Johannes Dehess, Oyrareingir. Poul J. Poulsen, keypmáður, Samböur. Gunnar Johannesen, Dali. Johan Hentze, Skopun. Hans Andreas Hansen, Lørvík. Peter Mohr á Høggum, Vestmanna. Thomas Michael Ström, Trongisvági. Peter Jacob Thomsen, Norðragötu. Aksel Dalsgaard, Skálavík. Meinhardt Hansen, Miðvági. Hans Biskupsstöð, Klakksvík.

22. *Neond viðvirkjandi grönlandsfelagnum.*

J. Fr. Öregard, P. H. Weihe, Fr. Blámannar.

23. *Føroya Listasavn.*

Fr. Samuelson, Tórshavn, í staðin fyri Husted-Andersen, landsrettarsakfórarar.

24. *Neond viðvirkjandi nevníngagrundlistum.*

Góðkent varð, at landsstýrið hevur valt Jens Paula Skaalum, Hvalba, í staðin fyri Niels Joensen, Nallestad, sála, Hvalba.

27. *Valutamiðstöðin.*

Poul Petersen í staðin fyri Th. Pettersen.
Tiltaksmaður: Hákon Djurhuus.

**63. Broytan í lögtingslóg nr. 36, 1. mars 1950,
um ábyrgd fyri láni til p/f. Pigment og
Málingavirki Færösit. (tingmál nr. 66/1950).**

1951, 14. mars legði fíggingarnevndin fram söljóðandi

Átt:

P/f Færösit hevur søkt til tingið um at fáa ábyrgdarfreistina fyri láninum nppá 50.000 kr. ið játtað varð felagnum við lögtingslóg nr. 36, 1. mars 1950, soleiðis at lögtingsins ábyrgdarfreist verður broytt frá 31. desember 1950 til 31. desember 1951.

Nevndin hevur sent landsstýrinum málið til ummælis og hevur stýrið mælt til, at umsóknin verður játtað.

Nevndin sefir so stutt fram fylgjandi

*Uppskot
til*

*Lögtingslóg um broytan í lögtingslóg nr. 36, 1. mars 1950, um ábyrgd fyri
láni til p/f Pigment & Málingavirkið „Færösit“.*

§ 1.

I § 1, 3. petti, í lógini verða orðini „31. desember 1950“ broytt til „31. desember 1951“.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinanvegin.

*Lagtingslov om ændring i lagtingslov nr. 36 af 1. marts 1950 om garanti
for lån til p/f Pigment & Malingavirkið „Færösit“.*

§ 1.

I § 1, 3. stykke, i loven ændres ordene „31. december 1950“ til „31. december 1951“.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðgerð 15. mars 1951.

Uppskot nevndarinnar samtykt 22 0.

64. Studningur til Miðvágs nýggju kirkju.

(tingmál nr. 67/1950).

1951, 14. mars legði kirkjunevndin fram soljóðandi

Álit:

Í lögtingssetuni 1947 játtaði tingið kr. 70.000,— sum studning til ta nýggju kirkjuna í Miðvági. Sambært kostnaðarætlan av 6. august 1946, gjörd av byggimeistara Heine Joensen, Miðvági, varð tann samlaði kostnaður mettur til kr. 97.364,40. Lögtingssamtyktin frá 1946 var soljóðandi:

1. Sum studning til byggjan av nýggjari kirkju í Miðvági veitir tingið úr kikjugrunninum 70.000 kr., ið verða at rinda við 21.000 kr. í 1947, við 23.000 kr. í 1948 og við 23.000 kr. í 1949. Hesin studningur er freyðlaður av, at kirkjufólkið í Miðvági átekur sær ókeypis at gera arbeiðið við at grava út og planera grundina, at fáa alt tilfarið til kirkjuna á ástaðið, frároknað hlútlögur (bílstýrari við vogni), stoypa múrarnar upp ókeypis, tó soleiðis, at formaðurin verður løntur, meðan í miðsta lagi 8 manns arbeiða ókeypis hvønn arbeiðsdag.
2. Tann gamla kirkjan verður kirkjufólksins ogn og skal nýtast til at lætta um tann partin, sum kirkjufólkið átekur sær viðvíkjandi byggingini av tí nýggju kirkjunni; tó hevur meinigheitsráðið, sum umsitur kirkjuna, skyldu til, áðrenn endalig avgerð verður tikin um, hvat gerast skal við kirkjuna, at leggja sína ættan fram fyri kirkjustjórnina og fáa hennara samtykki, fyri at avgerðin skal vera gyldug.
3. Kirkjustjórnin og meinigheitsráðið í Miðvági verður givið upp í hendi at gera tað neyðturvuliga (harímillum fáa fram tilboð um prís fyri byggjan av kirkjunni) viðvíkjandi bygging og umsjón av tí nýggju kirkjunni, meðan arbeiðið fer fram.
4. Frágreiðing viðvíkjandi byggjarbeiðinum verður at leggja fyri tingið til komandi Ólavsöku.

Í lögtingssetuni 1949 samtykti tingið, at tað var gjört frávik í teini av tinginum ásettu freytlum viðvíkjandi gjaldan av áðurnevnda studningi uppá kr. 70.000, soleiðis at arbeiðið við at stoypa múrarnar, sum skuldi verið gjört ókeypis, varð broytt til at gjaldast av nevnda lögtingsstudningi (sbr. ttingiðindi 1949, síðu 51-52). Sambært kostnaðarætlanina, umroknað eftir prísini pr. 18. januar 1951, er kirkjan nú mettt at kosta kr. 175.919,86,—.

Meinigheitsráðið fyri Miðvágs kirkjuumdömi hevur sent umsókn um ein størri studning uppá kr. 44.719,86 inn á ting. Í umsóknini verður givin ein frágreiðing yvir liggjarstöðuna viðvíkjandi byggingini í lötuni:

„Kostnaðarættan av 18. januar 1951	kr. 175.919,86
Herav gjört og goldið:	
a. av lögtingsstuðli	kr. 43.569,29
b. innsavnað av kirkjufólki	kr. 49.257,17
	----- kr. 92.826,46
Enn restar at gera og gjalda	kr. 83.093,40
Peningurin, ið restar, ættast at fáast til vega soleiðis:	
Innsavnaður peningur	kr. 742,83
Söla av tí gomlu kirkjuni	kr. 7.000,00
Stuðul frá Miðvágs kommunu	kr. 2.000,00
Lovaður stuðul	kr. 2.200,00

	kr. 11.942,83
Eftir av lögtingsjáltan	kr. 26.430,71
Peningur, sum írestar	kr. 44.719,86

	kr. 83.093,40 kr. 83.093,40

So stalt resta enn 44.719,86 kr. Hesar 44.719,86 kr. hoyva vit okkum at søkja um at fáa sum stuðul frá lögtinginum.

Umsóknin við skjöllum hevur verið til umhugsunar hjá kirkjustjórnini, sum í skrivi, dagssett 1. mars, til Føroya landsstýri setir fram ymiskar viðmerkingar. Í nevnda skrivi verður víst á skriv av 13. febr. 1951, hvar presturin Føllend sum formaður fyri bygginevndina í 5 punktum greiðir frá, hví kirkjan verður munandi dýrari enn ætlað í 1946. Umframt tær av Føllend nevndu orsøkir fyri príshækkun í mun til 1946 nevnr kirkjustjórnin millum annað, at tukið á torninum, sum upprunaliga skuldi vera av zinki og ætlað at kosta kr. 660,—, seinri er umbestemt at vera av kopar og vil kosta kr. 3.500,—. Bygginevndin ætlar, at stólarnir skulu verða gjördir av eik, hetta vil falla væl dýrari, enn um teir verða gjördir av vanligum træ. Bygginevndin roknað eisini við innlegg av elektriskum ljósi og hita, hetta var heldur ikki roknað við í kostnaðarættanini av 1946. Umframt hetta, ið nevnt er, og dýrkar byggingina munandi, hevur bygginevndin fingið tilboð frá p/f Føroya mekaniska grómdnaða, Tórshavn, uppá hesi arbeiðir:

1. Døypifuntur	kr. 1.868,00
2. Altar	kr. 3.282,00
3. Prædikustólur	kr. 4.282,00
4. Gólvflisur í forkirkjuni	kr. 3.611,00
5. Trappur utan	kr. 1.570,00
6. Portal	kr. 2.123,00

Tilsamans.... kr. 16.736,00

Kirkjunevndin, ið hevur fingið málið til umhugsunar, er samd um at úttala:

Tað kann vera rætt og rimiligt, at tungið hækkar sín studning samsvarandi við hækkanina á tilfari og arbeiðslönn, men nevndin heldur, at bygginevndin (meinighefðsráðið) hevur tikið ymist arbeiði við, ið ikki inniheldast í kostnaðarættlanini av 1946 og nýta tey sum grundarlag undir umsóknini um størri studning. Hetta fer ikki at bera til, og hetta kann bygginevndin ikki gera uttan so, at kirkjustjórnin ásannar, at hesi arbeiði eru neyðug. Nevndin heldur, aflaðá at hava kannað fyriliggjandi skjöl, at tey í tilboðnum frá p/f Føroya mekaniska grótidnaði, Tórsløvu, nevndu arbeiðir, tilsamans kr. 16.736,00, ikki kunnu takast við, eins og innlegg til elektriskt ljós og hita ca. kr. 7.000 mugu haldast uttanfyri. Heldur ikki kann nevndin góðtaka, at stólarnir verða av eik. Nevndin má tilmála, at teir verða gjørdir av vanligum træ. Um so verður, verða útreiðslurnar til stólarnar at seta niður frá kr. 9.000,— til kr. 5.000,—.

Tær í umsóknini nevndu kr. 41.719,86, ið resta í, verða so stalt at niðurskriva við ca. kr. 27.700,00 til ca. kr. 17.000,00.

Tá hevur nevndin ikki viljað nomið við útreiðslurnar til kopartakið á torninum, nokk er kopartakið dýrari enn zinktakið í fyrstu syftu, men ívasamt er, um tað ikki í longdini verður biligari. Av tí at prísir uppá tilfar eins og arbeiðslönir higartil hava verið stikandi, kann nevndin eftir umstøðunum mæla til at veitt verður Miðvágs kirkju av nýggjum ein studning upp til kr. 20.000,— at rinda í 2 fíggjarárum, soleiðis at kr. 15.000,— verða at rinda í 1951/52 og kr. 5.000,— í 1952/53.

Uppskot:

Mælt verður til at veita Miðvágs nýggju kirkju ein cykastudning upp til kr. 20.000,—, ið verða at rinda við kr. 15.000,— í 1951/52 og við kr. 5.000,— í 1952/53.

2. og 3. viðgerð 15. mars 1951.

Uppskot nevndarinnar samtykt 22-0.

65. Lögtingslóg um tingsins veðhald fyrir einum láni til Hvannasunds sóknar kommunu.

(tingmál nr. 68/1950).

1951, 15. mars lagði fíggjarnævndin fram soljóðandi

greint uppskot:

Hvannasund hefur í 10 ára ætlanini 1943/52 fengið játtað 110.000 kr. til bygging av bryggju í Hvannasundi. Av hesum peningi eru brúktar 12.000 kr.

Kommunan ætlar sær at fara undir framhald av byggiarbeiðinum og biður um tingsins veðhaldan fyrir einum láni upp til 70.000 kr.

Undirskrivaðu tingmenn loyva sær at mæla tinginum til at samtykkja fylgjandi

Uppskot

til

Lögtingslóg um tingsins veðhald fyrir einum láni til Hvannasunds sóknar kommunu uppá 70.000 krónur.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað tingsins vegna at veðhalda fyrir einum láni uppá kr. 70.000 til bygging av bryggju í Hvannasundi.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om lagtingets garanti for laan til Hvannasunds sogns kommune op til 70.000 kr.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til paa lagtingets vegne at garantere for et laan pa indtil 70.000 kr. til bygning af et kaj anlæg i Hvannasund.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. viðgerð 15. mars 1951.

Broytingaruppskot

frá Hákon Djónhmun o.fl.:

Í staðin fyrir „uppá kr. 70.000“ í gr. 1 í nevndarinnur uppskoti verður sett: „uppá kr. 50.000“ og „indtil 50.000 kr.“

Broytingaruppskotið samtykt 22—0.

Lógaruppskotið í síni heild samtykt 21—0.

66. Kai á Tjörnunesi. (tingmál nr. 69/1950).

1951, 15. mars lögdu tingmennirnir J. Fr. Óregaard og Joh. Kallsoy fram soljóðandi

Greint uppskot:

Við skrivi av 17. februar 1951 søkir Gøtu kommuna lögtingið um studning til byggjan av kai á Tjörnunesi, sum ætlast at kosta umleið kr. 100.000, . Samstundis verður biðið um tingsins ábyrgd fyri einum láni av ssomu stödd.

Landsstýrið, sum hevur viðgjørt málið, hevur beint tað til fíggiarnevndina við hesum ummæli: „Landsstýrið hevur viðgjørt málið og má mæla nevndini til at svarað verður Gøtu kommunu, at nevndin ikki kann mæla tinginum til at játta studning til tílíka bryggjubýgging, serliga tí at henda bryggja er ætlað einans at læna einari privatarari fyrirkøka, soleiðis sum tað serliga framgongur av hjálagda „situationssplan“.

Tað virki, sum umsóknin visir til, ið ætlað er at seta upp á Tjörnunesi, er eitt nútíðans turkshús við kølirúmmum bæði til salt- og klippfisk. Tað er sjálvandi av allarstørsta týdningi, at føroyskur salt- og klippfiskur verður so væl viðfarin sum gjørligt so hann, tá ið hann kemur til marknaðin, kann vera eins góður og fiskur, sum okkara konkuerentar í øðrum londum bjóða fram. Tað her umrødda virki miðar móti hesum endamáli, við tað at fiskurin frá tí hann fer úr skipinum sum saltfiskur til hann aftur fer umborð í útflutningsskipið sum klippfiskur verður goymdur í kølirúmmum, og so stótt ikki útsettur fyri at verða spiltur ella partvís spiltur av pinki og tilfukum, sum bæði salt- og klippfiskur, sum liggur leingi, verður fongdur við.

Viðvíkjandi hvørvítt kalli er ætlað til bert at læna tí eina virkinum er at siga: Kalli er ætlað at verða 60 metrar long og 15 metrar breið frammanfyri tað tilætlaða virki, so har verður stórt øki at arbeiða á. Frá kalli gongur vegur til hövudsvegin, so ein og hvør kann gera brúk av kalli bæði frá sjósiðuni og frá landi.

Vit undirskrivaðu halda, sambært teinum planum sum liggja fyri, at henda kai eins væt og tær kallar, sum tingið fyrr hevur veitt studning til, kann læna almennum endamáli, við tað at tað sjálvandi verður líka rættur fyri allar teir, ið vilja nýta kalli, at gera tað.

Vit loyva okkum tí at seta fram uppskot um, at tingið veitir Gøtu kommunu 50 pst. av kr. 400.000,— til byggjan av kai á Tjörnunesi, at tingið veðheldur fyri einum láni til Gøtu kommunu til sama endamáli upp til kr. 400.000,—, og at landsstýrið verður álagt at viðmæla umsókn til statin um vanligan studning.

Við tað at umsóknin er komin seint til tingið og fíggiarlógin longu er framlögð á tingi, verður skotið upp, at játtanin verður givin upp á 5 ár við einum fimtaparti um árið og soleiðis, at fyrsti fimtiparturin fellur til gjaldingar í fíggiarárinum 1952/53, og seta vit so stótt fram fylgjandi

Uppskot

til

Löglingslög um lán til haugabygging (á Tjörnunesi) í Götum.

§ 1.

Játtað verður Götum kommunu 50 pst. af kr. 100.000,— til kaubbygg-
ing á Tjörnunesi.

§ 2.

Staðningurinn verður goldinn í 5 fylgjandi ár við 1/5 um árið, fyrstu
ferð í fjárgjafirinu 1952/53.

§ 3.

Landsstýrið verður heimilað lingsins vegna at taka ábyrgð fyrri
einum láni til Götum kommunu upp til kr. 100.000,—.

§ 4.

Henda lög kemur í gildi beinanvegin.

Lagtingslov om laan til havnebygning (ved Tjörnunes) i Götum.

§ 1.

Der bevilges Götum kommune 50 pct. af kr. 100.000,— til kaj anlæg
ved Tjörnunes.

§ 2.

Tilskudet udbetales i 5 følgende aar med 1/5 om aaret, første gang
i finansaaet 1952/53.

§ 3.

Landsstyret bemyndiges til paa lagtingets vegne at garantere for
et laan til Götum kommune op til kr. 100.000,—.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

2. og 3. vedtaget 15. marts 1951.

Gr. 1 og 2 i uppskotinum fallu 8--0.

Gr. 3 i uppskotinum fall 7 --0.

Lógaruppskotið burtardóttið.

67. Skúli fyri deyv. (tingmál nr. 70/1950).

1951, 15. mars lögdu tingmenninir Johan Poulsen o.fl. fram søljóðandi

Greint uppskot til avgerðar:

Hetta mál, sum er komið til tingið í Fjør, miðar imóti at seta á stovn her heima skúla fyri deyv børn. Málið er partvíst reist av foreldrunum til hesi børn, partvís av danska felag deyvabarnalærara. Hetta felag vísir til, at føroyskum deyvum børnum, sum verða upplærd í Danmark, vanliga leingjast illa heim, og at tey, av tí at tey so tíðliga og so leingi verða tikin burtur frá heimligum viðurskiðum, gerast hesum fremmand og finna seg illa til rættis, tá ið tey koma heim aftur. Málið hevur verið víst til landsstýrið til fyrirreikingar, og hevur landsstýrið kunnað möguleikan at fáa til brúks neyðturvulig rúm til skúla og lærara í barnagarði K.F.U.M.'s í Tórshavn. Landsstýrið kann ikki í lötum leggja fram fullfíggjað yvirblik yvir kostnaðin av at seta á stovn henda skúla, sum helst má verða kostskúli, men kann gera hetta á Ólavsöku. Tað, sum fyrst og fremst er neyðugt til at fremja hetta mál, er at fáa ein føroyskan lærara at taka við tí tilboði, sum sett er fram frá deyvskúlanum í Danmark, at vinna sær kunnleika í hesum starvi. So stalt halda vit tað vera beint at royna at fáa hetta í lag og seta uppskot um, at landsstýrið verður heimilað at brúka neyðturvuligan pening til stuðul til lærara, sum vil fáa sær henda kunnleika.

Men setan á stovn av hesum skúla eigur ikki at tarnast av hesi orsök, um ein danskur lærari ella lærarinna kann fáast undan, og skjótu vit so stalt upp, at álagt verður landsstýrinum at kunna möguleikan fyri at fáa sett skúla fyri deyv børn á stovn í Føroyum, soleiðis at skúlin kann byrja aftaná frítíðina komandi summer.

Uppskot

1. Álagt verður landsstýrinum at kunna möguleikarnar fyri at seta á stovn skúla fyri deyv børn í Føroyum, soleiðis at hesin skúli kann byrja aftaná frítíðina í summer.
2. Landsstýrið verður heimilað at nýta neyðturvuligan pening til stuðul til lærara, sum vil fáa sær kunnleika til upplæran av deyvum børnum við tí í huga at verða settur sum lærari við möguligan skúla fyri deyv í Føroyum. Peningurin verður at taka av tí í fíggjarlógini undir § 19, punkt 8.2 veitta peningi.

2. viðgerð 15. mars. Uppskot pt. 1 samtykt 13 - 0.
Uppskot pt. 2 samtykt 15 - 0.

68. Yvirtöka av skúlaskipanini í Föroyum. (tingmál nr. 71/1950).

1951, 15. mars lögdu tingmenninir Johan Kallsoy, M. Holm og Hákon Djurhuus (við fyrivarni pt. 2) fram soljóðandi

Uppskot til samtyktar:

- 1) Tingið áleggur landsstýrinum til komandi tingsetu, fyrri at kunna yvirtaka skúlamálini, at seta fram uppskot til yvirtökulógir, ið ár-liga kunna geva so nógv av sær, sum staturin nú letur til skúlamál í Föroyum.
- 2) Tingið áleggur landsstýrinum skjótast gjørligt at fáa samju í lag við statin um, hvussu gjaldingin til nýbyggingar av skúlahúsum og tilíkin skal fara fram, aftaná at lögtingið hevur yvirtikið skúlas-
skapin.
- 3) Tingið áleggur landsstýrinum at fáa greiðu á, hvussu yvirgongdin frá skúlunum í Föroyum (næmingar) til danskar skúlar yvirhóvar skal verða skípað í framtíðini aftaná yvirtökuna.

Broytingaruppskot til uppskot til samtyktar:

frá Poul Petersen o.fl.:

Í staðin fyrri uppskotið til samtyktar frá Johan Kallsoy, M. Holm og Hákon Djurhuus verður sett:

Landsstýrið verður biðið um at kunna fíggarliga grundarlagið undir *skúlaskipanini: Læraraskúlanum, fólkskúlanum, hægra skúlan-um v.m. í rakstri og tørvandi bygging*, so yvirtökan kann fara fram skjótast gjørligt.

Málið verður so at leggja fyrri íngið aftur komandi Ólavsöku.

2. viðgerð 15. mars 1951.

Uppskotið til samtyktar frá Kallsoy o.fl. fall 8 — 0.

Broytingaruppskotið frá Poul Petersen o.fl. fall 12—0.

69. Uppskot til samtyktar viðv. postverkinum.
(tingmál nr. 72/1950).

1951, 15. mars lögdu tingmennirnir D. P. Danielsen og Hannus við Högadalsá fram soljóðandi

uppskot til samtyktar:

Tingið leggur á landsstýrið at fremja samtyktina í tingsetuni 1948 um yvurföku postverksins, soleiðis at postverkið er á føroyskum hondum 29. juli í ár.

Uppskotið falið 5—0.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 5.5 million women employed in the public sector in 1995, compared with 4.5 million in 1980.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 88% of the public sector workforce were women, compared with 78% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

Another reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are part-time or flexible. In 1995, 22% of the public sector workforce were employed on part-time or flexible contracts, compared with 12% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

A third reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are well paid. In 1995, the average salary of a public sector employee was £18,000, compared with £15,000 in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 88% of the public sector workforce were women, compared with 78% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

Another reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are part-time or flexible. In 1995, 22% of the public sector workforce were employed on part-time or flexible contracts, compared with 12% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

A third reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are well paid. In 1995, the average salary of a public sector employee was £18,000, compared with £15,000 in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in its workforce. In 1995, 88% of the public sector workforce were women, compared with 78% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

Another reason why the public sector has become an important employer of women is that it has a high proportion of jobs that are part-time or flexible. In 1995, 22% of the public sector workforce were employed on part-time or flexible contracts, compared with 12% in 1980. This is due to a number of factors, including the fact that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work.

ROKNSKAPIR
OG
FÍGGJARSTANDUR
LØGTINGSINS
1949/50

Lands

Roknskapur frá 1. januar 1949

Inntøkur:

		Fíggjarættlan:	
		Kr.	oyr.
§ 1.	a. Løgtingsskattur	440.000,00	439.128,98
	b. Tollur	350.000,00	1.002.030,81
	c. Skipagjald		4.695,60
	d. Handilsfeyvir		650,00
	e. Stuttleikaskattur		17.309,80
	f. Rentur av lögtingsskatti		13.897,08
	g. Salfiskagjald		129.744,35
	h. Ymist		3.697,72

At flyta . . . 790.000,00 1.611.154,34

kassin.

til 31. mars 1949.

Útreiðslur:

Figgjarættan:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
§ 2. Løgting og løgtingsstovnar:				
a. Tingmannalønir	20.000,00		56.580,00	
b. Løgtingsskrivstovan	12.500,00		12.343,95	
c. Líkningarráðið	8.250,00		8.250,00	
d. Løgtingsverkfrøðingurin	16.250,00		22.220,90	
e. Prískontrolráðið	8.250,00		9.450,00	
f. Prentan o. a.	4.500,00		6.854,56	
g. Landsstýrið og rakstur av føroyskari umsitan og umboðan í útheiminum	50.000,00		48.489,30	
§ 3. Heilsumál:				
a. Sjúkrahúsini	138.750,00		575.757,95	
b. Bróstsjúkrahúsið	46.750,00		46.750,00	
c. Farsóttið	1.500,00		*) 7.023,56	
d. Ljósmeður	7.500,00		*) 18.257,85	
e. Læknalønir	1.750,00		1.539,41	
f. Karantinútreiðslur	250,00			
g. Eygnalækni	1.250,00			
h. Sjúkrahjálpi o. a.	1.250,00		846,50	
§ 4. Skúla og mentunarmál:				
a. 1. Læraralønir	62.500,00		66.341,96	
2. Dýrtíðarviðbót	78.750,00		101.908,78	
b. Løgtingsins studentaskeið	15.000,00		15.000,00	
c. Studningur til næmingar:				
1. Til skúlabørn	350,00			
2. Ferðaútreiðslur	1.500,00		÷ 100,00	
3. Læraraskúlanæmingar	500,00			
do. (til landsstýrið at ráða yvir) ..	500,00			
4. Bygdanæmingar í realskúla og á stu- dentaskeiðinum	3.750,00		350,00	
5. Læraranámskeið	250,00			
6. Lesandi í útheiminum	5.000,00		5.000,00	
7. Handverks-, jarðabrúks- og handils- skúlanæmingar	7.500,00		3.300,00	
d. 1. Landsbókasavnið	2.750,00		2.750,00	
Eyka (til landsstýrið at ráða yvir) ...	750,00			
2. Landsskjalasavnið	2.000,00		2.000,00	
Eyka (til landsstýrið at ráða yvir) ...	750,00			
e. Realskúlin	6.250,00		6.250,00	
f. Føroya Fólkaháskúli	2.500,00		2.500,00	
g. Fimleikagrunnur Føroya	12.500,00		12.500,00	
h. Eftirlønargrunnur lærara	500,00		500,00	
i. Útgrefstur, uppskrivan av staðarnøvnum o. t.	1.250,00		1.250,00	
j. Listasavn	2.500,00		2.500,00	
k. Ymist			750,00	
At flyta ..	526.100,00		37.164,72	

*) 5 ársfjórðingar.

	Ftggjarætlán:	
	Kr.	oyr.
Flutt. . .	790.000,00	1.611.154,34

Tilsamans . . .	790.000,00	1.611.154,34

	Flutt...	Fíggarætlan: Kr. øyr.	Kr. øyr.
§ 5. Landbúnaðurin:			
a. Jarðagrunnurin		25.000,00	25.000,00
b. Búnaðarnevndin		625,00	625,00
c. Húsdjóraalan		7.500,00	7.500,00
d. Uppdyrkingar og útskiptingararbeiði ..		31.250,00	14.206,68
e. Djóralæknin		650,00	250,02
f. Annað			903,60
§ 6. Social mál:			
a. Socialhjálpi		25.000,00	16.194,80
b. Einkjubørn		2.625,00	1.945,20
c. Dýrtíðarviðbót til ellisrentunjótarar, einkjubørn o. t.		108.750,00	162.878,53
d. Grunnurin fyri óarbeiðsførar fiskimenn.		3.750,00	3.750,00
§ 7. Løgreglumál og annað:			
a. Dóms og løgreglumál		10.000,00	10.873,60
b. Valum viðvíkjandi		1.250,00	1.370,00
c. Ferðaútreiðslur sýslumanna		750,00	1.519,12
§ 8. Skaðabøtur, serkønur kolaverkfrøðingur og kolaframleiðslustudningur		20.000,00	8.194,50
§ 9. Eftirlønir:			
a. Eftirlønargrunnur lögtingsins		6.250,00	6.250,00
b. Eftirløn til frk. Berg		800,00	333,34
c. Eftirløn til M. Johannesen		285,00	285,00
d. Eftirløn til Daniel Hoydal		962,50	962,52
§ 10. Kirkjugrunnurin		8.750,00	8.750,00
§ 11. Flogvøllurin í Vágum		5.000,00	600,00
Mentunargrunnur Føroya Løgtings		2.500,00	2.500,00
do (til stýrið at ráða yvir)		2.500,00	
§ 12. Fyrirreikan av yvirtøkuni av postverkinum.		50.000,00	50.000,00
Samferðslumál:			
a ¹ . Størri havnir			20.422,12
a ² . Brýr og lendingar			64.659,03
b. Vegir			113.481,59
c. «Smiril» og «Ternan»			50.550,38
Hús við Kongaminnið			÷ 115,65
Sendimenn			21.560,63
a ³ . Nýggj havnaætlan			117.500,00
Rentur av 1941 láni			42,00
Tilsamans		840.297,50	1.750.156,73
Rakstraravlop		848.700,66	
Rakstrarhall			139.002,39

Lands

Roknskapur

Inntøkur:

Figgjaratlan:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
§ 1. Fyri figgjarárið 1949/50 er ætlað, at inntøkur landsins verða sum nevnt í §§ 2-4:				
§ 2. 1. Jarðaskattur		9.000,00		
2. Inntøkuskattur	4.500.000,00		4.687.438,52	
3. Tollur	3.200.000,00		4.403.433,40	
4. Útflutningsgj. av salt og klippfiski . . .	300.000,00		367.555,95	
5. Lestagjald av skipum	10.000,00		13.194,02	
6. Gjald fyri løyvisbrøv	2.000,00		3.201,50	
7. Skemtansaskattur	50.000,00		75.217,34	
8. Aliknað kommunum	40.000,00		40.000,00	
§ 3. 1. Vinningsbýti (Sjóvinnubankin)	13.000,00		19.000,00	
2. Rentur	50.000,00		117.323,57	
§ 4. Óvissar inntøkur	20.000,00		38.761,22	

At flyta . . . 8.194.000,00 9.765.125,52

kassin.

fyrir 1949/50.

Útreiðslur:

Figgjarættan:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
§ 5. Fyri figgjarárið 1949/50 verða veittar tær peningahæddir, sum eru nevndar í §§ 6—18:				
§ 6. Løgtingsútreiðslur:				
1. Tingmannalønir	80.000,00		103.049,42	
2. Løgtingshúsið	10.000,00		15.623,86	
3. Prentan o. t.	15.000,00		35.648,30	
4. Nýtt lögtingshús	100.000,00		100.000,00	
§ 7. Landsstýrið:				
1. Løn til lögmann og 3 landsstýrismenn ..	63.000,00		66.850,10	
Borðfæ	6.000,00		6.000,00	
2. Skrivstovustjóri og 3 fulltrúar	50.000,00		57.030,00	
Stjóri fyri gjaldstovuna, fulltrúi, skrivstovufólk og annar kostnaður ..	90.000,00		235.591,53	
Prísansan:				
3. Lønir og annar kostnaður	30.000,00		28.608,94	
§ 8. Heilsumál:				
1. Bróstsjúkrahúsið	200.000,00		308.144,29	
2. Dr. Alexandrines hospital	500.000,00		876.453,41	
Klakksvíkar sjúkrahús	200.000,00		355.046,68	
Sjúkrahúsið í Suðuroy	50.000,00		67.468,41	
3. Hvíldarheimið «Naina»	17.500,00		17.500,00	
4. Farsóttir	6.000,00		2.349,83	
5. Karanteneútreiðslur	1.000,00			
6. Sjúkrahjálpi o. a.	5.000,00		4.106,28	
7. Læknar	9.200,00		7.526,36	
8. Ljósmeður	30.000,00		17.715,11	
9. Sjúkrahúsbyggjan	300.000,00		300.000,00	
§ 9. Samferðslumál:				
1. Løn til landsverkfrøðingin og hjálparmennum	50.000,00		76.136,38	
Skrivstovukostnaður	10.000,00		22.221,73	
Innbúgv	8.000,00		7.730,20	
2. Til nýggjar akvegir og vegabryr	400.000,00		400.004,23	
Til vegagrunnin	10.000,00		10.000,00	
Til vegagrunnin (aftrat)	100.000,00		1.995,00	
3. Havnagerð:				
Havnaætlan 1943/52	400.000,00		72.773,41	
Havnaætlan 1948/57	564.500,00		564.500,00	
Havnaætlan 1949/50—1958/59 Lørvík ..	15.000,00		15.000,00	
4. Til lendingar	240.000,00		242.606,03	
5. Til strandferðir:				
S/S «Smiril»	100.000,00		151.226,12	
M/S «Ternan»	50.000,00		119.417,27	
M/K «Ritan»	10.000,00		25.655,90	
Farmeting av S/S «Smiril»	150.000,00		230.630,21	
6. Elogvøllurin (har undir til ruddan)	20.000,00		5.403,98	
At flyta...	3.890.200,00		4.550.012,98	

Figgjarættan:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
Flutt . . .	8.194.000,00		9.765.125,52	

At flyta . . .	8.194.000,00	9.765.125,25

		Fíggarætlan:	
		Kr. oyr.	Kr. oyr.
Flutt.		3.890.200,00	4.550.012,98
§ 10. <i>Kenslumál:</i>			
1. Fólkaskúlin:			
a. læraralønir	640.000,00	731.973,13	
b. studningur til skúlabýggjan	100.000,00	100.000,00	
c. eftirlønargrunnur lærara	2.000,00	2.000,00	
2. Læraraskúlanæmingar	5.000,00	6.000,00	
3. Føroya millum- og realskúli:			
a. studningur	25.000,00	25.000,00	
b. til skúlabørn	1.400,00	350,00	
4. Studentaskúlin:			
a. lönir o. a.	70.000,00	69.719,62	
b. bygdanæmingar	8.000,00	8.000,00	
5. Fólkaháskúlin (herundir studningur til næmingar)	20.000,00	16.883,51	
6. Kvældskúlar	10.000,00	3.560,91	
7. Navigatiónsskúlin	50.000,00	54.390,40	
8. Til byggjan av búnaðarskúla	50.000,00	50.000,00	
9. Til byggjan av studenta- og kostskúla	300.000,00	300.000,00	
10. Til fimleikargrunnin	50.000,00	50.000,00	
11. Til lesandi í útheiminum	20.000,00	20.000,00	
12. Ferðaútreiðslur skúlabarna	6.000,00	11.500,00	
13. Bygdanæmingar í realskúlanum	5.000,00	4.450,00	
14. Læraranámskeið	2.000,00	1.500,00	
15. Ymist	5.000,00	1.494,00	
§ 11. <i>Vísind, bókment og list:</i>			
1. Landsbókasavnið:			
a. lön (ætlað)	12.000,00	44.163,73	
b. annað	31.000,00		
2. Skjalasavnið:			
a. lön	10.000,00	9.700,66	
b. annað	2.000,00	1.000,00	
3. Fornminni:			
a. byggjan av húsi	35.000,00	35.000,00	
b. Føroya Forngrípafelag	600,00	664,45	
c. útgrefstur o. a.	5.000,00	6.041,11	
4. Bókasavn á bygd:			
a. Tvøroyri	1.000,00		
b. aðrar kommunur	5.200,00	2.861,00	
c. bygging av bókasavni í Klakksvík	20.000,00	20.000,00	
5. Skúlabókagrunnurin	500,00	500,00	
6. Barnatíðindi	600,00	600,00	
7. Mentunargrunnur Føroya Løgtings:			
a. til stovnsfæ	10.000,00	10.000,00	
b. at ráða yvir	10.000,00	10.000,00	
8. Føroya Mentunargrunnur	500,00	500,00	
9. Føroya Listasavn	10.000,00	10.000,00	
10. Sæmdarpeningur til skalda, vísinda og listamenn	7.600,00	7.600,00	
11. Tórshavnar musikkskúli	1.500,00	1.500,00	
12. Varðin	1.000,00	1.000,00	
At flyta...		5.423.100,00	6.167.965,50

Figgjarættan:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
Flutt . . .	8.194.000,00		9.765.125,52	

At flyta . . .	8.194.000,00	9.765.125,52

		Higgjarættan:	
		Kr. oyr.	Kr. oyr.
Flutt...		5.423.100,00	6.167.965,50
§ 12. Verkligar fyrirtekur:			
1.	Jarðagrunnurin	10.000,00	10.000,00
2.	Búnaðarnevndir	2.500,00	2.500,00
3.	Føroya Búnaðarfelag	600,00	600,00
4.	Uppdyrkingar	50.000,00	50.000,00
5.	Útskipting og matrikulskrivstova	100.000,00	81.259,34
6.	Húsdjóraælan	50.000,00	50.000,00
7.	Landbúnaðarráðgevari	14.500,00	15.748,00
8.	Træplantan	3.000,00	3.000,00
9.	Djórælæknin	11.000,00	12.000,08
10.	Fiskametingarmenn	40.000,00	36.194,80
11.	Ymis yrkismál	10.000,00	
12.	Fiskivinnu	100.000,00	22.300,32
13.	Jarðabrúksnæmingar	2.000,00	
14.	Handverkara og handilsskúlanæmingar	20.000,00	18.800,00
15.	Sjómannsstova í Grønlandi	5.000,00	5.000,00
16.	Føroya Ferðamannafelag	500,00	500,00
17.	Seyðaráðgevarin	4.200,00	4.820,00
18.	Lán til «Fámjins kolafelag»	33.000,00	27.709,00
19.	Skaðabøtur, serkønur kolaverkfrøðingur og kolaframleiðslustudningur	60.000,00	30.243,86
20.	Lutvís rindan til umboðsmannahús í Aberdeen	30.000,00	30.083,76
21.	Føroya Sílaveiðufelag	2.000,00	2.000,00
22.	Føroya Motorpassarafelag	8.768,00	8.767,97
23.	Bygging av hotellum og ferðamanna búðum	100.000,00	80.000,00
24.	Studningur til mjólkaframleiðslu	100.000,00	100.000,00
§ 13. Social mál:			
1.	Ellisrentu, avlamið og einkjubørn	1.215.000,00	1.095.892,84
2.	Socialhjálpi	50.000,00	34.611,00
3.	Barnaheimið	10.000,00	10.000,00
4.	Byggjan av nýggjum barnaheimi	6.000,00	6.000,00
5.	Ellisheim	10.000,00	6.320,00
6.	Grunnurin fyri óarbeiðsførar fiskimenn	15.000,00	15.000,00
7.	Fráhaldfeløgini	2.000,00	2.000,00
8.	Felagið «Keyði Krossur»	500,00	500,00
§ 14. Eftirlønir o. a.:			
1.	Eftirlønargrunnur lögtingsins	25.000,00	25.000,00
2.	Frk. M. A. Berg	2.500,00	2.500,08
3.	Frk. M. Johannesen	1.140,00	1.140,00
4.	Dánjal Hoydal	3.850,00	3.850,08
§ 15. Dóms og lögreglumál:			
1.	Fangavaktara, varðhaldshús o. a.	50.000,00	27.354,72
2.	Ferðaútreiðslur sýslumanna	5.000,00	7.011,08
3.	Tolleftirlitið	60.000,00	62.633,93
4.	Annað	5.000,00	7.713,93
5.	Dómshúsið	25.000,00	÷ 7.264,22
	Inventar til dómshúsið		19.672,28
§ 16. Uttanríkismál		100.000,00	105.581,01
At flyta		7.766.158,00	8.185.009,36

Þiggjaræflan:

Kr. öyr. Kr. öyr.

Flutt. . . 8.194.000,00 9.765.125,52

8.194.000,00 9.765.125,52

Figgjarættan:

Kr. oyr. Kr. oyr.

Flutt. . . 7.766.158,00 8.185.009,36

§ 17. Kirkjumál:

Til kirkjugrunnin 35.000,00 35.000,00

Til kirkjugrunnin eykastudningur til kirkju-
garðar 10.000,00

§ 18. Óvissar útreiðslur:

1. Val 2.000,00 2.331,65

2. Stýrið at ráða yvir 100.000,00 129.729,13

Hús við Kongaminni 9.325,72

Kongavitjanin 32.594,15

Danska figgjarnevndarvitjanin 6.685,07

Fólkayvirlit 57.272,13

Munur 290.842,00 1.297.178,31

8.194.000,00 9.765.128,52

Fíggjarstandur

Ognir:

	Kr.	oyr.
1. Í millumrokning við ríkiskassan.....	2.756.764,29	
2. Jarðaskattur	13.002,57	
3. Løgtingsskattur	1.945.660,44	
4. Tilgóðar hjá kommununum	139.003,74	
5. Eftirstøða av sektum		
6. <i>Fyrirframgreiðslur:</i>		
Farsóttir		
Alimentatiónspeningur	1.800,00	
Útreiðslur viðv. sinnissjúkum í Bretlandi	30.199,99	
Útreiðslur viðv. «Særforsorg»		
Útreiðslur viðv. «Kontrolleret familiepleje»		
Lán	199.940,75	
Ontur forskot	33.067,48	
Lán til landshandilin	1.000.000,00	
Lán til Miðvágs kommunu	67.822,64	
Lán til Skopunar kommunu	80.462,74	
7. <i>Kassa- og bankapeningur:</i>		
P/f Sjóvinnubankin	84.745,72	
A/S Føroya Banki		
Færø Amts Sparekasse	31.636,70	
Kassapeningur	164.566,98	
8. <i>Í millumrokning við ymís fond o. t.:</i>		
Bróstsjúkrahúsið	37.409,91	
Dr. Alexandrines hospital	81.097,62	
Klakksvíkar sjúkrahús	69.551,87	
Sjúkrahúsið í Suðuroy	2.569,36	
Studentaskeiðið	2.753,15	
Fátækrgrunnurin		
Kirkjugrunnurin		
Grindagarnið í Vestmanna		
Vegagrunnurin		
Kavarabúin		
9. <i>Vinnulánsgrunnurin:</i>		
Rentuberandi lán	7.770.292,81	
Rentuleys lán	15.442,22	
10. <i>Sociali grunnurin:</i>		
Lán til Vágs ravmagnsverk	281.332,68	
11. <i>Aðrar ognir:</i>		
Lutabrev	230.000,00	
Skip	663.225,61	
Fastar ognir	518.526,88	
Flogvøllurin í Vágum	63.260,00	
Oljutangarnir í Seldafirði	298.432,62	
Goldið ríkiskassanum viðv. lán til Vágs kommunu	250.000,00	
Hús í Sandavági	45.710,00	
S/S Oyrnafjall	2.200.000,00	
Lán til S/S Oyrnafjall	370.000,00	

At flyta... 19.478.268,77

Landskassans 31. mars 1949.

Skuld:

<i>Landskassans langfrestað lán:</i>	Kr. oyr.
1. Færø Amts Sparekasse	28.750,00
2. Obligatióslán 1941	3.700,00
3. Obligatióslán 1945	794.500,00
4. Føroya vanlukkuþrygging	550.000,00
5. Føroya sjóvátrygging	350.000,00
6. Suðuroya sparikassi	37.500,00
7. Norðuroya sparikassi	598.750,00
8. Færø Amts Sparekasse	1.393.750,00
9. P/F Sjóvinnubankin	276.000,00
10. P/F Trygd	190.000,00
11. Ríkiskassin	1.600.000,00
12. Ríkiskassin viðv. S/S Oyrnafjall	2.200.000,00
13. A/S Føroya Banki	305.000,00
	8.327.950,00

I millumrokning við ymisk fond o. t.:

1. Bróstsjúkrahúsið	
2. Dr. Alexandrines hospital	
3. Klakksvíkar sjúkrahús	
4. Sjúkrahúsið í Suðuroy	
5. Studentaskeiðið	
6. Fátækrgrunnurin	206.967,53
7. Kirkjugrunnurin	92.751,35
8. Grindagarvið í Vestmanna	1.429,73
9. Vegagrunnurin	266.906,48
10. Kavarábúin	1.627,23
11. Dr. Jacobsens legat	15.870,04
12. Eftirlønargrunnur bróstsjúkrahúsins	10.229,83
13. Kvæðaskriving	4.436,83
14. Eftirlønargrunnur lögtingsins	181.250,00
15. Fimleikagrunnur Føroya	173.228,35
16. Útvarpsgrunnurin	60.000,00
17. Ábyrgd viðv. vegum	850.000,00
18. Ábyrgd viðv. vegastudningi	155.000,00
19. Ábyrgdargrunnurin	100.000,00
20. Sociali grunnurin	1.156.878,28
21. Vinnulánsgrunnurin	2.028.850,09
22. Tiltaksgrunnurin	406.548,36
23. Mentunargrunnur Føroya Løgtings	232.500,00
24. Búnaðarskúli	110.000,00
25. Nýggj havnaætlan	517.500,00
26. Nýtt lögtingshús	200.000,00
27. Byggjan av forngripagoymslu	60.000,00
28. Eftirlønargrunnur læraranna	
29. Nýggir skúlar	95.691,91
30. Útgreifstur o. a.	2.725,00
31. Studenta-, real-, lærara- og fimleikarhøll	300.000,00
32. Byggjan av nýggjum sjúkrahúsum	291.919,70

At flyta... 15.850.260,71

	Kr.	oyr.
Flutt...	19.478.268,77	

19.478.268,77

	Kr.	öyr.
Flutt . . .	15.850.260,71	
33. Tollsektir	1.015,00	
34. Listasavn	2.500,00	
35. Yvirtøka av postverkinum	50.000,00	
<i>Kapitalkonto landskassans:</i>		
Ogn pr. 1. januar 1941	589.680,29	
Avlop pr. 1. januar 1949	3.123.815,16	
Avlop av rakstrarroknskapinum	÷ 139.002,39	
	19.478.268,77	

Figgjarstandur

Ognir:

	Kr.	oyr.
1. Í millumrokning við ríkiskassan.....	1.187.241,15	
2. Eftirstøða av jarðaskatti.....	5.297,81	
3. Eftirstøða av lögtingsskatti.....	2.213.263,44	
4. Eftirstøða av sektum.....		
5. Tilgóðar hjá kommununum.....	161.300,86	
6. <i>Fýri framleiðslur:</i>		
Farsóttir.....		
Alimentatiónspeningur.....	1.800,00	
Útr. viðv. sinnissjúk í Bretlandi.....	27.891,81	
Útr. viðv. «særforsorg».....	602,00	
Útr. viðv. «kontrolleret familiepleje».....		
Lán.....	90.567,90	
Onnur forskot.....	33.067,48	
Lán til landshandilin.....	1.000.000,00	
Lán til Miðvágs og Skopunar kommunu.....	139.655,92	
Lán til rakstrarhjálp og figgjarbøtur.....	50.000,00	
7. <i>Kassa og bankapeningur:</i>		
P/F Sjóvinnubankin.....	1.708.623,48	
A/S Føroya Banki (viðv. deposita).....	1.941,95	
Kære Amts Sparekasse.....	15.890,27	
Kassapeningur.....	164.934,37	
Postgirokonto.....	747.162,77	
Sparikassabók apotekaragrunnsins.....	293.000,00	
8. <i>Í millumrokning við ymisk fond o. t.:</i>		
Bróstsjúkrahúsið.....	12.202,09	
Dr. Alexandrines hospital.....	105.399,58	
Klakksvíkar sjúkrahús.....	82.027,37	
Sjúkrahúsið í Suðuroy.....		
Studentaskeiðið.....	5.290,00	
Fátækragrunnurin.....		
Kirkjugrunnurin.....		
Grindagarnið í Vestmanna.....		
Vegagrunnurin.....		
Kavarabúni.....		
9. <i>Vinnulánsgrunnurin:</i>		
Rentuberandi lán.....	6.875.603,33	
Rentuleys bátalán.....	13.889,22	
10. <i>Sociali grunnurin:</i>		
Lán til Vágs ravmagnsverk.....	278.126,39	
11. <i>Aðrar ognir:</i>		
Lutabrev.....	230.000,00	
Skip.....	673.962,18	
Hús (fastar ognir).....	580.035,69	
Flogvøllurin í Vágum.....	63.260,00	
Oljutangarnir í Söldafirði.....	298.432,62	
Góldið ríkiskassanum viðv. láni til Vágs ravmagnsverk.....	250.000,00	
Hús í Sandavági.....	45.700,00	
S/S «Oyrnafjall».....	2.200.000,00	

At flyta... 19.556.169,68

Landskassans 31. mars 1950.

Skuld:

<i>Landskassans langfreistað lán:</i>	Kr. oyr.
1. Fære Amts Sparekasse	26.250,00
2. Obligatióslán 1941	1.100,00
3. Obligatióslán 1945	726.800,00
4. Føroya vanlukkutrygging	496.666,67
5. Føroya sjóvátrygging	420.000,00
6. Suðuroya Sparikassi	32.500,00
7. Norðoya Sparikassi	514.250,00
8. Fære Amts Sparekasse	1.151.250,00
9. P/F Sjóvinnubankin	344.000,00
10. P/F Trygd	170.000,00
11. Ríkiskassin	1.400.000,00
12. Ríkiskassin viðv. S/S «Oyrnafjall»	1.980.000,00
13. A/S Føroya Banki	239.500,00
	7.502.316,67

I millumrokning við ymisk fond o. t.:

1. Bróstsjúkrahúsið	
2. Dr. Alexandrines hospital	
3. Klakksvíkar sjúkrahús	
4. Tvøroyrar sjúkrahús	544,14
5. Studentaskeiðið	
6. Fátækrgrunnurin	241.319,47
7. Kirkjugrunnurin	69.759,79
8. Grindagarnið í Vestmanna	1.429,73
9. Vegagrunnurin	267.267,27
10. Kavarabúin	777,55
11. Dr. Jacobsens legat	
12. Eftirlønargrunnur bróstsjúkrahúsins	11.273,62
13. Kvæðaskriving	4.616,65
14. Eftirlønargrunnur lögtingsins	204.646,20
15. Fimleikargrunnur Føroya	205.728,35
16. Útvarpsgrunnurin	60.000,00
17. Ábyrgd viðv. játtaðum vegstudn.	1.021.250,00
18. Ábyrgdargrunnurin	55.000,00
19. Sociali grunnurin	1.165.294,39
20. Vinnuláusgrunnurin	1.621.092,36
21. Tiltaksgrunnurin	406.548,36
22. Mentunatgrunnur Føroya Løgtings	242.500,00
23. Búnaðarskúli	160.000,00
24. Nýggj havnaætlan	260.000,00
25. Nýtt lögtingshús	300.000,00
26. Byggjan av forngrípagoymslu	95.000,00
27. Byggjan av forngrípagoymslu (studningar frá Tórshavnar kommunu)	5.000,00
28. Nýggir skúlar	151.291,91
29. Útgreftur o. a.	2.725,00
30. Studenta-, reals-, lærara- og fimleikarhøll	600.000,00
31. Bygging av nýggjum sjúkrahúsum	559.154,43

At flyta... 15.214.535,89

	Kr.	öyr.
Flutt . . .	19.556,169,68	
Lán til S/S «Oyrnafjall»	349,599,15	
Oljubrúgv í Seldafirði	14,510,00	
Tolleftirlitsbátur	6,000,00	
Apotekaragrunnurin		

19.926.278,83

	Kr.	öyr.
Flutt.	15.214.535,89	
32. Yvirtøka av postverkinum	50.000,00	
33. Listasavn	2.500,00	
34. Tollsektir	21.940,88	
35. Nýstovnaður tollsektargrunnur	2.986,12	
36. Kassamunur	÷46,63	
37. Bygging av bókasøvnum á bygd	20.000,00	
38. Bygging av hotellum og ferðamannabúðum	80.000,00	
39. Apotekaragrunnurin	293.000,00	
40. Rakstrarhjálp og figgjarbøtur	50.000,00	
41. Deposítakonto	53.764,05	
<i>Kapítalkonto landskassans:</i>		
Ogn landskassans pr. 1. apríl 1949	2.840.420,21	
Avlop av rakstrarroknskapinum	1.297.178,31	
	19.926.278,83	

Studenta- og prelininerskeið Lögtingsins.

1. januar 1949 til 31. mars 1950.

Inntøkur:

	Kr. oyr.
I. Studningur úr Landskassanum	79.757,70
II. Næmingagjald	19.760,00
	99.517,70
Eftirstøður	5.290,00

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
A. Lærataløni	92.928,02
B. Undirvísingartilfar	4.810,95
C. Reingeran av laboratorihøllini	405,00
D. Hitan av laboratorihøllini	457,60
E. Ymissar útreiðslur	916,13
	99.517,70

Fátækragrunnur Løgtingsins.

1. januar 1949 til 31. mars 1950.

Inntøkur:

	Kr. oyr.
I. Arvagjald	36.892,81
II. Gjæld fyr handilsloyvi o. t.	6.028,50
III. Sektir	3.485,00
	46.406,31

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
Alimentatiónspeningur	13.083,21
Driftsúrteka	33.323,10
	46.406,31

Figgjarstandur 31. mars 1950.

Ognir:

	Kr. oyr.
Eftirstøður fyr sinnissjúklingar	1.000,00
Sektir	1.835,00
Viðskifti við Gjaldstovukassan	241.319,47
	244.154,47

Skuld:

	Kr. oyr.
Netto ogn	244.154,47

Føroya Kirkjugrunnur.

1. januar 1949 til 31. mars 1950.

Inntøkur:

	Kr. oyr.
A. Endurgjald fyri tiggjunda	7.800,00
B. Innflutningsgjald (jan. ársfj. 49)	8.750,00
Innflutningsgjald (árið 1949/50)	20.000,00
C. Eykastudningur úr býtisgrunninum	15.000,00
D. Eykastudningur til kirkjugarðar	10.000,00
E. Stórhvalagjald 1948 og 1949	5.453,00

	67.003,00

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
1. Vanligar umvølingar	40.279,29
2. Kirkjugarðar	2.560,00
3. Prestaflutningar	16.000,00
4. Ymist	2.138,00
5. Nýggjar kirkjur:	
1) Kirkja í Miðvági	23.849,18
2) Kirkja í Hvannasundi	6.000,00
3) Kirkja í Elduvík	5.000,00
	34.849,18

	95.826,47

Driftshall	28.823,47

Figgjarstandur 31. mars 1950.

Ognir:

	Kr. oyr.
Viðskifti við gjaldstovukassan	69.759,79

Skuld:

	Kr. oyr.
Netto ogn	69.759,79

Føroya bróstsjúkrahús.

1. januar 1949 til 31. mars 1950.

Inntøkur:

	Kr. øyr.
A. Sjúklingagjald	18.002,00
B. Röntgenlýsingar	1.180,00
C. Jarðarferðarútreiðslur	1.885,00
D. Ríkisstudningur	52.881,00
E. Løgtingsstudningur	342.667,90
F. Urtagarður og fenaður	3.750,00
G. Ymissar inntøkur	750,00
	421.115,90

Útreiðslur:

	Kr. øyr.
1. Lønir	143.952,80
2. Kostarhald	113.903,18
3. Hit og ljós	50.597,05
4. Urtagarður og fenaður	2.792,40
5. Medisin	21.031,73
6. Umsiting av húsum	30.724,66
7. Búnyttur	10.486,59
8. Röntgen	13.072,19
9. Vask og reingerðan	15.568,42
10. Skattir og trygging	1.800,00
11. Skrivstovuhald	3.369,27
12. Koyrsla	5.843,64
13. Ymissar útreiðslur	7.973,97
	421.115,90

Ognir:

	Kr. øyr.
Viðskifti við Gjaldstovukassan	12.202,09

Skuld:

	Kr. øyr.
Sjúklingagjald	9.457,09
Röntgen	1.520,00
Jarðarferðarútreiðslur	1.225,00
	12.202,09

Skúla

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr. øyr.	Kr. øyr.
1. Rentuinntøka:		
Kapitalur undir seminariugrunni	416,00	
Látinskúlans ognir	980,50	
Kapitalur á innskrivingarskjali	119,00	
Kapitalur frá skúlastjórnini	5,62	
Í sparikassa og banka	12,91	
		1.534,03
2. Endurgjald av Reerslev kirkjutíggjund		14,33
3. Statskassans deputat		224,00
4. Statsstudningur til realskúlan		3.900,00
5. Statsstudningur til læraralønir		59.268,96
6. Studningur til uttanbíggja næmingar		1.200,00
7. Støðningur frá Tórshavnar kommunu		150,00
8. Gjæld næminganna:		
Skúlapeningur	20.250,00	
Reinholdsgjald	770,00	
Brennigjald	805,00	
		21.825,00
9. Læraraskúlin fyri ljós, hita og reinhald.		900,00
10. Leiguinntøkur		1.920,00
11. Eftirstøður á roknskapi 1948		148,75
12. Endurgjald av eftirlønarútreiðslum		1.090,60
13. Studningur úr landskassanum		25.000,00
		117.175,67

Figgjarstandur

Ognir:

	Kr. øyr.
Ognir tann 1. januar 1949	37.832,65

 37.832,65

grunnurin.

fyri árið 1949.

Útreiðslur:

	Kr. øyr.	Kr. øyr.
1. Eftirlønarútreiðslur:		
Frú Michelsen	1.361,70	
Eftirlønargrunnurin	1.676,75	
		3.038,45
2. Læraralønir og varalæraraútreiðslur		80.378,53
3. Studningur til uttanbúggja næmingar		1.200,00
4. Grannskoðan		125,00
5. Porto og løn til kassameistarar		670,00
6. Skattur		985,28
7. Trygging		892,00
8. Viðlíkahald og endurnýggjan		8.783,71
9. Ljós og brenni		8.086,54
10. Reinhald		9.071,20
11. Undirvísingartilfar		1.521,09
12. Ávist av skúlastjórnini		632,30
13. Urtagarður skúlans		
14. Aðrar útreiðslur		630,32
15. Eftirstøður		165,00
16. Avskrivning		157,50
Avlop		838,75
		117.175,67

31. desember 1949.

Skuld:

	Kr. øyr.	Kr. øyr.
Ognir tann 31. desember 1949:		
Fastar ognir:		
Kapitalur undir seminariugrunni	10.400,00	
Latínskúlans ognir	22.468,04	
Kapitalur á innskrivingskjali	3.400,00	
Kapitalur hjá skúlastjórnini	222,88	
		36.490,92
Í sparikassa	384,51	
Í Føroya banka	141,89	
Kassapeningur	815,33	
		1.341,73
		37.832,65

Grunnurin til keyp av góðum skúlabókum.

Inntøkur:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
Ognir 1. januar 1950		2.547,08
Av kapitali í innskrivingarskjali	7,00	
Av kapitali hjá skúlastjórnini	27,78	
Av kapitali í sparikassa	30,78	
		65,56
		2.612,64

Útreiðslur:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
Bókahjálp í árinum 1948/49		50,00
Av kapitali í innskrivingarskjali	200,00	
Av kapitali hjá skúlastjórnini	1.098,59	
Av kapitali í sparikassa	1.257,05	
Hjá kassameistararnum	7,00	
		2.562,64
		2.612,64

Eftirlønargrunnur realskúlans.

Roknskapur fyri árið 1949.

Inntøkur:

	Kr. oyr.
Ognir tann 1. januar 1949	20.912,94
Gildið av skúlagrunninum	1.676,75
Rentuinntøka	625,93
	23.215,62

Útreiðslur:

	Kr. oyr.
Gildið til statskassan	838,38
Ognir tann 31. desember 1949:	
Í Færø Amts Sparekasse	22.377,24
	23.215,62

Pastor Engelsteds Legat.

1. Realskúla-legatið.

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
Ognir tann 1. januar 1949.....	1.536,18	
Renta av kapitali á innskrivingarskjali	49,00	
	<u>1.585,18</u>	

Útreiðslur:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
Kapitalur á innskrivingarskjali.....	1.400,00			
Hjá kassameistararum	185,18			
	<u>1.585,18</u>			
			<u>1.585,18</u>	

2. Eftirlønar-legatið.

Inntøkur:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
Ognir tann 1. januar 1949.....			3.449,64	
Rentuinntøka:				
Í sparikassa	66,30			
Á innskrivingarskjali	28,00			
	<u>94,30</u>			
			<u>3.543,94</u>	

Útreiðslur:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
Kapitalur á innskrivingarskjali	800,00			
Kapitalur á innskrivingarskjali í sparikassa	2.743,94			
	<u>3.543,94</u>			
			<u>3.543,94</u>	

Landsbókasavnið.

Inntøkur:

	Kr. øyr.	Kr. øyr.
1. Í Sjóvinnubankanum 1/4 1949.....	53,22	
2. Í kassanum 1/4 1949.....	175,38	
		228,60
3. Studningur frá Føroya Løgtingi.....		43.000,00
4. Studningur frá Tórshavnar kommunu.....		4.300,00
5. Tórshavnar musikkskúli.....		100,00
6. Sekt.....		76,00
		47.704,60

Útreiðslur:

	Kr. øyr.	Kr. øyr.
Keyp:		
1. Bøkur.....	12.563,69	
2. Tíðarrit.....	867,35	
3. Ávísir.....	330,94	
		13.761,98
4. Innbinding.....		6.846,40
Lønir:		
5. Bókavørður.....	8.268,12	
6. Fb. bókavørður.....	1.808,00	
7. Eftirløn.....	2.000,00	
8. Hjálparmaður.....	2.900,00	
		14.976,12
Húsaútreiðslur:		
9. Rentur og avdráttur.....	1.870,00	
10. Trygging og telefon.....	306,80	
11. Umvæling og umsiting.....	946,07	
12. Skattir og gjöld.....	333,35	
13. Ljós og hiti.....	4.283,61	
		7.739,83
Aðrar útreiðslur:		
14. Búnyttur.....	596,90	
15. Skrivstovuútreiðslur.....	1.399,96	
16. Porto og flutningur.....	612,02	
17. Reingerð.....	1.208,64	
18. Aðrar útreiðslur.....	247,10	
		4.064,62
Kassapeningur 31/3 1950.....	219,43	
Í bankanum 31/3 1950.....	96,22	
		315,65
		47.704,60

Strandferðaskip Løgtingsins.

Roknskapur 1. apríl 1949 til 31. mars 1950.

Inntøkur:

	«Smíril»	«Ternan»	«Ritan»	Samanlagt
	Kr. øyr.	Kr. øyr.	Kr. øyr.	Kr. øyr.
Farmagjald	75.421,69	50.715,82	33.075,06	159.212,57
Ferðapeningur	88.421,80	73.883,61	33.594,79	195.900,20
Postpeningur	42.000,00	24.000,00	6.625,00	72.625,00
Studningur	142.000,00	73.213,96	0,00	215.213,96
Undirskot	40.433,95	83.156,77	21.815,63	145.406,35
	388.277,44	304.970,16	95.110,48	788.358,08

Útreiðslur:

	«Smíril»	«Ternan»	«Ritan»	Samanlagt
	Kr. øyr.	Kr. øyr.	Kr. øyr.	Kr. øyr.
Manningarløn	110.236,84	95.069,09	36.812,16	242.118,09
Kostarhald	26.791,03	26.568,22	6.719,74	60.078,99
Kol og bunkran (olja)	151.561,35	44.408,30	12.482,49	208.452,14
Umsitan og umvøling	52.792,93	90.578,16	21.872,25	165.243,34
Trygging	0,00	24.079,57	0,00	24.079,57
Ómakaløn og arb. umborð	12.788,05	3.626,38	2.319,01	18.733,44
Eykaløn	4.950,00	2.552,55	3.280,00	10.782,55
Postflutningur	6.976,77	3.283,50	3.056,00	13.316,27
Telefon, telegrammir, prentan o. a.	4.589,77	3.442,24	1.147,48	9.179,49
Administratión	3.000,00	3.000,00	3.000,00	9.000,00
Væntandi vøra	1.286,69	250,16	1.395,30	2.932,15
Havnarpeningur	3.500,33	2.858,01	744,75	7.103,09
Prosentir til manning	2.030,00	0,00	0,00	2.030,00
Ymist	922,60	115,67	568,92	1.607,19
Felagsútreiðslur	6.851,08	5.138,31	1.712,38	13.701,77
	388.277,44	304.970,16	95.110,48	788.358,08

Uppskot til fíggjarlóg 1951-52

I. INNTØKUR

1. § Í fíggjarárinum 1951-52 verða inntøkur landsins atlaðar sum nevnt er í 2.—4. §.

2. § Skattur og tollur og gjöld:	kr.	kr.
1. Beinleiðis skattur	4.800.000	
2. Innlutningstollur	8.000.000	
3. Valutagjald	200.000	
4. Útflutningsgjald av salt- og klippfiski	350.000	
5. Gjald fyri løyvisbrøv	15.000	
6. Lestargjald av skipum	150.000	
7. Skemtannarskattur	60.000	
8. Akfaragjald	155.000	
9. Hæddadráttur	100.000	
10. Totatisøtorpsot	5.000	
11. Bensingjald	270.000	
12. Aliknað kommununum	30.000	12.135.000
3. § Rentur og vinningsbýti		75.000
4. § Ovissar inntøkur		54.220
	í alt	12.264.220

II. ÚTREIÐSLUR

5. § Í fíggjarárinum 1951—52 verða útreiðslur landsins atlaðar sum nevnt í 6.—19. §.

6. § Hægsta stjórn landsins	kr.	kr.
1. Forseti landsins	18.600	
2. Borðfæ	6.000	24.600
7. § Lóggávuvaldið		
1. Tingmannalønir	81.000	
2. Løgtingshúsið	20.000	
3. Prenting o. a.	26.000	
4. Snarriting	10.000	137.000

8. § **Ríkisstjórnin**

A. 1. Ráðharrarnir	30.000
2. Skrivstovustjórar (2)	29.600
3. Fulltrúar (2)	23.000
4. Skrivstovufólk	30.000
5. Annar kostnaður	44.800

157.400

B. 1. Gjaldstovustjóri	13.250
2. Fulltrúar (2)	23.000
3. Bókhaldari	10.000
4. Kassameistari	11.400
5. Skrivstovufólk	80.000
6. Annar kostnaður	60.000

197.650

C. 1. Grannskoðan ríkisins	14.800
2. Kostnaður	10.000

24.800

D. 1. Sendihafri	14.800
2. Annar kostnaður	75.200

90.000

469.850

9. § **Dónusvaldið**

A. 1. Löggrættumenn (3)	55.800
2. Skrivstovukostnaður	10.000

65.800

B. 1. Sérinskrivari	14.800
2. Fulltrúi	11.500
3. Skrivstovufólk	20.000
4. Annar kostnaður	10.000

56.300

122.100

10. § **Lögreglumál**

A. 1. Landsfútin	14.800
2. Fulltrúi	11.500
3. Skrivstovufólk	20.000
4. Annar kostnaður	10.000

56.300

B. 1. Sýslumenn (6)	64.000
2. Skrifstofukostnaður	48.000
3. Annar kostnaður	20.000
	132.000

C. 1. Logregla og loftflirlit (26)	160.000
÷ endargeldið frá kommununum	80.000
2. Annar kostnaður	20.000
	100.000

D. Sjóverjan	100.000
E. Fangahús	30.000
	130.000

F. 1. Skipasýn	40.000
2. Havmagnseftirlit	3.000
3. Verksmiðju- og ketileftirlit	5.000
4. Motorkonur eftirlitsmaður	1.000
5. Skipaskrifseting og uppmáling	4.000
6. Míngórar o. t.	3.000
	56.000
	480.200

11. § Landsfyrirkur

A. 1. a. Aðalsgjafi	14.800
b. Skrifstofufólk	30.000
c. Annar kostnaður	20.000
	64.800
2. Telefanverkið	0
3. Fjarritaverkið	0
4. Póstverkið	0
5. Ötvarpið og veðurstöðin	0
6. Vítaverkið	150.000
7. Innanoyggjaskið	200.000
	414.800

B. Landshandilin	0

C. Apotekið	0

D. Formur	0

414.800

12. § Samfelvðismál

A.	1. Landsverkfrøðingur	15.800	
	2. Verkfrøðingar (4)	60.800	
	3. Skeivstovufólk	14.700	
	4. Annar kostnaður	31.000	
		122.300	
B.	1. Nýggir vegir og vegabrýr	200.000	
	2. Breiðking á brým og rætting á snidum	50.000	
	3. Vegagrunnurin	65.000	
		315.000	
C.	1. Havnaæðlan 1943-52	400.000	
	2. „ 1948-57	601.500	
	3. „ 1949-50—1958-59 Lørvík	13.750	
	4. „ 1950-51—1959-60 Tórshavn	235.000	
		1.250.250	
D.	Lendingar	150.000	
E.	Flogvøllurin	20.000	
F.	Útvarp og veðurstøð	50.000	
G.	Vitar, tokulúðrar o. o. siglingamerki	150.000	2.057.550

13. § Vinnu- og handilsnám

A.	Landbúnaður		
	1. Búnaðarnevndir	2.500	
	2. Føroya Búnaðarfelag	5.600	
	3. Útskipting og matrikulstova		
	a. Lønir	53.000	
	b. Hjalparmenn	24.000	
	c. Annað	75.000	152.000
	4. Húsdjóraaling	50.000	
	5. Træplanting	3.000	
	6. Tænastameen og aðrir		
	a. Landbúnaðarráðgevi	14.680	
	b. Djóralæknir	12.000	
	c. Seyðaráðgevi	4.200	30.880
	7. Búnaðarskúli og royndarsløgir	77.000	
	8. Alistøðir	10.000	
	9. Studningur t. maskin- og amboðsk.	50.000	
		380.980	

B. Handverk, idnaður, handil o. a.		
1. Tekniskir skúlar, kvöld- og handilsskúlar	60.000	
2. Húshaldsskúli	15.000	
3. Lutapeningar í Grønlandsfelagi	150.000	
4. Útreiðslur viðv. arbeidsósemlu	3.000	
5. Føroya ferðamannafelag	5.000	
6. Ymiskt	10.000	
	243.000	
C. Fiskivinna		
1. Fiskavrakarar		
a. Yvirvrakarar	10.500	
b. Eftirlitsmenn (6)	47.100	
c. Ferðaútreiðslur	6.000	
	63.600	
+ vrakaragjald	16.500	47.100
2. Sjómannsstovan í Grønlandi	5.000	
3. Fiskivinnuskrivstova og laboratorium	44.000	
4. Føroya silaveiðifelag	1.000	
5. Sjómannsskúlin		
a. Kennarar o. t.	65.000	
b. Amboð	10.000	
c. Annar kostnaður	8.400	
	83.400	
+ skúlapeningur	21.000	62.400
6. Nautiskt royndarkamar	2.000	
7. Ymiskt	25.100	
	186.600	810.580
14. § Lækna- og heilsunál		
A. Bróstsjúkrahúsið	308.000	
B. 1. Landssjúkrahúsið	1.062.500	
2. Sjúkrahúsið í Klakksvík	400.000	
3. Sjúkrahúsið á Tvøroyri	80.800	
4. Sjúkrahúsið í Sandavági	50.000	
	1.593.300	
C. Hvíldarheimið Naina	17.500	
D. Farsóttir og karantena	3.000	
E. Sjúkrahjálpi	4.000	
F. Løn til lækna	97.000	
G. Ljósmeður	20.000	
H. Sinnissjúkrahús	50.000	2.092.800

15. § Kirkjumál

A. 1. Próstatón	14,800	
2. Annar kostnaður	8,000	
	22,800	
B. 1. Prestalønir	176,000	
2. Annar kostnaður	24,000	
	200,000	
C. Annar kostnaður av kirkjumálum	80,000	282,800

16. § Skúla- og mentamál

A. Børnaskúlin		
1. Kennaralønir	1,509,000	
2. Annar kostnaður	20,000	
	1,529,000	
B. Kennaraskúlin		
1. Kennaralønir	20,000	
2. Næmingastudningur	10,000	
3. Annar kostnaður	5,000	
	35,000	
C. Miðum- og realskúlar		
1. Kennaralønir	320,000	
2. Næmingastudningur	25,000	
3. Annar kostnaður	25,000	
	370,000	
D. Studenta- og prebendarskúli		
1. Lønir o. a.	30,000	
2. Næmingastudningur	15,000	
3. Annar kostnaður	8,800	
	53,800	
E. Lærður háskúli	75,000	
	75,000	
F. Føroya ¹ fólkaháskúli	20,000	

G. Ítróttur og fimleikur		
1. Ítróttaráðgevi	12.840	
2. Ferðaútreiðslur	1.000	
3. Stodningar til fimleikagrunns	25.000	
	38.840	
H. Ymsir studningar		
1. Næmingar uttanlands	75.000	
2. Ferðaútreiðslur skúlabarna	10.000	
3. Landbúnaðarnæmingar	5.000	
4. Handverks- og handilsskúlanæmingar	10.000	
5. Ymsir næmingastudningar	10.000	
6. Studn. til bygdanæmingar í realskúlanum	20.000	
7. Ítróttasamband Føroya	5.000	
8. Studningur til skúlabýggjgrunn	50.000	
9. Studningur til skúlabókagrunn	5.000	
	190.000	
I. Landsbókasavnið		
1. Lønir	12.000	
2. Bókakeyp og innbinding	20.000	
3. Bókasavn á bygd	12.000	
4. Annar kostnaður	14.500	
	58.500	
J. Landsskjalasavnið		
1. Lønir	12.000	
2. Annar kostnaður	5.000	
	17.000	
K. Fornminni og útgrevstur		
1. Lønir	7.900	
2. Útgrevstrarkostnaður	15.000	
3. Staðarnavnakanning	1.000	
4. Forngripa- og djúrasavn	10.000	
5. Nýggj amboð	1.000	
6. Annar kostnaður	1.000	
	35.900	
L. Tórshavnar musikkskúli	15.000	
M. Varðin	1.000	
N. Mentunnargrunnur Føroya lógtings	10.500	
O. Føroya listasavn	10.000	
P. Skalda-, vísinda- og listamannastudningar	24.000	2.524.540

17. § **Sosíalmál**

A.	1. Ellispeningur	2.200.000	
	2. Aylamispeningur	200.000	
	3. Barnastyrkur	130.500	
		2.620.500	
	-> Frá kommununum	524.100	
		2.096.400	
B.	Sosíalhjálp	35.000	
C.	Barnabæmið		
	1. Vanligur stuðningur	10.000	
	2. Eykstuðningur	5.500	
		15.500	
D.	Nýtt barnabæmi	7.000	
E.	Ellisheim	50.000	
F.	Frúhaldsfelögini	2.000	
G.	Felagið Revði krossur	500	
H.	Grunnur fyrir starfsfórar fiskimenn	15.000	
I.	Fólk í heimarþétt undir eftirliti	20.000	
J.	Aðrar útreiðslur	21.100	2.262.500
18. §	Eftirlönir o. t.		100.000
19. §	Ymsir gróttar		335.000
		Samantlagt	12.114.320

VIÐMERKINGAR

Rakstrarjavain

Eftir uppskotunum eru inntökurnar ætlaðar til 12.264.220 kr. og útreiðslurnar til 12.114.320 kr. Rakstraravlopið hefur eftir 149.900 kr.

Inntökurnar

Reinleiðis skattur er settur til 4.800.000 kr. móti 3.000.000 kr. eftir uppskoti landsstýrisins. Munurinn hefur í millum skal fást til vegna við að hækka skattinn á háinntökum og við dyggari eftirliti við skattaskyldugum inntökum. Uppskot um hetta verða lögð fram sær.

Innflutningstollur er settur til 6.000.000 kr. móti 4.000.000 kr. eftir uppskoti landsstýrisins. Við núverandi innflutningi ætlast tollinntøkan að koma að liggja um hetta tal.

Lestargjald á skipum er 150.000 kr. móti 15.000 kr. í uppskoti landsstýrisins. Uppskot um breytingu í núgaldandi löggávu, sum hækka stigin fyrir útlensk skip 10 ferðir, verður lagt fram sær.

Happadráttarinntøkan er sett til 100.000 kr. móti 20.000 kr. í uppskoti landsstýrisins. Ætlandi kemur hesin peningur inn. Aðrar inntøkur eru settar til somu töl sum í uppskoti landsstýrisins.

Útreiðslurnar.

6 §. Hægsta stjórn landsins

Forsetalónin er 18.600 kr. og borðfær hans 8.000 kr. Hetta er það summi sem verður litið lögmanni.

7 §. Lóggávuvaldið

Útreiðslurnar til lögmannalónir eru reiknaðar eftir lögmannatalinum 25. Útreiðslur til snarrit eru settar til 10.000 kr.

8. §. Ríkisstjórnin

Ráðherrar verða 2 við sömu lön sum landsstyttamenn nú. Á ríkisstjórnarskrivstofunni verða 2 skrivstofustjórar og 2 fulltrúar við sömu lön sum nú.

Á gjaldstofunni verður 1 gjaldstofustjóri, 2 fulltrúar, 1 bókahaldari og 1 kassameistari. Undir gjaldstofunni verður affuraf til sum nú og lagt skrivstofubætur líkningarráðsins, þrúðsins og manntalsins.

Grannskoðan ríkisins er sett til í allt 24.200 kr.

Úttanlandsumboðið er sett til í allt 90.000 kr. Reiknað verður við 1 fóstun sendiherraembætti.

9. §. Dómsvaldið

Í landinum verða 3 rættir. Lögrættur við 3 lögrættumönnum verður yfirrættur og saksóknararættur við 1 saksóknara verður undirrættur. Kostnaður íalt 122.100 kr.

10. §. Lögreglumál.

Höfuðsembættini verða 1 landsfili sum eysla lögregluvald og undir höfuð 6 sýslumenn. Har affuraf eru lögreglu- og tollfírlítsmenn 20 í tali. Undir lögregluvaldinum verður sjóverja, fangahús, skipasýn, eftirlit við rannagan, verkmiðjum o. t. Kostnaður í allt 430.200 kr. Sönu menn rekja lögreglu og tollfírlit, og embættini verða ríkisembætti. Íó sekiðis af heyltin af útreiðslum verður endargoldin af avvarðandi kommittum.

11. §. Landsfyrirskur

Telefonverk, fjarntelefon, postverk, útvarp og veðurstöð verða þessu þessu líga af hvíla í sér sjálfum. Við hövðligum viðgjöldum eiga rekstrarkostnað viðverksins af kanna haldast innan fyrir 150.000 kr. árlega. Rekstrarkostnað af íónanoyggjasiglingini er sett til sama tali sum í uppskoti landsstýrisins.

Aðrar landsfyrirskur eru landshandilin, opðokkið og skýgðingni? þessu, sum hvíla sér eru mettar til af hvíla í sér sjálfum þessu.

12. §. Samferðisíonaf

Undir landsverkfrøðingsskrivstofunni við 1 landsveckirfrøðing, af öðrum verkfrøðingum eru allar byggingar í landinum: vegir, vegabryr, havnar, lendingar, flogvøllur, útvarp, veðurstöð, vílar, lokuhóðrar o. a. Útreiðslutali til vegir, vegabryr, havnar, lendingar og flogvøllur eru þessu sama sum í uppskoti landsstýrisins. Til útvarps- og veðurstöð eru settar 50.000 kr. og til vílar, lokuhóðrar o. a. siglingarmerki 150.000 kr. Viðvikjandi möguligum öðrum byggingum verður víst til greinargerðina.

13. §.

Við 152.000 kr. til útskiðing er mögulíki til af fáa reiðilíga þessu á hetta mál. Til studning til maskin- og amboðskeyp eru settar 50.000 kr. Til búnaðarskúla og reyndarstöðir 77.000 kr.

Til tekniskar skúlar, kvöld- og handilsskúlar eru settar 60.000 kr. og til húshaldsskúla 15.000 kr.

Til fiskavækingarskipanina verða settar 63.600 kr., har av 16.500 kr. roknast endurgoldnar í vrakaragjaldi. Til sjónmáttsskúlan eru settar 83.400 kr., har av 21.000 kr. roknast endurgoldnar við skúlagjaldi. Til lutapening í Grønlandsfelaginum eru settar 150.000 kr.

14. §. Lækna- og heilsumál

Rakstrarútreiðslurnar eru eftir núverandi tølum. Har afturat eru settar 50.000 kr. til sinnissjúkrahús.

15. §. Kirkjamál

Hægstu kirkjuembæti landsins verður próstaembætið. Undir honum prestar.

16. §. Skúla- og mentamál

Útreiðslurnar eru í alt 2.524.540 kr. Peningaveitingin til skúlamál byggir á núverandi skúlaskipan. Til lærdan háskúla eru settar 75.000 kr. Næríngastudningarnir eru yvirhøvur allir bækkadír samanborið við uppskot landsstýrisins. Sum samnýning til skald, vísindamenn og listamenn eru settar 24.000 kr.

17. §. Sosialmál

Útreiðslurnar í alt eru settar til 2.262.500 kr. Stigini eru tey sum nú gilda. Av útreiðslunum til eldis-, avlams- og barnastyrk endurgjalda kommunurnar fimta partin.

18. §. Eftirløir o. t.

Til hetta eru settar 100.000 kr. móti 41.305 kr. í uppskoti landsstýrisins.

19. §. Ymsir grónnar

Tølini eru tey same sum í uppskoti landsstýrisins.

Uppskot til lóg um Landsbanka Føroya

1. §.

Landsbanki Føroya, sum stovnaður verður við hesi lóg, keypir partafelagið Føroya banka, Tórshavn, st. l. 33. grein.

2. §.

Endamál bankans er at tryggja holla umsiting peningamála landsins.

3. §.

Stovngrunnur bankans er 500.000 kr.

4. §.

Aðalsæti bankans er í Tórshavn. Bankin hevur útbankar hús sum bankar ráðið við samtykki bankastjórnarinnar tilskilar.

5. §.

Bankin hevur einkarrætt til at geva út peningaseðlar her á landi.

Peningaseðlar bankans er lógligur gjaldmiðil avanna millum og við greiðslur hjá almennum stovnanum.

Við loyvi landsstjórnarinnar er bankanum heimilt at kalla inn peningaseðlar, og missa teir tá gjaldmiðlsgildi sitt frá tí degi, sum ásettur verður í kunngerð frá landestjórnini. Tá er er liðið frá hesum degi missa innkallaðu seðlarnir gildi sitt mótvægis bankanum, men bankin eigur tó heimild til, um umstøðurnar mæla til, eisini seinni at innloysa seðlarnar.

6. §.

Bankin gevur út ta seðlanøgd, sum peningaviðurskiptum landsins í hvørjarari tíð tørvar.

Bankaráð og bankastjórn hava ábyrgd fyri, at seðlanøgdin verður hildin innan fyri hetta mark.

7. §.

Bankin skal eiga tókar nettofóntisþætur í útlendskum bankum, sum í minsta lagi javngilda 25 pst. av útgivnari seðlanøgd. Tann seðlanøgd, sum ikki er trygd á henda hátt, skal vera trygd við javngildi av vextum, almennum skuldabrévum og lánum, sum fullgøð trygging er flágin fyri.

8. §.

Við hvørt mánaðarskipti hevur bankin skyldu at geva landsstjórnini yvir-
lit yvir seðlar í umfari og ognir tær sum nevndar eru í 7. gr.

Visir yvirlitið, at fleiri seðlar eru útgivnir enn tæglig trygging er fyri, er bankastjórnin skyldug til at fáa hetta í rætt lag ikki seinni enn í mánað aftaná at yvirlitið varð lagt fyri landsstjórnina.

9. §.

Landsstjórnin hevur heimild til at seta hámark fyri útgivnari seðlanogd.

10. §.

Bankaráðið skal við samtykki landsstjórnarinnar stila fyri krónutali, teksti og útsjónd peningaseðlanna.

11. §.

Bankanum ber skylda til, eftir galdandi lóg, at innlöysa peningaseðlar sínar við útlenskum gjaldoyri.

12. §.

Bankin tekur vanlig bankastörv, og verða nærrí fyrimæli um hesi sett í reglugerð bankans.

13. §.

Bankin tekur í móti og reidir út pening fyri tað almenna.

Ognir og skuldir hins almenna í bankanum skulu vera sjónligar á mánaðarjavnnum bankans.

14. §.

Rokniskaparár bankans er álmannaáráð. Ársrokniskapur — rakstrarrokniskapur og fíggjarstöða — verður gjørdur so skjótt sum til ber og ikki seinni enn so, at hann kann verða kunngjørdur fyri 1. apríl.

Við hvørt mánaðarskifti verður givið yvirlit yvir fíggjarstöðu bankans.

Virðisbrøv skulu fíggjarároknið á roknið ároknið við ikki hærri virði enn tey høvdu 31. desember. Samuleiðis skulu útlenskar gjaldoyrisognir fíggjarároknið við ikki hærri gangvirði enn tey høvdu henda dag.

Fastognir mugu ikki fíggjarároknið á roknið ároknið við hærri virði enn keyps- ella byggingarprísinum, tá altur hesum er lagdur kostnaður av eodurbótum og frá er drigin virðislækkar vegna aldurs og nýtslu.

Aðrar ognir mugu ikki fíggjarároknið á roknið ároknið við hærri virði enn tær hava í handli manna millum.

Tá bankanevndin hevur góðtikið roknið ároknið, verður hann saman við frágreiðing um starv bankans í farna árinum sendur landsstjórnini.

Tú landsstjórnin hevur góðtikið roknið ároknið, verður hann saman við frágreiðingini um starv bankans kunngjørdur.

15. §.

Rokniskapur bankans verður granskodaður av 2 bókhaldslærdum grannskoðarum, valdir av bankanevnd.

16. §.

Av ársvinningi bankans verður helmingurin lagdur í varagrann bankans og helmingur avskrivaður av stovnskuldaðrævi lögtingsins. Tá stovnskuldaðrævið er avskrivað til fullnaðar, fellur hesin helmingur av ársvinninginum til lögtingið, uttan so at bankaráðið við samtykki bankanevndarinnar avger, at hann altur ella ein partur av honum skal verða nýttur til at tryggja fíggjarstöðu bankans.

17. §.

Umsiting bankans er í höndum bankanevndar, bankaráðs og bankastjórnar.

Nevndar-, ráðs- og stjórnarlimir skulu hafa fastan bústað hér á landi.

18. §.

Í bankanevnd sita 5 limir, sum lögtingið velur fyrir 4 ár í senn. Bankanevndin velur sjálf formann sín og varaformann. Tiltaksnevndarlimir verða valdir á sama hátt.

19. §.

Í bankaráði sita 3 limir. Bankanevndin velur 2 manns í ráðið fyrir 4 ár í senn. Tiltaksráðslimur verður valdir á sama hátt. Landsstjórnin setur formann og varaformann bankaráðsins fyrir 4 ár í senn. Hesir báðir mugu ekki vera bankanevndarlimir.

20. §.

Bankastjórar eru 2, settir af bankaráði. Teir mugu ekki vera limir í bankanevnd eða bankaráði.

21. §.

Bankanevnd hefur aðallund eina ferð um árið. Annars eiga fundar at vera hildin, tá formaður nevndarinnar heldur neyðugt vera. Formaðurinn hefur tó skyldu til at boða til fundar, tá minst 2 nevndarlimir krevja eða bankaráðið ynskir.

Skríva skal til fundarbók stutta frágreiðing um tað, sum fram fer og samtykt verður á nevndarfundinum.

Bankanevndarmenn fáa onga samsýning fyrir stórv síni.

22. §.

Bankanevndin skal:

- a. Setja reglugerð um stjórn bankans og umsiting eftir uppskoti bankaráðsins. Reglugerðin verður staðfest og kunngjörd av landsstjórnini.
- b. Velja 2 limir í bankaráð og 2 varalimur, samb. 19. gr., og áseta samsýning teirra.
- c. Velja grannskoðarar bankans, samb. 15. gr., og áseta samsýning teirra.
- d. Kanna og taka avgerð um rokniðskap bankans, samb. 14. gr., 6. lið.
- e. Taka avgerð um onnur mál, sum lögð verða fram fyrir nevndina eftir hesi lóg eða eftir ynski bankaráðsins eða landsstjórnarinnar.

23. §.

Formaður bankaráðsins hefur ráðsins vegna stöðugt dagligt eftirlit við starvi bankans. Hér umframt skulu hinir limir bankaráðsins skiftast um hetta dagliga eftirlit saman við formanninum.

Bankaráðið hefur regluligan fund 2 ferðir um mánaðin, 1. og 15., eða næstkomandi yrkisdag, um 1. eða 15. eru haldidagar. Annars skal fundur verða hildin, tá 1 av bankaráðslimumum heldur slíkt vera neyðugt, eða tá bankastjórnin ynskir.

Bankastjórararnir hava rætt til at vera á fundi bankaráðsins og hava orðið har, uttan so at mál verð viðgjörð, sum nema við bankastjórararnar sjálvar.

Á hvørjum regluligum fundi skal bankastjórnin leggja fram fyrir bankaráðið frágreiðing um útlánsstarv bankans, hvussu nógv av peningi hans er bundið í hvørja vinnugrein, um virðisbrævaogn hans, um innlánspening í hon-

um og um hvussu nógv av hesum peningi kann verða tikin út uttan áværing, um slik krøv uttan lands, um seðlaumfar, um innistøður uttan lands og annars um all. sum bankaráðið heldur vera neyðugt til tess at hava fullkomið eftirlit við starvi bankans.

24. §.

Bankaráðið skal:

- a. Seta bankastjórar.
- b. Hava umsjón og eftirlit við ognum bankans og starvi hans, sum tilskilað verður í reglugerð bankans.
- c. Seta forstjórar fyri útbankunum eftir uppskoti frá bankastjórnini.
- d. Seta høvndsbókhaldara og høvuðskassameistarar bankans.
- e. Áseta saman við bankastjórnini, hvar bankin skal hava útbankar.
- f. Áseta saman við bankastjórnini rentustig bankans.
- g. Áseta saman við bankastjórnini, hvussu nógv av starvspeningi bankans skal vera bundið í hvørjari vinnugrein í hvørjari tíð.
- h. Áseta eftir uppskotum bankastjórnarinnar, hvørjir av starvsmönnum bankans saman við øðrum bankastjóranum skulu kunna binda bankan við undirskrift sínari, og hvørjir av starvsmönnum skulu kunna binda bankan við undirskrift sínari á tilskilaðum starvspókjum.
- i. Skipa fyri granskoðunini og ansa eftir, at granskoðararnir røkja starv sítt.
- j. Gera uppskot til bankanevndina um reglugerð fyri stjórn bankans og umsiting.
- k. Gera samtyktir viðvíkjandi teimum málum, sum bankastjórnin leggur fyri bankaráðið.
- l. Umboða bankan móttegis dómstólumum, yvirvaldi og triðja manni. Bankaráðið kann taka avgerð í øllum málum, sum ikki beinleiðis eru lögð undir bankanevnd ella landsstjórn.
- m. Taka saman við bankastjórnini avgerð um, hvussu nógv av starvspeningi bankans hyggjast útbanki skal hava.

25. §.

Bankaráðslimur skulu allir hava bústað í Tórshavn ella so nær við Tórshavn, at teir altíð lættliga kunna koma á bankaráðsfund.

26. §.

Bankastjórararnir hava hægstu stjórn í øllum dagligum starvi bankans eftir reglugerðum bankans og avgerðum bankaráðsins.

Bankastjórararnir hagraiða pening bankans og standa fyri rakstri hans. Teir skulu ansa eftir, at bankarakturin í øllum lutum fer fram eftir hesi lög og reglugerð bankans.

Bankastjórararnir báðir skulu undirskriva til tess at bankin verður bundin, tá vekslar, onnur virðisbrøv ella skrivligar skuldbindingar verða givnar út ella franseldar. Bankaráðnum er tá heimilt at veita ávísun starvsmönnum bankans umboð til tess at skuldbinda bankan í hesum málum við undirskrift sínari saman við øðrum bankastjóranum og eisini at veita ávísun starvsmönnum bankans umboð til tess at skuldbinda bankan við undirskrift sínari í tilskilaðum málum, samb. 24. gr.

27. §.

Bankastjórin setur allar starvsmenn bankans, uttan teir sum bankaráðið hevur serstaka heimild til at seta.

28. §.

Kvittanir bankans eru ikki gildugar, uttan kassameistari hevur undirskrivað og bókhaldari áritað.

29. §.

Bankastjórar eiga ikki hava embætisstørv um hendi, ikki sjálvir reka vinnu og ikki vera í stjórn fyri nakra vinnufyrirøku.

Bankastjórar eiga ikki hava skuld í bankanum og ei heldur ábyrgjast lán annara í honum.

30. §.

Bankaneynd, bankaráð, bankastjórar og allir starvsmenn bankans hava tagnarskyldu viðvíkjandi øllum, teir í starvi sínum fáa upplýsing um viðurskipti hjá monnum og fyrirkum.

31. §.

Peningaognir hjá ómyndugum og hjá almennum stovnanum kunna goymast sum innistøður í bankanum.

32. §.

Bankin er undantikin øllum almennum gjøldum og skattum.

Bøkur bankans, ávísanir og onnur víðisbrøv, sum bankin gevur út, eru undantikin stempulgjaldi.

33. §.

Við sáttmála millum partafelagið Føroya banka og í umboði Landsbanka Føroya, landsstjórnina, verður ásett, at allar ognir og skuldir, rættindi og skyldur hins gamla banka verða handað hinum nýggja banka móti endurgjaldi í skuldabrevum, sum innloyst verða innan ávíst áramál. Løgtingið ábyrgist renting og innloysn skuldabrevanna.

Samstundis sum nýggi bankin byrjar starv sítt verður gamli bankin uppløystur. Starvið í sambandi við uppløysnina tekur nýggi bankin á seg. Óneyðugt er at fylgja reglum löggávunar um líkvidatiún. Fyrirnevndu skuldabrev verða skrivað handhavanum til.

34. §.

Løgtingið veitir bankanum stovngrunnin, samb. 2. gr., við stovnskulda-breivi sær á hendur. So hvørt sum peningur av ársvinningi bankans verður lagdur í stovngrunnin, verður tilsvareandi peningaupptak avskrivað av stovnskulda-breivi løgtingsins.

Áður enn ársvinningur bankans kemur fram, verða frádrignar útreiðslurnar í sambandi við skuldabrevini, nevnd í 33 gr.

35. §.

Bráðfengisskipan fyri Føroyar nr. 32 frá 14. okt. 1940 um seðlaútgávu við seinni broytingum og bráðfengisskipan fyri Føroyar nr. 48 frá 18. des. 1940, eru úr gildi farnar, og seðlaútgávan eftir hesum bráðfengisskipanum verður við øllum roknskapatilfari og ognum handað Landsbankanum.

36. §.

23. gr., 1. liður, gongur straks í gildi. Annars gongur lógin í gildi tann dag sum sáttmálin nevndur í 33. gr. ásetur.

VIÐMERKINGAR

Tá partafelagið Føroya banki varð settur á stovna 1906 var tað eftir ynski lögtingsins. Løgtingið ynskti eisini, at bankin skuldi fáa seðlaútgávurætt og í hvussu er tað við og við koma á innlendskar hendur. Av ymsum orsøkum fekk tað hvørki av hesum í lag, og bankin hevur síðan hana varð stovnaður verið ríkin sum vanligur handilsbanki og meginparturin av partabrevum hans verið í egn Landmandsbankans í Keypmannahavn.

Tá nú her verður skotið upp, at bankin fær seðlaútgávurætt og at hann kemur á innlendskar hendur, so liggur hetta uppskot á sama hági sum hin upprunaliga teltan lögtingsins, tá bankin varð stovnaður, tá tað tvei búskaparlígu grundirnar lýri hestum sjálvsagt á øngan hátt eru av øðrum tálta spunnar og enn tær, sum lögtingið í síni tíð fórð fram.

Tá partafelagið Sjóvánnabankin varð stovnaður 1832 skjeyt lögtingið hin 60.000 kr. í partapening, men tað hetta er fráfikið, hevur lögtingið ikki latið bankaverk landsins við seg koma.

Av og á hevur tað verið um hetta røtt, og í stundárunum, við teimum broyttu umstøðum í peningamálum, sum tey fóedu við sær, komu fram tvey bankauppskot. Var annað frá javnaðarflokkinum og sjálfstýrisflokkinum um at stovna partafelagið Oyggiabanken og hitt frá folkaflokkinum um at stovna seðlabanka, samb. lögting-fóndi 1943. Hvørki av hesum uppskotum fekk tað frama.

Tá talað verður um at gera nýggjan banka er at hava í huga, at landið longu nú hevur 2 bankar, so hetta verður hin triði. Tað er valla at ivast í, at slíkt hevði verið at spjæða peningamagnin í heilan lítla landi men enn gott er, og har afturat kemur tað ókint raktfrekosímaðin. Tað verður tess vegna mælt til, at lögtingið leitar taka upp samrøðingar við partaeigarar Føroya banka um at lata bankan ganga yvir á lögtingsins hendur. Við tí sjálvliga uppruna bankans í huga sýnist hetta vera náttúrligur ítrvegur.

Um henda ætlaða sáttmáli við Føroya banka verður víst til 33. gr. lógaruppskotsins. Almannagongdin er í royndini beint tann sama, sum hývd varð, tá danska ríkið 1936 keypti partafelagið Nationalbanken og stovnaði Danmarks Nationalbank. Í Danmark varð tosað um at stovna heilt nýggjan seðlabanka og lata hin halda fram sum vanligum banka uttan seðlaútgávurætt, men hetta varð ikki gjørt. Tað feli meini náttúrligt at yvirtaka henda høvuðsbanka landins. Her hjá okkum var Føroya banki leingi einasti banki og má væl eina á mangan hátt sigast at vera høvuðsbankin, og kann í so málta javnmátt við Nationalbanken í Danmark, og tá tað heppnast danska ríkinum so væl at yvirtaka hann og henda skjóttu á síðan hátt hevur roynt væl, skuldi tað sama almannagongd her hjá okkum viðríkjandi Føroya banka eisini verið heppnast og til frama.

Í Danmark fingu gamla partaeigararnir endurgjald fyrir partabrev sín í skuldabrevum, sum innløyst verða innan ávíst áramál. Sama eigur at vera til her, men annars hev ikki til í lógini at seta reglur um yvirfókum, endurgjald og sannað í tí sambandi. Felda má hetta all verða fíkt fram í samráðingum um við bankan og sett í sáttmálanum millum banku og lögtingið.

Stovngrunnur bankans er her skotin upp til 15 mill. kr., sum lögtingið veitir bankanum við stovnskuldbrevi sær á hendur, samb. 3. og 24. gr.

Eftir 5. gr. fær bankin einhætt til seðlaútgávu og peningaseðlar bankans verður lögligur gjaldmálur samstítt millum og hjá almennum stovnum. Har umframt rekur bankin vanlig bankastøv. Hetta eru rættindi bankans. Skylda hans er fyrst og fremst at tryggja holla peningumsiting, 2. er, við hesum fær landsbankin høvuðsábyrdina fyrir peningabagreiðing landsins, og ymsar staðir í lógaruppskotinum er tilskilað, hvussu bankin skal starva hesum til frama, men sjálvsagt er ógjörlikt í lógarformi at seta greiðligar reglur um

tað margtáttaða starv, seðlabanki hefur um hendur. Tær mugu heldur setast í reglugerð, samb. 22. gr. a, og annars verða holl og gagulig umsitning, og rakstur bankans tryggjað við reglunum um bankanevnd, bankaráð, bankastjórn og grannskoðarar og við reglunum um kunnugerð, rekiniskapar og frágreiðingar um fíggjarstöðu og rakstur.

Í 6.—11. gr. eru nærri reglur um seðlaútgávuna, har í millum um trygging seðlanna, um heimild landsstjórnarinnar til at seta hámark fyri útgávumari seðlangd, um skyldu bankans til at geva mánaðarligt yvirlið yvir seðlaútgávu-una, um innloysingarskyldu bankans o. s. fr.

Umframt at hava seðlaútgávu skal bankin starva sum vanligur yrkis-banki, 12. gr.

Eftir 13. gr. skal bankin taka í móti og reiða út pening fyri tað almenna.

Í 14. gr. eru fyrinæli um rekiniskaparfórslu, í 15. gr. um grannskoðan og í 16. gr. reglur um hvussu ársvinningur bankans skal nýtast.

Í 17.—30. gr. koma so reglur um bankastýrið. Tað eru sjálvsagt ymiskar áskoðanir um, hvussu bankastýrið verður heppligast uppbyggt. Í høvuðsdráttum eru reglurnar tær somu, sum gilda fyri Danmarks nationalbank og Landsbanka Íslands (smb. eisini uppskot fólkaflokksins 1943). Aðalsjónarmiðið, sum aftan fyri liggur, er at geva lögtingi og landsstjórn hægsta ræði og yvirumsjón yvir bankanum og starvi hans, men tó veita bankanum vist sjálvstöði, so hann ikki verður ov nógv heftur av sitandi landsstjórn. Í øðrum londum aftur í móti, t. d. Svøríki, er seðlabankin nógv meir bundin av lóggávutínginun og landsstjórnini. Bæði sjónarmið hava sínar fyrimumir og síni brek. Hitt fyrra er vali her.

Eftir 31. gr. fær bankin rætt til at taka móti peningi frá ónýndugum og frá almennum stovnanum, og í 32. gr. er hann undantikin øllum skattum og almennum gjöldum, har í millum stempulgjöldum.

Uppskot til lóg um Búskapar- og handilsmál

Her verður skotið upp skipan við tí endamáli at tryggja føroyskan búskap og fremja gagnligan handilspolitikk.

Aftur at øðrum stórvum sínum skal bankaráð Landsbanka Føroya hava í hondum: 1. eftirlit og umsjón við gjaldoyrishandli og vøruinnflutningi, 2. onnur stórv viðvíkjandi búskapi og handli, sum við lóg ella stjórnarskipan verða givin til at hageiða.

Aðalinnihaldið í hesum reglum er tað, at allur handil við útlenskum gjaldoyra kemur undir alment eftirlit og almenna umsjón til tess at vissa, at lær ognir, sum útflutningurin byggir upp í útlondunum, fyrst og fremst verða nýttar framleiðslulívi landsins at gagni, soleiðis at mest møguligt verður flutt inn av framleiðslutólum og tilfari til byggingar og nýgerðir her innan lands, meðan minkað skal verða um meir ella minni ónyttis innflutning. Somuleiðis skal verða byrgt fyri peningaútflutningi (kapitaleksport), soleiðis at landsins peningur (kapitalur) kemur landsins framleiðslu at gagni, og teir sum longu hava sett pening í útlenskar peningastovnanir, útlensk virðisbrøv ella aðrar staðir uttan lands, skulu hava skyldu til at avhenda hann.

Tað ber sjálvsagt ikki til í lógarformi at seta greinligar reglur um, hvussu ráðið í einstøkum lutum skal starva í hesum endamáli til frama, heldur mugu tær setast í reglugerð, sum verður lagad eftir umstøðunum, sum tær eru í hvøjjari tíð, smb. 7. gr.

UPPSKOT

til lóg um Búskapar- og handilsmál

1. §.

Til tess at tryggja føroyskan búskap og fremja gagnligan handilspolitikk skal bankaráð Landsbanka Føroya:

- skipa fyri hvør vøra, ið flytast skal til landið, og hvaðani, og at byta ut vøruinnflutningsloyvi.
- skipa fyri, hvussu gjaldoyrisognir lands skulu nýtast til vørukeyp og aðrar greiðslur, og at byta út gjaldoyrisloyvi.
- røkja onnur stórv viðvíkjandi búskapi og handli, sum við lóg ella stjórnarskipan verða givin til í hendur.

2. §.

Landsbanki Føroya hevur einkarrætt til at keypa og selja útlenskt gjaldoyra.

3. §.

Einstaklingar ella feløg, sum eiga ella seinni ognast útlendskt gjaldoyra (har : millum útlendsk skuldabrev, partabrev og annur virðisbrev) hava skyldu til straks at lata tað Landsbankanum í hendur, sum so rindar eigarunum tilsvareandi upptal í seðlum sínum.

Bannað er at skapa innistøður í útlondum við óvanligari lánsveiting ella øðrum tilikum, ella á annan hátt havast við nakran atvunð, sum ber í móti at draga útlendskt gjaldoyra undan handli í Føroyum.

4. §.

Eingin gjaldmiðil, føroyskur ella annar, má verða fluttur til Føroya ella úr Føroyum, uttan við loyvi bankaráðsins. Somu reglur gilda um virðisbrev og gull.

5. §.

Fyri hvørt innflutningsloyvi rindar innflutningsmaðurin $\frac{1}{4}$ psL. av upptakinum, sum loyvið ljóðar uppá, tó aldri minni enn 1 krónu fyri hvørt loyvi.

6. §.

Brot á hesi lóg ella reglum settum sambært henni verða sektað við uppi 100.000 kr. Er um stórbrot ella endurtekið brot at tala kann har umframt handilsrættur viðkomandi dømast týndur. Upptøka ognar sambært revsilógini er heðnilað.

Sakarmál verða viðgjørð sum politimál.

7. §.

Landsstjórnin setir nærti fyrimæli í reglugerð sambært hesi lóg, har millum um útbýting innflutningsloyva, um gjaldoyrishandil og um eftirlit tollverksins til at byrgja fyri útflutningi gjaldmiðils, virðisbræva og gulls.

Stjórnarskrá Føroya

Hetta uppskot um Stjórnarskrá Føroya varð skrivað 1946 og givið út av »Føroyingafelagi» frammánundan fólkaatkvóðuni. --- Tjóðveldisflokkurin tekur tað sum grundslag fyri uppskotum um komandi stjórnarlag.

1. §.

Føroyar eru Tjóðveldi.

2. §.

Lóggávuveldið er hjá lögtingi og forseta Føroya. Gerðaveldið er hjá forsetanum. Dómsveldið er hjá dómsólunum.

3. §.

Setið hjá stjórnarvöldunum er í Tórshavn.

4. §.

Forseti Føroya verður kosin av Føroya fólki fyri 5 ár.

5. §.

Valbærur til forseta er hvør 35 ára gamal Føroyingur, sum uppfyllir treytir tær, ið settar eru fyri valrætti til lögtingið, bústaðartreytin frátikin.

6. §.

Hvørjir 400 lögtingsvalbærir Føroyingar, minst 23 ár hvørji sýslu og minst 25 ár Tórshavn kunna skjóta upp evni til forseta. Eru fleiri forsetaevni í boði, fer forsetaval fram, aðramáta er tann, ið uppskotið var, kosin forseti. Forseti fer fram við beinleiðis og loyniligan valhátt. Lögtingsveljarar eru forsetiaveljarar.

7. §.

Forsetin tekur við forsetastarvinum ólavsvøku dag og letur tað frá sacc ólavsvøku aftan, tá ið 5 ár eru liðin, uttan so at hann er afturvaldur. Forsetaevni skulu skjótast upp í juni mánaði tað árið, ið forsetin skal fara frá, og forsetaval fer fram í júlí mánaði sama árið.

8. §.

Doyr forseti skal, um minst tveir mánaðir eru til ólavsvøku, annar veljast sama árið, aðramáta árið eftir.

9. §.

Tá ið forsetaembættið er leyst, ella forsetanum berst frá, eiga forsætisráðharrin, lögmaðurin og lögtingsformaðurin forsetaval. Verða teir ymiskir á máli ræður meirilutin. Lögtingsformaðurin stýrir fundum teirra.

10. §.

Løn forsetans og teirra, ið sita við forsetavaldið, verður at úseta við lóg. Forsetin má ikki hava annað lønt starv í hondan. Hann má ikki vera lögtingsmaður.

11. §.

Aður enn forsetin tekur við valdi, ger hann trygdareid ella heitstreingd at halda stjórnarskránnar. Eiddin ella heitstreingdið verður at festa á blað í tveimum eintøkum, sum lögtingið og landsbókasavnið fáa hvørt sitt at goyma.

12. §.

Forsetin ella teir, ið sita við forsetavaldið, hava ikki ábyrgd av landastýrinum.

Forsetin verður ikki saksøktur í brotsmálum uttan lögtingið so samtykkir.

Forsetin fer av, um tað verður samtykt við meiriluta á fólkaatkvøðu, sum skal haldast, tá ið $\frac{2}{3}$ av lögtingslimunum krevja tað. Slík fólkaatkvøða skal fara fram innan tveir mánaðir aftaná, at lögtingið hevur samtykt at krevja hann, og frá tí at henda samtykt er gjørd til úrslitið av fólkaatkvøðuni er kunnugt, er forsetin loystur úr starvi sínum. Ynskir meirilutin av fólkinum, at forsetin skal verða sitandi, fer lögtingið av, og nýtt lögtingsval fer fram.

13. §.

Vald forsetans skulu ráðharrar úttrúna.

14. §.

Ráðharrarnir hava ábyrgd av øllum stjórnargerðum. Embætisábyrgd teirra verður tilskilað við lóg. Lögtingið ella forsetin kunnu klaga ráðharrarnar fyri teirra embætisrøkt. Landsrætturin dómir hesi sakarmál.

15. §.

Løggrætturin og triggir eykadómarar, sum lögtingið velur, er landsrættur. Løgmaðurin hevur forsæti og úrslitsatkvøðuna.

16. §.

Forsetin setur ráðharrar í og úr embætti. Fyrsti ráðharri er nevndur forsætisráðharri. Hann stýrir ráðharrafundum.

17. §.

Lógir og týðningarmiklar stjórnargerðir skulu ráðgerast í landsráði, har allir ráðharrar hava sæti og forsetin hevur forsæti. Forsetin og hvør einstakur ráðharri kann kalla landsráðið saman. Berst forsetanum frá, kann hann lata málið viðgera á ráðharrafundi. Í landsráði og á ráðharrafundi hevur forsætisráðharrin úrslitsatkvøðuna, tá ið ráðharrarnir eru ymsikir á máli. Av ráðargerðum í landsráði og á ráðharrafundi verður so mikið at festa í bók, at fundarúrslit og støðan hjá hvørjum ráðharra eru til skjals. Aðrenn fundur er lokin skal hvør ráðharri skriva undir í gerðabókina.

Tá ið ráðharrafundur hevur verið, ræður forsetin fyri, um málið eisini skal viðgerast í landsráðnum.

18. §.

Tá ið forsetin og ráðharrin við honum hava skrivað undir lóg ella stjórnargerð hava tey gildi.

19. §.

Forsetin skipar menn í embætti sambært lógum. Eingin má uttan við serligari lógheimild skipast í embætti, sum ikki er føroyskur landsborgari.

Embætismenn skulu gera eið ella heiti at halda stjórnarskránnar.

Forsetin kann seta teir embætismenn úr embætti, sum hann hevur sett í embætti. Eftirløn teirra verður ásett eftir lógini.

Forsetin kann flyta embætismenn úr einum embætti í annað, tá mugu teir einki lissa av embætisinnløgum sínum við flytingina, og teir sleppa at velja, um teir vilja flytast ella fara frá við eftirløn eftir lógini.

20. §.

Forseti kann ikki uttan løgtingsins samtykki gera sáttmálar við onnur lond, tá ið teir víkja at ríkisrættarlígu stöðu landsins ella nema við vald Føroya yvir nøkrum parti av oyggjunum og viðvíkjandi sjómákinum.

21. §.

Forsetin stevnr løgtinginum saman hvørt ár og ger av, nær tað skal slitast. Ting má ikki slitast fyrr enn fíggjarlóg er samtykt. Forsetin kallar løgtingið til eykatingsetu, tá ið tørvur er á.

22. §.

Forsetin kann steðga fundunum hjá regluligum løgtingi eitt ávíst tíðarskeið, tá ber einaferð somu setuna og ikki meir enn tvær vikur, uttan tingið samtykkir.

23. §.

Forsetin kann loysa upp løgtingið, men tá skal nýtt veljast áðrenn 2 mánaðir eru gingnir, og sáðan koma saman ikki seinni enn á ólavsvøku.

24. §.

Forsetin kann leggja uppskot til lógir og aðrar samtyktir fyri løgtingið.

25. §.

Tá ið løgtingið hevur samtykt lóguppskot, skal tað leggjast fyri forsetan til at staðfesta ikki seinni enn tvær vikur eftir at tað var samtykt, og staðfestingin gevur tí lóggildi. Sýtir forsetin at staðfesta lóguppskotið, skal tað sum skjótast, og ikki seinni enn 2 mánaðir frá tí, at forsetin fekk tað til staðfestingar, leggjast undir fólkaatkvøðu. Fær uppskotið meiriluta við fólkaatkvøðu, er tað lóg.

26. §.

Forsetin kunnger lógir og setir tær í verk.

27. §.

Forsetin eigur vald í neyðbráð at geva bráðfengislóg, tá ið tingið ikki er saman. Ikki má lógin vera ímóti stjórnarskránni; hon skal leggjast fyri fyrsta løgting. Verður hon ikki samtykt, gongur hon úr gildi. — Fíggjarlóg má ikki vera bráðfengislóg.

28. §.

Forsetin kann náða brotsmenn. Ráðharrar kann hann tá ikki loysa frá saksókn fyri landsrætti ella landsrættardómi uttan løgtingið samtykkir.

29. §.

Forsetin loyvir ella letur onnur stjórnarvöld loyva undantøk frá lógum.. eftir reglum teim, ið higartil hava verið fylgdar.

30. §.

Peningaviðurskiptini verða at skipa við lóg.

31. §.

A lögtingi eiga í minsta lagi tjúgu, í mesta lagi tríati, fólkavaldir menn sæti, valdir við loynilígun val. Samstundis sum tingmennirnir verða valdir, verða eins nógvir varamenn valdir.

Av lögtingsins tingmannatali verða 20 tinglimir valdir í valdømun. Harumframt verða í mesta lagi 10 eykatingmenn valdir, til tess at javna millum tingflokkanna, so at tingmannatalið hjá hvørjum flokki sum best samsvarar atkvøðunøgd flokksins við lögtingsvalið.

Tinglimirnir verða valdir fyri 4 ár.

Vallógin ásetir gjøllari lögtingsvalskipan.

32. §.

Valrætt á lögtingsvali eiga allir fast búsettir feroyskir landsborgarar, ið fylt hava 21 ár, tá ið valið fer fram og ikki eru gjørdur ómyndingar, ikki hava notið slíka fátækrahjálpi frá tí almenna og ikki hava lotið tilíkan æðerminkandi dóm, at valrætturin, tá ið val fer fram, er týndur.

Vallógin ásetir gjøllari reglur um valrættin.

33. §.

Valbærur til lögtingið er hvør tann, sum valrætt eigur á lögtingsvali.

34. §.

Regluligt lögting skal koma saman hvørt í ólavsvukadag ella næsta gerandisdag.

35. §.

Lögtingið er friðlýst. Tann, sum nerver tess trygd og frælsi, er sekur fyri landasvik.

36. §.

Tað er lögtinginum heimilt at skipa nevndir av tingmonnum til at kanna týðandi mál, sum almenningi unvarðar. Slík nevnd hevur rætt til at krevja munnligar og skrivligar frágreiðingar bæði frá embætismönnum og øðrum borgarum.

37. §.

Skattur má eingin áleggjast, broytast ella avtakast uttan við lóg.

Lán má ikki takast, sum skuldbindur fjøðveldið, ei heldur jørð landsins og lunnindi seljast ella veðsetast uttan við lógarheimild.

38. §.

Fyri hvørt regluligt lögting, fyrsta tað er saman komið, skal stjórnin leggja fram fíggjarætlan fyri komandi árið. Utan heimild í fíggjarlógini má stjórnin eingi útgjöld rinda.

39. §.

Lögtingið velur 2 landsroknskapargrannskoðarar við løn. Teir skulu ansa eftir, at allar landsins innløgur eru taldar, og at heimild er í fíggjarlógini til allar útløgur. Teimum er loyvt at krevja tær frágreiðingar og tær skjöl frá stjórnarvøldunum, sum teimum tørvast. Landsroknskapur fyri árið verður síðan við viðmerkingum grannskoðaranna at leggja fyri lögtingið. Ger tingið tá samtykt um roknskapin.

Renda greinin kann broytast við lóg.

40. §.

Lóg verður ikki samtykt á lögtingi, fyrr enn triggjar ferðir er viðgjørd.

41. §.

Lögtingið ger sjálfv. av, um tingmenninir eru lögliga valdir, sama um tingmaður hefur mist sína valheimild.

42. §.

Hver tingmaður skal, tá val hans er góðkent, hótíðarliga játta at halda stjórnarskránnu.

43. §.

Løgtingsmenn eru bert bundnir við sannföring sína og við ongar veljara treytn.

Embætismönnum þorvar ikki samtykki frá stjórnini til tess at taka við lögtingsvali, men embætisstarvið skal av teirra ávum røkjast eftir stjórnarinnar tykki uttan útlögu hjá tí almenna.

44. §.

Meðan lögtingið er saman má ikki havast upp brotsmál móti nøkrum tingmanni, ei heldur má hann setast fastur ella í varðhald, uttan tingið samtykkir — ella hann í brotsgerð síni verður tikin á hondum. — Fyri tað tingmaður innan tings hefur sagt, stendur hann ikki uttan tings til svars, uttan tingið samtykkir.

45. §.

Týnist tingmannsins valbæri, týnist rætturin við, ið tingvalið gav honum.

46. §.

Ráðharrarnir eiga vegna embætisstøðu sína sæti á lögtingi; teir taka til orða, tá ið teir vilja, men verða tó at halda tingsins skipan. Atkvøðurætti hava teir ikki, uttan teir eisini eru lögtingsmenn.

47. §.

Lögtingið velur sær sjálfv. formann.

48. §.

Tingið fær einki mál samtykt uttan meira enn helvtin av tingmonnum er á fundi og greiðir atkvøðu.

49. §.

Á tingi er, við samtykki tingsins, hvørjum tingmanni loyvt at bera uppá mál hvønn almennan spurning, og krevja av ráðharrunum frágreiðing um málið.

50. §.

Tingmál má ikki takast til viðgerðar uttan tingmaður flytur tað fræn.

51. §.

Tað er tinginum loyvt at beina tey mál, tað ikki leggur í at viðgera, til ráðharrarnar.

52. §.

Løgtingsfundir eru almennir. Formaðurin ella so nógvir tingmenn, sum tingskipanin fyri setur, kunnu tó krevja, at allir, sum ikki eru tingmenn, fara út; síðan ræður tingfundurin, um málið skal unnrøðast fyri opnum durum ella afturlatnum.

53. §.

Løgtingið lógfestir gjøllari reclin viðvíkjandi tingsins skipan og mannagongd.

54. §.

Dómsvaldið skal fyriskipað við lóg.

55. §.

Dómsvaldið avger frætumál um valdamarkið hjá gerðarvaldi og lóg-gávavaldi. Eingin sleppur tó undan at lýða yvirvaldaboð fyríbils, tó at hann skjýtur málið til dóms.

56. §.

Dómararnir skulu í embætisvirki sínum einans fara eftir lógini. Dómarar verða ikki settir frá uttan við dóm, og flytast ei heldur í annað embætti móti vilja sínum.

Tó kann dómarar, ið er verðin 65 ára gamal, setast frá, men skal hann framvegis hava somu løn.

57. §.

Í Føroyum skulu vera 2 dómstólar, sorinskrivararættur og lógrættur.

Sorinskrivarin skal vera lógfrøðingur. Í lógrættinum skulu triggir lógrættamenn, ið allir eru lógfrøðingar, sita; formaður rættarins nevnist lógmaður. Tað skal skilast við lóg, hvørji sakarmál, ið skulu havast upp fyri sorinskrivararætti og hvørji, ið skulu fyri lógrætti, somuleiðis hvørjir sorinskrivaradómar, ið kunnu skjótast inn fyri lógrætti.

58. §.

Tann evangelisk-lutherska kirkjan er tjóðkirkja Føroya, og ríkið skal styðja hana.

59. §.

Fólkið eigur rætt til at stovna trúarfelag, sum hvør heldur beinast vera.

60. §.

Eingin má lissa nakað av politiskum ella borgarligum rættindum vegna trúar sínar, ikki heldur sleppa undan nakrari borgaraskyldu. -- Eingin er skyldugur at rinda gjald til aðra enn sína gudsdyrkan.

61. §.

Hvør tann, sum verður tikin av fúta, skal, áðrenn samdøgur er liðin, stíllast inn fyri sorinskrivara. Ber ikki til at lata hann loysan beinanvegin, skal sorinskrivarin, áðrenn trí samdøgur uppattur eru umliðin, við grundum avgera, um hann skal verða settur í varðhald. Ber til at loysa hann móti veðtrygging, ger dómarin av, hvat og hvussu mikið veðið skal vera.

Akenning sorinskrivarans kann beinanvegin skjótast inn fyri lógrættin. Fyri brot, ið bert verður revsað við sekt, má eingin setast í varðhald.

62. §.

Bústaðurin er friðhaldur. Húsaleit ella bráva- og skjalaramsókn má ikki fara fram uttan eftir rætturákenning ella við serstakan lógarheimild.

63. §.

Ognarrætturin má bert skerjast við lóg, og bert til sameflagsframa. Eingin er skyldugur at lata jørð ella aðrar ognarlutir til tað almenna uttan móti fullum endurgjaldi.

61. §.

Eingin útlendingur kann fá land þegar hann er búsetur hjá útlendingum til at eiga fasteignir í Eiríkyrum skal skipt við lög.

62. §.

Vinnufrelsið má ekki skerjast umm. við lög og þert til samfélagsframa.

63. §.

Hann sum ekki kann bjarga sér og sínum hefur, tá þó einnig annar hefur skylda til at styðja hann, rætt til stjórnskiðs í samhengi við heimilum löglum, sum lögirn ásetur.

64. §.

Þeir hava öll rætt til ókeypis upplærslu í fólkskólunum.

Tey foreldrar, sum tilhyrfa stjórnskiðinu fer fyrir at hafa upp barn sín, hava ekki skylda til at seta tey í fólkskólur.

65. §.

Hver maður hefur rætt til at seta húsnæði sín á örenti prentfrelsið má aldrið við ritskoðan ella á annan hátt talmast.

66. §.

Fólkið eigur rætt til at stjórna fólki við hedeðri tilfellið, sum löglig er, og þérvar ekki at sökja loyvi til tess.

Felag má ekki loynast upp av stjórnarvum attan fyrirbils, og tá skal sakarmál havast upp beinanveginn móti felagnum til at uppløysa það.

70. §.

Fólkið eigur rætt til at sávnast til fundar. A almennum fundi hefur fólkið heimild at vera hjástaddur. Tilfundur kann hætta, tá tá óttit er fyrir at ofriður standst av honum.

71. §.

Sjálfsvéið hjá sammanumum andir meirjón stjórnskiðum skipt við lög.

Fylgiskjal 1. Avrit.

SYGGEHUSBESTYRELSEN

Thorshavn, den 24. januar 1950.

I 1947 blev der i lagtinget rejst spørgsmålet om at søge fremme en helhedsplan for sygehusbygning på Færøerne gennem en henvendelse fra kst. amtslæge Dahl og dr. H. D. Jensen som næstformand for Færøernes lægeforening, jfr. lagtingstidende 1947, pag. 78-83. Henvendelsen konkluderede i, at der burde bygges et nyt sygehus i Tverå, og at Dronning Alexandrines hospital i Thorshavn skulle udbygges til et centralsygehus for Færøerne omfattende følgende specialafdelinger:

Kirurgisk afdeling.
 Medicinsk afdeling.
 Radiologisk afdeling.
 Øje, næse, øre og hals afdeling samt
 sindssyge- og åndssvageafdeling.

Udbygningen af Dronning Alexandrines Hospital skulle ifølge forslaget ske etapevis på følgende måde:

- 1) Først skulle der bygges en administrationsbygning ved Dronning Alexandrines Hospital.
- 2) Når denne bygning blev færdig, ville der i den nuværende hospitalsbygning blive plads til at indrette en øje, næse, øre og hals afdeling.
- 3) Derpå skulle bygges en radiologisk afdeling.
- 4) Tuberkuloseafdelingen skulle, når den inden lang tid ville blive fri, kunne benyttes til medicinsk afdeling, eventuelt således, at der blev opført en tilbygning med plads til et central-laboratorium for alle læger på Færøerne.
- 5) Endelig skulle der bygges en sindssygeafdeling med 80 sengepladser samt en mindre afdeling på 20 senge til brug for kroniske nervepatienter og alderdomshjem for gamle fra småbyerne.

Med hensyn til udgifterne til denne udbygning af Dronning Alexandrines Hospital blev disse på det foreliggende efter et løseligt skøn anslået til ca. 3 millioner kroner, og udgifterne til opførelse af et nyt sygehus i Tverå anslog man til 500.000 kr. Det lagtingsudvalg, der havde sagen til behandling, foreslog under hensyn til de fremkomne oplysninger om udgifterne, at der af lagtinget i en 10 års periode blev afsat 300.000 kr. om året til fremme af helhedsplanen.

Lagtinget stillede sig velvilligt over for den opstillede plan og vedtog den 20. januar 1948 med 18 stemmer mod 0 følgende beslutninger:

1. Af amtsfonden bevilges i 1948 til bygning af et sygehus i Tverå til fremme af helhedsplanen for sygebehandling på Færøerne 300.000 kr.
2. Amtslægen anmodes om at skaffe tilveje fra sagkyndige mænd tegninger og

udgiftsoverslag vedrørende den i denne sag omtalte helhedsplan for sygehusbygning på Færøerne.

3. Amtslægen anmodes om efter indhentet erklæring fra kredslægen i Tvera at tilvejebringe fra en sagkyndig mand tegning og udgiftsoverslag for et sygehus i Tvera i overensstemmelse med helhedsplanen. Landsnævnet (indsstyret) anmodes om at sørge for, at disse byggeplaner nyder fremme.

Sygehusbestyrelsen rettede derpå henvendelse til den kendte sygehusarkitekt Salling-Mortensen, Aarhus, der udarbejdede en tegning og et overslag til et nyt sygehus i Tvera på 20 senge. Omkostningerne ved opførelsen er anslået til 1.1 millioner kroner udregnet efter de priser, der gælder i det øvrige kongerige, og efter de på Færøerne for tiden eksisterende priser må omkostningerne påregnes at komme til at andrage mindst 1,5 millioner kroner, hvortil kommer udgifterne til forskelligt sygehusinventar. Efter at de danske bevillingsmyndigheder principielt har givet deres tilslutning til, at sygehuset opføres for statskassens regning i henhold til de udarbejdede tegninger, er arbejdet vedrørende opførelsen af sygehuset i Tvera udbudt til licitation.

Hvad angår centralsygehuset i Thorshavn har sygehusbestyrelsen ligeledes anmodet sygehusarkitekten om at udarbejde forslag. Imidlertid vil det ikke være muligt at få udarbejdet et mere detailleret projekt samt et mere holdbart overslag over udgifterne, forinden stilling tages til følgende spørgsmål :

1. Spørgsmålet om, i hvilket omfang og i hvilken tempo helhedsplanen skal realiseres.
2. Centralsygehusets beliggenhed.

Ad. 1. Efter at arkitekten havde udarbejdet nogle skitsemæssige forslag, blev sygehusbestyrelsen klar over, at en realisation af helhedsplanen, indbefattet opførelsen af en afdeling for sindssyge og andssvage, ville medføre udgifter, der flere gange oversteg det beløb på 3 millioner kroner, som man opererede med under behandlingen af sagen i lagtinget, og sygehusbestyrelsen mente derfor af økonomiske grunde foreløbig at berde udskyde opførelsen af sindssygeafdelingen. Af hensyn til de store omkostninger ved sygehusbyggeriet anså man det ligeledes for nødvendigt, at udbygningen af Dronning Alexandrines Hospital til et centralsygehus i første omgang blev indskrænket til opførelse af en bygning til 50 senge med spisestue, modtagelse, røntgenafdeling og operationsafdeling samt en økonomibygning omfattende køkken, kedelhus og vaskeri og endelig en bygning til bolig for funktionærer.

Ad. 2. Som bekendt er Thorshavn kommune stærkt interesseret i, at arealerne ved Sandegærde ikke bliver bebygget med nye hospitalsbygninger, idet byrådet ønsker arealerne anvendt som åndehul for byens befolkning, der vil sige som parkanlæg og badeanlæg om sommeren. Byrådet er derfor meget stærkt interesseret i, at nyt hospitalsbyggeri finder sted på en anden grund og har i denne forbindelse henledt opmærksomheden på kommunens grunde ved vandværket. Kommunen vil i givet fald også rent økonomisk gå langt for at opnå denne løsning af byggeviot. Således har byrådet vedtaget eventuelt at ville købe de nuværende hospitalsbygninger for 500.000 kr. og ligeledes stillet i udsigt at overlade en grund ved vandværket uden vederlag til hospitalsbyggeriet samt foretage de nødvendige vej- og kloakarbejder, samt eventuelt også at ville deltage i udgifterne til hospitalsbyggeriet med indtil 1/10. Det skal dog bemærkes, at der naturligvis endnu ikke foreligger nogen fast aftale med byrådet vedrørende disse spørgsmål. Dertil kommer imidlertid, at sygehusbestyrelsen efter sygehusarkitektens besøg i højere grad end hidtil er blevet

opmærksom på de væsentlige mangler, hvormed de nuværende hospitalsbygninger er behæftede, mangler, der i de senere år har bevirket stadig stigende udgifter til bygningernes vedligeholdelse. Sygehusarkitekten mener således ikke, at de nuværende hospitalsbygninger på længere sigt vil kunne indgå som et brugbart led i centralsygehuset, i hvert fald ikke uden en meget bekostelig hovedstandsættelse. Under hensyn hertil er det klart, at sygehusbestyrelsen alvorligt har overvejet fordelene ved at opføre de nye hospitalsbygninger på et andet sted end det nuværende, idet man navnlig har for øje, at det ville være synd at ofre betydelige millionbeløb til sygehusbyggeri, uden samtidig at opnå den mest ideelle løsning.

I slutningen af oktober måned 1949 anmodede man herefter arkitekt Salling-Mortensen om at udarbejde 3 overslag omfattende:

1. En udbygning af det nuværende hospital, omfattende en gennemgribende hovedstandsættelse af hospitalet.
2. En udbygning af det nuværende hospital, således at de nuværende bygninger i første omgang kun istandsættes i det mest nødtørftige omfang samt
3. Opførelse af et centralsygehus ved vandværket.

De af arkitekten udarbejdede overslag vedlægges.

Til de 3 overslag skal bestyrelsen anføre følgende:

Kun overslag 1 regner med en mere varig benyttelse af de eksisterende hospitalsbygninger og kun efter en meget bekostelig og gennemgribende restaurering, der bevirker, at de samlede omkostninger ved etablering af centralsygehuset ikke bliver væsentligt mindre — 8.500.000 kr. — end ved at opføre et helt nyt sygehus ved vandværket — 9.240.000 kr. Under henvisning hertil er den samlede sygehusbestyrelse enig om, at overslag 1 bør udskydes som uhensigtsmæssigt, idet man for omtrent det samme beløb kan få bygget et helt nyt sygehus (overslag 3) samt opnå, at man af kommunen får refunderet et ikke uvæsentligt beløb af byggesummen under hensyn til kommunens interesse i at erhverve arealerne ved Sandegærde.

Tilbage står en sammenligning mellem overslag 2 og 3. Sygehusbestyrelsen er også her ganske enig om, at såfremt det økonomiske grundlag kan skaffes tilveje til fuldførelse af hele byggeriet, herunder etape 2, i løbet af en kortere årrække på 5—7 år, er overslag 3 at foretrække for overslag 2. De samlede udgifter andrager således:

Overslag 2	kr. 8.940.000
Overslag 3	„ 9.240.000

Gennem tilskud fra Thorshavn kommune vil overslag 3 blive billigere end overslag 2, hvortil kommer, at overslag 3 indebærer bedre muligheder for senere at kunne udbygge centralsygehuset med en moderne og velbeliggende sindssygeafdeling.

Udgifterne efter overslag 3 kan næppe beskæres, uden at de ovennævnte fordele formindskes. Således bør det for det første være en forudsætning, at bygningen af de 2 etaper foregår nogenlunde uden mellemrum for at undgå en bekostelig dobbelt administration af de 2 hospitaler i for mange år, en dobbelt administration, der formodentlig vil medføre en større merudgift end de af arkitekten anslåede 15—20.000 kr. årligt. Dernæst bør økonomibygningen — således som tilfældet er efter overslaget — være beregnet til også at kunne forsyne en kommende sindssygeafdeling.

Hvad specielt overslag 2 angår, skal undertegnede formand for sygehusbestyrelsen som sin personlige mening anføre følgende:

Dette overslag regner ligesom overslag 3 med, at de eksisterende ho-

spitalsbygninger kun midlertidigt bør benyttes, og dette overslag kan naturligvis under denne forudsætning vanskeligt konkurrere med overslag 3. Muligheden for at benytte overslag 2 bliver derfor kun aktuel, såfremt det ikke skulle være muligt at skaffe bevillingsmæssig hjemmel i lagtinget og i rigsdagen for i løbet af 5—7 år at skaffe de 9,2 millioner kroner, som forslag 3 efter danske priser er anslået til at koste eller de ca. 13 millioner kroner, som forslag 3 efter færøske priser formentlig må anslås at koste. Mener man, at projektet er for stort til at udføre på een gang, således at man mener, at der bør gå et kortere eller længere åremål mellem etape 1 og 2, viser der sig større fordele ved i overensstemmelse med overslag 2 at lade udbygningen af centralsygehuset foregå i nærheden af de gamle sygehusbygninger. Der springende spørgsmål er jo også dette, i hvilket omfang man må betegne de nuværende sygehusbygninger for kassable. Sygehusarkitekten er meget hård i sin dom over bygningerne, men blindt at stole på sygehusarkitektens udtalelser herom kan næppe tilrådes, jfr. således hans bemærkninger om, at »den nuværende tuberkuloseafdeling — der angives indrettet i en træbalk — bør nedrives, da den er uegnet til fortsat brug.« Som det formentlig vil være de fleste bekendt, er afdelingen indrettet i en cementbygning. Såfremt man kommer til det resultat, at de nuværende bygninger må kunne benyttes i en kortere eller længere årrække, vil overslag 2 kunne medføre besparelser frem for overslag 3. Således spares for det første etape 2 i en årrække. Endvidere er det formentlig ikke nødvendigt — såfremt overslag 2 vælges — at dimensionere økonomibygningen til også at omfatte sindssygeafdelingen, idet det formentlig til sin tid vil være bedst at stå frit med hensyn til, hvor det vil være bedst at stå frit med hensyn til, hvor det vil være bedst at lægge denne afdeling. På denne konto kan i hvert fald 150.000 kr. spares. Imidlertid synes det i det hele taget noget forhøjsende, at økonomibygningen skal koste den store sum af 2,2 millioner kroner. Ejendommeligt er det også, at omkostningerne er anslåede til det samme beløb, hvad enten overslag 1, 2 eller 3 benyttes. Man får her let det indtryk, at projekterne af denne bygning må være for stort anlagt. Da endvidere arkitekten har regnet med en del mere personale, end bestyrelsen efter samråd med lægerne anser nødvendigt, må det i overslaget under etape 1 til funktionærbolig anførte beløb til 1,3 millioner kroner formentlig også kunne reduceres noget.

Bestyrelsen har ikke ment at burde forelægge denne sag for lagtinget gennem landsstyret uden at fremkomme med nogle vejledende oplysninger med hensyn til, hvilke årlige driftsudgifter der må kunne påregnes vedrørende sygehusene på Færøerne, efter at helhedsplanen er gennemført. Til sammenligning tjener, at landskassens tilskud for indeværende års vedkommende må påregnes at ligge på omkring 1 million 275.000 kroner. Efter helhedsplanens gennemførelse har man forudsætsvis opgjort tilskudet til at andrage:

	nu	efter helhedsplanen
Centralsygehuset i Thorshavn	890.000 kr.	1.210.000 kr.
Det nye sygehus i Tvedå	65.000 „	130.000 „
Sygehuset i Klaksvig	320.000 „	320.000 „
	1.275.000 kr.	1.660.000 kr.

Af foran anførte opstilling ses, at landskassens driftstilskud for så vidt angår sygehusene på Færøerne, når helhedsplanen er helt gennemført — bortset fra sindssygeafdelingen — vil stige med omkring 385.000 kr. Ved beregningen af dette er der regnet med det for tiden gældende statsstilskud på 2 kr. pr. sygedag. Med hensyn til personaleudvidelserne på centralsygehuset i Thorshavn vedlægges en personalefortegnelse, der betyder en vis indskrænk-

ning i det antal personale, som sygehusdirektoren har regnet med, men selv på den anden side betyder følgende udvidelse i forhold til det nuværende personale på Dronning Alexandrines Hospital: Udover det nuværende personale ansættes en medicinsk overlæge, en klinikechef for øje, næse, øre og hals afdeling, en radiolog, en instruktionssygeplejerske, 2 afdelingssygeplejersker, 5 assistenter, 8 elever, 11 piger, 2 reservelæger, 3 kandidater, en bogholder, en lægesekretær, en assistent under økonomien, en maskinasistent, 1 syerske, 2 laboratorieassistenter.

Under henvisning til foranstående og navnlig til den udvidning, som hele spørgsmålet om helhedsplanen for sygehusbygning på Færøerne har haft, siden sagen sidst var til behandling i lagtinget, har sygehusbestyrelsen ønsket på det nuværende tidspunkt gennem landsstyret at gøre lagtinget bekendt med nærværende sags udvikling, idet man vil sætte stor pris på snarest at modtage oplysning om, hvilket standpunkt lagtinget agter at tage til sygehusbyggeriet i Thorshavn. Samtidig vedtog et flertal af sygehusbestyrelsen at rette en henstilling til lagtinget om, at det tillades, at de midler, der hvert år på lagtingsfinansloven sættes af til sygehusbygning på Færøerne, indsættes på særlig bank- eller sparekassekonto med påtegning om, at midlerne alene vil være at anvende til det formål, hvortil de er bevilget.

C. A. Vagn Hansen (sign.)

Alskrift.

Fylgiskjal nr. 2.

Salling-Mortensen.

Overslag 1.

Udbygning af Dronning Alexandrines Hospital til 125 senge.

Etape 1.

a. Nødvendig foreløbig modernisering af nuv. hovedbygning	110.000,—
b. Der opføres en ny patient- og behandlingsbygning, der rummer 50 + 33 senge, operationsafdeling, modtagelse, røntgen, kontorer spisestuer (2.200.000 + 660.000)	2.760.000,—
c. Ny økonomibygning omfattende køkken, kedelhus og vaskeri	2.200.000,— 4.960.000,—
d. Funktionærboliger	1.300.000,—
e. Inventar, vej- og terrænarbejder (800.000 + 100.000)	900.000,—
	7.270.000,—

Udgifterne ved 1. etape bør tillægges det beløb, det vil koste at erhverve Sandegærdearealet.

Etape II.

f. Funktionærboliger	430.000,—
g. Resterende modernisering af og tilbygning til den nuv. hovedbygning (denne modernisering vil medføre en formindskelse af det nuv. sengetal med 8—10 senge, hvorefter nuværende 52 normerede senge reduceres til 42—44 sengepladser. Den nuv. tuberkuloseafdeling må anses for uegnet til fortsat brug og tjenlig til nedrivning)	700.000,—
h. Inventar	100.000,—
	8.500.000,—

Såfremt køkken og kedelhus og vaskeri ikke skal dimensioneres til også at omfatte sindssygehospitalet, kan ovennævnte tal formindskes med ca. 150.000,—

I ovennævnte overslag er ikke medregnet beløb til bolig for overlæge og inspektør.

Afskrift.

Fylgiskjal nr. 3.

Salling-Mortensen.

Overslag II.

Opførelse af nyt hospital i Sandegærde med 125 normerede sengepladser.

Etape I.

a. Nødvendig foreløbig modernisering af nuv. hovedbygning	110.000,—
b. Der opføres en ny patient- og behandlingsbygning, der rummer 50 senge, operationsafdeling, modtagelse, røntgen, kontorer, spisestuer	2.200.000,—
c. Ny økonomibygning omfattende køkken, kedelhus og vaskeri ..	2.200.000,—
d. Funktionærboliger	1.300.000,—
e. Inventar og terrænarbejder	800.000,—
	6.610.000,—

Udgiften ved 1. etape bør tillægges det beløb, det vil koste at erhverve Sandegærdearealet.

Etape II.

f. Funktionærboliger	430.000,—
g. Nybygning af 75 sengepladser + laboratorier og badeafdeling ..	1.600.000,—
h. Inventar og terrænarbejder	300.000,—
	8.940.000,—

Såfremt køkken, kedelhus og vaskeri ikke skal dimensioneres til også at omfatte sindssygehospitalet, kan der fra ovennævnte fradrages ca. 150.000,—

I ovennævnte overslag er ikke medregnet boliger for overlæge og inspektør.

Såfremt de nuværende funktionærboliger sammen med de øvrige gl. bygninger overgår til andet formål, skal der tilregges ca. 200.000,—

Afskrift.

Fylgiskjal nr. 4.

Salling-Mortensen.

Overslag III.

Etape I.

a. Nødvendig modernisering af nuv. hovedbygning	110.000,—
b. Der opføres en ny patient- og behandlingsbygning, der rummer 50 sengepladser, operationsafdeling, modtagelse, røntgen, kontorer, pisestuer	2.200.000,—
c. Ny økonomibygning omfattende køkken, kedelhus og vaskeri	2.200.000,—
d. Ny overlægebolig	100.000,—
e. Funktionærboliger	1.800.000,—
f. Inventar og terrænarbejder	800.000,—
	6.710.000,—

Etape II.

g. Funktionærboliger	650.000,—
h. Nybygning af 75 sengepladser — laboratorier og badenfdeling	1.600.000,—
i. Inventar og terrænarbejder	300.000,—
	9.240.000,—

Såfremt køkken, vaskeri og kedelhus ikke skal dimensioneres til også at omfatte sindssygehospitalet, kan der fra ovennævnte fradrages ca. 150.000,—

I overslaget er medregnet bolig til kir. overlæge, men ikke til de øvrige overlæger og inspektør.

Der er i dette overslag regnet med, at Thorshavn kommune stiller den ny grund til rådighed til fremføring af vej-, kloak-, vand- og el-ledninger.

Såfremt Thorshavn kommune vil købe de nuv. byg-

ninger og grund til	500.000,—	
og evt. yde et tilskud på 10 % af byggesummen	900.000,—	1.400.000,—

vil udgifterne blive ca. 7.840.000,—

Afskrift.

Fylgiskjal nr. 5.

Centralsygehuset i Thorshavn.

PERSONALEFORTEGNELSE

2 overlæger	52.873.00
1 klinikelef	22.274.00
1 radiolog	22.274.00
2 1. reserveleger	30.816.00
2 2. reserveleger	23.286.00
2 kandidater	18.292.00
1 oversygeplejerske	8.668.00
1 instruktionssygeplejerske	5.935.00
1 afdelingssygeplejersker	41.535.00
23 assistenter	116.000.00
25 elever	27.000.00
2 laboratorieassistenter	8.600.00
2 massepæ	10.000.00
1 lægesekretær	4.600.00
1 oldfrue	5.905.00
1 assistent	5.000.00
6 vaskeripiger	8.640.00
6 syersker	9.000.00
20 gangpiger	23.000.00
1 operatør	6.365.00
2 assistenter	10.000.00
10 køkkenpiger	14.400.00
1 varmemaskin	5.000.00
1 assistent	7.200.00
4 portører	20.000.00
1 inspektør	13.000.00
1 belysning	6.000.00
2 kontorassistenter	7.200.00
Løn til afborende under ferie og sygdom	10.000.00
	549.211.00

Fylgiskjal 6.

AFSKRIFT

Hellerup, juni 1950.

Under henvisning til mit besøg i Thorshavn i begyndelsen af juni måned dette år, foranlediget af skrivelse af 19. maj d. a. fra rigsombudsmændene med påtegning af 20 s. m. af landslagene i Thorshavn, skal jeg herved skriftligt bekræfte den redegørelse, jeg forelagde i sygehusbestyrelsens møde fredag d. 9. juni d. a. vedr. mit skøn over Dronning Alexandrines hospital og en evt. udvidelse heraf, idet min opgave på Færøerne af landslegen var præciseret som følger:

- 1) at bedømme de nu 25 årige bygningers kvalitet,
- 2) hvorledes de eksisterende bygninger i fremtiden mest økonomisk eventuelt kan indgå som et led i de påtænkte udvidelser.

ad. 1. Dronning Alexandrines hospital består af følgende bygninger:

- En medicinsk-kirurgisk afdeling normeret med 52 senge. + 2 celler til sindssyge (ved mit besøg belagt med 79 patienter).
- En tuberkuloseafdeling normeret med 20 senge.
- En epidemiafdeling normeret med 12 senge.
- En ældre funktionærbolig.
- En nyere funktionærbolig.
- En vaskeribygning sammenbygget med kødelhus.

Hospitalets køkken er betiggende i med.-kir. bygnings kælderetage. Samtlige bygninger er opført af cement, og med.-kir. afdeling var indvendig, særlig i stueetagen, meget fugtig, idet regn trængte igennem murene mod søsiden, hvilket dog formentlig kan undgås, dersom man udvendig forsyner bygningen med bølgeplader, således som det findes på mange færdske huse, og samtidig indsætter nye vinduesrammer. Inspektøren gjorde endvidere opmærksom på, at taget bør have en ret gennemgribende reparation.

Ved gennemgang af sygebygningen hæftede jeg mig i kælderetagen særlig ved, at alle derværende lokaler var for små til deres formål, det gjaldt bl. a. køkkenet, der må betegnes som værende meget lille til tilberedning af mad til ca. 220 personer, og som dertil mangler tilstrækkeligt med udenomsrum til rengøring og tilberedning.

Ligrummet, der ogsaa fungerer som sektionssstue, må betegnes dels som alt for lille til formålet, dels som meget dårligt egnet, da damptrørene til den ovenover liggende operationsstue er ført igennem dette lokale, hvilket bevirker, at rummet, i stedet for at være nedkølet, til stadighed er opvarmet.

Sygestuerne i stueetagen er, bortset fra den for omfattende fugtighed, vel anvendelige til deres formål bortset fra manglende isolationsmuligheder for børneafsnittet. Derimod er skyllerummet, hvor der mangler bækkenkoger, alt for lille, og der findes kun et W. C. for ca. 60 patienter, beliggende inde i skyllerummet. Det er ganske givet, at det diminutive skyllerum og det heri anbragte W. C. sinker og besværliggør sygeplejepersonalets arbejde i høj grad, og samme betragtninger skal gøres gældende for thekøkkenets vedkommende.

Operationsafdelingen, der samtidig fungerer som fødeafdeling, er ligeledes efter moderne forhold yderst underdimensioneret og bør udvides med skyllerum og mindst een stor operationsstue eller fødestue, såfremt bygningen i en længere årrække fortsat skal benyttes som kirurgisk afdeling.

Røntgenapparatet er forældet og farligt, og røntgenafdelingen bør i sin helhed snarast muligt ændres, hvilket ogsaa gælder den kombination af fremkalderrum og toilet, der er etableret i tilslutning til overlægens kontor.

For øverste etages vedkommende gør samme forhold sig gældende med hensyn til udenomsrum som for stueetagens vedkommende, men jeg kan ikke undlade for overetagens vedkommende yderligere at henlede opmærksomheden på denne etages, efter min mening, uhyre brandfarlighed forårsaget af de upudsede trælofter hvortil kommer, at der kun er een ordentlig trappe, hovedtrappen, anbragt i sygebygningens midte, ad hvilken patienterne kan bæres ned i tilfælde af en ildebrand. En smallere trappe er anbragt i sygegangens ene ende og fører ned til kontoret, men dersom en brand opstår på sygegangen udfor hovedtrappen, vil samtlige patienter i den ene ende af den øverste sygegang, hvor der ingen bitrappe findes, være i stor fare.

Endelig skal anføres, at der i sygebygningen findes to stuer, der benyttes som funktionærbeboelse, hver belagt med fem elever, hvilket må anses for

en økonomisk anvendelse af patientstuerne rent bortset fra det forkastelige i, at have så mange som fem elever i samme rum i en hygning, hvor de tilmed næppe kan undgå at genere og være generet af patienterne.

Af de her fremførte mangler må dog ikke udledes, at sygebygningen ikke endnu i nogle år kan fungere i sin nuværende stand, når røntgenapparatet udskiftes, brandsikring udføres og sektionstueforholdene bedres, og iøvrigt fungere mange år frem i tiden i forbindelse med den projekterede udvidelse, når skyllerumsforholdene ændres ved udvidelse eller indtagelse af andre rum her-til, og thekøkkenet ligeledes gøres større.

For de øvrige bygningers vedkommende vil tuberkuloseafdelingen og epidemialafdelingen uændret kunne fungere indtil videre med almindelig vedligeholdelse, medens vaskeribygning og kedelhus ved den fremtidige udvidelse bør erstattes med nyanlæg. For såvidt angår de 10 funktionærbygninger skal anføres det uheldige i den stærke udnyttelsesgrad af værelserne i den gamle funktionærbolig, hvor der i visse værelser bor tre elever sammen, endvidere bør ved lejlighed etableres håndvaske i samtlige sygeplejerske- og elevværelser.

ad. 2. Ved mødet hos rigsombudsmanden den første aften efter min ankomst til Thorshavn (6. juni 1950) drøftedes mulighederne for udvidelsen af Dronning Alexandrines hospital, og det fremgik af disse Drøftelser, at der dels havde været tale om at placere udvidelsen på samme grund, hvor de nuværende hospitalsbygninger er beliggende, dels havde været tale om at flytte hele hospitalet et stykke op i fjældet ca. 2 km fra den nuværende sygehusgrund.

Årsagen til disse overvejelser skyldtes dels, at man fandt den nuværende hospitalsbygning m. m. uegnet til fortsat at fungere som sådan, dels at der fra byen Thorshavns side var gjort bestræbelser gældende for at erhverve grunden mellem den nuværende sygehusgrund og provsteboligen ved Sandelven, idet byen kunne ønske at få dette areal, der tilhører den danske stat, overladt som »åndehul« og badestrand, hvilket næppe kan lade sig gøre, såfremt hospitalsudvidelsen udføres i tilslutning til den bestående sygebygning, projekteret med videre udvidelse ad åre for øje. I denne anledning var der fremkommet tilbud fra Thorshavn om at købe den bestående sygebygning m. m. for kr. 500.000, samt at skænke en ny grund til sygehusbyggeri højere oppe i landet og føre vand, kloak o.s.v. op ad fjældet til denne, samt etablere den fornødne vejforbindelse ned til byen. Man var endvidere fra visse sider ængstelig ved yderligere at udbygge det nuværende sygehusareal på grund af nogle relativt nær beliggende olie- og benzinbeholdere samt på grund af havnens nærhed, idet disse objekter måtte betragtes som værende vigtige mål for bombardement i tilfælde af en krig. De lokal-politiske betragtninger for og imod en flytning af hospitalet skal jeg ganske afholde mig fra at kommentere, men kan ikke undlade at fremhæve, at salg af de bestående bygninger for ½ million kroner efter opgivende af arkitekten vil medføre en udgift på mellem 16—17 millioner kr. (beregnet efter byggepriserne på Færøerne) til opførelse af et nyt moderne hospital med ca. 50 kir. sengepladser, ca. 50 med. sengepladser, røntgenafdeling o. s. v., og skulle man vælge den udvej, som også var på tale, at fortsætte med det nuværende hospital som fungerende med. afdeling og derefter bygge en kir. udvidelse i fjældet, vil man formodentlig gå glip af den tilbudte ½ million og dertil givet få en forøget årlig driftsudgift, som er beregnet til ca. 20.000 kr., der fremkommer ved ansættelse af 1 serveringsassistent, 1 køkkenpige, 1 telefondame og 2 portører samt ekstra kørsel mellem de to afdelinger anslået til ca. 3.000,— kr. Hertil kommer, at samarbejdet mellem lægerne og behandlingen af patienterne i mange tilfælde vil vanskeliggøres.

For at dække behovet af kir.-med. hospitalssenge til Færøernes ca. 30.000 indbyggere, må man regne med at skulle have 150 sengepladser ialt, og den

mindste udvidelse af Dronning Alexandrines hospital, man kan klare sig med, vil derfor være 50 sengepladser, således at man kommer til at råde over et hospital med ca. 50 kir. senge og ca. 50 med. senge med hver sin overlæge plus afdelingerne i Klaksvig og på Suderø.

Det vil være naturligt, hvis man forbliver på den nuværende grund, at opføre en kirurgisk afdeling på 50 sengepladser i en bygning, som tillige indeholder en moderne røntgenafdeling og derefter indrette den nuværende kir.-med. afdeling til en ren medicinsk afdeling, idet man bestræber sig for at finde en med. overlæge, som tillige har tilstrækkelig røntgenuddannelse til at kunne overtage posten både som overlæge ved den med. afdeling og som leder af røntgenafdelingen, da et hospitalskompleks med 50 kir. senge og 50 med. senge må betragtes som værende tungt belastet, hvis der hertil skal være knyttet 3 overlæger.

Arkitekt Salling-Mortensen medbragte ved sit, samtidig med undertegnede aflagte besøg på Færøerne et skitseudkast til udvidelse af det nuværende Dronning Alexandrines hospital med en afdeling som ovenfor omtalt på 50 senge og røntgenafdeling samt nyt køkken, vaskeri, sygeplejerskebolig og kedelcentral. Dette udkast var af arkitekten beregnet til ca. kr. 8.500.000 efter gældende priser på Færøerne, der regnes at ligge 80 % over priserne i Danmark. Ved gennemgang af tegningerne blev man imidlertid enig om at foretage en reduktion af den projekterede form for en ny sygeplejerskebolig, hvilket ville give en besparelse på ca. 200.000 kr. Endvidere enedes man om at undlade at foreslå oprettelse af en påtænkt særlig kedelcentral, idet det nuværende varme anlæg, der som bekendt er olledrevet, fungerer upåklageligt, og i stedet etablere nyt oliefyr alene for det projekterede anlæg. Herved kunne spares ca. 500.000 kr., således at en udvidelse med 50 senge bestående af en nyopført kir. afdeling, med røntgenafdeling, nyt centralkøkken og spisestuer, nyt vaskeri og sygeplejerskebolig skulle kunne opføres på den gamle grund for kr. 7.800.000, heri inkluderet montering med møbler, men ikke hospitals-senge og egentligt hospitalsudstyr, og jeg skal, efter det skøn jeg har kunnet danne mig under mit ophold i Thorshavn, tilråde, at man går ind for en sådan ordning, idet man herved efter min mening for den mindst mulige udgift kan opnå det hospitalmæssigt set bedste resultat.

Til slut skal anføres, at dersom man tillægger bombefaren så stor vægt, at man dog måtte ønske senere at kunne flytte hele hospitalet op i fjældet — kan udvidelsen opså — og for samme udgift — udføres som en særlig afdeling der, men man må da regne med de foran nævnte ulemper af lægemæssig, patientmæssig og økonomisk art, som dette formentlig i en lang årrække vil medføre.

K. Warming (sign.)

Til

Bestyrelsen for Dronning Alexandrines Hospital,
Thorshavn.

Fylgiskjal 7.

Avrit.

SYGEHUSBESTYRELSEN

Thorshavn, den 7. december 1950.

I skrivelse af 24. januar 1950 anmodede sygehusbestyrelsen på Færøerne landsstyret om at forelægge for lagtinget sagen vedrørende en udbygning af Dronning Alexandrines Hospital til et centralsygehus for Færøerne, idet man navnlig anmodede om, at der fra lagtingets side måtte blive taget stilling til, i hvilket omfang en udbygning af det nuværende sygehus i Thorshavn bør finde sted. Sygehusbestyrelsen har i den siden da forløbene tid arbejdet videre med sagen. Bestyrelsen har således navnlig i juni måned 1950 haft et møde med sygehusdirektør Warming fra Gentofte amtsygehus og sygehusarkitekt Salling-Mortensen. Sygehusdirektørens besøg var først og fremmest foranlediget af et ønske hos bestyrelsen om at få en sagkyndig udtalelse med hensyn til værdien af de nuværende hospitalsbygninger i Thorshavn, herunder om hvorvidt og i bekræftende fald på hvilken måde de nuværende hospitalsbygninger vil kunne indgå som led i et centralsygehus for Færøerne. Efter aftale med landslægen og medicinaldirektøren blev sygehusdirektør Warming udpeget til at rejse til Færøerne for at være bestyrelsen behjælpelig med at søge dette spørgsmål nærmere belyst. Som det vil fremgå af det i et antal eksemplarer vedlagte responsum fra sygehusdirektør Warming mener sygehusdirektøren, at de nuværende hospitalsbygninger godt vil kunne indgå som en mere varig bestanddel i et centralsygehus for Færøerne, og sygehusbestyrelsen har derefter med undtagelse af et medlem, dr. Holm, ment at burde gå ind for en udbygning af det nuværende Dronning Alexandrines Hospital på de arealer, der ligger omkring hospitalet. Man anser, at de fordele en centralisering af hospitalsvæsenet i Thorshavn indebærer af såvel administrationsmæssig som lægelig karakter, overstiger de ulemper, der vil kunne anføres mod en udbygning af hospitalet på de nævnte arealer.

Således som det vil fremgå af et af sygehusarkitekt Salling-Mortensen udarbejdet skitsemæssigt forslag til en udbygning af Dronning Alexandrines Hospital vil en sådan udbygning med en patient- og behandlingsbygning til 60 patienter, en økonomibygning og fornødne funktionærboliger komme til at koste 4,7 millioner kroner efter danske priser, hvortil man for at være på den sikre side må regne med ca. 80 %, således at de samlede udgifter her på Færøerne vil komme op på ca. 8,5 millioner kroner. I dette beløb er dog ikke medregnet hovedkloak og vejanlæg samt montering med løst hospitalsinventar. I arkitektens forslag er vedlagt en personaleoversigt, der betyder en mindre ændring i den personaleoversigt, der var vedlagt sygehusbestyrelsens ovennævnte skrivelse af 24. januar 1950.

Det anføres i arkitektens skrivelse, at værelserne til funktionærerne skal have noget større dimensioner efter de af dansk sygeplejeråd stillede krav, men sygehusbestyrelsen mener ikke, at det skulle være nødvendigt at imødekomme sygeplejerådets krav i større omfang end det udarbejdede skitseforslag. Sygehusdirektør Warming er enig i, at det ville være urimeligt at imødekomme sygeplejerådets krav under forhold, der er så forskellige fra de forhold, der i det øvrige kongerige har dannet grundlaget for sygeplejerådets krav.

Hvad endelig angår spørgsmålet om eventuelle udgifter til fornøden istandsættelse af det nuværende hospital bemærkes, at det ikke skulle blive nødvendigt at reservere noget beløb hertil, idet fornødne istandsættelser pålægges udført lidt efter lidt over driften af de til hospitalets vedligeholdelse budgetterede beløb. Således er udenomsrummene på 1. sal (w. c., badeværelse

og skyllerum) for tiden ved at blive bragt i en acceptabel stand, medens en tilsvarende forbedring af udenomsrummene i stueetagen formentlig må vente, indtil udvidelsen af hospitalet har fundet sted. Endvidere er det livsfarlige røtgenapparat blevet udskiftet.

Sygehusbestyrelsen skal herefter anmode om, at nærværende sag må blive taget op til velvillig behandling af lagtinget og skal henlede opmærksomheden på, at man har søgt at nå frem til den billigst mulige løsning af sygehuusspørgsmålet, uden at man har ment at burde slå af på kravet om, at den af befolkningstilvæksten nødvendiggjorte udvidelse af hospitalet nu finder sted. Man skal i denne forbindelse henlede opmærksomheden på lagtingstidende 1925, side 93, hvor det bl. a. anføres: «Det må indrømmes, at personaleboligforholdene er alt andet end tilfredsstillende; dette skyldes vel navnlig det forhold, at hospitalet til stadighed er overbelagt med patienter, hvorfor man til sygeværter benytter rum, som oprindeligt var beregnet til personale. Det kan næppe siges at være forsvarligt til stadighed at belægge en bygning, som er opført med plads til 52 senge, med 70—80 patienter». Der er nu begået over 15 år, siden lagtinget erkendte nævnte utilfredsstillende forhold, og overbelægningen på hospitalet er siden steget kontinuerligt. Selvfølgelig er som nævnt normeret med 52 senge, tuberkuloseafdelingen med 20 senge og epidemiafdelingen med 12 senge, det vil sige ialt 84 senge, medens den faktiske belægning overstiger dette tal. I øjeblikket ligger tallet på 125 og har flere gange i år været oppe på over 140, så det ses klart, at det er uomgængeligt nødvendigt snarest at få hospitalet udvidet. Man skal i denne forbindelse henlede opmærksomheden på, at tuberkuloseafdelingen, der forlængst er ophørt med at virke efter sit oprindelige formål, næppe i mange år vil være anvendelig som patientafsnit.

For så vidt angår tilvejebringelse af de fornødne midler til byggeriets iværksættelse skal man henlede opmærksomheden på, at de nuværende hospitalsbygninger i sin tid blev opført med et tilskud på 7/10 af staten, 1/10 af Thorshavn kommune samt omliggende kommuner og 2/10 af amtsfonden. Det synes naturligt, at Thorshavn kommune også denne gang deltager i udgifterne til udvidelsen, og bestyrelsen henleder derfor opmærksomheden på det ønskelige i, om det måtte være muligt at inddekomme kommunen med hensyn til at erhverve et stykke af Sandegårdet ned til vandet, som en legeplads for børn. Bestyrelsen er fuldt ud klar over, at kommunens velvilje med hensyn til at yde sin andel til det nye hospitalsbyggeri vil blive betydeligt stimuleret, såfremt man inddekommer kommunen på dette punkt, eventuelt således at kommunen bl. a. betaler hovedkloakkenes anbringelse ned i havet på en sådan måde, at vandet ikke bliver forurenet for de badende børn. For så vidt angår spørgsmålet om ydelse af statstilskud anser undertegnede formand for bestyrelsen det for rimeligt, om man fra lagtingets side andrager om et statstilskud på halvdelen af de nævnte udgifter.

+ bilag.

C. A. Vagn-Hansen (s'gn.)

Færøernes Landsstyre.
Thorshavn.

Til Føroya lögting.

Vegna nýtt skriv frá meiriluta stýrisins viðvíkjandi miðstöðusjúkrahúsmálinum, hvar teir broyta teirra stöðu frá skriv til lögtingið av 24.1.1950, leyvi eg mær at siga frá mínari serstöðu í hesum máli.

Allir í sjúkrahússtýrinum eru á einum máli um, at vit føroyingar treingja harðliga til eitt miðstöðusjúkrahús. Somu áskoðan hava læknarnir í Føroyum. Somuleiðis hugsi eg, at okkara fólkavalda ting, lögtingið, er av somu áskoðan.

Mín stöða til sjúkrahúsmálið er í dag hin sama sum allir limirnir í sjúkrahússtýrinum høvdu fyr í einum ári síðani.

Fyri einum ári síðani fekk lögtingið inn skriv frá sjúkrahússtýrinum, hvar stýrið mælir til at byggja eftir Salling-Mortensens uppskoti III (skriv frá S-M av 14.11.1949). Hetta varð viðtikið á fundi stýrisins tann 18.1.1950. Eingin mælti imóti.

Í skrivi til lögtingið av 24.1.1950, hvar formaður stýrisins greiðir frá stöðu stýrisins, lesa vit á 5. bls. formannsins egnu hugsan um málið. Formaðurin heldur uppá uppskotið II (S-M. 14.11.49). Síðani er hent tað, at stýrið uttan undirritaði er vorðið meira sionað fyr uppskot I (S-M. 14.11.49). Henda nýggja stöða varð mest stimbrað av hr. Warming, stjóra, fyr Københavns Amtssygehus í Gertofte, sendimaður frá Sundhedsstyrelsen, København. (Sí skriv hansara frá juni 1950).

Tann 17.5.1949 viðtók stýrið, at biðja Sundhedsstyrelsen í København um at senda tveir kónar menn upp at kanna viðurskiftini her. Tað skuldi verða ein maður frá Sundhedsstyrelsen og ein maður frá Statens bygningsdirektorat. Og so kom hr. Warming, men eingin frá Statens bygningsdirektorat. Sundhedsstyrelsen helt, at arkitekt S-M. kundi koma saman við hr. Warming, stjóra. Hr. Warming gav núverandi bygningi ringt skoðsmál, eins og S-M, hevur gjørt alla tíðina. Hann sigur, at bygningarnir kunnu brúkast í nógv ár saman við nýbygningi, aftaná at tað er gjørt nógv við bygningarnar. Hetta hevur S-M. metið til at kosta eins nógv í uppskot I, sum byggjan av heilt nýggjum hospitali og »den samlede sygehusbestyrelse enlig om, at forslag I bør udskydes som uhensigtsmæssigt» (skriv frá 24.1.50, 4. bls.).

Sostatt er stöðan nú tann, at sjúkrahússtýrið (ein meiriluti) hevur sent nýtt skriv til lögtingið, hvar teir broyta sína stöðu frá 24.1.50, frá uppskot III til uppskot I. Arkitekt S-M. hevur sjálvur vist á, at uppskot I varð tað dýrasta, og har afturat komu vit til at fáa ein ringan bygning uppá sleip, ein bygning, ið aldri kann gerast góður og sum allíð vil krevja nógvan pening árliga í viðlíkahaldi (sbr. skriv stýrisins 24.1.1950).

Um I. etapu eri eg samdur við meiriluta stýrisins (seingjadelid uppá 50 sengur, kir, deild, röntgendeild, skrivstovur, matarsalar og hús til køk, ketlar og vaskarí). Tað er gleðiligt at síggja, at S-M. við gjøllari eftirrokning fær hetta biligari enn í sínum uppskoti av 14.11.1949.

Nú er tað mín absolutta hugsan, at hesir bygningar mugu byggjast á einum øki, ið hóskar betri til sjúkrahús enn Sandagerðsøkið. Her er tað, at eg má skilja meg burtur frá hinum stýrisslimunum. Hetta skal eg royna at greiða út. Og Mattalá má verða tað besta.

Til motivering fyr, hvi sjúkrahúsið ikki skal leggjast í Sandagerði:

- I) Mál viðvíkjandi sjálvum sjúkrahúsinum.
- II) Sjúkrahús contra Tórshavnar bý.

Ad. 1) a. Ólið í Sandagerði er nógv av lítla til eina fjárhúskandi sjúkrahús, og tað serliga, tá ið sjúkrabúsið eina ferð í framföðini skal byggjast. Leggur man so sjúkrabúsið eina fyrri vegin, sum teinin var áðrenn síðsta heimbardaga, er tað heldur ikki gott. Hér er líkindini fyrri vökstarmøguleika ølt av ring. Hetta øki og Sandagerðsøkið eru ivaleyst tvey av ringastu verðurplássum í Havnini og nærhendis Havnini (sjógerok og vindharr). Høvuðsviðgerðin móti sjúksjúku er arbeiðsviðgerð og versakliga við landbúnað.

b. Sjúkrahúsið kemur at leggja alt av nær Tórshavnar havn. Um 10 ár liggur stór fjárhúskandi havn á vestaru vág. Óli skilafólk kunnu lættliga hugsa sær til, hvussu ølið út móti sjúkrabúsinum niðanfyrir hospitalvegin innan lunda tíð vil vera tilleggið av þekkhúsum, upplæringsplássum og nýggjum virkjunum. Áðrenn leingi stender sjúkrahúsið forðandi fyrir Tórshavnar havna náttúrliga utvirkingi. Ókunnið skal áttaferð okkum útbyggjast eini.

Hér er tað ikki bert Tórshavnar býur, men all Føroya land, ið hevur ábaga fyrir hesum. Hvat benda útbyggjan av havnaviðerskiðinum hér í Tórshavn vil siga fyrir sjúkrabúsið, er sálaklárt. Hugsa bert um allar barnin og ófriðin, sum altíð vil koma á tilkum staði. Stutt sagt, sjúkrahúsið verður ikki tað friðarsíði, tað eigur at vera.

Tað mest álvarsama er tað kríggsvandin.

c. Eftir minni hugan er tað óhyggjandi at leggja niðersjúkrahús landsins innan millum Føroya lands frægasta bombanálum. Eftir og hvør kríggsforðandi vil reyna at freldra Tórshavnar havn, oljatangarnar og øll skip á vinnu. Hetta økið vil ofta verða bombað frá luftini, antin við fløgubombum ella lufttorpedum.

Frá teim nýmótum u-bátum kunnu vit óivað vænta stór álop, og hvørja ferð torpedoin ikki rakar, so fer hon á land og serlar all sundur. Endiliga eru tað mintuvandar og landsetan av hermannum og stóð millum teir, ið hava hersett okkum, og teirra fíggingar.

Eitt tilíkt stórt sjúkrabúspki vil við teyða kross á tekjuni verða óført at ruka eftir. — tað liggur ju beint í øllum, sum skal serlast sundur. Líkaleiðis nakað av tí versta, ið eini kann benda, og tað er, at vit kunnu verða noyddir at evakuera sjúkrahúsið í langar tíðir. Í kríggstíð er hetta meira álvarsamt enn í friðartíðum. Fyri tað fyrsta eru vit atskild frá áheiminum og treingja til øll sjúkrabúsplass, og harnæst vilja tað verða nógvir kríggskaðar at taka sær av, bæði millum okkara landsmenn og okkara hersingarsoldatar.

Íg foyvi mær einu et vísa til, at sjúkrahúsið undir seinasta kríggi varð bombað og heimsøkt av torpedum fram um onnur stöð í býnum.

Ad. II) Tórshavnar býur er í sterkum vøkstri. Er nú uppá næstum 6000 íbúgvar og økist framvegis. Og meira og meira, bæði av almennum og privatum stovnum, seta seg niður í Tórshavn. Hetta fær býin til at vaksa enn meira. Eina mest kemur kanska tann nýggja havnarbyggingin til at gera Tórshavn størri. Áðrenn við fáa hugsað okkum um, so er Tórshavn verðin ein stórur býur. — kanska uppá 10.000—15.000 íbúgvar.

Fyri ein bý í tilíku framburði er tað umráðandi at fáa allar almennar stórbyggingar til at húska væl inni í heildarætlanina fyrir býin. Soleiðis má tað vera eitt náttúrligt ynski fyrir Tórshavn at fáa alt Sandagerðsøkið til annað endamál enn sjúkrabúbygging, og tað serliga, tá ið vit hava onnur vælhúskandi økir til at leggja sjúkrahúsið á.

Tórshavnar áhugi fyrir hesum øki kemur av, at hetta er tann náttúrligi vegur fyrir Tórshavnar havn at vaksa, tað er tann einasta strond, ið býurin

hefur, hvar ið tað frá nátturummar hond eru toluliga góð líkindi fyri at fáa strand, ið kemur nýtast av almenninginum.

Um býurin fær hetta økið má ein rekna við, at teir gera eina strandpark her. Tað ber væl til at gera hana runt um gamla præstagarðin. Byggja spællplássir, baðihús og -brúgv. Onkuntíð kemur her í Sandagerði gerast ein bátahavn (smábátar).

Hví skulu vit so leggja nýggja sjúkrahúsið í Mattalá?

I) Tað hóskar best inn í heildarættanina fyri Tórshavnar bý. Ein kann vænta, býurin gevur økið ókeypis. Leggur kloakkir og vegin, og hjálpir við til raksturin.

II) Sjúkrahúsið kemur at liggja fritt, og vit kunnu fáa alt økið, ið skal nýtast, eisini til sinnissjúkrahús. Veðurlagið er bara gott. Tjalló livir.

III) Liggur langt frá øllum bombumálum í Tórshavn, ikki útsett fyri eidiðbrand, um oljutangarnir explodera. Kann neyvan skaðast av minum og lufttorpedo-um. Bombuflúgvarar vilja óivað koma niður yvir Tórshavn frá fjøllunum ella frá Nólsoy. So her vil sjúkrahúsið liggja væl fyri. Ein bomba, ið kemur frá Nólsoyarsíðuni, verður slept áðrenn flúgvarin er komin inn yvir Tórshavn. Bomba frá fjøllunum verður neyvan slept fyrr enn flúgvarin sær Tórshavn.

IV) Raksturin verður um 15.000-20.000 kr. dýrari (eftir hvat arkitekt S-M. og hr. Warming, stjóri, halda). Hetta kann óivað vinnast inn aftur, tá ið alt sjúkrahúsið verður flutt niðan, við tað, at útreiðslur til viðlíkahald verða nógv minni. So eru sjálvandi allir teir fyrimunir, og havi nevnt omanfyri.

V) At samarbeiðið millum lækurnar ikki vil verða so lætt er vitalegt.

A fundi í sjúkrahússtýrinum bildu landslæknin og yvirlæknin, at alt læknaligt samarbeiði millum deildirnar varð vónleyst. Hr. Warming, stjóri, helt tað sama. Hr. Warming átti at vita, hvussu stór summi sjúkrahús eru í Danmark, og tað er frá 1—2 km millum deildirnar. Hetta stykkið ganga lækurnar og sjúkrasystur.

Hjá okkum høvdu vit kunnað koyrt niðan uppá 5 min. Be viljin til at fáa eitt gott samarbeiði lækurnanna millum, t. d. við dagligum konferencum, so letur tað seg lættliga gera. Og fyri at vita, hvat fólk, ið hava roynt tilik viðurskiftir, sum her er talan um, havi eg spurt meg fyri hjá hr. Eilef Joensen, röntgenlækna. Hann hevur arbeitt í Randers í 3 ár. Teirra miðstöðusjúkrahús liggur í 4 pørtum. Felags er röntgen, vaskarí og fyri ein part eisini køkurin. Millum kir. og med. deild eru um 1,5 km. Dr. Eilef Joensen konkluderar: «Til dagligt gongur arbeiðið væl, sjálvt um deildirnar liggja so spjaddar, men sjálvandi sliggjast lækurnar ikki hvønn dag og arbeiða tí ikki so nær saman, sum ein kundi ynskt, men tað er eingin stórar vansi. — Eg haldi, at tað fer at vera væl til at hava kir. og röntgendeild fyri seg og røstina á tí gamla hospitalinum í nøkur fá ár.»

VI) Kostnaðurin, hvar antin ein byggir í Sandagerði ella uppi í Mattalá, verður tað sama. Kanska kundi tað verðið biligari í Mattalá um Tórshavnar býur er lagaligur at hava við at gera. Um hetta smb. hr. Warming, stjóri, í hansara skrivi av juni 1950, bls. 5, síðsta petti, hvar ið hann heldur, at um kriggsvandin verður hildin verða ov stórir, so er tað gjørligt at byggja sjúkrahúsið í Mattalá fyri sama kostnað.

Nógv annað kundi verið at sagt um hetta mál. t. d. um nú lögting og

landsstýri ikki heldur seg orka at taka so stóra peningabyrðu uppá seg -- hvat so? — So kanska var tað best, um landsstýrið bjóðaði sjúkrahússtýrinum og Tórshavnar býráði til fund.

Tórshavn, tann 23.12.1950.

N. P. Holm (sign.)

N. P. Holm, eygna-oyrnalækni,
limur av sjúkrahússtýrinum.

Fylgiskjøl til fíggjarløgtingslóg 1951-52

1) ad. § 6. 1. Tingmannalønir:

Roknað verður við 20 lögtingsmennum í 3½ mánaðar, hvør maður fær í meðaltali 32 kr. um dagin = 70.000 kr. avrundað.

2) ad. § 6. 2. a. Løgtingshúsið o. a.:

a. Hiti og ljós	3.750.58	3.700,—
b. Rengering	2.944.75	3.000,—
c. Viðlíkahald	6.933.83	13.000,—
d. Telefon	130,—	300,—
		20.000,—

3) ad. § 6. 2. Prenting o. l.:

Fyri fíggjarárið 1951-52 kann roknað við, at útreiðslurnar til skamtanarkort verða 9.000 kr., og at útreiðslurnar til prislalsútrokning falla burtur. So stutt kannu útreiðslurnar fyri 1951-52 setast til:

Til skamtanarkort	9.000,—	
Til lögtingstíðindi	12.000,—	
Til kunngerðarsavn	2.000,—	
Til ymist	3.000,—	
	26.000,—	
Sum inntøka av rúsdrekkakortum kann roknað við	16.000,—	
og við sølu av kunngerðarsavni og lögtingstíðindi	1.000,—	
		17.000,—

4) ad § 7. 1. 1. Løn til lögmann og 3 landsstýrismenn:

Løgmaðurin	18.600,—
3 landsstýrismenn	46.500,—
	65.100,—

- 5) ad. § 7. 2. 1. Skrivstovustjóri og 4 fulltrúar:
 - - - - 2. Skrivstovufólki:

FØROYA LÆRSTOVA

Tórshavn, 21.7.1958.

Nedennænda framsendda specification over lønninger høitgjænde under Føroya Lærstovu beregnet for et år eller de nuværende lønninger:

Kontorchef Johan Djurhuus	14.892,-
Fulltr. Ellenderson (søn ugift)	10.580,—
- Frants Olsen	12.408,—
- Thomsen	12.168,—
- Zachariasen	9.516,—
	59.604,—
Frk. Jacobsen	6.474.12
- Evensen	5.381.16
- Magnussen	3.280.52
- Mortensen	5.600.04
- Juul	2.422.92
	22.511.76

J. Nicolajsen
 (sign.)

Viðm. frá landstýrinum:

Fulltrúi Ellenderson er giftur, og verður tí dýrtíðarviðbóttin 1.728 kr. hægri.

Fykahjálpi og aldursviðbætur fyri skrivstovufólkið er roknað til 5.480 kr.

- 6) ad. § 7. 2. a. 3. Honorarir:

Fyri arbeiði við skamtanini fær fulltrúi Skade 1.800 kr. um árið og sum skrivari fyri skattanevndini fær fulltrúi Harsberg 1.200 kr. um árið.

- 7) ad. § 7. 2. a. 4. Annar kostnaður:

a. Húsaleiga fyri »Skibsteds hús« og lögmannalønina	22.000,—
Hiti	4.800,—
	27.000,—
-/- endurgjald frá líkningartáðmuni	5.000,—
	22.000,—
Ljós	1.200,—
Reingeran	5.200,—
Umsjónarmaður Juul Olsen	1.200,—
	20.600,—
b. Til ymsar skrivstovuútreiðslur er brúkt	14.200,—
	43.800,—

Roknast kann við at verða brútt í fjággjarskissum 1951-52:

a. Húsaleiga, hiti ljós o. t.	29.630	
b. Annað	15.950	44.680,—

- 8) ad § 7. 2. b. Gjaldstovan;
- § 7. 2. c. Toldvesenit:

FØROYA GJALDSTOVA
Tórshavn, 14.6.1950.

I anledning af Føroya Landstýris forsamling af 19. dek. v. des. sende de anstødede udgifter for finansåret 1951-52 (100 % af 1949-50) (herunder toldvesenets) skal man herved oplyse, at udgifterne er følgende:

Gjaldstovan:

1. Kontorchef (landsbogholder), fuldmægtig, kasserer og 2 bemædere	34.750,—
2. 2 postfogeder	14.075,—
3. Kontorpersonale	35.000,—
4. Husleje, varme og belysning	19.900,—
5. Andet	27.930,—
Ialt	129.755,—

Toldvesenets:

1. 3 toldbetjente*)	55.250,—
2. Medhjælp	15.000,—
3. Drift af toldboden i Tórshavn	3.000,—
4. Husleje, varme og belysning	2.800,—
5. Andet	3.000,—
Ialt	79.050,—

Der er her anført lønning for 3 toldbetjente, men man oplyser, at det er påkrævet, at der i Klaksvík ansættes yderligere en toldbetjent.

J. Nilsbjørn
(sign.)

*) Viðm. frá landstýrinum:

Spurningurin um at seta ein tollara afturat í Klaksvík má takast sum serligt mál.

FØROYA GJALDSTOVA
Tórshavn, 20.7.1950.

Nedenstående fremsendes specifikation over lønninger henhørende under Føroya Gjaldstovu beregnet for et år efter de nævnte lønninger:

kontorchef Nicolajsen	13.236,12	
fuldmægtig Nyskov Sørensen (beregnet efter grundløn 5.040,00 kr.)	9.600,—	
kasserer H. P. Hansen	11.448,—	
bogholder Heine Hansen	10.080,—	
bogholder Nic. Rasmussen	9.624,—	53.988,12
pantefoged Jens Dam	7.972,08	
pantefoged Joensen	6.000,—	13.972,08
fru Simonsen	5.384,16	
frk. Petersen	5.384,16	
frk. Højsted	5.384,16	
frk. Helmsdal	3.768,96	
F. Dam	3.768,96	
frk. Hentze	3.768,96	
Peter Rasmussen	2.700,—	30.159,36
overtoldbetjent Kjarbeck	7.614,—	
toldbetjent Gaard-Jensen	7.014,—	
toldbetjent E. Larsen	6.750,—	
toldbetjent Magnussen	6.750,—	
toldbetjent W. Jacobsen	7.014,—	
toldbetjent S. Strøm	7.014,—	48.906,—

Differenceerne mellem de her anførte beløb og de i skrivelse herfra af 14-6 d. å. anslåede udgifter vedrørende samme poster for finansåret 1951-51 skyldes, at der i fornævnte skrivelse er taget hensyn til lønstillinger grundet alderstillæg samt til den stilling i Klaksvig som toldbetjent, der påtænkes oprettet, medens tallene her er beregnet på grundlag af de nuværende lønninger.

J. Nicolajsen
(sign.)

9) ad. § 7. 2. c. 1. Umboð uttanlanda (løn og kursviðbót):

Løn	10.824,—
Kursviðbót 0.06 % af lønina	649,—
	11.473,—

10) ad. § 7. 2. c. 4. c. Fiskiskagjald:

FØROYA LANDSSTYRI
FISKIVINNUSKRIVSTOVAN
Tórshavn, 20. juli 1950.

Í skrivi frá Landsstýrinum av 12. juni verður fiskivinnuskrivstovan

biðin um at upplýsa, hvat feskiskagjaldið ætlandi verður fyri árið 1951-52.

Samhætt uppgerð fyri árið 1950-51 hava ialt 248 føroysk skip landað feskiskaveiðuna í Bretlandi, harav 30 trólaralandingar; feskiskagjaldið varð soleiðis ialt kr. 31.808,— fyri árið 1950-51. Ætlandi verður talið á landingunum nakað lægri fyri hetta árið, og loyva vit okkum at reita talið til o. u. 200 landingar á kr. 112,—, ella ialt kr. 22.400,— fyri árið 1951-52.

G. Gunnarsson
(sign.)

11) ad. § 7. 2. d. Landsverkfrøðingsskrivstovan:

LANDSVERKFRØÐINGURIN

Tórshavn, 20. juli 1950.

Viðvíkjandi uppskoti til figgjarløgtingslóg fyri figgjarárið 1951-52.

(jfr. figgjarløgtingslóg 1950-51. gr. 7. 2. d.)

§ 7. 2. d. Landsverkfrøðingsskrivstovan.

1. Landsverkfrøðingur, 4 verkfrøðingar og 2 tekn. hjálparmenn	88.000,—		
2. Skrivstovufólk	16.000,—		
3. Annar kostnaður:			
a. Hit, húsaleiga og ljós 7.800,—			
b. Annað	23.200,—	31.000,—	135.000,—

Viðmerkingar:

ad. d. 1.: Í figgjarlógarruppskotinum eru útreiðslurnar undir d. 1. settar til 88.000 kr. og undir d. 2. til 16.000 kr., meðan lón-útreiðslurnar í lótni eru sum niðanfyrir tilskilað. Munurin ætlast at svara til tær meirútreiðslur, ið fara at standast av hækkan av aldurs- og javningarviðbótum.

Landsverkfrøðingurin 15.852,—

Verkfrøðingar:

Fr. Nielsen	13.166,40		
Kr. Jensen	10.200,—		
J. Winther	11.745,24		
P. Filholm	9.884,—	60.847,64	

Til a. Hjálparmenn:			
	Kr. Jónsen	10.788,—	
	H. Dalgaard	9.336,—	20.124,—

			20.971,64
ad. d. 2.: Skrivstovufólk:			
	Edda Helmsdal	5.384,16	
	Nicola Anderson	9.833,—	14.529,16

ad. d. 3. a: Húsnæðing er kr. 4.800 um árið.			
ad. d. 3. b: Færðingur og samnýning			
	15.000,—		
	Skrivstovuhald	5.000,—	
	Lúntur og ló	3.200,—	23.200,—

Helmsdal
(sign.)

Viðm. frá landsstýrinum:

- ad. d. 1.: Aldursviðbætur í 1951-52 eru roknaðar til kr. 2.529,
ad. d. 2.: Aldursviðbætur og cykahjálpi er roknað til kr. 1.280,—

- 12) ad. § 7. 3. a. Líkningarráðið:
b. Fólkeyvirði:

LÍKNINGARRÁÐ FØROYA

Tórshavn, 16. juni 1950.

Svarandi skelvi landsstýrisins, dagsett 10. í h. m., skelvi her verða givið yvirlið yvir atlaðar útreiðslur fyri flaggjaraðið 1.4.51 til 31.3.52 hjá líkningarráðnum, fólkeyvirðinum og kommunala eftirlitinum og grannskoðan av kommunureknskapi.

I. Líkningarráðið:

1. Skrivstovufólk	21.527,28	
lønjavnan meti til	1.000,—	
2. Samnýning til lúntur ráðsins	1.800,—	
3. Annar kostnaður:		
a. Leiga, hiti, ljós og reingerð	7.200,—	
b. Telefon, postgj. lýsingar, hald- aragjald o. t.	1.500,—	
c. Páppir og prentlatir	5.000,—	
d. Ymist	1.000,—	14.700,—

		39.027,28

II. Fólkeyvikið:

1. Samnýning til teir kommunala munnatalskrivsmannar	12.500,—	
2. Postgjald, prentir o. a.	1.500,—	14.000,—
3. — sektir sett til	500,—	13.500,—

III. Kommunalt eftirlit og gravskoðan:

1. Ferðaútreiðslur og dagpeningar	1.500,—	
2. Annað (Eykembæði)	1.000,—	2.500,—
Tilsamans		55.027,23

Lønirnar til skrivstofufólk eru hesar:

Chr. Weihe	7.806,83
Fríðbjørg Joensen	5.168,16
Kj. Kestirstein	5.112,16
Aslak Poulsen	3.440,16

og eru tær 1.000 kr. lónar við, tá ríkis-tenastumenn hava fingið lónarhækkun, sum møguliga eisini verður galdandi í Føroyum.

Samstundis leyva vit okkum at viðmerja, at ein nýggja skattalógin verður samtykt av lótinginum um leið soleiðis, sum uppskotid liggur fyri, verður neyðugt at rokna við einari útreiðslu uppá 60-65.000 kr. árliga til búskatttættaráðini endranat helst eisini málkað til líkningsráðið fyri fyrirkomulagsarbeiði at gera lógina virkandi. Eisini má verða roknað við, at hetta tiltak kemur at krevja meira skrivstofuþki, enn ráðið í þunni ræður yvir.

L. v.
J. Thomsen
(sign.)

13) ad. § 7. 3. c. Prísráðið:
PRÍSRAÐ FØROYA
Tórshavn, 14. juni 1950.

(Viðv. kostnaðarmættan prísráðsins).

Eftir áheitan landstýrisskrivstovunnar í skrivi frá 10. h. m. verður her upplýst, hvussu kostnaðurin av umsiting prísráðsins skilir seg eftir roknskapið her frá 1. apríl 1949 til 31. mars 1950, (sbr. I. rað). Í II. raði eru tveir postar (húsaleiga og samnýning formannsins), sum goldnir verða beintíðis frá gjaldstovuini tiknir uppí.

Í III. raði eru tveir rundaði til tað, sum hildið verður neyðugt til núverandi umsiting:

	I.	II.	III.
1. Samnýning til formann og ráðið ..	7.913,27	12.713,27	13.000,—
2. Skrivstofufólk	4.968,22	4.968,22	5.000,—
3. Annar kostnaður:			
a. Leiga, hiti og ljós	407,62	5.497,62	3.000,—
b. Telefon, telegraf, postgjald	1.222,89	1.222,89	1.200,—
c. Pappir, prent og lýsingar	1.888,72	1.888,72	1.800,—
d. Ferðaútreiðslur og reingerð	1.036,90	1.036,90	2.000,—
e. Annað	5.284,01	5.284,01	6.000,—
	22.721,83	32.521,63	32.000,—

Gjællari viðmerkingar kunnu sjálvandi altíð útvegast hiðani, um tað skuldi verið neyðugt.

R. v.
E. Zachariassen
(sign.)

14) ad. § 7. 3. d. Valutamiðstöðin.

VALUTAMIÐSTØÐIN

Tórshavn, 14.6.1950.

I anledning af Føroya landstýris forespørgsel af 10. ds. vedrørende Valutamiðstöðins anslåede kontorholdsudgifter for finansåret 1951-52 skal man herved oplyse, at disse anslås at blive som følger:

Kontrol med indførsel	9.625,—	
Lønninger	20.000,—	
Honorarer	4.620,—	
Dagpenge	5.000,—	
Tryksager og annoncer	3.500,—	
Husleje, varme og belysning	2.500,—	
Andet	6.000,—	
		51.245,—

J. Nicolajsen
(sign.)

ad. § 7. 3. d. 2. Lønir.

FOROYA GJALDSTOVA

Tórshavn, 20.7.1950.

Nedenstående fremsendes specifikation over lønninger henhørende under Valutamiðstöðin beregnet for et år efter de nuværende lønninger.

Frk. Hansen	5.016,—	
Frk. Debes	5.016,—	
Frk. Húsgarð	3.768,96	13.800,96

Differencen mellem ovenstående beløb og det i skrivelse herfra af 14-6 d. å. til lønninger anslåede beløb skyldes, at der i fornævnte skrivelse er taget hensyn til lønstillinger grundet alderstillæg sandt til, at der på kontoret er en ledig stilling, som for tiden ikke er besat, hvilket forventes at finde sted før 1.4.1951.

J. Nicolajsen
(sign.)

15) ad § 7. 3. f. 1. Fiskivinnuskriverstova og laboratorium (lonir):

Gunnar Gunnarsson	10.800,—
Karsten Høydal	11.748,—
Frk. Sloan	5.024,—
	27.572,—

16) ad. § 7. 3. f. 2. Fiskivinnuskriverstova og laboratorium (Annað):

FOROYA LANDSSTYRI
FISKIVINNUSKRIVSTOVAN

Tórshavn, 20. juli 1950.

Í skrivi frá landsstýrinum av 10. juni, verður Fiskivinnuskriverstovan biðin um at innsenda figgjarættlan fyri 1951-52, og loyva vit okkum at seta fram uppskot til ætlaðar útreiðslur fyri nevnda figgjarár soleiðis:

Skrivstovuleiga, hiti, ljós og reingering	1.800,—
Skrivstovulutir	600,—
Skrivstovulutir til vrakarastovnin	1.000,—
Telefon og telegrammir	2.400,—
Lýsingar	500,—
	6.300,—

Herafturat koma lonir til frk. Sloan og G. Gunnarsson.

v. f.
G. Gunnarsson
(sign.)

Viðm. frá landsstýrinum:

Skrivstovuleiga, hiti og ljós til laboratoriið ætlað	4.500,—	
Annað til laboratoriið	5.500,—	10.000,—

17) ad. § 8. I. Bróstsjúkrahúsið:

Landsstýrið hevur samtykt fylgjandi figgjarættlan 1950-1951 fyri Færøernes Tuberkulosesygehus:

INNTOKUR:

A. Gjald fyri sjúklingar	15.000,—
B. Ríkisstudningur	44.800,—
C. Løgtingsstudningar	245.000,—
D. Ymsar inntøkur	3.000,—
	307.800,—

ÚTREIÐSLUR:

1. Lønir	120.000,—
2. Kostarhald	74.000,—
3. Brenni og ljós	35.000,—
4. Medicín o. f.	15.000,—
5. Umsiting av húðum	30.000,—
6. Bányflar	9.000,—
7. Röntgen	3.000,—
8. Vask og reingering	7.000,—
9. Trygging	1.800,—
10. Skrivstovuhalð	3.000,—
11. Koyrsla	4.000,—
12. Ymsar útreiðslur	6.000,—
	307.800,—

18) ad. § 8. 2. a. Dronning Alexandrines Hospital:

Budget for Dronning Alexandrines Hospital for regnskabsåret 1950-51:

INDTÆGT:

A. Patientbetaling	130.000,-
B. Statstilskud	70.500,-
C. Lagtingsstilskud	827.000,-
D. Lægebåden	11.000,—
E. Diverse indtægter	15.000,-
	1.062.500,-

UDGIFT:

1. Lønninger	385.000,-
2. Forplejning	215.000,-
3. Brændsel og belysning	95.000,-
4. Lægebåden	30.000,-
5. Medicín o. f.	150.000,-
6. Vedrørende bygninger	60.000,-
7. Inventar	60.000,—
8. Röntgen: a Driftsudgifter	7.000,-
b. Anskaffelse af nyt Röntgenapparat	13.000,—
9. Vask og rengøring	15.000,—
10. Skatter og afgifter	4.500,—
11. Kontorhold	18.000,—
12. Kørsel	10.000,—
13. Diverse udgifter	20.000,—
	1.062.500,—

19) ad. § 8. 2. b. Klakkevíkar sjúkrahús:

Budget for Klakkevíg Sygehus for regnskabsåret 1950-51.

INDTÆGT:

A. Patientbetaling	68.000,-
B. Statstilskud	35.000,—
C. Lagtingstilskud	281.000,—
D. Lægebåden	15.000,—
E. Diverse indtægter	500,-
	—
	400.000,—

UDGIFT:

1. Lønninger	115.000,-
2. Forplejning	100.000,—
3. Brændsel og belysning	35.000,-
4. Lægebåden	30.000,-
5. Medicin o. l.	50.000,-
6. Vedrørende bygninger	14.000,—
7. Inventar	20.000,-
8. Røntgen	3.000,-
9. Vask og rengøring	7.000,—
10. Skatter og afgifter	1.000,-
11. Kontorhold	7.000,—
12. Kørsel	4.000,-
13. Diverse udgifter	10.000,—
	—
	400.000,—

20) ad § 8. 2. c. Tvøreyra sjúkrahús.

Budget for Tvøroya Sygehus for regnskabsåret 1950-51.

INDTÆGT:

A. Patientbetaling	13.000,-
B. Statstilskud	10.500,—
C. Lagtingstilskud	50.300,—
D. Lægebåden	
E. Diverse	
	—
	80.800,—

UDGIFT:

1. Lønninger	31.400,—
2. Forplejning	20.000,—
3. Brændsel og belysning	8.000,-
4. Lægebåden	
5. Medicin o. l.	8.000,—
6. Vedrørende bygninger	2.000,—
7. Inventar	3.000,-
8. Røntgen	3.000,—

9. Vask og rengøring	2.300.—	
10. Skatter og afgifter	400.—	
11. Kontorhold	1.200.—	
12. Kørsel	500.—	
13. Diverse udgifter	1.000.—	

	80.800.—	

21) ad. § 8. 8. Ljósmeður:

FØROYA GJALDSTOVA
Tórshavn, 14.6.1950.

I anledning af Føroya landstýris forespørgsel af 12. ds. vedrørende de anslåede udgifter til jordemøderlønninger i finansåret 1951-52 skal man herved oplyse, at dette anslås at blive 14.500.— kr.

I det anslåede beløb er kun medregnet selve fødslerne og ikke andre udgifter som tilskud til skoler, medicin m. m.

A. Nicolajsen
(sign.)

Viðm. frá landstýrinum:

Landskassin rindar eisini útreiðslur til ljósmeðurnæmingar, og eisini hospitalsspritt v. m. til ljósmeður.

22) ad § 9. Til samferðslumál:

LANDSVERKFERÐINGURIN
Tórshavn, 20. juli 1950.

Viðvíkjandi uppskoti til fíggarløgtingslóg fyri fíggarárið 1951-52, jfr. fíggarløgtingslóg 1950-52, § 9).

§ 9. Til samferðslumál verður veitt:

1. Vegir.

a. Nýggir akvegir og vegabryr	300.000.—	
b. Breiðkan av brúm og vættan av sniðum o. t.	100.000.—	
c. Vegagrunnurin	165.000.—	565.000.—

2. Havnir.

a. Havnaætlanin 1943-52	400.000.—	
b. Havnaætlanin 1943-57	601.500.—	
c. Havnaætlanin 1949-50—1958-59: Havn í Leirvík	13.750.—	
d. Havnaætlanin 1950-51—1950-60: Havn í Tórshavn	235.000.—	1.250.250.—

3. Lendingar	250.000,—
5. a. Flogvöllurinn í Vágum	10.000,—
	
	2.075.250,—

Viðmerkingar:

- ad. 1. a. Í fíggjarárinum 1949-50 varð útgaldið til hetta endamál 227.500,—
Útreiðslurnar verða helst stærri komandi ár, tann stórtækna havnabyggingin er tá hasað av.
- ad. 1. b. Hígar til hevur ikki verið nýttur nógvur peningur til hetta endamál, men nevndu umbøtur eru aldeilis neyðugar í nógvum støðum, og væntandi verða í komandi ári líkindi til at útvega neyðturvuliga arbeiðskraft eins og skrivstovan fær betri stundir at taka sær av hesum arbeiðum. Verður tí skotið upp at seta burturav til hetta endamál eins og í fíggjarlógini fyri 1950-51 100.000,—
- ad. 1. c. Henda upphædd er ætlað innløga av gjaldi fyri motorakfør í fíggjarárinum 1951-52 -/- 10.000 kr. og verður upphæddin at broyta samsvarandi veruligu innløgnum, tá ið roknskapurin verður gjørdur upp.
Innløga vegagrunnsins av motorakførum var í fíggjarárinum 1949-50 um 154.000 kr. Útreiðslur vegagrunnsins til vegmenn verða mettar til 35.000 kr., og til umvalingar av samferðsluvegum um 85.000 kr. O. u. 45.000 kr. verða sostatt eftir til onnur endamál sum studningsveitan til arbeiðstól o. a.
- ad. 3. Í fíggjarárinum 1949-50 varð sett av til hetta endamál 240.000 kr., tær eru útgoldnar.
- ad. 5. Hesar 10.000 kr. eru til umsitingar og flutnings-útreiðslur, arbeiðslønir o. a.

Helmsdal
(sign.)

23) ad § 9. 4. Strandferðir.

Til landsstýrisskrivastovuna,
her,

Tórshavn, tann 7. juli 1951.

Vegna bræv, dagsett 10. juni, leyvi eg mær at upplýsa fylgjandi:

«SMIRIL».

Førmagjald hjá hesum skipi varð í fjør kr. 150.100.— og í ár bert um kr. 60.000,—, ferðaseðlar í fjør um kr. 114.000.—, og í ár um kr. 90.000.—, ein minni inntøka uppá kr. 114.000.—.

Tað eru nógvar orsøkir til hetta. «Ternan» siglur somu leiðir, og eru soleiðis tvey skip og deilvis «Rltan» um somu inntøkur sum eitt skip

hevði fyrr. »Drottningin» siglur nú eisini til Suðuroyar, og olja er lítið og einki av við tað, at tangar eru nú í flestum plássum. Eisini má ein minnst til, at »Smitil» verð burlustaddur í tveir mánaðar, hvat heldur ikki hjálpir uppá úrsliðið. Útreiðslurnar eru heldur vaksnar, og má undirskotið so stótt eisini vaksa munandi. Eg vildi meint, at kr. 160.000,— mugu til í studning fyr í at halda »Smitil» gangandi.

»TERNAN».

Hetta skipið hevur verið úti fyr í so nógvum trupulleikum, at tað er ilt at tælla, hvussu nógvan pening, tað tórvar, Farmagjald liggur um kr. 50.000,— og ferðapeningurin um kr. 74.000,—, ein inntøka uppá um kr. 124.000,—. Oljuútreiðslurnar eru um kr. 50.000,—, og manningarløn um kr. 95.000,— so har er beinleiðis eitt undirskot uppá kr. 21.000,— umframt aðrar útreiðslur. Umvaling o. a. ber illa til at fara eftir fyr síðsta ár, har er jú so nógv, sum ein ikki kann rokna við í tí dagliga rakstrinum, t. d. eru um kr. 60.000 í útreiðslum síðsta ár vegna motorskaða og til eykalotir. Hetta er nakað sum ein má vóna ikki hendur á hvørjum ári. »Ternan» siglur eisini til nógvur smábygdur, sum lítlar og ongur inntøkur geva, men útreiðslurnar eru sjálvandi har.

Við somu sigling sum oú, og um einki óhapp hendur aftur, vildi eg meint, at ein studningur uppá kr. 80.000,— átti at verið hóskandi.

»RITAN».

Hetta skipið hevur eitt undirskot uppá um kr. 17.000,—. Hertil er at siga, at skipið fyrst byrjaði Søndoyar siglingina einsamalt 1. november 1949, og fyrst tá fekk postin. Samstundis eru nógvur greiður keyplar, sum verunliga ikki hoyra rakstrinum til, tað eru altíð nógvir lutir, ið tóru einum nýggjum skipi.

Eg ivist ikki í, at »Ritan» fer, um ikki at geva yvirskot, so at bera seg. Um studningurin bleiv settur til kr. 10.000,—, varð hetta ivaleyst.

Við hávirðing
SMIRILS ADMINISTRATOR
E. Evensen

- 24) ad. § 19. 1. a. Lærarlønir.
2. Læraraskúlanæmingar.

FÆRØERNES SKOLEDIREKTION
Thorshavn, den 19. juli 1950.

Under henvisning til landstyrets skrivelse af 10. juni 1950 vedrørende forslag til finanslov for finansåret 1951-52 for folkeskolen og understøttelse til seminarieelever jfr. finanslov 1950-51, § 10. 1 og 2, skal man efter indhentede oplysninger fra Færøernes oprebselskontor meddele, at landskassens udgifter til folkeskolen for finansåret 1951-52 formentlig kan anslås til 750.000 kr.

For så vidt angår understøttelse til seminarieelever skal man efter indhentet erklæring fra Færøernes seminarium henstille, at understøttelsen, da elevantallet er stigende, ikke sættes lavere end til det i indværende år bevilgede beløb 5.000 kr.

P. d. v.
V. Harsberg.

25) ad § 10. 1. b. Skúlaeftirlit.

Honorarir til 2 inspektørar	2.400,—
Ymsar útreiðslur, dagpeningur v. m.	1.550,—
	3.950,—
Landskassin rindar helvtina ella	1.975,—

26) ad § 10. 3. a. Studningur til skúlan.
b. Til skúlabørn.

Fíggarættlan 1951 fyri Føroya skúlagrunn.

	Inntøka sbr. roknskap 1949	Ætlað inn- tøka 1950.
1. Rentuinntøka	1.537,03	1.500,—
2. Endurgjald av Reerslev kirkjutíggjund	14,33	11,33
3. Statskassans deputat	224,—	224,—
4. Statsstudningur til realskúlan	3.900,—	3.900,—
5. Statsstudningur til læraralønir	59.268,96	59.000,—
6. Studningur til uttanbýggja næmingar	1.200,—	1.200,—
7. Studningur til realskúlan frá Tórshavnar kommunu	150,—	150,—
8. Gjöld næminganna:		
A. Skúlapeningur	20.250,—	19.000,—
B. Reinholdsgjald	770,—	750,—
C. Brennigjald	805,—	750,—
	21.825,—	20.500,—
9. Gjald læraraskúlans fyri ljós, hita og reinhold	900,—	900,—
10. Leiguinntøkur	1.920,—	1.800,—
11. Eftirstøður á roknskapi 1948	148,75	
12. Endurgjald av eftirlønaráutreiðslum ..	1.090,60	1.000,—
13. Studningur úr landskassanum	25.000,—	=) 32.386,67
	117.175,67	122.575,—

*) um einki hall skal vera.

	Útreiðsla sbr. roknskap 1949	Ætlað útreiðsla 1950
1. Eftirlønaráutreiðslur:		
A. Frú Michelsen	1.361,70	1.400,—
B. Eftirlønargr.	1.676,75	2.200,—*)
	3.038,45	3.600,—
2. Læraralønir og varalæraraútreiðslur ..		82.000,—
3. Studningur til uttanbýggja næmingar ..	1.200,—	1.200,—
4. Grannskoðan	125,—	125,—
5. Porto og løn til kassameistarinn	670,—	650,—
6. Skattur	985,28	1.000,—
7. Trygging	892,—	900,—
8. Viðlíkahald og endurnýgging	8.783,71	9.000,—
9. Ljós og brenni	8.086,54	8.000,—

10. Reinhald	9.071,20	**)13.000,—
11. Undirvísingartilfar	1.521,09	1.500,—
12. Avist av skúlastjórnini	632,30	600,—
13. Urtagarður skúlans	0,—	0,—
14. Aðrar útreiðslur	630,32	600,—
15. Eftirstøður	165,—	300,—
16. Avskrivning	157,50	100,—
Avlop	838,75	
	117.175,67	122.575,—

=) Tveir lærarar afturat roknað at verða fastir lærarar. Uppskot her-
um er samtykt av skúlastjórnini.

**) Her er uppiroknað studning til skúlans arbeidsumsjónarmann, sum
nú er óarbeiðsførur, og sum skúlin, sambært áður innsent skriv,
eigur at geva samsýning fyri langa og trúgva tænastu.

Tórshavn, tann 8. jult 1950.

Chr. Lützen.

Viðm. frá landsstýrinum:

Munurin millum tað ætlaða rakstrarhellið kr. 32.386,67 og tær
25.000 kr., sum landsstýrið skjýtur upp at veita skúlanum í studningi,
heldur landsstýrið, at Tórshavnar kommuna eigur at rinda. Lagt verður
afturat, at landsstýrið hevur biðið um samráðingar við kommununa, jfr.
viðm. til fíggjarløgtingslóg 1950-51. § 10. 3. a.

27) ad. § 10. 3. c. Húsaleiguviðurgjald til lærarar.

Fyri januar ársfjórðing 1949	288,—
Fyri fíggjarárið 1949-50	2.680,—
Fyri fíggjarárið 1951-52	2.680,—
	5.648,—

28 ad. § 10. 4. a. Studentaskúlin (Lónir o. a.):

FOROYA GJALDSTOVA

Tórshavn, 20.7.1950.

Nedenstående fremsendes specifikation over lønninger henhørende
under Studenterskolen beregnet for et år efter de nuværende lønninger:

Rektor Nygaard	14.958,—	
lektor Erik Petersen	14.139,84	
lektor J. Chr. Haraldsen	14.339,16	
adjunkt Anton Petersen	8.452,08	
lektor Sven Høgstied	12.405,12	
adjunkt Uffe Danvig	12.604,44	76.898,64

J. Nicolajsen
(sign.)

29) ad. § 16. 4. c. Keyð av lutum til skúlan:
d. Laboratoríð.

Til landsstýrið.

Eftir áheitan í brævi av 10. juni í ár sendi eg her eitt yvirrit yvir ætlaðar útreiðslur og inntøkur fyri studentaskúlan í komandi fíggjarári. Hjáløgd fylgja við tvey skjøl: Eitt frá cand. mag. Høgstedt yvir ætlaðar útreiðslur til fysikk-kemiska savnið, og eitt frá cand. mag. Danvig yvir ætlaðar útreiðslur til náttúrsøguliga savnið.

Eftir sum skúlin stórliga saknar ymiskar hondbøkur og serliga eitt stórt leksikon, leyvi eg mær eisini at biðja um einar 1.000 kr. at nýta til hetta endamál.

Læraralønir og gjald fyri yvirtímar verða ætlandi mestsum tað sama sum seinasta ár. Lønþókan er einans skúlapeningur, sum lagar seg eftir næmingatalinum. Íð verður ætlað til 70.

Fíggjarætlanin skuldi eftir hesum verið sum sýnt á næstu síðu.

Fíggjarætlan fyri studentaskúlan í fíggjarárinum 1951-52.

ÚTREIÐSLUR:

1. Læraralønir og gjald fyri yvirtímar o. u. . .	75.000,—
2. Til fysikk-kemiska savnið samb. hjálagda fylgiskjal	3.740,—
3. Til náttúrsøguliga savnið samb. hjálagda fylgiskjal	3.675,—
4. Til keyp av leksikon og øðrum hondbókum	1.000,—
5. Hiti, ljós og reingerð av laboratoríum o. ø.	1.200,—
6. Leiga av V.B.V.	?
Tilsamans	84.615,—

INNTOKUR:

Skúlapeningur: 70 næmingar á 200 kr.	14.000,—
Hall	70.615,—

Tórshavn, tann 8. juli 1950.

Th. Nygaard

Fylgiskjal 1.

EKSTRAKTA VSKRIFT

Med henblik herpå skal jeg oplyse, at der foruden diverse mindre apparater til samlet pris (anslået) 1.000,— på hvilke bestilling forlængst er afgivet,

også er bestilt 1 spektroskop (Krüss) 440,—

1 Leybold-pumpe m. tilbehør . .	500,—
1 omformer (jævn-vekselstrøm)	350,—
1 transformator	250,—
1 analytisk vægt m. arrétering	200,—

2.740,—

Foruden nævnte beløb ville jeg mene, at der til vedligeholdelse og drift (kemikalieforbrug, reparationer, fragt m. v.) vil medgå ca. kr. 1.000 pr. år, idet dette beløb dog næppe vil blive forbrugt fuldtud.

Sven Høgstedt

(sign.)

Fylgiskjal 2.

Til Færøernes landstyre

Ved den naturhistorisk-geografiske undervisning på lagtingets studenter- og preliminerkursus vil udgifterne for skoleåret 1950-51 beløbe sig til følgende:

	ca.
Lysbilleder (24 x 32 mm á 0.30 kr.)	250,—
Flasker, glas, kemikalier m. m.	250,—
Apparater til biologi (spirometer m. m.)	300,—
Materialer til tavletegning	50,—
Erhvervsgeografiske præparater	50,—
Hjertemodel, øjenmodel -/- mikroskop, præparater	250,—
Nye landkort	250,—
Lavtryksmodel	75,—

Nyanskaffelser ialt for ca.	1.675,—

Mange ting kastes kun på markedet i begrænset tid, derfor vil det være behageligt for undertegnede, hvis de anslåede udgifter ikke ligger helt fast. De 1.675 kr. vil dog ikke blive overskredet.

Til naturhistorie i præliminerklasserne søges bevilling til en typesamling af botaniske og zoologiske præparater af følgende grunde:

1. Da undervisningen nogle af timerne lægges på realskolen, må klasserne på 20--30 elever vandre gennem byen - - spilde tid m. m.
2. Der er pladsmangel på realskolen. Vi er ofte kommet til fuldt optagne lokaler.
3. De tilstedeværende samlinger er medtagne og ukomplette.
4. Der må være en ansvarlig for samlingen.

Udgifterne til en samling er vanskelige at anslå. Den del kan sikkert samles på stedet.

Foreløbig søger undertegnede til dette 2.000 kr. at anvende til indkøb fra zoologisk museum af præparerede dyr, præparatglas, sprit, formol m. m. For 2.000 kr. vil en typesamling kunne indkøbes.

Allerærbødigst

Uffe Danvig cand. mag.

(sign.)

30) ad. § 10. 7. b. Ferðautreiðslur skúlabarna.

Vegna skriv frá Føroya landsstýri loyvir skúlabarnanevndin sær at seta upp figgjarættlan fyri barnaferdir komandi summer.

Nevndin er komin ásamt um at mæla til, at 30 føroysk skúlabørn í 13—16 ára aldri fæa høvi til at hittast í frítíðarferð til Danmarkar og 15 í ferð til Íslands næsta summer, og loyvir nevndin sær at heita á Føroya Løgting við bøn um tann neyðuga pening.

Kostnaðurin, sum prísirni eru í dag, verður hesin:

30 børn og 4 lærarafólk fram og aftur úr	
Keypmannahavn (300 kr. 34)	10.200,—
15 børn og 2 lærarafólk fram og aftur úr	
Reykjavík (198 kr. 17)	3.366,—
	13.566,—
Vanliga geva skipafeløgin 10 % í avslátt	: 1.357,—
	12.209,—

Vit mega rokna við at hýsa sama tali av íslenskum og danskum skúlabørnum, og tað kemur at kosta okkum um 100 kr. fyri barnið.

Tórshavn, tann 30. juni 1950.

Vegna skúlabarnanevndina

A. Wenningstedt

(sign.)

Viðm. frá landsstýrinum:

Landsstýrið heldur, at skipafeløgin eiga at geva meira í avslátt og setur tí fast uppskot um 10.000 kr.

31) ad. § 11. 1. Landshókasavnið:

Uppskot til roknskap hjá Føroya landshókasavni í figgjarárinum 1951-52.

INNTØKUR:

1. Reiðupeningur 1.4.1951	315,65
2. Studningur frá Føroya Løgtingi	43.000,—
3. Studningur frá Tórshavnar kommunu	4.300,—
4. Tórshavnar musikkskúli	100,—
5. Sekt	100,—
Tilsamans	47.815,65

ÚTREIÐSLUR:

Keyp:		
1. Bøkur	10.300,—	
2. Tíðarrit	900,—	
3. Avísir	300,—	11.500,—

4. Innbinding	8.000,—	
5. Lønir	14.000,—	
Húsnútreiðslur:		
6. Rentur og avdráttur	935.	
7. Trygging og telefon	300,—	
8. Umvaling og umsiting	3.000,—	
9. Skattur og gjöld	300,—	
10. Ljós og hiti	4.500,—	9.035,—
Aðrar útreiðslur:		
11. Búnyttur	2.000.—	
12. Skrivstovuútreiðslur	1.000,—	
13. Porto og flutningar	600,—	
14. Reingerð	1.400,—	
15. Aðrar útreiðslur	200.—	5.200,—
16. Reiðupeningur 31.3.1952		89,65
	Tilsamans	47.815,65

Tórshavn, 22. mei 1950.

H. A. Djurhuus
(sign.)

32) ad. § 11. 1. a. Landsbókasavnið (lønir).

FØROYA GJALDSTOVA
Tórshavn, 20.7.1950.

Nedenstående fremsendes specifikation over lønninger henhørende under Landsbókasavnið beregnet for et år efter de nuværende lønninger:

Sverre Fon	8.392,08	
Per Mohr	3.600,—	11.992,08

Nicolajsen
(sign.)

33) ad. § 11. 2. Skjallasavnið.

Uppskot til figgjarætlan fyri Føroya landsskjallasavn 1. april 1951 til 31. marts 1952.

INN TØKUR:

A. Løgtingsstudningar	16.606,50

ÚTREIÐSLUR:

1. Lønir	15.384,—
2. Reingerð	60,—
3. Brenni	700,—
4. Ljós	20,—
5. Skrivstovuútreiðslur	20,—
6. Papp og snøri	200,—
7. Renta og avdráttur	165,—
8. Telefon	50,—
9. Grannskoðarløn	7,50
	18.606,50

Tórshavn, 20. juni 1950.

A. Degn
(sign.)

34) ad. § 11. 2. Skjalasavnið (lønir v. m.):

FØROYA GJALDSTOVA
Tórshavn, 20.7.1950.

Nedenstående fremsendes specifikation over lønninger henhørende under Skjalasavnið beregnet for et år efter de nuværende lønninger:

Anton Degn	8.250,—	
Páll Nolsøe	7.254,—	15.504,—

35) ad § 11. 3. Fornminni og útgrefstur:

FORNRANNSÓKNAR- OG STAÐANAVNANEVND
FØROYA LØGTINGS

Tórshavn, 20.6.1950.

Til Føroya landsstýri

Sum svar á bræv frá Føroya landsstýri, dags. 10.6.1950, viðvíkjandi uppskoti til figgjarætlan fyri árið 1951-52. § 11, 3 skal nevndin loyva sær at seta fram hetta uppskot:

1. Útgrefstur	5.000,—	
2. Staðanøvn	600,—	
3. Ljós og hiti	700,—	
4. Vaktarhald á Forngripasavninum	288,—	
5. Nýggj amboð	1.000,—	
6. Útgrefstur í Kirkjubø	10.000,—	
7. Lønir	?	17.588,—

- ad. 4. Lønin til vaktarhald á Forngripasavninum er fyrr vorðin goldin fyri ein part av inngongdarpeninginum og annars av ognum Forngripafelagsins; tá ið nú roknskapur Forngripasavnsins og felagsins eru skild sundur, vil nevndin loyva sær at taka henda pening við her.
- ad. 5. Til útgrefstrarbrúks tørva amboð sum nivelleringsapparat og fotograflapparat, ið higartil hava verið lánt, tá ið neyðugt hevur verið, tá ið hetta ofta er ógvuliga tvørligt fyri allar partar, loyvir nevndin sær at biðja at fáa hesi amboð keypt til Forngripasavnið.
- ad. 6. Hesin peningur varð játtaður á figgjarlógini í fjør, men ikki nýttur, tí at Norðmaðurin kundi ikki koma, nevndin vil tí biðja um at játtanin verður endurnýggjað í hesi figgjarlóg.

Við hávirðing
Fyri nevndina
Petra Djurhuus
(sign.)

36) ad. § 11. 3. a. Førminni og útgrefstur (lønir):

Landsstýrið skjýtur upp, at lønin til Sverra Dahl verður sett í lønardeildini 2.310,— til 3.030,— kr., sama løn sum til hjálparamannin á skjalasavninum. Á hesa konto kemur eisini vaktarhald á savninum atlað til 600 kr.

37) ad. § 11. 4. a. Bókasavn á bygd:

FØROYA LANDSBÓKASAVN
Tórshavn, tann 6. juli 1950.

Til Føroya landsstýri.

Eftir brævi frá Føroya landsstýri, tann 10.6.50, loyvir landsbókasavnið sær at seta fram niðanfyri nevndu uppskot til studning til bókasavn á bygd fyri figgjarárið 1951-52:

Tvøroyra bókasavn	1.000.—
Eiðis bókasavn	875,—
Sunda bókasavn	725,—
Nýstovnan av bókasøvnnum	1.400,—

Tilsamans, ...	4.000.—

Við hávirðing
Sverri Føn
(sign.)

- 38) ad. § 12. 1. a. Yvirvrakari:
b. Vrakarakontrollørar:

FØROYA GJALDSTOVA

Tórshavn, tann 20. juli 1950.

Nedenstående fremsendes specifikation over lønninger til vragerkontrollører beregnet for et år efter de nuværende lønninger:

overvrager G. Nolsøe, Klaksvig	10.464 —
vragerktrl. J. P. Rein, Tórshavn	8.064,—
„ M. E. Jacobsen, Klaksvig	7.800,—
„ Bech, Vestmanna	7.800,—
„ Mikkelsen, Vaag	7.800,—
„ Hermansen, Tverá	7.800,—
„ J. Chr. Olsen, Toftir	7.800,—

	57.528,—

J. Nicolajsen
(sign.)

- 39) ad. § 12. 4. Sanering av skípaflotanum og stímbran av vinnulánsgrunninum:

VINNULÁNSGRUNNUR FØROYA LØGTINGS

Tórshavn, 20. juni 1950.

Sum svar uppá landsstýrisins skriv av 10. hm., hvári grunnurin verður biðin um at upplýsa, um neyðugt verður at seta pening av til grunnin til rindan av rentu og avdrátt av innlánum á fíggjarløgtingslógini 1951-52, skal her boðast frá, at grunnurin roknar við, at tað verður neyðugt at seta kr. 225.000,— av til hetta endamál.

V. v.
E. Fosaa
(sign.)

- 40) ad. § 12. 6. Nautisk royndarkamar:

Til Føroya landsstýri.

Viðvíkjandi nýggjari fíggjarætlan fyri prøvakamar fyri lanternir og kumpassir, kann eg lítið siga um, tí tann ætlaða umleggjan er so óviss enn, og tí havi eg ikki kunnað svarað uppá landsstýrisins skriv av 10.6. í ár fyrr.

Men verður nýtt hús bygt til nýggjan kompensator úti á Skansa

og leigað rúm til innlevering og fotometríbenk til lanternuroyndir. má fyrst setast uppskot um, at navnð verður broytt til »Nautisk royndar-kamar«, tí tað kann eisini koma at galda onnur nautísk tól.

Eisini má nýggj fyriskipan setast í gildi og prentan av ymiskum roknískaps- og certifikatbókum útvegast, eins og royndargjaldið má broytast, tí higartil brúktu taksir eru frá 1904.

So stutt kann fyribils henda liggjarættan fyri 1951-52 framsetast:

INNTOKUR:

180 lanternuroyndir á 10 kr.	1.800,—
60 kumpassaroyndir á 10 kr.	600,—
árligt tilskot	2.000,—

Tilsamans....	4.400,—

Miðaltalið fyri royndir árliga kann bliva ymist, og vil tað merkjast um nýggjar kumpassar og lanternur verða gjørdar og royndar her, og um terminurnar verða ávikavist 12 og 14 ár.

ÚTREIÐSLUR:

Fast løn	1.200,—
50 % av royndargjældum	1.200,—
Meðhjálp	200,—
Reingeran, hiti, ljós	200,—
Viðlíkahald	200,—
Telefon, porto, transport, prenting	300,—
Húsaleiga	700,—
Óvist	400,—

	4.400,—

Við hávirðing
Hans Sundstein
(sign.)

—245

41) ad. § 13. 4. Útskifting og matrikulskrivstovan:

MATRIKULSKRIVSTOVAN

Tórshavn, tann 16.6.1950.

Sag vedrørende 1951-52 for udskiftning og matrikulkontoret.

UDGIFTER:

a. Lønninger udskiftningsformænd:

1. udskiftningsformand E. Húsgarð	10.824,—	
2. " B. Jarly	11.052,—	
3. " A. Kjær	10.680,—	32.556,—

b. Assistenternes lønninger:

1. norsk udskiftningskandidat	10.254,-	
2. landmåler F. Larsen	6.110,—	
3. kontotist frk. Húsgarð	4.800,-	21.164,—

c. Andet: 46.289,—

100.000,—

INDTÆGTER:

Ekspedition af udstykninger	500,—	
Udskiftninger	0,—	500,—
	Ialt....	500,—

Til foranstående udgifter skal bemærkes, at lønninger er beregnet med et nugældende regulerings tillæg, og til indtægterne er at bemærke, at da afgifterne for ekspedition af udstykningerne endnu ikke af landstyrelet er forhøjet, mener jeg ikke, at indtægten vil beløbe sig til mere end ca. 500 kr. Vedrørende udskiftningerne er at bemærke, at udskiftningen af nordre Gøte bygd er afsluttet, og at indtægten herfor antagelig vil indgå i løbet af indeværende finansår, medens den næste udskiftning, der bliver afsluttet, bliver Væg bygd, men at man på nærværende tidspunkt ikke kan regne med, at den vil blive afsluttet før i løbet af året 1952, og at indtægten for denne bygd derfor må påregnes at falde i finansåret 1952-53.

Aksel Kjær (sign.)
landinspektør.

42) ad. § 13. 7. h. Djóralsaknir:

Honorar	9.300,—
Húsaviðurgjald	1.000,—
Ferðaútreiðslur	1.700,—
	12.000,—

43) ad. § 13. 8. Búnaðarskúli og reyndarbrúk:

Uppskot til fíggarætlan fyri reyndarstöðirnar 1951-52.

	Rokn- skap 1949-50	Fíggar- ætlan 1951-52
I. Hoyvík:		
1. Fólkahald	27.289,75	30.000,—
2. Umsiting:		
a. Byggingar	4.991,85	2.000,—
b. Leysafæ	6.586,23	5.000,—
c. Innistöð	1.178,50	800,—

3. Fóður, sáð og tød:		
a. Fóður	6.387,94	6.00,—
b. Sáð	375,—	300,—
c. Tød	1.630,72	1.500,—
4. Skattur og leiga	822,98	500,—
5. Bókasavn	20,50	300,—
6. Skrivstovu-, ferðaútr. og borðfæ:		
a. Skrivstovuútreiðslur	1.053,19	2.000,—
b. Ferðaútreiðslur	118,75	200,—
c. Borðfæ	400,—	800,—
Útreiðslur tilsamans í Høyvik	50.775,41	49.400,—
Ætlaðar rakstrarinntøkur í Høyvik	22.156,48	18.000,—
Tilskot til stöðina í Høyvik	28.618,93	31.400,—
II. Sandur:		
1. Fólkahald	19.408,75	20.000,—
2. Umsiting:		
a. Byggingar	911,77	2.000,—
b. Leysafæ	600,43	1.000,—
c. Innistöða	559,02	1.000,—
3. Fóður, sáð og tød:		
a. Fóður	4.589,11	4.000,—
b. Sáð	368,50	300,—
c. Tød	1.358,43	1.200,—
Útreiðslur tilsamans á Sandi	27.886,01	29.500,—
Ætlaðar rakstrarinntøkur á Sandi	7.343,89	4.000,—
Tilskot til stöðina á Sandi	20.542,12	25.500,—
Tilskot: Høyvik + Sandur	49.161,05	56.900,—

Viðmerkingar:

Grundarlagið fyri uppskotstølunum til figgjarætlanina fyri árið 1951-52 er í stórum tikið roknskapurin fyri 1949-50, tó er í vissum deildum vikið eitt sindur frá hesum, t. d. eru útreiðslurnar til fólkahaldið í Høyvik hækkaðar nærum líka so nógv, sum útreiðslurnar til byggingar á sama staði eru lækkaðar. Í øðrum deildum eru tølini heilt jøv, so tá saman um kemur er næstan eingin munur millum roknskapartølini og uppskotstølini til figgjarætlanina, tí samsvarandi roknskapin fyri árið 1949-50 hava royndarstöðlurnar brúkt í statspeningi 49.161 kr. 05 oyru, men tá er lønin hjá Johannes Dalsgaard, Høyvik, ikki roknað uppi. Hansara løn hetta sama roknskaparárið var 7.798 kr. 49 oyru. Verður hon so roknað uppi, verður statspeningurin tilsamans 56.959 kr. 54 oyru, meðan vit í uppskotinum til figgjarætlanina fyri komandi ár fyriláa ein studning uppá 56.900 krónur.

Høyvik, tann 28. juni 1950.

J. Husgaard

(sign.)

43) ad. § 13. 9. Mjólkaframleiðsla:

LANDBRUGSRÁÐET PÁ FÆRÐERNE
 Thorshavn, den 26. juni 1950.

Við skrivi 12. juni 1950 er jarðarráðið biðið um at senda inn uppskot við viðmerkingum um mjólkastudning fyri figgjarárið 1951-52.

So státt skal vera sagt frá, at í tíðarskeiðinum februar 1948 til september 1948 varð goldið kr. 96.561,08 og fyri tíðina januar 1949 til august 1949 varð goldið kr. 125.447,71.

Fyri figgjarárið 1950-51 er á figgjarløgtingslógini (§ 13. 10) játtaðar kr. 100.000,—. Av hesum peningi er higartil goldið kr. 12.294,14.

Nú nýggj skipan er komin, hvareftir studningur skal verða latin til mjólkabúðirnar árið íkring umframt til aðra mjólkasølu í tíðini 1. september til 28. februar, og tað almenna eisini skal hava eftirlit við mjólkasølubúðunum, so verður ólvað henda nýggja studningsskipanin nakað væl dýrari, og skal jarðarráðið skjóta upp, at kr. 150.000 verða settar av til mjólkastudning í figgjarárinum 1951-52.

J. v.
 S. Hvidtfeldt
 (sign.)

44) ad. § 14. 3. Útreiðslur viðvíkjandi arbeiðsósømjum:

Útreiðslur viðvíkjandi arbeiðsósømjum, jfr. løgtingslóg 1950-51, § 14, 3, verða sætlandi o. u. 3.000 kr. fyri komandi figgjarár.

Semingsmaðurin, tann 14. juni 1950.
 G. Dahl-Olsen
 (sign.)

45) ad. § 14. 4. Ravmagnsnevndin:

Udgifterne vedrørende Elektricitetsudvalget, jfr. lagtingslov 1950-51, § 14, 4, forventes at andrage ca. 3.000 kr. for året 1951-52.

Elektricitetsnævnet på Færøerne, 20. juni 1950.
 P. n. v.
 Landau
 (sign.)

46) ad. § 14. 6. Motorkønur eftirlitsmaður:

Udgifterne vedrørende sagkyndig tilsynsmand, jfr. finanslagtingslov 1950-51, § 14, 6, forventes at andrage ca. 1.300 kr. for finansåret 1951-52.

Politimesteren på Færøerne, den 20. juni 1950.
 Landau
 (sign.)

Viðmerking frá landsstýrinu:

Hvat viðvikir samsýning fyrri helið við hita og ljósi, heldur landsstýrið seg ekki hava heimild til í lótni at játta nakað, men vil landsstýrið í uppskoti sínum til fíggiarlóg 1951-52 mæla til, at veitt verður ein samsýning uppá 50 kr. um mánaðin.

47) ad § 14. 7. Skipaskráseting og uppmáling:

Udgifterne vedrørende skibsregistrering og opmåling, jfr. finanslovslov 1950-51, § 14, 7. forventes at andrage ca. 4.000 kr. for finansåret 1951-52.

Politimesteren på Færøerne, den 20. juni 1950.

Landau
(sign.)

48) ad § 16. Eftirløn:

1. Frk. A. M. Berg	3.600,—
2. „ M. Johannesen	1.800,—
3. Harra Danjal Hoydal	4.800,—
4. „ Valdemar Debes	3.600,—
5. Frk. Helena Bærentsen	800,—
6. Frú Kalla Jacobsen	3.600,—
7. Harra Simon Vilhelm	6.120,—
8. „ Jens Mortensen	6.120,—
9. „ Sigvald Djurhuus	2.214,—
10. Frú Sanna av Skarði	3.116,—
11. Harra Rasmus Rasmussen	5.535,—
	41.305,—

49) ad § 17. 1. Varðhaldshús:

Udgifterne vedrørende arresten m. m., jfr. finanslovslov 1950-51, § 17, 1, kommer formentlig til at andrage for finansåret 1951-52:

	ca.
Løn til arrestforvarer	10.500,—
Løn til medhjælp	6.500,—
Brændsel, lys og rengøring	300,—
Telefonudgifter	200,—
Diverse reparationer og småanskaffelser ..	200,—
	ca. 18.200,—

Politimesteren på Færøerne, den 20. juni 1950.

Landau
(sign.)

Álit

í

lögtingsmáli nr. 1/1950 (vetrarsetan):

Fíggjarlögtingslóg 1951/1952

Í staðin fyri landsstýrisins uppskot til fíggjarlögtingslóg 1951/1952 verður sett

I. DEILD

INNTÖKUR:

Í fíggjarárinum 1951/52 verða inntökur landskassans mettar sum í §§ 1—14 tilskilað.

§ 1. INNTÖKA AV SKATTI, TOLLI OG GJÖLDUM:

	kr.	kr.
1. Beinleiðis skattur	3.000.000,00	
2. Tollinntökur	4.600.000,00	
3. Lestagjald av skipum	15.000,00	
4. Skemtunar skattur	85.000,00	
5. Gjöld fyri rúsdrekkakort	20.000,00	
6. Sektir	40.000,00	
7. Álíknað kommununum	30.000,00	7.790.000,00

§ 2. INNTÖKA HANDLI OG FISKIVINNU VIÐKOMANDI:

	kr.	
1. Valutagjald	200.000,00	
2. Útflutningsgjöld:		
a. Salt- og klippfiskagj.	350.000,00	
b. Ísfiskagjald	70.000,00	420.000,00
3. Gjöld fyri løyvisbrøv	15.000,00	635.000,00

§ 3. INNTÖKA AV GJÖLDUM VIÐVIKJANDI SAMFERÐSLU:

1. Gjöld fyri bílar	168.000,00
At flyta	8.593.000,00

			kr.
	Flutt		8.593.000,00
§ 4. INNTÖKA AV SPÆLI:			
1. Lutakastvinningur	110.000,00		
2. Totalisatorspöl	5.000,00		115.000,00
§ 5. INNTÖKUR AV RENTUM OG VINNINGSBÝTI:			
	kr.		
1. Sektorrentur	45.000,00		
2. Renta av tókum peningi	45.000,00		
3. Vinningsbýti	13.000,00		
4. Renta av öðrum ágóða	15.000,00		118.000,00
§ 6. OGNARINNTÖKA:			
1. Afturgjaldan av tænaðummalánum	10.000,00		
2. Afturgjaldan av fiskivinnulánum	5.000,00		
3. Afturgjaldan av öðrum útlánum	5.000,00		20.000,00
§ 7. RAKSTUR AV OGNUM:			
1. Anneksið við Kongaminnið:			
	kr.		
a. Inntökur	5.220,00		
b. Útreiðslur	5.220,00		0,00
§ 8. INNTÖKUR AV DANSKA TJÓÐARBANKA YVIRSKOT, sbr. lög:			
1. Danski tjóðarbankinn			30.000,00
§§ 9—13 verða tókar.			
§ 14. YMISKAR INNTÖKUR:			1.000,00
	Samlað inntöka tilsamans		8.877.000,00

II. DEILD

ÚTREIÐSLUR:

I fíggarárinum 1951/52 verður veittur peningur sum í §§ 15—37 tilskilað:

§ 15. LÖGTINGSUÐTREIÐSLUR:			
		kr.	kr.
1. Tingmannalönir	120.000,00		
2. Lögtingshúsið	20.000,00		
	kr.		
3. Lögtingsstöðindi:			
1. Prenting o. a.	17.000,00		
2. ÷ Inntökur við sölu	2.000,00	15.000,00	155.000,00
		At flyta	155.000,00

			kr.
	Flutt		155.000,00
§ 16. LANDSUMSITINGIN:			
1. <i>Lögmaður og landsstýrið:</i>			
	kr.	kr.	
1. Lönir	51.200,00		
2. Borðfæ	8.000,00	59.200,00	
2. <i>Landsskrivstovan:</i>			
	kr.		
1. Skrivstovustjóri og 4 fulltrúar (viðm.)	61.332,00		
2. Skrivstovufólk	28.000,00		
3. Honorar	3.000,00		
4. Húsaleiga o. a.	29.600,00		
5. Skrivstovuútreiðslur	10.000,00		
6. Porto, telefon o. t.	4.000,00		
7. Aðrar útreiðslur	1.000,00	136.932,00	
3. <i>Fiskivinnuskrivstova og laboratorium:</i>			
	kr.		
1. Skrivstovufólk	27.572,00		
2. Húsaleiga o. a.	6.300,00		
3. Skrivstovuútreiðslur	8.000,00		
4. Porto, telefon o. t.	2.000,00	43.872,00	
4. <i>Umboð uttanlanda:</i>			
	kr.		
1. Lön og kursviðbót	11.473,00		
2. Skrivstovufólk	5.000,00		
3. Húsaleiga o. a.	5.000,00		
4. Skrivstovuútreiðslur	2.000,00		
5. Porto, telefon o. t.	8.000,00		
6. Aðrar útreiðslur	5.000,00		
7. Útviðbót (viðm)	18.500,00		
8. ÷ Leiguinntökur	763,00	54.210,00	
5. <i>Líkningarráð og kommunalt eftirlit:</i>			
	kr.		
1. Skrivstovufólk	17.416,00		
2. Honorar	3.000,00		
3. Húsaleiga o. a.	7.200,00		
4. Skrivstovuútreiðslur	5.000,00		
5. Porto, telefon o. a.	1.500,00		
6. Aðrar útreiðslur	1.000,00	35.116,00	
6. <i>Fólkayvirlit:</i>			
	kr.		
1. Skrivstovufólk	5.112,00		
2. Honorar til kommunalan mann- talskrivara	12.000,00	17.112,00	
At flyta		346.442,00	155.000,00

		kr.	kr.
	Flutt	316.442,00	155.000,00
7. Gjaldstovan:			
	kr.		
1. Skrivstovustjóri o. a.	54.790,00		
2. Skrivstovufólk	48.972,00		
3. Húsaleiga o. a.	10.000,00		
4. Skrivstovuútreiðslur	15.000,00		
5. Porto, telefon o. a.	5.000,00		
6. Aðrar útreiðslur	7.000,00		
7. ÷ Ríkiskassans endurgjald	30.000,00	110.762,00	
8. Tolleftirlit:			
	kr.		
1. Lönir	51.956,00		
2. Honorar	15.000,00		
3. Húsaleiga o. a.	2.000,00		
4. Aðrar útreiðslur	3.000,00		
5. Rakstur av tollbátinum	3.000,00	74.956,00	
9. Valutamíðstöðin:			
	kr.		
1. Skrivstovulönir	20.000,00		
2. Honorar	14.245,00		
3. Húsaleiga o. a.	2.500,00		
4. Skrivstovuútreiðslur	6.000,00		
5. Porto, telefon o. t.	2.000,00		
6. Aðrar útreiðslur	1.500,00		
7. Ferða- og dagpeningur	5.000,00	51.245,00	
10. Prísráðið:			
	kr.		
1. Skrivstovulönir	5.000,00		
2. Honorar	13.000,00		
3. Húsaleiga o. a.	4.000,00		
4. Skrivstovuútreiðslur	7.000,00		
5. Porto, telefon o. t.	2.000,00		
6. Aðrar útreiðslur	1.000,00	32.000,00	
11. Landsverkfröðingsskrivstovan:			
	kr.		
1. Landsverkfröðingur o. a.	33.500,00		
2. Skrivstovufólk	16.000,00		
3. Húsaleiga o. a.	7.800,00		
4. Skrivstovuútreiðslur	5.000,00		
5. Porto, telefon o. a.	2.000,00		
6. Aðrar útreiðslur	3.200,00		
7. Ferða- og dagpeningur	15.000,00	132.500,00	
12. Ferðapeningur:			
		15.000,00	
13. Revisión:			
		25.000,00	787.905,00
—			
		At flyta	942.905,00

		kr.
	Flutt	942.905,00

§ 17. HEILSUMAL:

	kr.	
1. Dronning Alexandrines Hospital	827.000,00	
2. Klakksvíkar sjúkrahús	281.500,00	
3. Tvöroyrar sjúkrahús	58.300,00	
4. Brústsjúkrahúsið	245.000,00	
5. Læknáútreiðslur (viðm.)	16.500,00	
6. Ljósmeður	20.000,00	
7. Farsóttir	2.000,00	
8. Karantenuútreiðslur	1.000,00	
9. Sjúkrahjálpi	4.000,00	
10. Tílskot til hvíldarheim	21.875,00	1.477.175,00

§ 18. SAMFERÐSLUMAL:

	kr.	kr.
1. <i>Vegir og brýr</i> (viðm.)		
1. Nýggir vegir og brýr	285.000,00	
Frá minnilutanum (Dam, Kallsoy og A. Djurhuus): Til tunnel millum Tvöroyri og Hvalba	100.000,00	
2. Breiðkan av brúm	50.000,00	
Frá minnilutanum (Dam, Petersen og Kallsoy): Til gerð av vegi: Skipanes og inneflir	22.500,00	
4. Til vegagrunnin	65.000,00	400.000,00
2. <i>Havnagerð</i>		1.250.250,00
3. <i>Lendingar</i> (viðm.)		218.700,00
4. <i>Samferðslan:</i>		
1. »Smiril« rakstrarstudningur	130.000,00	
Keypt av decca-radar	40.000,00	
2. »Ternan« rakstrarstudningur	20.000,00	
Keypt av decca-radar	40.000,00	
3. »Ritan«	5.000,00	235.000,00
5. <i>Flogferðslan:</i>	5.000,00	2.108.950,00

§ 19. KENSLUMAL:

	kr.	kr.
1. <i>Fólkaskúlin:</i>		
1. Læraralønir + vikisstudning	750.000,00	
2. Skúlaeftirlit	1.975,00	751.975,00
2. <i>Læraraskúlin:</i>		
1. Næmingastudningur		5.000,00
At flyta	756.975,00	4.529.030,00

		kr.	kr.
	Flutt	756.975,00	4.529.030,00
3. <i>Føroya millum- og realskúli:</i>			
	kr.		
1. Rakstrarundirskot	40.000,00		
2. Næmingastudningur	1.400,00		
3. Húsaleiguviðurgjald	6.000,00	47.400,00	
4. <i>Studentaskúlin:</i>			
1. Lönir	76.899,00		
2. Næmingastudningur	15.000,00		
3. Keypt av lutum	10.415,00		
4. Laboratoriið	336,00		
5. ÷ Skúlapeningur	14.000,00	88.650,00	
6. Minnilutin (Dam og Kallsøy):			
Til avloysing av skúlapeningi ...	14.000,00		
5. <i>Aðrir skúlar:</i>			
1. Føroya fólkaháskúli	14.000,00		
2. do. næmingar	7.000,00		
3. Til umbótur skúlans	12.000,00		
4. Kvöldskúlar	4.000,00	37.000,00	
6. <i>Útvarpsroyndir (viðm.):</i>			
		12.000,00	
7. <i>Ítróttur:</i>			
1. Ítróttarráðgevarin	12.840,00		
2. Ferðaútreiðslur	1.000,00		
3. Studningur til fimleikargrunnin	25.000,00		
4. Tilskot til Í. S. F.	5.000,00	43.840,00	
8. <i>Ymiskir studningar:</i>			
1. Lesandi í útheiminum	25.000,00		
2. Ferðaútreiðslur skúlabarna ...	10.000,00		
3. Jarðubrúksnæmingar	2.000,00		
4. Handverks- og handilsskúlanæm.	20.000,00		
5. Ymiskir studningar til lesandi	10.000,00		
6. Næmingastdn. til realskúlar ...	7.000,00		
7. Skúlabýggingargrunn	50.000,00		
8. Skúlabókagrunnin	500,00	124.500,00	1.110.365,00

§ 20. VÍSIND, BÓKMENT OG LIST:

1. *Landsbókasavnið:*

	kr.	kr.
1. Lönir	18.500,00	
2. Bókakeyp og innbinding	19.500,00	
3. Húsaútreiðslur	9.835,00	
4. Aðrar útreiðslur	4.100,00	
5. ÷ Studningur frá Havnar kommun.	4.300,00	47.935,00
Flutt		47.935,00
		5.639.395,00

		kr.	kr.
	At flyta	47.985,00	5.639.395,00
2. <i>Skjulasavnið:</i>			
1. Lönir	9.000,00		
2. Innbúgv o. t.	7.000,00		
3. Húsaútreiðslur	945,00		
4. Aðrar útreiðslur	284,00	17.229,00	
3. <i>Fornminni og útgrevstur:</i>			
1. Lönir	7.854,00		
2. Útgrevstur	15.000,00		
3. Staðanavnasavnan	600,00		
4. Forngripa- og djórasavn (viðm.)	4.000,00		
5. Húsaútreiðslur	700,00		
6. Nýggj amboð	1.000,00	29.154,00	
4. <i>Bókasövn á bygð:</i>			
1. Lön fyri eftirlit	1.800,00		
2. Rakstrarstudningur	5.400,00		
3. Byggistudningur	5.000,00	12.200,00	
5. <i>Ymiskir studningar:</i>			
1. Barnatíðindi	600,00		
2. Tórshavnar musikkskúli	1.500,00		
3. Félagið »Varðin«	1.000,00		
4. Mentunargrunnin	12.000,00		
5. Føroya listasavn	10.000,00	25.100,00	
6. <i>Sömdarpeningur:</i>			
1. Til skalda-, vísinda og listamenn (viðm.)		14.400,00	
7. <i>Jarðfrøðisligt savn (viðm.):</i>		16.000,00	162.018,00

§ 21. FISKIVINNAN, SJÓFERÐ o. t.

1. <i>Vrakarastovnurin:</i>			
1. Lön yvirvrakara	10.464,00		
2. Vrakaraeftirlitsmenn	47.064,00		
3. Ferðaútreiðslur	6.000,00		
4. ÷ Vrakaragjöld	16.500,00	47.028,00	
2. <i>Navigationsskúlin:</i>			
1. Lönir	72.000,00		
2. Amboð	10.000,00		
3. Húsaleiga o. a.	8.370,00		
4. Aðrar útreiðslur	900,00		
5. ÷ Skúlapeningur	21.000,00	70.270,00	
	At flyta	117.298,00	5.801.413,00

		kr.	kr.
	Flutt	117.298,00	5.801.413,00
	kr.		
3. <i>Nautiska royndarkamar:</i>			
1. Útreiðslur	4.400,00		
2. ÷ Inntökur	2.400,00	2.000,00	
4. <i>Ymisk tilskot:</i>			
1. Sjómannsheimið í Grönlandi ...	5.000,00		
2. Föroya Silaveiðufelag	1.000,00	6.000,00	
5. <i>Ymist eftir landsstýrisins avgerð</i>		125.000,00	250.298,00

§ 22. JARÐABRÚK:

1. <i>Tænastumenn o. a.:</i>			
1. Landbúnaðarráðgevari	14.679,00		
2. Djóralæknin	12.000,00		
3. Seyðaráðgevarin	3.600,00		
4. Ferðnútreiðslur	600,00	30.879,00	
2. <i>Útskipting og matrikulskrivstovan:</i>			
1. Útskiptingarformenn	32.556,00		
2. Hjálparmenn	21.164,00		
3. Aðrar útreiðslur	46.280,00		
4. Keypt av amboðum	36.000,00		
5. ÷ Inntökur	2.000,00	134.000,00	
3. <i>Búnaðarskúli og royndarbrúk:</i>		50.000,00	
Minnilutin (Dau og Kallsoy):			
Tilskot til mjólkaframleiðsluna	100.000,00		
4. <i>Önnur tilskot:</i>			
1. Húsdjóraaling	50.000,00		
2. Uppdyrking	25.000,00		
3. Træplanting	3.000,00		
4. Búnaðarnevndir	2.500,00		
5. Föroya Búnaðarfelag	600,00	81.100,00	295.979,00

§ 23. HANDIL, IDNAÐUR o. t.:

1. <i>Ravmagnsmál:</i>			
1. Ravmagnsnevndin	3.000,00		
2. Tilskot til nýbyggjan	20.000,00	23.000,00	
	At flyta	23.000,00	6.347.690,00

	kr.	kr.
Flutt	23.000,00	6.347.690,00
2. <i>Fabrikk- og ketilumsjón:</i>	5.000,00	
3. <i>Motorkönnur eftirlitsmaður:</i>	1.900,00	
4. <i>Skipaskrásetan og uppmáling:</i>	4.000,00	
5. <i>Minörar o. t.</i>	3.000,00	
6. <i>Semingsmannaskipanin:</i>	3.000,00	
7. <i>Kolagrefstur o. a.</i>	25.000,00	
8. <i>Füroya Ferðamannafelag:</i>	5.000,00	
9. <i>Ymiskt eftir landsstýrissins argerð:</i>	10.000,00	79.900,00

§ 24. SOCIALMÁL:

1. <i>Ellisrentu ÷ afturgjaldan:</i>	990.000,00	
2. <i>Avlomisrentan:</i>	127.000,00	
3. <i>Barnastyrkur</i>	65.250,00	
4. <i>Fólk í heimæftiransan</i>	20.000,00	
5. <i>Socialhjálp</i>	40.000,00	
6. <i>Barnaheimið:</i>		
1. <i>Rakstrarstudningur</i>	15.500,00	
2. <i>Til nýtt barnaheim</i>	7.000,00	22.500,00
7. <i>Ellisheim</i>	12.000,00	
8. <i>Ymiskir studningar:</i>		
1. <i>Fráhalðsfelögin</i>	2.000,00	
2. <i>Felagið »Reyði Krossur«</i>	500,00	
3. <i>Óarbeiðsförir fiskimenn</i>	20.000,00	22.500,00
		1.299.250,00

§ 25. EFTIRLØN:

1. <i>Eftirlönir</i>	51.025,00

§ 26. DÓMS- OG LØGREGLUMÁL:

1. <i>Varðhaldið:</i>		
1. <i>Fangavaktari og hjálparmenn</i> 17.000,00		
2. <i>Útreiðslur við varðhaldshúsi</i> 1.200,00		
3. <i>Delinkventútreiðslur o. t.</i> ... 6.000,00	24.200,00	
2. <i>Ferðaútreiðslur sýslumanna</i>	8.000,00	
3. <i>Dómshúsið</i>	2.000,00	
4. <i>Aðrar útreiðslur</i>	2.000,00	36.200,00
	At flyta	7.814.065,00

§§ 27 til 33 fyrribils ónýttar.

			kr.
	Flutt		7.814.065,00
§ 34. AÐRAR OG ÓVISSAR ÚTREIÐSLUR:			
		kr.	
1. Útreiðslur við val		2.500,00	
2. Landsstýrið at ráða yvir		50.000,00	
3. Endurrindan til kommunurnar (viðm.)		20.000,00	72.500,00
§ 35. YMSIR GRUNNAR:			
1. Til ein felagsbyggigrunn		300.000,00	
2. Til kirkjugrunnin		45.000,00	345.000,00
§ 36. RENTUÚTREIÐSLUR:			
1. Renta av lán í Aberdeen			10.500,00
§ 37. OGNARÚTREIÐSLUR:			
1. Avdráttur av láni í Aberdeen		30.000,00	
2. Partapeningur í Grönlandsfelagnum sambært tingsamtykt		150.000,00	180.000,00
	Munur		454.935,00
			8.877.000,00

VIÐMERKINGAR:

Ad § 16, 2. 1.: *Landsskrivstovan:*

Ein av fulltrúunum er samstundis skrivstovustjóri í líkningarráðnum og annar í prísráðnum.

Góðkent verður, at landsstýrið lænir upp í kr. 40.000 av socialgrunninum til keyp av aðrenatóli.

Ad § 16, 4. 7.: Útviðbóttin verður sett til sama pening sum í fíggarlögtingslógini 1950/51.

Ad § 17, 5.: Sambært nýggju læknaskipanina skulu verða 11 kommunulæknar, og skulu teir hava fasta lön 6.000 kr. árliga. Av hesum verður helvtin goldin av ríkiskassanum og $\frac{1}{4}$ av landskassanum og hin $\frac{1}{4}$ av kommununum.

Ad § 18, 3.: Vegagrunnurin verður nýttur til keyp av amboðum, studningsveitan til kommunur til amboð og til lön til vegmen.

Ad § 18.: 2 vegtraktorar verða at keypa, 52.000 kr. verða at læna av nábyrgdargrunninum til keyp av øðrum, 50.000 kr. standa framman undan til sama endamál í hesum grunni og verða at nýta til keyp av hinum. Traktorarnir verða at selja interesseraðum kommunum, seltandi við studningi frá vegagrunninum. Umsitingin av teimum verður givin vegastýrinum til tess, teir eru yvirtiknir.

Ad § 19, 6.: *Útvarpsroyndir:*

Sum grund undir einum komandi føroyskum útvarpi verður peningurin at nýta til royndir við innanoyggja útvarpi.

Ad § 20, 3. 4.: *Forngripa og djórasavn:*

2.400 kr. í samsýning til hjúnini H. A. Djurhuus og 1.600 kr. til Niels á Botni, Nólsoy, fyri arbeiði við föroyskari fuglabók.

Ad § 20, 6. 1.: *Sömdarpeningur fyri vísind, list og skuldskap.*

1. Hans Andreas Djurhuus	1.200,00
2. Mikkjal á Ryggi	1.200,00
3. Sverri Patursson	1.200,00
4. Rasmus Rasmussen	1.200,00
5. Dr. med. R. K. Rasmussen	1.200,00
6. Niels Kruse	1.200,00
7. Olivar á Ryggi	800,00
8. Hans M. Ejdesgaard	800,00
9. Poul F. Joensen	800,00
10. Hans Jacob Jacobsen	800,00
11. Martin Joensen	800,00
12. S. I. Mikines	800,00
13. Janus Kamban	800,00
14. William Heinesen	800,00
15. Richard Thomsen	800,00

Ad § 20, 7.: Í samstarv við »Danmarks geologiske undersøgelser« verður sett á stovn í Tórshavn, soleingi hin jarðfrøðisliga kortleggingin fer fram, jarðfrøðiligt savn við Jóanesi Rasmussen. Løgtingsins útreiðslur verða árliga: Løn 600 kr. um mánaðin umframt annað upp í 10.000 kr. Stovnaðarkostnaður fyrsta árið ætlast upp í 6.000 kr.

Ad § 34, 3.: *Endurrindan til kommunur.*

Hesin peningur er settur til at endurrinda kommunum útreiðslur, tær hava haft av persónum, ið komu til Föroyar ella um hövdu sínar forsyrgjarar uttanlanda undir krígunum 1939—45.

FÍGGJARNEVNDIN, tann 11. mars 1951.

*P. M. Dam. P. Petersen. Anth. Sørensen. H. Djurhuus. Tr. Samuelsen.
Joh. M. Fr. Poulsen. Johan Kallsoy.*

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the process of selecting participants, collecting data, and analyzing the results. The authors emphasize the importance of using a mixed-methods approach to gain a comprehensive understanding of the research topic.

The third part of the paper presents the findings of the study. It discusses the results of the quantitative data analysis and the insights gained from the qualitative interviews. The authors conclude that there are significant cultural differences in the way that students learn and that these differences should be taken into account when designing educational programs.

Finally, the paper offers some practical recommendations for educators and researchers. It suggests that teachers should be encouraged to use culturally responsive teaching practices and that researchers should continue to explore the relationship between culture and education.

Betænkning

i

lagtingssag nr. 1/1950 (vintersamlingen):

Finanslagtingslov 1951/1952

1 stedet for landstyreets forslag til finanslagtingslov 1951/1952
sættes

1. AFSNIT

INDTÆGTER:

For finansåret 1951/52 beregnes landskassens indtægter som i
§§ 1—14 anslået:

§ 1. INDTÆGTER AF SKATTER, TOLD OG AFGIFTER:

	kr.	kr.
1. Direkte skatter.....	3.000.000	
2. Toldafgifter.....	4.600.000	
3. Klareringsafgifter af skibe.....	15.000	
4. Forlystelsesafgifter.....	85.000	
5. Afgift af spiritusrationeringskort.....	20.000	
6. Bøder.....	40.000	
7. Pålignet kommunerne.....	30.000	7.790.000

§ 2. INDTÆGTER VEDR. HANDEL OG FISKERIERHVERV:

1. Valutagebyr.....	200.000	
2. Udførselsafgifter:		
a. Salt- og klipfiskeafgifter.....	350.000	
b. Isfiskeafgifter.....	70.000	420.000
3. Afgifter for bevillinger.....	15.000	635.000

§ 3. INDTÆGTER VEDRØRENDE TRAFIKVÆSENET:

1. Motorafgifter.....	168.000

At overføre... 8.593.000

	Overført...	8.593.000
§ 4. INDTÆGT VED SPIL:		
	kr.	kr.
1. Indtægter ved lodtrækning.....	110.000	
2. Totalisatorspil.....	5.000	115.000
§ 5. INDTÆGTER AF RENTER OG UDBYTTE:		
1. Strafrenter.....	45.000	
2. Renter af disponibel kapital.....	45.000	
3. Udbytte og aktier.....	13.000	
4. Renter og andre tilgodehavender.....	15.000	118.000
§ 6. KAPITALINDTÆGTER:		
1. Tilbagebetaling af tjenestemandslån.....	10.000	
2. Tilbagebet. af lån til Hskerierhvervet.....	5.000	
3. Tilbagebetaling af andre udlån.....	5.000	20.000
§ 7. DRIFT AF EJENDOMME:		
1. Annekset ved »Kongemindet«:		
a. Indtægter.....	5.220	
b. Udgifter.....	5.220	0,00
§ 8. ANDEL AF DEN DANSKE NATIONALBANKS OVERSKUD i henhold til lov:		
1. Den Danske Nationalbank.....		30.000
§§ 9—13 står disponible.		
§ 14. DIVERSE INDTÆGTER.....		1.000
	Samlede indtægter...	8.877.000

II. AFSNIT

UDGIFTER:

For finansåret 1951/52 bevilges de i §§ 15—37 anførte beløb:

§ 15. LAGTINGSUDGIFTER:			
1. Diæter til lagtingsmedlemmerne.....	120.000		
2. Lagtingshuset.....	20.000		
3. <i>Lagtingstidende:</i>			
a. Trykning m. v.	17.000		
b. ÷ Indtægter ved salg.....	2.000	15.000	155.000
	At overføre...		155.000

Overført . . . 155.000

§ 16. LANDSADMINISTRATIONEN:

1. *Lagmand og landsstyre:*

	kr.	kr.
1. Lønninger	51.200	
2. Repræsentation	8.000	59.200

2. *Landskontoret:*

1. Kontorchef og 4 fuldmægtige (anm.)	61.332	
2. Kontorpersonale	28.000	
3. Honorar	3.000	
4. Husleje o. l.	29.600	
5. Kontorholdsudgifter	10.000	
6. Porto, telefon o. l.	4.000	
7. Andre udgifter	1.000	136.932

3. *Fiskerierhvervskontor og laboratorium:*

1. Kontorpersonale	27.572	
2. Husleje o. l.	6.300	
3. Kontorholdsudgifter	8.000	
4. Porto, telefon o. l.	2.000	43.872

4. *Repræsentation udenlands:*

1. Løn og kurstillæg	11.473	
2. Kontorpersonale	5.000	
3. Husleje o. l.	5.000	
4. Kontorholdsudgifter	2.000	
5. Porto, telefon o. l.	8.000	
6. Andre udgifter	5.000	
7. Udstationeringstillæg (anm.)	18.500	
8. ÷ lejeindtægter	763	54.210

5. *Ligningsrådet og det kommunale tilsyn:*

1. Kontorpersonale	17.416	
2. Honorar	3.000	
3. Husleje o. l.	7.200	
4. Kontorholdsudgifter	5.000	
5. Porto, telefon o. l.	1.500	
6. Andre udgifter	1.000	35.116

6. *Folkeregister:*

1. Kontorpersonale	5.112	
2. Honorar til de kommunale mandtalsskrivere	12.000	17.112

At overføre . . . 346.442 155.000

	Overført	kr.	kr.	kr.
			346.442	155.000
7. Oppebørselskontoret:				
1. Kontorchef m. fl.		54.790		
2. Kontorpersonale		48.972		
3. Husleje o. l.		10.000		
4. Kontorholdsudgifter		15.000		
5. Porto, telefon o. l.		5.000		
6. Andre udgifter		7.000		
7. ÷ Statskassens tilskud . .		30.000	110.762	
8. Toldeftersyn:				
1. Lønninger		51.956		
2. Honorarer		15.000		
3. Husleje m. v.		2.000		
4. Andre udgifter		3.000		
5. Drift af toldbåden.		3.000	74.956	
9. Valutacentralen:				
1. Kontorlønninger		20.000		
2. Honorarer		14.245		
3. Husleje m. v.		2.500		
4. Kontorholdsudgifter		6.000		
5. Porto, telefon o. l.		2.000		
6. Andre udgifter		1.500		
7. Rejse- og dagpenge		5.000	51.245	
10. Priserådet:				
1. Kontorlønninger		5.000		
2. Honorarer		13.000		
3. Husleje o. l.		4.000		
4. Kontorholdsudgifter		7.000		
5. Porto, telefon o. l.		2.000		
6. Andre udgifter		1.000	32.000	
11. Landsingeniørkontoret:				
1. Landsingeniören m. fl. . . .		83.500		
2. Kontorpersonale		16.000		
3. Husleje m. v.		7.800		
4. Kontorholdsudgifter		5.000		
5. Porto, telefon m. v.		2.000		
6. Andre udgifter		3.200		
7. Rejse- og dagpenge		15.000	132.500	
12. Rejsedagpenge			15.000	
13. Revision			25.000	787.905
		At overføre		942.905

		kr.	kr.
	Overført . . .		942.905
§ 17. SUNDHEDSVÆSENET:			
1.	Dr. Alexandrines Hospital . .	827.000	
2.	Klaksvig sygehus	281.500	
3.	Tveraa sygehus	58.300	
4.	Sanatoriet	245.000	
5.	Udgifter til læger (anm.) . .	16.500	
6.	Jordemødre	20.000	
7.	Epidemier	2000	
8.	Karantæneudgifter	1000	
9.	Sygehjælp	4000	
10.	Tilskud til hvilehjem . . .	21.875	1.477.175
§ 18. KOMMUNIKATIONSVÆSEN:			
1.	<i>Vej og vejbroer</i> (anm.)		
1.	Nye veje og broer	285.000	
	Fra mindretallet (Dam, Kallsoy og A. Djurhuus): Til tunnel mellem Tveraa og Kvalbø 100.000 kr.		
2.	Udvidelse af broer	50.000	
	Fra mindretallet (Dam, Petersen og Kallsoy): Til bygning af vej: Skibenæs og ind langs fjorden 22.500 kr.		
3.	Til Vejfonden	65.000	400.000
2.	<i>Havnebygning</i>		1.250.250
3.	<i>Landingspladser</i> (anm.)		218.700
4.	<i>Kystfart:</i>		
1.	»Smiril«, driftstilskud . . .	130.000	
	Køb af Decca-radar	40.000	
2.	»Ternan«, driftstilskud . . .	20.000	
	Køb af Decca-radar	40.000	
3.	»Ritan«	5.000	235.000
5.	<i>Luftfart</i>		5.000
			2.108.950
§ 19. UNDERVISNINGSVÆSENET:			
1.	<i>Folkeskolen:</i>		
1.	Lærerlønminger -+ statstilsk. .	750.000	
2.	Skoleeftersyn	1.975	751.975
2.	<i>Seminariet:</i>		
1.	Tilskud til elever		5.000
	Alt overføre	756.975	4.529.030

	kr.	kr.	kr.
Overført . . .		756.975	4.529.030
3. <i>Færøernes mellem- & realskole:</i>			
1. Driftstilskud	40.000		
2. Tilskud til elever	1.100		
3. Huslejegodtgørelse	6.000	47.400	
4. <i>Studenterskolen:</i>			
1. Lønninger	76.899		
2. Tilskud til elever	15.000		
3. Køb af genstande til skolen	10.415		
4. Laboratoriet	336		
5. ÷ Skolepenge	14.000	88.650	
6. Mindretallet (Dam og Kallsoy):			
Til afløsning af skolepenge	14.000		
5. <i>Andre skoler:</i>			
1. Færøernes Folkehøjskole .	14.000		
2. do. eleverne	7.000		
3. Til reparation af skolen .	12.000		
4. Aftenskoler	4.000	37.000	
6. <i>Forsøg vedrørende radioudsendelser</i> . .		12.000	
7. <i>Idræt:</i>			
1. Idrætsinspektøren	12.840		
2. Rejseudgifter	1.000		
3. Tilsk. til »fimleikagrunnin«	25.000		
4. — - I. S. F.	5.000	43.840	
8. <i>Diverse tilskud:</i>			
1. Studerende i udladet . . .	25.000		
2. Rejseudgifter for skolebørn	10.000		
3. Landbrugselever	2.000		
4. Håndv.- og handelsskoleel.	20.000		
5. Div. tilskud til studerende	10.000		
6. Tilskud til realskoleelever	7.000		
7. Fond til bygning af skoler	50.000		
8. Skolebogsfonden	500	124.500	1.110.365

§ 20. VIDENSKAB, LITTERATUR OG KUNST:

1. <i>Landsbiblioteket:</i>			
1. Lønninger	18.500		
2. Køb af bøger og indbinding	19.500		
3. Udgifter vedr. bygningen	9.835		
4. Andre udgifter	4.400		
5. ÷ Tilsk. fra Thorshavn komm.	4.300	47.935	
At overføre		47.935	5.639.395

	kr.	kr.	kr.
Overført . . .		47.935	5.639,395
2. Arkivet:			
1. Lønninger	9.000		
2. Inventar o. l.	7.000		
3. Udgifter vedrørende bygningen .	945		
4. Andre udgifter	284	17.229	
3. Fortidsminder og udgravning:			
1. Lønninger	7.854		
2. Udgravning	15.000		
3. Indsamling af stednavne . . .	600		
4. Færøsk museum (anm.) . . .	4.000		
5. Udgifter vedrørende bygningen.	700		
6. Nye redskaber	1.000	29.154	
4. Biblioteker på bygd:			
1. Lønninger til tilsyn	1.800		
2. Driftstilskud	5.400		
3. Byggetilskud	5.000	12.200	
5. Diverse tilskud:			
1. Børnetidende	600		
2. Thorshavn musikskole	1.500		
3. Foreningen »Vardina»	1.500		
4. »Mentunnargrunnurin»	12.000		
5. Færøernes kunstsamling . . .	10.000	25.100	
6. Hædersgaver.			
1. Til digtere, videnskabsmænd og kunstnere		14.400	
7. Geologisk samling (anm.)		16.000	162.018

§ 21. FISKERIERHVERVET, SØFART o. l.

1. Vragerinstitutionen:			
1. Løn til overvrager	10.464		
2. Vragerkontrollører	47.064		
3. Rejseudgifter	6.000		
4. ÷ Afgifter vedr. vragningen .	16.000	47.028	
2. Navigationsskolen:			
1. Lønninger	72.000		
2. Instrumenter	10.000		
3. Husleje m. v.	8.370		
4. Andre udgifter	900		
5. ÷ Skolepenge	21.000	70.270	
At overføre . . .		117.298	5.801.413

	kr.	kr.	kr.
Overført . . .		117.298	5.801.413
3. <i>Nautisk forsøgskammer:</i>			
1. Udgifter	4.400		
2. ÷ Indtægter	2.400	2.000	
4. <i>Diverse tilskud:</i>			
1. Sømandshjemmet i Grønland .	5.000		
2. »Føroya Sílaveiðufelag« . .	1.000	6.000	
5. Diverse efter landsstyrets bestemmelse . .		125.000	250.298

§ 22. LANDBRUG:

1. <i>Tjenestemænd m. fl.:</i>			
1. Landbrugskonsulent	14.679		
2. Dyrlægen	12.000		
3. Fåreavlskonsulenten	3.600		
4. Rejseudgifter	600	30.879	
2. <i>Udskiftnings- og matrikulkontoret:</i>			
1. Udskiftningsformænd	32.556		
2. Assistenten	21.164		
3. Andre udgifter	46.280		
4. Indkøb af redskaber	36.000		
5. ÷ Indtægter	2.000	134.000	
3. <i>Landbrugsskole og forsøgsstation:</i>			
Mindretallet (Dam og Kallsoy)			
Tilskot til mælkeproduktionen	100.000		
4. <i>Andre tilskud:</i>			
1. Husdyr opdrætning	50.000		
2. Opdyrkning	25.000		
3. Træplantning	3.000		
4. Landbrugsudvalg	2.500		
5. »Føroya Bónaðarfelag«	600	81.100	295.979

§ 23. HANDEL, INDUSTRI o. l.

1. <i>Elektricitetsvæsen:</i>			
1. Elektricitetsudvalget	3.000		
2. Tilskud til nybygning	20.000	23.000	
At overføre . . .		23.000	6.347.690

	kr.	kr.
Overført	23.000	6.347.690
2. Fabriks- og kedeltilsyn	5.000	
3. Motorkyndig tilsynsmand	1.900	
4. Registrering og opmåling af skibe	4.000	
5. Minører o. l.	3.000	
6. Udgifter vedrørende forligsmand	3.000	
7. Kulbrydning m. v.	25.000	
8. Færøernes Turistforening	5.000	
9. Diverse efter landsstyrets afgørelse	10.000	79.900

§ 24. SOCIALVÆSEN:

1. Aldersrente ÷ refusion	990.000		
2. Invaliderente	127.000		
3. Enkebørn	65.250		
4. Personer i kontrolleret familiepleje	20.000		
5. Socialhjælp	40.000		
6. Børnehjemmet:			
1. Driftstilskud	15.500 kr.		
2. Til nyt børnehjem	7.000 -	22.500	
7. Aldersdomshjem	12.000		
8. Diverse tilskud:			
1. Afholdsforeningerne	2.000		
2. Foreningen »Reyði Krossur«	500		
3. Uarbejdsdygtige fiskere	20.000	22.500	1.299.250

§ 25. PENSIONER:

1. Pensioner	51.025

§ 26. JUSTITS- OG POLITIVÆSEN:

1. Arrestvæsenet:			
1. Arrestforvarer og assistent	17.000		
2. Udgifter ved arresten	1.200		
3. Delinkventudgifter o. l.	6.000	24.200	
2. Syselmændenes rejseudgifter	8.000		
3. Domhuset	2.000		
4. Andre udgifter	2.000	36.200	
At overføre			7.814.065

§§ 27 til 33 er foreløbig ubenyttede.

		kr.
	Overført . . .	7.814,065
§ 34. ANDRE OG DIVISSE UDGIFTER:		
1. Udgifter vedrørende valg	2.500	
2. Landsstyret at råde over	50.000	
3. Refusion til kommunerne (anm.)	20.000	72.500
§ 35. DIVERSE FONDS:		
1. Til en fælles byggefond	300.000	
2. Til kirkefonden	45.000	345.000
§ 36. RENTEUDGIFTER:		
1. Rente af lån i Aberdeen		10.500
§ 37. EJENDOMSUDGIFTER:		
1. Afdrag af lån i Aberdeen	30.000	
2. Aktiekapital i »Grønlandsfelagið« jfr. lagtings- vedtagelse	150.000	180.000
	Balance . . .	454.935
		8.877.000

ANMÆRKNINGER:

Ad § 16, 2. 1.: *Landsstyrets kontor:*

En af fuldmægtigene er samtidig chef for ligningsrådet og en anden fuldmægtig chef for prisrådet.

Det godkendes, at landsstyret låner op til 10.000 kr. fra socialfonden til indkøb af et Adrema-anlæg.

Ad § 16, 4. 7.: Udstationeringstillægget ansættes til samme beløb som på finansloven for 1950/51.

Ad § 17, 5.: I henhold til den nye lægeordning skal der være 11 kommunelæger, og skal disse have en årlig løn af 6000 kr. Af dette beløb betales halvdelen af statskassen, en fjerdedel af landskassen og en fjerdedel af kommunerne.

Ad § 18, 3.: Vejfonden benyttes til køb af redskaber, tilskudsudgifter til kommunerne til køb af redskaber og til løn til vej-mænd.

Ad § 18.: Der vil være at anskaffe 2 vejtraktorer. Til køb af den ene lånes der 52.000 kr. af »garantifonden»; der inde-står i forvejen 50.000 kr. i denne fond til samme for-mål, og vil disse være at benytte til køb af den anden traktor.

Ad § 19, 6.: *Forsøg med radioudsendelser:*

Som basis for en fremtidig færøsk radioudsendelse vil pengene være at benytte til forsøg ved lokale udsendelser.

Ad § 20, 3. 4.: *Museum og dyresamling* (forngripa- og djórasavn):

2.400 kr. som vederlag til ægteparret H. A. Djurhuus og 1.600 kr. til Niels á Botni, Nolsøe, for hans arbejde med en færøsk fuglebog.

Ad § 20, 1. 6.: *Hædersgave til digtere, videnskabsmænd og kunstnere:*

1. Hans Andreas Djurhuus	1.200 kr.
2. Mikkjal á Ryggi	1.200 -
3. Sverri Patursson	1.200 -
4. Rasmus Rasmussen	1.200 -
5. Dr. med. R. K. Rasmussen	1.200 -
6. Niels Kruse	1.200 -
7. Olivar á Ryggi	800 -
8. Hans M. Ejdesgaard	800 -
9. Poul F. Joensen	800 -
10. Hans Jacob Jacobsen	800 -
11. Martin Joensen	800 -
12. S. J. Mikines	800 -
13. Janus Kamban	800 -
14. William Heinesen	800 -
15. Richard Thomsen	800 -

Ad § 20, 7.: 1 samarbejde med »Danmarks geologiske undersøgelser« oprettes der i Tórshavn, sålænge den geologiske kortlægning vedvarer, en geologisk samling v/ Jóannes Rasmussen. Lagtingets udgifter herved bliver årlig: Løn 600 kr. månedlig foruden andre omkostninger op til 10.000 kr. Omkostningerne ved oprettelsen anslås det første år til op til 6.000 kr.

Ad § 34, 3.: *Refusion til kommuner:*

Dette beløb er afsat til kommuner af de udgifter, disse har haft vedrørende personer, der kom til Færøerne eller som havde deres forsørgere udenlands under krigen 1939-45.

FINANSUDVALGET, den 11. marts 1951.

*P. M. Dam. P. Petersen. Anth. Sørensen. H. Djurhuus. Tr. Samuelson.
Joh. M. Fr. Poulsen. Johan Kallsø.*

the 'information' and 'communication' fields. The 'information' field is defined as:

...the study of the nature, uses and functions of information, and the ways in which it is created, communicated, evaluated and used, to support human learning and knowledge. (p. 1)

The 'communication' field is defined as:

...the study of the nature, uses and functions of communication, and the ways in which it is created, communicated, evaluated and used, to support human learning and knowledge. (p. 1)

These definitions are very similar to those of the 'information science' and 'communication science' fields, respectively, in the *Handbook of Information Science* [10].

It is interesting to note that the *Handbook of Information Science* [10] defines the 'information science' field as:

...the study of the nature, uses and functions of information, and the ways in which it is created, communicated, evaluated and used, to support human learning and knowledge. (p. 1)

and the 'communication science' field as:

...the study of the nature, uses and functions of communication, and the ways in which it is created, communicated, evaluated and used, to support human learning and knowledge. (p. 1)

These definitions are very similar to those of the 'information' and 'communication' fields, respectively, in the *Handbook of Information Science* [10].

It is interesting to note that the *Handbook of Information Science* [10] defines the 'information science' field as:

...the study of the nature, uses and functions of information, and the ways in which it is created, communicated, evaluated and used, to support human learning and knowledge. (p. 1)

and the 'communication science' field as:

...the study of the nature, uses and functions of communication, and the ways in which it is created, communicated, evaluated and used, to support human learning and knowledge. (p. 1)

These definitions are very similar to those of the 'information' and 'communication' fields, respectively, in the *Handbook of Information Science* [10].

It is interesting to note that the *Handbook of Information Science* [10] defines the 'information science' field as:

...the study of the nature, uses and functions of information, and the ways in which it is created, communicated, evaluated and used, to support human learning and knowledge. (p. 1)

and the 'communication science' field as:

...the study of the nature, uses and functions of communication, and the ways in which it is created, communicated, evaluated and used, to support human learning and knowledge. (p. 1)

These definitions are very similar to those of the 'information' and 'communication' fields, respectively, in the *Handbook of Information Science* [10].

Alíknunin á kommunurnar fyrir 1951.

	Sóknar kommuna	Fólka- tal	Skatta- inntøka	Eftir skatta- inntøku 1/2	Eftir samtykt løgtingsins	Tilsamans
1	Fugloyar	188	338400	75	70	145
2	Svínoyar	185	299400	66	60	126
3	Viðareiðis	246	351450	77	75	152
4	Hvannasunds	244	410750	91	90	181
5	Klakksvíkar	2933	6327450	1395	1410	2805
6	Kunoyar	173	390010	86	80	166
7	Mikladals	150	260200	57	55	112
8	Húsa	174	267143	59	55	114
9	Elduvíkar	154	177800	39	35	74
10	Oyndarfjarðar	234	342800	76	75	151
11	Fuglafjarðar	1121	2033280	448	450	898
12	Lorvíkar	547	829410	183	185	368
13	Gøtu	640	1283100	283	290	573
14	Nes	1717	2842000	627	635	1262
15	Sjóar	1032	2249269	496	500	996
16	Sunda	264	351950	78	80	158
17	Eiðis	571	1177550	260	265	525
18	Gjáar	216	432800	95	90	185
19	Funnings	165	231000	51	50	101
20	Haldórsvíkar	399	493850	109	100	209
21	Saksunar	45	48550	11	10	21
22	Hvalvíkar	466	930079	205	200	405
23	Kollafjarðar	462	923975	204	205	409
24	Kvívíkar	476	924450	204	200	404
25	Vestmanna	1051	2658300	586	590	1176
26	Kaldbaks	141	203900	45	40	85
27	Havnar úttanb	468	990130	218	215	433
28	Kirkjubæar	93	201700	44	40	84
29	Hests	101	125000	28	25	53
30	Nólsoyar	322	532100	117	115	232
31	Sandavágs	634	1230640	271	275	546
32	Miðvágs	757	1354686	299	300	599
33	Sørvágs	875	1729775	381	385	766
34	Biðggjar	109	147000	32	30	62
35	Mykines	150	187700	41	40	81
36	Sands	606	954850	211	210	421
37	Skopunar	462	762100	168	165	333
38	Skálavíkar	216	284600	63	60	123
39	Húsavíkar	217	219150	48	45	93
40	Skúoyar	150	246200	54	50	104
41	Hvalbíar	783	1605800	354	350	704
42	Froðbíar	2008	4443260	980	980	1960
43	Fámjins	217	347500	77	75	152
44	Høvs	195	327515	72	70	142
45	Porkeris	453	813700	179	175	354
46	Vágs	1708	4206500	927	935	1862
47	Sunnbíar	617	1246200	275	270	545
48	Tórshavnar	5501	19298900	4255	4295	8550
		30636	68033872	15000	15000	30000

the 1990s, the number of people in the world who are undernourished has increased from 600 million to 800 million.

There are a number of reasons for this. First, the world population has increased by 1.5 billion in the last 20 years. Second, the world population is ageing, and the elderly are more likely to be undernourished. Third, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

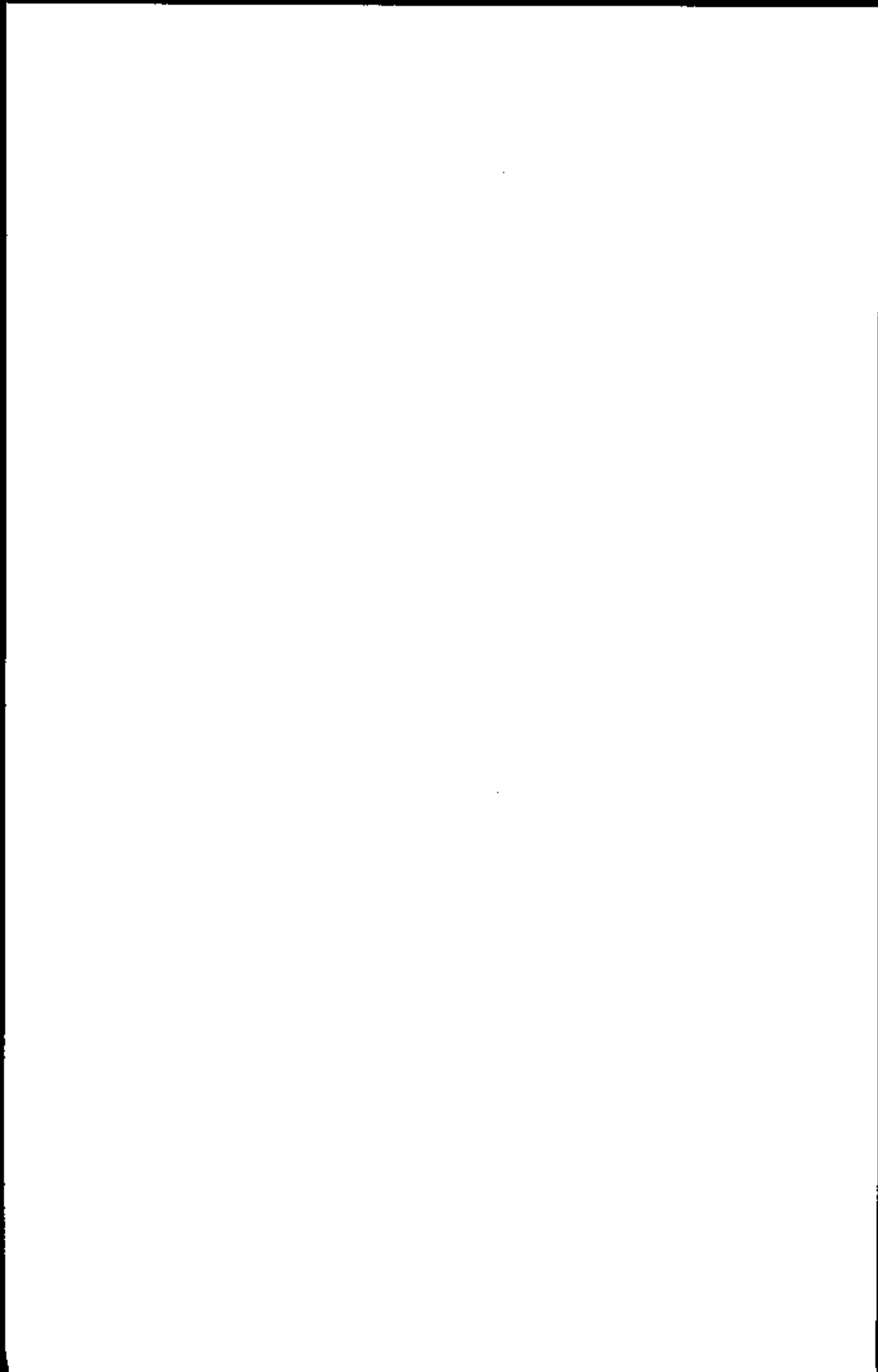
There are a number of reasons for this. First, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished. Second, the world population is becoming more urban, and urban populations are more likely to be undernourished.

UMHUGSAN

FRÁ

NEVNDINI VIÐVÍKJANDI NÝSKIPAN
AV SIGLINGARLÆRUNI

SETT VIÐ LØGTINGSSAMTYKT AV 20. DEC. 1949.



LÖGTINGSLÖG UM NEVND TIL VIÐGERÐ AV SIGLINGARLÆRU

samtykt 20. december 1949.

Grein 1.

Lögtingið setir 5-mannanevnd at fyrirleika og gera uppskot til nýskipan av sjóvinnulóggávuni og harav fylgjandi nýskipan av læruni á sjómannaskúlanum. Nevndin velur sjálv formann og næstformann og í samráð við landstýrið ein til-
taksman. Nevndarstarvið verður at avrika sum skjótast og skal í seinasta lagi vera liðugt innan september mánað 1950. Uppskotini verða at leggja fyri landstýrið at greiða til tingviðgerð.

Grein 2.

Útreiðslur av hesum nevndarstarvi skulu vera góðtiknar av landstýrinum og verða goldnar úr landskassanum.

Grein 3.

Lógin kemur í gildi beinan vegin.

Í nevndina valdi tingið Jens Paula í Dali, sjómannaskúlastjóra, Hans Sund-
stein, sjómannaskúlalærara, Esmar Fuglø, fyrrv. skipara, Peter Dahl, maskinmeistara,
allar úr Tórshavn, og Fischer Heinesen, sjómannaskúlastjóra úr Klakkavík.

Til Landsstýrið.

Hjálagt verður framsent frá neyvdini til viðgerð av siglingarlæruni, sett av lögtinginum við lóg, samtykt 20. december 1949:

1. Frágreiðing frá neyNDARstarvinum (fundarbókin er viðlögð).
2. Norsk lóg av 7. februar 1936 om navigatører samt navigasjonseksamen m. v.
3. Norsk lóg av 14. december 1917 om maskinister på dampfartøjer av handelsmarinen.
4. Kystskipperreglement av 25. juni 1936.
5. Pensum ved hovedmannlinjen ved fiskerfagskolene, Bergen, den 11/5 1950.
6. Undervisningsplan for fiskerfagskolen Aukra.
7. Íslandsk lóg av 12. apríl 1945 um ætvinnu við siglingar á íslenskum skipum.
8. Íslandsk lóg av 12. apríl 1945 um stýrimannaskúlan í Reykjavík.
9. Reglugerð av 6. juni 1945 um námskeið og próf í siglingarfræði utan Reykjavíkur.
10. Reglugerð av 27. apríl 1945 fyri stýrimannaskúlan í Reykjavík.
11. Reglugerð av 1. október 1947 um motornámskeið.
12. Próvreglugerð av 6. juni 1945 fyri stýrimannaskúlan í Reykjavík.
13. Uppskot um lóg um sjóvinnu frá Fischer Heinesen, Esmar Fuglø og Petur Dahl.
14. Álit og uppskot í sakini um nýskipan av sjóvinnulóggávu og sjómannaskúlum frá Hans Sundstein.
15. Uppskot og viðmerkingar um broytingar í siglingar- og fiskiskapslæruni frá Jens Paula í Dali.

Tórshavn, hin 8. december 1950.

Jens Pauli í Dali.

Í hesa umhugsan er prentað:

1. Frágreiðing frá nevndarstarvinum.
2. Uppskot um *lóg um sjóvinnu* og viðmerkingar frá Fischer Heinesen, Esmar Fuglø og Petur Dahl.
3. Umhugsan og uppskot í sakini um *nýskipan av sjóvinnulóggávu* og *sjómanna-skúlum* og viðmerkingar frá Hans Sundstein.
4. Uppskot og viðmerkingar til *bróytingar í siglingar- og fiskiskapslæruni* frá Jens Paula í Dali.

Fundarbókin, lógir og reglugerðir í yvirlitinum merktar 2—12 verða latnar tingnevndini, sum vald verður at viðgera málið, til nýtslu.

FRAGREIÐING

Nevndin skipaði seg 29. desember 1949, og varð Jens Pauli í Dali valdur til formann og Fischer Heinesen til næstformann. Til tiltaksmann varð á fundi 2. januar 1950 valdur Jógvan á Dul, sum síðani var góðtíkin av landestýrinum, og hevur han javnan tikið lut í nevndarstarvinum. Híðir nevndarlimirnir, sum vóru valdir av lögtinginum, vóru Fischer Heinesen, Hans Sundstein, Esmar Fuglø, Peter Dahl og Jens Pauli í Dali.

Á fundi 12. apríl 1950 var viðgjört bræv frá Føroya maskinistfelag um maskinskúla, dagfest 7.-12.—49, sum landstýrið hevði sent nevndini.

Samtykt var at svara landestýrinum, at skeið fyri maskinistar hevur ikki farið fram við Tórshavnar navigatiónsskúla síðani november 1948, tessvegna, at eingin maskinkönur lærari hevur verið har síðan, hóast plássið hevur verið lýst leyst. Nevndin mælti tí til, at plássið varð lýst av nýggjum, og maskinistskeið skuldi verða byrja á hesum skúla, so skjótt lærari er fingin.

Í mai 1950 fóru, soleiðis sum landstýrið hevði góðtíkið, Jógvan á Dul og Jens Pauli í Dali til Noregs, Svøríkis og Danmarkar at kanna sjómannalæruviðurskiftini har. Jógvan á Dul var eisini í Týsklandi.

Til Íslands og Skotlands fóru Fischer Heinesen og Esmar Fuglø at kanna sjómannalæruviðurskiftini har.

Ferðin til Noregs, Svøríkis, Danmarkar og Týsklands.

Í Noregi vóru vitjaðir:

- 1) Fiskimannaskúlin á Aukra,
- 2) Fiskimannaskúlin í Bergen,
- 3) Sjómannaskúlin og kokkaskúlin í Bergen,
- 4) Sjómannaskúlin og kokkaskúlin í Oslo.

Allastaðni vóru vit væl fagnaðir og finga at síggja alt, teir áttu, og finga kunnleika um alt, vit spurdu um. Á Aukra finga vit tær hektograferaðu bókur um fiskiskapslæruna, ið nýttar vóru har. Somuleiðis finga vit í Bergen tær bráðfengis prentaðu bókur, har vóru nýttar. Tær endaligu lærubókur í hesi læru vóru ikki prentaðar, men væntaðist hetta at vera liðugt í vetur.

Siglingarprógvinu eru 5: Kystskippercercifikat av 2. klasse, kystskippercercifikat av 1. klasse, styrmandscercifikat, skipsførercercifikat for indskrenket fart og skipsførercercifikat.

2 tey fyrstu prógvini viðvíkja fiskiförum. Tað lægra, sum kann vera tikið upp á 2½ mánað, prógvar ein kunnleika av o. u. til helvtar av okkara setiskiparlæru, tað lægra, sum krevur skúlagongd upp á 5 mánaðir, er til dygdar nakað sum okkara Grönlandsprógv. Lægra prógvið gevur rætt til at föra ferðafólkkaskip upp í 75 B.R.T. á strandferð, fiskiför upp í 200 B. R. T. norðanfyrir 30 norðurleika, og Iarmaskip upp í 100 B. R. T. fram við norsku strondina og suður til Svínemünde—Karlskrone.

Hægra prógvi (kystskipper av 1. klasse) gevur rætt at föra ferðafólkaskip upp í 300 B. R. T. á strandferð, fiskiför upp í 500 B. R. T. norðanfyri 30 norðurleika og farmaskip upp í 500 B. R. T. suður til Karlskrona—Svinemünde.

Prógvið gevur altso víðari rættindi enn okkara Grönlandsprógv, sum ongan rætt gevur til farmasigling og fólkafluttning.

Stýrimanna- og skipsföraraprógvinum viðvíkjandi er tað soleiðis, at tann fulla læran í Noregi og Danmark er tann sama, men býtið er öðrvísi. Í Noregi er skúlagongdin til stýrimannaprógvið 10 mánaðir og til skipsföraraprógvið 10 mánaðir, 2 mánaða summarfrútið hvørt árið, so læran tekur 2 ár.

Tað sama tekur hon í Danmark, men har er býtið 18 mánaðir til stýrimannaprógvið og seks til skipsföraraprógvið.

Fiskiskiparar í Noregi við somu rættindum til fiskiskap sum okkara Grönlandsskiparar hava skúlagongd upp á $7\frac{1}{2}$ mánaðar, meðan okkara monnum krevur 10 mánaðir, av tí, at gíngið verður 2 vetrar, 5 mánaðir hvønn vetur.

Seinastu 10 árinu hava Norðmenn sett á stovn fiskimannaskúlar (fiskerifakskoler). Umframt teir 4, sum hava starvast í nokkur ár, eru 2 í umbúna.

Á hesum skúlum er lærutiðin 10 mánaðir og verður her umframt somu siglingarfrøði, sum verður lært á sjómannaskúlum, eisini lært fiskifrøði, reiðskapslæra, havlæra o. a., ið miðar ímóti at gera næmingarnar meira kappingarfórar sum fiskiskiparar.

Í Svøríki var vitjaður siglingarskúlin í Göteborg (Navigationsakolen) og fiskimannaskúlin í Lysekil. Siglingarlæran er mest tann sama sum tann norska og danska, men býtt sundur sum hin norska.

Til fiskiskap hava Svíar higartil ikki farið langar leiðir, og læran hevur tí verið í minna lagi. Teir fara nú at búgva seg betur út, og hava nú sett royndarskúla á stovn í Lysekil, ið erætlaður at ganga nakað ta somu leið sum teir norsku. Teir ætla, at lærutiðin skal vera 11 mánaðir.

Í Danmark vóru eingir skúlar vitjaðir, tí til dansku skipanina hava vit fullgóðan kunnleika, tað er jú eisini enn okkara.

Til samanburð eigur tó at verða framhildið, at meðan her nú flestir skiparar taka Grönlandsprógvið, so hevur enn eingin tikið hetta prógv á danskum skúla, har aftur ímóti taka nógvir lægra prógvi (norðsjóprógvið: kystskipperpröven), sum eingir taka her, tí tað gevur ikki meira enn bestamannarætt í fiskiförum okkara.

Sendimenninir hövdu samráðing við navigationsstjóra Guldhammer og við skrivstovustjóra í handilsráðharradeildini um siglingarviðurskiftini. Sum frágreitt er í brævi til landsstýrið, dagfest 30. juni í ár, søgdu teir, at öll prógv, sum tikin eru á Tórshavnar navigatiónsskúla nttan um danska navigatiónsstjóran eru ólóglig, og mæltu til snarlaga samráðing hesum viðvíkjandi. Hesi boð bóru vit landsstýrinum, beinan vegin vit komu heim.

Í Týsklandi er soleiðis vorðið við fiskiskiparalærni:

Tá ið fiskimaðurin hevur verið 15 mánaðir til sjós, kann hann taka *hitt lægra stýrimannaprógvið*, og tekur tað $3\frac{1}{2}$ mánað.

Síðani siglir hann 15 mánaðir, og kann so taka *hitt hægra stýrimannaprógvið*. Læran tekur 2 mánaðir.

Hevur hann so siglt 2 ár sum stýrimaður, kann hann taka *langfaraprógvið*. Læran tekur 5 mánaðir, og kemur so öll skúlagongdin til samans at vera $10\frac{1}{2}$ mánað.

Skúlin í Bremerhafen var óføra væl útbúgvinn, og var læran öðrvísi skipað enn hjá okkum. Afturat nógvar siglingarlæru hava teir nógva fiskiskaps- og reiðskapslæru.

Í Bretlandi er skipað soleiðis fyri:

Tá ið fiskimaðurin hevur verið 4 ár til sjós, herav 2 ár við »Deep sea fishing boats», kann hann taka »Second hand» prógvið, og er tað stýrimaður á fiskiskipi. Hetta tekur 6 vikur.

Tá ið hann nú hevur verið stýrimaður á fiskiskipi, sum størri er enn 25 B. R. T., kann hann taka »Skipper» prógvið, og er tað skipari á fiskiskipi. Henda

læra tekur elsini 6 vikur, og hann nýtist so ikki at læra meira, men nm hann sjálvur hevur hug, so kann hann taka »Ekstra Skipperæ prógvíð, og er henda læra um leið tað sama í siglingarfróði, sum okkara Grönlandaprógv.

Í Islandi hava teir skipað seg so, at farmasiglingarlæran kann takast sum framhald av fiskiskiparalæruni. Har er bert skúlagongd frá byrjan av oktober til í minsta lagi seinast í apríl.

Á skúlanum í Reykjavík kunna hesi prógv takast:

- 1) 6—30 rúmlesta próf,
- 2) fiskimannapróf,
- 3) farmannapróf og
- 4) skipstjórapróf á varðskipum ríkisins.

Fiskimaðurin og farmasiglingarmaðurin ganga saman 2 vetrar, 4 mánaðir hin fyrri og 7 mánaðir hin seinna, so kann fiskiskiparaprógv takast. Farmasiglingarmaðurin gongur so 1 vetur afturat, so kann hann fáa farmasiglingarprógv. Gongur hann so aftur nakað av 4. vetri, so kann hann taka skipstjóraprógv á varðskipum ríkisins.

Skiparar og stýrimenn á fiskiskipum hava sama lærdóm, somuleiðis við skiparum og stýrimennum á farmaskipum.

Á fundi 7. august var greitt frá úrslitinum av kanningarferðunum, so leiðis sum frammanundan her er lagt fram í dagin. Á sama fundi legði Hans Sundstein fram fyribils uppskot um: 1) manningarlóg fyri føroysk skip, 2) sjómannalæru og sjómannaskúlar og 3) próvtöku á sjómannaskúlanum.

Fischer Heinesen og Esmar Fuglø lögdu fram uppskot til lóg um sjóvinnu, sum teir hövdu gjørt á uttanlandsferðini.

Umframt var viðgjört bræv frá landsstýrinum um loðsskipan í Föroyum. Endaligt svar var givið á fundi 18. august og vildi nevndin ikki mæla til at seta loðsskipan í gildi út yvir, at álagt verður havnameistarunum í Föroyum at hava umsorgan fyri, at skip, ið vilja hava loðs, kunna fáa loðs, um skiparin annaðhvørt snýr sær til havnarskrivstovuna, ella við altjóða loðssignali ger vart við, at hann vil hava leiðvísara.

Gjöld fyri leiðvísara verður so at taka upp í taktaskipanina fyri tey einstöku havnalögini saman við einum leiðvísaragjaldi havnanna millum.

Á fundum í september mánaði vóru tey framlögdu uppskot viðgjörd og 16. september legði Petur Dahl fram uppskot viðvíkjandi maskinmonnum. Uppskotið skuldi to verða orðað um aftur.

Á fundi 27. september legði Hans Sundstein fram fyribils umhugsan um nýskipan av Sjóvinnulóggávuni og Sjómannaskúlum. Á hesum fundi var uppskotið frá Petur Dahl til nærri viðgerð. Maskinistfelagið heldur fast um, at próvtökukrøvini mugu ikki lækkast, men vera soleiðis, at føroysk próvtöka verður góðtikin av Dönum sum javnmætt danskari.

Á fundi 28. september varð viðgjört bræv frá Klakksvíkar sjómannaskúla, sum landsstýrið hevði sent nevndini til viðgerðar.

Í brævinum hevði Klakksvíkar sjómannaskúli søkt um próvtökurætt. Samtykt var at svara, at nevndin mælir til, at próvtöka kann fara fram við Klakksvíkar sjómannaskúla, til lóg um sjóvinnu kemur í gildi. Tær skrivligu royndirnar eiga at fara fram samstundis í Tórshavn og í Klakksvík og Fischer Heinesen at fáa loyvi at vera próvdómari.

Nevndin mælti til at fáa gjørt av skjótast gjørligt, hvussu próvtökan skuldi fara fram til várs, og ávíst var, at næmingatalið í vetur kundi vantaast at verða 1½ til 2 ferðir so stórt, sum vetrarnar frammanundan.

Á fundi 30. september lögdu Fischer Heinesen, Esmar Fuglø og Petur Dahl fram endaligt uppskot til »Lóg um sjóvinnu«, umfatandi siglingarprógv og

maskinistprógv. Hetta uppskot lá fyri nevndini reinskrivað á fundinum 14. oktober 1950, og var hetta seinasti fundur, allir nevndarmenn vóru til staðar.

15. november varð framlagt endaligt uppskot frá Hans Sundstein.

Av tí at lögtingsval hevur verið og einki kundi ætlast at verða gjørt við málið, fyrr enn lögtingið kemur saman av nýggjum, hevur verið biðað við at senda úrslitið av nevndarstarvinum inn. Samtykt varð eisini á seinasta nevndarfundi, at øll uppskotini skuldu verða send landsstýrinum samstundis, og verður tað hervið gjørt.

Tórshavn, hin 25. november 1950.

Jens Pauli í Dali.

UPPSKOT TIL LÓG UM SIÓVINNU

§ 1. *Strandfaraskipapróg.*

Fyri at lesa til hetta prógv verður kravt, at maðurin eftir 15 ára aldur hevur siglt á dekkinum á fari yvir 10 br. t. í 24 mánaðir og við skúlan hevur staðið upptökuroynd, ið prógvar, at maðurin dugir vanligi sjómannsarbeiði. Kravd verður læknaváttan fyri sjón og hoyring.

Til prógvð verður lisið í 7 mánaðir, okt.—apríl.

Kent verður í hesum lærugreinum:

Støddfrøði,
siglingarfrøði,
sjóvegareglum,
motorlæru,
morsing og radiotelefoni,
fiskifrøði,
sjórætti,
sjúkrarøkt,
føroyskum,
donskum.

Strandfaraskipaprógvið gevur rætt til:

- 1) eftir 20 ára aldur at vera bestimaður á øllum føroyskum fiskiskipum í Norð-havesigling, og á farmaskipum upp til 100 br. t. innanlands.
- 2) at vera skipari á føroyskum fiskiskipi og farmaskipi upp til 100 br. t. undir Føroyum og Íslandi og á ferðaskipi upp til 100 br. t. í innanlands sigling; tó skal maðurin hava siglt í minsta lagi 12 mánaðir sum mynstraður bestimaður, ikki vera dømdur fyri vanvirðiliga gerð og hava loyst strandfaraskipaloyvi. Farmamaðurin skal hava í minsta lagi helvtina av teirri kravdu siglingartíðini í farmaskipum.

§ 2. *Skiparapróg.*

Fyri at lesa til hetta prógv verður kravt, at maðurin hevur tikið strandfaraskipapróg.

Lisið verður í 7 mánaðir, okt.—apríl, og kent verður í hesum lærugreinum: føroyskum, donskum, enskum, støddfrøði, náttúrlæru, siglingarfrøði, sjómannsskapi, sjórætti, fiskifrøði, maskin- og motorfrøði og heilsufrøði.

Skiparaprógvið gevur rætt til:

- 1) at vera bestimaður á øllum føroyskum fiskiskipum, og á farmaskipum upp til 500 br. t. á øllum hövum. Kravd verður læknaváttan fyri sjón og hoyring, aldur minst 20 ár.
- 2) at vera skipari á øllum føroyskum fiskiskipum, og á farmaskipum upp til 500 br. t. á øllum hövum — tó skal maðurin hava siglt í minsta lagi 12 mánaðir sum mynstraður bestimaður, ikki vera dömduður fyri vanvirðiliga gerð og hava loyst skiparaloyvi.
Farmamaðurin skal hava í minsta lagi helvtina av teirri kravdu siglingar-tíðini í farmaskipum.

§ 3. Langfaraskipapróg.

Fyri at lesa til betta prógv verður kravt; at maðurin hevur tikið skipara-próg, og at hann umframt ta siglingartíð, ið talað er um í l.gr., hevur siglt á dekk-inum á farmaskipi yvir 60 br. t. í minsta lagi 12 mánaðir.

Lisið verður í 9 mánaðir, okt.—juni. og kent verður í hesum lærugreinum: føroyskum, danskum, enskum, siglingarfrøði, sjómannsskapi, sjórætti og handilsfrøði, landalæru og veðurfrøði, læknafrøði og náttúrufrøði.

Langfaraskipaprógvið gevur rætt til:

- 1) eftir at hava siglt í minsta lagi 48 mánaðir eftir 15 ára aldur — av hesum í minsta lagi 12 mánaðir sum maður ella bestimaður á farmaskipi yvir 60 br. t. og til samans í minsta lagi 24 mánaðir við farmaskipi — at vera bestimaður á øllum føroyskum skipum á øllum hövum,
- 2) tá ið betta, ið omanfyri stendur, er uppfyllt, og maðurin altan á tað hevur siglt í minsta lagi 24 mánaðir sum bestimaður á farmaskipi — harav í minsta lagi 12 mánaðir sum l. ella einasti bestimaður — og hevur loyst langfaraskiparaloyvi, at vera skipari á øllum føroyskum skipum á øllum hövum.

§ 4. Lógfestir skiparar, maskinmenn, bestimenn, radiotelegrafistar og kokkar.

För störrri enn 20 br. t. skulu hava skipara við yrkisloyvi.

Förum minni enn 40 br. t. tørvar ongan bestimann at hava undir Föroyum, men fara tey longur, skulu tey hava ein.

För millum 40 og 100 br. t. skulu hava í minsta lagi 1 bestamann.

— — 100 og 500 br. t. — — . — — 2 —

— yvir 500 br.t. — — . — — 3 —

Fiskiför, ið hava segl og motor upp til 120 hk og ikki hava yvir 8 manns. og för, ið flyta farm og ferðafólk og hava motor upp til 50 off hk, nýta ikki motormann við yrkisloyvi.

För, ið flyta farm og ferðafólk og hava motor millum 50 og 120 off hk, og onnur för, ið hava segl og motor upp til 300 off hk, skulu hava í minsta lagi 1 motor-mann við yrkisloyvi.

För utan segl og við maskinu við millum 120 og 600 off hk skulu hava í minsta lagi 2 maskinmenn við yrkisloyvi — förum í innanlands sigling við maskinu upp til 300 hk tørvar tó ikki at hava meiri enn ein maskinmann við yrkisloyvi.

För við maskinu yvir 1500 hk skulu hava í minsta lagi 3 maskinmenn við yrkisloyvi.

Radiotelegrafistar skulu vera á øllum skipum, sum sambært alljóða samtykt skulu hava radiotelegraf.

Öll för við meiri enn 8 monnum skulu hava kokk við yrkisloyvi.

§ 5. Yrkisloyvi I (motorpassaraprógv)

Til at fáa yrkisloyvi I verður kravt:

- 1) 24 mánaðir á góðkendum maskinverkstaði ella
12 mánaðir á góðkendum maskinverkstaði og harumframt
12 mánaðir sum mynstraður smyrjari.
- 2) Lítið handverkaraprógv (royndin verður tikin á læristaðnum)
- 3) Motorpassaraprógv.
- 4) At hava siglt 12 mánaðir aftan á motorpassaraprógvið.
- 5) Vera fyltur 12 ár.
- 6) Maðurin skal vera føroyskur borgari, hava gott orð á sær og hava læknaváttan
fyri, at hann sær og hoyrir væl.

Tá ið frammundan nevndu treytir eru uppfyltar, kann ein loysa yrkisloyvi I, ið gevur rætt til:

- a) at sigla sum motorpassari á føroyskum motorskipi, ið flytur fólk, farm og post innanlands, og sum hevur motor millum 50 og 120 off hk.
- b) at sigla sum motorpassari á føroyskum motorskipi, ið flytur fólk, farm og post innanlands, og sum hevur motor millum 50 og 120 off hk.
- c) at sigla sum annar motorpassari á motorskipi á øllum hövum við upp til 500 off hk motori og
- d) hevur ein uppfyllt frammánfyri nevndu krøv, men staðið 36 mánaðir í læru, tikið tað stórri handverkaraprógvið og siglt 24 mánaðir sum annar motorpassari, hevur hann rætt til at sigla sum fyrsti motorpassari á fiskimotorskipi við upp til 500 off hk motori.

§ 6. Yrkisloyvi II (maskinistaprógv)

Til at fáa yrkisloyvi II verður kravt:

- 1) 36 mánaðir á góðkendum maskinverkstaði,
- 2) Hava siglt sum mynstraður kyndari í 6 mánaðir og sum mynstraður smyrjari við minst 150 hk dieselmotori í 6 mánaðir.
- 3) maskinistaprógv.
- 4) handverkaraprógv.
- 5) hava siglt 24 mánaðir sum mynstraður annar maskinistur, eftir at hava tikið maskinistaprógv.
12 mánaðir sum annar maskinistur við dampara og 12 mánaðir við motorskipi
gevur yrkisloyvi bæði til damp og motor.
24 mánaðir við dampara gevur yrkisloyvi til damp.
24 mánaðir við motorskipi gevur yrkisloyvi til motor.
Til við 24 mánaðum av øðrum slagnum at fáa yrkisloyvi II til bæði damp og motor krevjast 12 mánaðir aftrat hinum.
- 6) vera 23 ár,
- 7) maðurin skal vera føroyskur borgari, hava gott orð á sær og hava læknaváttan fyri, at hann sær og hoyrir væl.

Tá ið frammundan nevndu treytir eru uppfyltar, kann ein loysa yrkisloyvi II, ið gevur rætt til:

- a) at sigla sum fyrsti maskinpassari á øllum føroyskum skipum við upp til 600 hk maskinu damp og/ella motor á øllum hövum,
- b) at sigla sum annar meistari á damp og/ella motorskipi við upp til 800 off hk maskinu ella sum triði meistari við upp til 1500 off hk maskinu.

§ 7. *Yrkisloyvi III (maskinpassaraprógvið)*

Til at fáa yrkisloyvi III verður kravt:

- 1) 48 mánaðir á góðkendum maskinverkstaði,
- 2) hava siglt sum mynstraður kyndari í 6 mánaðir og
hava siglt sum mynstraður smyrjari við minst 150 hk dieselmotori í 6 mánaðir.
- 3) maskinmeistarapróg,
- 4) handverkarapróg,
- 5) hava siglt minst 24 mánaðir sum mynstraður maskinassistentur, eftir at hava
tikið maskinmeistaraprógvið,
12 mánaðir sum assistentur við dampara og
12 mánaðir sum assistentur við motorskipi gevur yrkisloyvi til bæði damp og
motor.
24 mánaðir við dampara gevur yrkisloyvi til damp,
24 mánaðir við motorskipi gevur yrkisloyvi til motor,
Til við 24 mánaðum av øðrum slagnum at fáa yrkisloyvi III til bæði damp og
motor krevjast 12 mánaðir afturat av hinum.
- 6) eftir at hava verið assistentur at hava siglt minst 12 mánaðir sum undirmeistari á ognari vakt ella minst 12 mánaðir sum fyrsti maskinistur við yrkisloyvi II.
- 7) vera 25 ár,
- 8) maðurin skal vera föroyskur borgari og hava gott orð á sær og hava læknaváttan fyri, at hann sær og hoyrir væl.

Tá ið frammanundan nevndu treytir eru uppfylltar, kann ein loysa *yrkisloyvi III*, ið gevur rætt til:

- a) at sigla sum fyrsti maskinmeistari á øllum föroyskum skipum uttan avmarkaða stödd og á øllum hövum,
- b) er maðurin 23 ár og hevur siglt 24 mánaðir sum assistentur, kann hann loysa yrkisloyvi II.

§ 8. *Skeið í radiotelegrafi.*

verður at skipa sambært altjóða samtykt, so skjótt sum til ber.

§ 9. *Kokkaprógv.*

Til at taka hetta prógv krevst, at maðurin hevur fyllt 17 ár. Skeið verður skipað frá 25/9 til 15/1 og frá 15/I til 30/4.

§ 10. *Sjóvinnuskúlar.*

Landsstýrið setur og setur frá stjóra, og stjórin setur og setur frá lærarar í samráði við landsstýrið.

Stjórin hevur yvirumsjón við skúlanum og skal hvønn mánað leggja fram røknaskap við fylgiskjølum fyri landsstýrið.

§ 11. *Stjóri og fastir lærarar.*

Til at gerast stjóri ella fastur lærari við ein sjómannaskúla krevst, at maðurin hevur staðið hægsta nautiska prógv við í minsta lagi ný og hevur loyst langfara.

skiparaloyvi. Har umframt skal maðurin hava staðið prógv, sum í minsta lagi stendur javnbjóðis við studentsprógv, stöddfrøðilig deild.

Fastir lærarar hava skyldu at undirvísa 32 tímar um vikuna.

Stjórin hevur skyldu at undirvísa 24 tímar um vikuna.

Stjórin kann taka sær hjálp til skrivstovuarbeiði.

Stjóri og lærarar verða at lóna eins og stjóri og lærari við studentaskúlan.

§ 12. *Próvtøka.*

Próvtøkan verður summart skrivlig og summart mundlig. Muunligi parturin verður almennur.

Landsstýrið setur 2 kønar menn at skipa fyri próvtøkuni, og skulu hesir menn gera próvdöminu og flýggja tey til næmingarnar, so hvørt sum próvtímarnir byrja. Hesir báðir vátta próvskjölini.

Lærararnir við skúlan skulu ikki taka lut í próvtøkuni.

Prógv kann verða tikið við allar skúlar (uttan fyri Tórshavn tó bert, um næmingatalið er størri enn 10).

§ 13. *Yrkisloyvi verða loyst hjá sýslumanni ella fúta.*

§ 14. Henda lóg verður sett í gildi frá 1. september 1951, og samstundis fara allar eldri lógir hesum viðvíkjandi úr gildi.

»Den udvidede fiskeskipperprøve« kann tó verða tikin í 1952 og 1953; sama freist verður sett fyri »Styrmandseksamen«.

REGLUGERÐ

í sambandi við lóg um sjóvinnu.

Upptökuroynd.

Tann í lóg um sjóvinnu kravda upptökuroynd við sjóvinnuskúlarnar skal fara fram á henda hátt:

Stjórin skipar fyri, at næmingurin tekur ein seðil við trimum av niðan fyri nevndu sjómannsarbeiðum.

Royndin verður rat halda av tveimum monnum (stjóra og/ella lærarum), og skal standast 100 %.

At royndin hevur farið fram, verður at føra í bók og vátta av teimum, ið prógvið halda.

1. Stuttpleising, böta hol í slættum neti, gera hálvstikk.
2. Longspleising, uppátøka í neti, gera pelastikk.
3. Ketusplesing, seglmakarastopp, gera føroyskan knút.
4. Eygaspleising, 3 sl., røra húk uppí, skera 4-skorna talju.
5. Eygaspleising, 4. sl., teymaknút, takling.
6. Wirespleising, nakkastikk, søyma takling.
7. Kveila upp tog, kastilínuknút, spanska takling.
8. Kveila upp wire, tunnustikk, spansk takkel (stagnak).

Á skeiðunum til tey í omanfyri nevndu lóg fyrisetu prógv verður kent í teim tilekilaðu lærugreinum, við tí fyri hvørja lærugrein setta tímatali, eins og talið á karakterum verður, sum her fyrisett.

STRANDFARASKIPARAPRÓGV

Føroyskt (3 tímar um vikuna). Skriva eina toliliga hampiliga fyrisögn.

1 kar.

Danskt (3 tímar um vikuna). Skriva eina toliliga hampiliga fyrisögn. 1 kar.

Siglingarfrøði. (10 t. u. v.) Kunneika um jarðarknöttin, skapilsí hans og stödd, boganet, longd og breidd, kumpass, misvísing, deviatión, beringar (eftir kumpass og eftir radio), drift, streym, logg, lodd, sjókort og at arbeiða á teimum, consol-kort, sekstant, sólkervið, ekvator- og horisont boganet, himmalkúlan, dagligu gongd sólarinnar og hvussu hon gongur eftir rás síni, tíð og klokutími, breidd við hædd av sólini í miðdagsringinum, at finna deviatión við ampl., at finna flóð og fjöru, skipsdagbók.

3 kar í skrivligum fyri 3 próvdömi upp á 3 tímar.

3 kar. í munnligum, harav 1 í instrumenti.

Sjóvegareglur. (3t. u. v.) Attjóða siglingarreglur og neyðsignal. Bjargingartól og brúk teirra. 1 kar. í munnligum.

Sjórettur. (1 t. u. v.) Kunneika um tey vanligu skipsskjölíni, nakað av kunneika um, hvørja ábyrgd ein skipari hevur. 1 kar. í munnligum.

Fiskifrøði (2 t. u. v.) Stutt yvirllit yvir tey vanligu fiskaslögin og livikor teirra. 1 kar. í munnl.

Stöddfrøði. (10 t. u. v.) Heil töl, brot og tiggjubrot, föll, potens, rót og logaritmur. Flatamálsfrøði: tríhyrning og útrokning av flatamáli av teim einfaldastu flötum.

1 kar. í skrivl. fyri eitt próvdömi í 3 tímar.

1 kar. í munnligum.

Motorfrøði. (2 t. u. v.) Stutt yvirllit yvir teir motorar, ið vanliga verða brúktir. Nakað um røkt teirra og brenni. 1 kar. í munnl.

Morsing og radiotelegrafi. (3 t. u. v.) 25 tekn í minuttinum í morsing. Telefoni sambart altjóða samtyktum. 2 kar. munnl.

Sjúkrarøkt (1 t. u. v.) Bráðfengishjálp. 1 kar. í munnl.

Veðurfrøði (1 t. u. v.) Kunneika um veðurglas, lægdir o. a. 1 kar. í munnl.

Har umframt verður givið 1 kar. fyri røkiskap við skrivl. arbeiðum. Til samans verða givni 18 kar. Til at slanda krevst í minsta lagi:

a) í siglingarfrøði í miðal 8 og

b) í sjóvegareglum 10. Til samans krevst tó í minsta lagi 180.

SKIPARAPRÓGV

Føroyskt (3 tímar um vikuna) Fyrisögn, frístilur og upplestur við analysu. 1 kar. í skrivl. 1 kar. í munnl.

Danskt (3 t. u. v.) Fyrisögn, frístilur og upplestur við analysu. 1 kar. í skrivl. 1 kar. í munnl.

Enskt (3 t. u. v.) Upplestur og umseting frá enskum til føroyskt og hin vegin. 1 kar. í skrivl. 1 kar. í munnl.

Siglingarfrøði (6 t. u. v.) Rætta hálveirkuldeviatión við magnetum, staðfesting við ýtum og beringum av landi og við at skatta dýpið. Egingongd sólarinnar; sjóúrið, gongulag tess og stöða; at finna deviatión og stað við at kanna sól og stjörnur; tólini til at skatta dýpi við og til beringar og brúk teirra. Fastastjörnur, sum mest hava at týða fyri siglingina. Há- og lággongutíni.

3 kar. í skrivl., 3 próvdömi við svartíð 3 tímar til hvørt.

2 kar. í munnl., harav 1 tíma í instrumentinum.

Sjómannsskapur. (6 t. u. v.) Umframt tað, ið krevst til strandfaraskiparaprógvið: Leysliga um bygging jarnskipa, Tonsatal, dýpi á floti. Tryggleiki lang.

ships og tvörskipa. Rökt av skipinum. Hvussu stýri, skúva og segl ávirka skipið. Bátarnir og brúk teirra. Inn- og uppskipanaramboð. Læggja kjölfestu og vanligan farm í skipið. Kunnleika til siglingarleiðbeiningar. Tænastuskyldur stýrimannsins, serliga viðvíkjandi sigling og vaktarhaldi. Altjóða signal. Kunnleika til danska skipslistan. Kunnleika um vanligar vindar og manövrering í ódnarmeldri. Merking í donskum sjógvi.

2 kar. í skrivl., 2 próvdömi við svartíð 3 tímar hvørt, annað í sjóreglum.

2 kar. í munnl., annar í sjóreglum.

Sjóráttur (2 t. u. v.) Kunnleika um löggávu viðvíkjandi sjómönnum, mynstring og hýring. Sjóskaði og bjargingarlön. Sjóvátrygging. Farmasáttmáli (Certe-parti) og farmabræv (konnossement). Altjóða fiskisáttmálar.

1 kar. í munnlígam.

Fiskifrøði (1 t. u. v.) Eykaðan kunnleika um tað, ið lært var til strandfarskiparaprógvið. Hagreiðing av fiski. 1 kar. í munnl.

Støddfrøði (1 t. u. v.) Líkingar av fyrsta stigi við upp til 2 ókendum. Einfeld flata- og rúmmálsfrøði og hornafrøði (tríhyrningafrøði).

2 kar. í skrivl., 2 próvdömi, svartíð 3 tímar til hvørt.

1 kar. í munnl.

Náttúrufrøði (4 t. u. v.) Nakað av kunnleika um: fastar kroppar, flot, tyngdarlógina, samanseting og upploysing av máttum, einfaldar maskinur, evnistyngd, barometur (trýstmát), pumpur. Einfaldar reglur um hitafrøðina, um ljósið, um ljósið, magnetismu og ravnagva.

1 kar. í skrivl., 1 próvdömi, svartíð 3 tímar.

1 kar. í munnl.

Maskin- og motorfrøði (2 t. u. v.) Stutt yvirlit yvir vanligar dampmaskinur, dekkmaskinur (dampspöl, motorspöl, ravnagnsspöl, oljutrýstspöl o. o.).

1 kar. í munnl.

Heilsufrøði (1 t. u. v.) Mannskroppurin. Kunnleiki til læknabók og medicinkistu. Tær einfaldastu reglur viðvíkjandi sjúkrarökt, serliga tá ið skaði berst á. 1 kar. í munnlígam.

Fyri rökiskap við skrivligum arbeiðum verður givin 1 kar. Til samans verða givnir 25 kar. Til at standa krevst í minsta lagi:

a) í málum 8 og b) í siglingarfrøði 8 í miðal.

Til samans krevst tó í minsta lagi 250.

LANGFARASKIPARAPRÓGV

Føroyskt (4 t. u. v.) At skriva tænastufrágreiðing um evni viðvíkjandi sigling. Stíllur. Upplæstur. Bendingar- og setningalæra.

2 kar. í skrivl. (2 próvdömi uppá 3 tímar), 1 kar. í munnl.

Danskt (4 t. u. v.) Tilsvarendi sum í føroyskum og somu kar.

Enskt (5 t. u. v.) Skrivl. týðing frá enskum til føroyskt og hin vegin (orðabók kann nýtast), upplæstur og týðing frá enskum til føroyskt og hin vegin; mállæra. 1 kar. í skrivl. og 1 kar. í munnl. (1 próvdömi upp á 3 tímar).

Siglingarfrøði (4 t. u. v.) Nærri kunnleika um deviatiónina; kumpassrætt-ing; Stórcirkulsigling; kanning av ólagi í sekstantinum; kunnleika um mánan og gongustjörnur, knöttstöðukanning við teimum. Nýtsla av nautiskum tólum og talvum.

5 kar. í skrivl. (5 próvdömi uppá 3 t.), 1 kar. m. í tólum, 1 kar. m. í dev. og 1 kar. m.

Sjómannskapur (8 t. u. v.) Kunnleika um tilfarslæra (evnistlæra) og styrki-útrokning. Nærri kunnleika um tað, ið er kravt til skiparaprógvið. Friðorð. Atgerðir, um skip rennir á land, um samanbrestur, eldur, sjóskaði o. a. verður. Tryggleiki. Skipstekningar. Fermitalva (fermingarstig) og somuleiðis útrokning av tryggleika skipsins. Kunnleika um klassing av skipum, skipaestirlitið og um ta ábyrgd, skiparin hevur mótvægis tí almenna. Skipan av tænastuni um borð.

1 kar. í skrívl. (1 próvdömi, svartíð 3 t.), 1 kar. í munnl.

Landalæra og veðurfröði (2 t. u. v.) Stutt yvirlit yvir land, stórar áir, höv og týðningarnikil handilspláss við strendurnar. Inn- og útflutningur hjá týðningarmestu londum. Kunnleika til ley týðningarmestu veðurfröðiligu og sjófröðiligu töl. Hitaviðurskiptini á jörðinni, vatnadampur í loftini, skýggj og avfall, ravnagn í lofti, lufttrýstið, vindar og kunnleiki til lógirnar um stormar, veðuræuasta og nýtsla av leiðarkortum (pilot-charts). Meginstreymar í hövunum. Mest nýttu siglingarleiðir um meginhövini.

2 kar. í munnligum.

Sjórættur og handilsfröði (4 t. u. v.) Kunnleika um sjólóggávuna og til mannagongdina í sjórættinum. Nakað av kunnleika um roknskaparförslu, veksar og chekkar.

1 kar. í skrívl. (1 próvdömi, svartíð 3 t.) og 1 kar. í munnl.

Heilsufröði (1 t. u. v.) Heilsurökt. Skipið sum tilhaldsstaður. Klæði og vistarhald. Sigling til heilsuskaðilígg stöð. Smittandi sjúkur um borð. Kunnleika um sóttvarnarlóggávuna. 1 kar. í munnl.

Stöðfröði (3 t. u. v.) Eykaðan kunnleika um tað, ið kravt er til strandfara-skipara- og skiparaprógvið.

1 kar. í skrívl. (1 próvdömi, svartíð 3 t.) og 1 kar. í munnl.

Náttúrufröði (4 t. u. v.) Eykaðan kunnleika um tað, ið er kravt til skipara-prógvið. 1 kar. í skrívl. (1 próvdömi, svartíð 3 t.) og 1 kar. í munnl.

Til samans verða givnir 28 kar. Til at standa krevst í minsta lagi:

- a) í málum í miðal 8,
- b) í siglingarfröði í miðal 8 og
- c) tilsamans í miðal í minsta lagi 10.

Allar royndir verða at meta eftir hesum stigum:

Óföra gott = 15, miðal gott = 14, gott = 12, tohuliga gott = 8, ikki gott = 0 og alls ikki gott = ÷ 16. Óg÷ = 14½, mg÷ = 13, g÷ = 10, tg÷ = 4 og og÷ = ÷ 8

LEIÐBEINING FYRI MASKINSKULASKÍPANINA OG HANDVERKARAPRÓGVÍÐ

1. HANDVERKARALÆRAN

- a) Til at sleppa á skúlan verður kravt at hava staðið í læru á einum góðkendum maskinverkstaði eitt tíðarskeið sambart gr. 4—6.
- b) Fyri at verkstaðurin skal vera góðkendur, skulu galdandi krøv og treytir framvegis vera í gildi.
- c) 4 ára lærutíðin skal umfata:
½ ár í eldamíði, ½ ár í koparsmíði o. t., ½ ár við filabonksarbeiði, ½ ár við autogen- og ravnagns-samansjóðing og skering. Lærutíðin uppá 2 og 3 ár skal umfata tey somu yrkini, men við tilsvareandi styttri tíð í hvørjum seryrki.
- d) Tá ið lærutíðin er liðug, skal ein fáa prógv frá lærumeistararum fyri hesa tíð.

2. SIGLINGARTÍÐ

Til at sleppa á skúlan verður kravt at hava siglt sum smyrjari og/ella kyndari eitt tíðarskeið sambart sjvl. gr. 4—6.

Henda tíð verður at taka úr sjófarabók manusins, og skal hon vísa ta tíð, maðurin í royn og veru hevur siglt við skipinum.

3. SKÚLASKEIÐ

a) *Motorpassaraprógv.*

Fyri at sleppa á skúlan, skal maður hava fylt 18 ár.

Kent verður í hesum lærugreinum:

- 1) *Føroyskt*: duga at lesa og skriva hampiliga (fýrisögn) 1 kar. t. u. v.
- 2) *Danskt*: duga at lesa og skriva hampiliga (frásögn) 1 kar. t. u. v.
- 3) *Rokning*: teir fyra roknihættirnir, heil og brotin töl. 1 kar. í skrivl. (I próvdömi, svartíð 2 t.) t. u. v.
- 4) *Náttúrufrøði*: so nógv, sum er neyðugt til at skilja motorfrøðina (lærubók: Theodor Rohde: De alm. Naturlove). 1 kar. í munnl.

Motorfrøði: ymisk brenni og nýtsla teirra í motorum. Motorgrundsetningar. Hvussu motorar eru bygdar og innsettir í skip. Rökt, nýtsla og viðferð teirra. Gear, transmissiónir, oljutrýstsumstýring, -kobling, -spöl o. a. Látlan oljukyndan dampketil (lýsibraðara).

Stutt yvirlit yvir lóggávuna viðvíkjandi skipseftirlitinum, skipsskjöl, eftirlitsbók og dagbók (skriva allar umvælingar og útgjgjarbeiði aftan í bókina), (lærubók: E. Stahl: Skipsmotorlære I. og II., Maskinelementer). 2 kar. munnl.

- 6) *Praksis*: at taka motorar og motorlutir sundur og seta saman, finna og rætta ymisk brek. Hava motorar í gongd og ansa teimum. Diesel-dyser og pumpur at rætta. 1 kar. í munnl.
- 7) *Ravmagn*: verkligan kunnleika um vanliga innlegging í skip, dynamoir, akkumulatorar, rökt og viðferð teirra. (Venjingar á royndarstovu), (lærubók: K. A. Torp: Elektrisk Fiskebaadsbelysning. Oslo 1939).

Til at standa krevst í minsta lagi 10 í miðal. Skúlaskeiðið varar ? vikur uppá ?? tímar.

b) *Maskinistaprógv.*

Fyri at sleppa á skúlan skal maður hava fylt 18 ár.

Kent verður í hesum lærugreinum:

- 1) *Føroyskt*: duga at lesa og skriva (aftursögn) hampiliga. 1 kar. t. u. v.
- 2) *Danskt*: duga at lesa og skriva (aftursögn) hampiliga. 1 kar. t. u. v.
- 3) *Enskt*: duga at málbera seg toluliga um skip og maskinu. 1 kar. t. u. v.
- 4) *Rokning*: nevnd og ónevnd heil og brotin töl. Hylling á roknskaparförslu (lærubók: H. C. Bruun Wamslev: Regneregler og Øvelsesopgaver for Kedel- og Maskinpassedpr.). 1 kar. í skrivl. t. u. v.
- 5) *Náttúrufrøði*: so nógv sum neyðugt er til at skilja maskinlæruna (lærubók: Th. Rohde: De alm. Naturlove). 1 kar. í munnl. t. u. v.

- 6) *Motorfrøði*: sum undir 5 til motorpassaraprógv. 2 kar. í munnl. t. u. v.

- 7) *Maskinfrøði*: ymisk brenni og nýtsla teirra í dampskipum. Oljukynding. Hvussu dampmaskinverk eru bygd og sett í skip, rökt, nýtsla og viðferð teirra. Hitafrøði (ökonomi). Jarnskipasmíð. Lensi- og slökkiamboð. Hjálparmáskinur í skipum. Stutt yvirlit yvir oljutrýst- og onnur dekkspöl. frysti og kölimáskinur. Ketilvatnsferð. Rökt og umsiting av jarnskipum og máskinum.

Stutt yvirlit yvir lóggávuni viðvíkjandi skipseftirlitinum, skipsskjölum, eftirlitsbók og dagbók (lærubók: E. Stahl: Maskinlære for Maskinpassere). 1 kar. í skrivl., 2 kar. í munnl. t. u. v.

- 8) *Ravmagn*: grundarlagið fyri ravmagnsfrøðini (teori), verkligan kunnleiku um vanliga innlegging í skip, dynamoir, akkumulatorar, rökt og viðferð teirra. At máta seg til at finna brek (venjingar á royndarstovu), 1 kar. munnl.

Til at standa krevst í miðal í minsta lagi 10. Maskinistaskeiðið varar ? vikur uppá ?? tímar.

c) *Maskinmeistaraprógv.*

Til at sleppa á skúlan skal maður hava fylt 19 ár.

Kent verður í hesum lærugreinum:

- 1) *Föroyskt*: Løsa og siga frá tí lisna. Máløara. Skriva ein stíl. 1 kar. í skrivl., 1 kar. í munnl.
- 2) *Danskt*: Sum í föroyskum.
- 3) *Enskt*: Løsa og lýða vanligt maskintekniøkt enskt til föroyskt og hin vegin. 1 kar. í munnl.
- 4) *Rokning og støddfrøði*:
Talfrøði (aritmetikk): teir 4 rokniøettirnir við heilum tølum, brotin töl, eisini við bókstøvum. Proportiúnir, potens, røtur og logaritmur, líkingar av fyrsta sligi.
Flatamálfrøði: beinar linjur, horn, cirklar, (marg) hyrningar, seiningar um síður og horn í trihyrningi og parallelogrammi. Ræthyrndir trihyrningar o. m.
Rúmmálfrøði: Prismar, pyramidan, cylindarin, keylan, kúlan, linjur o. a. Av áðurnevndu krøvum er bara tað neyðugt, ið er stuðul í náttúrufrøði og maskinfrøði (lærubók: Jensen & Torsting: Matematik). 2 kar. í skrivl. (2 próvdømi við svartíð 3 t. hvørt), 1 kar. í munnl.
- 5) *Náttúrufrøði*: Almenn fysisk eyðkenni fyri fassar, flótandi og luftkendar kroppar í hvíld og røring. Setta saman og upploysa kreftir. Orka og arbeiði, einfaldar maskinur. Evnistyngd. Saltmáti, trýsmát, pumpur, hövuðsreglur í hitafrøðini, bræðing, fordamping, vatndampur (lærubók: E. Mathiesen: Naturlære). 1 kar. í skrivl. (1 próvdømi, svartíð 3 t.), 1 kar. í munnl.
- 6) *Ravmagn*: Hövuðssetningarnir. Máteindirnar. Einfaldar kringferðir («kresløb»). Magnetisma, induktiún, ravmagnsmaskinur. Smærri royndir við ravmagnsmaskinum, galvanisk element, lampur, volt- og ampèremát, streymtalvur, innlegging í skip. Lívs- og eldsvandi av ravmagni (lærubók: C. Danckwardt: Kortfattet Elektroteknik). 1 kar. í skrivl. (1 próvdømi, svartíð 3 t.).
- 7) *Maskinfrøði*: Hvussu vanligar nýttar dampmaskinur eru háttaðar, uppseting teirra og viðferð. Oljukynding. Spillidampsturbinur og koblingar. Brenni, brenning, indikatordiagram og týðningur teirra. HK, brenninýtsla, sparsemi, Hitafrøði, Melliers diagram. Ketilvatnsviðferð. Smyrji- og tætti- evni. Styrki og eyðkenni á ymsum tilfari. Jarnskip og jarnskipasmíð, hvussu tey verða bygd. Lensi- og slökkiamboð, nútíðar hjálparmaskinur á skipum. Rökt og umsiting av skipum og maskinum (lærubók: E. Stahl). 2 kar. í munnl.
Motorfrøði: Hvussu motorar eru bygdar og innsettir í skip, rökt, nýtsla og viðferð teirra. Brenni, brenning. Indikatordiagram og týðningur teirra. HK og oljunýtsla. Nútíðar hjálparmaskinur í motorskipum. Frysti-, køli-, oljutrýsts-, hita- og ventilatiómsmaskinur. Yvirlit yvir lóggávuna um skips- eftirlitið, skjöl, eftirlitsbók, dagbók (lærubók: E. Stahl). 1 kar. í munnl., og 3 kar. í maskin- og motorfrøði í felag.
- 8) *Tekning*: Gera eina arbeiðstekning av einum einfaldum maskinluti. 1 kar. (1 próvdømi við svartíð 6 t.).
- 9) *Heilsufrøði*: Bráðfengishjálpi. 1 kar. í munnl.
Til at standa kravt í miðal í minsta lagi 10. Skúlaskeiðið varar 11 mánaðir. Próvtøkan fer fram eftir lóg um sjóvinna.

4. HANDVERKARAPRÓGVINI

a) *Hitt minna handverkaraprógvið.*

Hetta, sum skal verða tikið, tá ið lærutiðin er at enda, og á tí verkstaði, har sum ein hevur staðið í læru, skal umfata:

Vanligar smærri umvælingar, sum til dømis: lodda rör og niplar, pakka, slípa kranar og ventilar, gera pakningar og pakka flansar, stoyta í og tilmáta legur, umvæla pumpur og skifta tiltakslutir; væla um amboð. Arbeiði, sum kunna verða gjørd við vanligum amboðum uttan at nýta maskintól.

Prógvið verður dömmt av tveimum könum monnum, ið landstýrið nevnir til hetta endamál.

Úrskitið av próvtökuni verður at døma: góðkent ella ikki góðkent.

b) *Hitt størri handverkaraprógvið.*

Fyri at fáa loyvi at taka hetta prógv skal maður hava prógv fyri lærutíðina og hava tikið eitt av maskinprógvunum.

Hetta prógvið umfatar:

Eldsmíð og maskinarbeiði eftir tekning, lodding, samansjóðing, stemming, væla um amboð og annað arbeiði viðvíkjandi vanligum umvælingum og rökt av maskinu og skipi.

Til prógvið verða givnar 4 karakterar:

1 fyri eldsmíð, 1 fyri maskinarbeiði, 1 fyri hini arbeiðini og 1 fyri skjótføri.

UPPÍSKOYTI

Til vit kunna seta á stovn ta verksmiðju og uppala teir lærarar, ið tørva, til her kann vera tikið eitt fullfíggið handverkarapróg, mælir nevndin til, at teir menn, sum fyri at fáa yrkisloyvi skulu taka hetta prógv, fáa ferðar- og skúlapening, o. u. 600—800 kr., sum studning frá landskassanum.

Skeið og próvtøka fer bert fram í Kjöbenhavn.

KOKKAPRÓGV

Til at koma á skúlan krevst, at maðurin hevur fylt 17 ár.

Á skúlanum verður kent í:

Reinføri, sparsemi, kóking, baking, kaloria- og vitaminfrøði.

Serloyvi kann verða givið mauni, sum við sjófarabók prógvar, at hann hevur siglt í stýttsta lugi 15 mánaðir sum kokkur.

Tórshavn, 14. oktober 1950.

Fischer Heinesen.

E. Fuglø.

Peter Dahl.

VIÐMERKINGAR

til

UPPSKOT TIL LÓG UM SJÓVINNU

Við framsetan av hesum lógaruppskoti hevur eitt sjónarmið serstakliga verið framhildið, og tað hevur gingið út uppá at hava alt hesum viðvíkjandi eitt sindur uppeftir.

Upptøkuroyndin er soleiðis ætlað til at fremja sjómannsarbeiðið umborð á skipinum. Royndin vil elva teim ungu til at gera seg fult kunnugar við vanligt sjómannsarbeiði, og helst eisini geva teim eldri ans fyri at læra teir yngri.

Annars hevur verið roynt at verið óheftur av tí, ið hevur verið, samstundis sum roynt hevur verið at fingið tað góða gamla við.

Læran á skúlanum er fyri nautisku deild ætlað skipað í trimum pørtum:

- I. STRANDFARASKIPARI
- II. SKIPARI.
- III. LANGFARASKIPARI

Hetta er roynt lagt soleiðis, at tað elvir strandfaraskiparum til, at halda fram til skipara, og elvir skiparanum til, at halda fram til langfaraskipara.

STRANDFARASKIPARIN, hesin hevur telefonloyvi eisini, kemur at standa javnbjóðis »Sætteskipperen«, hvat siglingarfrøði viðvíkir, men strandfaraskiparin fær fiskifrøði, veðurlæru, sjórætt og sjómannsskap afturat, so at alt í alt kemur hann at standa nokk so fitt yvir »Sætteskipperen«, og skuldi blivið nógv betur egnaður til at föra fiskiskip; hartil kemur, at nú verður kravt 12 mánaðir sum bestimaður, ið er væl egnað til at búna mannin, sum nú kann gerast skipari á 21 ára aldri. Teir flestu »rokskiparar« eru byrjaðir so tíðliga, sum lógin hevur loyvt teim at byrja. Sum nýggj lærugrein fiskifrøði.

Prógvið gevur um leið somu rættindi sum »setuskiparaprógvið« higartil hevur givið.

Tað verður so byrjað við at geva okkara fiskimonnum 84 tímar í fiskifrøði, og vit kunna økja tað, tá ið bókur og lærarar verða til tað.

SKIPARIN kemur at standa eitt sindur hægri enn ein, ið hevur »Styrmandeksamen«, men tað verður ikki nógv, og hann fær somu rættindi. Sum nýggj lærugrein fiskifrøði, og verður byrjað við at geva okkara fiskimonnum 84 tímar.

LANGFARASKIPARIN verður full í hædd við menn við hægsta nautiska prógvi í Norðanlondum.

Nógvir föroyingar hava lyndi at halda, at tað er so svert at lesa. Tá ið vit taka tað í fleiri stigum, fáa menninir mett seg sjálvar, síggja, at teir kunna makla tað og halda fram til næsta stig.

Okkara lesitíð verður meira effektiv — og frítíðin eisini — enn lesitíðin verður, tá ið tað er heilárskúli.

Teir föstu lærararnir fáa umleið 2½ mánað summarfrí, og so kunna teir fáa høvi at tilrættaleggja tey næstu skeiðini og fylgja við øllum tí nýggja, sum fram kemur.

Á maskinistadeildini er læran eisini ætlað skipað í trimum pørtum: (Tað litla handverkarapróvið er kravt fyri at vissa sær, at menninir í lærutíðini veruliga hava lært nakað):

MOTORPASSARAPRÓGVIÐ. Av tí at motorarnir í skipunum í dag eru fleiri, nógv størri og meir fjölbroyttir (hjálpimaskinar) enn fyri fáum árum síðani, hava vit meint tað neyðugt, at hesir menn, bæði bókliga og handliga, læra væl meiri, enn kravt hevur verið higartil.

Sammett við tað gamla prógvið er hetta økt við 2 ára lærutíð í smiðju (fyrir eingin), at menninir hava síð, áðrenn teir koma á skúla (íkkí kravt fyrr), meira mál og rokning og sum nýggj lærugrein elektricitet.

Prógvið gevur rættindi til at røkja eitt sindur størri motor enn higartil.

MASKINISTPRÓGVIÐ. Sammett við tað gamla prógvið verður nú kravt meiri siglingartíð, meiri mál, meiri maskinfrøði, og sum nýggj lærugrein elektricitet.

Prógvið gevur rætt til at røkja eitt sindur størri maskinur enn higartil.

MASKINMEISTARAPRÓGVIÐ samsvarar higartil galdandi prógvi (Den alm. maskinisteksamen), men kravt verður meira mál, og sum nýggj grein heilsufrøði.

Vissa má fáast fyri, at hetta seinasta prógvið verður góðtikið av dønnum, bæði fyri at geva monnum høvi til at sleppa burtur at sigla, og fyri at teir seinni kunna taka »Den udvidede Maskinisteksamen« og »Den statsautoriserede elektro-

installatörpröva, ið háðir eru neyðugir fyri menn, sum t. d. skulu rökja elektricitetsverk á landi.

UPPÍSKOYTI. Inntil vit kunna seta á stovn ta verksmiðju og uppala teir lærarar, ið neyðugir eru fyri at taka eitt fullfiggjað handverkarapróg, mælir nevndin til, at teir menn, sum fyri at fáa yrkisbræv, skulu taka hetta prógv, fáa ferða- og skúlapening, o. u. 600—800 kr., sum studning frá landskassanum.

Skeið og próvtøka fer bert fram í Kjöbenhavn.

Heitt verður á landsstýrið at fyrireika soleiðis, at núliðar sjómannaskúli verður bygdur fyri øll tey áðurnevndu skeið. Samstundis verður tilskilað, at núverandi skúli er ótiðarhóskandi.

Av tí at tað er ivasamt, hvørji rættindi tey prógv, ið nú verða tikin, hava, mæla vit til beinan vegin at taka upp tingingar við danir um núverandi og komandi rættindir.

Tórshavn, 14. oktober 1950.

Fischer Heinesen.

E. Fuglø.

Peter Dahl.

ÁLIT Í SAKINI UM NÝSKIPAN AV SJÓVINNULÓGGÁVUNI OG SJÓMANSSKÚLUM

Sum limur av nevndini til fyrirreikan av nýskipan av sjóvinnulóggávuni og harav fylgjandi nýskipan á Sjómannaskúlanum, vil eg framseta hella álit við uppskotum um tað, ið fyrst og fremst má setast í gildi vegna yvirtøkuna av Sjómannaskúlanum.

Sum sjófarandi tjóð er tað umráðandi fyri okkum Føroyingar, at tað almenna leggur so væl hósandi lógir fyri sjóvinnuna sum gjørligt. Høvuðsyrki hjá okkum er jú sjóvinna, og sum í øllum yrkjum, vil tann ungi, ið tekur við, læra av teimum, ið virka, og jú fremri, ið okkara sjómannsstatur er, jú betri og meira vilja teir, ið taka við, læra. Hendan praktiska upplæringin er óivað tað mest týðandi fyri at fáa dugnaligar og væl útbúnar sjómenn til at dríva og føra okkara skip við skili, so vit eru kappingarfórir við aðrar tjóðir, og skipini geva mesta ágóða til land og fólk. Tí má krevjast, at henda praktiska upplæring útnyttast væl til uppvejan av okkara skipsmonnum.

At kenna sítt skip við øllum nálmans amboðum og duga at arbeiða við tí í øllum förum við góðum skili, krevur sjálvaði holla praktiska upplæring og erfaring saman við bókligum og teoretiskum lærdómi. Tað kann bert lærast skjótast og best við sigling og á skúla.

Øll duga lætt at síggja, at skipaferðslan veksur og broytist í stórum, og síðani vit byrjaðu við havgangandi skipum í 1880—90, er longu nógv broytt. Fram í tíðina kunna væntast enn størri og meira umveltandi broytingar vegna kapping og javnliga nýggjar uppfinningar. Øll yrkir fáa meira og meira internationalan karakter, serliga sjóvinnan. Tí er umráðandi, at vit kunna dríva skipini, so at ein kann sigla, veiða ella flyta vörur líka bíliga pr. eind sum hinir. Eisini krevur tað ein ongantíð linkandi dugnaskap av okkara sjómonnum.

Tað almenna má tí seta mark fyri eftirliti og krøvum fyri skipi og skipaferðslu, sum miðar ímóti, at øll avvarandi bæði heima og í úrheiminum hava prógvandi álit á teimum tiltøkum, ið verða fyriskipað viðvíkjandi tryggjan av fólki, skipi, góðsi, arbeiði og kapitali, ið stendur av. Eisini má vera soleiðis lagt til rættis, at ikki steðgur ella afturgongd kemur í sjóvinnuna, men ístaðin framgongd í dugnaskapi og kunnleika til sigling og veiðing.

Havast má eisini í huga, at skal nakað bótast uppá, má grundarlagið fyri útbúgvan leggjast nógv ár, áðrenn veruligt úrslit kann síggjast, avrikað av teimum monnum, ið eru uppvandir eftir tí nýggja grundarlagnum.

Út frá hesum stutt greinda sjónarmiði kann so framsetast:

UPPSKOT
til
MANNINGARLÓG FYRI FÖROYSK SKIP

I hesari lóg merkja orðini:

Bátur: far undir 8 tons brutto registar
Minni far: far millum 8 og 20 tons brutto registar
Skip: far yvir 20 tons brutto registar
Heimasigling: sigling ikki út um 100 sjómílar av Föroyum
Norðhavssigling: sigling norðanfyri 53° norðurbreidd
Óavmarkað sigling: sigling á øllum hövum.

I hesari lóg merkir orðið *maskinhestakraft* tann almenna fyrisetta hestakraftin.

1. PARTUR

- 1) Batar mugu ikki uttan serloyvi fara meir enn 30 sjómílar av landi, og krevst ikki mynstring ella skiparaprógvi fyri at læra teir.
 Minni för mugu ikki uttan serloyvi fara út um heimasigling, men eru tey útgjörd eftir galdandi lógum, kunna tey sult nýtast á hesum öki við mynstraðum fólki og skulu tá hava skipara við skiparaprógvi 3 flokks.
- 2) Á hvørjum föroyskum skipi skal vera skipari við skiparaprógvi á hendan hátt:
Skiparaprógvi 1 flokks á øllum siglingarökjum, tá ið skipið er yvir 150 tons, og á øllum skipum í óavmarkaðari sigling.
Skiparaprógvi 2 flokks í Norðhavssigling við skipi undir 150 tons.
Skiparaprógvi 3 flokks í heimasigling við skipi undir 150 tons.
- 3 a) Hvørt skip yvir 700 tons skal vera í minsta lagi mannað við stýrimonnum soleiðis:
Óavmarkað sigling: 2 við stýrimannaprógvi 1 flokks
Norðhavssigling: 1 við stýrimannaprógvi 1 flokks og 1 við stýrimannaprógvi 2 flokks.
Heimasigling: 1 við stýrimannaprógvi 1 flokks.
 Siglir skipið vanliga við meir enn 12 ferðafólkum, geldur hesin fyrisetningur, so skjótt skipið er yvir 150 tons.
- b) Hvørt skip millum 150 og 700 tons skal vera í minsta lagi mannað við stýrimonnum soleiðis:
Óavmarkað sigling: 1 við stýrimannaprógvi 1 flokks og ein við 2 flokks.
Norðhavssigling: 2 við stýrimannaprógvi 2 flokks.
Heimasigling: 1 við stýrimannaprógvi 2 flokks.
- c) Á hvørjum skipi undir 150 tons uttanfyri heimasigling skal vera minnst ein stýrimaður við stýrimannaprógvi 2 flokks. Í heimasigling krevst tá stýrimaður við stýrimannaprógvi 3 flokks, um skipið setlast at gera longri túrar enn 3 dagar
- d) Á hvørjum skipi kunna, tá tørvur er til tess, umframt setast stýrimenn við í minsta lagi stýrimannaprógvi 3 flokks.
- 4) Hvørt skip við yvir 900 hesta maskinkraft skal vera mannað í minsta lagi við 2 maskinistum við maskinprógvi 1 flokks.
 Hvørt skip við ímillum 300 og 900 hesta maskinkraft skal vera mannað í minsta lagi við 2 maskinistum, hvarav annar hevur maskinprógvi 1 flokks og hin maskinprógvi 2 flokks.
 Hvørt skip við ímillum 100 og 300 hesta maskinkraft skal vera mannað í minsta lagi við 1 maskinisti við maskinprógvi 2 flokks. Tá geldur hetta fyri ferðaskip, tá ið maskinhestakraftin fer upp um 50.
 Kann eitt skip siglast forsvarliga uttan maskinuna, krevst tá í øllum förum bert 1 maskinmaður við maskinprógvi 2 flokks.

Á hvörjum skipi kunna altíð umframt setast maskinmenn við maskinprógvi 1 ella 2 flokks.

- 5) Á hvörjum skipi yvir 1500 tons, og er tað ferðamannaskip, tá yvir 500 tons, skal vera góðkend radio-telefon og telegrafstöð við minst einum radiotelegrafisti at ríkjja stöðina.
Er skipið minni enn ávikasvið 1500 og 500 skal tað uttan fyri heimasigling hava góðkenda radiotelefonstöð, sum kann røkjast av skipara og stýrimonnuru.
- 6) Á øllum skipum mannað við meira enn 8 persónum, ið hava fast tilhald umborð, skal vera bert til uppassan av manningini ein kokkur ella skaffari við kokkaprógvi, og honum neyðturviligir hjálparar eftir serskiltum sáttmála ella eftir avgerð.
- 7) Stýrimonnum til hjálpar skulu vera neyðturviliga nógvir dekksmenn til tryggjaða sigling av skipinum. Til javna igling í minsta lagi mannað til tveyskiftis vakt. Avgerð um tað verður antin eftir gildigum sáttmála, ella skiparin hevur endaliga ábyrgd og avgerðarrætt fyri forsvarliga manning.
- 8) Maskinmonnum til hjálpar skulu vera neyðturviliga nógvir smyrjarar ella kyndarar til forsvarliga passing av øllum maskinverkinum. Til javna sigling nóg væl mannað til í minsta lagi tveyskiftis vakt, tó fyri kolakyndarar trýskiftis vakt. Avgerð um tað verður antin eftir gildigum sáttmála, ella skiparin hevur endaliga ábyrgd og avgerðarrætt fyri forsvarliga manning.

2. PARTUR

- 9) Eingin má vera yngri enn 14 ár, ið mynstrar út við føroyskum skipi, og er hann kolakyndari, má hann vera minst 18 ár.
Reglur kunna fyriskrivast um læknaváttan fyri at vera skikkaður til sjómanns-arbeiði.
Fyri dekksmenn, stýrimenn og skiparar skal skiljast ímillum sigling við fiskiskipi (skip, ið við egnum greiðum skaffar sær last á kjölin) og við farmaskipi (skip, ið flytur farin av øllum slögum ímillum ávís pláss); tí sjóvinnuprógv fyri stýrimenn og skiparar geva rættindir til fiskiskap ella farmasigling, tá ið niðanfyri fyrisettu siglingartíð eru uppfyllt. Prógvur maðurin umframt at hava $\frac{1}{3}$ av tí fyrisettu siglingartíð við farmaskipi, tá ið hann hevur fulla siglingartíð við fiskiskipum ella umvent, skal viðkomandi sjóvinnuprógv páteknast, so at tað gevur rættindi til sigling bæði við fiskiskipum og farmaskipum.
- 10) Fyri at kunna mynstra sum *könur dekksmáður* krevst, at maðurin er minst 18 ár og hevur siglt minst 12 mánaðir sum *dekksmáður*.
Fyri at mynstra sum *dekksmáður* krevst, at maðurin er minst 17 ár og hevur siglt frá 12 til 20 mánaðir sum *ungur dekksmáður*.
So skjótt sjómannaskeið um umtalað í lóg um Sjómannalæru- og skúlar er gjørt obligatoriskt, skulu 3 mánaðir av tí fyrisettu siglingartíðini hjá tí *unga dekksmanninum* vera á sjómannaskeiðinum, áðrenn hann kann mynstra sum *dekksmáður*.
- 11) Stýrimannaprógvi fæst, tá ið maðurin er minst 21 ár, hevur føroyskan borgarrætt, er ikki straffaður fyri vanvirðisliga gerð, hevur læknaváttan fyri sjón og hoyring, hevur mynstraðu siglingartíð uppá minst 36 mánaðir eftir at hava fyllt 15 ár, harav minst 12 mánaðir sum *könur dekksmáður*; av hesi siglingartíð kunna hægst 12 mánaðir vera við minni förum. Hevur hann víðari nautiska roynd 3 fl., fæst stýrimannaprógvi 3 fl. Hevur hann nautisku roynd 2 fl. fæst stýrimannaprógvi 2 flokks. Hevur hann víðari siglt í 6 mánaðir sum mynstraður stýrimáður við stýrimannaprógvi 3 fl. og tikið nautisku roynd 1 fl. fær hann stýrimannaprógvi 1 flokks.
- 12) Eru treytirnar í grein 11 uppfylltar, fæst *skiparaprógvi 3 fl.*, tá ið maðurin hevur siglt minst 12 mánaðir sum mynstraður stýrimáður, eftir at hava fingið eitt stýrimannaprógvi.

Skiparapróg 2 fl. fæst, tá ið maðurin hevur siglt minst 18 mánaðir sum mynstraður stýrimaður eftir, at stýrimannapróg 2 fl. er tikið. Av tíðini skulu minst 6 mánaðir vera uttanfyri heimasigling og minst 6 mánaðir vera sum hægsti stýrimaður umborð.

Skiparapróg 1. fl. fæst, tá ið maðurin hevur siglt sum mynstraður stýrimaður minst 24 mánaðir eftir, at stýrimannapróg 1. fl. er tikið. Av tíðini skulu minst 6 mánaðir vera við skipi yvir 300 tons og minst 12 mánaðir sum hægsti stýrimaður umborð.

- 13) Fyri maskinistar skal skiljast ímillum sigling við motorskipum og dampskipum, tí teirra sjóvinnuprógv geva rættindi til at passa motor- ella dampmaskinur, tá ið niðanfyri fyrisettu siglingarkrøv eru uppfyllt.
Prógvar maðurin umframt at hava $\frac{1}{3}$ av tí fyrisettu siglingartíð við motorskipum ella umvent, skal viðkomandi sjóvinnuprógv páteknast, so at tað gevur rættindi til passan bæði av motor- og dampmaskinum.
Maskinpróg fæst, tá ið maðurin er minst 21 ár, hevur borgararætt, er ikki straffaður fyri vanvirðisliga gerð, hevur siglt minst 12 mánaðir sum mynstraður kyndari ella smyrjari við skipi yvir 100 hesta maskinkraft ella hægsti motorpassari við skipi millum 50 og 100 hesta maskinkraft.
Hevur hann víðari maskinroynd 2. flokks, fæst maskinpróg 2 flokks. Hevur hann víðari 6 mánaða mynstraða siglingartíð við yvir 300 hesta maskinkraft og hevur tikið maskinroynd 1. flokks, fæst maskinpróg 1. flokks.
Eingin kann mynstra sum hægsti maskinistur umborð, har tveir krevjast, fyrr enn hann hevur siglt minst 12 mánaðir sum lægri maskinistur.
- 14) Fyri at kunna mynstra sum radiotelegrafistur, krevst at hava staðið roynd, sum altjóðaviðtøkur krevja fyri radiotelegrafistar.
- 15) Fyri at kunna mynstra sum kokkur ella skaffari, krevst at hava verið kokkahjálpari í minst 24 mánaðir, hvarav minst 12 mánaðir til skips og minst 6 mánaðir við húsarhald yvir 25 persónar og hava kokkaprógv.
- 16) Í øllum förum skal eitt her umrøtt prógv av lægra stigi fult uppfylla eitt tilsvarendi av lægra stigi.
- 17) Fyrirbils fyrisetingar kunna gerast sum uppiskoyti til hesa lóg. Tó skulu øll prógv, sum higartil hava verið galdandi í samband við maaning av föroyskum skipum hava teirra rættindi, so leingi tey eru til.
- 18) (Áftan á tingingar við Danmark verður nærri fyrisett, hvussu tilsvarendi prógv skulu galda í báðum londum.)

UPPSKOT TIL LÓG UM SJÓMANNALÆRU OG SJÓMANNASKÚLAR

1. PARTUR

- 1) Sambart manningarlóg fyri föroysk skip, setur landið á stovn og rekur skúlar við tí endamáli, at tey í nevndu lóg fyrisettu skeið og royndir kunna haldast og takast við besta úrsliti, so at framd verður útlúgván av okkara sjómonnum, serstakliga tí parti, ið ikki so lætt kann lærast undir tí praktisku sigllugini.
Sett verður á stovn:
 - a) Sjómannaskeið fyri ungar menn, ið ætla at vera sjómenn, við hóskandi praktiskum sjómannaarbeiði sum hövuðslærugrein.
 - b) Ein sjómannaskúla fyri menn, ið hava siglt og ætla at vera yvirmenn á skipi so sum skiparar, stýrimenn, maskinistar, radiotelegrafistar og kokkar.
- 2) Eftir nærri reglugerð fyri skipanina, verður av laudinum skjótast gjørligt sett í verk hóskandi skeið fyri sjófarandi unglugar. Til lagaligan prís og treytir eiga teir ungu, áðrenn teir mynstra út fyrstu ferð, ella í seinasta lagi áðrenn teir mynstra sum *dekksmenn*, at fáa nærri fyrisett skeið í nyttigari uppvenjing, til sjólívið. (So skjótt sum gjørligt obligatoriskt.)

- 3) Eftir nærri reglugerð fyri skipanina verður Sjómannaskúli Føroya, ið er yvir-
tíkin av landinum, útvíðaður til at kunna halda skeið í minst 4 deildum, hvar
verður kent og roynt í fyrisettum lærugreinum sum niðanfyri nevnt:

Deild 1 umfatar nautiskar royndir 1., 2. og 3. flokks.

Deild 2 umfatar maskinroyndir 1. og 2. flokks.

Deild 3 umfatar radioroyndir.

Deild 4 umfatar kokkaroynd.

- 4) Til allar nautiskar royndir kravst læknaváttan fyri sjón og hoyring og 24
mánaða sigling á skipsdekki eftir fylta 15. ár, tó kravst umframt fyri at takast
upp til endaligu nautisku roynd 1. flokks at hava siglt 12 mánaðir sum *könur dekk-*
maður og síðan minst 6 mánaða sigling sum mynstraður stýrimaður eftir at hava
staðið fyribils roynd.

Lærugrein	Nautisk roynd 3. flokks Skúlatímar	Nautisk roynd 2. flokks Skúlatímar	Nautisk roynd fyríbils 1. flokks endalig Skúlatímar
Føroyskt		45	70
Danskt		45	70
Enskt		45	70
Matematikk, rokning		70	200
Fysikk			80
Elektricitetslæra			100
Navigation	130	350	130
Sjóráttur við sjóreglum	40	60	40
Signal, við radiotelefon	30	40	30
Veður-, streyma-, landa- og havlæra		80	
Maskinlæra		70	
Heilsufrøði		20	
Sjómann- og fiskiskaps- læra		50	
Lesitíð	7 vikur	1/11—31/5	1/9—31/1 ella 1/2—30/6

- 5) Til allar maskinroyndir kravst 36 mánaða góðkend verkstaðslið endað við
nærri fyrisettari handverkaroynd. Tó kann ikki lesast til endaliga maskinroynd
1. flokks, fyrr enn fyríbilsroyndin, ið fellur saman við fyríbils nautisku royndir
í málum, matematikk og fysikk, er staðin.

Annars verður lisið, sum henda talva vísir:

Lærugrein	Maskinroynd fyríbils Skúlatímar	1. flokks endalig Skúlatímar	Maskinroynd 2. flokks Skúlatímar
Føroyskt	70	40	45
Danskt	70	40	45
Enskt	70	100	45
Matematikk, rokning	200	70	70
Fysikk	80		70
Elektricitetslæra		150	75
Maskinteknikk	60	100	
Motorteori		50	140
Maskinteknikk	60	100	
Avmyndan	80	150	
Maskinteori		60	100
Maskinpraktikk		70	70
Lesitíð	1/9—31/1 1/2—30/6	1/9—31/5	1/11—30/4

- 6) Til radioroyndina krevst sama fyrihils roynd sum til nautiska og maskin-roynd 1. flokks í málum, matematikk og fysikk og ca. 200 skúlatímar í morse-sending og hoyring; at hava fylt 18 ár og siglt minst 6 mánaðir; til avsluttandi roynd verður lisið frá 1/2--30/6, soleiðis: Elektroteknikk 50 t., radioteknikk 80 t., morsing 300 t., korrespondansea 30 t., taksering 50 t., reglement og instruks 70 t.
- 7) Til kokkaroyndina krevst at hava arbeitt sum kokkahjálpari minst 24 mánaðir, hvarav minst 12 mánaðir til skips. Síðani verður lært í 3 mánaðir soleiðis: 70 tímar í vanligari rokning við kostuppgerðum, 50 tímar í proviant- og erneringslæru, 40 tímar í kókihók og matlæru, 300 tímar í matgerð og uppvartan hóskandi til praktiskt skipsbrúk.

2. PARTUR

- 8) Yvirumsjón við sjómannaskúlum og íverksetan av teimum í hesi lóg fyrisetta royndum verður skipað av einum landsskúlastjóra. (Ætlandi hevur hann yvirumsjón við øllum landsins skúlum.)
Til hjálpar kann landsskúlastjórin saman við landstýri (løgtingi) seta ella velja menn, ið eru serkømir í ymiskum skúlamálum. Hesin stovnur ger reglugerð viðvíkjandi sjómannaskúlanna roknskapi, arbeiðshátti, setan av lærarum og próvtökum, ávísir og fyrireikar útgávu av læribókum og avstingur nærri krøvini, ið kennast og roynast skulu sambært hesi lóg.
- 9) Landsskúlastjórin undirskriver øll próvskjöl, ið kunna loysa sjóvinnuprógv, og hevur saman við próvdómaranum í teimum ymisku lærugreinunum ábyrgd yvir fyri tí almenna, at hvør próvtakari eftir umstøðunum ár um ár fær sonu viðgerð, og verður royndur virðiliga í samsvar endamálinum í hesi lóg.
Landsskúlastjórin setir próvdómara og dagfestir royndartíðirnar og syrgir fyri royndaruppgávum av øllum slögum.
Til hvørja roynd vera minst 2 próvdómarar, hvarav lærarin hjá próvtakaranum er annar, um hann áður er góðtíkin av landsskúlastjóranum.
- 10) Til allar royndirnar nevndar í hesari lóg, ið vanliga vera tiknar á sjómannaskúlanum í Tórshavn, skal ætlaði próvtakari minst 14 dagar áðrenn royndin byrjar, senda til landsskúlastjóran skrivliga umsókn við viðmæli frá skúlastjóra um upptøku til royndina. Roynt verður sum ávist og virðismett við fylgjandi karakterum:

óføra gott	— óg	— 15; óg÷	14,5
miðal gott	— mg	— 14; mg÷	13
gott	— g	— 12; g÷	10
toluliga gott	— tg	— 8; tg÷	4
ikki gott	— ig	— 0; ig÷	-8
als ikki gott	— ag	— ÷16;	

Hvør próvtakari, ið stendur samlaðu royndina, fær próvskjal, ið skal vísa minst miðalkarakterin 10,00, meðan hægst er 15,00. Í hvørjum próvskjali er royndin býtt í lærugreinspartar, hvørs miðalkarakterur má vera minst 8,00 fyri at standa; tær munnligu royndirnar eru almennar.

Til tær skrivligu royndirnar syrgir landsskúlastjórin fyri forsvarligum eftirliti.

- 11) Tær nautisku royndirnar vera vanliga eina ferð um árið, men 3. flokks royndin og fyribilroyndin haldast upp í 3 ferðir um árið.

- 1) Til nautisku roynd 3. flokks verður roynt og virðismett í 3 lærugreinarpartum soleiðis:

- a) 1. kar. fyri skriftliga roynd í navigatión 1 × 2 tímar
- b) 1. — — munnliga — — í sjórætti við sjóreglum
- c) 1. — — — — — í radiotelefon og boðsending

- 2) Til nautisku roynd 2. flokks verður roynt og virðismett í 5 lærugreinarpartum soleiðis:

- a) 1. kar. fyri skrivl. roynd í simplari rokning og geometri 1 × 3 tím.
- 2. — — — — — - navigatión 2 × 3 tím.
- 1. — — munnl. — — —
- b) 1. — — — — — - sjórætti við sjóreglum
- c) 1. — — — — — - radiotelefon og morsing
- d) 1. — — — — — - veður- og havlæru
- 1. — — — — — - natúr og maskinlæru
- 1. — — — — — - heilsufræði
- e) 1. — — skrivl. — — — - føroyskum, danskum, enskum 3 × 1 tím.

- 3) Til fyríbils-nautisku roynd 1. flokks verður roynt og virðismett í 5 lærugreinarpartum og umframt sum til nautisku roynd 3. flokks.

- a) 2 kar. fyri skrivl. roynd í matematikk 2 × 3 tím.
- 1 — — munnl. — — —
- b) 1 — — skrivl. — — — - natúrlæru 1 × 3 —
- 1 — — munnl. — — — — —
- c) 2 — — — — — og skrivl. roynd í føroyskum 1 t. ella 2 t.
- d) 2 — — — — — - danskum 1 t. ella 2 t.
- e) 2 — — — — — - enskum 1 tíma.

Serskilt roynd og próvskjal fyri roynd 3. flokks.

- 4) Til endaligu nautisku roynd 1. flokks, verður roynt og virðismett í 6 lærugreinarpartum.

- a) 1 kar. fyri skrivl. roynd í matm. rokning 1 × 3 tím.
- 1 — — — — — - elektroteknikk 1 × 3 tím.
- b) 1 — — — — — - føroyskum 1 × 3 tím.
- 1 — — — — — - danskum 1 × 3 tím.
- 2 — — munnl. og skrivl. roynd í enskum 1 × 3 tím.
- c) 3 — — skrivl. roynd í navigatión 3 × 3 tím.
- 2 — — munnl. — — —
- d) 2 — — skrivl. — — — sjómanns- og fiskiskapslæru 2 × 3
- 2 — — munnl. — — — — — og fiskiskapslæru
- e) 2 — — skrivl. — — — sjórætti við sjóreglum 2 × 3 tím.
- 1 — — munnl. — — — — —
- f) 2 — — — — — - signall. og radiotelf.
- 1 — — — — — - veður, streyma, landa og havlæra
- 1 — — — — — - maskinlæru
- 1 — — — — — - heilsufræði

- 12) Maskinroyndir undir deild 2 vera vanligar einferð um árið, men tá kann fyríbils royndin haldast upp til 3 ferðir um árið.

- 1) Til fyríbils maskinroynd 1. flokks verður roynt sum til fyríbils nautisku roynd 1. flokks, tá við 3 kar. fyri maskinteknikk í staðin fyri nautisku roynd 3. flokks (sjá gr. 11,3).

- 2) Til endaligu maskinroynd 1. flokks verður roynt og virðismett í 4 lærugreinarpartum.

- a) 1 kar. fyri skrivl. roynd í matematik, rokning 1 × 3 tím.
- 2 — — munnl. og skrivl. roynd í elektroteknikk 1 × 3 tím.
- b) 1 — — skrivl. roynd í føroyskum 1 × 3 tím.
- 1 — — — — — - danskum 1 × 3 tím.
- 2 — — munnl. og skrivl. roynd í enskum 1 × 2 tím.

Viðvíkjandi krövnunum til tær ymiaku royndir, sum í stórum eru fyriselt í uppskotinum um sjómannaskúlar, má fyrhibils skiljast fagliga burtur úr teimum lærubókum, sum ligartil hava verið nýttar.

Eisini mugu reglugerðir útarbeiðast um onnur skúlaviðurskiptir og um sjóvinuuprógv, sjóferðabókur o. a. Beinast hevði nokk verið at gjørt nýggja hóskaði lóg um mynstring við.

Í stuttum kann víðari sigast um uppskotið, at tað miðar ímóti, at lóggevingin upp á hella umráði verður samlað so greið og stutt sum gjørligt og hjálpir til at lyfta uppeftir sjómannastatini, ið er eitt tað besta og størsta aktiv, landið eigur.

Eisini er havt í huga, at lógirnar eru mest hóskaði fyri okkara skipaflota, ið skilir seg frá øðrum skipaflotum, í tí at hann er mest havgangandi fiskiskip. Yvirmenn á størri fiskiskipum hava minst líka so krevjandi og ansvarligan stilling, sum yvirmenn á størri farmaskipum. Tí verður hildið, at læran á sjómanna-skúlanum má vera líka holl og hent fyri báðar partar. Tær flestu lærugreinir hósku eisini fyri hesar báðar sjóvinur, eins og læran um bæði motor- og dampmaskinur hóskar fyri allar maskinistar (teir flestu læra oftast til bæði isenn).

Harav fylgir, at tann, ið hevur tikið nautiska roynd, er búgvín at vera dekksvirmaður á fiskiskipum eins væl og á farmaskipum, um hann hevur hóskaði sigling av báðum slögum. Eisini vil tá lagaliga tann, ið hevur tikið maskinroynd, vera búgvín til maskinist á bæði motor- og dampskipum, um hann hevur praktiska sigling av báðum slögum.

Mannagongdin og arbeiðið kann vera ymiskt umhødd á fiskiskipum av ymiskum slögum og á farmaskipum, so sum trampskipum, tankskipum, ferðafólka-skipum, eins og passingin av motor- og dampmaskinum. Men høvuðsvenjingin vil vera felags. Tí er framsett í uppskotinum, at serliga ein vandur fiskimaður, eftir $\frac{1}{3}$ siglingartíð við farmaskipum, vil vera vandur farmamaður.

Sammeta vit krøv og rættindir fyri skipara nú við sokallaðum Grönlandsprógv og skipara eftir uppskotinum við skiparaprógv 2. flokks, eru her tó ikki so stórar broytingar. Eftir nýskipanini skal siglast 36 mánaðir, hvarav minst 12 mánaðir sum kønur dekkmaður, meðan nú krevst 24 mánaðir sum fiskari, umframt nautisku royndina. Lisið verður hjá fyrrnevnda umleið 7 mánaðir, meðan hin seinni nú lesur 2 ferðir 4—5 mánaðir at gangin. Hin fyrri lærir nakað enskt, rokning, sjórætti, fiskilæru og radiotelefon meira enn hin seinni, og annars læra teir nakað líka í hinum lærugreinunum. Rættindum sum stýrimaður er ikki so stórt munur á, tá ið hugsað verður um, at hevur fyrrnevndi t. d. umframt 12 mánaða sigling við farmaskipum, hevur hann størri rættindir í farmasigling og kann byrja yngri. Rættindum sum skipari á fiskiskipum er munur á, tí fyrrnevndi kann eftir 18 mánaða stýrimannasigling föra skip upp til 150 tons allar staðir norðan fyri 53° norðurbreidd, meðan hin seinni kann eftir 6 mánaða stýrimannasigling föra öll fiskiskip norðan fyri 35° norðurbreidd. Hesir menn við 7—8 mánaða skúlatíð íalt, læra ovlítið bókligt, og muga tí undir tí praktisku siglingini gera seg kunnigar og læra tað mesta, teir skulu brúka í teirra starvi.

Orsakað av at skipari á størri skipum, ið kunna fara víðan, hevur brúk fyri meira hókligum lærdómi, er uppskot sett fram um atgongd til skiparaprógv 1. fl.

Sammeta vit sambart uppskotinum skiparan við tí størra og tí minna prógvinum (1. og 2. flokks), fær taun fyrri nógv hollari kunneika í øllum trimum málum. meðan hin seinni ikki er hjálpin bar (lærir bert fyrisagnir). Í matematikk verður eisini stórt munur á monnum, so bert hin fyrri fær grundarlag til at fata teorinna í natúrlæru, sjómansskapi og navigatióin o. ø. og vil nógv betur kunna fylgja við nýggjum, ið kemur fram aftaná hansara skúlatíð. Aftlandi skal skiparin við tí størra prógvinum umframt fáa hollan kunneika (í høvuðsheitum tað sama sum «skipsførere» í hinum norðanlondum) í sjómanna- og fiskiskapslæru, elektroteknikki, sjórætti, navigatióin, veður-, landa- og havlæru; meðan skiparin við tí minna prógvinum lítið og einki lærir av hesum. Sjálvandi má so verða munur á skúla og siglingartíðini fyri báðar; men rættindini fyri taun fyrri mugu so eisini vera, at

hann kann föra öll föroysk skip á öllum hövum, fiskiskip so væl sum farmaskip, um hann hevur fyrisetta siglingartíð við báðum slögum. Eisini yil hann, um tað ynskist, óivað við samráðingar við danir fáa somu fullu rættindi har, ímóti at teirra skipari við hægsta nautisku prógvi og praksis fær somu rættindi við föroykum skipum.

Nautiska roynd 1. flokks ætlast lisið til í 2 pørtum, tí tað verður bildað lagaligast og mest effektivt.

Fyrri partur kann takast aftaná 24 mánaða sigling og 5 mánaða lesitíð (tá roknast tó við toliliga góðum barnaskúlalærðómi). Tað skeiðið ætlast at geva gott grundarlag í teoretiskari matematikk, fysikk, navigatión og í máli. (Nautisk roynd 3. flokks er mest ætlað til hesar menn at taka og síðani fara út at royva seg sum eykastýrimenn í 6 mánaðir.) Væl útgjördir til so at tilegna sær stoffið, kunna teir so í 10 mánaðir læra annan part av hesi roynd. Aftaná 24 mánaða sigling sum annar og fyrsti stýrimaður, skuldi maðurin so verið væl búgvin til skipara á einum hvørjum skipi. (Væl hava summir fiskiskiparar byrjað ungir og roynt væl; men tað er einki, sum vísir, at um teir hövdu meira erfaring, áðrenn mest kravdist av teimum, at teir so ikki hövdu roynt eitt sindur betri og hövdu hildið longur á.)

Líknaði, sum sagt er um nautisku deild, kann sigast um maskinistadeildina.

Tíðin er so mikið mekaniserað nú, at passan av maskinum undir 100 hestar kann lærast í praksis. Maskinistaprógvi 2. flokks ætlast at vara reiðiliga til bæði »Maskinpasser- og Motorpasserprøven«, ið nú er.

Eins og nevnt fyri skiparar, verður tað minna maskinistaprógvið roknað at geva ov líta læru til passan av størri maskinum. Tí er kravt maskinistaprógvi 1. flokks, ið ætlast at svara til væl meira enn »Den almindelige maskinisteksamen«, í teimum lærugreinum, ið mest lórvur er á.

Viðvíkjandi hinum prógvunum, ið eru nevnd í uppskotinum, skal ikki viðmerkjast stórt her. Kokkaroyndin er ætlað at skula fremja, at uppassingin av manningini verður liviligari og býligari. Eisini verða kokkaskeiðini býligari, tá ið tey verða hildin saman við hinum skúlaskeiðunum.

Eitt, ið flest öll nú vilja síggja, er at nýverandi sjómannaskúli vil vera nógv ov lítill og ov illa útgjördur til at öll tey umrøddu skeið kunna haldast har. Tí vil eitt tað fyrsta, ið liggur fyri, vera at fyrirreika nýggjan líðarhóskandi skúla-bygning, útgjörðan við öllum nútíðar amboðum fyri allar deildir. Tá ið eisini er talan um at byggja tekniskan skúla, má hugsast, um tað ikki er býligari at byggja saman, serstakliga, lá ið nógv av amboðunum kunna nýtast saman.

Til tey ætlaðu praktisku sjómannaskeiðini má antin leigast ella byggjast húsarúmd, kanska á einum trimum ymiskum plássum í Föroyum.

Sjálvandi vil íverksetan av hesum tiltökum kosta nógvir pengar; men tað er neyðugt, og dýrari er at lata vera. Tó nýtist kanska ikki tann árligi raksturin at vera stórt dýrari enn nú fyri öll skeiðini, tá ið alt er komið í stand.

Sum vitiligt hava fleiri sjónarmið verið frammi á nevndarfundum í hesi sak, og sjálvandi vóru ikki allir samdir í öllum. Hetta er besta úrslit, og eri komin til í hesi sak, ið enn liggur í stoypiskeiðini og óivað vil hava stóran týdning fyri Föroya framtíð, hvussu hon verður framd.

Av tí at hetta er stutt frágreitt, eri eg til reiðar, um tað ynskist, at geva nærri frágreiðing hesum viðvíkjandi, um tað kann fremja nakað málið.

Tórshavn, 28. oktober 1950.

Hans Sundstein.

UPPSKOT
til
LØGTINGSLÓG UM STRANDFARASKIPAPRÓGV
OG FISKISKIPAPRÓGV

Grein 1.

I Föroyum verður veitt høvi til at taka strandfaraskipara- og fiskiskipara-prógv.

Grein 2.

Til strandfaraskipaprógvið krevst hesin kunnleiki.

- 1) *Siglingarfrøði*: Stutt yvirlit yvir boganetið á jörðini, kumpasslinjur, kumpass, bearingartól, misvísing, deviatión, drift, streym, logg, (strekkmátara), lodd og sjókort.
At merkja skipsins stað av í kortinum við ýtum, bearingum og strekki (fjarstöðu). At finna skipsins stað við at seta tær kósir, ið skipið hevur hildið og strekki teirra út í kortinum. At finna, hvat stýrast skal eftir kumpass, fyri at koma til ávíst stað (at seta kós).
- 2) *Duga sjóreglurnar*, neyðsignalini og rakettbjargingartólini.
Karakterirnir verða sum nú: frá + 7 til ÷ 5.
Til hesa roynd verða givnir 2 karakterir í siglingarfrøði, ein skrivligur og ein munnligur. Í sjóreglum verður 1 karakterur givin fyri 1 munnligan spurning.
Fyri at standa krevst 2 upp á stykkið í siglingarfrøði og 2 í sjóreglum, men til samans skal tað vera 3 upp á stykkið, og er tað 9.

Grein 3.

Fyri at sleppa fram til hesa royndina, skal maðurin, eftir tað hann hevur fyllt 15 ár, hava verið til sjós við dekksbáti í 24 mánaðir, harav 12 mánaðir við báti, sum er 20 B.B.T. ella størri.

Grein 4.

Hetta prógv gevur rætt til at føra strandfaraskip og fiskiskip upp til 100 tons undir Föroyum. Fyri at fáa hetta prógvið, skal maðurin vera 23 ár.

Grein 5.

Til fiskiskipaprógv krevst:

- 1) *Rokning og geometri*, sum neyðugt er fyri at kunna rokna tær uppgávur, ið krevjast til siglingarfrøðina. Duga at tekna tær trigonometrisku stöddirnar, somikið at ein hevur skil á tí, sum í tabellunum stendur.
- 2) *Föroyskt*: Skriva eina fyrisögn við toluliga hampuhari skrift, uttan størvegis villur.
- 3) *Danskt*: Sum föroyskt.

- 4) *Enskt*: Duga grundreglurnar í málkeruni og hafa toluhuga útlalu. Duga at skilja alt, sum stendur í enskum sjókortum, vitalistum og sjóvarfallstálvum. Vita növuini á vanligum fiskaslögnum, vanligum fiskireiðskapi og vanligari skipsvist. Röyndin er munnlíg.
- 5) *Siglingarfröði*: Jarðarknötturinn og höganet hansara. Kumpasslinjan. Stutt yvir-
lit yvir stórsínklar. Stórsirkulminuttið og sjómílin. Skipsins ferð og strekki. Sjókortið, bæði yvirsiglingur- og innansyndiskort (specialkort), herundir kemur at skilja allar styttingar av orðum bæði á sjógvi og landi. At finna staðarlinjur við ýtum, beringum, herundir radioberingar, »Consol«, »Loran« og »Dekka« kort. Måta vinklar millum kend stöð á kortinum. At seta slíkar staðarlinjur út í kortið og måta (upp) norður—suðurleikan (breidd) og eystur-vesturleikan (longd). At flyta staðarlinjur saman við kós og strekki, tá ið nær ikki eru kannaðar samstundis. At seta út skipsins leið í kortinum eftir kós og strekki, og finna harav ætlaða stað skipsins. At seta kós. Herundir kemur: at rætta kumpasskósina fyri deviation, misvísing, drift og streym, og finna sonnu kós, ið skipið hevur hildið, og eisini hin vegin. At finna kumpasskósina, tá ið måtað er upp í kortinum sonn kós, ið haldast skal til ávíst stað (at seta kós). At måta (upp) strekki í kortinum. At sigla eftir vitum, ið vísa ymiskt ljós í ávísar ættir. At flyta skipsins stað úr einum korti í annað. Leiðrokning: Við tabellum at finna ætlaða stað skipsins. At nýta bókina »Lights & Tides of the World. At rokna út flóð og fjöru og nýta sjóvarföllskort- og tabellir. Sólarkervið (Solsystemet). Hin »geocentriske« himnakúlan og höganet hennara. Herundir hæddin, norður-suðurleikan (deklinatiún), línahorn og beringarhorn (azimuth) himnakroppanna. At finna klokku tíman, tá ið himnakropparnir eru hægst á á himni (kulminatiún) og at rokna út norður- ella suðurleikan, tá ið hæddin á himnakroppi, sól, fastastjørnu ella gongustjørnu er kannað í hesi lötu. At rokna út staðarlinju við sólini, fastastjørnu og gongustjørnu eftir hæddarháttinum, samahæddcirklar, og av tveimum slíkum staðarlinjum at finna kannaða stað skipsins (observeret sted), antin so kanningin er farin fram samstundis, ella skipið hevur flutt seg millum kanningarnar. At finna deviationina á kumpassini við beringum av landi og av sólini (Azimuthtabeller). At tekna »deviationskurvu«, og eftir henni skriva deviationstálvu. Nakað um magnetismu, fasta, hálvfasta og leysa. Hvussu deviationin broytist, tá ið skipið skiftir magnetiskan norður-suðurleika, og tá ið skipið legst á liðina. Hvussu rættað verður fyri hálvvíking deviation (við magnetum). At skriva í skipsdagbókina, og hennara týðningur sum rættarskjal.
- 6) *Sjómannaskapur*: Sjóreglurnar, neyðsignal og hjárging við rakett- ella öðrum línuskjótingartóli. At leggja niður sjógv við olju. Rekaakker (Drivanker) til hátar og smærri skip. Nakað um fermingarmerkið, og hví skip eru slív ella røk (skipsins evni til at koma sær aftur á beint flot, tá ið tað hevur fingið hall av vindi ella sjógvi). Yvir-
lit yvir, hval yvirvaldið krevur, fyri at skipið skal vera sjóhúgvíð. Signalir við morskókslávum við morskelampu. Radiotelefoni.
- 7) *Maskinfröði*: Stutt yvir-
lit yvir, hvussu dampmaskinur og motorar arbeiða, og hvussu teir einstöku hövuðspartar eru nevndir.
- 8) *Heilsufröði*: Yvir-
lit yvir tí, sum stendur í »Lægebog for Søfarende«. Dentur verður lagdur á bráðmengishjálp í skaðatilburði. Kenna vanligar smittusamar sjúkur og sóttarverndarreglur ímóti teimum. Almennar heilsu- og reinfórisreglur umborð.

Ganga væl um mat og skipavistir.

9. *Sjóráttur og fiskilóggáva*: Vera kunnigur við öll skjöl skipsins og skjölina upp á farmin. Toll- og loðsskipan. Klárerev skipið inn og út. Kunnleika til tey virðispappírir, sum skiparin í yrki sínum kann koma at hava við at gera.
- 10) *Veðurlæra*: Hava skil á trýsti og hita í luftini og hvussu tey vera máld (barometur og termometur). Veðurtíðindi.
- 11) *Siglingartól*: Gjolla at kenna magnetiskar kumpussir av ymiskum slag. Duga at gera av, hvar hövuðskumpassin stendur best í skipinum, og at seta hana heint upp.
Beringartól, herundir radioberingartól, og tey nýggju tólini sum »Console«, »Loran« og »Dekka« tólini.
Strekkiátarar (Logg) sum vanliga verða nýtt.
 Vanlig tól at skata dýpið við, herundir »Ekkolodde«.
Sekstanturin og røkt hansara.
Kronometrið. Hvar ið hóskar best at seta tað, og hvussu tað skal handfarast, har tað stendur, og tá ið tað skal flytast í land.
 At finna stöðuna til G. M. T. við tíðarsignalum

Til hesa royndina verða, nmframt seinni fiskifrøðina, givnir 13 karakterar:

- 1 í føroyskum
- 1 í danskum
- 1 í enskum
- 3 í skrivligari siglingarfrøði
- 1 í munnligari siglingarfrøði
- 1 í siglingartólum
- 1 í sjóreglum
- 1 í sjómannsskapi
- 1 í maskinfrøði
- 1 í veðurlæru
- 1 í sjórætti og fiskilóggávu

Fyri at standa royndina, skal maðurin í minsta lagi hava 3 yvirhøvur.

Í teimum spurningum, sum eru í siglingarfrøði, skal maðurin í minsta lagi hava 2 yvirhøvur, og í sjóreglum í minsta lagi 2.

Karakterirnir eru teir somu, sum higartil hava verið nýttir — hægst + 7 og lægst ÷ 5.

Grein 6.

Fyri at sleppa fram til hesa royndina, skal maðurin, eftir at hann hevur fylt 15 ár, hava verið til sjós sum dekkemaður við skipi, ið er 25 B.R.T. ella størri í 24 mánaðir, ella í skipi, ið minni er, um tað hevur verið somu tíð í uttanlanda sigling.

Grein 7.

Maður, ið hevur staðið hesa roynd og hevur sjónarprógv, skal kunna gerast stýrimaður á føroyskum fiskiskipi av óavmarkaðari stödd á øllum hövum.

Fyri at gerast skipari á føroyskum fiskiskipi av óavmarkaðari stödd á øllum hövum, skal maðurin hava verið stýrimaður á fiskiskipi, sum er 25 B.R.T. ella størri, í 12 mánaðir. Men um skiparanum berst frá, so skal maður, ið hevur stýrimannavinnuprógv, kunna fáa skiparaloyvi, fyri at skipið ikki skal leggjast.

Grein 8.

Um fólkaflutnings- og farناسigling.

Hann, ið hevur staðið fiskiskipararoyndina, hevur sjónarprógv og hevur verið 24 mánaðir til sjós sum dekkemaður, harav 12 mánaðir í farma- ella fólka-

flutningssigling, skal kunna gerast stýrimaður á fólkaflutningsskipi upp í 300 B.R.T. í innanlanda sigling og á skipi upp í 500 B.R.T. í farmasigling suður í Ernarsund og og vestur um Írland.

Hann, ið hevur staðið somu roynd, hevur sjónarprógv og verið 36 mánaðir til sjós, herav 12 mánaðir á fólkaflutnings- ella farmaskipi, skal kunna gerast skipari í fólkaflutningsskipi upp í 300 B.R.T. í innanlanda sigling, og á skipi upp til 500 B.R.T. í farmasigling suður í Ernarsund og vestur um Írland.

Fyri at fáa hetta prógv, skal maðurin vera 23 ára gamal.

Grein 9.

So skjótt sum gjørligt verður eftir landsstýrisins kunngerð til fiskiskipara-prógv, umframt kravt:

- 1) *Roknskapolæra*: Duga at gera upp hvørja veiðiferð fyri seg og gera skipsins ársroknskap. Dupult bókbald. Vita, hvat av hesum skal sendast yvirvaldinum. At seta upp skipens fíggjarstöðu.
Kunnleika til teir vanligu sáttmálar, ið eru skipsmanna og útgerðarmanna millum bæði her og í grannalondum okkara.
Hagfrøði: Duga at lesa hagfrøðistalvur og grafiska uppseting.
Sjálvur duga at gera slíka uppseting.
Sum lærubókur um hagfrøði verða at nýta tær kunngeringar, sum útsendar vera frá »fiskiskapsstjórum« í grannalondum okkara.
- 2) *Samfelagslæra*: Grundarlagið undir tí skipan, hitt føroyska samfelagið hvíli á. Lands- og kommunustýri. Hvat dómssvald og lógreglan (ploiti) hava at týða. Yvirliit yvir, hvussu tær ymisku vinnugreinar í landinum hava skipað seg (vinnufeløg). Hvussu fiskivinnan er skipað fíggjarliga. Hvat fiskivinnan hevur at týða fyri landsins fíggjarstöðu.
- 3) *Livlæra*: Næmingurin skal kunna greiða frá tí natúrgrundarlagi, fiski-, hvala- og kópaveiðan hvíli á.
Greiða frá lívikorum hjá hvali, kópi og teinum ymisku fiskaslögum, ið eru marknaðarvøra.
Dentur verður at leggja á, at næmingarnir fáa ans fyri og kunnleika um fiskins evni til at laga seg eftir teinum ymisku viðurkiftum í havinum. Hetta er neyðugt fyri at gera sum mest burtúr.
- 4) *Djóra- og vakstrarlæra*: Av hesi læru verður lært so mikið, sum neyðugt er, til at fara lívið í havinum, hvussu tað endurnýggjast. Stutt yvirliit yvir tey týðningarmestu djórasamfeløg í havinum. Ið bakteriar skal lærast so mikið, sum neyðugt er, fyri at kunna hagreiða og goyma fiskin óspiltan sum longst.
- 5) *Havlæra*: Greiða frá teimum fysisku og kemisku einkennum, ið sjógvurin hevur (hiti, saltmengd og hvussu sjógvurin flytur seg bæði vatnrætt (streymur) og loddrætt. Landgrunnar, tey stóru havdýpini og ryggirnir, ið skilja tey sundur. Dentur verður lagdur á, at næmingarnir skulu fata tað samanheng, ið er ímillum hetta og lívið í sjónum. Greitt verður frá, hvat tær vísindarannsóknirnar hesum viðvíkjandi hava at týða fyri fiskiskapin yvirhøvur.
- 6) *Fiskiskapsfrøði*: Stutt yvirliit yvir tey fiskiför, ið nýtt verða í Atlantshavi. Gjølla verður at greiða frá teimum fiskireiðskapum, ið nýtt verða, har føroyskir fiskimenn royna.
Greitt verður frá søgu fiskiskapsins, hvussu grannalond okkara reka fiskiskap sín, og hvat hann fíggjarliga hevur at týða fyri tey.
Teir ymisku mátar, grannalond okkara hagreiða og goyma fiskin, serstakliga umborð í skipinum.
- 7) *Kemi*: Stutt yvirliit yvir tey týðningarmestu grundevni og samanrenning teirra. Tær kemisku samanrenningar fiskimaðurin hevur brúk fyri í starvi sínum. Hetta skal verða lært í samband við kemiskar royndir.

- 8) *Sjómanns- og fiskireiðskapsarbeiði*: Vanligar knútar og spíssingar. At bóta net og annan fiskireiðskap. Næmingarnir eiga at hava kroppsvenjing (gymnastikk, meðan teir ganga í skúlan.

Grein 10.

Henda lóg kemur í gildi

Samtíðis sum henda lóg kemur í gildi, fer úr gildi 2. kapitul av »Lov om Sønæring af 28. Februar 1916« med senere Ændringer.

VIÐMERKINGAR

Farnasiglingarlóggávan er at kalla eins í Norðanlondum, tí siglingarleiðirnar eru tær somu, og eg haldi tí, at hon fyrri fyrst skal vera, sum hon er. Henda lóggáva stendur fyrri broyting í Norðanlondum, og tað man vera klókast av okkum at steðga við broytingum í hesi læru, til vit síggja, hvønn veg hinir ganga.

Á fleiri fundum okkara hevur verið framhildið, at tá ið uppskotið frá Heinesen, Fuglø og Dahl ynskir fiskiskiparan at ganga 14 mánaðir í skúla, so er tað tí teir halda, at Landstýrið við tingingar við Danir skal kunna fáa hann mettan javnt við mann, ið hevur stýrimannaprógvið danska. Løgið tykist tað mær, at fiskiskiparalæra okkara skal skipast so fyrri, at hon hóskar saman við donsku »Styrmandseksamen«. Vit mugu í hesum føri bert hugsa um, hvat ið hóskar okkara skiparum best. Hitt haldi eg vera vónleya hugsan, tí danska stýrimannaprógvið er mett til 16 mánaða skúlagongd, og man hin lögin, sum nú er í umbúnað, neyvan fara at gera lærutíðina styttri, so illa man fara at gangast at fáa Danir til at góðtaka fiskiskipara, ið bert hevur gingið í skúla í 14 mánaðir, javnt við danskan stýrimann.

Eftir frágreiðingini um tingingarnar við Danir í summar(sjá í gerðabókini bræv til Landstýrið dagfest 30. juni í ár) gongur tað illa, sum er, at fáa danska stýrimannaprógvið, sum tikið er í Føroyum, tó at tað er tað sama, sum tikið verður í Danmörk, at vera löggildugt prógv har.

Viðvíkjandi uppskotinum frá Hans Sundstein, so lærir hin minni skiparin í siglingarfrøði á leið tað sama, sum nú »Den udvidede Fiskeskipperprøve« krevur, og kortini sleppur hann ikki til Grönlands við skipi, ið er størri enn 150 B.R.T. Fyri at kunna fáa skiparaprógvið á fiskiskipi, sum er størri enn 150 B.R.T., skal ein læra tað sama sum skipsførari á skipi av óavmarkaðari stødd um øll höv. Átlanin er, at fáa Danir at taka hetta prógv javnt við danska skipsføraraprógvið.

Bæði hesi uppskot vilja, eftir minari hugsan, gera skiparatrot í Føroyum, og so hava vit flaggskiparaflökjuna aftur enn verri enn nú, tí hitt stóra skiparaprógvið verður hópin tungt at taka fyrri menn, ið ikki eru stívir í matematikkini og tilíki. Um eitt lítið og eitt stórt prógv eru til, og skiparin við hinum minna prógvinum sleppur til Íslands og roynist »rokkipari« og ikki hættar sær undir hitt stóra prógv við vegna matematikk og tilíki, so keypir hann sær »flaggskipara«. Hetta er nakað, sum vit mugu rudda burtur, tí illa ber til, at ein maður ræður og annar hevur ábyrgdina; hetta hevur bert kunnað gingið í Føroyum. Er farnasiglingin og lóggávan um hana nakað tað sama í grannalondum okkara, so er tað óðrvísi við fiskiskapinum og lóggávuna um hann.

Fiskivinnan er so ójavn ríkin í teimum ymsu londunum, og eru tí lógirnar hareftir. Hetta sæst eina best av donsku fiskimannalóggávuni. Teir hava eitt prógv, ið nevnist »Den udvidede Fiskeskipperprøve«, sum vit, vegna okkara Grönlandssigling, hava kroyst teir til at taka upp í lógir sínar, fyrri at vit ikki skuldu vera lógbrótarar. Hetta prógv verður manna millum nevnt »Grönlandsprógvið«, »Langfaraskiparaprógvið« ella »Longdin«, og er hetta prógv mær vitandi ikki

nakra tíð tikið í Danmörk, tó at tað hevur verið í gildi síðan 1927. Hin vegin hevur danska lóggávan eitt prógv, ið nevnist »Kystskipperprøven«, sum ikki verður lisið til í Føroyum. Um onkur, sum ikki hevur staðið »Sætteskipperprøven« fær hetta prógv ið sum avlop, so hevur hann bert bestamannsrætt í Íslandssigling og skipararættindi undir Føroyum við skipi upp í 100 B.R.T.. Hesir menn verða menna millum nevndir »reyðfiskaskiparar«.

Uppskotini míni miða ímóti at fáa flest mögular og best upplærðar skiparar í yrki sínum, sum fáast kunna.

Skúlin kann bert læra næmingarnar at finna um höv og læra teir nakað um havið og tað, harí er — tað er jú haðani teir skulu fáa fongin, síðani læra teir ymiskar fiskiháttar (reiðskapslærna) og opna eygu teirra fyri tí altumráðandi týðningi, sum røkiskapur í øllum fòrum hevur. Men tað, sum er líku nógv vert sum øll læran tilsamans: Tær loyndu fiskigávurnar, iðinskapurin, skynsemi og áráðið, ið ger mannin til »røkiskapar«, kann skúlin ikki læra næmingarnar; tí mugu uppalast so nógvir skiparar sum møguligt, so finnst kann fram til teir rættu menninar, og má tí torfór matematikk ikki fòrða hesum monnum, meðan havlæra og lívlæran í havinum óivað kann vera fiskiskiparanum góður stuðul til gott úrslit.

Norðanlondini hava øll tvey fiskiprógv, eitt lítið fyri teir, ið fiska undir landinum, og eitt størri fyri teir, ið leita longri leið. Eg mæli til eisini her at hava hetta býtið. Fiskiskapur okkara liggur á øðrum bógv, enn t. d. tann danski bigartil hevur hgið, men sipar nógv til norsku fiskivinnuna. Tað er tí vert at geva teirra fiskiskiparalærna og fiskivinnulóggávu í lötuni gætur sum ta, ið hollast man vera okkum at miða okkum eftir. Og eg mæli til at geva okkara fiskiskiparum góðan kunnleika í *fiskiskapslærna* og *reiðskapslærna*, so skjótt sum líkindi verða til tess, tað vil siga, tá ið vit hava fingið nýggjan skúla við nógvari og væl útgjòrdari húsarúmd og hava fingið lærarar okkara gjòrdar kunnigar við hesar lærugreini.

Eg seti tí fram tað uppskot, at til hitt hægri prógv ið, tað rætta fiskiskiparaprógv ið, fyri fyrst verður bert kent í siglingarfróði og øðrum lærugreinum nakað svarandi til langfaraprógv ið nú, men at Landsstýrið við konngerð kann gera eisini fiskiskapslærna o. a. tvungið til hetta prógv, tá ið tíðin er komin til tess, og at hetta verður fyrireikað heinan vegin. Eftir uppskoti mínum skal maður kunna gerast *strandfaraskipari*, *skipari undir Føroyum*, uppá 6 vikur, (tað sama sum Onglendir krevja til stýrimann og Danir til kystskipper) og *fiskiskipari* uppá 7½ mánað, svarandi til tann kunnleika í siglingarfróði sum langfaraskipararnir nú hava.

Hesir hava higartil gingið í skúla 2 vetrar, men er hetta óneyðugt nú vegna hentar álmanakkar og tabellir, sum komnar eru fram tey seinastu árin.

Til siglingarprógvini mæli eg til at hava hesi növn: *strandfaraskipari*, *fiskiskipari*, *stýrimaður* og *skipsførari*, av tí tey hóska bæði við okkara málbrúk nú og við málbrúkið í hinum Norðanlondum.

Maskinlærni viðvíkjandi seti eg einki uppskot fram, tí eg eri ikki nóg kónur til tess, men eg haldi, at tann núgaldandi lóggávan eigur at verða broytt, tí maskinarnar á trolarunum t. d. eru nógv ov stórar til tað prógv ið, sum nú krevst til at passa tær. Viðvíkjandi treytum fyri at kunna taka maskinprógv, haldi eg tað vera umráðandi eisini her at fáa nógvir og góðir menn at kunna velja í, og vil tí mæla til, at monnum, sum eftir at hava siglt sum kyndarar ella smyrjarar fáa hug at gerast maskinmenn og hava evnir til tess, fáa høvi at taka handverkaraprógv ið, um teir ikki hava 3 ára smiðjúlæru.

Fyri at sleppa at kera til maskinmann skal vera kraft, at maðurin hevur handverkaraprógv, og at hann hevur verið til sjós sum kyndari, smyrjari ella hjálparmaður í maskinu, sum størri er enn 100 H.K. í eina vissa tíð.

Viðvíkjandi próvdómarum, so haldi eg, at Landsstýrið setir ein kónan man í siglingarfróði og annan í maskinfróði og hesir velja sær hjálparmenn, sum Landsstýrið góðtekur.

Hetta um pòvdómarar er *átroðkandi*, tí próvtøka skal vera nú til várs, uppgávur skulu gerast og tekur hetta sína tíð.

Eg loyvi mér at senda Landsstýrinum mynd av sjómannaskúlanum í Reykjavík. Henda mynd sigur meira enn nógv orð, hvat dent Íslendingar leggja á sjóvinnu sína. Her læra menn bæði siglingarfrøði, maskinfrøði og matgerð, og kortini hevur skúlin ikki fleiri næmingar enn hjá okkum.

Tórshavn, hin 7. december 1950.

Jens Pauli í Dali.

Álit

frá

nevnd, settari av Føroya landsstýri viðvíkjandi skipan av
hægri skúlum í Føroyum.

Landsstýrið samtykti í december 1948 at seta 3-mannanevnd at gera uppskot um skipan av hægri undirvísing í Føroyum og høð skúlastjórnina velja ein mann. Skúlastjórnin valdi stjóra Edw. Mitens, og landsstýrið valdi skúlastjórarnar Th. Nygaard og Chr. Lützen. Á fundi 16. februar 1949 valdi nevndin Edw. Mitens til formann.

Á hesum fundi varð viðgjørt málið at fáa í lag ein stovn, umfatandi

- a) studentaskúla við millum- og realskúla (har verður spurningur um eina skipan, har skúlin eisini verður millumskúli fyri Tórshavnar kommunu, ella eina skipan, har Tórshavnar kommuna hevur sín serstaka millum- og realskúla),
- b) preliminarskeið,
- c) læraraskúla og
- d) vistardeild.

Umhugsaður varð eisini spurningurin um, hvussu nógvar næmingar skúlin skal hava. Í Havnar realskúla vóru tá c. 150 næmingar, harav 20 av bygd. Spurningurin um næmingatalið í millumskúla- og realdeildum varð goymdur til seinri fund. Viðvíkjandi preliminarskeiðinum varð hildið hóskandi 2 flokkar við í mesta lagi 30 næmingum í hvørjum. Í studentaskúlanum verður roknað við, at 3 árgangir ganga ísenn í tveimum deildum, hvør árgangur 15, ella 45 næmingar tilsamans. Í læraraskúlanum verða næmingar upptiknir annað hvørt ár, og roknað verður við 8 næmingum í hvørjum flokki.

Nevndin var samd um, at hin besta skipanin verður ein stovnur við einum fyristøðumanni. Nevndin hevði ta áskoðan, at neyðturvulig rúm kunna verða bygd á grundstykkinum, sum Havnar realskúli eigur, og at vistardeild eigur at verða glørd, har stórir partur av næmingunum, ið eru heimahoyrandi á bygd, kann fáa innivist.

Samtykt varð at fáa tilvega yvirliit yvir núverandi skipan av hægri undirvísing í Føroyum og upplýsingar úr Danmark, Noregi og Íslandi.

Á nevndarfund 25. mei 1949 varð frágreitt, at upplýsingarnar, sum umboðnar vóru í mars, enn ikki vóru komnar, undantikið úr Íslandi. Samtykt varð at heita á Tórshavnar býráð um ráðsins stöðu til spurningin um kommunalan millumskúla í Tórshavn.

7. september 1949 samtykti nevndin at geva fyribils ummæli til landsstýrið viðvíkjandi neyðturviligum nýbyggingum. Tíðt ummæli varð sent í brævi 21. september 1949, sum verður viðheft sum skjal.

Nevndin hevur fingið tilvega upplýsingar um teir bægru skúlarnar, sum nú eru í Føroyum. Viðvíkjandi galdandi lóggávu fyri Føroyar verður víst til hjáløgdu frágreiðing frá nevndarformanninum.

Í brævi 7. mars 1949 bað nevndarformaðurin ríkisumboðsmannin skriva til undirvísingarráðharran um at fáa upplýsingar um, hvussu hægri undirvísing er skipað í Danmark, Noregi og Íslandi, og um statistiskar upplýsingar um næmingatal og um ráð og vegleiðing. Nevndin hevur fingið hesar upplýsingar og vísir til hjáløgdu frágreiðing frá formanninum um lóggávuna í nevndu londum.

Í Føroyum eru Føroya millum- og realskúli í Tórshavn. Tvøroyrar kommunali realskúli, Vágs kommunali realskúli, Klakksvíkar kommunali millum- og realskúli, Føroya Løgtings studentaskeið við preliminarskeiði og Føroya læraraskúli.

Við millum- og realskúlan í Tórshavn, ið er serstakur stovnur, stýrdur av yvirlærarinum (við lærararáðnum), skúlakommissiónini og skúlastjórnini undir undirvísingarráðnum, og sum hevur serstakan grunn, Føroya skúlagrunn, kann verða tikið millumskúlaprógv og realprógv, meðan við realskúlaruar á Tvøroyri og í Vági kann verða tikið preliminarprógv og við skúlan í Klakksvík millumskúla- og realprógv.

Nevndin hevur biðið skúlarnar um ymsar upplýsingar.

Viðvíkjandi *Føroya millum- og realskúla* er upplýst:

1. Skúlin er stovnaður í 1861.
2. Skúlin hevur 6 skúlastovur, 2 serhøli, eitt til fysikk og djóralæru, og eitt til tekning, sang og hondarbeiði, og eina fimlcikabøll við klædnaskiftirúmi og einari skúlastovu.
3. Skúlin er skipaður eftir reglugerð, dagsett 22. februar 1910, og annars eftir almenskúlalógini av 1903.
- 4.

Skúlaár	Alt næmingatalið	Innanbyggja Dreing.	Gent.	Samantlagt	Utanbyggja Dreing.	Gentur	Samantlagt	Utl.b. í % av næm.
1938/39	125	50	49	99	15	11	26	20,8
1939/40	109	41	44	85	14	10	24	22,0
1940/41	111	45	44	89	14	8	22	19,8
1941/42	98	38	39	77	11	10	21	21,4
1942/43	104	47	37	84	12	8	20	19,2
1943/44	138	60	52	112	15	11	26	18,8
1944/45	139	58	53	111	16	12	28	20,1
1945/46	132	52	52	104	13	15	28	21,3
1946/47	125	53	52	105	11	9	20	16,0
1947/48	145	54	70	124	14	7	21	14,5
1948/49	159	59	73	132	15	12	27	17,0
1949/50	160	65	71	136	12	12	24	15,0

5. a. Skúlin hevur fimm fastar lærarar við fyristøðumanninum. Tað skylduga tímatalið er hjá fyristøðumanninum 22, hjá hinum upp til 36, men verður ásett av 1) at teir helst skulu halda fram ár eftir ár við somu lærugreinum í somu flokkum 2) at skrivligt heimaarbeiði gevur rætt til niðursett tímatal.
- b. Tríggjar tímalærarar, ið hava fullt tímatal, og ein varalærara við nærum fullum tímatali.
6. a. Skúlatíðin er 240 dagar um árið.
- b. Daglig skúlatíð er: 1/3—31/10: kl. 8—14; 1/11—28/2: kl. 9—14,05.

7. Lærugreinir	I.	II.	III.	IV.	R.
Kristni	1	1	1	1	0
Føroyskt	3	3	3	3	3
Danskt	5	4	4	4	4
Engilskt	5	3	3	4	4
Týskt	0	4	4	4	4
Søga	3	2	2	2	2
Landalæra	2	2	2	2	2
Djóra- og plantulæra	2	2	2	2	2
Rokn. & matematikk	4	5	6	7	5
Nátturlæra	1	2	2	3	2
Skriving	1	1	1	0	0
Tekning	2	1	1	DR. 1 G. 0	0
Hondarbeiði (gentur)	2	2	2	2	0
Franskt	0	0	0	0	4
Sangur	2	1	1	0	0
Dr.	3	3	3	3	3
Kroppssvenjing: G.	3	2	2	2	2

8. Lønirnar eru ásettir eftir lí donsku læraralønarlógini, dagsett 12. juli 1946, sum tá varð gjørd galdandi fyri henda skúla (sbr. § 19 í skipan realskúlans). Av teimum føstu lærarum er ein yvirlærari. Tveir tímalærarar fáa aldursviðbót sum vanligir fastir lærarar (eftir umsókn samtykt av Færo Amt í bardagatíðini). Í 1947 og 1948 hava allir lærarar uttan fyristøðumaðurin fingið húsaleiguviðbót útroknað sum munin millum húsaleiguviðbót fyri lærarar aðrastaðni og staðarviðbótina. Í 1949 er samtykt av tinginum at veita lærarunum uttan fyristøðumanninum húsaleiguviðbótina uttan frádrátt.

Umframt hesa lön verða lærararnir løntir fyri undirvísing í læraraskúlanum við kr. 8,07 fyri hvønn lisuan tíma. Fyristøðumaðurin fær umframt tað 100 kr. um mánaðin sum stjóri læraraskúlans.

9. Summir flokkar hava verið dupultir, í ár eru 3 flokkar dupultir, so stalt 8 deildir fält.
10. a. Skúlapeningur verður goldin sambært § 9 í skipan realskúlans (150 kr. árliga fyri Havnarborn og 100 kr. fyri bygðabarn og 10 kr. árliga fyri hita og reinhald).
- b. Skúlin býtir út 12 frípláss, summi heil, summi hálv. Løgtingið lefur 8 frípláss til uttanbúggja næmingar. Harumframt eru 1200

kr. at býta út til studning til uttanbúggja næmingar við helvtini frá statinum og helvtini frá lögtinginum.

11. Roknskapur fyri álmanakkaárið 1938 og 1948 eru viðløgð.

Statsstudningurin til læraralønir er:

1. $\frac{1}{3}$ av grundlønini,
2. $\frac{3}{5}$ av eftirløugevandi viðbót.
3. Øll aldursviðbóttin,
4. $\frac{4}{5}$ av lönjavningarviðbóttini.

ROKNSKAPUR FYRI 1938 FYRI FØROYA SKÚLAGRUNN

Inntøka:

Ognir lann 1. januar 1938: 49310,56.

1. Rentuinntøka	1.775,62
2. Endurgjald av Reerslev kirkjutíggjund	14,33
Statskassans deputat	224,—
Statsstudningur til realskúlan	3.900,—
Statsstudningur til læraralønir	23.408,28
Studningur til uttanbúggja næmingar	1.200,—
Studningur frá jarðabókskassanum til eftirløn	102,—
Studningur frá Tórshavnar kommunu	150,00
Gjöld næminganna: A. Skúlapeningur	16.321,25
B. Reinholdsgjald	720,—
C. Brennigjald	625,—
Læraraskúlin fyri hita, ljós og reinhald	600,—
Leiguinntøkur	1.812,60
Eftirstøður sbr. roknskap 1937	3.303,65
Eftirgjald av hvalaveiðu	653,89
Endurgjald av eftirlønarútreiðslum	576,04

kr. 55.386,66

Útreiðsla:

1. Eftirlønarútreiðslur	1.929,80
2. Læraralønir og varalæraraútreiðslur	37.591,46
3. Studningur til uttanbúggja næmingar	1.125,—
4. Grannskoðan	49,—
5. Porto og lön til kassameistararn	140,—
6. Skattur	1.063,49
7. Trygging	416,—
8. Viðlíkahald og endurnýgging	1.104,21
9. Ljós og brenni	4.042,86
10. Reinhald	2.620,62
11. Undirvísingartilfar	791,35
12. Ávfst av skúlastjórnini	306,75
13. Leiga av skúlastovu	300,—
14. Urtagarður skúlans	70,85
15. Aðrar útreiðslur	324,71
16. Avskrivning	836,75
17. Eftirstøðir	2.571,45
Avlop	102,36

kr. 55.386,66

Oquir tann 1. januar 1948: 38.627,36.

Útreiðsla:

1. Eftirlönarútreiðslur	3.028,60
2. Læraralönir og varalæraraútreiðslur	74.052,29
3. Studningur til uttanbúggja næmingar	1.200,—
4. Grannskoðan	125,—
5. Porto og lön til kassameistarar	330,—
6. Skattur	963,28
7. Trygging	892,—
8. Viðlíkahald og endurnýgging	15.485,80
9. Ljós og brenni	10.921,46
10. Reinhald	9.112,71
11. Undirvísingartilfar	1.143,96
12. Ávíst av skúlastjórnini	366,75
13. Urtagarður skólans	—
14. Aðrar útreiðslur	584,76
15. Eftirstaður	148,75
16. Avskrivning	45,—
	kr. 118.400,36

Upplýsingar viðvíkjandi Tveroyrar kommunala realskúla:

1. Skúlin er stovnaður í 1923.
2. Serstök héli: a) eitt héli til náttúrufræði, náttúrukæna, sang, hond-arbeiði. b) tannlæknastova.
Fimleikahéli við svimjihyli, sløjdrúmi o. t. er í umbúna.
3. Serstakar lógir ella fyriskipanir: kgl. resolution ang. ændring af § 16 i anordn. 16/1-1912 vedrørende *Tverå skoles ferieplan*.
4. Næmingatal árliga 1938 til 1949/50:

	Allur fólka- og realskúlin			Realskúla-deildin			Úr øðrum kommunum		
	dr.	gent.	íalt	dr.	gent.	íalt	dr.	gent.	íalt
1938/39	151	141	292	35	33	68	1		1
1939/40	152	137	289	38	34	72	1		1
1940/41	150	126	276	29	28	57	2		2
1941/42	140	120	260	27	26	53	1		1
1942/43	123	126	249	14	26	40	1	1	2
1943/44	126	112	238	18	22	40	2		2
1944/45	124	128	252	24	26	50	2		2
1945/46	151	128	279	35	29	64	4		4
1946/47	142	119	261	34	28	62	5		5
1947/48	135	96	231	37	25	62	7		7
1948/49	125	103	228	31	24	55	5		5
1949/50	129	102	231	26	27	47	2		2

5. Núverandi læraraskipan: a) fastir lærarar og skyldugt tímatal.
10 lærarar, harav: 1. fyristøðumaður 26 l., 2 yvirlærarar 42 l., 5 aðrir fastir lærarar 42 l., 1 lærarinna í Trongisvági 42 l.
b) *tímalærarar*: 1 tímalærari upp til 42 l.
5 lekt. roknast fyri 6 lekt. í teim 2. elstu realflokkum í teim lærugreinum, ið eksaminerað verður í.
6. Skúlatíð: a) árliga: Skúlaárið 1/4—30/3, summarfrí 15/7—1/9.
Skúladagar árliga 235 dagar.
b) dagliga: Um summarið: kl. 8—14; um veturin: kl. 9—14,15.
7. Lærugreina- og tímabýti um vikuna:

	IV real.	III real.	II real.	I real.	7. fl.	6. fl.	5. fl.	4. fl.	3. fl.	2. fl.	1. fl.
Kristni	—	—	2	2	3	3	3	3	2	1	—
Føroyskt	3	3	4	4	5	5	5	5	—	—	—
Danskt- Svenskt	4	5	4	5	5	5	5	5	12	12	12
Rokn. & Mat.	7	7	7	5	5	5	5	5	5	5	5
Søga	3	2	2	2	2	2	2	2	1	—	—
Landalæra	2	3	2	2	2	2	2	2	1	—	—
Náttúrlæra og óorg. kemi	3	2	2	2	1	1	—	—	—	—	—
Náttúrusøga og org. kemi	2	3	2	2	2	2	2	1	—	—	—
Enskt	5	4	4	5	2	2	2	—	—	—	—
Týskt	4	5	5	4	—	—	—	—	—	—	—
Tekning	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—
Skriving	—	—	1	1	1	1	2	2	—	—	—
Áskoðan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Sangur	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—
Hondarbeiði	2	2	2	2	4	4	4	3	—	—	—
Líkamsvenj.	3	3	3	3	3	3	3	2	—	—	—

8. Læraralønir: pr. 1/4 1949, grundlønir: Fyrstøðumaður 5.700 kr.
Yvirlærarar 4.500 kr., aðrir fastir lærarar 3.300 kr.
Lærarinna í Trongisvági 3.120 kr., ímalærarin $\frac{9}{10}$
av 3.300 kr.

9. Tal av flokkum við skúlan: 4 realflokkar, 7 fólaskúlalokkar,
3 fl. í grundskúla í Trongisvági.

10. Skúlapeningar: Eingin.
Frípláss Eingi.

Upplýsingar viðvíkjandi Vágs kommunala realskúla:

1. Stovnaður 1. apríl 1928,
2. Eingi serhøli,
3. Bert vanligar fyriskipanir.

4.	Næmingatal:	Úr Vágs kommunu		Úr øðrum kommunum		Tilsamans
		dreingir	gentur	dreingir	gentur	
	1938/39	24	15	5	2	46
	1939/40	23	20	5	1	49
	1940/41	23	15	6	1	45
	1941/42	24	25	7	1	57
	1942/43	20	24	10	4	58
	1943/44	16	31	8	8	63
	1944/45	13	26	8	7	54
	1945/46	22	25	9	3	59
	1946/47	28	28	4	5	65
	1947/48	28	27	7	7	69
	1948/49	29	26	8	7	70
	1949/50	31	31	10	7	79

714

5. a. Í realskúlanum undirvísa 4 lærarar. Teir hava eisini tímar í fólkskúlanum. Ein realflokkur gengur seinrapartin, tí øv fáar skúlastovur eru. Í realskúlanum í 3. og 4. realflokki verða frítímar roknaðir eftir danska rundskrivinum um frítímar.
- b. Eingin tímalærari er ein.
6. a. 235 skúladagar.
- b. Skúlatíð: Um summarið frá kl. 8 til kl. 14 og um veturin frá kl. 9 til kl. 14,15.
7. Tímaskipan — lektiðir á 40—43 min.

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
Kristni	2	2	-	-
Føroyskt	4	4	3	3
Danskt	6	5	6	5
Eingilskt	5	5	5	5
Týskt	4	5	5	5
Søga	2	2	3	3
Landalæra	2	3	2	3
Náttúrusøga	2	2	3	3
Fysikk	2	2	3	3
Rokning	4	4	4	4
Aritmetikk	2	2	2	3
Geometri	2	2	2	2
Skrijving	1	-	-	-
Sangur	1	1	-	-
Kroppsvenjing	2	2	2	2
Hondarbeiði	2	2	2	2
	41	41	42	41

8. Læraralønir eftir lønarlóg 12. apríl 1949 §§ 3 og 5.
9. 4 realflokkar — dimittera til preliminarprógv.
10. Eingir skúlapengar.

Upplýsingar um Klakksvíkar kommunala millum- og realskúla.

1. Aftaná summarfrítíðina 1935 var byrjað við einum II. millumskúla-flokki (18 næmingar) og einum I. millumskúla-flokki (27 næmingar).
2. Einkí serhæli uttan stovu til fysikk og náttúrusøgu.
3. Undirvísingin er skipað eftir lóg av 24/4 1903; undirvísingin í føroyskum eftir kunngerð av 22/2 1910 fyri Færøernes Mellem- og Realskole.
4. Næmingatalið árliga:

Skúlaár	Alt næmingatalið	Innanbýggja		Samanlagt	Utanbýggja		Samanlagt
		Dr.	Gent.		Dr.	Gent.	
1938/39	81	26	49	75	5	1	6
1939/40	72	34	30	64	5	3	8
1940/41	63	24	31	55	4	4	8
1941/42	62	26	27	53	4	5	9
1942/43	62	26	27	53	5	4	9
1943/44	73	38	26	64	6	3	9
1944/45	79	44	29	73	4	2	6
1945/46	76	34	37	71	3	2	5
1946/47	82	40	36	76	3	3	6
1947/48	87	44	39	83	2	2	4
1948/49	82	43	35	78	2	2	4
1949/50	87	45	39	84	0	3	3

5. Tað eru 4 lærarar, ið bert undirvísa her, hvør sínar 36 tímar um vikuna, meðan 5 lærarar frá kommunuskúlanum hjálpa til.
6. Skúlatíð: Frá 18. august til 1. juli, 6 tímar á 45 minuttir dagliga alt árið.
7. Lærugreinar: Tímabýti um vikuna:

	I.	II.	III.	IV.	R.
Føroyskt	3	3	3	3	3
Danskt	5	4	4	4	5
Enskt	5	3	3	3	5
Søga	3	2	2	2	2
Landalæra	2	2	2	2	2
Fysikk	2	2	2	2	2
Náttúrusøga	2	2	2	2	2
Rokn. & mat.	4	5	6	7	5
Kristni	2	2	2	1	1
Tekning	2	1	1	1	-
Skriving	1	1	-	-	-
Sangur	1	1	-	-	-
Hondarheiði	2	2	2	2	-
Kroppsvenj.	2	2	3	3	3
Týskt	-	4	4	4	4

8. Lønirnar eftir nýggju lønarlógini.
9. Tal av flokkum: Tilsamans 5 flokkar.
10. Næmingarnir lata ongan skúlapening.

Studenta- og preliminerskeið Føroya Løgtings:

- 1—2. Studenta- og preliminerskeiðið varð stovnað av lögtinginum 1. september 1937 og hevði til húsa tey fyrstu árin í realskúlanum í Havn. Á nýggjárinum 1945 varð skúlin fluttur út í ley so-kallaðu V. B. V. húsin á Skansavegnum, ið vórðu leigað frá Havnar býráð. Við byrjanina av skúlaárinum 1949—50 varð tað nýggja laboratoríð til fysikk og kemi, ið lögtingið hevur latið bygt, tikið í brúk. Hetta er einasta serhøli, og yvirhøvur einasta høli, ið skúlin sjálvur eigur. Einn stova í V. B. V. verður nýtt til náttúrufrøði (zoologi, botanikk, geografi, fysiologi, biologi); men av tí at skúlin enn eigur ógviliga lítið tilfar til hesa undirvísing, verða realskúlans søvn enn fyri ein part nýtt.
3. Skúlin arbeiðir eftir somu lógum og fyriskipanum, sum galda fyri studentaskúlar í Danmark. Tó er serstøk fyriskipan fyri føroyskum, og krøvini í donskum eru eitt sindur minkað fyri at gera pláss fyri føroyskum. Henda fyriskipan kom sum: Anordning af 25. mai 1939 om tillæg til anordning af 20. april 1926 om studentereksamen for privatister.
Eftir hesi fyriskipan dimitteraði studentaskúlin fyrstu ferð í 1939. Ímeðan var nýggj fyriskipan komin fyri studenta-próvtøku við: Anordning af 10. mars 1938, eftir hvørjari dimitterast skuldi í 1940. Men áðrenn fingið var upp í lag uppískoyti til hesa skipan viðvíkjandi føroyskum og donskum, varð sambandið við Danmark slitið vegna bardagan; hildið varð so fram at lesa og dimittera eftir tí nýggju skipanini og eftir uppískoytinum til tað gomlu skipanina, hóast hon bert galt fyri árið 1939, og enn er einki uppískoyti komið til tað nýggju skipanina.
4. Tað árliga næmingatalið, síðan skúlin var stovnaður í 1937 og til nú, hvussu nógvir dreingir og hvussu nógvur gentur, hvussu nógv av bygd og hvussu nógv úr Havn, verður sýnt á niðanfyri standandi talvu.

	Samlet næm- ningstal	dr.	gent.	Næmning- stal å stud sk.	dr.	gent.	Næmning- av bygd	dr.	gent.	Næmning- år Havn	dr.	gent.
1937	18	14	4	14	10	4	6	4	2	8	6	2
1938	28	19	9	13	10	3	6	5	1	7	5	2
1939	37	23	14	13	12	1	9	9	0	4	3	1
1940	46	29	17	25	20	5	17	16	1	8	4	4
1941	49	34	15	34	28	6	20	19	1	14	9	5
1942	48	36	12	28	23	5	15	14	1	13	9	4
1943	61	41	20	25	19	6	15	11	4	10	8	2
1944	64	39	25	32	22	10	18	14	4	14	8	6
1945	66	44	22	34	25	9	16	13	3	18	12	6
1946	61	38	23	27	17	10	14	11	3	13	6	7
1947	75	51	24	36	27	9	17	16	1	19	11	8
1948	85	63	22	38	26	12	21	16	5	17	10	7
1949	75	52	23	25	15	10	17	11	6	8	4	4
Sammen- lagt	713	483	230	344	254	90	191	159	32	153	95	58
Medaltal	$54^{11/18}$	$37^{2/13}$	$17^{9/13}$	$26^{6/13}$	$19^{2/13}$	$6^{12/13}$	$14^{9/13}$	$12^{2/13}$	$2^{6/13}$	$11^{10/13}$	$7^{4/13}$	$4^{8/13}$

	Næmninga- tal å prelimin.sk.			Næmninger av bygd			Næmninger år Havn		
		dr.	gent.		dr.	gent.		dr.	gent.
1937	4	4	0	3	3	0	1	1	0
1938	15	9	6	12	8	4	3	1	2
1939	24	11	13	17	11	6	7	0	7
1940	21	9	12	13	8	5	8	1	7
1941	15	6	9	10	5	5	5	1	4
1942	20	13	7	13	9	4	7	4	3
1943	36	22	14	26	16	10	10	6	4
1944	32	17	15	22	13	9	10	4	6
1945	32	19	13	23	15	8	9	4	5
1946	34	21	13	22	11	11	12	10	2
1947	39	24	15	28	16	12	11	8	3
1948	47	37	10	30	25	5	17	12	5
1949	50	37	13	34	26	8	16	11	5
Sammen- lagt	369	229	140	253	166	87	116	63	53
Medaltal	$28^{4/13}$	$17^{8/13}$	$10^{10/13}$	$19^{8/13}$	$12^{10/13}$	$6^{9/13}$	$8^{12/13}$	$4^{11/13}$	$4^{1/13}$

Talva, ið sýnir, hvussu nógv ið hava tikið studentaprógv, og hvussu nógv hava tikið preliminarprógv, hvussu nógv av teimum vóru av bygd og hvussu nógv úr Havn, og endiliga hvussu nógv vóru dreingir og hvussu nógv vóru gentur.

Ár	Studentaprógv						Preliminærprógv					
	falt	dr.	gent.	falt	dr.	gent.	falt	dr.	gent.	falt	dr.	gent.
	Av bygd			Úr Havn			Av bygd			Úr Havn		
	falt	dr.	gent.	falt	dr.	gent.	falt	dr.	gent.	falt	dr.	gent.
1939	7	4	3	4	1	2	4	4	0	1	0	0
1940	3	3	0	1	2	0	10	5	5	1	0	1
1941	5	4	1	3	1	1	10	5	3	3	0	3
1942	12	10	2	9	1	2	7	4	3	1	0	1
1943	11	9	2	4	5	2	4	1	3	2	0	2
1944	9	8	1	5	3	1	12	11	1	3	3	0
1945	11	8	3	7	3	1	13	6	9	4	2	2
1946	13	10	3	6	5	2	10	6	4	4	1	3
1947	8	4	4	4	1	1	12	6	6	4	2	0
1948	6	5	1	2	3	1	16	10	6	2	2	1
1949	19	12	7	9	4	6	12	7	5	3	2	1
falt:	104	77	27	54	29	21	110	65	45	82	28	14
Medaltal	$95\frac{1}{11}$	7	$25\frac{2}{11}$	$410\frac{1}{11}$	$46\frac{1}{11}$	$130\frac{1}{11}$	10	$510\frac{1}{11}$	$41\frac{1}{11}$	$7\frac{10}{11}$	$29\frac{1}{11}$	$13\frac{1}{11}$

Hin fyrri talvan sýnir, at næmingatalið stórt sæð hevur verið vaksandi, um eitt lítið afturstig hevur verið okkuri árið. Tað størsta afturstigið, frá 85 næmingum síðsta skúlaár til 75 í

ár, skyldast ivaleyst teimum út av lagi ringu húsaviðurskiptunum í Havn. Helst orsakað av hesum eru minst 10 næmingar í ár farnir á danskar studentaskúlar, og ikki er tað sørt, at onkur eisini er farið á preliminarskeið í Danmark. Mest er tó næmingatalið á preliminarskeiðinum vaksið, meðan tað á studentaskeiðinum mestsum hevur staðið við tey seinna árin.

Meðalnæmingatalið fyri øll árin og fyri allan skúlan liggur um 55 (c. 37 dr. og c. 18 gent.):

av bygd c. 35 (c. 25 dr. og c. 10 gent.); úr Havn c. 20 (c. 12 dr. og c. 8 gent.).

Meðaltal á studentaskeiðinum: c. 27 (c. 20 dr. og c. 7 gent.); av bygd c. 15 (c. 12 dr. og c. 3 gent.); úr Havn c. 12 (c. 7 dr. og c. 5 gent.).

Meðaltal á preliminarskeiðinum: c. 29 (c. 18 dr. og c. 11 gent.); av bygd c. 20 (c. 13 dr. og c. 7 gent.); úr Havn c. 9 (c. 5 dr. og c. 4 gent.).

Men hesi meðaltöl eru lítið eftirfarandi, tá ið ætlast skal um, hvørjum næmingatølum roknast kann við í framtíðini, av tí at talið alla tíðina hevur verið vaksandi. Taka vit bert tey trý seinastu árin, verður meðaltalið í alt upp ímóti 80 og av bygdanæmingum um 50, og ivaleyst mundu hesi tölur verið væl hægri, um tað ikki var so trupult hjá bygdanæmingum at fáa innivist í Havn, og um tað ikki var so dýrt.

5. Læraraskipan: Tað eru nú 6 fastir lærarar við studentaskúlan og eingin tímalærari. Teirra skylduga tímatel er 27 tímar um vikuna, tó hevur fyristøðumaðurin niðurstøtt tímatel, í løtuni 23 tímar um vikuna.

6. Skúlatíðin: Tann árliga skúlatíðin er frá 18. august til 30. juni. Feriur eru: heystferia 3 dagar, jólaferia 14 dagar, páskaferia 7 dagar, hvítusunnuferia 4 dagar, og harumframt einukultir aðrir frídagar og ein frídagur í hvørjum mánaða, hvar eingin annar frídagur er. Skúladagarnir verða sostatt árliga um 240 í tali. Tann dagliga skúlatíðin er frá kl. 8 á morgni til kl. 14^{1/2} seinrapartin, bæði summar og vetur. Ein steðgur er uppá 50 minuttir frá kl. 10⁰⁰ til 11⁰⁰. Um leygardagar verður bert lisið 4 tímar uttan steðg frá 8—12. Tann samlaða skúlatíðin er soleiðis 34 tímar um vikuna. Allir undirvísingartímar eru uppá 50 minuttir, og millum tímunar er ein steðgur uppá 10 minuttir.

- 7—9. Studentaskúlin er skipaður sum eitt 2-ára studentaskeið, og eitt 2-ára preliminarskeið. Studentaskeiðið hevur tvær deildir, nýmásliga og matematiska. Talið av flokkum verður soleiðis 6. Tó verða næmingarnir á teimum báðum studentadeildunum undirvístir saman í o. u. helvtini av tímunum.

Fyri at verða upptikin á preliminarskeiðið krevst, at næmingurin hevur fyllt 14 ár. Upptøkuroynd er eingin. Fyri at verða upptikin á studentaskeiðið krevst, at næmingurin hevur annaðhvørt preliminar- ella realprógv, ella at hann kann prógva, at hann hevur kunnleika, ið svarar til hesi prógv.

*Yvirlit yvir lærugreinir og teirra tímatíð um vikuna
í teimum ymisku deildunum.*

	II. G.			I. G.			II. pr.	I. pr.	Íalt
	ným.	félags	mat.	ným.	félags	mat.			
Føroyskt		2			2		3	3	10
Danskt		5			5		4	4	18
Engilskt	5			5		2	5	4	21
Týskt	4			4		2	4	4	18
Franskt		4			4				8
Latín	5			4					9
Søga		5			3		3	3	14
Fornaldarfr.		1			1				2
Matematikk			6	3		6	5	5	25
Rokning							2	3	5
Fysikk			4			3	3	3	13
Kemi			4			3			7
Náttúrusøga		3		3		3	3	3	15
Landalæra							2	2	4
	14	20	14	19	15	19	34	34	169

Tað samlaða tímatíðið í øllum skúlanum er 169 tímar um vikuna. Tað skylduga tímatíðið hjá øllum lærarunum er 158 tímar um vikuna. Tað vera soleiðis 11 yvirtímar um vikuna, og her afturat koma nakrir yvirtímar fyri heimaarbeiði.

10. Skúlapeningurin er 20 kr. um mánaðan ella 200 kr. um árið; fyri juni og juli verður einki galdið.

Løgtingið plagar at lata studning til bygðanæmingar, ið treingja til tað — frá 100 kr. til 300 kr. um árið til hvønn.

8—11. Læraralønir og roknskapur.

Læraralønir sambært lögtingslóg um lön tænastumanna landsins:

a) Fyrstøðumaður, grundløn 9.000 kr. árliga,	
í lönuni við øllum viðbótum árliga	14.778,00 kr.
b) 2 lektorar, grundløn 5.700 kr. árliga, í lönuni	
við øllum viðbótum árliga annar:	11.748,00 —
hin:	11.748,00 —
3 adjunktar, grundløn 3.780 kr. árliga, í lönuni	
við øllum viðbótum: ein:	9.216,00 —
ein:	9.216,00 —
ein:	8.452,08 —
Íalt:	64.458,08 kr.
Herafturat kemur gjald fyri yvirtímar	10.763,28 —
Tilsamans:	75.221,36

Útreiðslur við studentaskeiðið 1939 voru:

Læraralønir	20.300,00 kr.
Leiga o. a.	1.569,58 —
	21.869,58 kr.
Inntøkur: Næmingagjald	6.070,00 —
	<u>15.799,58 kr.</u>

Árið 1948.

Læraralønir	73.585,66 kr.
Aðrar útreiðslur	3.566,46 —
	77.152,12 kr.
Næmingagjald	15.140,00 —
	<u>62.012,12 kr.</u>

Næmingatal í læraraskúlanum.

Skúlaár	Menn	Kvinnur	Samantlagt
1938/39	12	3	15
1939/40	11	3	14
1940/41	12	2	14
1941/42	12	2	14
1942/43	10	2	12
1943/44	8	1	9
1944/45	11	0	11
1945/46	12	0	12
1946/47	7	2	9
1947/48	6	2	8
1948/49	8	2	10
1949/50	10	3	13

1 flokkur

2 flokkar

Í tíðarskeiðinum 1942—46 var 1 næmingur úr Tórshavn, annars voru øll úttanbúggja.

Útreiðslurnar til rakstur av læraraskúlanum voru fyrri fíggjarárið 1949/50 kr. 30.884,22. Harav varð goldið úr ríkiskassanum kr. 27.884,22 og 3000 kr. úr landakassanum.

Ríkisumboðsmaðurin sendi 21. januar í ár nevndini bræv frá undirvísingarráðharradeildini d. 17. december 1949 við ymsum skjølum. Brævið og skjøl eru soljóðandi:

Ved påtegning af 25. marts d. å. (j. nr. F. 341/49₂) har statsministeriet udbedt sig en udtalelse fra nærværende ministerium i anledning af, at det færøske landsstyre har anmodet om at få tilsendt nogle eksemplarer af de i det øvrige Danmark gældende bestemmelser for den højere skoleundervisning, samt dels har udbedt sig oplysning

om, hvor mange elever der i det øvrige Danmark gennemsnitlig pr. 1000 indbyggere deltager i de forskellige former for skoleundervisning, dels har udbedt sig vejledning fra undervisningsministeriet med hensyn til spørgsmålet om den bedste ordning af den højere undervisning på Færøerne.

I denne anledning skal man hoslagt til videre foranstaltning oversende afskrifter med bilag af de fra undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne, statskonsulenten i sager vedrørende folkeskolen og seminarierne samt fra statistisk departement i sagens anledning indhentede erklæringer tilligemed de for den højere undervisning gældende love, anordninger og bekendtgørelser.

P. M. V.

(sign.) R. Paludan-Müller.

Statsministeriet.

Undervisningsinspektøren
for gymnasieskolerne.

6. maj 1949.

Til
undervisningsministeriet.

I anledning af ministeriets skrivelse af 2. d. m. (j. nr. 166/1947) vedrørende en henvendelse fra Færøernes landsstyre, som har bedt om forskellige oplysninger om undervisningen i Danmark, samt om, hvorledes den højere undervisning i et område som Færøerne bedst tænkes ordnet, skal jeg herved udtale følgende:

I årene før krigen blev det overvejet at bygge et fælles statsseminarium og statsgymnasium i Thorshavn, og der blev udarbejdet et forslag til lov herom, men loven blev aldrig vedtaget, idet krigen kom imellem. Jeg vedlægger et eksemplar af det pågældende lovforslag.

Med hensyn til den fremtidige ordning af den højere undervisning på Færøerne kan jeg efter øernes indbyggerantal ikke tænke mig andet end, at der højst kan blive tale om een gymnasieskole, som kunne bygges over den mellem- og realskole, der i forvejen er i Thorshavn. Derudover kunne der bygges mellem- og realskoler i bygderne samt oprettes præliminærkursus i analogi med folkeskolelovens § 2 forskellige steder i bygder og rimeligvis også i Thorshavn. Evt. kunne man så også i forbindelse med gymnasiet drive et 2-årigt studenterkursus beregnet på de elever, som har taget præliminæreksamen.

Med hensyn til de ønskede oplysninger om den højere undervisning i Danmark skal jeg foreslå, at man tilstiller landsstyrelsen nogle eksemplarer af alment skoleloven samt anordning af 9/3—1935 og bekendtgørelse af 13/3—1935 angående undervisningen i gymnasiet samt anordning af 26/5—1904 i mellemskolen.

Endelig skal jeg med hensyn til elevantalet i de danske mellem- og realskoler og præliminærkursus og gymnasieskoler henvise til statistisk årbog 1948, hvoraf det fremgår, at der i eksamensklasser ialt i hele landet pr. 1. januar 1947 fandtes 73437 elever, hvoraf 48121 i mellemskoleklasser, 7348 i realklasser og 7968 i gymnasieklasser.

(sign.) Højbjerg Christensen.

Undervisningsinspektøren
for mellem- og realskolerne.

København, den 14. september 1949.

Til
undervisningsministeriet.

I anledning af den fra ministeriet tilstillede sag, jr. nr. 166-47, 8646, angående den fremtidige ordning af den højere undervisning på Færøerne, skal jeg udtale:

Idet der vel må gås ud fra, at der også fremtidigt vil blive opretholdt skoler med eksamensafdeling på de steder, hvor sådanne skoler nu er etableret, og at der eventuelt kan blive tale om oprettelse af eksamensafdelinger på andre skoler, anbefaler jeg, at disse eksamensafdelinger overalt bliver af samme art, nemlig i overensstemmelse med lov af 24.-4. 1903 om højere almenskoler.

Det vil sige, at skolerne i Tverå og Våg vil være at ændre i den angivne retning, idet disse skoler hidtil har forberedt til præliminæreksamen, oprindelig efter kgl. anordning af 1.-3. 1895, senere efter anordning af 5. juli 1944 og den dertil knyttede bekendtgørelse af 29.-9. 1944.

Når jeg anbefaler, at man går denne vej og ikke den modsatte fra mellem- og realskolen til præliminærskolen, er det, fordi det, såfremt man engang vil oprette en fuldstændig højere almen-skole, der fører sine elever ad skolevejen (ikke kursusvejen) op til studentereksamen, vil forekomme naturligt, at ihvertfald flinke elever går over mellem-skoleeksamen til gymnasiet og derved sparer 1 år, idet mellem-skoleeksamen, der normalt består i 15-års alderen, giver adgang til gymnasiet, medens den afsluttende eksamen ved præliminærskolen normalt består i 16-års alderen.

Når jeg anbefaler, at samtlige eksamensskoler på Færøerne indrettes på samme måde, er det desuden, fordi det sikkert må tillægges stor betydning, at en eventuel flytning af en elev fra en skole til en anden gøres så let som muligt, og det kan ske ved, at skolernes struktur overalt er den samme.

Tillige anbefaler jeg, at skoleåret for samtlige eksamensskoler falder sammen, og at det for dem alle kommer til at gå fra 1. august til 31. juli.

I øjeblikket er det således, at skolen (og kursus) i Thorshavn og skolen i Klaksvig har afslutning i maj-juni, medens skolerne i Tverå og Våg afslutter skoleåret med eksamen i februar-marts.

Jeg ved ikke, i hvilket omfang hensynet til erhvervslivet på Færøerne måtte gøre det ønskeligt, at børnene er færdige med deres eksamen allerede i det tidlige forår, inden 1. april; men ellers forekommer det mig at være det eneste naturlige i et lille folkesamfund som det færøske, at alle, der skal tage en afsluttende eksamen, aflægger denne prøve samtidigt og kommer til at stå overfor de samme opgaver, enten de bor i Thorshavn eller i Tverå. Iøvrigt mener jeg, at maj-juni er langt bedre måneder at afholde eksaminer i end februar-marts; men dette er et problem, som også hernede skiller vaudene, og som det efter erfaringerne hervedefra er meget vanskeligt at tilvejebringe enighed om.

Jeg gør dog opmærksom på, at der i de senere år hervede har været en tydelig tendens hos skolerne til at gå over til afslutning før sommerferien, således at antallet af realskoler, der afholder sommer-

eksamen, nu er omtrent det dobbelte af antallet af realskoler, der holder eksamen i februar-marts, medens for blot få år siden det omvendte var tilfældet. Jeg kan tilføje, at alle gymnasieskoler hernede har skoleår fra 1.-8. til 31.-7.

Jeg ønsker endelig at pege på en omstændighed, der vel ikke er af afgørende betydning, men som ikke helt bør lades ude af betragtning.

Jeg går ud fra, at man på Færøerne vil anse det for i høj grad ønskeligt, at der opnås den størst mulige sikkerhed for, at de forskellige eksaminer: Mellem-skoleeksamen, realeksamen og studentereksamen har den samme værdi, enten de bestås på Færøerne eller i det øvrige Danmark. Dette kan opnås dels ved, at de skriftlige opgaver i alle fag er de samme, men tillige ved, at de respektive eksaminer er genstand for den samme bedømmelse. Forudsætningen for den absolutte ligestilling må være en ordning, der i alt væsentligt svarer til den, der nu består ved skolerne i det øvrige Danmark; men skal censorer rejse hernede fra til Færøerne og omvendt, må det ske på en tid af året, hvor rejseforholdene er de gunstigst mulige, og det vil sige, at eksamen må være henlagt til de egentlige sommermåneder, altså maj og juni.

Den størst mulige gensidighed med hensyn til eksaminerne bør tilstræbes, således at ikke alene lærere hernede fra bliver censorer på Færøerne, men også færøske lærere bør kunne beskikkes som censorer i det øvrige Danmark.

Der er et meget vigtigt punkt, på hvilket en nyordning af skolerne på Færøerne kan møde vanskeligheder i den kommende tid, da man antagelig må regne med, at kun et fåtal af lærere fra det øvrige Danmark og med dansk uddannelse vil søge til de færøske skoler, således som det tidligere har været tilfældet. Uddannelsen på seminariet i Thorshavn er, så vidt jeg forstår, kun beregnet på den almindelige folkeskole på øerne, og kvalificerer i ingen henseende til den undervisning, der kræves givet ved en mellem- og realskole efter den danske skoles mønster.

For at skaffe den fornødne fuldt kvalificerede lærerkraft vil det være nødvendigt dels at foretage sådanne ændringer i det færøske seminariums arbejdsplan, at undervisningen ikke alene kan tilfredsstille de krav, der stilles til den almindelige folkeskole på øerne, men også de krav, som eksamensskolen stiller, og dels at søge det færøske lærerkorps suppleret med lærere og lærerinder fra det øvrige Danmark eller færøsk seminarieuddannelse med dansk læreruddannelse i det omfang, som det må skønnes påkrævet, ikke mindst under hensyntagen til, at der i et passende omfang skal kunne gives fuldt tilfredsstillende undervisning i faget dansk.

I denne forbindelse vil jeg gerne pege på, hvor nødvendigt det vil være, såfremt man ønsker at få den bedst muligt kvalificerede lærerkraft hernedefra, at sikre disse lærere en mulighed for efter et passende åremål, og hvis de ønsker det, at kunne vende tilbage til det øvrige Danmark, og der opnå en lærerstilling, der svarer til den, de fratræder på Færøerne. I denne henseende vil det være rimeligt at henvise til de for juridiske på Færøerne ansatte embedsmænd gældende forhold.

Til slut tillader jeg mig at pege på et forhold, som flere gange tidligere har været drøftet, nemlig opførelsen af en kostskolebygning i Thorshavn. Jeg behøver næppe at gå nærmere ind på dette, da det er mit indtryk, at planen har samlet en meget betydelig interesse på

ørerne; jeg kan kun ubetale den på det bedste som en mulighed for at skaffe hørn og unge mennesker fra de mindre bygder en uddannelse, som deres evner berettiger dem til, men som andre forhold, derunder også økonomiske forhold, gør det vanskeligt for dem at opnå. Kostskolen bør være så stor, at den kan give plads til alle kvalificerede elever, som ikke er bosat i Thorshavn selv, og som ikke andre steder kan opnå den ønskede realskole- eller gymnasiuddannelse.

Det vil formentlig være hensigtsmæssigt i hvert fald indtil videre at lade Lagtingets præliminærkursus bestå for at kunne give unge, der ikke har gennemgået en af de bestående realskoler, en chance for at få adgang til studenterkursuset og adgang til at blive indstillet til studentereksamen med begrænset pensum. Det vil være det naturlige fortsat for dette kursus at bevare almindelig forberedelseseksamen som formentlig bedst egnet til formålet.

(sign.) Bjørnebo.

(sign.) Hans J. Hansen.

Statistisk Departement

København K., d. 16. maj 1949.

I besvarelse af det ærede ministeriums skrivelse af 2. ds. fremsender departementet nedenstående oplysninger vedrørende eksamensskolerne i Danmark den 1. januar 1948.

	Antal elever				
	Statens skoler	Komm. skoler	Private skoler	Ialt	pr. 1000 indb.
Gymnasieskoler	13053	8117	4857	26027	6
Mell.- og realskoler		31807	18807	50172	12
Realskoler		2692	4800	7522	2
Tilsammen	13052	42616	28052	83721	20
nemlig i underklasser			8366	8366	2
Mellemklasser	7483	36460	16430	60373	14
Realklasser	897	4050	2339	7286	2
Gymnasieklasser	4673	2106	917	7696	2

Det bemærkes, at samtlige statsskoler er gymnasieskoler, og at disse skoler ingen underklasser har, samt at de kommunale skolars underklasser ikke medtages i opgørelsen af eksamensskolen, som således kun omfatter underklasserne i privatskolerne. Det skal endvidere tilføjes, at i realskoler efter den ældre ordning er til mellemklasser henregnet øverste underklasse og 1.—3. realklasse, og til realklassen er henregnet 4. realklasse, i skoler med pigeskele-ordning henholdsvis 6.—9. og 10.—11. pige klasse.

Man vedlægger et eksemplar af statistiske efterretninger med yderligere oplysninger vedrørende eksamensskolerne ved udgangen af 1947 (= 1. januar 1948).

For de private kursers vedkommende kan meddeles følgende oversigt over antallet af beståede eksamiuer i løbet af året 1947:

Studentereksamen	512
Mellemskoleeksamen	261
Realeksamen	232
Alm. forberedelseseksamen ...	564

(sign.) Cohn,

/(sign.) Skade.

Til

Undervisningsministeriet.

Næmningatalið á danskum seminarium i 1948/49 var á 4 ára-línjuni 2414 og á 2½ áralínjuni 476.

Í 1947 vóru í Danmark av hægri skúlum 35 ríkisskúlar, 224 kommunalir og 123 privatir, tilsamans 382 skúlar. Harav vóru 35 stats-gymnasiir, 22 kommunal og 10 privat, tilsamans 67 gymnasiiir, 173 kommunalir og 88 privatir, tilsamans 261 millum- og realskúlar og 29 kommunalir og 25 privatir, tilsamans 54 realskúlar, har tikið var pre-liminerprógv.

Miðalnæmningatalið á próvskúlum í Føroyum fyri 1938/39 til 1949/50 var:

Millum- og realskúlin í Tórshavn	129
Tvøroyrar realskúli	56
Vágs realskúli	60
Klakksvíkar millum- og realskúli	75
	320
Løgtingssins preliminariskeið	29
	349
Løgtingsins studentaskeið	27
Læraraskúlin	12

1. januar 1948 gingu í Danmark pr. 1.000 íbúgvarar:

Í millumskúlaflokkum	14
Í realflokkum	2
Í studentaskúlum	2

Um eins nógv børn og ungfólk í Føroyum skulu ganga í hægri almenskúlar sum í hinum Norðanlondum, vil talið, tá roknað verður við 15 pr. 1000 íbúgvarar at ganga í millum- og realskúla, verða um 450 í Suduroy og Norðuroyuni ganga

190

Í Føroya millum- og realskúla ganga 160.

Nevndin vendi sær í brævi, dagselt 5. juli 1949, til Tórshavnar býráð við fyrispurningi, um Tórshavnar kommunu ættar at stovna millumskúla. Nevndin hevur enn ikki fingið svar, men eftir tí, sum liggur fyri, kann verða roknað við, at Tórshavn fær kommunalan millumskúla nakað um somu tíð, sum landsins hægri almenskúli verður settur á stovn. Hóskandi verður tá at rokna fyri landsins nýggja skúla við upp til 150 næmingum í millumskúladeildini í 4 millumskúlaflokkum og 1 realflokki. Av røttum skuldi talið verið um 200, men í lötuni eru ikki meiri enn um 25 børn av bygd í Føroya millum- og realskúla. Sjálvt um talið vil vaks, tá kostskúli kemur, og sjálvt um nøkur børn úr Tórshavn eisini verða upptikin, tó at Tórshavnar kommunu fær egnan realskúla, man tað vera hóskandi at rokna við upp til 150 næmingum. Hartil kemur so preliminarskeið við upp til 60 næmingum.

Rokna vit við 2 næmingum pr. 1000 íbúgvavarar at ganga á studentaskúlar, vil tað siga, at 60 føroyingar skuldu árliga gingið á tilíkar skúlar. Nakrir lesa á skúlum í Danmark. Tá vit fáa kostskúla, vil talið á teim, ið lesa í Føroyum, óivað bækkja. Í lötuni eru tað um 25. Roknað verður tí við um 45. Í læraraskúlanum verður roknað við um 20 næmingum.

Stovnurin skuldi so stalt kunna umfata :

Millum- og realskúladeild	150	næmingar
Studentaskúladeild	45	—
Preliminarskeiðsdeild	60	—
Læraraskúladeild	20	—

Íalt 275 næmingar

Mælt verður til at knýta vistardeild til Føroya almenna hægri skúla og víst verður til nevndarinnar tilmæli 21. september 1949.

Viðvíkjandi nýbyggjan verður víst til bræv nevndarinnar til landsstýrið, dagselt 21. september 1949, tó at talið á klassarúmum til millum- og realskúladeildina verður minnkað til 5. Løgtingið samtykti í 1948 og 1949 hvørt árið at játta til byggjan av studentaskúla, lærarskúla og vistardeild 300.000 kr. og at biðja landsstýrið útvega tekningar og kostnaðarættan. Á fíggjarlógini 1950-1951 eru játtaðar 300.000 kr. til byggigrunn, harav ein partur kann verður nýttur til studentaskúla við vistardeild. Samtykt er eisini at stovna føroyskan happadrátt, og 20 pct. av inntøkuni verða latin til at byggja nýggjan skúla.

Nevndin, undantikin Th. Nygaard, mælir til at byggja á realskúlastykkinum í Tórshavn og at fáa kønan mann at gera tekningar og kostnaðarættan. Í 1939 og 1940 var ættanin helst at byggja skúla á øðrum grundstykki, og byggikostnaðurin varð ættaður til 700.000 kr. Nú skuldi verið talan um at byggja ein skúlabygging við 7 klassarúmum, 5 rúm til sergreinir (tysikk, zoologi, hondarbeiði og tekning) skúlakøk, rúm til træsmíð, bókasavna, samkomuhøll, lærarahøli og fimleikahøll við svimjingarhyli. Tilíkur bygningur kostar ættandi nú um 800.000 kr.

Th. Nygaard heldur, at sjálvt um tað økið, ið realskúlin stendur á, væl kann nýtast til tann nýggja stovnin, er tað tó ikki heilt ideelt, mest av tí at vistardeild verður knýtt til hansara. Tað hevði verið betri, um økið var heldur størri og ikki lá so tætt upp at privathúsum sum her. Har aftur ímóti má helva økið sigast at vera sera væl hóskandi til kommunuskúla, bæði viðvíkjandi stødd og legu. Eftir sum býráðið enn ikki er farið undir byggingina av tí ættaða nýggja kommunuskúlanum, verður mælt til, at tingað verður við býráðið um eitt móg-

uligt umskifti, soleiðis at býráðið fekk realskúlaækið, og lögtingið fekk tað økið, har ætlanin er at byggja kommunuskúla. Her hevði skúlin ligið meira fyri seg sjálvan, og her hevði verið víðari um og styttri til ítróttavøllirnar í Gundadali og tó ikki ov langt at ganga hjá størri børnum, sum búgva í býnum.

Vistarbaldsdeildin varð í 1939 og 1940 ætlað at kosta 150.000 kr., men vil nú kosta o. u. 400.000 kr. Einkí ávíst kann tó sigast um byggikostnaðin, fyrr enn sakkønir menn hava givið álit.

Eftir ríkisstýrisins uppskoti av 1939 er skúlin ætlaður at vera ein ríkisstovnur á tann hátt, at ríkiskassin ber útreiðslurnar við raksturin av sjálvum skúlanum, meðan vistardeildin verður lögtingsstovnur, har lögtingið ber rakstrarútreiðslurnar. Ríkiskassin skal gjalda útreiðslurnar við at byggja skúlan, meðan lögtingið rindar $\frac{2}{3}$ av byggjútreiðslunum til vistardeildina og ríkiskassin $\frac{1}{3}$. Tórshavnar kommuna skuldi lata neyðturvulig grundstykki og veita studning til raksturin svarandi til helmingin av grundlønini til lektorar, adjunktar og aðrar lærarar og byggistudning 2500 kr. árliga.

Lögtingið setti millumtinganevnd til at viðgera uppskotið, og nevndin gav álit 16. februar 1940 og setti har fram nøkur broytingaruppskot; m. a. mælli nevndin til at knýta preliminarskeið til stovnin. Tingið viðgjørði málið í 1940, men samtykti ikki uppskotið frá millumtinganevndini. Tingið var tó í síni heild sinnar til at fáa í lag hægri skúla, umfatandi studentaskúla við millum- og realskúla, læraraskúla, preliminarskeiði og vistardeild. Samtykt varð soljóðandi uppskot:

»Lagtinget forventer at modtage planer og overslag over de bygninger, som regeringen anser nødvendige for institutionene.

Heimsbardagin steðgaði málinum.

Sum nú er, hevur lögtingið stovnað studentaskúla og ber rakstrarútreiðslurnar. Føroya millum- og realskúli er serstakur stovnur, og læraraskúlin verður ríkin fyri ríkiskassans rokning. Ætlanin er nú at fáa ein felagsstovn. Eftir ríkisstýrisins uppskoti verður stovnurin ríkisstovnur, og studentaskúlin verður ríkisskúli. Um samtykt verður, at stovnurin skal verða lögtingsstovnur, verða læraraskúlin og realskúlin lögtingsstovnar.

Tað er ikki uppgáva hjá nevndini at taka støðu til henda politiska spurning, og setir nevndin fram eitt uppskot til lóg um hægri skúla út frá núgaldandi lógskipan, og eitt uppskot til lögtingslóg um hægri skúla fyri tað tilfelli, at tingið samtykkir at yvirtaka stovnin: Føroya hægri skúla.

Um skúlin verður stovnaður út frá núgaldandi lógskipan, skal nevndin, sum nú er sett av landsstýrinum, mæla til:

1. Stovnurin fær navnið »Føroya hægri skúli« og skal umfata læraraskúla, studentaskúla við millum- og realskúla, preliminarskeið og vistardeild.
2. Stovnurin verður ríkin av lögtingi og ríki, og rakstrarútreiðslurnar goldnar við helmingi úr landskassanum og helmingi úr ríkiskassanum.
3. Byggikostnaðurin verður goldin á sama hátt.
4. Av tí at roknað verður við, at Tórshavnar kommuna stovnar kommunalan millumskúla, heldur nevndin, at kommunan ikki eigur at veita serstakan studning.

5. Eftir ríkisstýrisins uppskoti kunnu næmingar, hvørs foreldur eru heimahoyrandi í hinum partinum av ríkinum, krevjast frítíknir fyri undirvísing í føroyskum og frítíknir fyri próvtøka í hesi grein.

Nevndin mælir til, at hesar reglur verða strikaðar. Eins og í øðrum londum mugu øll børn læra landsins bønðsmál. Eftir annað er, at próvtøkan fyri børn, sum eru komin inn í hægri flokkaruttan kunnleika í føroyskum — um neyðugt við samtykt frá skúlastjórnini — verður lagað eftir tí, sum rímligt kann krevjast av slíkum næmingum. Eftir uppskoti ríkisstýrisins skulu næmingar, ið ætla at fara á studentaskúlar í Danmark, í 4. millumskúlaflokki fáa undirvísing í svenskum. Nevndin mælir til at strika hefta av tí, at millumskúlin fyrireikar næmingar til tann føroyska studentaskúlan, meðan næmingar, sum ætla sær á skúlaruttanfyri Føroyar, sjálvir mugu útvega sær tann eykakunnleika, ið krevst.

6. Eftir ríkisstýrisins uppskoti er vistardeildin roknað at býsa 40 næmingum; uppskotið frá millumtinganevndini hækkar hetta til 50. Mælt verður til eisini at gera deild fyri 25 gentur, so at talið í alt verður 75.
7. Føroya millum- og realskúli og lögtingsins studenta- og preliminariskeið verða avtíkin, samstundis við at Føroya hægri skúli byrjar virki sítt. Mælt verður til, at teir føstu lærararnir við realskúlan og studentaskeiðið fáa framhjárætt til embættini við Føroya hægri skúla.
8. Eftir ríkisstýrisins uppskoti verður § 45 í »Lov om ordning af skole- og undervisningsvæsenet paa Færøerne af 1. marts 1854« avtíkin. Av tí, at henda grein eisini heimilar broytan av galdandi reglum um fólkaskúlan við kongligar fyriskipanir, heldur nevndin, at tað er ikki beint at taka greinina av.

Samsvarandi tí, sum her er flutt fram, setir nevndin fram uppskot til lóg um Føroya hægri skúla.

Samsvarandi lóg um Føroya heimastýri 23. mars 1948 er skúla-skapurin á listanum yvir sermál, men lögtingið hevur ikki samtykt at yvirtaka hetta mál. Um lögtingið og landsstýrið samtykkja at yvirtaka stovnin, verður tað ræði, sum nú er hjá undirvísingarráðharranum, at flyta til landsstýrið, ið samsvarandi heimastýrisskipanini kann fáa sakkøna hjálp frá undirvísingarráðnum. Útreiðslurnar verða at bera av landskassanum. Annar spurningur er, um ríkiskassin vil veita studning til byggiútreiðslurnar.

Í pr. 2 í uppskotinum til lögtingslóg um Føroya hægri skúla er mælt til, at lønir og eftirlønir til tænarumenn við stovnin verða goldnar samsvarandi landsins tænarumannalóg. Her verður roknað við, at tærvandi ásetanir verða settar í avvarandi lögtingslógir um løn og eftirløn til landsins tænarumenn.

Í 1939 roknaði ríkisstýrið við 4 millumskúlaflokkum, 3 gymnasíuflokkum og 1 læraraskúlaflokki. Hartil kravdist 1 rektor, 7 lektorar ella adjunktar, 4 aðrir fastir lærarar, 2 limalærarar, og 1 arbeiðs- umsjónarmaður við lönunum tilsamans.....	85.000 kr.
Útreiðslur til hita, ljós, reinhald, trygging, viðlíkahald o. l., ætlað til	19.000 —
	104.000 kr.

Eftir uppskotinum, sum tað nú liggur fyri, koma afturat 2 preliminærflokkar, í læraraskúlaflokkur og 3 gymnasíuflokkar (nú 2 linjur á studentaskúlanum). Sjálvsagt verður líkneyðugt at hava fleiri lærarar. Lønir og aðrar útreiðslur eru hækkaðar nógv síðan 1939, so rakstrarútreiðslan við sjálvum skúlan man ætlandi verða árliga um 250.000 til 300.000 kr., harav er roknað 200.000 til læraralønir. Nú eru lønirnar við studentaskúlan 75.000 kr. árliga, við realskúlan 80.000 kr. og við læraraskúlan 25.000 kr. ella tilsamans 180.000 kr.

Rakstrarhallið við vistardeildina varð í 1939 ætlað til 32.000 kr. árliga, og vil nú ætlandi verða um 100.000 kr.

Undirvísingarinspektørurin fyri millumskúlarnar hevur í brævi, d. 14. november 1949, mælt til, at allar próvtøkuskúlar uttanfyri Tórshavn verða millum- og realskúlar og ikki preliminærskúlar, skipaðir eftir lógini av 24. apríl 1903, soleiðis at evnagóðir næmingar úr tílíkum millumskúlum kunna koma til studentaskúlan og harvið spara eitt ár. Nevndin er samsínt við inspektørin og mælir til, at spurningurin um at broyta preliminærskúladeildina á Tvøroyri og í Vági verður lagdur fyri kommunustýrinum.

Skúlin í Tórshavn og skúlin í Klakksvík hava próvtøku í mei—juni, meðan skúlarnir á Tvøroyri og í Vági enda skúlaárið við próvtøku í februar—mars. Inspektørurin mælir til, at skúlaárið fyri allar próvtøkuskúlarnar verður frá 1. august til 31. juli. Hann heldur hetta vera mest hóskandi í einum lítillum samfelagi, soleiðis at øll, ið taka prógv, gera tað samstundis og fáa somu skrivligu uppgávur. Nevndin er samsínt við inspektørin eisini í hesum spurningi og mælir til at leggja hann fyri kommunustýrinum. Inspektørurin heldur, at lærarar úr Danmark eiga at koma sum censorar til Føroya og føroyskir lærarar til Danmarkar. Hetta kann best gerast um summarið.

Undirvísingarinspektørurin fyri millum- og realskúlarnar heldur í brævi sínum, at tað er neyðugt fyri at fáa fullkønar lærarar at broyta skipan læraraskúlans so, at undirvísingin eisini kann hugva næmingarnar út til at vera lærarar við próvskúlar, og at umframt føroyingar eisini nakrir danskir lærarar — ella føroyskir lærarar við eykauppæling í Danmark — verða settir við hesar skúlar serskilt til at røkja lærugreinina danskt.

Nevndin skal hertil viðmerkja: Menn við danskum lærara-prógvi eru ikki í allar mátar færir fyri at vera lærarar í próvskúlum. Føroyski læraraskúlin er nú so at siga javnbjóðis við danskar lærarskúlar, og tá ið tann óyggi stovnurin kemur í lag, verða líkindi til at bæta um lærarauppvefjingina, so at hon ikki verður ringari enn í Danmark.

Embættini við teir hægri skúlarnar í Føroyum kunnu søkjast av føroyingum og danskarum. Nevndin er sostatt í hesum máli ikki samsínt við inspektørin. Í hesum føri skal nevndin leggja afturat, at tað er ein fyrimunur, og átti at verið ein treyt, at lærarar í føroyskum skúlum skilja høvuðsmálið í landinum.

Fyriskipan 21. august 1938, nú fyriskipan 5. juni 1944, viðvíkj-

andi preliminarprógvi ásetir, at fyrri skúlar í Føroyum skulu galda tær reglur, at prógv verður eisini tikið í føroyskum, munnligum og skrivligum, og samstundis gongur franskt úl, meðan enskt og týskt er obligatoriskt. Næmingar, hvørs foreldur eru heimahoyrandi í hinum partinum av kongaríkinum, kunnu krevjast frilíknir fyrri undirvísing í føroyskum og taka prógv ulla roynd í føroyskum. Nærri reglur um upptøku av føroyskum sum grein, harandir krøvini í hesi grein, verða ásettar av undirvísingarráðharranum. Fyri millum- og realskúlan í Tórshavn eru ásettar reglur um føroyskt sum grein, meðan tilíkar reglur ikki eru ásettar fyrri aðrar millum- og realskúlar í Føroyum. Í Klakksvíkar millum- og realskúla er føroyskt tó grein, og skúlin nýtir tær reglur, sum galda fyrri skúlan í Tórshavn. Nevndin mælir til at lógfesta fastar reglur fyrri føroyskum í hægri skúlum í Føroyum.

Viðvíkjandi studentaprógvi í Føroyum kom fyriskipan 25. mai 1939 um uppskoyti til fyriskipan av 20. april 1926 um studentaprógv fyrri privatistar. Har varð ásett, at studentaprógv fyrri næmingar, sum tóku prógv frá studentaskeiðinum í Tórshavn 1939, skuldi verða tikið samsvarendi reglunum í fyriskipanini av 20. april 1926 við ymsum broytingum. Serstøk próvnevnd varð skipað. Umframt í teim greinum, sum nevndar eru í fyriskipanini av 1926, vórðu givnir 2 karakterir í føroyskum, ein í skrivligum og ein í munnligum, tilsamans 15 karakterir. Ásett varð so, hvat krevst í danskum og í føroyskum. Heimsbardagin gjørdi, at eingin nýggj fyriskipan varð givin fyrri fylgjandi ár. Nevndin mælir til, at kunngerð verður gjørd um føroyskt sum grein við studentapróvtøku í Føroyum.

UPPSKOT

Forslag

til

lov om Færøernes bøjere skole.

I. Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Stk. 1. Ved nærværende lov oprettes institutionen »Føroya hægri skúli« i Tórshavn, omfattende seminarium, gymnasium med mellem- og realskole, preliminar-kursus samt kostskoleafdeling.

Stk. 2. Institutionen drives af lagtinget og staten. Udgifterne ved driften bæres med halvdelen af landskassen og halvdelen af statskassen. Budget for Føroya hægri skúla udarbejdes af skoledirektionen og vedtages af lagtinget og undervisningsministeriet.

Stk. 3. Undervisningen er vederlagsfri. Der ydes fra staten og landskassen et beløb til understøttelse af ubemidlede elever. Understøttelserne uddeles af skoledirektionen.

§ 2.

Stk. 1. Til institutionen knyttes en rektor og de fornødne lektorer, adjunkter og andre fast ansatte lærere og lærerinder, hvis antal fastsættes af undervisningsministeriet efter indstilling fra skoledirektionen,

samt en pedel. Desuden kan der til institutionen knyttes det fornødne antal limelærere. Antallet af disse fastsættes af undervisningsministeriet eller indstilling fra skoledirektionen.

Stk. 2. Rektor, lærerne og pedellen ansættes af undervisningsministeriet efter indstilling af skoledirektionen. De lønnes efter de om tilsvarende tjenestemænd ved statens højere almenskoler i statstjenestemandsløven til enhver tid fastsatte regler. Der tillægges rektor tjenestemandsbolig.

De for statens tjenestemænd til enhver tid gældende bestemmelser om pension og efterindtægt finder tilsvarende anvendelse for tjenestemænd ved Føroya hægri skúla. Bestemmelserne i lov om lønninger og pensioner for lærere ved folkeskolen på Færøerne af 12. april 1949 § 24 skal gælde med hensyn til pensionernes afholdelse, statskassens refusion og pensionsbidragets fordeling mellem statskassen og landskassen.

Stk. 3. Med hensyn til betingelserne for ansættelse som rektor eller lærer ved institutionen gælder de i lov om højere almenskoler m. m. af 24. april 1903 § 22 fastsatte regler.

§ 3.

Stk. 1. De fornødne bygninger til Føroya hægri skúla med kostskoleafdeling tilvejebringes ved landstyreets foranstaltning efter planer og tegninger, der godkendes af undervisningsministeriet, idet den nuværende til mellem- og realskolen hørende ejendom med grund og bygninger overgår til institutionen uden vederlag eller søges afhændet, således at provenuet anvendes til dækning af byggeudgifterne.

Stk. 2. Byggeudgifterne afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen af landskassen.

Stk. 3. Thorshavn kommune stiller sportaplads og svømmebassin til rådighed i det fornødne omfang efter regler, der fastsættes af skoledirektionen.

§ 4.

Stk. 1. Seminariet står under tilsyn af Færøernes skoledirektion, der i alle forhold er seminariets øverste myndighed, medens gymnasiet står under tilsyn af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne og præliminærkursuset under tilsyn af undervisningsinspektøren for mellem- og realskolerne.

Stk. 2. Det lokale tilsyn med institutionens drift og forhold indadtil og udadtil føres af skoledirektionen.

Stk. 3. Skoledirektionens medlemmer er berettigede til ved besøg på skolen at overvære undervisningen, men har ikke påtaleret overfor den enkelte lærer.

Stk. 4. Skoledirektionen er berettiget til at tage ethvert forhold vedrørende institutionen op til drøftelse og derom gøre indstilling til ministeriet.

Stk. 5. Skoledirektionen er berettiget til at udtale sig om alle forhold, der vedrører institutionen, forinden afgørelse træffes af ministeriet.

Stk. 6. Skoledirektionen er forpligtet til at udtale sig i enhver sag, der forelægges den af ministeriet.

§ 5.

Stk. 1. Rektor er lærernes nærmeste foresatte og har den daglige administrative og pædagogiske ledelse af hele institutionen; hans myndighed bestemmes nærmere ved en af undervisningsministeriet udfærdiget instruks.

Stk. 2. De fastansatte lærere og timelærere danner et lærerråd, hvis beføjelser nærmere bestemmes ved en af undervisningsministeren udfærdiget instruks.

Stk. 3. Rektor er formand for lærerrådet og leder dets forhandlinger.

§ 6.

Undervisningsministeren og landstytret bemyndiges til at træffe de nærmere bestemmelser til gennemførelse af nærværende lov.

II. Seminariet.

§ 7.

Stk. 1. Seminariets formål er at uddanne lærere og lærerinder til folkeskolen på Færøerne. Seminariets undervisning skal være præget af de krav, elevernes fremtidige gerning som lærere stiller til dem; desuden skal den meddele dem kundskaber og færdigheder, der kan fremme deres almindelige udvikling.

Stk. 2. Seminariets undervisning er 4-årig. Der oprettes hvert andet år en ny første klasse.

§ 8.

Stk. 1. For at kunne optages i seminariets yngste klasse skal eleven:

- være fyldt 18 år inden 1. juni, dog at skoledirektionen i særlige tilfælde kan dispensere herfra,
- ved lægeattest godtgøre ikke at lide af nogen sygdom eller legemlig mangel, der gør ham uskikket til at være lærer,
- fremlægge tilfredsstillende vidnesbyrd om forhold og vandel, deriblandt vidnesbyrd fra rette vedkommende om, hvad han har været sysselsat med siden sin udtræden af børneskolen,
- have bestået en særlig optagelsesprøve.

Stk. 2. Optagelsesprøven afholdes af seminariets lærere med bistand af censorer, som seminariet selv udpeger indenfor eller udenfor dets lærerkreds, een for hvert fag.

Fordringerne ved optagelsesprøven fastsættes af undervisningsministeren, idet hovedvægten lægges på eksaminandens udviklingstrin og kundskaber i folkeskolens hovedfag.

De, der på tilfredsstillende måde har bestået studentereksamen, realeksamen eller pigeskoleeksamen, kan efter derom af undervisningsministeren givne regler uden særlig optagelsesprøve optages i seminariets 1ste klasse, når de iøvrigt opfylder betingelserne for optagelse.

Stk. 3. Optagelse i yngste klasse kan kun ske ved undervisningsårets begyndelse; under særlige omstændigheder kan skoledirektionen tillade undtagelse herfra.

§ 9.

Stk. 1. Forudsætningen for optagelse i en højere klasse er, at eleven på tilfredsstillende måde har gennemgået de foregående klasser.

Stk. 2. Elever kan dog med skoledirektionens tilladelse optages i 2den klasse uden at have gennemgået 1ste klasse, når vedkommende har den fornødne alder og enten har bestået studentereksamen med et tilfredsstillende resultat, eller består en til klassen passende oprykningsprøve, samt iøvrigt opfylder betingelserne for optagelse.

Skoledirektionen kan tillade, at elever med anden foruddannelse optages i 2den klasse.

§ 10.

Undervisningen skal for alle elever omfatte følgende fag: kristendomskundskab, dansk, færøsk (herunder oldnordisk), regning med matematik, skrivning, historie (herunder samfundslære og nationaløkonomi), geografi (herunder geologi), naturhistorie (herunder sundheds-lære), naturlære (med kemi), tegning, engelsk, gymnastik og idræt, sang og musik, pædagogik, praktisk skolegerning (herunder småbørnsunder-visning), desuden for kvindelige elever håndgerning, for mandlige elever sløjd.

§ 11.

Målet for undervisningen og fordringerne i de enkelte fag ved den afsluttende prøve fastsættes af undervisningsministeren.

§ 12.

Lærerprøven afholdes i 2 dele, i de nærmere regler for adgangen til at indstille sig til prøven, for dennes afholdelse og bedømmelsen ved prøven fastsættes af undervisningsministeren.

§ 13.

Stk. 1. Thorshavn kommuneskole er øvelsesskole for seminariet; dens undervisningsplan skal lægges efter samråd med rektor og øvelsessko-lens leder. Ordningen af seminarieelevernes undervisning i praktisk skolegerning og de enkelte læreres deltagelse heri fastsættes af skole-direktionen efter rektors indstilling.

Stk. 2. Lærerne ved øvelsesskolen udnævnes for et år ad gangen af skoledirektionen efter indstilling af øvelsesskolens leder, efter at rektor har haft lejlighed til at erklære sig i sagen.

Stk. 3. Seminariets lærere skal være forpligtede til efter skoledirek-tionens bestemmelse at overtage timer i øvelsesskolen.

Stk. 4. Der kan efter ministerens bestemmelse tillægges dem af læ-rerne ved Thorshavn kommuneskole, der deltager i seminarieelevernes undervisning i praktisk skolegerning, et ikke pensionsgivende løntillæg af ikke over 240 kr. årlig, der udredes af statskassen og landskassen med halvdelen hver.

§ 14.

Stk. 1. Efter rektors bestemmelse kan 1ste, 2den og 3die mellem-skoleklasse i gymnasieskolen anvendes som øvelsesskoleklasser i en-kelte af folkeskolens fag.

Stk. 2. Der skal efter regler, der godkendes af undervisningsministeriet, gives seminarieeleverne adgang til at følge og deltage i undervisningen

i bygdeskoler, hvis lærere måtte anses for egnede til vejledere i praktisk undervisning. Der tillægges de pågældende lærere et efter elevtalet og opholdets varighed afpasset honorar, der fastsættes af undervisningsministeren efter skoledirektionens indstilling.

III. *Gymnasiet.*

§ 15.

Stk. 1. Færøernes gymnasium forbereder til mellemskoleeksamen, realeksamen og studentereksamen efter de i lov af 24. april 1903 om højere almenskoler m. m. med senere ændringer givne regler med de i nærværende lov fastsatte afvigelser. Undervisningsministeren bestemmer på hvilke gymnasielinier, gymnasiet meddeler undervisning.

Stk. 2. I mellemskolen undervises i religion, færøsk, dansk, engelsk, tysk, historie, geografi, naturhistorie, naturlære, regning og matematik, skrivning, tegning, legemsøvelser, kvindeligt håndarbejde, sang og desuden, såfremt forholdene tillader det, kvindelig husgerning og sløjd for drengene. I fjerde mellemskoleklasse kan der tillige gives undervisning i latin.

I realklassen undervises i færøsk, dansk, to af de nyere sprog (engelsk, tysk, fransk), praktisk regning og matematik (kun påbudt for drengenes vedkommende), afsnit af historie, naturlære, naturhistorie og geografi samt legemsøvelser.

I gymnasiet undervises i religion, færøsk, dansk, engelsk, tysk, fransk, latin (ikke på den matematisk-naturvidenskabelige linie), oldtidskundskab, historie, geografi og naturhistorie, naturlære, matematik, legemsøvelser og sang.

Undervisningsplanen godkendes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Undervisningen i mellemskolen, realklassen og gymnasiet gives i de forskellige fag i et omfang, der svarer til det for mellem- og real-skoler og gymnasier i det øvrige kongerige normerede med de lempelser, som følger af, at færøsk er optaget som fag; disse lempelser fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 4. Mellemskolen, realklassen og gymnasiet slutter med eksaminer, der har samme retsvirkning, som henholdsvis mellemskoleeksamen, realeksamen og studentereksamen i henhold til lov af 24. april 1903 og benævnes »Mellemskoleeksamen (realeksamen, studentereksamen) ved Føroya hægri skúla«.

§ 16.

For optagelse i gymnasiet, der står åbent for såvel drenge som piger, gælder følgende regler:

1. Til optagelse i første mellemskoleklasse kræves det:

- a. at den pågældende fra den lærer, der hidtil har ledet hans undervisning, fremlægger erklæring om at være særlig velegnet til videregående undervisning,
- b. at han iøvrigt opfylder de i lov af 24. april 1903 § 14 fastsatte betingelser,
- c. at han på tilfredsstillende måde består den for optagelse i en mellemskoles første klasse fastsatte optagelsesprøve.

Optagelsesprøven afholdes af rektor og lærerne. Består optagelsesprøven af flere ansøgere, end skolen kan modtage, afgør lærerrådet, hvilke af børnene der skal optages på skolen, idet der ved afgørelsen lægges vægt på, at fortrinsvis børn optages, der efter prøven og de om børnene iøvrigt foreliggende oplysninger er i besiddelse af den største modenhed og de bedste evner til videregående undervisning.

2. For optagelse i realklassen er bestået mellemksolceksamen normalt en betingelse.

3. For optagelse i skolens øvrige klasser, derunder første gymnasieklasse, gælder de i lov af 24. april 1903 §§ 12—16 fastsatte regler.

Der oprettes normalt kun een klasse på hvert klassetrin. Afvigelse herfra kan efter skoledirektionens indstilling godkendes af undervisningsministeren.

§ 17.

De nærmere regler om skolens ordning, undervisningen og eksamens afholdelse gives af undervisningsministeren.

IV. Kostskoleafdelingen.

§ 18.

Stk. 1. Kostskoleafdelingen beregnes på at rumme 75 elever. Kostskoleelever skal som regel have hjemsted uden for Thorshavn kommune.

Stk. 2. Optagelse på afdelingen bevilges efter indkaldte ansøgninger af skoledirektionen efter lærerrådets indstilling.

§ 19.

Stk. 1. På kostskoleafdelingen ydes der eleverne fuldt ophold med lys, varme og lægehjælp mod en betaling, der fastsættes af landsstyret og godkendes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Der skal på kostskoleafdelingen være 20 fripladser, der uddeles af skoledirektionen til elever, der normalt har været mindst eet år på skolen, og iøvrigt efter regler, der fastsættes af landsstyret og stadfæstes af undervisningsministeren.

§ 20.

Stk. 1. En af institutionens lærere skal have bolig på kostskoleafdelingen og under rektors overtilsyn have ledelsen af afdelingen, pædagogisk og administrativt. Han foreslår dens økonomi efter de instrukser, der i så henseende gives ham af skoledirektionen. Som vederlag oppebærer han foruden fri bolig med lys og varme et årligt — ikke pensionsgivende — honorar på 1.200 kr., der afholdes af landskassen og statskassen med halvdelen hver.

Stk. 2. Den inspektionshavende lærer beskikkes efter indstilling af rektor til dette hverv af skoledirektionen. Han antager med skoledirektionens godkendelse det fornødne personale ved afdelingen og er dets nærmeste foresatte.

V. *Overgangsbestemmelser.*

§ 21.

Stk. 1. Færøernes skolefond med de samme tilkommende årlige indtægter med undtagelse af det årlige deputat fra statskassen på 224 kr., der bortfalder, henlægges under skoledirektionens bestyrelse.

Stk. 2. Fondets kapital må ikke angribes, men skal stedse være anbragt efter reglerne for anbringelse af umyndiges midler.

Stk. 3. Fondens renteindtægt og øvrige årlige indtægter anvendes af skoledirektionen til fordel for institutionen, og det årlige regnskab aflægges til landsstyret. De af fonden påhvillende pensioner skal forlods afholdes af fonden, så længe de nuværende pensionister er i live.

§ 22.

Ved lovens ikrafttræden betragtes alle embeder ved Færøernes mellem- og realskole som ophævede, ligesom lagtingets studenter- og præliminærkursus nedlægges. De faste lærere ved Færøernes mellem- og realskole og lagtingets studenterkursus har fortrinsret ved besættelsen af embederne ved Føroya hægri skúla. Såfremt nogen af de nuværende faste lærere ikke opnår ansættelse ved Føroya hægri skúla eller uden nedgang i lønning stillinger ved andre skoler, afskediges de med ventepenge. Ventepengene og senere pensionen udredes af landskassen, der får halvdelen refunderet fra statskassen.

§ 23.

Denne lov træder i kraft den

Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 54 af 22. februar 1910 med senere ændringer og lov nr. 269 af 12. juni 1922 om pensionering af lærere og lærerinder ved Færøernes mellem- og realskole, dog af statskassens forpligtelse med hensyn til allerede bevilgede pensioner består uforandret.

Uppskot til lóg

um

Føroya hægri skúla.

I. *Almennar reglur.*

§ 1.

Stk. 1. Við hesi lóg verður »Føroya hægri skúli« í Tórshavn settur á stovn við hesum deildum: Læraraskúla, studentaskúla við millum- og realskúla, preliminariskeiði og vistardeild.

Stk. 2. Stovnurin verður ríkin av lögtinginum og ríkinum. Rakstrar-útreiðslurnar verða goldnar við helvtini úr landskassanum og helvtini úr ríkiskassanum. Fíggjarættan fyri Føroya hægri skúla verður sett upp av skúlastjórnini og samtykt av lögtinginum og undirvísingarráðharranum.

Stk. 3. Undirvísingin er ókeypis. Ríkiskassin og landskassin veita studning til treingjandi næmingar. Skúlastjórnin býtir studningarnar út.

§ 2.

Stk. 1. Við stovnin verða settir ein rektor og teir tørvandi lektorar og adjunktar og aðrir fustir lærarar og lærarinnar. Tal teirra verður ásett av undirvísingarráðharranum eftir tilmæli frá skúlastjórnini. Harumframt verður settur ein arbeiðisumsjónarmaður og kunna verða settir tímalærarar, hvørs tal verður ásett av undirvísingarráðharranum eftir tilmæli frá skúlastjórnini.

Stk. 2. Rektor, lærararnir og arbeiðisumsjónarmaðurin verða settir av undirvísingarráðharranum eftir tilmæli frá skúlastjórnini. Teir verða løntir eftir teimum í tænstumannalógini ásettum reglum, ið til hvørja tíð eru galdandi fyri tilsvarendi tænstumenn við ríkisins hægri skúlar. Rektor fær tænstuhús. Tær reglur, sum til hvørja tíð galda um eftirløn og eftirlønartøku fyri ríkisins tænstumenn verða tilsvarendi at nýta fyri tænstumenn við Føroya hægri skúla; reglurnar í lóg um løn og eftirløn fyri lærarar við fólkaskúlan í Føroyum av 12. apríl 1949 § 24 skulu galda viðvíkjandi útgjaldi av eftirløn, ríkiskassans endurgjaldi og býtinum av eftirlønargjaldinum millum ríkiskassan og landskassan.

Stk. 3. Viðvíkjandi setan av rektor og lærarum við skúlan galda tær reglur, ið eru ásettir í lóg um hægri almennskúlar o. a. av 24. apríl 1903 § 22.

§ 3.

Stk. 1. Teir tørvandi bygningar til Føroya hægri skúla við vistardeild verða útvegaðir av landsstýrisins ávum eftir ætlanum og tekningum, góðtiknum av undirvísingarráðharranum. Ognin, ið nú hoyrir til Føroya millum- og realskúla, við grund og húsum gongur ókeypis inn undir stovnin ella verður seld og peningurin nýttur til ríndan av byggi-útreiðslum.

Stk. 2. Byggiútreiðslurnar verða goldnar við helvtini úr ríkiskassanum og helvtini úr landskassanum.

Stk. 3. Tórshavnar kommuna letur stovninum til nýtslu flóttavøllir og svmijihyl, so langt sum tørvur er til, eftir reglum ásettum av skúlastjórnini.

§ 4.

Stk. 1. Læraraskúlin er undir umsjón av Føroya skúlastjórn, sum í øllum viðurskiftum er læraraskúlans hægsta vald á staðnum, meðan

studentaskúlin er undir eftirliti av undirvísingartínspektørinum fyri studentaskúlar, og preliminarskeiðið er undir eftirliti av undirvísingartínspektørinum fyri millum- og realskúlar.

Stk. 2. Skúlastjórnin hevur lokalt eftirlit við rakstrinum og øðrum viðurskiftum innanbýsis og uttanbýsis á stovninum.

Stk. 3. Limir í skúlastjórnini hava rætt til at vitja skúlan og lurta eftir undirvísingini, men hava ikki rætt til at átala tann einstaka læraran.

Stk. 4. Skúlastjórnin hevur rætt til at taka til viðgerðar øll viðurskifti viðvíkjandi stovninum og gera tilmæli um tey til ráðharradeildina.

Stk. 5. Skúlastjórnin hevur rætt til at siga sína hugsan í øllum málum viðvíkjandi stovninum, áðrenn avgerð verður tikið av ráðharradeildini.

Stk. 6. Skúlastjórnin hevur skyldu til at siga sína hugsan um øll mál stovninum viðvíkjandi, ið lögð verða fyri hana av ráðharradeildini.

§ 5.

Stk. 1. Rektor er næsti yvirmaður læraranna og hevur ta dagliga umboðanina og oppalingsarligu leiðsluna av øllum skúlanum. Hansara vald verður greiniligari ásett við reglugerð, gjørdari av undirvísingarráðharranum.

Stk. 2. Teir føstu lærararnir og tímalærararnir skipa lærararáð, hvørs myndugleiki verður greiniligari ásettur við reglugerð, samtyktari av undirvísingarráðharranum.

Stk. 3. Rektor er formaður í lærararáðnum og stílar fyri fundunum.

§ 6.

Undirvísingarráðharranum og landsstýrinum verður givið upp í hendur at gera tey tiltøk, sum neyðug eru til at seta hesa lóg í verk.

II. Læraraskúlin.

§ 7.

Stk. 1. Endamál læraraskúlans er at útbúgva lærarar og lærarinnur til fólkaskúlan í Føroyum. Undirvísingin í læraraskúlanum skal vera lagað eftir teim krøvum, sum framtíðarvirki næminganna sum lærarar ber við sær; harumframt skal hon geva teimum kunnleika og dugnaðskap, ið kann fremja teirra almennu mentan.

Stk. 2. Undirvísing læraraskúlans tekur 4 ár. Annað hvørt ár verður stovnaður nýggjur flokkur.

§ 8.

Stk. 1. Fyri at kunna verða upptikin í læraraskúlans yngsta flokk skal næmingurin:

- a. hava fyllt 18 ár undan 1. juni, lá at skúlastjórnin í serstøkum førum kann gera undantøk,
- b. við læknaváttan prógva ikki at hava nakra sjúkn ella nakað líkamligt brek, ið ger hann óskikkaðan til lærara,
- c. leggja fram nóg góðan vitnisburð um viðurskipti og framferð, eisini vitnisburð frá avvarandi nm, hvat hann hevur tikist við, síðan hann lór úr barnaskúlanum,
- d. hava lokið serstaka uppløkuroynd.

Stk. 2. Uppløkuroyndin verður hildin av læraraskúlans lærarum saman við sensorum, ið læraraskúlin sjálvur velur innanfyri ella uttanfyri lærarabólkin, ein fyri hvørja grein.

Undirvísingarráðharrin ásetir, hvat kravi verður við uppløkuroyndina, og dentur verður lagdur á próvtakarans mentunarstig og kunnleika í fólkskúlans høvuðsgreinum.

Tey, ið væl hava tikið studentaprógv, preliminarprógv, realprógv ella gentuskúlaprógv, kunna eftir reglum, sum undirvísingarráðharrin setir, uttan serstaka uppløkuroynd verða upptikin í læraraskúlans fyrsta flokk, um tey annars fylla treytnar fyri upptøku.

Stk. 3. Næmingar kunnu bert verða upptiknir í yngsta flokk við byrjan av skúlaárinum; undir serstøkum viðurskiptum kann skúlastjórnin gera undantøk.

§ 9.

Stk. 1. Treyt fyri upptøku í hægri flokk er, at næmingurin við góðum úrsliti hevur lutikið í undirvísingini í undangangandi flokkum.

Stk. 2. Næmingar kunnu lá við loyvi frá skúlastjórnini verða upptiknir í annan flokk uttan at hava verið í fyrsta flokki, lá avvarandi er nóg gamalur og antin hevur tikið studentaprógv við góðum úrsliti ella lýkur roynd, hóskandi til flokkin, og annars fyllir treytnar fyri upptøku. Skúlastjórnin kann loyva, at næmingar við aðrari mentan verða upptiknir í annan flokk.

§ 10.

Allir næmingar skulu læra hesar greinir: kristni, føroyskt, (herundir fornorrønl), danskt, rokning við matematikk, skrivning, søgu (herundir samfelagslæru og nationaløkonomi), landalæru (herundir geologi), náttúrusøgu (herundir heilsulæru), náttúrulæru (við kemi), tekning, enskt, kroppsvenjing og frótt, sang og musik, uppælingarlæru, praktisk skúlayrki (herundir smábarnaundirvísing), harumframt fyri kvinnur hondarbeiði, fyri menn træsmíð.

§ 11.

Undirvísingarráðharrin ásetir endamálið fyri undirvísingini og krøvini í teim einstøku greinunum við ta endaligu royndina.

§ 12.

Lærarapróvtøkan er í 2 pørtum; undirvísingarráðharrin setir greiniligari reglur um atgongd til at bjóða seg fram til royndina, um hvussu hon fer fram, og um hvussu úrslitini verða dømd.

§ 13.

Stk. 1. Tórshavnar kommunuskúli er royndarskúli fyri læraraskúlan; undirvísingarrættan skúlans verður gjørd eftir samráð millum rektor og royndarskúlans stjóra. Skipanin av undirvísingini í praktiskum skúlayrki og luttøkuni av teim einstøku lærarum verður ásett av skúlastjórnini eftir tilmæli frá rektor.

Stk. 2. Lærararnir við royndarskúlan verða settir fyri eitt ár ísenn av skúlastjórnini eftir tilmæli av royndarskúlans stjóra, aftaná at rektor hevur havt høvi til at geva ummæli í málinum.

Stk. 3. Lærararnir í læraraskúlanum hava skyldu at yvirtaka límar í royndarskúlanum eftir áheitan av skúlastjórnini.

Stk. 4. Eftir ráðbarrans avgerð kann verða goldin teim lærarum við Tórshavnar kommunuskúla, ið luttaka í undirvísing av læraraskúlanæmingum í praktiskum skúlayrki, ein ikki eftirløngevandi lønarviðbót, ikki yvir 240 kr. árliga, sum verður goldin úr ríkiskassanum og landskassanum helvt um helvt.

§ 14.

Stk. 1. Fyrsti, annar og triði millumskúlaflokkur í studentaskúlanum kunnu eftir ásetan av rektor verða nýttir til royndarskúlaflokkar í einstøkum av fólkaskúlans greinum.

Stk. 2. Eftir reglum, góðkendum av undirvísingarráðharranum, verður læraraskúlanæmingunum givið atgongd til at fylgja og luttaka í undirvísing í bygðaskúlum, hvørs lærarar verða tilnær skikkaðir sum vegleiðarar í praktiskum skúlayrki. Hesir lærarar fáa samsýning miðað eftir næmingatalinum og longdini av uppihaldinum. Støddin verður ásett av undirvísingarráðharranum eftir tilmæli frá skúlastjórnini.

III. Studentaskúlin.

§ 15.

Stk. 1. Føroya studentaskúli fyrireikar til millumskúlaprógv, realprógv og studentaprógv eftir teim reglum, ið eru ásettar í lóg av 24. apríl 1903 um hægri almenskúlar o. a. við seinri broytingum, við teim í hesi lóg ásettu broytingum. Undirvísingarráðharrin ger av, hvørjar deildir skulu vera í studentaskúlanum.

Stk. 2. Í millumskúlanum verður undirvíst í kristni, føroyskum, danskum, enskum, týskum, søgu, landakøru, náttúrusøgu, náttúrulegu, rokning og matematikk, skrivning, tekning, kroppsvenjing, hondarbeiði fyri gentur, sangi og harumframt, um viðurskiðini loyva, húsligum arbeiði fyri gentur og læsmið fyri dreingir. Í fjórða millumskúlaflokki kann harumframt verða undirvíst eisini í latíni.

Í realflokkinum verður undirvíst í føroyskum, danskum, íveim-ni av teim nýggju málunum (enskt, týskt, franskt), praktiskari rokning

og matematikk (bert kravt fyri dreingirnar), deildum av søgu, náttúrn-læru, náttúrusøgu, landalæru og kroppsvenjing.

Í studentaskúlanum verður undirvíst í kristni, føroyskum, donskum, enskum, týskum, fronskum, latíni (íkkí í matamatisku deildini), fornaldarfrøði, søgu, landalæru, náttúrusøgu, náttúrulæru, matematika, kroppsveoing og sangi.

Undirvísingarrættanin verður at góðkenna av undirvísingarráðharranum.

Stk. 3. Undirvísingin í millumskúlanum, realflokkinum og studentaskúlanum verður givin í teini ymsu greinum í nøgd, sum samsvarar til tað, ið er ásett fyri millum- og realskúlar og studentaskúlar í hinum partinum av kongaríkinum við teini broytingum, ið fylgja av, at føroyskt er líkið við sum grein; hesar broytingar verða at áseta av undirvísingarráðharranum.

Stk. 4. Millumskúlin, realflokkurin og studentaskúlin endá við próvtøkum, ið hava sama rættargildi, sum ávikavíst millumskúlaprógv, realprógv og studentaprógv samsvarandi lóg av 24. apríl 1903, og verða nevndar »millumskúlaprógv (realprógv, studentaprógv) við Føroya hægri skúla«.

§ 16.

Atgongd til studentaskúlan er fyri bæði dreingir og gentur, og fyri upptøkuna galda hesar reglur:

1. Til upptøku í fyrsta millumskúlaflokk krevst:
 - a) at næmingurin frá 16 lærara, sum higar til hevur skipað fyri hansara undirvísing, leggur fram váttan um at vera serstakliga væl skikkaður til hægri undirvísing,
 - b) at hann annars fyllir treytirnar, ásettar í lóg av 24. apríl 1903 § 14.
 - c) at hann á nóg góðan hátt lýkur ta roynd, ið er ásett fyri upptøku í fyrsta flokk í einum millumskúla.

Upptøkuroyndin verður hildin av rektor og læraranum. Um fleiri umsøkjandi lúka upptøkuroyndina, enn skúlin kann taka smóti, ger lærararáðið av, hvørji børn verða at upplaka, soleiðis at við avgerðina verður dentur lagdur á, at fyrst og fremst verða upptikin børn, sum eftir royndini og teim um hørnini annars givnu upplýsingum eru best búgvín og hava besta evni til hægri undirvísing.
2. Lokið millumskúlaprógv er vanliga treyt fyri upptøku í realflokkin.
3. Fyri upptøku í aðrar flokkar í skúlanum, harundir fyrsta studentaflokk, eru galdandi tær reglur, ið eru ásettar í lóg av 24. apríl 1903 §§ 12—16.

Vanliga verður bert ein flokkur settur á stovn fyri hvørt flokksstigi. Undirvísingarráðharrin kann samtykkja undantak eftir tilmæli frá skúlastjórnini.

§ 17.

Undirvísingarráðharrin setir greiniligari reglur um skipan skúlans, undirvísingina og próvtøkuna.

IV. *Vistardeildin.*

§ 18.

Stk. 1. Vistardeildin verður roknað at hýsa 75 næmingum. Vistardeildarnæmingarnir skulu vanliga hava heimstað uttanfyri Tórshavnar kommunu.

Stk. 2. Skúlastjórnin játtar eftir tilmæli frá lærararáðnum upptøku í deildina eftir inukallaðum umsóknum.

§ 19.

Stk. 1. Á vistardeildini fáa næmingarnir fullt vistarhald við ljósi, hita og læknahjálpi fyri gjald, ið ásett verður av landsstýrinum og góðkent av undirvísingarráðharranum.

Stk. 2. Á vistardeildini verða 20 frípláss, sum skúlastjórnin býtir til næmingar, ið vanliga hava verið í minsta lagi eitt ár í skúlanum, og annars eftir reglum, sum landsstýrið ásetir og undirvísingarráðharrin staðfestir.

§ 20.

Stk. 1. Ein av skúlaens lærarum skal hógva á vistardeildini og undir rektors yvireftirliti hava leiðsluna av deildini bæði viðvíkjandi uppaling og umboðan. Hann stílar fyri fíggarviðurskiptunum á deildini eftir leiðbeining, sum hesum viðvíkjandi verður givin honum av skúlastjórnini. Fyri hetta fær hann sum samnýning frí hús við ljósi og hita og árliga 1200 kr., ið ikki eru eftirløngevandi og verða goldnar úr landskassanum og ríkiskassanum helvt um helvt.

Stk. 2. Eftirlitslærarin verður settur av skúlastjórnini eftir tilmæli frá rektor. Hann setir tørvandi starvsfólk við deildina, góðkend av skúlastjórnini, og er hann næsti yvirmaður teirra.

V. *Umskiftisreglur.*

§ 21.

Stk. 1. Føroya skúlagrunnur við teim árliku inntøkum, ið falla til henda grunn, undantikið tað árliga deputatið úr ríkiskassanum, 224 kr., ið fellur burtur, verður stýrdur av skúlastjórnini.

Stk. 2. Slovnfæ grunnsins má ikki minkast, men skal allíð verða tryggjað eftir reglanum um varðveitslu av ognum hjá ómyndingum.

Stk. 3. Grunnsins rentuinntøka og aðrar árlikar inntøkur verða at nýta av skúlastjórnini til frama fyri slovnin, og árlikur roknskapur verður sendur landsstýrinum. Eftirlønir, ið grunnurin stendur til svars fyri, skulu verða goldnar úr grunninum, soleingi núverandi eftirløntakarar eru á lívi.

§ 22.

Tá lógin kemur í gildi, verða øll embætti við Føroya millum- og realskúla at halda avtikin, eins og lögtingsins studentaskeið verður avtikið. Teir føstu lærararnir við Føroya millum- og realskúla og lög-

tingsins studentaskeið hava frammihjárt við setan av embættunum við Føroya hægri skúla. Um onkur av teim núverandi føstu lærarum ikki verður settur við Føroya hægri skúla ella uttan lønlækkan fær embætti við annan skúla, verður hann uppsagdur við bíðiløn. Bíðiløn og seinri eftirløn verður goldin úr landskassanum, ið fær helvtina afturgoldna frá ríkiskassanum.

§ 23.

Henda lóg kemur í gildi

Samstundis fer úr gildi kunngerð nr. 54, 22. februar 1910 við seinri broytingum og lóg nr. 269 av 12. juni 1922 um eftirløn til lærarar og lærarinnur við Føroya millum- og realskúla, tó at ríkiskassans skylda viðvíkjandi frammanundan játtaðum eftirlønnum verður óbroytt.

I. B.

Uppskot til lögtingslóg
um
Føroya hæggra skúla.

Sama innihald sum »Uppskot til lóg um Føroya hæggra skúla« við hesum broytingum:

§ 1. Stk. 2. Støvnurin verður ríkin av lögtinginum. Rakstrar-útreiðslurnar verða goldnar úr landskassanum. Fíggjarætlan fyri Føroya hæggra skúla verður uppsett av skúlastjórnini og samtykt av lögtinginum.

§ 1. Stk. 3. Seinasta punktum verður orðað soleiðis:

Ur landskassanum verður játtaður stuðningur til treingjandi næmingar. Skúlastjórnin býtur stuðningarnar út.

§ 2. Stk. 1. Orðið »undirvísingarráðharranum« verður broytt til »landsstýrinum«.

§ 2. Stk. 2. Rektor, lærararnir og arbeiðisumsjónarmaðurin verða settir av landsstýrinum eftir tilmæli frá skúlastjórnini. Teir fáa løn og eftirløn samsvarandi landsins tænaðumannaalóg.

§ 3. Stk. 1. Orðini »eftir ætlanum og tekningum, góðtiknum av undirvísingarráðharranum« falla burtur.

§ 3. Stk. 2. Byggiútreiðslurnar verða goldnar úr landskassanum.

§ 4. Stk. 1 og 2 verða stk. 1: Skúlastjórnin hevur eftirlit við skúlanum og vistardeildini.

Stk. 3 verður 2.

Stk. 4 verður 3, og orðið »ráðharradeild« verður broytt til »landsstýri«.

Stk. 5 verður stk. 4, og orðið »ráðharradeild« verður broytt til »landsstýri«.

Stk. 6 verður broytt til stk. 5, og orðið »ráðharradeild« verður broytt til »landsstýri«.

§ 5. Orðið »undirvísingarráðharranum« verður broytt til »landsstýrinum«.

§ 6. Orðini »undirvísingarráðharrin og« falla burtur.

§ 8. Stk. 2. »undirvísingarráðharri« verður broytt til »landsstýri«.

§ 11. »undirvísingarráðharri« verður broytt til »landsstýri«.

§ 12. »undirvísingarráðharri« verður broytt til »landsstýri«.

§ 13. Stk. 4. »Ráðharri« verður broytt til »landsstýri«.

Orðini »úr ríkiskassanum og landskassanum helvt um helvt« verða broytt til »úr landskassanum«.

§ 14. Stk. 2. »undirvísingarráðharri« verður broytt til »landsstýri«.

§ 15. Stk. 1. »Undirvísingarráðharri« verður broytt til »landsstýri«.

§ 15. Stk. 2 og 3. »Undirvísingarráðharranum« verður broytt til »landsstýrinum«.

§ 16. »Undirvísingarráðharri« verður broytt til »landsstýri«.

§ 17. »Undirvísingarráðharranum« verður broytt til »landsstýrinum«.

§ 19. Stk. 1. Orðini »og góðkent av undirvísingarráðharranum« falla burtur.

Stk. 2. Orðini »og undirvísingarráðharrin staðfestir« falla burtur.

§ 20. Stk. 1. Orðini »og ríkiskassin helvt um helvt« falla burtur

Forslag til Lagtingslov

om

Færøernes højere skole.

Samme indhold som »Forslag til lov om Færøernes højere skole« med følgende ændringer:

§ 1. Stk. 2. Institutionen drives af lagtinget. Udgifterne ved driften bæres af landskassen. Budget for Føroya hægra skúla udarbejdes af skoledirektionen og vedtages af lagtinget.

§ 1. Stk. 3. Sidste punktum affattes:

Der ydes fra landskassen et beløb til understøttelse af ubemidlede elever. Understøttelserne uddeler skoledirektionen.

§ 2. Stk. 1. Ordet »undervisningsministeriet« ændres til »landsstyret«.

§ 2. Stk. 2 affattes:

Rektor, lærerne og pedellen ansættes af landsstyret efter indstilling fra skoledirektionen. De lønnes og pensioneres efter landets tjeneslemandslov.

§ 3. Stk. 1. Ordene »efter planer og tegninger, der godkendes af undervisningsministeriet« bortfalder.

Stk. 2. Byggeudgifterne afholdes af landskassen.

§ 4. Stk. 1 og 2 bliver

Stk. 1. Skoledirektionen har tilsyn med skolen og kostafdelingen.

Stk. 3 ændres til stk. 2.

Stk. 4 bliver stk. 3, og ordet »ministeriet« ændres til »landsstyret«.

Stk. 5 ændres til 4, og ordet »ministeriet« ændres til »landsstyret«.

Stk. 6 bliver stk. 5, og ordet »ministeriet« ændres til »landsstyret«.

§ 5. Ordet »undervisningsministeriet« ændres til »landsstyret«.

§ 6. Ordene »Undervisningsministeren og« bortfalder.

§ 8. Stk. 2. »undervisningsministeren« ændres til »landsstyret«.

§ 11. »undervisningsministeren« ændres til »landsstyret«.

§ 12. »undervisningsministeren« ændres til »landsstyret«.

§ 13. Stk. 4. »ministeren« ændres til »landsstyrets«.

Ordene »statskassen og landskassen med halvdelen hver« ændres til »landskassen«.

§ 14. Stk. 2. »undervisningsministeriet« og »undervisningsministeren« ændres til »landsstyret«.

§ 15. Stk. 1. »undervisningsministeren« ændres til »landsstyret«.

§ 15. Stk. 2 og 3. »undervisningsministeren« ændres til »landsstyret«.

§ 16. »undervisningsministeren« ændres til »landsstyret«.

§ 17. »undervisningsministeren« ændres til »landsstyret«.

§ 19. Stk. 1. Ordene »og godkendes af undervisningsministeriet« udgår.

Stk. 2. Ordene »og stadfæstes af undervisningsministeriet« bortfalder.

§ 20. Stk. 1. Ordene »og statskassen med halvdelen hver« udgår.

II.

Tekningar og kostnaðarættlan viðvíkjandi lí í álitinum umlatalaðu skúlabýggjan, harundir vistardeild, verða at fáa til vega.

III.

Nevndin mælir til, at uppskotið frá undirvísingarinspektørinum fyri millumskúlarnar um, at allir próvskúlar uttan fyri Tórshavn verða skipaðir sum millum- og realskúlar, og at skúlaárið verður frá 1. august til 31. juli, verður viðgjørt av landsstýrinum í samráð við skúlastjórnina og kommunustýrini fyri Froðbiar kommunu og Vágs kommunu.

IV.

Mælt verður til, at kunngerð verður gjørd viðvíkjandi føroyskum sum grein í millum- og realskúlum og preliminerskúlum í Føroyum.

V.

Mælt verður til, at kunngerð verður gjørd um føroyskt sum grein við studentapróvtøku í Føroyum.

Nevndin viðv. skipan av hægri skúla, Tórshavn, 7. juli 1950.

Chr. Lützen.

Edw. Mitens.

Th. Nygaard.

.....

Tórshavn, tann 21. september 1949.

Til Landsstýrið,
Tórshavn.

Nevndin viðvíkjandi nýskipan av hægri skúlam í Føroyum hevur enn ikki fingið teir upplýsingar, sum nevndini lørvar, serstakliga ymsar upplýsingar um danska lóggávu og ymisk skúlaviðurskipli í Danmark, sum nevndin hevur biðið um frá undirvísingarráðharradeildini í Keypmannahavn í brævi 7. mars í ár. Tá ið neyðturviligar upplýsingar eru komnir til vega, kann nevndin geva endaligt álit.

Á løgtingi 1938 legði finansplansnevndin fram uppskot um kostskúla fyri 40 bygdanæmingar, harav 10 læraraskúlanæmingar, knýttan til eitt stattsseminarium og ein statsskúla (real- og millumskúla). Í 1939 legði ríkisstýrið fram á ting uppskot til lóg um »Færøernes stattsseminarium og statsgymnasium« og kostskúladeild fyri 40 næmingar. Roknað varð við 4 millumskúlaklassum, 1 realklassa og 3 gymnasiiklassum. Løgtingið samtykti at seta 5-manna millumtinganevnd at viðgera málið. Henda nevnd gav álit 16.-2. 1940 og heldur, at tað vil kosta um 700.000 kr. at byggja skúlahús og 150.000 kr. at byggja kostskúla.

Nevndin mælir til at samtykkja uppskot ríkisstýrisins við nøkrum broytingum m. a., at tað verður ein felagsstovnur nevndur Føroya seminarium, gymnasium og kostskúli.

Í eykatingsetuni í mars 1940 tók tingið ikki endaliga støðu, og málið sleðgaði so vegna hoiinsbardagaorsøkir.

Í tingsetuni 1947 samtykti løgtingið at jálta 300.000 kr. fyri 1948 og at biðja landsstýrið útvega leknningar og kostnaðarællan fyri hesa ællaðu skúlabygging og samráðast við kommunur um luttøku í útreiðslunum. Roknað varð við, at tað vil kosta 2,1 til 2,5 milj. kr. nú at byggja skúlahús og 500.000 kr. at byggja kostskúla.

Í 1948 samtykti tingið fyri 1949 at jálta 300.000 kr. til byggjan av hægri skúla og kostskúla.

Nevndin er samd um, at endamálið má vera at fáa ein stovn, ið umfatar realskúla, preliminardeild, studentaskúla og læraraskúla. Nevndin er lør fyri nú at geva ummæli viðvíkjandi byggjan av skúlabyggingum og kostskúla og viðleggur tilmæli hesum viðvíkjandi.

Verður skipanin broytt so, at hægri skúlin verður bygdur omaná fótakaskúlanum og bert næmingar, ið eru yvir 14 ár, verða uppliknir í henda nýggja stovn, broytir hetta ikki størvegis ætlanina viðvíkjandi skúlahbyggjan.

Í realskúlanum í Tórshavn ganga nú 163 børn, harav 140 heimaboyrandi í Tórshavn, og 23 frá øðrum kommunum. Um Tórshavnar kommunu stovnar kommunalan millumskúla, ella talið av børnum frá Tórshavn verður avmarkað, verður ikki neyðugt at hava paralelklassar í millum- og realskúladeildini, og harvið verða spard 5 klassarúm.

Yvirlit viðvíkjandi skúlabýggjan, sum nevndin heldur vera neyðuga, og viðmerkingar viðvíkjandi kostskúladeild verður viðlagt, og mælt verður til at fáa sakkænan maun at leggja málið til rættis til kappbjóðan um byggjan av nevndu byggingum á økinum, ið realskúlin í Tórshavn eigur, soleiðis at tekningar og kostnaðarællan kunnu verða gjørdar.

Skúlabýgging til hægri almennskúla Føroya.

I. Skúlarúm.

Hesi rúm eru neyðug:

Klassarúm:

1) Læraraskúladeild (hvørt rúm til 10 næmingar)	2
2) Preliminerskeiðsdeild (hvørt rúm til 30 næmingar)	2
3) Studentaskúladeild (hvørt rúm til 24 næmingar)	4
4) Millum- og realskúladeild (hvørt rúm til 30 næmingar)	10
- Viðmerkingar: Um Tórshavn hevur millumskúla, ella talið av Havnarbørnum verður avmarkað, verður talið minkað til 5.
- | | |
|---|---|
| 5) Klassarúm til sergreinir: | |
| a) Fysikk við millum- og realskúladeildina, preliminariskeiðið og læraraskúladeildina | 2 |
| b) Fysik við studentadeildina | 1 |
| c) Kemi við studentadeildina | 1 |
| d) Zoologi og botanik til real- og millumskúladeildina og preliminariskeiðsdeildina | 1 |
| e) Náttúrufrøði til studentadeildina og læraraskúladeildina | 1 |
| f) Høndarbeiði og tekning og lutvís sang | 1 |
| g) Skúlakøkur | 1 |
| h) Træsnið | 1 |
| i) Bókasavn við lesistovu | 1 |
| j) Samkomuhøll, lutvís sang | 1 |
| k) Fimleikahøll við svimjingarhyli | 1 |
| l) Lærarahøli | 1 |
| m) Skrivstova | 1 |
| n) Nakrar smærri læraraskrivstovur | |

Viðmerkingar:

Núverandi realskúlabýggingar ganga inn undir stovnin. Har eru 6 klassarúm, ið kunnu nýtast til klassarúm fyri læraraskúlanæmingar (nr. 1) og studentaskúlanæmingar (nr. 3).

Har eru eisini 2 rúm til sergreinir, og tey kunnu verða nýtt til fysikk og kemi til studentaskúlanæmingarnar (nr. 5 b og c).

So er ein skrivstova og eitt lærararúm, tey kunnu nýlast til læraraskrivstovur (nr. 5. m).

Serstakar viðmerkingar:

1. Tann núverandi realskúlin kann eisini hugsast at verða nýttur á heilt annan hátt.

Síðani spurningurin um umskipan av læraraskúlanum hevur verið til tingingar millum undirvísingarráðharradeildina og lögtingið, hevur frá føroyskari síðu verið framhildið ynski um at stovna ein royndarskúla knýttan til læraraskúlan, har næmingarnir kundu fáa teirra uppvenjing í praktiskum skúlayrki. Frá danskari síðu hevur hesin tanki ikki fingið viðhald, tí at víst er á, at 7-flokkaður skúli (Tórshavnar kommunuskúli) liggur so nær við, at tað mátti verið óneyðugt at havt serstakan royndarskúla eisini tí, at lærarauppvenjingin har ikki skuldi fara fram hvørt ár, men bert tey 2 seinastu av teimum 4 árum, lærutíðin tekur.

Nú er hella broytt so, at næmingar verða tiknir inn á læraraskúlan annaðhvørt ár, og læraravenjing skal tí fara fram hvørt ár.

Ein t. d. trýdeildur royndarskúli vil í størri mun líkjast leim skúlum, flest allir lærarar koma til á bygd, av tí at tað er einans í størri bygdum, tey hava skúlar við fullfíggjaðum flokkabýti, meðan tað á leim flestu bygdaskúlum er so, at næmingar á fleiri aldursstigum eru í sama flokki. Hertil krevst ein serlig fyriskipan av frálæringini, sum læraraskúlanæmingarnir eru heilt ókønir við, tá ið teir fara úr læraraskúlanum, tí at teir higartil hava fingið teirra uppvenjing í skúlum við fullum flokkabýti.

Ein fátíður royndarskúli hevði í so máta betri miðað móli tí endamáli at givið læraraskúlanæmingunum holla uppvenjing til lærarastarvið.

Tann núverandi realskúlin kann tí hugsast at verða nýttur til læraraskúla og 3-deildan royndarskúla, meðan tey høli, sum tá leypa av (1 næmingahøli og 2 sergreinahøli) kundu verið nýtt so:

Ein skúlastova (nr. 6, sum er illa nýtandi til næmingar) til læraraskrivstovu (nr. 5 n). Teknistovan til zoologi til millum- og realskúlan og fysikkstovan til zoologi hjá studentunum.

Um so er, skuldi nýbyggjanin umfata:

Av skúlastovum 16 ella 11 (2, 3 og 4). Av serhølum 12 (5 a, b, c, f, g, h, i, j, k, l, m) og nakrar fáar læraraskrivstovur (5 n).

2. Til stovnin mugu hoyra lænastuhús til fyrisløðumannin og arbeiðisumsjónarmannin (pedelin), sum eigur at hava rættindi sum lænastumaður.

Til fyrisløðumannin mugu tey núverandi lænastuhúsini ætlast at vera væl hóskandi, tá ið tey hava fingið eina høvuðsumvøling.

Til arbeiðisumsjónarmannin má gerast bústaður av hóskandi stødd.

II. Kostskúlin.

Nevndin má halda, at kostskúlin eigur at kunna rúma:

Læranæmingar	ællað	10
Preliminerskeiðsnæmingar	—	10
Studentanæmingar	—	10
Millum- og realskúlanæmingar	—	20
all av mannkyni		50
hartil gentur		25 tilsamans 75

Serstakliga fyri teir, ið seinasta ár lesa til eksamen, er tað neyðugt at hava rúm, har bert ein næmingur er um dagin og lesir, ætlandi 25 rúm. Hinir næmingarnir fáa rúm til 2 ella 3 ella fleiri at vera í um dagin og lesa.

Sovirúm vera felags, ætlandi 5, og hartil koma so nakrar felags upphaldsstovur, elingastovur, køkur o. s. fr.

Tað verður neyðugt at hava rúm til ein giftan lærara, og um gentur vera á kostskúladeildini, tá eisini rúm til eina lærarinna.

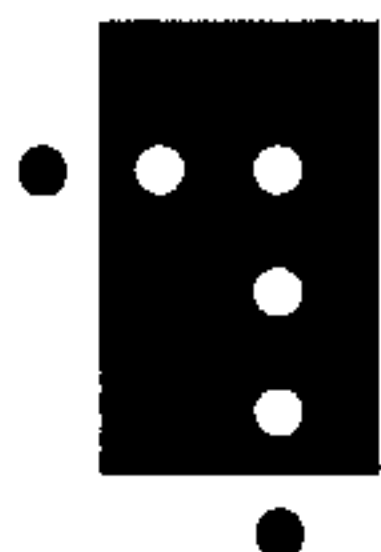
Hartil koma so rúm til arbeiðsgentur og annað hjálparfólk.

Ein ella tveir hjallar mugu byggjast til kostskúlan, og tað avlop, ið verður av einum so stórum húsbaldi, er grundarlag fyri einum djórahaldi (høsn ella grísar ella hæði), so at ein passaligur byggingur til djórahald eigur at hoyra uppi.

Harumframt hevði tað verið hent, um stovnurin átti neyst og bál.

Nevndin viðvíkjandi hægri skúlaskipan,
Tórshavn, tann 21. september 1949.

RED: 10 X



Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12

